

**WET van 15 maart 2023
houdende vaststelling van de
Staatsbegroting van
uitgaven en ontvangsten
voor het dienstjaar 2023
(Wet Staatsbegroting 2023).
(S.B. 2023 no. 46)**

INHOUDSOPGAVE:

TOTAAL FINANCIIEEL OVERZICHT

Afdeling	<u>MINISTERIES</u>	Pag. Wet	M.v.T.
Afdeling 1.	Het Ministerie van Justitie en Politie	1	61
Afdeling 2.	Het Ministerie van Binnenlandse Zaken	4	100
Afdeling 3.	Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken	6	114
Afdeling 4.	Het Ministerie van Defensie	12	162
Afdeling 5.	Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking	14	171
Afdeling 6.	Het Ministerie van Financiën en Planning	16	210
Afdeling 7.	Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie	21	243
Afdeling 8.	Het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij	23	279
Afdeling 9.	Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen	25	307
Afdeling 10.	Het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken	29	341
Afdeling 11.	Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting	31	368
Afdeling 12.	Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur	33	397
Afdeling 13.	Het Ministerie van Volksgezondheid	39	431
Afdeling 14.	Het Ministerie van Openbare Werken	41	456
Afdeling 15.	Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme	45	499
Afdeling 16.	Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer	49	534
Afdeling 17.	Het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu	52	559
	<u>STAATSORGANEN</u>		
Afdeling 18.	Het Kabinet van de President	54	579
Afdeling 19.	Het Kabinet van de Vice President	55	591
Afdeling 20.	De Nationale Assemblée	56	602
Afdeling 21.	Het Hof van Justitie	57	618
Afdeling 22.	Het Openbaar Ministerie	58	628
Afdeling 23.	De Rekenkamer	59	637

Totaal Financieel Overzicht NvW 2023

Opgemaakt: 01 febr 2023

Bijgesteld: 01 maart 2023

ministeries/directoraten	UITGAVEN			MIDDELEN					
	Totaal 610 en 611 (Wages)	Non-Wage expenses	Total	Donorfin	Trekkingen (Disbursements)	Begr Support	NBM (non-tax)	Bel. Midd. (tax)	Totaal Midd. begr.
Justitie en Politie	1.737.164	439.910	2.177.074	104.810			43.534		148.344
Algemene Zaken	-	-	-						-
Binnenlandse Zaken	557.150	146.576	703.726				30.008		30.008
Human Resource Management	111.269	3.630	114.899				693		693
Regionale Ontwikkeling	678.438	54.630	733.068						-
Agrarische Ontwikkeling Binnenland	44.422	2.719	47.141						-
Duurzame Ontwikkeling Afro Surinamers	70.809	8.869	79.678						-
Duurzame Ontwikkeling Inheemsen	14.201	4.636	18.837						-
Sportzaken	90.684	11.630	102.314				17		17
Defensie	677.220	84.948	762.168				5		5
Buitenlandse Zaken International Business	235.636	247.017	482.653	-	15.000		59.093		74.093
Financiën	54.864	22.758.218	22.813.082	50.000	87.500	3.840.000	1.310.696		5.288.196
Belastingen	126.667	201.356	328.023				1.177.716	21.055.000	22.232.716
Ontwikkelingsfinanciering	5.881	6.760.928	6.766.809	30.016		10.889.600	121		10.919.737
Economische Zaken, Ondernemerschap en	71.301	172.397	243.698	1.140	38.970		1.211		41.321
Landbouw Veeveelt en Visserij	177.761	1.077.801	1.255.562	50.000	24.000		39.889		113.889
NH_ Algemeen Beheer	29.386	6.400	35.786						-
Mijnbouw	7.245	34.617	41.862	-	22.350		3.327.450		3.349.800
Water	18.790	195.752	214.542	58.675	57.015		5		115.695
Energie	33.937	431.846	465.783	32.000	253.930		4.909.107		5.195.037
Arbeid Werkgelegenheid en Jeugdzaken	67.580	145.991	213.571				5.385		5.385
SOZAVO	310.143	3.292.152	3.602.295	1.000	445.014				446.014
Administratief en Technisch Beheer	203.500	1.193.400	1.396.900				251		251
Algemeen Vormend Onderwijs	1.427.577	263.705	1.691.282	96.000	100.000				196.000
Beroeps Onderwijs	211.410	29.890	241.300		25.000				25.000
Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs	29.780	262.575	292.355						-
Cultuur	25.592	135.141	160.733		128.681				128.681
Volksgezondheid	103.677	3.038.926	3.142.603	32.000	75.708		634		108.342
BSW	27.817	86.612	114.429				1.411		1.411
Civiel Technische Werken	93.090	1.693.050	1.786.140		1.009.517		458		1.009.975
Openbaar Groen	194.331	223.867	418.198				1.477		1.477
Onderzoek en dienstverlening	70.296	118.865	189.161				19.338		19.338
Algemeen Administratieve Zaken	24.748	19.108	43.856						-
Transport	119.855	300.247	420.102				347.405		347.405
Communicatie	4.258	44.223	48.481						-
Toerisme	8.298	34.906	43.204						-
Algemeen Beheer	38.925	7.675	46.600						-
Gronbeleid en Bosbeheer	42.080	61.367	103.447	46.847			918.040		964.887
Ruimtelijke Ordening	4.850	30.087	34.937						-
Milieu	3.750	50.108	53.858	10.788					10.788
Kabinet President	338.878	316.077	654.955						-
Kabinet VP	83.861	134.501	218.362						-
DNA	59.796	102.880	162.676	1.050			24		1.074
Hof van Justitie	79.168	50.300	129.468	-			780		780
Openbaar Ministerie	27.817	16.146	43.963	500			7.025		7.525
Rekenkamer	15.911	29.100	45.011	2.200					2.200
TOTAAL	8.359.813	44.324.779	52.684.592	517.026	2.282.685	14.729.600	12.201.773	21.055.000	50.786.084

2023

STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME

No. 46

WET VAN 15 MAART 2023, HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE
STAATSBEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET
DIENSTJAAR 2023 (WET STAATSBEGROTING 2023).

PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In de wet houdende de vaststelling van de Staatsbegroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2023 wordt vastgesteld, als volgt;

Artikel 1

Afdeling 1. Het Ministerie van Justitie en Politie

De begroting voor het Ministerie van Justitie en Politie wordt vastgesteld, als volgt:

TITEL 1: OPERATIONELE UITGAVEN

Begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie en Politie voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)			
Kostenca tegorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	1.502.164	1.502.164
611	Sociale Premies	235.000	235.000
612	Gebruik van goederen en diensten	869.000	230.000
615	Schenkeningen en Bijdragen	16.000	4.000
616	Sociale uitkeringen	48.000	6.000
Totaal Lopende uitgaven		1.801.234	1.977.164
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		1.801.234	1.977.164

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0104	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen justitie	150.000	30.000
0105	Bouw renovatie en inrichting van dienstwoningen, politieposten en	105.000	15.000
0106	Verbetering infrastructuur KBS	20.600	3.000
0180	Afbouw Hoofdbureau Politie	156.000	100.000
0206	Immigratiebeleid	7.774	1.000
0236	Capaciteitsversterking Justitie	23.000	3.000
0239	Verbetering Human Capacity KPS	0	2.560
0303	Kinder-, jeugd- en genderbeleid	250	250
0405	Aanpak openbare orde en verkeersveiligheid	87.500	10.000
0408	Aanpak zware criminaliteit	117.500	10.000
0701	Mensenrechten	4.806	2.100
0744	Versterking brandweezorg	140.000	20.000
0512	Aanleg ICT voorzieningen Justitie	47.000	2.000
1806	Aanpak corruptie	4.000	1.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	863.430	199.910
	TOTAAL GEHELE DIENST	10.014.561	2.177.074

TITEL III: MIDDELENBEGROTING Bedragen x SRD 1.000

code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53202	Opbrengst van vuurwapen vergunningen en jachtakten	4.200
53210	Leges Rijbewijzen	3.200
53213	Loterijvergunning	10
53409	Vernieuwing, verstrekken en dupliceren rijbewijzen	2.200
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	5.600
53414	Opbrengst Keuring voertuigen	2.000
53415	Bestekken	1
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en -diensten	1.700
53602	Diverse Boetes en transacties	5.600
53153	Diverse vergoedingen	19.023
Totaal Niet Belastingmiddelen		43.534
52	Donormiddelen	
52204	United Nations Development Programme (UNDP)	2.000
52105	Nederland Donaties	100.000
52210	United Nation Population Fund (UNFPA)	50
52211	United Nation Children Fund (UNICEF)	200
52200	Inter- American Development Bank	2.560
Totaal Donormiddelen		104.810
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		148.344

Afdeling 2. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken

De begroting voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken wordt vastgesteld, als volgt:

**Begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken
voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)**

DIRECTORAAT BINNENLANDSE ZAKEN

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	480.000	536.425
611	Sociale Premies	20.725	20.725
612	Gebruik van goederen en diensten	21.000	10.000
615	Schenkingen en Bijdragen		
616	Sociale uitkeringen	25	25
	Totaal Lopende uitgaven	521.750	567.175
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	80	80
	Totaal Kapitaal uitgaven	80	80
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	521.830	567.255

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0110	Renovatie en Bouwwerkzaamheden	700	700
0504	Informatie Technologie	385	385
0605	Voorlichting	231	231
0802	Kustwacht	4.000	4.000
0902	Onderstanden	80.000	80.000
1202	Nationaal Archief Suriname	2.000	2.000
1203	Pre-en Post electorale activiteiten	4.500	24.500
1204	Centraal Bureau voor Burgerzaken	15.000	12.000
1205	Religieuze aangelegenheden	100	100
1207	Centraal Hoofdstembureau	2.000	2.000
1208	Bevolkingsbeleid	150	150
1209	Genderaangelgenheden	230	230
1301	Management en Regelgeving	125	125
1701	COVID_Biza uitgaven		
0283	Plan Unit	50	50
1211	PSR	10.000	10.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	119.471	136.471
	TOTAAL GEHELE DIENST	641.301	703.726

TITEL III MIDDELENBEGROTING		Bedragen
x SRD 1.000		
Code	Omschrijving	Raming
53		
53200	Leges	30.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	8
	Totaal Niet Belastingmiddelen	30.008

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0291	Centraal Staforgaan Formatiezaken en Efficiency	300	300
1212	Vorming en Opleiding	280	280
1213	personeelsbeheer	400	400
1214	personeelsbeleid	350	350
	TOTAAL PROGRAMMA'S	1.330	1.330
	TOTAAL GEHELE DIENST	103.630	114.899

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53404	Examengelden en inschrijfgelden Surnumerair, VAAO1	107
53178	Examengelden en inschrijfgelden HBO Bestuurskunde en Overheidsmanagement	586
	Totaal Niet Belastingmiddelen	693
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		693

Afdeling 3. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken

De begroting voor het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)

DIRECTORAAT REGIONALE ONTWIKKELING

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	572.612	613.320
611	Sociale Premies	37.118	65.118
612	Gebruik van goederen en diensten	5.200	5.200
616	Sociale uitkeringen	19	19
	Totaal Lopende uitgaven	614.949	683.657
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	1.350	1.350
	Totaal Kapitaal uitgaven	2.350	2.350
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	617.299	686.007

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0112	Onderhoud gebouwen en terreinen	1000	1.000
0113	Onderhoud wegen, irr. Kunstwerken	2000	1000
0114	Bouwkundige werken/ acc. Voorz.	1.000	2.000
0610	Radio Boskopu	311	311
0903	Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland	3.500	3.500
0904	Instituut Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)	500	500
0906	Waterschappen	6.000	6.000
0908	Districtsbestuur Para	1.000	1.000
0909	Districtsbestuur Commewijne	1.000	1.000
0911	Districtsbestuur Nickerie	1.000	1.000
0912	Districtsbestuur Parbo N-O	1.000	1.000
0913	Districtsbestuur Parbo Z-W	1.000	1.000
0915	Districtsbestuur Coronie	1.000	1.000
0916	Districtsbestuur Saramacca	1.000	1.000
0917	Districtsbestuur Brokopondo	1.000	1.000
0979	Decentralisatie en Districtsbestuur	5.000	11.000
0980	Districtsbestuur Noord-West Wanica	1.000	1.000
0981	Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica	1.000	1.000
0982	Districtsbestuur Tapanahony	1.000	1.000
0983	Districtsbestuur Boven-Suriname	1.000	1.000
0984	Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini	1.000	1.000
0985	Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini	1.000	1.000
0986	Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini	1.000	1.000
0987	Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini	1.000	1.000
0988	Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini	1.000	1.000
4106	Districtsbestuur Marowijne N-O	1.000	1.000
4107	Districtsbestuur Marowijne Z-W	1.000	1.000
0996	Stichting Nyun Kombe	750	750
0997	Reconstructie Binnenland	2.000	2.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	41.061	47.061
	TOTAAL GEHELE DIENST	658.360	733.068

DIRECTORAAT AGRARISCHE ONTWIKKELING BINNENLAND

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	37.500	40.000
611	Sociale Premies	2.423	4.422
612	Gebruik van goederen en diensten	900	900
616	Sociale uitkeringen	19	19
	Totaal Lopende uitgaven	40.842	45.341
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	200	200
621	Transport middelen	700	700
	Totaal Kapitaal uitgaven	900	900
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	41.742	46.241

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
3902	Capaciteitsopbouw	100	100
4001	Zaai, poot en plantmateriaal	100	100
4004	Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten	100	100
4005	Hooglandrijst	250	250
4007	Podosiriteelt en verwerking	150	150
4011	Duurzame pluimveeteelt	200	200
	TOTAAL PROGRAMMA'S	900	900
	TOTAAL GEHELE DIENST	42.642	47.141

DIRECTORAAT DUURZAME ONTWIKKELING AFRO-SURINAMERS BINNENLAND**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	61.644	68.815
611	Sociale Premies	1.994	1.994
612	Gebruik van goederen en diensten	2.550	2.550
616	Sociale uitkeringen	19	19
	Totaal Lopende uitgaven	66.207	73.378
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.800	1.500
621	Transport middelen	1.000	1.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	2.800	2.500
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	69.007	75.878

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0989	Traditioneel Gezag Afro-Surinamers Binnenland	1.300	1.300
0990	Gemeenschapsontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland	1.000	1.000
0991	Onderzoek, Documentatie en projectontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland	700	700
0992	Grondenrechten Afro-Surinamers Binnenland	800	800
	TOTAAL PROGRAMMA'S	3.800	3.800
	TOTAAL GEHELE DIENST	72.807	79.678

DIRECTORAAT DUURZAME ONTWIKKELING INHEEMSEN**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	12.675	13.668
611	Sociale Premies	561	533
612	Gebruik van goederen en diensten	1.573	1.000
616	Sociale uitkeringen	2	2
	Totaal Lopende uitgaven	14.811	15.203
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	200	200
621	Transport middelen	1.600	1.200
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.800	1.400
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	16.611	16.603

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0307	Traditioneel Gezag Inheemsen	750	750
0308	Gemeenschapontwikkeling Inheemsen	802	650
0309	Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Inheemsen	134	134
0310	Grondenrechten Inheemsen	1.119	700
	TOTAAL PROGRAMMA'S	2.805	2.234
	TOTAAL GEHELE DIENST	19.416	18.837

DIRECTORAAT SPORTZAKEN**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	75.000	82.069
611	Sociale Premies	6.500	8.615
612	Gebruik van goederen en diensten	3.500	3.500
616	Sociale uitkeringen	30	30
	Totaal Lopende uitgaven	85.030	94.214
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	1.000	1.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	2.000	2.000
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	87.030	96.214

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0147	Bouw-, Civieltechnische en logistieke programma's v/h algemeen sport en jeugdbeleid	1.000	1.000
0737	Ontwikkeling van sport en jeugdbeleid middels Onderzoek, Informatievoorziening en Deskundigheidsbevordering	200	200
0967	Subsidie aan Sportorganisaties en andere instellingen	1.000	1.000
0969	Bijdragen aan overheidsinstellingen/niet commerciële instellingen	100	100
3601	Intensieve aanpak van de Recreatiesport, Jeugdsport en Bewegingsrecreatie	100	100
3603	Instituut Nationale Sportselecties	300	300
3604	Topsportprojecten	1.000	1.000
3605	Jeugd en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen	400	400
3607	Internationale Jeugdsportevenementen	2.000	2.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	6.100	6.100
	TOTAAL GEHELE DIENST	93.130	102.314

TITEL III: MIDDELENBEGROTING Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53161	Opbrengst veldhuur WBA Sportcentrum	17
	Totaal Niet Belastingmiddelen	17

TITEL IV: PARASTATALEN

Stichting Anti Doping Autoriteit Suriname (SADA)

Stichting Nationaal Indoor Stadion (NIS)

Stichting Regional Sports Academy (RSA)

Stichting Schoolsport Federatie Suriname (SSFS)

Stichting Beheer en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (BEOS)

Afdeling 4. Het Ministerie van Defensie

De begroting voor het Ministerie van Defensie wordt vastgesteld, als volgt:

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)
--

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	553.129	607.220
611	Sociale Premies	60.000	70.000
612	Gebruik van goederen en diensten	65.260	66.000
616	Sociale uitkeringen	500	500
	Totaal Lopende uitgaven	678.889	743.720
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	2.000	2.000
621	Transport middelen	10.000	10.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	12.000	12.000
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	690.889	755.720

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0805	Kosten ivm waarborgen veiligheid	3.000	3.000
0919	Bijdragen St. Nazorg Dienstplichtigen	3.060	3.060
1403	Militaire Diplomatieke Vertegenwoordiging	38	38
1616	Aflossing detachmenten en grensporsten NL	1.350	350
	TOTAAL PROGRAMMA'S	7.448	6.448
	TOTAAL GEHELE DIENST	698.337	762.168

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53145	Bestekkosten	5
	Totaal Niet Belastingmiddelen	5
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	5

Afdeling 5. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking

De begroting voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Kosten categorie	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
	Lopende uitgaven		
610	Lonen en Salarissen	189.772	200.000
611	Sociale Premies	22.000	35.636
612	Gebruik van Goederen en Diensten	383.500	200.000
616	Sociale uitkeringen	17	17
Totaal Lopende uitgaven		595.289	435.653
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	3.000	3.000
Totaal Kapitaal Uitgaven		4.000	4.000
TOTAAL OPERAIONELE UITGAVEN		599.289	439.653

TITEL II PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
	Programma's		
0704	Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking	1.500	1.000
0705	Residentiele kosten van lokale en buitenlandse vertegenwoordigingen	20.100	10.000
1210	Migratie en Personenverkeer	1.666	2.066
1404	Billaterale betrekkingen	8.681	6.274
1405	Multilaterale betrekkingen	2.350	2.750
1406	Regionale integratie	2.210	2.210
1407	Opzetten van Ambassades en directoraten	4.000	700
1408	Internationale onderhandelingen	222.030	18.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		262.537	43.000
TOTAAL GEHELE DIENST		861.826	482.653

TITEL III MIDDELENBEGROTING

Code	Omschrijving	Raming
	Ontvangsten	
53	Niet Belastingmiddelen	
53110	Leges Rijbewijzen	293
53141	Opbrengst Consulaire diensten	48.686
53142	Kanselarijrechten	7.813
53143	Legalisatie	88
53153	Diverse Niet belasting Ontvangsten	1.675
53409	Vernieuwing verstrekken en dupliceren rijbewijzen.	538
Totaal Niet belastingmiddelen		59.093
54	Leningen	
54101	IDB	15.000
Totaal Leningen		15.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		74.093

Afdeling 6. Het Ministerie van Financiën en Planning

De begroting voor het Ministerie van Financiën en Planning wordt vastgesteld, als volgt:

DIRECTORAAT FINANCIËN

**Begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën en
Planning voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)**

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	45.000	50.000
611	Sociale Premies	4.308	4.864
612	Gebruik van goederen en diensten	15.000	49.600
616	Sociale uitkeringen	34	34
	Totaal Lopende uitgaven	64.342	104.498
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	342	342
621	Transportmiddelen	-	-
	Totaal Kapitaal uitgaven	342	342
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	64.684	104.840

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0115	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	-	25.000
0217	Capaciteitsopbouw Financiën	5.000	5.000
0266	Fiscal Strengthening to Support Economic Growth	87.500	87.500
0279	Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan	3.000	3.000
0289	IMF Programma Monitoring Unit	3.000	3.000
0505	IFMIS	1.875	1.875
0624	Aansluiting TELESUR	-	35.000
0774	Internal audits	5.250	5.250
0921	Bureau voor de Staatsschuld	13.734	13.734
0922	CLAD	47.308	47.308
1501	Suppletie overheidsbijdrage pensioenfondsen	1.400.000	1.400.000
1609	Rentes	3.422.120	4.207.000
1610	Aflossingen	10.163.609	10.999.000
1611	Fees	5.304	86.000
1617	Productie Krediet fonds	50.000	100.000
1619	Claims Dalian en MNO	90.000	112.200
1621	Anti Money Laundering	-	1.200
1701	Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing en -bestrijding	500	500
1702	Algemeen Onvoorzien	470.000	260.000
4108	Subject Subsidie electriciteit	1.100.000	3.264.000
4114	Bijzondere Voorziening Noodsituaties	100.000	100.000
4115	Brandstof subsidie	100.000	703.000
4118	Nationale Loterij Suriname	-	8.000
4119	Surpost	-	8.200
2421	Gemeenschapsproject armoedebestrijding	32.475	32.475
2423	Sociaal Programma 2023-2025	-	1.200.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	17.100.675	22.708.242
	TOTAAL GEHELE DIENST	17.165.359	22.813.082

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
52	Donormiddelen	
52105	Nederland donatie	50.000
	Totaal Donormiddelen	50.000
	Niet Belastingmiddelen	
53	Belastingmiddelen	
53014	Dividend	1.280.000
53015	Winst CBvS	30.696
	Totaal Niet Belastingmiddelen	1.310.696
54	Leningen	
54101	IDB Lening	87.500
54108	IMF Ontvangen leningen	3.840.000
	Totaal Leningen	3.927.500
	TOTAAL MIDDELEN-BEGROTING	5.288.196

DIRECTORAAT BELASTINGEN

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVE

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	103.576	114.104
611	Sociale Premies	10.263	12.563
612	Gebruik van goederen en diensten	25.000	25.000
616	Sociale uitkeringen	360	360
	Totaal Lopende uitgaven	139.199	152.027
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.700	1.700
621	Transportmiddelen	1.500	1.500
	Totaal Kapitaal uitgaven	3.200	3.200
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	142.399	155.227

TITEL II: PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0119	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	1.500	1.500
0120	Renovatie en nieuwbouw dienstwoningen	2.000	2.000
0218	Capaciteitsopbouw Belasting dienst	8.375	8.375
0219	Modernisering/Verzelfstandiging van belastingorganisaties	24.000	24.000
0506	Nieuw automatisering, belastingsysteem alsmede onderhoud v/h Douane systeem en scans	35.000	35.000
1604	Fiscale controle binnenland	150	150
1605	Introductie nieuwe belastingwet- en regelgeving	771	771
1622	Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)	-	100.000
1802	Beveiliging kantoorgebouwen Belasting	1.000	1.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	72.796	172.796
	TOTAAL GEHELE DIENST	215.195	328.023

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
51	<i>Directe Belastingen</i>	
51010	Inkomsten Belasting (incl. Loonbelasting)	10.614.000
51020	Vermogensbelasting	8.178
51021	Huurwaarde belasting	7.862
51030	Loterijbelasting	2.910
51031	Dividendbelasting	6.000
51032	Casinobelasting	20.000
51034	Bronbelasting	38.000
	Totaal Directe Belastingen	10.696.950
511	<i>Indirecte Belastingen</i>	
51170	Invoerrechten	3.400.000
51173	Statistiekrechten	220.000
51130	Omzetbelasting	420.000
51175	Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)	4.450.900
51171	Uitvoerrecht op hout	629.869
51140	Accijns alcohol vrije dranken	257.489
51141	Accijns op gedistilleerd	226.603
51142	Accijns op bier	300.398
51143	Accijns op rooktabak en sigaretten	270.681
51161	Verbruiksbelasting motorbrandstoffen	171.000
51162	Belasting op publieke gemakkelikheden	11.215
	Totaal Indirecte Belastingen	10.358.155
	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	
55003	AOV Premie	450.000
53111	Consent en deviezenrecht	600.000
53129	Ontvangsten inzake in- uit- en doorvoer	7.852
53131	Entrepotgelden	9
53202	Fiscale boeten vervolgingskosten etc.	2.776
53176	Aanvraag restitutie	2.320
53177	Nummerpl. Rij-en voertuigen	6.473
53204	Diversen	1.086
53507	Exportfee hout	42.200
53508	Exportfee vis	65.000
	Totaal Niet Belastingmiddelen	1.177.716
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	22.232.821

DIRECTORAAT PLANNING EN ONTWIKKELINGSFINANCIERING**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	4.805	5.347
611	Sociale Premies	480	534
612	Gebruik van goederen en diensten	2.560	2.250
616	Sociale uitkeringen	50	30
	Totaal Lopende uitgaven	7.895	8.161
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	7.895	8.161

TITEL II: PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0901	Planbureau	23.062	13.606
0926	Algemeen Bureau voor de Statistiek	34.402	14.472
1606	Sociaal Economische Ontwikkeling	2.148	31.516
1608	Sociaal Economische Raad	5.532	1.929
1623	Fiscal Sustainability Program for Economic Development	-	6.697.125
	TOTAAL PROGRAMMA'S	65.144	6.758.648
	TOTAAL GEHELE DIENST	73.039	6.766.809

TITEL III: MIDDELENBEGROTING Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
52	Donormiddelen	
52212	Overige donaties	30.016
	Totaal Donaties	30.016
53	Niet Belastingmiddelen	
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en diensten	121
	Totaal Niet Belastingmiddelen	121
54	Leningen	
54101	IDB Lening	10.889.600
	Totaal Leningen	10.889.600
	TOTAAL MIDDELEN-BEGROTING	10.919.737

Afdeling 7 Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie

De begroting voor het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN Bedragen x SRD 1.000

Kostencategorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	64.000	64.000
611	Sociale Premies	7.301	7.301
612	Gebruik van goederen en diensten	6.000	4.000
615	Schenken en Bijdragen		
616	Sociale uitkeringen	10	10
	Totaal Lopende uitgaven	77.311	75.311
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	2.000	2.000
621	Transportmiddelen	1.800	1.800
624	Gebouwen	45.000	45.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	48.800	48.800
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	126.111	124.111

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0535	Digitale Informatiestromen	500	500
0707	Ontwikkeling Industriële Sectoren	1.500	1.500
0708	Beleid Handelsdiversificatie	1.000	1.000
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en Concurrentievermogen	88.403	49.111
0749	Ontwikkeling innovatie eco systemen	1.200	1.200
0750	Ontwikkelen beleid Intellectuele Eigendommen	5.000	5.000
0753	Onderzoek en Analyse	100	100
0754	Beleid Nationaal Kwaliteits infrastructuur	837	837
0755	Beleid Interne Markt	3.633	3.633
0772	Ontwikkeling Alternatieve Innovatie systemen	1.140	1.140
0927	Surinaams Standaarden Bureau(SSB)	2.716	2.716
0928	Suriname Business Forum (SBF)	2.500	2.500
1307	Beleid Economische Wet- en Regelgeving	350	350
1409	Handelsfacilitering	30.000	20.000
2001	Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	30.000	30.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	168.879	119.587
	TOTAAL GEHELE DIENST	298.607	243.698

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
52	Donormiddelen(schenkingen)	
52200	IDB-Donaties	1.140
	Totaal Donaties	1.140
53	Niet Belasting Middelen	
53110	Leges Vergunningsrechten Intellectuele Eigendommen	640
53116	Leges Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen	305
53132	Justeerloon (Ijkgelden	264
53145	Bestekkosten	1
53153	Diverse Niet-Belasting Ontvangsten	1
	Totaal Niet Belastingmiddelen	1.211
54	Leningen	
54112	WBG-Lening(Overige)	38.970
	Totaal Leningen	38.970
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	41.321

Afdeling 8. Het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij

De begroting van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij wordt vastgesteld als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)			
TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
	Lopende uitgaven		
610	Lonen en Salarissen	147.200	160.166
611	Sociale Premies	12.558	17.595
612	Gebruik van Goederen en Diensten	15.000	10.000
616	Sociale uitkeringen	78	78
	Totaal lopende uitgaven	174.836	187.839
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	2.500	2.500
621	Transportmiddelen	5.000	5.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	7.500	7.500
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	182.336	195.339

TITEL II PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
	Programma's		
0123	Cultuurtechnisch onderhoud	150.000	100.000
0124	Institutionele Vormgeving	22.000	15.000
0125	Reactivering waterschappen	33.710	5.000
0126	Bouwwerkzaamheden	15.000	15.000
0164	Buyers Credit Agreement Pumpingstations	310.000	310.000
0712	Stimulering Private sector	90.000	110.170
0713	Landbouwtelling	2.500	1.000
0714	Stimulering Landbouwsector	91.000	30.000
0715	Veehouderij	130.000	115.000
0716	Visserij	25.000	25.000
0717	Landbouwinfrastructuur en Exportpromotion	180.000	262.924
0767	Staatsboerderij N.V	7.000	3.000
0929	Staatsbedrijf Alliance	3.000	1.000
0930	Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne	4.000	1.500
0931	Stichting Nationale Parken	150	150
0932	Stichting Proeftuinen	300	300
0933	Stichting Nationaal Rijst Instituut	19.679	14.679
0975	Stichting Experimentele Landbouw	3.000	500
4105	Food and Agriculture Industries (FAI)	46.800	30.000
4117	Melk Centrale	20.000	20.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	1.153.139	1.060.223
	TOTAAL GEHELE DIENST	1.335.475	1.255.562

TITEL III MIDDELENBEGROTING **Bedragen x SRD 1.000**

Code	Omschrijving	Raming
	Ontvangsten	
53	Niet Belastingmiddelen	
53126	Zeevergunningrechten e.a visvergunningen	25.844
53145	Bestekkosten	110
53167	Opbrengst Planten Onderzoek en Resultaten	8.913
53150	Opbrengsten Veeteelt (o.a. slacht- en keuringsgelden)	5.022
	Totaal Niet belastingmiddelen	39.889
52	Donormiddelen	
52105	Nederland Donatie	50.000
	Totaal Donormiddelen	50.000
54	Leningen	
54101	IDB	24.000
54107	IsDB	0
	Totaal Leningen	24.000
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	113.889

Afdeling 9. Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen

De begroting van het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen voor het jaar 2023
(bedragen x SRD 1.000)

DIRECTORAAT ALGEMEEN BEHEER

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	24.553	26.715
611	Sociale Premies	1.857	2.671
612	Gebruik van goederen en diensten	14.625	2.500
616	Sociale uitkeringen	50	50
	Totaal Lopende uitgaven	41.085	31.936
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	300	300
621	Transportmiddelen	1.000	1.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.300	1.300
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	42.385	33.236

TITEL II PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0758	Duurzame organisatie ontwikkeling	50	50
0768	Community Engagement & Development	2.500	2.500
	TOTAAL PROGRAMMA'S	2.550	2.550
	TOTAAL GEHELE DIENST	44.935	35.786

DIRECTORAAT MIJNBOUW

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	5.876	6.586
611	Sociale Premies	635	659
612	Gebruik van goederen en diensten	976	976
616	Sociale uitkeringen	36	36
	Totaal Lopende uitgaven	7.523	8.257
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	100	100
	Totaal Kapitaal uitgaven	100	100
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	7.623	8.357

TITEL II PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0718	Projecten t.b.v. Geologische Mijnbouwkundige Dienst	1.155	1.155
0719	Voorbereiding Mineralen Instituut	22.350	22.350
0935	Bauxiet Instituut Suriname	3.000	3.000
2301	Ordering Goudsector	7.000	7.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	33.505	33.505
	TOTAAL GEHELE DIENST	41.128	41.862

TITEL III MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53109	Royalties	3.324.400
53301	Retributies op bauxiet en aluinaarde	50
53302	Vergunnings- en concessie rechten overige delfstoffen	3.000
	Totaal Niet Belastingmiddelen	3.327.450
54	Leningen	
54112	Wereld Bank	22.350
	Totaal Leningen	22.350
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	3.349.800

DIRECTORAAT WATER

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	15.487	17.082
611	Sociale Premies	1.400	1.708
612	Gebruik van goederen en diensten	1.500	1.500
614	Subsidies	30.000	30.000
616	Sociale uitkeringen	50	50
	Totaal Lopende uitgaven	48.437	50.340
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	100	100
	Totaal Kapitaal uitgaven	100	100
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	48.537	50.440

TITEL II PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
1305	Institutionele voorziening en wetgeving watersector	150	150
2101	Watervoorziening	35.000	35.000
2103	Uitvoering Waterleidingprojecten in het Kustgebied en Binnenland	115.690	115.690
2106	Drinkwater Productie Centrum Commewijne	13.262	13.262
2108	Water Supply Management	5.000	-
	TOTAAL PROGRAMMA'S	169.102	164.102
	TOTAAL GEHELE DIENST	217.639	214.542

TITEL III MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
52	Donormiddelen	
52212	Overige donaties	58.675
	Totaal Donormiddelen	58.675
53	Niet Belastingmiddelen	
53103	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	5
	Totaal Niet Belastingmiddelen	5
54	Leningen	
54101	IDB (lening SWM)	0
54110	KBC Bank	57.015
	Totaal Leningen	57.015
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	115.695

DIRECTORAAT ENERGIE

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	28.000	30.852
611	Sociale Premies	2.500	3.085
612	Gebruik van goederen en diensten	2.350	2.350
614	Subsidies	30.000	30.000
616	Sociale uitkeringen	50	50
	Totaal Lopende uitgaven	62.900	66.337
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	100	100
621	Transportmiddelen	325	325
	Totaal Kapitaal uitgaven	425	425
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	63.325	66.762

TITEL II PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
1306	Energie Autoriteiten Suriname	21.128	21.128
2201	Energievoorziening	16.000	16.000
2202	Openbare Straatverlichting	38.591	38.591
2205	Renewable Energy	560.686	319.302
4113	Bijdrage aan Dienst Energievoorziening	4.000	4.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	640.405	399.021
	TOTAAL GEHELE DIENST	703.730	465.783

TITEL III MIDDELENBEGROTING**Bedragen x SRD 1.000**

Code	Ontvangsten	Raming
	52 Donormiddelen	
52200	IDB Grant (Energievoorzieningen)	32.000
	Totaal Donormiddelen	32.000
	53 Niet Belastingmiddelen	
53014	Dividend Staatsolie	4.904.000
53100	Verhuur van landsgebouwen en toebehoren	604
53104	Overheidselektrische bedrijven in de districten	3
53179	Dotatievoorziening uit het elektriciteitstarief	4.500
	Totaal Niet Belastingmiddelen	4.909.107
	54 Leningen	
54002	India Creditline	33.525
54101	IDB SU-L1055	16.628
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	203.777
	Totaal Leningen	253.930
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	5.195.037

TITEL IV: Parastatalen

Bauxiet Instituut Suriname (B.I.S)

N.V. Grasshopper Aluminium Company

N.V Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)

Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.

De N.V. Energie Bedrijven Suriname (E.B.S)

Afdeling 10. Het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken

De begroting voor het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken
voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	55.292	60.980
611	Sociale Premies	5.444	6.600
612	Gebruik van goederen en diensten	16.440	16.440
616	Sociale uitkeringen	50	50
	Totaal Lopende uitgaven	77.226	84.070
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.100	1.100
621	Transportmiddelen	3.000	3.000
624	Gebouwen en constructies	95.000	95.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	99.100	99.100
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	176.326	183.170

TITEL II TOTAAL PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0313	Arbeidsbescherming gezin	1.500	1.000
1302	Democratische rechtsstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid	1.200	1.000
0936	Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)	9.685	9.685
2401	Armoede bestrijding/ Onderwijs en Volksontwikkeling Verbetering Sociale Bescherming	12.966	12.966
0968	Subsidie aan jeugdorganisaties	250	250
3701	Voorzien in de ontwikkeling van de jeugd, (Alg. beleid)	1.500	1.000
3702	Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's	250	250
3703	Instandhouding en verdere uitbouw Nationaal Jeugd Instituut	3.500	3.000
3704	Versterking en begeleiding risico jongeren	1.000	500
3705	Versterking jeugd en gemeenschapontwikkeling	1.000	750
1706	Covid-19 uitgaven Arbeid		
	TOTAAL PROGRAMMA'S	32.851	30.401
	TOTAAL GEHELE DIENST	209.177	213.571

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53148	Werkvergunning vreemdelingen	2.000
53148	Werkvergunning vreemdelingen Goudsector	3.180
53148	Certificaat Status Bekwame Burgers	2
53140	Ketelkeuringen	53
53201	Boete overtreding arbeidswetten	150
	Totaal Niet Belastingmiddelen	5.385
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	5.385

TITEL IV: PARASTATALEN

- Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)
- Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE)
- Suriname Hospitality Tourism and Training Centre (SHTTC)
- Stichting Scholings Instituut voor de Vakbeweging in Suriname (SIVIS)

Afdeling 11. Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

De begroting voor het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting voor het jaar 2023			
Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	256.085	284.495
611	Sociale Premies	22.648	25.648
612	Gebruik van goederen en diensten	6.500	6.500
616	Sociale uitkeringen	200	0.00
61	Totaal Lopende uitgaven	285.433	316.643
620	Inventaris	800	800
621	Transportmiddelen	5.000	5.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	5.800	5.800
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	291.233	322.443

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0221	Instituut scholing	2.000	2.000
0745	Versterken Child Indicators Monitoring System (CIMIS)	1.500	1.500
0937	Subsidie aan overheidsstichtingen o.b.v. exploitatietekorten	4.500	4.500
0938	Subsidie aan particuliere sociale instellingen o.b.v. tarieven per verblijfsdagen	10.000	10.000
1002	Sociaal Beschermingsprogramma	9.250	9.250
1620	Financial Inclusion	26.670	26.670
1705	Covid-19 Sociale uitgaven	2.000	2.000
2402	Schoolkledingactie	10.000	10.000
2403	AOV Fonds	1.123.125	1.281.096
2404	Algemene Kinderbijslag	244.991	260.788
2407	Gemeenschapsontwikkelingsprogramma	2.000	2.000
2408	Zorgvervoer	2.049	2.049
2409	Armoedebestrijding	95.092	95.092
2411	Monitorings-en evaluatiemechanisme bij de uitvoering van integraal kinderrechtenbeleid (MUIK)	850	850
2414	Bijdrage in acute noodsituatie	2.000	2.000
2415	Financiële Bijdrage aan mensen met een beperking	297.390	518.549
2416	Financiële Bijdrage aan sociaal zwakke huishoudens	179.196	337.167
2502	Bijdrage aan medische hulpmiddelen	345	345
2503	Thuiszorg	500	500
2504	Premie betalingen Basiszorgverzekering	319.000	319.000
2505	Meerkosten Medische Zorg	20.000	20.000
2601	Low Income Shelter Program	354.496	354.496
2602	Woningbouwprogramma	20.000	20.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	2.372.812	3.279.852
	TOTAAL GEHELE DIENST	2.664.045	3.602.295

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
52	Donormiddelen	
52211	UNICEF	1.000
	Totaal Donormiddelen	1.000
54	Leningen	
54101	IDB	93.871
54707	IsDB	351.143
	Totaal Leningen	445.014

TITEL IV: PARASTATALEN

1. Algemeen Oudedags Voorzieningsfonds (AOV-Fonds)
2. Stichting Beheer en Exploitatie Bejaarden Centra– SBEB- HuizeAshiana
3. Stichting Beheer en Exploitatie Crèches– SBEC
4. Esther Stichting
5. Stichting Trainingsprojecten voor Jeugdige Gehandicapten in Suriname (TJG)
6. Stichting Kinder – en Jongeren Telefoon (KJT)
7. Stichting Volkshuisvesting Suriname (SVS)

Afdeling 12. Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

De begroting voor het ministerie Onderwijs, Wetenschap en Cultuur wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)

DIRECTORAAT ADMINSTRATIEF EN TECHNISCH BEHEER

TITEL I : OPERATIONEELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	188.500	188.500
611	Sociale Premies	15.000	15.000
612	Gebruik van goederen en diensten	609.925	553.000
616	Sociale uitkeringen	-	-
	Totaal Lopende uitgaven	813.425	756.500
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	-	-
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.000	1.000
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	814.425	757.500

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0130	Nieuwebouw, rehabilitatie & renovatie van scholen & woningen	15.000	15.000
0265	Institutionele versterking aan Stichtingen	500	500
2702	Bijzonder Lager Onderwijs	610.000	610.000
2801	Bijzonder Nijverheidsonderwijs	1.900	1.900
2802	Christelijk Pedagogisch Instituut	12.000	12.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	639.400	639.400
	TOTAAL GEHELE DIENST	3.800.841	1.396.900

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53133	Opbrengst schoolvervoer	141
53134	Examen-en inschrijfgelden	110
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	251

DIRECTORAAT: ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS**TITEL I : OPERATIONEEL UITGAVEN Bedragen X SRD 1.000**

Kosten categori e	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	1.317.577	1.317.577
611	Sociale Premies	110.000	110.000
612	Gebruik van goederen en diensten	10.000	17.000
	Totaal Lopende uitgaven	1.437.577	1.444.577
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	-	-
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.000	1.000
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	1.438.577	1.445.577

TITEL II :PROGRAMMA'S**Bedragen X SRD 1.000**

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0722	Schoolvoeding	6.000	6.000
0726	Vernieuwing Onderwijsstelsel en verbetering van het Onderwijs	9.000	9.000
0729	Centrum Nascholing Suriname (CENAS)	1.205	1.205
0748	Speciaal Onderwijs	-	-
0769	Sciencepark	5.000	5.000
1618	Beurzen of Fonds en Studiefinanciering Suriname	96.000	96.000
2605	Huisvesting in Internaten	500	500
2701	Ondersteuning voor Verbetering van het Basisonderwijs in Suriname	66.270	35.000
2704	Onderwijs Binnenland	15.000	10.000
2803	Ondersteuning voor verbetering Secundair Onderwijs	84.500	65.000
2903	Studie lening voor Hoger Onderwijs in Suriname	10.000	10.000
2904	Studietoelagen voor Bursalen in Hoger Onderwijs	1.000	8.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	294.475	245.705
	TOTAAL GEHELE DIENST	5.428.675	1.691.282

TITEL III: MIDDELEN BEGROTING**Bedragen x SRD 1.000**

Code	Omschrijving	Raming
52	Donormiddelen	96.000
52105	Nederland Donatie	96.000
54	Leningen	100.000
54101	IDB	100.000
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	196.000

DIRECTORAAT: BEROEPS ONDERWIJS**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Bedragen X SRD 1.000**

Kosten categorie	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	195.000	195.000
611	Sociale Premies	16.410	16.410
612	Gebruik van goederen en diensten	4.390	1.890
	Totaal Lopende uitgaven	215.800	213.300
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	-	-
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.000	1.000
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	216.800	214.300

TITEL II: PROGRAMMA'S **Bedragen X SRD 1.000**

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
2703	Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs	127.000	27.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	127.000	27.000
	TOTAAL GEHELE DIENST	889.200	241.300

TITEL III: MIDDELEN BEGROTING
Bedragen X SRD 1.000

Code	Omschrijving	Raming
54	Leningen	25.000
54107	IsDB	25.000
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	25.000

DIRECTORAAT: HOGER EN WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS
TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN **Bedragen X SRD 1.000**

Kosten categorie	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	28.155	28.155
611	Sociale Premies	1.625	1.625
612	Gebruik van goederen en diensten	1.075	575
	Totaal Lopende uitgaven	30.855	30.355
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	-	-
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.000	1.000
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	31.855	31.355

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen X SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0286	Institutionele Versterking HWO Instellingen	3.000	3.000
2901	ADEK Universiteit van Suriname	223.500	243.500
2902	Stichting Polytechnic College Suriname	14.500	14.500
	TOTAAL PROGRAMMA'S	241.000	261.000
	TOTAAL GEHELE DIENST	268.075	292.355

DIRECTORAAT : CULTUUR

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen X SRD 1.000

Kostenc ategorie	Omschrijving	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	23.772	23.772
611	Sociale Premies	1.820	1.820
612	Gebruik van goederen en diensten	2.000	2.000
	Totaal Lopende uitgaven	27.592	27.592
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	-	-
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.000	1.000
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	28.592	28.592

TITEL II PROGRAMMA'S

Bedragen X SRD1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0976	Subsidie en bijdragen aan culturele en Overige niet Commerciele Instellingen, Instellingen en/of Organisaties	855	855
3001	Reguliere specifieke culturele actieve	1.100	1.100
3009	Cultureel erfgoed	300	300
3010	Revitalisering van Historische Binneland	128.681	128.681
3011	Ruimtelijke Ordening en het erfgoed	350	350
3012	Culturele betrekkingen/Internationaal Cultuurbeleid	855	855
	TOTAAL PROGRAMMA'S	132.141	132.141
	TOTAAL GEHELE DIENST	227.141	160.733

TITEL III: MIDDELEN BEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Raming
54	Leningen	
54101	IDB	128.681
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	128.681

TITEL IV: PARASTATALEN

- Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs (AHKCO)
- De NolaHatterman Art Academy
- Het Cultureel Centrum Suriname (CCS) en de Volksmuziekschool (VMS)
- Stichting Surinaams Museum
- Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname (SGES)
- Stichting Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam

Afdeling 13. Het Ministerie van Volksgezondheid

De begroting voor het Ministerie van Volksgezondheid wordt vastgesteld, als volgt:

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)
--

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	85.699	95.564
611	Sociale Premies	8.113	8.113
612	Gebruik van goederen en diensten	63.000	10.000
616	Sociale uitkeringen	2.349	1.000
	Totaal Lopende uitgaven	159.161	114.677
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	6.536	1.000
621	Transportmiddelen	2.820	1.500
624	Gebouwen en constructies	50	50
	Totaal Kapitaal uitgaven	9.406	2.550
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	168.567	117.227

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1000,-

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0158	Health Services Improvement Project	435.174	50.044
0166	Health Facilities Improvement Projects	99.905	15.664
0167	Optopping Health Project t.b.v. Marwina Hospital	68.000	10.000
0263	Institutionele Versterking Ziekenhuizen en Gezondheidsgerelateerde Instellingen	72.914	72.914
0734	Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader	15.000	15.000
0951	Subsidie a/d Centrale Opleiding Verpleegkundigen en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen	25.000	25.000
0952	Subsidie a/d Stg. Medische Zending Suriname (P.H.C.)	35.000	35.000
0953	Subsidie a/d Stg. Jeugdandverzorging (J.T.V.)	20.000	20.000
0954	Lig.- verpleeg- en medische kosten chronische patiënten P.C.S.	40.000	40.000
0955	Subsidie a/d Stg. Regionale Gezondheidsdienst (R.G.D.)	76.000	76.000
0956	Subsidie a/d Stg. Bureau Dak- en Thuislozen	1.500	1.500
0957	Subsidie a/d Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis	3.500	3.500
0973	Additionele overheidsbijdrage Staatsziekenfonds	500.000	2.500.000
0978	Medicamentenvoorziening BGVS t.b.v. de totale gemeenschap	20.000	20.000
1704	Covid-19 Volksgezondheid	10.000	10.000
3101	Afbouw Regeling Medische Uitzending Lokale Opbouw Voorziening (Ovh)	40.000	40.000
3109	Aanpak HIV/AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/Global Fund)	78.855	63.254
3111	Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen	7.500	7.500
3113	Aankoop vaccins, lab benodigheden, medicam, hulpm en lab kosten tbv de Publieke Gezondheidszorg	15.000	15.000
4109	Moeder en kindzorg babyvoeding	5.000	5.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	1.568.348	3.025.376
	TOTAAL GEHELE DIENST	1.736.915	3.142.603

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	95
53504	Opbrengst van het B.O.G.	503
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en- diensten	36
	Totaal Niet Belastingmiddelen	634
52	Donormiddelen	
52209	Global Fund	32.000
	Totaal Donormiddelen	32.000
54	Leningen	
54005	AFD (Progr. Optopping Health Project t.b.v. Marwina Hospital)	10.000
54101	IaDB (Progr. Health Services Improvement Project)	50.044
54111	OFID (Progr. Health Facilities Improvement Project)	15.664
	Totaal Leningen	75.708
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	108.342

TITEL IV: PARASTATALEN

1. Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname
2. Stg. COVAB
3. Stg. Jeugd tandverzorging
4. Stg. Medische Zending
5. Psychiatrisch Centrum Suriname
6. Stg. Regionale Gezondheidsdienst
7. Stg. StaatsZiekenfonds
8. Stg. Nationale bloedbank van het Surinaamse Rode Kruis

Afdeling 14. Het Ministerie van Openbare Werken

De begroting voor het Ministerie van Openbare Werken wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Openbare Werken voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)

DIRECTORAAT BOUW- EN STEDEBOUWKUNDIGE WERKEN

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	23.000	24.972
611	Sociale Premies	2.000	2.845
612	Gebruik van goederen en diensten	8.432	7.000
616	Sociale uitkeringen	12	12
Totaal Lopende uitgaven		33.444	34.829
Kapitaal uitgaven			
620	Inventaris	800	800
621	Transportmiddelen	550	-
Totaal Kapitaal uitgaven		1.350	800
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		34.794	35.629

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

categori e	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0131	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	10.000	3.500
0132	Bouw en uitbreiding van staatsgebouwen en ambtswoningen	8.950	16.500
0133	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	10.000	350
0134	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	57.500	57.500
0773	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	750	750
1314	Standardisering verkavelings- en saneringsbeleid	200	200
TOTAAL PROGRAMMA'S		87.400	78.800
TOTAAL GEHELE DIENST		122.194	114.429

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53115	Bouwvergunningrecht	750
53415	Bestekken	11
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	650
Totaal Niet Belastingmiddelen		1.411
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.411

DIRECTORAAT CIVIELTECHNISCHE WERKEN**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	77.395	84.590
611	Sociale Premies	6.267	8.500
612	Gebruik van goederen en diensten	26.300	26.300
616	Sociale uitkeringen	50	50
Totaal Lopende uitgaven		110.012	119.440
Kapitaal uitgaven			
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	1.100	1.100
Totaal Kapitaal uitgaven		2.100	2.100
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		112.112	121.540

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kostencategorie	Programma	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0139	Werken en diensten t.b.v. sluisen, gemalen en kanalen	12.000	26.000
0140	Werken en diensten t.b.v. open en gesloten riolerings	54.000	40.000
0143	Beheer en onderhoud verkeerstechnische voorzieningen	15.000	12.000
0160	Suriname Nationaal infrastructuur Projecten-fase II (NIP)	370.000	374.000
0165	Het rehabiliteren van de Saramacca Kanaal	200.000	200.000
0175	Werken en diensten t.b.v. vliegvelden en havens	100	-
0176	Werken en diensten t.b.v. Wegen	740.000	720.000
0177	Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers	21.000	68.100
0178	Werken en diensten t.b.v. kust, rivier en natuurbeheer	161.000	114.000
0405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	10.000	7.500
0411	Mobiliteit en Veiligheid	5.000	3.000
3404	Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	125.000	100.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		1.713.100	1.664.600
TOTAAL GEHELE DIENST		1.825.212	1.786.140

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53110	Leges	148
53415	Bestekken	52
53423	ontvangsten	258
	Totaal Niet Belastingmiddelen	458
54	Leningen	
54110	Overige ontvangen leningen Buitenland	300.000
54199	Overige ontvangen leningen Binnenland	709.517
	Totaal Leningen	1.009.517
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	1.009.975

DIRECTORAAT OPENBAAR GROEN EN AFVALBEHEER**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	163.000	180.000
611	Sociale Premies	11.650	14.331
612	Gebruik van goederen en diensten	10.000	10.000
616	Sociale uitkeringen	40	40
Totaal Lopende uitgaven		184.690	204.371
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	1.195	1.195
621	Transportmiddelen	3.500	3.500
Totaal Kapitaal uitgaven		4.695	4.695
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		189.385	209.066

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

categori e	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
3201	Vuilophaal en verwerking	179.500	179.500
3202	Opruimen van illegale vuilstortplaatsen en het ophalen van groot vuil	500	500
3301	Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire en tertiaire trezen	38.500	25.000
3302	Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening	342	342
3303	Boomzorg	790	790
3304	Nationale Schoonmaakacties en overige milieuprojecten	3.500	3.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		223.132	209.132
TOTAAL GEHELE DIENST		412.517	418.198

TITEL III: MIDDELENBEGROTING Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53100	Verhuur van landsgebouwen en toebehoren	9
53166	Opbrengst containerverhuur	1.248
53153	Diverse vergoedingen	200
53203	Diverse boetes en transacties	20
Totaal Niet Belastingmiddelen		1.477
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.477

DIRECTORAAT ONDERZOEK EN DIENSTVERLENING

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	59.000	64.500
611	Sociale Premies	4.177	5.796
612	Gebruik van goederen en diensten	55.000	65.000
616	Sociale uitkeringen	15	15
Totaal Lopende uitgaven		118.192	135.311
Kapitaal uitgaven			
620	Inventaris	2.150	2.150
621	Transportmiddelen	40.000	44.000
Totaal Kapitaal uitgaven		42.150	46.150
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		160.342	181.461

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

categori e	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0296	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	800	800
0623	Upgrading Nutsvoorzieningen	1.300	1.300
0740	Upgrading Grondmechanisch Lab	3.300	3.300
0741	Verbetering dienstverlening Waterloopkundige afdeling	1.000	1.000
0742	Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	800	800
0780	Upgrading ESIA & QHSE	500	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		7.700	7.700
TOTAAL GEHELE DIENST		168.042	189.161

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53106	Opbrengsten gasoline diesel Paramaribo	14.533
53107	Opbrengsten gasoline diesel Nickerie	2.400
53110	Leges	2.200
53415	Bestekken	5
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	200
Totaal Niet Belastingmiddelen		19.338
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		19.338

Afdeling 15. Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

De begroting voor het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme wordt vastgesteld, als volgt:

**Begrotingsstaat van het Ministerie van
Transport Communicatie en Toerisme voor het
jaar 2023**

DIRECTORAAT TOERISME

Kosten Categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	7.476	7.476
611	Sociale Premies	822	822
612	Gebruik van goederen en die	6.100	300
616	Sociale uitkeringen	34	7
	Totaal Operationele uitgaven	14.432	8.605
62	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	466	96
621	Transport middelen	7.200	1.500
	Totaal Kapitaal uitgaven	7.666	1.596
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	22.098	10.201

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten catego rie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0616	Toerisme Awareness	7.700	1.000
0962	Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	6.303	1.203
1315	Suriname Toerisme Autoriteit (STA)	17.900	2.000
3802	Versterking brandweezorg	9.050	5.200
3803	Toerisme diensten	2.950	700
3804	Toerisme diensten	900	150
3805	Toerisme evenementen	1.005	500
3806	Toerisme training en capaciteitsversterking	17.875	2.250
3808	Toeristinformation en visitor centrum (ala wakapasi)	186.000	20.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	249.683	33.003
	TOTAAL GEHELE DIENST	<b style="color: red;">271.781	<b style="color: red;">43.204

DIRECTORAAT ALGEMENE EN ADMINISTRATIEVE ZAKEN

Kosten Categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	22.296	22.296
611	Sociale Premies	2.452	2.452
612	Gebruik van goederen en die	28.615	5.000
616	Sociale uitkeringen	35	8
	Totaal Operationele uitgaven	53.398	29.756
62	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	470	100
621	Transport middelen	7.200	1.500
	Totaal Kapitaal uitgaven	7.670	1.600
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	61.068	31.356

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0181	Renovatie pand TCT	80.000	10.000
0293	Interne capaciteit versterking TCT	23.000	2.500
	TOTAAL PROGRAMMA'S	103.000	12.500
	TOTAAL GEHELE DIENST	164.068	43.856

DIRECTORAAT TRANSPORT

Kosten Categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	107.978	107.978
611	Sociale Premies	11.877	11.877
612	Gebruik van goederen en die	35.500	8.000
616	Sociale uitkeringen	51	11
	Totaal Operationele uitgaven	155.406	127.866
62	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	466	96
621	Transport middelen	7.200	1.500
624	Gebouwen en Constructies	2.310	550
	Totaal Kapitaal uitgaven	9.976	2.146
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	165.382	130.012

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0171	Renovatie en nieuwbouw Transport	81.000	10.000
0224	Institutionele versterking luchtvaart	250.000	45.000
0295	Institutionele versterking canawaima	6.800	2.000
0409	Onderhoud ILS	2.350	250
0958	Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)	435.000	105.000
0959	Subsidie Scheepvaartmaatschappij Suriname (SMS)	27.400.000	10.000
0961	Gesubsidieerde vliegdiensden Binnenland	87.000.000	20.000
0977	Subsidie Bus en Bootvergunninghouders	38.800.000	8.800
1712	Covid-19 Transport		
2002	Contributie	31.000	6.000
3401	Ordening Transport sector	48.000	6.000
3403	Verbetering Vliegveiligheid	112.000	27.040
3407	Veerverbinding Par'bo-Meerzorg	98.425	25.000
3408	Infrastructure Suriname fase 2	174.330	10.000
3409	Verharding Strategische vliegvelden	171.000	15.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	154.609.905	290.090
	TOTAAL GEHELE DIENST	154.775.297	420.102

TITEL III: MIDDELENBEGROTING Bedragen x SRD 1.000

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53016	Opbrengst Parastatalen	346.885
53114	Opbrengst Autobus Vergunning	306
53119	Diverse vergunningen	214
	Totaal Niet Belastingmiddelen	347.405
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	347.405

DIRECTORAAT COMMUNICATIE

Kosten Categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	3.836	3.836
611	Sociale Premies	422	422
612	Gebruik van goederen en die	9.200	1.500
616	Sociale uitkeringen	32	5
	Totaal Operationele uitgaven	13.490	5.763
62	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	893	68
621	Transport middelen	6.200	1.500
	Totaal Kapitaal uitgaven	7.093	1.568
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	20.583	7.331

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categori e	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0520	Digitale Ontsluiting Binnenland	36.988	25.000
0526	ICT minibeurs en seminar	6.600	1.500
0537	Affordable Connectivity	35.000	2.000
0538	ICT Internationale projecten	5.310	3.000
0615	ICT bewustwordingsprojecten	10.500	2.000
0619	Girls in ICT day	2.300	400
0620	Training voor personeel mbt Cyber Security	1.300	250
0621	Opzetten van hotspot plekken in buurten	13.250	2.000
0764	Internet toegang op scholen		
1316	Wet en Regelgeving	75.000	5.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	186.248	41.150
	TOTAAL GEHELE DIENST	206.831	48.481

TITEL IV: PARASTATALEN

- Suriname Toerisme Autoriteit (STA)
- Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)
- Stichting Beheersraad Waterkant
- N.V. Havenbeheer Suriname
- Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)
- N.V. Scheepvaart Maatschappij Suriname (S.M.S)
- N.V. Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)
- N.V. Luchthaven Beheer Suriname
- Surinaamse Luchtvaart Maatschappij (SLM)
- Civil Aviation Safety Authority Suriname (CASAS)
- Canawaima
- Telecommunicatiebedrijf Suriname (Telesur)
- Telecommunicatie Autoriteit Suriname (TAS)

Afdeling 16. Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer

De begroting voor het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer wordt vastgesteld, als volgt:

Directoraat Algemeen Beheer

Begrotingsstaat van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	33.088	35.925
611	Sociale Premies	1.895	3.000
612	Gebruik van goederen en diensten	6.736	5.107
616	Sociale uitkeringen	18	18
	Totaal Lopende uitgaven	41.737	44.050
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	500	500
621	Transportmiddelen	1.000	1.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.500	1.500
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	43.237	45.550

TITEL II: PROGRAMMA'S Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0169	Renovatie Kantoorgebouwen GBB	3.315	1.000
0294	Institutionele versterking Algemeen Beheer	50	50
	TOTAAL PROGRAMMA'S	3.365	1.050
	TOTAAL GEHELE DIENST	46.602	46.600

DIRECTORAAT GRONDBELEID EN BOSBEHEER**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN** Bedragen x 1.000,-

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	34.936	38.830
611	Sociale Premies	2.882	3.250
612	Gebruik van goederen en diensten	1.358	1.106
616	Sociale uitkeringen	15	15
	Totaal Lopende uitgaven	39.191	43.201
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	250	250
621	Transportmiddelen	1.000	1.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.250	1.250
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	40.441	44.451

TITEL II: PROGRAMMA'S
Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0251	Institutionele versterking Grondbeleid	400	400
0965	Subsidie JSOOC	-	-
0966	Subsidie STINASU	1.326	1.326
0298	Transformatie SBB in autoriteit	1.676	894
1122	Toewijzing geografische centrum voor houtverwerkingsbedrijven	100	100
1119	Adaptatie en mitigatie effecten klimaatverandering	9.923	44.800
1121	Behoud en bescherming Biodiversiteit	22.773	2.000
2005	Contributies GBB	1.376	1.376
3501	Grondaankopen	8.000	8.000
3502	Verkaveling	-	-
3503	Grondconversie	100	100
	TOTAAL PROGRAMMA'S	45.674	58.996
	TOTAAL GEHELE DIENST	86.115	103.447

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53017	Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur	20.000
53102	Opbrengst verkoop onroerende goederen	370.000
53123	Retributies op hout	27.340
53423	Diverse niet belastingontvangsten	700
53509	Grondconversie	500.000
	Totaal Niet Belastingmiddelen	918.040
52	Donormiddelen	
52201	Europese Unie	44.800
52212	Overige Donaties (WWF Guianas, ACTO en SCF)	2.047
	Totaal Donormiddelen	46.847
	TOTAAL MIDDELEN-BEGROTING	964.887

TITEL IV: OVERHEIDSINSTELLINGEN

Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB)

Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC)

Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Afdeling 17. Het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu

De begroting voor het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu voor het jaar 2023
(bedragen x SRD 1.000)

DIRECTORAAT RUIMTELIJKE ORDENING

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	4.500	4.500
611	Sociale Premies	350	350
612	Gebruik van goederen en diensten	11.485	3.100
616	Sociale uitkeringen	80	20
	Totaal Lopende uitgaven	16.415	7.970
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	6.990	3.000
621	Transportmiddelen	5.000	4.150
	Totaal Kapitaal uitgaven	11.990	7.150
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	28.405	15.120

TITEL II PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0168	Voorbereiding Nieuwbouw ROM	6.000	16000
0276	Capaciteitsversterking handhaving ruimtelijke ordening en milieu delicten	1.600	500
0519	Digitalisering van Ruimtelijke Informatie	1.200	317
0764	Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en ordeningsstudies	1.000	500
1310	Identificatie en registratie van publieke terreinen	1.000	500
1311	Ontwerpwet ruimtelijke Ordening	4.000	1.000
1312	Zonering- en Stuurplannen	4.000	1.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	18.800	19.817
	TOTAAL GEHELE DIENST	89.853	34.937

DIRECTORAAT MILIEU

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	3.500	3.500
611	Sociale Premies	250	250
612	Gebruik van goederen en diensten	18.045	4.000
616	Sociale uitkeringen	80	20
	Totaal Lopende uitgaven	21.875	7.770
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	5.400	2.000
621	Transportmiddelen	5.000	5.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	10.400	7.000
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	32.275	14.770

TITEL II PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0614	Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	3.000	1.250
0975	Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling Suriname	108.886	15.000
1103	Duurzaam Chemicalien beheer	4.000	2.000
1106	Duurzaam Water beheer	17.136	5.284
1113	Atmosfeer	35.016	9.754
1114	Beheer en Behoud biodiversiteit	4.000	2.000
1313	Implementatie Milieu Raamwet	1.200	300
2003	Contributie Internationale Milieu Organisatie	2.000	500
3203	Duurzaam Afvalbeheer	14.500	2.500
3504	Duurzaam Landbeheer	800	500
	TOTAAL PROGRAMMA'S	190.538	39.088
	TOTAAL GEHELE DIENST	239.060	53.858

TITEL III MIDDELENBEGROTING Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	<i>Donormiddelen</i>	
52212	Overige Donaties (CDB)	10.788
	Totaal Donormiddelen	10.788

STAATSORGANEN**Afdeling 18 Het Kabinet van de President**

De begroting voor het Kabinet van de President wordt vastgesteld, als volgt:

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Begrotingsstaat van het Kabinet van de President voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)			
Kosten categorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	280.850	308.400
611	Sociale Premies	23.708	30.478
612	Gebruik van goederen en diensten	141.277	156.277
616	Sociale uitkeringen	1.500	1.500
	Totaal Lopende uitgaven	447.335	496.655
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	4.000	4.000
621	Transport middelen	10.300	10.300
	Totaal Kapitaal uitgaven	14.300	14.300
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	461.635	510.955

TITEL II PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0115	Renovatie en nieuwbouw	14.000	14.000
	Inst. Strengthening Kab.		
0212	Pres.	5.000	5.000
0213	Inst. Strengthening DNV	5.000	5.000
0503	E-GOV	40.000	40.000
1206	Onafhankelijk Kiesbureau	5.000	5.000
2419	Armoedebestrijding	75.000	75.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	144.000	144.000
	TOTAAL GEHELE DIENST	605.635	654.955

Afdeling 19 Het Kabinet van de Vice President

De begroting voor het Kabinet van de Vice President wordt vastgesteld, als volgt:

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Begrotingsstaat van het Kabinet van de Vice President voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	71.637	80.130
611	Sociale Premies	3.731	3.731
612	Gebruik van goederen en diensten	16.605	20.000
616	Sociale uitkeringen	1.000	1.000
	Totaal Lopende uitgaven	92.973	104.861
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	3.105	3.105
621	Transportmiddelen	6.695	10.000
	Totaal Kapitaal uitgaven	9.800	13.105
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	102.773	117.966

TITEL II: PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0170	Renovatie v.h. Frank Essedgebouw m.b.a. Regeringsgebouw	15.000	30.000
0280	Institutionele versterking & Capaciteitsuitbreiding Kabinet Vice President	1.500	1.500
0281	Institutionele versterking & Capaciteitsuitbreiding Directoraat Volkscommunicatie	1.000	1.000
0282	Institutionele versterking & Capaciteitsuitbreiding Directoraat Planning	1.000	1.000
0297	Institutionele versterking & Capaciteitsuitbreiding Stichting Radio-Omroep Suriname	1.000	1.000
0604	Vergroting Bereikbaarheid Staatsmedia	1.000	1000
0622	De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)	17.576	14.896
2422	Duurzame Ontwikkeling en Armoedebestrijding	35.000	50.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	73.076	100.396
	TOTAAL GEHELE DIENST	175.849	218.362

Afdeling 20 De Nationale Assemblée

De begroting van De Nationale Assemblée wordt vastgesteld, als volgt:

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Begrotingsstaat van het Staatsorgaan De Nationale Assemblée voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)			
Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	55.296	55.296
611	Sociale Premies	4.500	4.500
612	Gebruik van goederen en diensten	33.040	33.040
615	Schenken en Bijdragen	500	500
616	Sociale uitkeringen	1.100	1.100
	Totaal Lopende uitgaven	94.436	94.436
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	2.380	2.380
621	Transportmiddelen	14.700	14.700
	Totaal Kapitaal uitgaven	17.080	17.080
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	111.516	111.516

TITEL II: PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0173	Renovatie en technische herinrichting Waterkant	7.000	3.000
0174	Bouw nieuwe vergaderzaal tbv Parlement	150.000	45.000
0287	Versterking griffie	5.310	1.660
0288	Versterking parlement	2.700	1.500
	Totaal Programma's	165.010	51.160
	Totaal Gehele Dienst	276.526	162.676

TITEL III MIDDELENBEGROTING		
Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belastingmiddelen	
53153	Huur opbrengst restaurant Gadri	24
	Totaal Niet Belastingmiddelen	24
54	Donormiddelen	
5402	UNDP ontvangsten	1050
	Totaal Donormiddelen	1050
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	1074

Afdeling 21 Het Hof van Justitie

De begroting van het Hof van Justitie wordt vastgesteld, als volgt:

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Begrotingsstaat van het Hof van Justitie voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)			
Kostenca- tegorie	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	62,700	68,713
611	Sociale Premies	89,450	10,455
612	Gebruik van goederen en diensten	1,000	18,850
616	Sociale uitkeringen	50	500
Totaal Lopende uitgaven		153,200	98,518
Kapitaal uitgaven			
620		1,500	325
621			2,425
Totaal Kapitaal uitgaven		1,500	2,750
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		154,700	101,268

TITEL II: PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0172	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen justitie	4.000	20.000
0252	Verbetring rechterlijke organisatie en verzelfstandiging	2.500	8.200
	TOTAAL PROGRAMMA'S	6.500	28.200
	TOTAAL GEHELE DIENST	161.240	129.468

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
53	Niet belastingmiddelen	
53413	Legalisatie	460
53508	Opbrengsten vastrecht	320
Totaal Niet Belastingmiddelen		780
52	Donormiddelen	
52201	Europesie Unie	0
Totaal Donor Middelen		0
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		780

Afdeling 22 Het Openbaar Ministerie

De begroting van het Openbaar Ministerie wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Staatsorgaan Openbaar Ministerie voor het jaar 2023
(bedragen x SRD 1.000)

Kostencategorie	Lopende Uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	21.951	23.951
611	Sociale Premies	3.049	3.866
612	Gebruik van Goederen en diensten	6.615	6.615
616	Sociale uitkeringen	181	181
Totaal Lopende Uitgaven		31.796	34.613
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		31.796	34.613

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten-categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0203	Professionalisering parketorganisatie	600	600
0315	Project Implementatie afdoening in jeugdzaken	500	500
0775	Forensisch onderzoek	10.000	150
0719	Bouw inrichting gebouwen OM	8.100	8.100
TOTAAL PROGRAMMA'S		19.200	9.350
TOTAAL GEHELE DIENST		50.996	43.963

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Kosten-categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet belastingmiddelen	
53202	Opbrengst van vuurwapen vergunningen en jachtakten	3.500
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en diensten	25
53602	Diverse boetes en transacties	3.500
Totaal Niet Belastingmiddelen		7.025
52	Donormiddelen	
52211	United Nation Children Fund	500
Totaal donor middelen		500
TOTAAL MIDDELEN BEGROTING		7.525

Afdeling 23 Rekenkamer

De begroting van de Rekenkamer wordt vastgesteld, als volgt:

Begrotingsstaat van het Staatsorgaan Rekenkamer voor het jaar 2023 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Code	Lopende uitgaven	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en Salarissen	13.000	14.411
611	Sociale Premies	1.300	1.500
612	Gebruik van goederen en diensten	5.000	5.000
615	Schenken en Bijdragen	500	500
616	Sociale uitkeringen		
	Totaal Lopende uitgaven	19.800	21.411
	Kapitaal uitgaven		
620	Inventaris	700	700
621	Transportmiddelen	1.500	1.500
	Totaal Kapitaal uitgaven	2.200	2.200
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	22.000	23.611

TITEL II: PROGRAMMA'S

Kosten categorie	Programma's	Raming 2023	
		Verplichtingen	Uitgaven
0284	Capaciteitsopbouw Rekenkamer	6.500	6.500
0285	Strengthening Corporate Governance of SAI's in Caribbean Countries	2.200	2.200
0533	Beheer en Onderhoud Informatie Systemen	1.400	1.400
0770	Stakeholder Engagement Strategy	600	600
0771	Verbetering Quality Assurance & Quality Control	600	600
0534	Audit en verantwoording	10.100	10.100
	Totaal Programma's	21.400	21.400
	Totaal Gehele Dienst	43.400	45.011

TITEL III MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
52	Donormiddelen	
52200	IDB	2.200
	Totaal Donormiddelen	2.200
	TOTAAL MIDDELENBEGROTING	2.200

Artikel 2

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Staatsbegroting 2023.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd en treedt in werking op 1 januari 2023.
3. Met de uitvoering van deze wet zijn belast de Minister van Financiën en Planning alsmede:
 - a. voor afdeling 1 de Minister van Justitie en Politie
 - b. voor afdeling 2 de Minister van Binnenlandse Zaken
 - c. voor afdeling 3 de Minister van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken
 - d. voor afdeling 4 de Minister van Defensie
 - e. voor afdeling 5 de Minister van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking
 - f. voor afdeling 6 de Minister van Financiën en Planning
 - g. voor afdeling 7 de Minister van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie
 - h. voor afdeling 8 de Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij
 - i. voor afdeling 9 de Minister van Natuurlijke Hulpbronnen
 - j. voor afdeling 10 de Minister van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken
 - k. voor afdeling 11 de Minister van Sociale Zaken en Volkshuisvesting
 - l. voor afdeling 12 de Minister van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur
 - m. voor afdeling 13 de Minister van Volksgezondheid
 - n. voor afdeling 14 de Minister van Openbare Werken
 - o. voor afdeling 15 de Minister van Transport, Communicatie en Toerisme
 - p. voor afdeling 16 de Minister van Grondbeleid en Bosbeheer
 - q. voor afdeling 17 de Minister van Ruimtelijke Ordening en Milieu
 - r. voor afdeling 18 het Kabinet van de President
 - s. voor afdeling 19 het Kabinet van de Vice-President
 - t. voor afdeling 20 de Nationale Assemblée
 - u. voor afdeling 21 het Hof van Justitie
 - v. voor afdeling 22 het Openbaar Ministerie
 - w. voor afdeling 23 de Rekenkamer

Gegeven te Paramaribo, 15e maart 2023,

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

Uitgegeven te Paramaribo, de 22ste maart 2023
De Minister van Binnenlandse Zaken,

BRONTO S.G. SOMOHARDJO

WET VAN 15 MAART 2023, HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE STAATSBEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET DIENSTJAAR 2023 (WET STAATSBEGROTING 2023).

MEMORIE VAN TOELICHTING

Grondslag

De overwegingen en of oorzaken die ten grondslag liggen voor het indienen van een gewijzigde Staatsbegroting 2023 in de vorm van een Nota van Wijziging 2023 kunnen geplaatst worden in het kader van het bijstellen van het I.M.F.-Programma. Tevens draagt de verdere verruiming en uitvoering van het Sociaal Programma van de Regering er toe bij in het wijzigen van de ontwerp Staatsbegroting 2023.

Afdeling 1. Ministerie van Justitie en Politie

Algemeendeel

De hoofddoelstelling van het Ministerie van Justitie en Politie is het garanderen van een effectieve Rechtshandhaving, het bieden van voldoende Rechtsbescherming en Veiligheid voor de gehele samenleving en op het totale grondgebied van de Republiek Suriname.

Uitgaande van haar hoofddoelstelling zijn de doelen die het ministerie nastreeft de volgende:

- Het op een adequate en efficiënte wijze waarborgen van de naleving en bescherming van de rechten van de mens door de daartoe ingestelde en aangewezen organen;
- Een adequate en efficiënte handhaving van de integrale veiligheid (openbare veiligheid, verkeers- en brandveiligheid, preventie en repressie, criminaliteitsbestrijding) door het stellen van en het doen naleven van veiligheidsnormen.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het bereiken van de gestelde doelen is een wettelijk kader, dat voldoet aan kwalitatieve eisen van goede wetgeving. Dit wettelijk kader moet beantwoorden aan de aspiraties van de samenleving, de tijdgeest inademen en een goede weerspiegeling zijn van internationale ontwikkelingen.

Voorgenomen beleid voor het jaar 2023

Ter vergroting van het draagvlak van het beleid en voor een tijdige en effectieve uitvoering ervan, is het beleid binnen het ministerie ontwikkeld op basis van een constructieve dialoog met alle betrokken actoren.

De hervorming en herstructurering van het totale Ministerie is cruciaal om de geïdentificeerde beleidsdoelen te realiseren. Er moet een mindshift van afhankelijkheid naar onafhankelijkheid, meer ownership, zelfwerkzaamheid, inkomsten generering en het minimaliseren van de uitgaven worden gemaakt bij de medewerkers. Leidinggevend en zullen meer dan ooit moeten werken aan de ontwikkeling, motivatie en inspiratie van de medewerkers om deze nieuwe beleidsvisie te kunnen uitvoeren.

Door het gebrek aan financiële middelen is het ministerie genoodzaakt om een zeer effectief en efficiënt beleid uit te voeren en op zoek te gaan naar inkomsten om het beleid mede te helpen financieren. Dit is ook deel van de uitdaging waar het Ministerie van Justitie en Politie voor staat.

Het Ministerie van Justitie en Politie heeft de volgende beleidsvoornemens geformuleerd:

- Evaluatie en versterking van de instituten voor rechtshandhaving, rechtsbescherming en rechtspraak;
- Effectieve aanpak van alle vormen van criminaliteit;
- Het treffen van rechtstaat versterkende maatregelen;
- Voeren van een integraal en structureel veiligheidsbeleid op het totale grondgebied van de Republiek Suriname;
- Preventie naast repressie bij criminaliteitsbestrijding;

- Verbeteren van de kindbescherming middels het landelijk opzetten van meldpunten en het formuleren van beleid inzake misdaadpreventie bij jeugdigen.
- Preventie gericht op reductie recidive;
- Handhaven mensenrechten;
- Rechtvaardigheid, eerlijke, toegankelijke en onafhankelijke rechtspraak; integraal en preventief gericht door verzelfstandiging van de Rechterlijke Macht;
- Eerlijke en rechtvaardige rechtsbedeling voor een ieder in Suriname en vergroting van de toegankelijkheid en aanspreekbaarheid van de rechtshandhaving, rechtsprekende- en rechtsbescherming-instituten naar de samenleving toe;
- Intensiveren van de internationale samenwerking ter versterking van de internationale rechtshandhaving.
- Verbeteren van de vreemdelingenzorg en formuleren van een nationaal migratie beleid.

De beoogde resultaten zijn:

- Het veiligheids- en rechtsgevoel van de burgerij is verhoogd terwijl het rechtsbewustzijn in de samenleving toeneemt;
- De veiligheid in Suriname verder verbeteren, zodanig dat er orde en rust heerst in de samenleving;
- De rechtshandhaving, rechtsbescherming en rechtsprekende instituten zullen in alle opzichten beter functioneren;
- Verbeteren van de mensenrechtensituatie in de Republiek Suriname;
- Het beleid van het ministerie zodanig vergroten, dat er sprake zal zijn van een optimale aansturing van het beleid.

Om de aansturing en het monitoren van de gestelde beleidsdoelen zo effectief mogelijk te doen verlopen en zorg te dragen voor een integraal beleid, zijn een aantal beleidsgebieden vastgesteld, waarbinnen de verschillende ontwikkelingen zullen plaatsvinden. De beleidsgebieden zijn hieronder opgesomd, te weten:

1. Bestuur en Justitie;

- Bestuur
- Justitie
 - Rechtshandhaving en Rechtsbescherming
 - Mensenrechten
 - Resocialisatie en nazorg
 - Huiselijk geweld

2. Veiligheid en internationaal beleid

- Interne en externe veiligheid
- Immigratiebeleid

3. Kernthema's:

- Infrastructurele voorzieningen Justitie en Politie
- Kinder-, jeugd- en genderbeleid

I. Bestuur en Justitie

Versterking rechtsstaat

Conform de comptabiliteitswet van 2019 wordt in het kader van de versterking van de rechtstaat het Hof van Justitie en het Openbaar Ministerie als aparte staatsorganen opgenomen en zullen derhalve een eigen begroting ontvangen.

II. Justitie

1. Rechtshandhaving en Rechtsbescherming

Rechtshandhaving en Rechtsbescherming staan centraal in het overheidsbeleid.

Voor de bestrijding van de financiële criminaliteit moet de Financial Intelligence Unit verder worden geïnstitutionaliseerd. Voor het efficiënt oplossen van gepleegde misdrijven moet de samenwerking tussen CUFO en overige instituten binnen het Ministerie van Justitie en Politie worden geformaliseerd. Inzake het voorbereiden en uitvoeren van projecten voor de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel is de commissie TIP wederom ingesteld en wordt de samenwerking met de TIP Unit van het KPS voortgezet. Ook de huisvesting van de TIP Unit van het KPS is verbeterd.

In het kader van de integrale veiligheid moeten het Korps Penitentiaire Ambtenaren en de ondersteuningsgroepen adequaat getraind en toegerust worden. Er moeten speciale voorzieningen worden getroffen voor de gevangeneninrichtingen zoals speciale beveiligingsapparatuur. Het Korps Penitentiaire Ambtenaren moet geëvalueerd worden ten aanzien van haar huidige structuur en functioneren. Wetgeving moet gewijzigd worden om tot invoering van alternatieve straffen over te gaan. Voorlichting, gezinscoaching en het begeleiden van pupillen zullen steunpilaren moeten zijn waarmee wordt beoogd een sterke vermindering van recidive.

2. Mensenrechten

Het Bureau Mensenrechten wordt getransformeerd naar een Instituut Mensenrechten met een breder mandaat, meer autoriteit en een betere structuur. Dit, volgens de Paris Principles, wat betekent dat het bureau als een onafhankelijke watch dog zal functioneren. Hiervoor wordt een formatie- en inrichtingsplan opgemaakt en de taken en bevoegdheden worden herzien. Er is een noodzaak voor personele uitbreiding en training op basis van het nieuwe formatieplan.

Om de fundamentele rechten van de mens te garanderen, te bevorderen en te beschermen worden diverse projecten voorbereid en uitgevoerd. Vooral een bewustwordingscampagne is geïmplementeerd. De bestaande instituten voor rechtsbescherming, kosteloze rechtsbijstand en slachtofferzorg worden aan een evaluatie onderworpen en gedecentraliseerd. Bestaande wetgeving moet geëvalueerd en waar nodig worden aangepast. Aanvullende wetgeving moet indien nodig worden voorbereid.

3. Veiligheid en internationaal Beleid

3.1 Interne veiligheid en externe veiligheid

Het Korps Politie Suriname, het Nationaal Leger en het Bureau Nationale Veiligheid van het Kabinet van de President zullen de krachten bundelen bij de handhaving van de openbare orde en inwendige veiligheid van en op het gehele Surinaamse grondgebied. Ter verhoging van de integrale veiligheid zullen concrete projecten met tastbare fysieke resultaten en beleidsproducten uitgevoerd worden. De samenwerking zal geïntensiveerd worden met de militaire politie, met de douane met haar rechercheafdeling, met de centrale inlichtingen- en veiligheidsdienst en met overige beveiligings-, buurt- en bewakingsorganisaties.

In het kader van het herstel van het politiegezag en toezicht in het binnenland en de kustvlakte wordt de bewaking van en het toezicht op het territoire en de grenzen van de Republiek Suriname in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries en met alle ten dienste staande middelen gehandhaafd.

Er moet worden geïnvesteerd in de renovatie en nieuwbouw van politieposten. Met het oog op de criminaliteitsbeheersing zal het KPS de beschikking moeten hebben over een modern geavanceerd Telecom netwerksysteem.

Teneinde een voortdurend kwalitatief hoogwaardige politiezorg aan de gemeenschap te kunnen bieden, zijn de volgende projecten voorbereid, uitgevoerd dan wel afgerond:

- De bestrijding van de criminaliteit te water;
- Het afbouwen van het Hoofdbureau van Politie en overige posten;
- Het opzetten van een geautomatiseerd (basis) informatievoorzieningsysteem waarop alle in

- Paramaribo gevestigde posten aangesloten zullen worden;
- Het voorbereiden en uitvoeren van diverse criminaliteitsbestrijdingprojecten, betreffende onder andere inbraakbestrijding, verkeersveiligheid, drugsbestrijding, aanpak van overvallen en berovingen, aanpak van huiselijk geweld en aanpak van illegale mijnbouw.
 - Het voorbereiden en uitvoeren van projecten ter bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel
 - Het versterken en verder professionaliseren van de technische recherche door o.a. de opzet van een forensisch opspingsgebouw.

3.2. Verkeersveiligheid

Achtergrond informatie

Volgens de Verenigde Naties sterven jaarlijks ongeveer 1,25 miljoen personen als gevolg van een verkeersongeval – meer dan 3.000 getroffen slachtoffers per dag. Nog zo'n twintig tot vijftig miljoen personen lopen ernstig letsel op als gevolg van een verkeersongeval; deze letsels zijn vaak een belangrijke oorzaak van blijvende invaliditeit. Verkeersongevallen vormen één van de drie voornaamste doodsoorzaken voor personen in de leeftijdscategorie 5 tot 44 jaar. Volgens de Pan-American Health Organization (PAHO) is een verkeersongeval bovendien de voornaamste doodsoorzaak voor jonge mensen in de leeftijd 15 tot 29 jaar.

Met resolutie 64/2551 (maart 2010) heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) 2011-2020 uitgeroepen tot het Decennium voor Verkeersveiligheid, met het doel om het geschat aantal verkeersdoden wereld wijd te stabiliseren en te verminderen. In 2011 heeft de PAHO met haar document Road Safety in the Americas voor lidstaten - waaronder Suriname - het actieplan voor verkeersveiligheid aangenomen met richtlijnen om het aantal verkeersdoden in de regio te verminderen. In september 2015 werden de duurzame ontwikkelings-doelen (SDG's) voor 2030 door de Verenigde Naties gepresenteerd: SDG 3 geeft aan een vermindering van het aantal verkeersongevallen; SDG 11 noemt toegang tot duurzame vervoerssystemen voor een ieder, uitbreiding van het openbaar vervoer en verbetering van de verkeersveiligheid.

Ook Suriname heeft zich gecommitteerd aan het bereiken van de doelen van het Decennium voor Verkeersveiligheid en de SDG's. De Surinaamse overheid heeft reeds verschillende acties ondernomen in het kader van preventiemaatregelen en de beheersing van het aantal verkeersdoden. In 2009 is het document Richtingskader Verkeersveiligheid in Suriname ontwikkeld door de toenmalige Sturingscommissie Verkeersveiligheid 2008, die bestond uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Justitie en Politie; Openbare Werken en Verkeer; Natuurlijke Hulpbronnen; Regionale Ontwikkeling; het Openbaar Ministerie; het Korps Politie Suriname; en de Wegenautoriteit. Met dat document werd een aanzet gegeven om een integraal beleid voor verkeersveiligheid te formuleren om het aantal verkeersslachtoffers te verminderen. Ook werd een aanbeveling gedaan tot het instellen van een mechanisme om verkeersbeleid te maken en te coördineren.

In 2016 heeft de Minister van Justitie en Politie een Commissie voor Verkeersveiligheid geïnstalleerd ter bevordering van beleidsontwikkeling en de coördinatie van verkeersveiligheid in Suriname. De commissie bestaat uit tien leden: de voorzitter en de secretaris zijn van het dienst onderdeel Justitie van het Ministerie van Justitie en Politie; verder zijn er vertegenwoordigers van het Korps Politie Suriname, het Ministerie van Openbare Werken, Transport en Communicatie, het Ministerie van Volksgezondheid en het Openbaar Ministerie. De hoofdtak van deze commissie is het samenstellen van een strategisch beleidsplan voor de verkeersveiligheid en het uitvoeren van een actieplan dat daarvan is afgeleid.

Het algemene doel van dit Strategisch Plan voor Verkeersveiligheid is:

om in 2021 de verkeersongevallen met dodelijke afloop en de letselschade met 30% te verminderen ten opzichte van 2016 .

Hiermee wordt getracht om tevens het doel van het Decennium voor Verkeersveiligheid namelijk ‘het stabiliseren en (daarna) reduceren van het wereldwijde voorspellingsniveau van verkeersslachtoffers en SDG 3.6, namelijk ‘tegen 2020, wereldwijd het aantal overlijdensgevallen en letsels ten gevolge van verkeersongevallen halveren’. Het verminderen van de letselschade zal voorts leiden tot vermindering van de druk op het gezondheids-systeem en uiteindelijk ook op de vermindering van de druk op de nationale economie van het land.

Er zijn tussen 2010 en 2017 verschillende workshops en een verkeersveiligheidsbeurs gehouden om het publiek bewust te maken van de verkeersveiligheid en om de relevante instellingen en personen en andere belangstellenden de gelegenheid te geven om met elkaar van gedachten te wisselen over de problematiek en met aanbevelingen te komen voor het verminderen van het aantal slachtoffers. De laatste activiteit, een nationale workshop op 28 februari en 1 maart 2017, georganiseerd door de Commissie voor Verkeersveiligheid in samenwerking met een onmisbare technische assistentie en ondersteuning van de PAHO, had tot doel draagvlak te creëren voor een concept strategisch plan voor verkeersveiligheid en voor het stellen van prioriteiten voor effectieve verkeersveiligheidsmaatregelen en interventies die nodig zijn voor het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers.

Bij het voorbereiden en formuleren van het huidige beleidsplan is rekening gehouden met activiteiten en initiatieven die in de loop der jaren reeds zijn ondernomen; met eerdere documenten, rapporten, presentaties en aanbevelingen; met het concept-actieplan en het concept strategisch plan van de Commissie voor Verkeersveiligheid; en met de aanbevelingen van verkeersworkshops en -seminars die in de afgelopen jaren zijn gehouden met verschillende groepen van belanghebbenden. Verder is gekozen om de structuur ingegeven door het door de Verenigde Naties en de Wereldgezondheidsorganisatie voorbereide Global Plan for the Decade of Action for Road Safety 2011-2020 aan te wenden, namelijk gebruikmaken van de richtlijnen voor veilige systemen voor de verkeersveiligheid op grond van de volgende vijf pilaren en het beleidsplan en actieplan voor Suriname daarvan af te leiden:

Pilaar 1: Beheer/ management van de verkeersveiligheid

Pilaar 2: Veiligere wegen en mobiliteit

Pilaar 3: Veiligere voertuigen

Pilaar 4: Veiligere weggebruiker

Pilaar 5: Nazorg verkeersslachtoffers

3.3 Drugsbestrijding en grensoverschrijdende criminaliteit

Drugsgebruik, drugshandel en alle vormen van grensoverschrijdende criminaliteit vormen een grote bedreiging voor de ontwikkeling van de samenleving. De aanpak van de drugsproblematiek in Suriname vereist, daarom een gecoördineerde en multidisciplinaire inspanning van alle betrokkenen vanuit de optiek van opsporing en rechtshandhaving alsook vanuit de gezondheidszorg en de sociaaleconomische ontwikkeling.

Verdragen met internationale organisaties en bilaterale drugsbestrijdingovereenkomsten, vormen de grondslag voor internationale samenwerking in de strijd tegen drugsgebruik en drugshandel en tegen andere vormen van grensoverschrijdende criminaliteit. Bij de preventie en bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit zal de samenwerking op regionaal niveau geoptimaliseerd worden. De samenwerking wordt geïntensiveerd door middel van het aangaan van veiligheidsovereenkomsten met onze grens- en buurlanden

3.4 Immigratiebeleid

In het kader van het te voeren immigratiebeleid zal het vreemdelingenbeleid worden gemoderniseerd en geïntensiveerd. Voor een verbeterde en efficiënte dienstverlening is er in samenwerking met een ICT deskundige gewerkt aan een destijds aangepaste nieuw software programma voor het indienen en afhandelen van aanvragen. Er zullen uitbreidingen plaatsvinden op het ODVZ door middel van een unit helpdesk VZ online, MKV online en de Unit Vluchtelingen/asiel.

4. Kernthema's

4.1 Infrastructurele voorzieningen Justitie en Politie

Het Ministerie van Justitie en Politie zal in samenwerking met het Ministerie van Openbare Werken de lopende infrastructuurprojecten verder uitvoeren.

4.2 Kinder-, jeugd- en genderbeleid

Er wordt gewerkt aan de opvang en begeleiding van slachtoffers van alle vormen van gewelds- en zedendelicten. In het kader hiervan is de wet Huiselijk Geweld al door DNA goedgekeurd. Er is ook een opvanghuis voor slachtoffers van huiselijk geweld operationeel.

Het Bureau Vrouwen- en Kinderbeleid is conform haar taakstelling de speerpunt bij de coördinatie van het gender-, zeden- en jeugdbeleid. In 2021 zullen er landelijk o.a. awareness programma's over huiselijk geweld worden gerealiseerd en zullen activiteiten in het kader van het kinderactieplan worden uitgevoerd. Ook sexueel molest op de werkvloer wordt aangepakt.

Dienstjaar: 2023

Bedragen x 1000

Ministerie van Justitie en Politie

Titel I: Operationele Uitgaven								
Kostensoort	Lopende Uitgaven	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		Uitgaven	Uitgaven			Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	1.038.156	1.363.577	2.670.164	1.977.164	2.372.299	2.453.299	2.524.299
61	<i>Lopende Uitgaven</i>	<i>1.038.156</i>	<i>1.363.577</i>	<i>2.670.164</i>	<i>1.977.164</i>	<i>2.372.299</i>	<i>2.453.299</i>	<i>2.524.299</i>
610	Lonen en Salarissen	862.161	1.029.267	1.502.164	1.502.164	1.952.299	1.992.299	2.022.299
611	Sociale Premies	84.602	131.820	235.000	235.000	215.000	230.000	245.000
612	Gebruik van goederen en diensten	89.364	200.000	869.000	230.000	191.000	213.000	235.000
615	Schenken en bijdragen			16.000	4.000	4.000	4.000	4.000
616	Sociale uitkeringen	2.029	2.490	48.000	6.000	10.000	14.000	18.000

Dienstjaar: 2023
Bedragen x 1000
Ministerie van Justitie en Politie

Titel II: Programma's								
Kostensoort	omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel 11	Programma's	26.955	106.148	838.510	199.910	163.600	194.200	224.800
01	Infrastructurele werken	2.466	20.548	429.600	148.000	60.100	75.200	90.300
0104	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen justitie	37	-	150.000	30.000	35.000	40.000	45.000
0105	Bouw renovatie en inrichting van dienstwoningen, politieposten en cellenhuizen	1.943	20.000	105.000	15.000	20.000	30.000	40.000
0106	Verbetering infrastructuur KBS	486	548	18.600	3.000	5.100	5.200	5.300
0180	Afbouw Hoofdbureau van Politie	-	-	100.000	100.000	-	-	-
02	Institutionele versterking	-	-	28.000	6.560	7.500	8.000	8.500
0206	Immigratiebeleid	-	-	7.000	1.000	2.000	2.000	2.000
0236	Capaciteitsversterking Justitie	-	-	21.000	3.000	5.500	6.000	6.500
0239	Neighbourhood Policing (grant)	-	-	2.560	2.560	-	-	-
03	Rechtshandhaving en	196	600	250	250	-	-	-
0303	Kinder-, jeugd- en genderbeleid	196	600	250	250	-	-	-
04	Interne en externe veiligheid	19.434	65.000	202.560	20.000	50.000	60.000	70.000
0405	Aanpak openbare orde en verkeersveiligheid	9.717	15.000	85.000	10.000	20.000	25.000	30.000
0408	Aanpak zware criminaliteit	9.717	50.000	115.000	10.000	30.000	35.000	40.000
05	Automatisering	-	-	47.000	2.000	10.000	15.000	20.000
0512	ICT Justitie	-	-	47.000	2.000	10.000	15.000	20.000
07	Programma: Onderzoek en Ontwikkeling	4.859	20.000	127.100	22.100	35.000	35.000	35.000
0701	Mensenrechten	-	-	2.100	2.100	-	-	-
0744	Versterking brandweezorg	4.859	20.000	125.000	20.000	35.000	35.000	35.000
18	Veiligheid & Bescherming	-	-	4.000	1.000	1.000	1.000	1.000
1806	Aanpak corruptie	-	-	4.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Dienstjaar: 2023
Bedragen x 1000
Ministerie van Justitie en Politie

Titel III: Middelen begroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	43.302	29.301	148.344	44.653	45.804	46.594
53	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	43.131	27.779	43.534	44.403	45.554	46.344
53202	opbrengst van vuurwapenvergunningen en jachtakten	1.000	4.100	4.200	4.300	4.625	4.930
53210	Leges Rijbewijzen	1.742	3.100	3.200	3.469	3.475	3.480
53213	Loterijvergunning	1	8	10	10	10	10
53409	Vernieuwing, verstrekken en dupliceren rijbewijzen	3.600	2.100	2.200	2.300	2.520	2.600
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	9.255	5.500	5.600	5.700	5.800	5.900
53414	Opbrengst Keuring voertuigen	1.222	1.900	2.000	2.100	2.400	2.500
53415	Bestekken	-	1	1	1	1	1
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en -diensten	12	1.600	1.700	1.800	1.900	2.000
53602	Diverse Boetes en transacties	26.299	5.600	5.600	5.700	5.800	5.900
53153	Diverse vergoedingen	-	3.870	19.023	19.023	19.023	19.023
52	<i>Donormiddelen</i>	171	1.522	104.810	250	250	250
52204	United Nations Development Programme	-	-	2.000	-	-	-
52105	Nederland Donaties	-	-	100.000	-	-	-
52210	United Nation Population Fund (UNFPA)	-	381	50	50	50	50
52211	United Nation Children Fund (UNICEF)	171	1.141	200	200	200	200
52200	Inter- American Development Bank	-	-	2.560	-	-	-

JUSTITIE

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven Justitie

Bedragen x SRD 1.000

Kosten-soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		Uitgaven	Uitgaven			Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
	Operationele uitgaven	215.849	310.500	2.666.318	598.322	664.332	689.332	714.332
61	Lopende uitgaven	215.849	310.500	2.666.318	598.322	664.332	689.332	714.332
610	Lonen en Salarissen	173.702	213.500	2.009.318	406.322	524.332	534.332	544.332
611	Sociale premies	16.027	35.000	279.000	75.000	64.000	68.000	72.000
612	Gebruik van goederen en diensten	25.134	62.000	352.000	112.000	70.000	80.000	90.000
615	Schenkingen en bijdragen			16.000	4.000	4.000	4.000	4.000
616	Sociale uitkeringen	986	-	10.000	1.000	2.000	3.000	4.000

Toelichting op de Operationele uitgaven

Lopende Uitgaven**610 Lonen en Salarissen en 611 Sociale Premies**

Bij de lonen en salarissen worden de bezoldigingsbedragen inclusief de koopkrachtversterking, de vakantiegelden, de diverse toelagen, vergoedingen en de salarissen van de Agent van de Staat (Agent, Deputy Agent Staat en de overige Ondersteuningsmedewerkers) opgenomen. De sociale premies behelzen de SZF- en pensioenlasten van de werkgever.

Specificatie Lonen en Salarissen (inclusief KPA)

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	229.000.000
61002	Vakantiegeld	139.000.000
61003	Overwerk	30.322.000
61004	Bonussen en gratificaties	1.000.000
61006	Vacatiegelden	1.000.000
61013	Functionele toelage	1.000.000
61014	Persoonlijke toelage	1.000.000
61016	Gezinstoelagen	1.200.000
61017	Waarnemingstoelage	1.300.000
61020	Telefoonvergoeding	1.300.000
61023	Vervoersvergoeding	200.000
	Totaal	406.322.000

Specificatie Sociale premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten	65.000.000
61102	Werkgeverslasten SZF	10.000.000
	Totaal	75.000.000

Specificatie Gebruik van Goederen en diensten

Code	Kostensoort	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleidingen binnenland (incl seminars en workshops)	1.000.000
61202	Kosten opleidingen buitenland (incl seminars en workshops)	1.000.000
61208	Binnenlandse reiskosten	2.000.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.000.000
61215	Kantoormiddelen	3.000.000
61221	Vergaderkosten	1.000.000
61222	Verbruiksgoederen	1.000.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	1.000.000
61233	Huur van gebouwen en terreinen	6.000.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	5.000.000
61247	Schoonmaakmiddelen	3.000.000
61249	werkkleding en inclusief schoeisel	55.000.000
61252	Contributie	7.000.000
61254	onderzoekskosten	2.000.000
61260	onderscheidingen	5.000.000
61264	wapens en munitie	6.000.000
61279	Medicijnen	5.000.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	7.000.000
	Totaal	112.000.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Voor het dienstjaar 2023 worden in kostensoort 612 “Gebruik van goederen en diensten” de volgende uitgaven meegenomen:

- Kantoorkosten;
- Kosten i.v.m. onderhoud en aanpassingen, renovaties, inrichting en verbetering van voorzieningen van gebouwen en terreinen;
- Buitenlandse dienstreizen; vanwege participatie aan o.a. buitenlandse conferenties, uitwisselingsprogramma's, trainingen en opleidingen inclusief verzekeringskosten en reiskosten;
- Binnenlandse dienstreizen: Hier worden uitsluitend de reiskosten van binnenlandse reizen geboekt. De luchttransportkosten en verzekeringskosten verbonden aan binnenlandse reizen worden ook hier geboekt en andere binnenlandse vervoerskosten;
- Communicatie- en voorlichtingskosten: Hierbij gaat het om de bekendmakingen en voorlichtingsprogramma's via de diverse dagbladen, radio en tv. alsmede bewustwordingscampagnes;
- Schoonmaakkosten; De kosten van schoonmaak van gebouwen;
- Diverse kosten in verband met onderzoek of research bij wetwijzigingen en wettelijke regelingen;
- Rechterlijke vonnissen (vonnissen tegen de Staat);
- Onderscheidingen voor personeel binnen het departement Justitie; Kosten voor het organiseren van ambtsjubilea, onderscheidingsbijeenkomsten, en andere feestelijke bijeenkomsten worden hier geboekt;
- Inhuur externe juridische bijstand;
- Onderwijskosten voor geïnterneerde c.q. veroordeelde jeugdigen die in het kader van het integratieproces onderwijs moeten genieten, dan wel vakgericht worden opgeleid;
- Vertaal- en tolkkosten. Kosten in verband met de inzet van tolken ten behoeve van vreemdelingen en analfabeten;
- Voedingskosten (overwerkvoeding en arrestantenvoeding). Daarnaast moeten de gedetineerden voorzien worden van voeding;
- PSU ten behoeve van KPA;
- Kosten in verband met het operationeel houden van de diverse inrichtingen, waaronder kleding (aankoop uniformkleding en attributen), bewassing, lonen gedetineerden en onderhoud van de gebouwen. Ten aanzien van de inrichtingen moet ook rekening worden gehouden met vandalisme gepleegd door de gedetineerden, waardoor regelmatig onderhoudsinvesteringen moeten worden gepleegd;
- Onderhouden van het wagenpark, de exploitatiekosten waaronder ook brandstofkosten en regulier onderhoud van de dienstvoertuigen, zijn substantieel toegenomen;
- Contributiekosten aan verschillende internationale organisaties.

- Huurpanden;
- Wapens en munitie ten behoeve van KPA;
- Verschillende capaciteitsversterkende en kwaliteits verbeterende trainingen;
- Kosten in verband met de re-integratie van gedetineerden;
- Voortzetting project illegalen, waarbij de opbrengsten verkregen uit dit project aangewend zullen worden om diverse activiteiten ten behoeve van het ministerie uit te voeren.
- Uitvoering activiteit in het kader van het beleidsplan Huiselijk Geweld.
- Onderhoud ICT, onderhoud van het netwerk en het geheel ICT apparatuur alsmede de licenties hieraan gekoppeld.
- Voor de transitie van PZ naar HRM zullen trainingen verzorgd worden.
- Operationele uitgaven inzake de uitvoering van Immigratiebeleid:
- Kantoormiddelen en overige verbruiksgoederen ten behoeve van het Constitutioneel Hof, Verkeersveiligheidsinstituut, FIU en Gamingboard etc.
- Samenwerkingsactiviteiten ten behoeve van KPA
- Kosten decentralisatie Rechtszorg

615 Schenkingen en bijdragen

- Vanwege internationale vereisten dient FIU en Gaming Board een eigen begroting te hebben. Ook wordt aan deze instellingen gevraagd om de bijdrage vanuit de Staat Suriname zichtbaar te maken, om zodoende de onafhankelijke positie van deze instituten te waarborgen.
- Vanwege onafhankelijke positie dient de afdeling Verkeersveiligheid Instituut (VVI) ook een eigen begroting hebben.

Hiervoor is een bedrag begroot van **SRD 4.000.000,-**.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	500.000
61612	Poliklinische kosten	500.000
Totaal		1.000.000

Toelichting sociale uitkeringen:

- De medische kosten die gemaakt worden ten behoeve van het ambtelijk personeel worden geboekt bij kostensoorten “lig- en verpleegkosten” en “poliklinische kosten”. Ook worden hier geboekt de medische en psychologische begeleiding van cliënten die zich aanmelden bij het Bureau Slachtofferzorg en het Bureau Familierechtelijke Zaken en “Overige medische kosten”
- Conform de wet heeft elke rechtzoekende recht op rechtskundige bijstand. De kosten ter dekking van de kosten voor juridische bijstand aan minderbedeelden worden geboekt bij kostensoort “Rechtsbijstand on-en minvermogenenden”.

Leeftijdsofbouw en rang penitentiaire ambtenaren

Leeftijdsklasse	KPA	Rang/functie	Fgr/schaal	Aantal
		Penitentiair Directeur-Generaal	P14	1
21 t/m 25	73	Penitentiaire Directeur, niveau 1	P13	3
26 t/m 30	28	Penitentiaire Directeur, niveau 2	P12	4
31 t/m 35	83	PenitentiarOnderdirecteur	P11	9
36 t/m 40	163	Opper Penitentiair Ambtenaar der 1 ^e kl.	P10	11
41 t/m 45	132	Opper Penitentiair Ambtenaar der 2 ^e klasse	P9	16
46 t/m 50	98	Opper Penitentiair Ambtenaar der 3 ^e kl.	P8	52
51 t/m 55	72	Hoofd Penitentiaire Ambtenaar der 1 ^e kl.	P7	28
56 t/m 60		Hoofd Penitentiaire Ambtenaar der 2 ^e kl.	P6	47
		Hoofd Penitentiaire Ambtenaar der 3 ^e kl.	P5	32
		Penitentiair Ambtenaar der 1 ^e klasse	P4	49
		Penitentiair Ambtenaar der 2 ^e klasse	P3	85
		Penitentiair Ambtenaar der 3 ^e klasse	P2	124
		Penitentiair Ambtenaar der 4 ^e klasse	P1	235
Totaal	696	Totaal		696

Gemiddelde Loonsommen (inclusief toelagen)

Categorie	Aantal	Gemidd.loon p/m SRD
Administratief en technisch personeel		
KPA	696	SRD 5.300
Totaal Personeel	696	

Gemiddelde loonsommen Directie inrichtingen (inclusief toelagen)

Categorie	Gemidd.loon p/m SRD
Directeur generaal	SRD 15.200
Penitentiare beleidsdirecteuren	SRD 13.625
Penitentiare Directeuren	SRD 11.080
Penitentiare Onderdirecteuren	SRD 10.153

Aantal medewerkers (burger) per functieschaal/-groep (KPA)

Functieschaal/-groep	Aantal	Functieschaal/-groep	Aantal
3b	173	8a	60
3c	15	8b	5
4a	10	8c	20
4b	35	9a	50
4c	5	9b	10
5a	150	9c	12
5b	15	10a	15
5c	5	10 b	10
6a	10	10c	10
6b	5	11a	14
6c	15	11b	10
7a	30	11c	8
7b	3	12a	1
7c	15	13a	4
		Onderdirecteur	14
		Directeur	7
		Totaal	736

TITEL II: PROGRAMMA'S**Programma's Justitie****Bedragen x SRD 1.000**

Kostesoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
	Programma'	233	600	231.350	39.350	53.500	64.000	74.500
01	Infrastructuele werken	37	-	150.000	30.000	35.000	40.000	45.000
0104	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie	37	-	150.000	30.000	35.000	40.000	45.000
03	Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	196	600	250	250	-	-	-
0303	Kinder-, jeugdbeleid en Gender	196	600	250	250	-	-	-
02	Institutionele versterking	-	-	28.000	4.000	7.500	8.000	8.500
0206	Immigratiebeleid	-	-	7.000	1.000	2.000	2.000	2.000
0236	Capaciteitsversterking Justitie	-	-	21.000	3.000	5.500	6000	6500
05	Automatisering	-	-	47.000	2.000	10.000	15.000	20.000
0512	ICT Justitie	-	-	47.000	2.000	10.000	15.000	20.000
07	Onderzoek en Ontwikkeling	-	-	2.100	2.100	-	-	-
0701	Mensenrechten	-	-	2.100	2.100	-	-	-
18	Veiligheid en bescherming	-	-	4.000	1.000	1.000	1.000	1.000
1806	Aanpak corruptie	-	-	4.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Toelichting op de programma's Justitie

0104 Infrastructuele werken

- Afbouw Politiepost Moengo, indien code 0105 "Bouw renovatie en inrichting van dienstwoningen, politieposten en cellenhuizen" niet toereikend is.
 - Renovatie van een pand te Moengo ten behoeve van het Bureau Rechtzorg. Het ministerie streeft ernaar om in Marowijne en Commewijne een dependance van het Bureau Rechtszorg op te zetten. Het voornemen is om ook in de overige districten een dependance op te zetten.(decentralisatie Rechtszorg)
 - Afbouw Kantoor Justitie Nickerie
 - Renovatie Hoofdkantoor Justitie Henck Aaronstraat
 - Renovatie oud KKF gebouw
 - Renovatie pand aan de grote Combé weg (conform glisuittrekssel: nieuwe Wijk La. A no. 1 b2a)
 - Aanpak renovatie/ nieuwbouw van een FO en FZ gebouw te Nickerie
- Naast de bovengenoemde urgente bouwprojecten streeft het ministerie om ernaar de volgende bouwprojecten op te pakken.
- afbouw JCC gebouwen complex
 - afbouw trainingscentrum KPA
 - renovatie diverse inrichtingen (CPI, HVB, PID, PIH)

Rechtshandhaving en Rechtsbescherming

0303 Kinder-, Jeugdbeleid en Gender

- Aanpak Hangjongeren

Met het oog op een veilige samenleving is het van belang dat het fenomeen "Hangjongeren" integraal wordt aangepakt, ter voorkoming dat de jongeren overlast bezorgen, ontsporen en als gevolg daarvan het criminele pad opgaan. Er is een projectvoorstel uitgeschreven en verder zal het samen met het Bureau Vrouw –en Kinderbeleid worden uitgewerkt.

- Pilot Strategische plan Resocialisatie en Re-integratie

Het streven is om een pilot project Resocialisatie en Re-integratie te starten, omdat het Onderdirectoraat conform de wet Deliquentenzorg als taak heeft de gecoördineerde uitvoering van alle werkzaamheden zowel de preventieve en de curatieve zorg als de nazorg die met de criminele politiek in verband staan. Het doel van het Regiem van de verschillende inrichtingen bij de ten uitvoerlegging van de gevangnisstraf door de gedetineerde is de voorbereiding op diens terugkeer in het maatschappelijk leven. Het is dus, conform het voorgaande, de plicht van de staat zulks (decuratieve zorg) te verwezenlijken c.q. te garanderen.

- Pilot Strategische plan Nazorgtraject

Het streven is om een pilot Nazorgtraject te starten, omdat ook de nazorg conform de wet Deliquentenzorg een van de taken is van het Onderdirectoraat Forensische Zorg. Zulks, teneinde de gedetineerden die in vrijheid zijn gesteld, onder begeleiding deel te laten nemen oftewel tools mee te geven op welke wijze zich adequaat aan te passen aan het leven buiten de inrichting en wel met inachtneming van de basisvoorwaarden, die gedurende die periode verwezenlijkt moeten zijn. Betrokkene moet in staat zijn, nadat de periode van nazorg verstreken is, in zijn eigen behoefte te kunnen voorzien. Gedacht zou kunnen worden aan werkgelegenheid en huisvesting. Het voorgaande zal dan moeten leiden tot vermindering van recidive om alzo te geraken tot een veilige samenleving.

1806 Aanpak Corruptie

Het Ministerie van Justitie en Politie zal voor een effectieve aanpak van het corruptie fenomeen overgaan tot het operationeel maken van een Anti-corruptie Desk. Het Ministerie zal met de instelling van de Anti-corruptie Desk in staat zijn om op een effectievere wijze invulling te geven aan haar verplichtingen dit beleidsgebied rakende.

De Anti-corruptie Desk zal rechtstreeks onder de Minister van Justitie en Politie ressorteren teneinde meer slagkracht en armslag te bewerkstelligen.

Hiertoe zal het Ministerie haar organogram moeten aanpassen waarbij er formeel goedkeuring verleend zal moeten worden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Programma: Institionele versterking

- Diverse trainingen ten behoeve van Professionalisering FZ /FMZ/JKB/FP/BSZ
- Opzetten/operationaliseren unit Misdaad Preventie unit
- Resocialisatiebeleid en trainingen t.b.v. KPA
- Capaciteitsversterking personeel Justitie. Diverse trainingen personeel dienstonderdeel Justitie
- Professionalisering Bureau Slachtofferzorg (BSZ)
- Versterking en professionalisering BUFAZ organisatie

0206 Immigratiebeleid

In het kader van het te voeren immigratiebeleid zal het vreemdelingenbeleid worden gemoderniseerd en geïntensiveerd. Voor een verbeterde en efficiënte dienstverlening is er in samenwerking met een ICT deskundige gewerkt aan een destijds aangepaste nieuwe software programma. Voor het indienen en afhandelen van aanvragen. Er zullen uitbreidingen plaatsvinden op het ODVZ door middel van een unit helpdesk VZ online, MKV online en de Unit Vluchtelingen/asiel.

0512 ICT Justitie

De ICT van het Ministerie van Justitie en Politie zal geüpgrade moeten worden. Hiervoor zullen er diverse aanschaffingen gepleegd moeten worden.

0701 Mensenrechten

In het kader van "Operationaliserings van het mensenrechteninstituut is door de UNDP een voorstel opgemaakt voor 3 jaren te weten 2020 tot en met 2024. Het gat hierbij om het opzetten van de Nationale Mensenrechten Instituut.

Verdeelsleutel Justitie

Bedragen x SRD 1.000

Code	Programma: Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	Raming regulier 2023	Donor 2023
0104	<p>Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afbouw Politiepost Moengo, - Renovatie pand Moengo tbv het Bureau Rechtzorg. Dependance Marowijne, commewijne en overige distrikten - Afbouw Kantoor Justitie Nickerie - Renovatie Hoofdkantoor Justitie Henck Aaronstraat - Renovatie oud KKF gebouw - Renovatie pand aan de grote Combé weg - Aanpak renovatie/ nieuwbouw van een FO en FZ gebouw te Nickerie <p>Verder ook nog</p> <ul style="list-style-type: none"> - afbouw JCC gebouwen complex - afbouw trainingscentrum KPA - renovatie diverse inrichtingen (CPI, HVB, PID, PIH) 	30.000	

		<p>Dataverzameling; - Aanpak Huiselijk geweld; - Het opzetten van een kinderbudsinstituut; - Aanpak seksueel molest op de werkvloer; Het opzetten van de unit hangjongeren; Overige activiteiten BVK: - Opzetten meldpunten kindermisbruik; - Misdaad preventie jeugd; - Opvang en begeleiding van slachtoffers van alle vormen van geweld en zedendelicten is verbeterd.</p> <p>Aanpak Hangjongeren Met het oog op een veilige samenleving is het van belang dat het fenomeen “Hangjongeren” integraal wordt aangepakt, ter voorkoming dat de jongeren overlast bezorgen, ontsporen en als gevolg daarvan het criminele pad opgaan. Er is een projectvoorstel uitgeschreven en verder zal het samen met het Bureau Vrouw –en Kinderbeleid worden uitgewerkt.</p>		250
0303	Kinder-, jeugdbeleid en Gender	<p>Pilot Strategisch plan Resocialisatie en Re-integratie Het streven is om een pilot project Resocialisatie en Re-integratie te starten, omdat het Onderdirectoraat conform de wet Deliquentenzorg als 1 van de taken heeft de gecoördineerde uitvoering van alle werkzaamheden zowel de preventieve en de curatieve zorg als de nazorg die met de criminele politiek in verband staan. Het doel van het Regiem van de verschillende inrichtingen bij de ten uitvoerlegging van de gevangnisstraf door de gedetineerde is de voorbereiding op diens terugkeer in het maatschappelijk leven. Het is dus, conform het voorgaande, de plicht van de staat zulks (decuratieve zorg) te verwezenlijken c.q. te garanderen.</p> <p>Pilot Strategische plan Nazorgtraject Het streven is om een pilot Nazorgtraject te starten, omdat ook de nazorg conform de wet Deliquentenzorg een van de taken is van het Onderdirectoraat Forensische Zorg. Zulks, teneinde de gedetineerden die in vrijheid zijn gesteld, onder begeleiding deel te laten nemen oftewel tools mee te geven op welke wijze zich adequaat aan</p>		

		te passen aan het leven buiten de inrichting en wel met inachtneming van de basisvoorwaarden, die gedurende die periode verwezenlijkt moeten zijn. Betrokkene moet in staat zijn, nadat de periode van nazorg verstreken is, in zijn eigen behoefte te kunnen voorzien. Gedacht zou kunnen worden aan werkgelegenheid en huisvesting. Het voorgaande zal dan moeten leiden tot vermindering van recidive om alzo te geraken tot een veilige samenleving.		
0206	Immigratie beleid	Een destijds aangepast nieuw software programma voor het indienen en afhandelen van aanvragen.	1.000	
1806	Aanpak corruptie	Het Ministerie van Justitie en Politie zal voor een effectieve aanpak van het corruptie fenomeen overgaan tot het operationeel maken van een Ant-corruptie Desk. Het Ministerie van Justitie en Politie zal met de instelling van het Anti- corruptie Desk in staat zijn om op een effectieve wijze invulling te geven aan haar verplichtingen dit beleidsgebied rakende.	1.000	
0512	ICT Justitie	Diverse aanschaffingen m.b.t. ICT unit/afdeling.	2.000	
0701	Mensenrechten	In het kader van operationalisering van het mensenrechteninstituut voor 3 jaar tw. 2020 t/m 2024	100	2.000
0236	Capaciteits versterking Justitie	Trainingen personeel ter verbetering van de dienstverlening. Capaciteitsversterking personeel Justitie	3.000	
	Totaal		37.100	2.250

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren:

Hoofdbeleidsgebied: 1. Bestuur van Justitie			
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte beleids resultaten per eind 2023
Programma: Rechtshandhaving en Rechtsbescherming			
0303 Kinder-, jeugdbeleid en gender	Het project Gender zal worden geïmplementeerd om zo de bewustwording inzake gender op het ministerie voort te zetten.	Projectdossier voorbereiden om te starten met diverse projecten. Het projectdossier is afgerond en goedgekeurd. Randvoorwaarden zijn in kaart gebracht. De unit misdaad preventie jeugdigen is operationeel	Afronding van diverse projecten. Gendermainstreaming is operationeel.
	Het project Reclassering en Forensisch (maatschappelijke) zorg Suriname zal uit fondsen van het Makandra Programma worden gefinancierd. Het doel van	Jaar 1 inzet personeel RN (geschat wordt dat jaarlijks ongeveer 6 trainingen en 3 werkbezoeken over en weer kunnen plaatsvinden en zal €100.000 kosten	Duur project ongeveer 3 jaren

	het project is de doorontwikkeling en professionalisering reclasseringsfunctie in Suriname. Hiermee wordt het beter mogelijk zo passend mogelijk te straffen en vrijheidsbenemende of-beperkende sancties op te leggen en uit te voeren. Dit draagt bij aan vermindering van recidive en bevordering van de veiligheid Suriname	Jaar 2 inzet personeel RN (Reclassering Nederland) en zal €100.000 kosten Jaar 3 Inzet personeel RN (Reclassering Nederland) en zal €100.000 kosten	
Programma: Institionele versterking			
Resocialisatie-beleid			
0236-Capaciteitsversterking personeel Justitie	De functionarissen van de diverse afdelingen van het ministerie trainen ter verbetering van de dienstverlening/ capaciteit.	De dossiers van de diverse trainingen en opleidingen voorbereiden, afronden en goedkeuren.	Afronding van dossiers van diverse trainingen en opleidingen. Van start gaan met de diverse trainingen en opleidingen

TITEL 111: MIDDELENBEGROTING**Middelenbegroting Justitie****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten-	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
	Ontvangsten	9.439	12.501	24.561	22.761	22.961	23.161
53	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	<i>9.268</i>	<i>10.979</i>	<i>22.311</i>	<i>22.511</i>	<i>22.711</i>	<i>22.911</i>
53213	Loterijvergunningen	1	8	10	10	10	10
53423	Diverse niet- belasting ontvangsten	9.255	5.500	5.600	5.700	5.800	5.900
53415	Bestekken	0	1	1	1	1	1
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en diensten	12	1.600	1.700	1.800	1.900	2.000
53153	Diverse vergoedingen	0	3.870	15.000	15.000	15.000	15.000
52	<i>Donormiddelen</i>	<i>171</i>	<i>1.522</i>	<i>2.250</i>	<i>250</i>	<i>250</i>	<i>250</i>
52204	United Nations Development Programme	-	-	2.000	-	-	-
52210	United Nation Population Fund(UNFPA)	-	381	50	50	50	50
52211	United Nation Children Fund(UNFPA)	171	1.141	200	200	200	200

Toelichting op de Middelenbegroting Justitie

53213 Loterijvergunningen (SRD 10.000).

53423 Diverse niet belastingontvangsten (SRD 5.600.000)

53415 Bestekken (SRD 1.000)

53108 Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en –diensten (SRD 1.700.000)

Het gaat in deze om de volgende inkomsten:

- Toelating, verlenging, vestiging, verklaringen en duplicaten
- Overige ontvangsten Justitie

53153 Diverse vergoedingen (SRD 15.000.000). Deze inkomsten in verband met het project illegalen, waarbij een verblijfsvergunning wordt verleend aan illegalen die aan de voorwaarden voldoen.

Donoren

52210 United Nations Population Fund (UNFPA) (SRD 50.000)

52211 United Nations Children Fund (UNICEF) (SRD 200.000)

52204 United Nations Development program (UNDP (SRD 2.000.000)

KORPS POLITIE SURINAME (KPS)

TITEL 1: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven KPS

Bedragen x SRD 1.000

Kosten-soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichting-en	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
	Operationele uitgaven	565.198	686.660	3.547.698	788.797	905.967	922.967	929.967
61	Lopende uitgaven	565.198	686.660	3.547.698	788.797	905.967	922.967	929.967
610	Lonen en Salarissen	463.752	550.000	2.805.698	598.797	728.967	738.967	738.967
611	Sociale Premies	46.686	64.000	385.000	100.000	90.000	95.000	100.000
612	Gebruik van Goederen en Dienste	54.180	70.113	343.000	88.000	84.000	85.000	86.000
616	Sociale Uitkeringen	580	2.547	14.000	2.000	3.000	4.000	5.000

Toelichting op de Lopende Uitgaven KPS

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk Salaris	290.217.000
61002	Vakantietoelage	46.000.000
61003	Overwerk	206.010.000
61004	Bonussen en Gratificaties	4.000.000
61006	Vacatiegelden	1.000.000
61010	Wachtgelden	2.500.000
61012	Detacheringstoelagen	2.000.000
61013	Functionele toelagen	18.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	18.000.000
61015	Lesurenvergoedingen	2.500.000
61016	Gezinstoelage en Kinderbijslag	2.500.000
61017	Waarnemingstoelagen	250.000
61018	Inconvenienten	500.000
61020	Telefoonvergoeding	20.000
61021	Representatievergoeding	1.000.000
61022	Huishuurvergoeding	4.000.000
61023	Vervoersvergoeding	100.000
61024	Overige vergoedingen	100.000
61025	Tijdelijke personeel	100.000
	Totaal	598.797.000

Toelichting op de Operationele uitgaven

Lopende Uitgaven

610 Lonen en Salarissen

Het Korps Politie Suriname heeft behoefte aan meer politie personeel, maar door de precaire financiële situatie van het land en de COVID-19 pandemie is het niet gelukt om in het dienstjaar 2021 en 2022 de nodige aantal personeelsleden aan te trekken, reden waarom er beoogd wordt om in 2023 wederom een lichte toelichting te rekruteren om een inhaalslag te maken door nog 250 man in dienst te nemen. Vanwege de onderbezetting is een hoge raming voor de post overuren noodzakelijk.

De posten lonen en salarissen zijn in vergelijking met het dienstjaar 2022 vanwege de fluctuerende koersen toegenomen. Via de Surinaamse Politie Bond hebben de ambtenaren een loonsverhoging conform de huidige koers geëist.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	82.500.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	17.500.000
	Totaal	100.000.000

Personeelsbestand KPS

POLITIE		BURGER	
Rang	Aantal	Rang	Aantal
Hfd Comm v Pol	1	Functiegroep 11	0
Comm v Pol	17	Functiegroep 10	1
Hfd Insp v Pol (11A)	19	Functiegroep 9	8
Insp v Pol 1e kl (10A)	73	Functiegroep 8	24
Insp v Pol 2 ^e kl (9C)	72	Functiegroep 7	25
Insp v Pol 3 ^e kl (9B)	232	Functieroep 6	26
Onder Insp v Pol (8C)	77	Functiegroep 5	39
Maj v Pol (8B)	152	Functiegroep 4	42
Brig v Pol (7C)	315	Functiegroep 3	38
Agent v Pol 1 ^e kl (7A)	674	Functiegroep 1	0
Agent v Pol 2 ^e kl (6C)	206	Losse Dienst	0
Agent v Pol 3 ^e kl (6B)	189		
Adsp Agent v Pol (6A)	179		
Hulpagent 1 ^e kl (5B)	15		
Hulpagent 2 ^e kl	32		
Rekruten	285		
Totaal politiepersoneel	2.538	Totaal burgerp*ersoneel	224

Leeftijdsofbouw (anno maart 2022)

Leeftijdsklasse	Politie	Burger	Totaal
19 – 24	415	3	418
25 – 29	380	29	409
30 – 34	410	7	417
35 – 39	417	33	450
40 – 44	309	38	347
45 – 49	230	59	289
50 – 54	194	65	259
55 – 59	161	58	219
60 – 64	22	1	23
Totaal	2.538	224	2.762

Personeelverloop

Jaar	Instroom	Uitstroom				
		Pensioen	Ontslag	Afgekeurd	Overleden	Overplaatsing
2021 t/m maart	310	50	geen	0	13	3
2022		2	geen	0	4	0

Personeelsverloop

Met betrekking tot het personeelsverloop volgens de bovenstaande tabel is komen vast te staan dat in 2022 de instroom 310 was. Hiervan zijn er 285 rekruten in dienst getreden, terwijl 25 vanuit andere Ministeries naar KPS zijn overgeplaatst. In het jaar 2021 hadden 50 personeelsleden de pensioengerechtigde leeftijd bereikt en 13 personeelsleden zijn overleden. Over de periode januari 2022 t/m maart 2022 hebben 2 personeelsleden de pensioen gerechtigde leeftijd bereikt en 2 zijn overleden. Verder is in het jaar 2021, drie personen overgeplaatst van KPS naar een ander Ministerie. Vanwege de COVID-19 pandemie zijn er geen personeelsleden verwezen naar de keuringscommissie.

Ziektebeeld KPS

Jaar/Periode	Gemiddeld aantal verlof dagen		Gemiddeld aantal ziekteverlofdagen	
	Politiepersoneel	Burgerpersoneel	Politiepersoneel	Burgerpersoneel
2020 januari t/m december	18.8%	21%	10.1%	18.7%

Gemiddelde Loonsom

POLITIE		
RANG	AANTAL	Gemidd.loon p/mnd
HfdComm v Pol	1	SRD 17.913
Comm v Pol	17	SRD 16.533
Hfd Insp v Pol (11A)	19	SRD 15.285
Insp v Pol 1e kl (10A)	73	SRD 14.155
Insp v Pol 2e kl (9C)	72	SRD 13.131
Insp v Pol 3 ^e kl (9B)	232	SRD 12.204
Onder Insp v Pol (8C)	77	SRD 11.367
Maj v Pol (8B)	152	SRD 10.599
Brig v Pol (7C)	315	SRD 9.783
Agent v Pol 1 ^e kl (7A)	674	SRD 9.012
Agent v Pol 2e kl (6C)	206	SRD 8.296
Agent v Pol 3 ^e kl (6B)	189	SRD 7.645
Adsp Agent v Pol (6A)	179	SRD 7.089
Hulpagent 1e kl (5B)	15	SRD 6.611
Hulpagent 2e kl	32	SRD 6.191
Recruten	285	SRD 5.173
Totaal politie personeel	2.538	

Code	Gebruik van Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleidingen binnenland inclusief seminars en workshop exclusief reis en verblijf	200.000
61208	Binnenlandse reiskosten	200.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	100.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	50.000
61214	Overige reis- en verblijfkosten	50.000
61215	Kantoormiddelen	50.000
61216	Kopieer	50.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	30.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	30.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	30.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen	1.000.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	500.000
61224	Licenties en programmakosten	1.000.000
61225	Datalijnen	2.000.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	1.000.000
61227	Radio en TV programma's	50.000
61230	Overige kantoorkosten	50.000
61231	Overige kosten automatisering	50.000
61232	Overige kosten voorlichting	50.000
61233	Huur gebouwen en terreinen	50.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	50.000
61235	Verbouwingen	1.000.000
61238	Telefoon	2.000.000
61240	Elektriciteit	4.000.000
61244	Representatie	100.000
61245	Abonnement en vakliteratuur	20.000
61246	Verzekeringen	20.000
61247	Schoonmaakmiddelen	850.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	500.000
61249	werkkleding inclusief schoeisel e.a	23.000.000
61251	Voeding	22.000.000
61252	Contributie	12.000.000
61253	Vrachtkosten	20.000
61254	Onderzoekskosten	2.000.000
61255	Rechtelijke vonnissen	500.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	1.000.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties	500.000
61260	Onderscheidingen	50.000
61263	overige algemene kosten	2.000.000
61264	wapens en munitie	5.000.000
61276	Verzorgingskosten	2.000.000
61277	Laboratoriumkosten	500.000
61279	Medicijnen	200.000
61280	Hulpmiddelen	500.000
61282	Overige medische verzorging	500.000
61283	Huur van voertuigen	500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	500.000
	Totaal	88.000.000

Specificatie Gebruik van Goederen en Diensten

Hierin zijn opgenomen de vaste lasten, zoals huur van gebouwen, onderhoud wagenpark, voeding, vervoer van arrestanten, de aankopen van brandstof en auto-onderdelen en de nutsvoorzieningen.

Gelet op de fluctuerende koersen binnen de economie en het feit dat KPS door de devaluatie, door haar strategische voorraad heen is, is de organisatie genoodzaakt om een hoge raming te doen voor de kostensoort goederen en diensten. Deze kosten zijn nodig om de organisatie draaiende te houden. Onder deze kosten vallen de volgende activiteiten:

- Uitbreiding van het wagenpark en de politievloot, waardoor de onderhoudskosten zijn toegenomen;
- kantoormiddelen en –meubilair ook toegenomen (aanschaf van papier, inkt, bureaus, filekasten etc.);
- Opstarten van de inspecteursopleiding;

- Opstarten van de kaderopleiding;
- Het rekruteren van manschappen;
- Vertaal- en tolkkosten, de dienstverlener Atics is thans belast met vertaal en tolkwerkzaamheden;
- De betalingen van voeding voor arrestanten in diverse cellenhuizen. Vanwege de fluctuerende koers en de gestegen bedragen van arrestantenvoeding is een hoge raming voor arrestantenvoeding noodzakelijk;
- De diverse interventie – en specialistische opleidingen;
- De kosten voor aanschaf van kleding, schoeisel en andere attributen voor politiepersoneel, waaronder ook het project nieuw uniform;
- Contributiebetalingen aan internationale organisaties, waardoor het ministerie als totaliteit en KPS in het bijzonder kan profiteren van bedoelde internationale organisaties, zoals Interpol en Caricom Veiligheidsinstituten.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en Verpleegkosten	1.000.000
61612	Poliklinische Kosten	1.000.000
	Totaal	2.000.000

616 Sociale Uitkeringen

Onder deze uitgaven vallen de navolgende betalingen:

- Medische kosten;
- De kosten met betrekking tot de medische zorg van arrestanten.

TITEL II: PROGRAMMA'S

Programma's KPS

Bedragen x SRD 1.000

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		Uitgaven	Uitgaven			Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
	Programma's	21.377	85.000	410.120	140.120	70.000	90.000	110.000
01	Infrastructurale werken	1.943	20.000	205.000	115.000	20.000	30.000	40.000
0105	Bouw, renovatie en inrichting van	1.943	20.000	105.000	15.000	20.000	30.000	40.000
0180	Afbouw Hoofdbureau van politie			100.000	100.000			
02	Institutionele Versterking	-	-	2.560	2.560	-	-	-
0239	Neighbourhood Policing (grant)			2.560	2.560			
04	Interne en externe veiligheid	19.434	65.000	202.560	22.560	50.000	60.000	70.000
0408	Aanpak zware criminaliteit	9.717	50.000	115.000	10.000	30.000	35.000	40.000
0405	Aanpak openbare orde en verkeersveiligheid	9.717	15.000	85.000	10.000	20.000	25.000	30.000

Verdeelsleutel van de bedragen voor 2023 Dienstonderdeel KPS

Bedragen x SRD 1.000

Hoofdproject	Deelproject	Reguliere begroting 2023	Donor
Programma: interne- en externe Veiligheid			
0105- Bouw renovatie en inrichting van dienstwoningen, politiebureau's en cellenhuis	Het bouwen van een politiepost te Galibi, Moengo en eventuele afronding van lopende projecten zoals politiedienstwoningen en politieposten.	15.000	
0180	Het renoveren en afbouwen van het Hoofdbureau van de Politie		100.000
0239	Het inzetten van buurt managers		2.560
0405 – Aanpak Openbare orde en verkeersveiligheid	Traffic management. Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Aanpak verkeerscriminaliteit, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land. - Bijscholing/ training politieambtenaren in het domein van verkeer - Uitbreiding nummerplaten herkenning - Aanschaf van meubilair, computers en randapparatuur - Aanschaf blaastesten etc.. - Aanschaf snelheidsmeters	10.000	
0408 - Aanpak zware criminaliteit	Uitbreiding vingersporen bestand bij vreemdelingendienst; Versterking grensposten; Versterking TIP unit; 1. Aanpak Huiselijk Geweld met dodelijke afloop. 2. Transnational crimes. Aanpak drugs- and human trafficking. 3. Aanpak Financial crimes met daaronder specifieke aandacht voor money laundering en terrorisme financiering, bestrijding van de illegale wapenhandel, maar ook corruptie bestrijding.	10.000	
Totaal		35.000	102.560

Toelichting op de Programma's KPS**0105 Bouw, renovatie en inrichting van dienstwoningen, politiebureau's en cellenhuis**

- Het bouwen van een politiepost te Galibi,
- Afbouw politie/brandweerpost Moengo
- Renovatie politiepost Coronie
- Afronding/ renovatie van de diverse politieposten alsook de diverse politiedienstwoningen z.a. Moengo.
- Bouw vrouwencellenhuis Nickerie alsook renovatie van het vrouwencellenhuis te Gyersvljijt.
- Verdere afbouw diverse controleposten

0239 Verbetering Human Capacity

Door de uitbreiding en verbetering van het wegennet buiten Paramaribo zijn andere woonbuurten ontstaan. Het gaat erom buurtmanagers aan te stellen in die woonbuurten, waardoor de samenwerking tussen de samenleving en de politie op lokaal niveau wordt gestimuleerd en verbeterd. De buurtmanager is een bron van informatie bij de aanpak van criminaliteit in woonbuurten. Deze functionaris zorgt ervoor dat de drempel tussen het KPS en de buurtbewoners aanzienlijk wordt verlaagd. De aanwezigheid van de buurtmanager draagt ook bij aan de verbetering van de onderlinge verdraagzaamheid hetgeen zijn weerslag heeft op de leefbaarheid en veiligheid.

0405 Aanpak Openbare orde en verkeersveiligheid

Traffic management. Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Aanpak verkeerscriminaliteit, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land.

- Bijscholing/ training politieambtenaren in het domein van verkeer
- Uitbreiding nummerplaten herkenning
- Aanschaf van meubilair, computers en randapparatuur
- Aanschaf blaasstenen en overige apparatuur in het kader van beheersing of aanpak verkeerscriminaliteit.

Het beleid voor de komende 4 jaren is geënt op de volgende strategische keuzes:

a. Oplossingen op zowel korte als lange termijn

Kortetermijn oplossingen - uitgangspunt is dat deze relatief goedkoper en snel implementeerbaar zijn, met een relatief groot effect. Deze maatregelen kunnen zelfstandig worden uitgevoerd door de verantwoordelijke actoren in samenwerking met relevante stakeholders.

Langetermijn oplossingen - in de regel zijn hiervoor meer tijd en middelen nodig, hoewelook hier aandacht moet zijn voor selectie van effectieve en efficiënte maatregelen.

b. Zowel curatieve als preventieve oplossingen

Curatieve oplossingen - gericht op de aanpak van objectieve verkeers(on)veiligheid, waarbij wordt gehandeld wanneer er gebreken zijn ontstaan.

Preventieve oplossingen - de aanpak is gebaseerd op het voorkomen van verkeers-ongevallen, waarbij geïdentificeerde aandachtsgebieden uit de analyse van beschikbare ongevalstatistieken moet worden vertaald naar andere risicogebieden en er reeds in een vroeg stadium maatregelen kunnen worden getroffen.

Handhaving

De handhaving is een essentieel instrument om de verkeersonveiligheid aan te pakken en is niet alleen gericht op het aanpakken van de belangrijkste veroorzakers van verkeersonveiligheid, maar ook op de bescherming van de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. De toepassing van nieuwe technologie kan de handhaving efficiënter maken, bijvoorbeeld: digitalisering van de verwerking van verkeersovertredingen, vaste of mobiele trajectcontrolesystemen en flitspalen. De capaciteitsversterking van handhavers is essentieel, terwijl de inzet van de politie bij verkeershandhaving onontbeerlijk blijft, onder andere voor de waarneming van rijden onder invloed en bij opsporingen.

Permanente educatie en voorlichting

Het verbeteren van de verkeersveiligheid behoeft de ontwikkeling van duurzame maatregelen ter bevordering van het bewustzijn onder de gemeenschap. Verkeerseducatie moet permanent zijn, omdat er steeds veranderingen plaatsvinden in de omgeving, in wet- en regelgeving en bij de verkeersdeelnemers. Permanente verkeerseducatie houdt in dat er steeds gezocht wordt naar optimale momenten voor educatie en dat op maat gesneden producten worden ontwikkeld en geïmplementeerd op basis van de kennis die men opdoet uit onderzoek naar de attitude en het gedrag van verkeersdeelnemers. Verkeersdeelnemers moeten vanaf jonge leeftijd bewust gemaakt worden van hun eigen kwetsbaarheid in het verkeer, maar ook van de gevolgen van hun gedrag. Een goede samenwerking van alle actoren - overheid, maatschappelijke organisaties, deskundigen, het bedrijfsleven - is in deze onmisbaar. Permanente educatie betreft ook personen die verantwoordelijk zijn voor de aanleg/ herinrichting van de weginfrastructuur, gezondheids-werkers, handhavers, ingenieurs en andere stakeholders. De strategieën die aangewend zullen worden zijn o.a. advocacy, sociale marketing, bewustmaking van beleidsmakers, politici, managers en de particuliere sector.

De gewenste resultaten

Voor 2023 is gekozen voor een intergrale aanpak, die gesteld is op vijf pilaren voor de verkeersveiligheid van het Global Plan for the Decade of Action for road safety.

0408 Aanpak zware criminaliteit

Voor het opsporen en terugdringen van criminaliteit op trans- en grensoverschrijdend niveau is het noodzakelijk dat er gewerkt wordt op de volgende gebieden:

- Verminderen van zee piraterij;
- Indammen van illegalevreemdelingen;
- Aanpakken van jeugdcriminaliteit;
- Het ontmantelen van criminele organisaties;
- Aanpak mensenhandelen/mensensmokkel;
- Aanpak drugscriminaliteit;

Verder zal het Ministerie van Justitie en Politie een aanzet maken om:

- Huiselijk Geweld met dodelijke afloop aan te pakken. In de afgelopen periode is gebleken dat deze vorm van geweld steeds toeneemt.
- Traffic management. Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Verkeerscriminaliteit zal aangepakt worden, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land.
- Transnational crimes. Aanpak drugs- and humantrafficking.
- Aanpak Financial crimes met daaronder specifieke aandacht voor money laundering en terrorisme financiering, bestrijding van de illegale wapenhandel, maar ook corruptie bestrijding. Getracht zal worden om een Anti Corruptie Unit op te zetten. Verder zal aandacht besteed worden aan de aanpak van cybercrime en de bemensing van het Humanrightsinstituut.

Verwachte beleidsresultaten ten behoeve van KPS:

Hoofd Beleidsgebied: Bestuur en Justitie			
Programma	Doelprogramma	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Infrastructurale Werken			
Bouw, renovatie, inrichting dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen	Verbetering huisvestingen politiebureaus.	Voortzetting bouw diverse dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen; Renovatie Financiële afdeling van FCB en bureau nieuwe haven.	De diverse politiestations in de diverse gebieden operationaliseren voor een betere dienstverlening naar de gemeenschap toe Oplevering CMK plus Oplevering FO gebouw
Programma: Rechtshandhaving en Rechtsbescherming			
Openbare orde en verkeersveiligheid	Het structureel verbeteren van de basispolitiezorg, veiligheid en leefbaarheid in de woongebieden, politiezorg in het binnenland en de verkeersveiligheid	Snelle doorstroming van verkeer, waardoor er minder aanrijdingen zijn met materiële en persoonlijke schade.	Afname aanrijdingen met materiële en persoonlijke schade.
Programma: Interne en externe veiligheid			
Aanpakzware criminaliteit	Het indammen van internationale en nationale criminaliteit.	-groterepakkansen - hogere oplossingspercentage - veiligheidsgevoel vergroten.	-Daling van drugsmokkel en productie met 35 % - - Veiligheidsgevoel binnen de samenleving vergroot, de pakkansen zijn reeds verhoogd.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING**Middelenbegroting KPS****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten-soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel 111	Ontvangsten	33.863	16.800	123.783	21.892	22.843	23.433
53	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	33.863	16.800	21.223	21.892	22.843	23.433
53202	opbrengst van vuurwapenvergunningen en jachtakten	1.000	4.100	4.200	4.300	4.625	4.930
53210	Leges Rijbewijzen	1.742	3.100	3.200	3.469	3.475	3.480
53409	Vernieuwing, verstrekken en dupliceren rijbewijzen	3.600	2.100	2.200	2.300	2.520	2.600
53414	Opbrengst Keuring voertuigen	1.222	1.900	2.000	2.100	2.400	2.500
53602	Diverse Boetes en transacties	26.299	5.600	5.600	5.700	5.800	5.900
53153	Diverse vergoedingen			4.023	4.023	4.023	4.023
52	<i>Donormiddelen</i>			102.560			
52105	Nederlandse Donaties	-	-	100.000	-	-	-
52200	Inter American Development Bank	-	-	2.560	-	-	-

Toelichting op Middelenbegroting KPS

Hierin is het middel opbrengst verkoop smokkelwaar verwerkt.

53202 Opbrengst van vuurwapenvergunningen en jachtakten (SRD 4.200.000)

53210 Leges en rijbewijzen (SRD 3.200.000)

53409 Vernieuwing rijbewijzen (SRD 2.200.000)

53414 Keuring voertuigen (SRD 2.000.000)

53602 Diverse boetes en transacties (SRD 5.600.000)

Hierin zijn de volgende middelen verwerkt:

- transactieboeten

- verkeersovertredingen (rijwet).

52105 Verdragsmiddelen (SRD 100.000.000)

53153 Diverse vergoeding (storting Rosebel Goldmines) (USD 180.000)

52200 Neighbourhood Policing (grant) (SRD 2.560.000)

HET KORPS BRANDWEER SURINAME (KBS)

TITEL 1: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven KBS

Bedragen x SRD 1.000

Kosten-soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Raming 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
	Operationele uitgaven	196.103	245.301	1.951.500	388.500	496.000	521.000	546.000
61	Lopende uitgaven	196.103	245.301	1.951.500	388.500	496.000	521.000	546.000
610	Lonen en Salarissen	168.628	197.943	1.624.500	322.500	424.000	434.000	444.000
611	Sociale Premies	17.048	23.000	169.000	40.000	39.000	43.000	47.000
612	Gebruik van goederen en diensten	9.964	24.000	144.000	24.000	30.000	40.000	50.000
616	Sociale Uitkeringen	463	358	14.000	2.000	3.000	4.000	5.000

Toelichting op de Operationele uitgaven

Lopende Uitgaven

610 Lonen en Salarissen

Toelichting Lonen en Salarissen:

Het brandweerkorps bestaat namelijk uit 965 leden , waarvan 879 brandweeramtenaren en 86 - burgerpersoneel.

Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	184.200.000
61002	Vakantietoelage	15.525.000
61003	Overwerk	90.100.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.000.000
61006	Vacatiegelden	200.000
61012	Detachering toelagen	550.000
61013	Functionele toelagen	13.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	3.000.000
61015	Lesuren vergoeding	4.500.000
61016	Gezinstoelage en Kinderbijslag	375.000
61017	Waarnemingstoelage	100.000
61018	Inconveniënten	150.000
61020	Telefoonvergoeding	100.000
61021	Representatievergoeding	700.000
61022	Huishuurvergoeding	500.000
61023	Vervoersvergoeding	150.000
61024	Overige vergoedingen	8.350.000
	Totaal	322.500.000

Personeelsbestand

BRANDWEER			BURGER	
RANG	Fgr	Aantal	Functiegroep	Aantal
Hoofdcommandeur	(BR 17)	1	Functie groep 11	1
Adjunct-Hoofdcommandeur	(BR 16)	9	Functie groep 10	3
Commandeur	(BR 15)	12	Functie groep 9	2
Hoofdbrandmeester 1 ^e klasse	(BR 14)	35	Functie groep 8	8
Hoofdbrandmeester	(BR 13)	17	Functie groep 7	7
Adjunct-Hoofdbrandmeester	(BR 12)	92	Functie groep 6	2
Brandmeester 1 ^e klasse	(BR 11)	23	Functie groep 5	1
Brandmeester	(BR10)	49	Functie groep 4	2
Onderbrandmeester	(BR 09)	197	Functie groep 3	46
Hoofdbrandwacht	(BR 08)	286	Functie groep 2	0
Brandwacht 1 ^e klasse	(BR 07)	3	Functie groep 1	0
Brandwacht 2 ^e klasse	(BR 06)	1	Br 01	14
Brandwacht	(BR 05)	54		
Adspirant-Brandwacht	(BR 05)	0		
Hulpbrandwacht 1e klasse	(BR 04)	0		
Totaal aantal personeelsleden		879		86

Leeftijdsopbouw

Uit gegevens van de afdeling Personeelszaken blijkt het volgende met betrekking tot de leeftijd van het KBS personeel (2022).

Leeftijdsopbouw

Leeftijdsklasse	Brandweer	Burger
18 – 24	52	6
25 – 29	123	7
30 – 34	202	6
35 – 39	190	13
40 – 44	79	11
45 – 49	85	13
50 – 54	85	16
55 – 59	45	12
60 – 64	18	2
Totaal	879	86

Gemiddelde Loonsommen (excl. Toelagen)

Categorie:	Aantal	Gemidd. Loon p/m
Hoofdcommandeur	1	18.239
Adjunct-Hoofdcommandeur	9	16.288
Commandeur	12	15.068
Hoofdbrandmeester 1 ^e klasse	35	14.026
Hoofdbrandmeester	17	13.325
Adjunct hoofdbrandmeester	92	12.094
Brandmeester 1 ^e klasse	23	11.258
Brandmeester	49	10.314
Onderbrandmeester	197	9.597
Hoofdbrandwacht	286	8.826
Brandwacht 1 ^e klasse	3	8.301
Brandwacht 2 ^e klasse	1	7.504
Brandwacht	154	6.982
Adspirant-Brandwacht	0	0
Hulpbrandwacht 1 ^e klasse	0	0
Totaal brandweeramtenaren	879	
Functie groep 11	1	12.027
Functie groep 10	3	10.075
Functie groep 9	2	8.870
Functie groep 8	8	7.526
Functie groep 7	7	6.848
Functie groep 6	2	6.317
Functie groep 5	1	5.834
Functie groep 4	2	5.245
Functie groep 3	46	4.780
BR 01	14	6.252
Totaal burgerpersoneel	86	

Personeelsverloop bij het KBS (2019-16 maart 2021)

Jaar	Instroom	Uitstroom			
		Pensioen	Ontslag	Overige	Totaal
2019	2	10	3	1	14
2020	185	10	1	4	15
2021	0	1	0	3	4

De uitstroom bestaat uit brandweerpersoneel, dat op eigen verzoek wegens overplaatsing, het plegen van een strafrechtelijk feit, onwettige afwezigheid, overlijden, het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Ziektebeeld

In onderstaande tabel wordt het ziektebeeld met betrekking tot het aantal ziekteverlofdagen van 2018 tot en met 2020 weergegeven. Er zal getracht worden dit aantal te laten verminderen door:

- het bevorderen van een gezonde leefwijze middels verplicht gestelde sportbeoefening, functie en gezondheid gerelateerde oefeningen ;
- gezondheidsvoorlichting;
- het creëren van een goed werkklimaat.

Ziektebeeld KBS

Jaar	Gemiddelde ziekteverlofdag in %
2019	1.0
2020	2.3
2021	2.0

611 Sociale Premies

Deze zijn premies waarbij de overheid gedeeltelijk of geheel inkomt voor het personeel.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	15.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	25.000.000
	Totaal	40.000.000

Gebruik van goederen en diensten

Code	Kostensoort	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleidingen binnenland (incl seminars en workshops)	100.000
61202	Kosten voor opleidingen Buitenland (incl.seminars en workshops(ecl. Reis en verblijf	100.000
61205	Deskundigen binnenland	40.000
61208	Binnenlandse reiskosten	40.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	500.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	600.000
61213	Overige externen	200.000
61215	Kantoormiddelen	2.000.000
61216	kopieren	110.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	60.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	200.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	2.000.000
61221	Vergaderkosten	100.000
61222	Verbruiksgoederen	400.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	360.000
61224	Licenties en programma kosten	200.000
61225	Datalijnen	60.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	30.000
61228	Brochure e/a periodieken	30.000
61227	Radio en TV programma's	45.000
61229	Tentoonstellingen	20.000
61230	Overige kantoorkosten	150.000
61232	Overige kosten voorlichting	45.000
61233	Huur gebouwen en terreinen	100.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	600.000
61235	Verbouwing	1.000.000
61238	Telefoon uitgaven	1.000.000
61239	Gas	250.000
61240	Water	400.000
61241	Elektriciteit	500.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigen)	15.000
61245	Abonnementen en vakliteratuur	20.000
61246	Verzekeringen	60.000
61247	Schoonmaakmiddelen	500.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	200.000
61249	werkkleding en inclusief schoeisel	2.000.000
61251	Voeding	4.000.000
61252	Contributie	2.000.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	500.000
61259	Nationaal en internationaal manifestaties w.o. cultuur en sport	150.000
61260	onderscheidingen	1.000.000
61263	Overige algemene kosten	700.000
61279	Medicijnen	500.000
61283	Huur van voertuigen	15.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.000.000
	Totaal	24.000.000

Toelichting Gebruik van goederen en diensten t.b.v. Korps Brandweer Suriname:

De exploitatiekosten zijn een gevolg van:

- het operationeel stellen van een aantal nieuwe brandweerposten waardoor de kosten van de kantoormiddelen ook zijn toegenomen (aanschaf van papier, inkt, pennen, korpsvlag, het Vaandel etc.);
- de groei van het personeelsbestand. Hierdoor zijn de medische kosten van de ambtenaren ook toegenomen;
- de trainingen voor brandweer- en burgerpersoneel ter versterking van de huidige capaciteit;
- de diverse specialistische opleidingen;
- het bevorderen van de zelfredzaamheid bij de samenleving middels voorlichtingsactiviteiten.

Het brandstofverbruik zal vanwege aanschaf van meer uitrukvoertuigen en logistieke voertuigen, de uitvoering van Community Safety programma's (Meer rood op straat), inzet van een brandweervaartuig toenemen.

Hierin zijn ook opgenomen de vaste lasten m.b.t. onderhoud van het wagenpark logistieke en uitruk- voertuigen, voeding, de aankopen van brandstof en auto-onderdelen en de nutsvoorzieningen.

De organisatie beschikt over fietsen t.b.v. de KBS- bikerunit, welke ook onderhouden moeten worden. In verband met de uitbreiding van dit project in de overige Gewesten zullen fietsen aangeschaft worden.

Sedert vorig jaar is gestart met het project KBSbikers in o.a. Paramaribo. In dat kader beschikt de organisatie over fietsen, welke ook onderhouden moeten worden. In verband met de uitbreiding van dit project in de overige Gewesten zullen fietsen aangeschaft worden.

Verder heeft deze kostensoort betrekking op reis- verblijfkosten binnen, buitenland i.v.m. inhuren van deskundigen, implementatie van jaarprogramma betrekking hebbende op samenwerkingsverbanden met Brandweerorganisaties buiten Suriname o.a. Brandweer Haaglanden en Brandweer Frans-Guyana.

Buitenlandse dienstreizen in verband met deelname aan o.a. stages, buitenlandse conferenties, uitwisselingsprogramma's, trainingen en opleidingen inclusief verzekeringskosten en reiskosten etc. Ook de docentenvergoeding m.b.t. de uitvoering van de Onderofficiersopleiding 2021/2022 en de Opleiding Officiersvorming Brandweer zullen hieruit gefinancierd worden.

Verder zullen de materialen/materieel t.b.v. incidentbestrijding structureel onderhouden, gekeurd en vervangen worden.

Aanschaf van werkkleding incl. schoeisel e.a. zullen uitgevoerd worden.

De verrichtingen m.b.t. onderhoud, renovaties, aanpassingen, inrichting en verbetering van voorzieningen ten behoeve van gebouwen en terreinen zullen voortgezet worden.

Ook Onderscheidingen (ambtsjubilea etc.) zullen uitgevoerd worden.

616 Sociale Uitkeringen

Hierin zijn meegenomen de medische kosten van personeelsleden en gepensioneerden.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61603	Bijdrage aan huishoudens	50.000
61604	Gunstuitgaven en andere onverplichte betalingen	50.000
61606	Bijdrage aan overige	50.000
61611	Lig-en verpleegkosten	850.000
61612	Poliklinische kosten	1.000.000
	Totaal	2.000.000

TITEL 11: PROGRAMMA'S**Programma's KBS****Bedragen x SRD 1.000**

kosten-soort	Programma	Realisatie 2021	Verm. Beloop 2022	Raming 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
	Programma's	5.345	20.548	143.600	23.000	40.100	40.200	40.300
01	Infrastructuurle werken	486	548	18.600	3.000	5.100	5.200	5.300
0106	Bouw renovatie en inrichting KBS	486	548	18.600	3.000	5.100	5.200	5.300
07	Onderzoek en ontwikkeling	4.859	20.000	125.000	20.000	35.000	35.000	35.000
0744	Versterking brandweezorg	4.859	20.000	125.000	20.000	35.000	35.000	35.000

Toelichting op beleidsprogramma's t.b.v. Korps Brandweer Suriname:**Verbetering infrastructuur:**

Het KBS heeft een ernstig tekort aan dienstwoningen voor het personeel in de diverse districten. Landelijk zal de voortzetting van de renovatie, restauratie, uitbreiding en/ of het inrichten van bestaande kazernes en dienstwoningen plaatsvinden. Ook de bouw van een alarmcentrale en deugdelijke garage's voor diverse posten zal ter hand worden genomen.

Versterking brandweezorg:

Met betrekking tot de persoonlijke veiligheid voor de brandweeramptenaren en ook voor het in dienst genomen beroepspersoneel t.b.v. kazernes zal Persoonlijke Standaard Uitrusting met bijbehorende attributen aangeschaft worden. De huidige KBS- bikerunit zal kwantitatief uitgebreid worden. Het community safety programma ter bevordering van de burgerparticipatie en zelfredzaamheid bij de samenleving met betrekking tot brandveiligheid, zal landelijk voortgezet worden. Ook zullen in het kader van de Internationale Dag van de Brandweer activiteiten/ evenementen uitgevoerd worden.

Met betrekking tot effectief en efficiënt repressief optreden zullen materialen t.b.v. brandbestrijding en hulpverlening aangeschaft worden.

De voortzetting van de uitvoering van risico-inventarisatie en -analyse. van diverse verzorgingsgebieden zullen uitgevoerd worden. Met het oog op ongevallen te water is het voornemen aangepaste vaartuigen met toebehoren aan te schaffen.

Het reguliere onderhoud van de bluswaterwinplaatsen zal landelijk worden voortgezet. Voorwaarden m.b.t. diverse bluswaterwinplaatsen conform de classificatie van de risicogebieden zullen worden ontwikkeld. De infrastructuurle voorzieningen met betrekking tot de radioverbinding landelijk zal verder aangepakt worden. Radioverbindingssystemen en communicatiemiddelen .

In het kader van automatisering zal het serversbestand uitgebreid worden.

De kazerne-inventaris is aan vervanging toe en zal vernieuwd worden.

Vanwege afschrijvingen van blusvoertuigen dient het Korps Brandweer Surinamen in 2023 tenminste nog 3 blusvoertuigen aan te schaffen om de brandweezorg te waarborgen. Verder dient het wagenpark van het KBS aangevuld en versterkt te worden met onder ander uitrukvoertuigen en logistieke voertuigen.

Voor calamiteiten van kleine omvang zal een motorfiets uitgerust met de nodige middelen als uitrukvoertuig ingezet worden (Brandweer Motor Ondersteuning). Het brandweer technische onderhoud van brandweervoertuigen zal door het KBS plaatsvinden, terwijl het voertuig technische onderhoud door externe deskundigen moet geschieden. Aanschaf van onderdelen en middelen ten behoeve van onderhoud materieel, materiaal en persoonlijke uitrustingsmiddelen zullen plaatsvinden. In het kader van de internationale samenwerking met bevriende naties en nationale samenwerkingen zullen samenwerkingsovereenkomsten worden voortgezet/aangegaan.

Verdeelsleutel van de bedragen voor 2023 Dienstonderdeel KBS Bedragen x SRD 1.000

Hoofdproject	Bedrag in SRD
Programma: Infrastructurele Werken	
0106- Verbetering infrastructuur KBS	3.000
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling	
0744- versterking Brandweezorg	20.000
Totaal	23.000

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Infrastructurele Werken			
Verbetering Infrastructuur KBS 0106/ Bouw renovatie en inrichting KBS	Verbetering huisvesting brandweerkazerne en voortzetting bouwwerkzaamheden diverse bouwprojecten	<p>Het bouwen van een multifunctioneel opleidingscentrum t.b.v. het KBS gelegen te Santo Boma in het district Wanica.</p> <p>Afbouw gemeenschappelijke brandweerkazerne Moengo</p> <p>Opzet brandweer kazerne tijgerkreek</p> <p>Bouw doorgangssluisen te Albina, Lelydorp en Friendship</p> <p>Bouw nieuwe brandweerkazerne cederstraat Nieuw Nickerie</p>	<p>-In proces uitvoering bouw doorgangshuizen Albina, Friendship en Lelydorp.</p> <p>-Bouw- en schilderwerkzaamheden brandweerkazerne en dienstwoningen te Moengo afgerond en eventueel operationeel gesteld.</p> <p>-Voortzetting renovatie gebouwen te Waterloo.</p> <p>-Afggebouwd leslokalen en kleedgebouw en voortzetting van de bouwwerkzaamheden voor het zwembad.</p> <p>- Voortzetting renovatiewerkzaamheden bestaande huisvesting in uitvoering.</p> <p>-Bestektekening nieuw hoofdkantoorgebouw annex Alarmcentrale Verl.</p> <p>Gemenelandsweg is voorbereid en bouw is aangevangen.</p> <p>-Garage Wageningen en Tamanredjo en Albina uitgebreid.</p> <p>-Terrein Flora is omrasterd, bestektekening nieuw kazerne te Flora is voorbereid en bouw eventueel is aangevangen.</p> <p>-Bouw kazerne te Tijgerkreek hervat.</p>

Programma: Onderzoek en Ontwikkeling			
0744 Versterking brandweer zorg	Formuleren en uitvoeren van beleid ter versterking van de verschillende diensten.	<p>-Final draft Technische Brandveiligheidsvoorschriften Suriname ontwikkeld.</p> <p>-Voortgezet landelijke community safety (meer rood op straat, droge tijd en vuurwerkperiode etc.).</p> <p>-Voortgezet implementatie fysieke invulling brandweer in de diverse verzorgingsgebieden o.a. het bevorderen van zelfredzaamheid bij de dorpswoongemeenschappen.</p> <p>-Regulier onderhoud bluswaterwinplaatsen landelijk uitgevoerd.</p> <p>-Voortzetting aanleggen, capaciteit en bereikbaarheid diverse bluswatervoorzieningen vindt conform geformuleerd beleid plaats.</p> <p>-Internationale samenwerking met buitenlandse brandweerorganisaties voortgezet.</p> <p>-Voortzetting samenwerking met andere overheidsinstanties/ stakeholders.</p> <p>-Voortzetting risico-inventarisatie van de diverse verzorgingsgebieden en risico-analyse ten behoeve van de brandweezorg voortgezet en opgemaakt.</p> <p>-Bevelvoerderskaarten en aanvalsplannen ontwikkeld.</p> <p>-Voortgezet aanschaf kleding, uitrusting en attributen.</p> <p>-Voortgezet aanschaffing materialen ten behoeve van brandbestrijding en hulpverlening.</p> <p>-Voortgezet aanschaffing van logistieke- en uitrukvoertuigen. (blus- en redvoertuigen, watertankwagens).</p> <p>-In uitvoering onderhoudsovereenkomst deskundig bedrijf m.b.t. voertuig technisch onderhoud uitrukvoertuigen.</p> <p>-Aangeschaft auto-onderdelen i.v.m. brandweertechisch onderhoud door KBS.</p> <p>-Voortzetting aanschaf ICT-middelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Radiocommunicatie-apparatuur. • communicatiemiddelen o.a. laptops, desktoppen, beamers etc. • servers, switch en routers <p>- Aanschaf van 3 blusvoertuigen</p>	<p>-Voortgezet landelijke community safety (meer rood op straat, droge tijd en vuurwerkperiode etc.).</p> <p>-Voortgezet implementatie fysieke invulling brandweer in de diverse verzorgingsgebieden o.a. het bevorderen van zelfredzaamheid bij de dorpswoongemeenschappen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • -Voortgezet rookmeldersproject • -Activiteiten i.v.m. Internationale Dag van de Brandweer georganiseerd. <p>-Regulier onderhoud bluswaterwinplaatsen landelijk uitgevoerd.</p> <p>-Voortzetting aanleggen, capaciteit en bereikbaarheid diverse bluswatervoorzieningen vindt conform geformuleerd beleid plaats.</p> <p>-Internationale samenwerking met buitenlandse brandweerorganisaties voortgezet.</p> <p>-Voortzetting samenwerking met andere overheidsinstanties/ stakeholders.</p> <p>- Voortzetting risico-inventarisatie van de diverse verzorgingsgebieden en risico-analyse ten behoeve van de brandweezorg voortgezet en opgemaakt.</p> <p>-Bevelvoerderskaarten en aanvalsplannen ontwikkeld.</p> <p>-Voortgezet aanschaf kleding, uitrusting en attributen.</p> <p>-Voortgezet aanschaffing materialen ten behoeve van brandbestrijding en hulpverlening.</p> <p>-Voortgezet aanschaffing van logistieke- en uitrukvoertuigen. (blus- en redvoertuigen, watertankwagens).</p> <p>-In uitvoering onderhoudsovereenkomst deskundig bedrijf m.b.t. voertuig technisch onderhoud uitrukvoertuigen.</p> <p>-Aangeschaft auto-onderdelen i.v.m. brandweertechisch onderhoud door KBS.</p> <p>-Voortzetting aanschaf ICT-middelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Radiocommunicatie-apparatuur. • communicatiemiddelen o.a. laptops, desktoppen, beamers etc. <p>servers, switch en routers</p>

DE BEVEILIGINGS- EN BIJSTANDSDIENST SURINAME (BBS)

TITEL 1: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven BBS

Bedragen x SRD 1.000

Kosten-soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		Uitgaven	Uitgaven		Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
	Operationele uitgaven	61,006	83,776	1,161,545	201,545	306,000	320,000	334,000
<i>61</i>	<i>Lopende uitgaven</i>	<i>61,006</i>	<i>83,776</i>	<i>1,161,545</i>	<i>201,545</i>	<i>306,000</i>	<i>320,000</i>	<i>334,000</i>
610	Lonen en Salarissen	56,079	67,956	1,029,545	174,545	275,000	285,000	295,000
611	Sociale premies	4,841	9,820	92,000	20,000	22,000	24,000	26,000
612	Gebruik van goederen en diensten	86	6,000	30,000	6,000	7,000	8,000	9,000
616	Sociale uitkeringen	-	-	10,000	1,000	2,000	3,000	4,000

Toelichting op de Operationele uitgaven
Lopende Uitgaven

610 Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	131.647.000
61002	Vakantietoelage	40.150.000
61003	Overwerk	2.400.000
61004	Bonussen en gratificatie	140.000
61006	Vacatiegelden	12.000
61012	Detachering toelagen	12.000
61013	Functionele toelagen	12.000
61014	Persoonlijke toelagen	25.000
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	7.000
61017	Waarneming toelagen	5.000
61018	Inconveniënten	135.000
	Totaal	174.545.000

De beveiligings- en Bijstandsdienst Suriname bestaat heden uit 295 personeelsleden, waarvan 281 beveiligingsambtenaren en 14 burger personeelsleden. De BBS kampt met een structureel onderbezetting of personeelstekort. Om dit tekort op te heffen zijn wij gestart met de opleiding van 91 rekruten. Binnenkort zullen we een aanvang maken met een sollicitatie procedure voor het aanwerven van ongeveer 150 rekruten en deze op te leiden tot beveiligingsambtenaren. Momenteel is er een aanvang gemaakt met de opleiding van 96 rekruten ter versterking van de dienst. Na de opleiding zal deze lichte worden ingezet voor zowel object als subject beveiliging. Ook zal er een aanvang gemaakt worden met de werving en selectie van ± 150 rekruten.

611 Sociale Premies

Tot de Sociale Premies behoren de kosten met betrekking tot de pensioenvergoedingen en ziekenfonds.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	10.000.000
61102	Werkgeverslasten ziekenfonds	10.000.000
	Totaal	20.000.000

Personeelsbestand

Rangen/beveiligingsambtenaren	Aantal	Burgerpersoneel	Aantal
Beveiliging inspecteur 1 ^e kl.	3	Secretaresse	1
Beveiliging inspecteur 2 ^e kl.	21	Beleidsmedewerker	1
Hfd. beveiliging ambt. 1 ^e kl.	6	Med pz + coordinator	4
Hfd. Beveiliging ambt. 2 ^e kl.	3	Adm med	2
Hfd. Beveiliging ambt. 3 ^e kl.	36	Interieur verzorger	3
Beveiliging ambt. 1 ^e kl.	73	Med Salarisadmin.	2
Beveiliging ambt. 2 ^e kl.	69	Med. Fin. Zkn	1
Beveiliging ambt. 3 ^e kl.	6		
Beveiliging ambt. 4 ^e kl.	64		
Totaal	281		14

Personeelsverloop

Jaar	Instroom	Uitstroom		
		Pensioen	Ontslag	Overplaatsing
2017		1	3	1
2018		3	4	5
2019	1	6	3	1
2020	95 rekruten	2		
2021		6	3	
2022	± 150 rekruten			

Leeftijdsopbouw

Leeftijd	Beveiligingsambtenaar	Burgerpersoneel
18 t/m 25	27	1
26 t/m 30	37	2
31 t/m 35	76	2
36 t/m 40	52	3
41 t/m 45	30	2
46 t/m 50	23	2
51 t/m 55	14	1
56 t/m 60	22	1
totaal	281	14

Het gemiddelde aantal ziekteverlofdagen over de periode januari 2015 t/m april 2019

Jaar	Gemiddelde ziekte verlofdagen
2017	5
2018	3
2019	3
2020	2
2021	2

Gemiddelde loonsommen

Categorie:	Per maand	Per jaar
beveiligingsambtenaren		
Bev. inspecteur 1 ^e kl.	13.294	159.528
Bev. inspecteur 2 ^e kl.	12.360	148.320
Hfd. bev. ambt. 1 ^e kl.	10.804	129.672
Hfd. bev. ambt. 2 ^e kl.	9.618	115.416
Hfd. bev. ambt. 3 ^e kl.	9.007	108.084
Bev. ambt. 1 ^e kl.	8.357	100.284
Bev. ambt. 2 ^e kl.	7.648	91.776
Bev. ambt. 3 ^e kl.	6.995	83.940
Bev. ambt. 4 ^e kl.	6.669	80.028
Rekrut	4.995	59.940
Categorie: burgerpersoneel		
Secretaresse	7.524	90.288
Adm. medew. juspol .	7.210	86.520
Adm. medw. juspol.	5.419	65.028
Interieur verzorger (3x)	4.963	59.556
Beleidsmedewerker	9.400	112.800
Medew. PZ	8.736	104.832
Medew. PZ	5.834	70.008
Medew. PZ	5.639	67.668
Coordinator PZ	7.209	86.508
Med.Salarisadmin.	7.032	84.384
Med. Salarisadmin.	6.673	80.076
Med. Fin.zkn	7.209	86.508

Specificatie Gebruik van Goederen en Diensten

Code	Kostensoort	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleidingen binnenland (incl seminars en workshops)	300.000
61205	Deskundigen binnenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	5.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	25.000
61210	Buitenlandse reiskosten	25.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	50.000
61212	Overige kosten opleiding	20.000
61215	Kantoomiddelen	200.000
61216	kopieren	5.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	15.000
61218	Bode diensten	1.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	50.000
61220	Onderhoud kantoomiddelen	50.000
61221	Vergaderkosten	45.000
61222	Verbruiksgoederen	100.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.000
61224	Licenties en programma kosten	50.000
61225	Datalijnen	50.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	20.000
61228	Brochure e/a periodieken	5.000
61229	Tentoonstellingen	20.000
61230	Overige kantoorkosten	20.000
61231	Overige kosten automatisering	50.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	100.000
61235	Verbouwing	100.000
61238	Telefoon uitgaven	50.000
61240	Water	50.000
61241	Elektriciteit	50.000
61245	Abonnementen en vakliteratuur	5.000
61246	Verzekeringen	100.000
61247	Schoonmaakmiddelen	100.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	25.000
61249	werkkleding en inclusief schoeisel	2.288.000
61250	Bewaking	35.000
61251	Voeding	75.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	40.000
61259	Nationaal en internationaal manifestaties w.o. cultuur en sport	35.000
61260	onderscheidingen	200.000
61263	Overige algemene kosten	30.000
61264	wapens en minutie	1.000.000
61276	Verzorgingskosten	3.000
61279	Medicijnen	3.000
61283	Huur van voertuigen	5.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	450.000
	Totaal	6.000.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Verder hebben de lopende kosten hoofdzakelijk betrekking op de noodzakelijke voorzieningen en vaste lasten ten behoeve van de dienst en de dienstverlening naar de diverse instanties, alsmede het in stand houden van het geheel apparaat. Hierin zijn onder andere opgenomen: kantoorkosten, water, elektriciteit, onderhoud gebouwen en terreinen, bewaking wapenmagazijn, service en reparatie van dienstvoertuigen, brandstof, voeding, kosten in verband met huldgingen en jubilarissen, kleding en bewassing. De aanschaffing van persoonlijke standaard uitrusting is nu een dringende vereiste. Conform wettelijke bepalingen dient het beveiligingspersoneel voorzien te worden van voorgeschreven uniformkleding met bijbehorende uitrusting.

616 Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en Verpleegkosten	500.000
61612	Poliklinische Kosten	500.000
	Totaal	1.000.000

Onder deze uitgaven vallen de medische kosten van de personeelsleden.

Afdeling 2. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken

DIRECTORAAT ALGEMENE ZAKEN

DIRECTORAAT BINNENLANDSE ZAKEN

Het directoraat Binnenlandse Zaken stelt zich ten doel diens toebedeelde taken uit te voeren met als voornaamste uitgangspunten efficiëntie en effectiviteit, alsook het onverminderde streven naar een hoogwaardige kwaliteit van de dienstverlening.

Formeel is dit directoraat belast met de volgende taken:

1. Het administratiefrechtelijke verkeer binnen de overheid;
2. Aangelegenheden betreffende de volksraadplegingen en de verkiezingen van leden voor de volksvertegenwoordigende lichamen;
3. Het overheids personeelsbeleid en de functionering van het overheidsapparaat;
4. De burgeradministratie en de bevolkingsboekhouding in geheel Suriname;
5. De afgifte van paspoorten – , nationaliteits- en legitimatiebewijzen en;
6. De uitgifte van staatsbladen en het advertentieblad van de Republiek van Suriname;
7. De archivalia, het één en ander in overleg met het Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling;
8. Religieuze aangelegenheden;
9. Het ontwikkelen, coördineren, (doen) implementeren en uitdragen van een nationaal genderbeleid, met als resultaat een evenwichtige ontwikkeling c.q. gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

DIRECTORAAT HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Bij het uit te voeren beleid voor het dienstjaar 2022 worden alle geplande beleidsprogramma's van dit jaar meegenomen naar het dienstjaar 2023.

De huidige economische situatie, zowel nationaal als internationaal, zorgt ervoor dat organisaties, in het bijzonder de overheid, steeds meer nadruk leggen op het efficiënter en effectiever werken. De beoogde doelen van de organisaties moeten sneller en beter worden behaald. Door intern te kijken naar de manier waarop de organisatie is ingericht, kunnen verbeterpunten worden opgesteld om de huidige processen efficiënter en effectiever in te richten. Een der manieren is via Human Resource Management (HRM).

HRM zal moeten leiden tot een omslag in het overheidsfunctioneren. Het directoraat HRM is in het leven geroepen om onder andere te werken aan de institutionele- en capaciteitsversterking van de overheid. HRM zal als instrument moeten dienen naar een efficiënt en effectief functionerende overheid.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken dient een sleutelrol te vervullen bij institutionele- en capaciteitsversterking van de overheidsorganisatie om de ontwikkelingsrichting op het gebied van HR-beleid van de gehele overheid aan te geven. Ontwikkelen, implementeren, monitoren en verbeteren van een integraal HR-beleid, waarbij alle personeelsgebieden van het Ministerie van Binnenlandse zaken en de overheid, te weten personeelsplanning en -beleid, personeelsontwikkeling, organisatie en efficiëntiebeleid en personeelsbeheer en –zorg, zullen worden aangestuurd om zodoende onder meer prestaties van landsdienaren te verbeteren en het prestatieniveau van de overheid in zijn geheel te verhogen, is noodzakelijk.

Een gegeven is dat het HRM-beleid enerzijds volledig gericht is op het realiseren van de strategische doelen van de overheid en aansluit op het regeringsbeleid van de Republiek Suriname, en anderzijds moet de overheid in toenemende mate beschikken over gekwalificeerd en competent kader, waardoor realisering van de strategische doelen vlotter verloopt.

Refererend aan het voorgaande, zal in het dienstjaar 2023 het directoraat HRM een leidende rol

moeten vervullen in de transformatie van traditionele overheidspersoneelszaken naar een eigentijds strategische HRM systeem, middels het ontwikkelen, implementeren en monitoren van beleid en werkwijzen, gebaseerd op actuele internationale HRM-standaarden met een professionele uitstraling in regionale samenwerkingsverbanden en het voortdurend uitdiepen daarvan.

Het uiteindelijk doel van het directoraat HRM is de overheidsorganisatie doelmatig en doeltreffend te laten functioneren door strategisch personeelsbeleid Overheidsbreed te ontwikkelen waaraan concrete wettelijke richtlijnen gekoppeld zijn. Primair in deze, zal prioriteit worden gegeven aan het actualiseren van de huidige personeelswet. De exclusieve HRM mede beoordelingsbevoegdheid zullen worden geïncorporeerd in het overheidsbeleid en de wetgeving. Dit ter waarborging van de kwaliteit van toezicht m.b.t. functie- en rangcriteria tussen de verschillende beroepsgroepen.

De maatschappij verandert voortdurend, waardoor HRM zal moeten zorgdragen voor een continue wendbare overheidsorganisatie, waaraan wendbare medewerkers gekoppeld zijn, die niet alleen snel haar werkprocessen kan aanpassen, maar ook sneller reageert door organisatiestructuur en strategie aan te passen aan die veranderingen.

Goed bestuur is een essentiële aanvulling op een gezond economisch beleid. Onduidelijkheid over de vraag wie waarvoor verantwoordelijk is op de werkvloer, zal consequent tot het verleden moeten gaan behoren. Efficiënt en verantwoordelijk beheer door de publieke sector en een voorspelbare en transparant beleidskader zijn cruciaal voor de efficiëntie van de regering en dus de economische ontwikkeling. Een significant onderdeel daarvan is HRM, waarbij er geen onnodige verspilling optreedt van de met veel moeite vergaarde schaarse overheidsmiddelen.

Er zal erop toegezien worden dat HRM daadwerkelijk de toegevoegde waarde oplevert voor zowel de overheidsfunctionaris als de overheidsorganisatie. Hoe beter de afstemming tussen organisatie en ambtenaren doelstelling, hoe beter het organisatieresultaat. De toegevoegde waarde van HRM is dus ook het faciliteren van deze afstemming.

Ordering en modernisering van de overheidspersoneelsadministratie zal gecontinueerd worden door het verder digitaliseren en actualiseren van de overheidspersoneelsbestanden. Het ontwikkelen van een betrouwbare en actuele Human Resources Management Information Systeem dat informatie levert aan het directoraat HRM (centrale data in- en uitvoer van personele aangelegenheden en data distributie naar alle HRM afdelingen, overheidsbreed) behoort tot de beleidsactiviteiten.

Sinds de komst van New Public Management in de jaren 1990 trachten publieke organisaties wereldwijd hun organisatie meer flexibel, verantwoordelijk en 'business-like' te maken. De **Public Sector Reform** is een uitvloeisel van New Public Management. De essentie hier, is hoe overheden proberen die transitie te maken van het traditioneel model van publieke personeelsadministratie naar een bredere, meer inclusief en strategisch model van HRM. Het realiseren van organisatorische doelen door te voldoen aan de behoeften van het menselijk kapitaal.

DIRECTORAAT BINNENLANDSE ZAKEN

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		Uitgaven	Uitgaven			Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	299.990	327.429	521.830	567.255	710.170	770.180	830.190
	<i>61 Lopende uitgaven</i>	<i>299.927</i>	<i>327.353</i>	<i>521.750</i>	<i>567.175</i>	<i>710.060</i>	<i>770.065</i>	<i>830.070</i>
	<i>610 Lonen en Salarissen</i>	<i>274.816</i>	<i>295.000</i>	<i>480.000</i>	<i>536.425</i>	<i>650.000</i>	<i>700.000</i>	<i>750.000</i>
	<i>611 Sociale Premies</i>	<i>19.342</i>	<i>23.075</i>	<i>20.725</i>	<i>20.725</i>	<i>40.000</i>	<i>45.000</i>	<i>50.000</i>
	<i>612 Gebruik van goederen en diensten</i>	<i>5.752</i>	<i>9.259</i>	<i>21.000</i>	<i>10.000</i>	<i>20.000</i>	<i>25.000</i>	<i>30.000</i>
	<i>616 Sociale uitkeringen</i>	<i>17</i>	<i>19</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>60</i>	<i>65</i>	<i>70</i>
	<i>62 Kapitaal uitgaven</i>	<i>63</i>	<i>76</i>	<i>80</i>	<i>80</i>	<i>110</i>	<i>115</i>	<i>120</i>
	<i>620 Inventaris</i>	<i>63</i>	<i>76</i>	<i>80</i>	<i>80</i>	<i>110</i>	<i>115</i>	<i>120</i>

Toelichting op de Operationele Uitgaven**Lopende uitgaven**

De totaal Lopende Uitgaven bedragen **SRD 567.175.000,=** voor het dienstjaar 2023.

610 Lonen en Salarissen**Specificatie lonen en salarissen**

Specificatie Lonen en Salarissen		
Code	Lonen en salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	329.750.000
61002	Vakantiegelden	75.000.000
61003	Overwerk	129.575.000
61004	Bonussen en gratificatie	500.000
61006	Vacatiegelden	350.000
61019	Overige toelagen	250.000
61024	Overige vergoedingen	1.000.000
	Totaal	536.425.000

Het voorgestelde bedrag voor Lonen en Salarissen is **SRD 536.425.000,=** voor het dienstjaar 2023 vindt o.a. zijn grondslag in de uitbetaling van de commissies en de opname van Public Sector Refund (PSR) op de begroting van dit directoraat.

611 Sociale Premies

Specificatie sociale premies		
Code	Sociale premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	11.000.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	9.725.000
	Totaal	20.725.000

Het voorgestelde bedrag van **SRD 20.725.000,=** voor het dienstjaar 2023 komt door de verhoging van 25% van de landsdienaren.

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Gebruik van goederen en diensten is begroot op **SRD 10.000.000,=** om de achterstallige huur van de gebouwen te betalen. Door de inflatie zijn de kosten van kantoorbenodigdheden en onderhoud van transport als ook de benzineprijzen fors gestegen.

Specificatie Goederen en Diensten		
Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61233	Huur gebouwen	5.500.000
61263	Overige algemene kosten	3.500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.000.000
	Totaal	10.000.000

616 Sociale Uitkeringen

Specificatie Sociale Uitkeringen		
Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	10.000
61612	Poliklinische kosten	15.000
	Totaal	25.000

Deze kosten worden betaald voor gewezen directieleden en gezinsleden.

Kapitaal Uitgaven

620 Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor Inventaris	30.000
62004	Computers	25.000
62005	Printers	15.000
62010	Overige inventaris	10.000
	Totaal	80.000

Voor Inventaris is een bedrag van **SRD 80.000,=** geraamd. Het budget zal onder meer worden aangewend voor de aanschaf en het onderhoud van duurzame goederen zoals kantoorinrichting, kantoormiddelen, kopieermachines, computers en printers.

TITEL II: PROGRAMMA'S

Titel II: Programma's

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Vermoedelijk beloop 2022	Raming 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	
				Uitgaven	Uitgaven		Verplichtingen	Uitgaven	
Titel II	Programma's	110.443	113.483	119.346	136.471	264.544	1.000.538	309.061	
01	Infrastructurele werken	2.051	687	700	700	4.998	5.103	5.243	
0110	Renovatie- en bouwwerkzaamheden	2.051	687	700	700	4.998	5.103	5.243	
02	Institutionele versterking	-	68	50	50	41	50	74	
0283	Plan Unit	-	68	50	50	41	50	74	
05	ICT/ Automatisering	278	385	385	385	420	450	470	
0504	informatie technologie	278	385	385	385	420	450	470	
06	Informatie en Communicatie	-	231	231	231	380	400	450	
0605	Voorlichting	-	231	231	231	380	400	450	
08	Binnenlandse Veiligheid	4.992	7.716	4.000	4.000	40.000	652.000	50.000	
0802	Kustwacht	4.992	7.716	4.000	4.000	40.000	652.000	50.000	
09	Subsidies	81.672	77.260	80.000	80.000	85.000	90.000	95.000	
0902	Onderstanden	81.672	77.260	80.000	80.000	85.000	90.000	95.000	
12	Algemene openbare diensten	21.293	26.944	33.980	50.980	133.580	252.035	156.824	
1202	Nationaal Archief Suriname	1.564	2.315	2.000	2.000	5.710	4.410	4.310	
1203	Pre- en Post electorale activiteiten	8.998	11.574	4.500	24.500	80.000	200.000	100.000	
1204	Centraal Bureau voor Burgerzaken	9.876	11.574	15.000	12.000	25.000	30.000	35.000	
1205	Religieuze aangelegenheden	65	96	100	100	500	400	500	
1207	Centraal Hoofdstembureau	495	1.000	2.000	2.000	175	225	100	
1208	Bevolkingsbeleid	135	154	150	150	205	210	215	
1209	Gender aangelegenheden	160	231	230	230	1.990	1.790	1.699	
1211	Public Sector Reform			10.000	10.000	20.000	15.000	15.000	
13	Wetgeving & Standaarden	157	192	-	125	125	500	1.000	
1301	Management en regelgeving	157	192		125	125	500	1.000	

Toelichting op de Programma's

- 0110 RENOVATIE- EN BOUWWERKZAAMHEDEN

Het dienstjaar 2023 legt de nadruk op het realiseren van werk- en klantvriendelijke kantoorruimtes ten behoeve van de landsdienaren van Biza enerzijds en de afnemers van de diensten. Dit wordt gedaan door middel van het verrichten van renovatie - en bouwwerkzaamheden aan de kantoorruimtes van het ministerie, alsook het rehabiliteren en waar van toepassing inrichten van het terrein en de parkeerruimte van het ministerie. Het totaal bedrag is **SRD 700.000,=**

- 0283 PLAN UNIT

Bij de Plan Unit zal de begroting zorgdragen voor het aanschaffen van kantoormeubilair, laptops, een goed functionerend netwerksysteem en capacity building. Het totaal bedrag is **SRD 50.000,=**

- 0504 INFORMATIE TECHNOLOGIE

Naast de upgrade, vervanging, afschrijven van computers, printers en kopieer accessoires zal de aanschaf van onderdelen, reparatie tools voor computers en printers, cartridges en inkt ter hand worden genomen, de aanschaf van nodige apparatuur ten behoeve van de IT afdeling (servers etc.) zal naast de coördinatie van onderlinge data-units tussen de verschillende beleidsgebieden en afdelingen ook de werksfeer en werksituatie meer verhogen, waarbij met de invoering van de geautomatiseerde systemen ook het personeel op de desbetreffende afdelingen getraind moeten worden. Om de ontwikkelingen op het gebied van ICT bij te houden is het ook belangrijk de ICT-leden, bij te scholen om zodoende de nieuwe mogelijkheden toe te passen. Het totaal bedrag is **SRD 385.000,=**

- **0605 VOORLICHTING**

Het Openbaar maken van alle nieuwsberichten via social media, tv, radio, internet, krantenberichten inhoudende de beleidsgebieden rakende het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Het totaal bedrag is **SRD 231.000,=**

- **0802 KUSTWACHT**

Het begrote bedrag zal worden gebruikt voor de huur, het werven van personeel, onderhoud, de uitvoering van operaties, verzelfstandiging, implementatie van formatieplan kustwacht, kantoorruimten, bouw van een secundaire basis in Nickerie alsook dienstvoertuigen. Het totaal bedrag is **SRD 4.000.000,=**

- **0902 BIJDRAGE HUISHOUDENS (ONDERSTANDEN)**

Het bedrag is begroot op **SRD 80.000.000,=**. Dit vanwege een toekenning van een aanpassing met SRD 900,= per maand aan de onderstand genietenden. Ook de verhoging van 25% voor gewezen ministers en ex DNA leden.

- **1202 NATIONAAL ARCHIEF SURINAME**

De begroting ad **SRD 2.000.000,=** zal worden aangewend voor onderhoud en renovatie van het gebouw, professionalisering van bedrijfsvoering, internationale samenwerking en de aanzet van de bouw en inrichting van een nieuw archiefdepot.

- **1203 PRE- EN POST ELECTORALE ACTIVITEITEN**

voor de beleidsmaatregel Pre- en Post electorale activiteiten (verkiezingen) is het voor het dienstjaar 2023 **SRD 24.500.000,=** voor de actualisering van het kiezersbestand, straatnaamborden en huizennummering en project Algemeen Secretariaat verkiezingen.

- **1204 CENTRAAL BUREAU VOOR BURGERZAKEN**

Het begroot bedrag ad **SRD 12.000.000,=** is aangewend voor operationele kosten, actualisering, vorming en opleiding, capaciteitsversterking, ordening straatnaam borden en huizennummering, renovatie en begeleiding.

- **1205 RELIGIEUZE AANGELEGENHEDEN**

Het begroot bedrag ad **SRD 100.000,=** is aangewend gedeeltelijk voor institutionele versterking en verbetering netwerk religieuze partners.

- **1207 CENTRAAL HOOFDSTEMBUREAU**

Het begroot bedrag ad **SRD 2.000.000,=** waarbij SRD 1.600.000,= gereserveerd staat voor een vonnis en het verschil is aangewend voor huur van het pand, kantoorbenodigdheden, apparatuur en vergaderkosten.

- **1208 BEVOLKINGSBELEID**

Voor implementatie, coördinatie en monitoring als ook capacity building is er voor bevolkingsbeleid een bedrag ad **SRD 150.000,=** begroot.

- **1209 GENDER AANGELEGENHEDEN**

Voor implementatie, coördinatie en monitoring als ook capacity building is er voor bevolkingsbeleid een bedrag ad **SRD 230.000,=** begroot.

- **1211 PUBLIC SECTOR REFORM (PSR)**

Voor PSR zal het begroot bedrag **SRD 10.000.000,=** worden aangewend voor personeelskosten, laptops, harddrive en logistieke kosten.

- **1301 MANAGEMENT EN REGELGEVING**

Het samenstellen van elektronische dossiers, analyseren van relevante informatie en het aanschaffen van apparatuur zullen worden gebruikt voor het begroot bedrag van **SRD 125.000,=**

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	12.959	27.005	30.008	31.009	32.010	33.011
	<i>53 Niet Belastingmiddelen</i>	12.959	27.005	30.008	31.009	32.010	33.011
	<i>53200 Leges</i>	<i>12.956</i>	<i>27.000</i>	<i>30.000</i>	<i>31.000</i>	<i>32.000</i>	<i>33.000</i>
	<i>53423 Diverse niet belasting ontvangsten</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>

DIRECTORAAT HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	60.513	99.946	102.300	113.569	113.569	119.247	125.210	131.470
<i>61</i>	<i>Lopende uitgaven</i>	<i>60.513</i>	<i>99.711</i>	<i>102.065</i>	<i>113.334</i>	<i>113.334</i>	<i>119.001</i>	<i>124.951</i>	<i>131.198</i>
<i>610</i>	<i>Lonen en Salarissen</i>	<i>55.828</i>	<i>90.153</i>	<i>92.500</i>	<i>103.769</i>	<i>103.769</i>	<i>108.957</i>	<i>114.405</i>	<i>120.126</i>
<i>611</i>	<i>Sociale Premies</i>	<i>3.981</i>	<i>7.239</i>	<i>7.500</i>	<i>7.500</i>	<i>7.500</i>	<i>7.875</i>	<i>8.269</i>	<i>8.682</i>
<i>612</i>	<i>Gebruik van goederen en diensten</i>	<i>700</i>	<i>2.300</i>	<i>2.050</i>	<i>2.050</i>	<i>2.050</i>	<i>2.153</i>	<i>2.260</i>	<i>2.373</i>
<i>616</i>	<i>Sociale uitkeringen</i>	<i>4</i>	<i>19</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>16</i>	<i>17</i>	<i>17</i>
<i>62</i>	<i>Kapitaal uitgaven</i>	<i>-</i>	<i>235</i>	<i>235</i>	<i>235</i>	<i>235</i>	<i>247</i>	<i>259</i>	<i>272</i>
<i>620</i>	<i>Inventaris</i>	<i>-</i>	<i>235</i>	<i>235</i>	<i>235</i>	<i>235</i>	<i>247</i>	<i>259</i>	<i>272</i>

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Lopende uitgaven

Het directoraat Human Resource Management telt anno 2023 in totaal 680 landsdienaren.

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2023 zijn vastgesteld op **SRD 103.769.000,=**.

Het voorgestelde bedrag van **SRD 103.769.000,=** voor het dienstjaar 2023 vindt o.a., zijn grondslag in de realisatiecijfers van het dienstjaar 2021, de verbonden cijfers van het dienstjaar 2022 en de extrapolatie daarvan, mede gelet op het uit te voeren beleid in 2023. In dit verband is mede in ogenschouw genomen:

1. de salarissen van de docenten van alle opleidingen die worden verzorgd door het ministerie van Binnenlandse Zaken, dan wel het directoraat HRM;
2. de benoemingen/bevorderingen van o.a. afgestudeerde landsdienaren;
3. het toekennen van gratificaties aan ambtenaren;
4. het toekennen van bijzondere beloningen vanwege dienstverband houdende werkzaamheden;
5. de toekenning van toeslagen aan ambtenaren vanwege de aard van de functie, zoals de bij de functies behorende toelagen en emolumenten;
6. de periodieke verhogingen;
7. de (verhoogde) vergoedingen aan commissies;
8. de toekenning van stabiliserende en koopkrachtversterkende toelagen;
9. betalingen van de herwaarderingen.

De onderstaande tabel geeft een nadere specificatie van de lonen en salarissen voor het dienstjaar 2023.

610 Lonen en Salarissen

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	64.769.000
61002	Vakantiegelden	22.222.000
61003	Overwerk	1.320.000
61004	Gratificatie	100.000
61006	Vacatiegelden	220.000
61013	Functionele toelagen	12.915.000
61014	Persoonlijke toelage	217.500
61015	Lesurenvergoeding	1.150.000
61016	Gezinstoelage	79.900
61017	Waarnemingstoelage	5.000
61021	Represenatievergoeding	195.600
61023	Vervoerstoelage	356.000
61024	Overige vergoedingen	219.000
	Totaal	103.769.000

In het dienstjaar 2023 zullen 7 (zeven) landsdienaren van het directoraat HRM gehuldigd worden in verband met 25, 30, 35 of 40 dienstjaren.

De onderstaande tabel geeft een overzicht weer:

Aantal dienstjaren	Aantal landsdienaren
25	1
30	2
35	3
40	1

Aan de hand van de huidige FISO-functiegroepen kan het personeel als volgt worden ingedeeld:

Functiegroep 3-5 : lager kader
 Functiegroep 6-8 : middenkader
 Functiegroep 9 en hoger : hoger kader

Onderstaande tabel geeft de samenstelling van het HRM-personeel per 1 januari 2023 weer naar gender en kader

Personeelsbestand	Man		Vrouw		Totaal	
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.
Categorie landsdienaren	258	37%	430	63%	688	100%
Functiegroep 3-5: lager kader	40	46%	57	54%	97	100%
Functiegroep 6-8: midden kader	133	33%	270	67%	403	100%
Functiegroep 9 en hoger: hoger kader	85	41%	103	59%	188	100%

De volgende tabel geeft een overzicht van het personeelsverloop naar dienstjaar, instroom en uitstroom

Dienstjaar	Instroom	Pensioen	Ontslag	Overplaatsing	Totaal
2021	668	1	0	0	667
2022	680	1	0	0	679
2023	688	1	5	20	662

De samenstelling van de 688 landsdienaren is als volgt:

1. Het personeel van de afdelingen van Binnenlandse Zaken die overgeheveld zijn naar het directoraat HRM;
2. Personeelsleden die zijn aangetrokken voor het dienstjaar 2022 bij het directoraat HRM;
3. Personeelsleden die afkomstig zijn van andere ministeries die HRM onderricht zijn.

In het dienstjaar 2023 zal er 1 personeelslid het dienstverband beëindigen wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

611 Sociale Premies

Specificatie sociale premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	3.784.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	3.716.000
	Totaal	7.500.000

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Gebruik van goederen en diensten is begroot voor een totaalbedrag van **SRD 2.050.000,=**.

Voor het dienstjaar 2023 is er een stijging te constateren ten opzichte van het dienstjaar 2022 en wel vanwege de volgende redenen:

1. de afdelingen van het directoraat HRM bevinden zich in huurpanden (Centraal Personeelsadministratie en Vorming en Opleiding. Het is noodzakelijk de diensten in gehuurde panden onder te brengen, daar het directoraat HRM nog niet beschikt over eigen huisvesting.
2. door de koersontwikkeling zijn de prijzen van goederen en diensten verdubbeld. Naar verwachting zullen de prijzen verder stijgen en indien deze trend zich voortzet, kan niet worden uitgesloten dat er financiële correcties nodig zullen zijn.

Het begrootte bedrag zal verder aangewend worden voor de vaste exploitatiekosten. Deze kosten zijn in de onderstaande tabel weergegeven.

Specificatie Goederen en Diensten

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61208	Binnenlandse reiskosten	150.000
61209	binnenlandse verblijfsksten	50.000
61215	Kantoormiddelen	135.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	70.000
61221	Vergaderkosten	125.000
61222	Verbruiksgoederen	226.000
61230	Overige kantoorkosten	73.000
61233	Huur gebouwen	800.000
61238	Telefoon	10.000
61251	Voeding	10.000
61263	Overige algemene kosten	171.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	230.000
	Totaal	2.050.000

616 Sociale Uitkeringen

Specificatie sociale uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	5.000
61612	Poliklinische kosten	5.000
61614	Overige medische kosten	5.000
	Totaal	15.000

Kapitaal Uitgaven**620 Inventaris**

De afgelopen jaren zijn er geen middelen beschikbaar gesteld om inventaris aan te schaffen voor de afdelingen belast met personele aangelegenheden. Voorts is het van belang om nieuwe inventaris aan te schaffen voor de overige afdelingen ten einde een werkvriendelijke omgeving te creëren. Aanwending van het budget is ondermeer bestemd voor de aanschaf van duurzame goederen.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	100.000
62004	Computers	85.000
62010	Overige inventaris	50.000
	Totaal	235.000

Toelichting op de Programma's

Voor het dienstjaar 2023 worden alle beleidsactiviteiten die uitgestippeld zijn voor het dienstjaar 2022, gecontinueerd. De contouren voor het HR-beleid zijn al vastgelegd. Voor het dienstjaar 2023 zullen de activiteiten zodanig worden uitgevoerd dat de beleidsrealisatie voor alle beleidsgebieden verhoogd zal worden.

TITEL II: Programma

Titel II: Programma's								
#REF!	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		NvW 2023		Raming 2024
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichting en	Uitgaven	verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	2.612	1.900	1.330	1.330	1.330	1.330	1.397
02	Institutionele versterking	2.612	-	300	300	300	300	315
0291	Centraal Staforgaan Formatiezaken en Efficiency		-	300	300	300	300	315
12	Algemene Openbare diensten			1.030	1.030	1.030	1.030	1.082
1212	Vorming en Opleiding		-	280	280	280	280	294
1213	personeelsbeheer			400	400	400	400	420
1214	personeelsbeleid			350	350	350	350	368

Toelichting op de Programma's

Code 0291 Centraal Staforgaan Formatie zaken en Efficiency(CSFE)

Functiebeschrijving/Formatie vastlegging

Deze activiteit is voor een bedrag van **SRD 300.000,=** opgebracht op de begroting voor het dienstjaar 2023. Met de operationalisering van het directoraat HRM zijn er nieuwe functies ontstaan die beschreven en gewogen moeten worden. Een functieomschrijving is bedoeld om helderheid te geven over de inhoud van een functie en de positie van een functie in een organisatie. Ook zullen de huidige functies herschreven worden omdat de veranderde wereld andere eisen stelt. Voor een objectieve beschrijving van de nieuwe functies zal hiervoor een consultant worden aangetrokken

Code 1212 Vorming en Opleiding

Reguliere opleidingen/HBO opleiding

Deze activiteit is begroot voor **SRD 280.000=**

De continu veranderende samenleving, de roep van diverse ministeries, vakbonden, onder andere, hebben ertoe bijgedragen aan het opzetten van een Hogere Beroeps Opleiding (HBO) voor landsdienaren en voortzetting van de reguliere ambtenaren opleidingen. Één van de doelstellingen van de HBO en de reguliere opleidingen is het structureel wegwerken van het tekort aan hoger/midden kader binnen het overheidsapparaat. Deze opleidingen moeten ertoe bijdragen dat de capaciteit van de landsdienaren wordt vergroot, waardoor de capaciteit van de overheidsorganisatie versterkt wordt. Het uitgangspunt is dat deze opleidingen moeten leiden tot het beter functioneren van de landsdienaar in de werksituatie.

Door deze opleidingen wordt het opleidingsniveau van de landsdienaar op hbo//mbo+ niveau gebracht, waardoor er kader beschikbaar komt dat op diverse plekken binnen de overheid ingezet kan worden. Zo kan aan de behoefte aan hoger/midden kader worden voldaan. Deze opleidingen moet verder bijdragen tot de realisatie van de prestatiegerichte overheid met een kwalitatief hoge dienstverlening.

Code 1213 Personeelsbeheer

Functionerings- en beoordelings Systemen (1a)

Het begrootte bedrag is **SRD 100.000,=**.

In het kader van de invoering van functionerings-en beoordelings gesprekken, is het van belang dat er een systeem wordt opgezet en relevante instrumenten "in place" worden gebracht. Dit is noodzakelijk om de verkregen data input adequaat te kunnen verwerken en opslaan. Door middel van dit systeem kan de leiding inzage hebben in de werkzaamheden en prestaties van het personeel, welke van eminent belang is voor de persoonlijke -en organisatieontwikkeling.

Functionerings- en beoordelingsgesprekken (1b)

Het begrootte bedrag is **SRD 100.000,=**.

Functionerings-en beoordelingsgesprekken zijn een belangrijk instrument voor een leidinggevende c.q. organisatie. Bij functionerings- en beoordelingsgesprekken gaat het om het beoordelen van het functioneren van de werknemer. Ze zijn echter niet hetzelfde. Bij functioneringsgesprekken staat het toekomstig functioneren van de medewerker in de organisatie centraal en is vooral gericht op het bevorderen en stimuleren van het functioneren van de medewerker. Bij beoordelingsgesprekken gaat het om het beoordelen van verrichte werkzaamheden en de output die is geleverd waaraan er eventueel een erkenning aan wordt verbonden. Uitvoering Pilotproject Functionerings-en beoordelingsgesprekken op het Directoraat HRM

Continuering van Digitaliserings-en Automatiserings activiteiten van alle HRM processen (1c)

Het begrootte bedrag is **SRD 100.000,=**.

De leiding kan d.m.v. een gedigitaliseerd en geautomatiseerd centrale HRM platform makkelijk toegang hebben tot het verkrijgen van de Statistische en Management Data van het directoraat HRM. Hierdoor kan de dienstverlening effectief en efficiënt (op afstand) verlopen, waardoor werkprocessen overzichtelijker en makkelijker controleerbaar zijn.

Sociale vaardigheidstraining (1 d)

Het begrootte bedrag is **SRD 100.000,=**.

De training sociale vaardigheden zal ervoor zorgdragen dat personeelsleden positieve ervaringen opdoen in het aangaan van sociale contacten. Het ontwikkelen van meer zelfvertrouwen. Hierdoor zal er gewerkt worden aan de competenties van het personeel die nodig wordt geacht bij het psychosociale hulpverleningsproces. Het is van belang dat personeelsleden de handigheid of bedrevenheid bij het uitvoeren van handelingen bezitten om professioneel te kunnen handelen.

Het project zal zorgdragen dat personeelsleden de nodige kennis, vaardigheden en competenties bezitten zodat het gemeten kan worden tijdens de functionerings-en beoordelingsgesprekken van het personeel.

Code 1214 Personeelsbeleid

Personeelsplanning (2a)

Mobiliteitsunit

Het begrootte bedrag is **SRD 150.000,=**.

Het beleid van deze unit zal gericht zijn op de optimale benutting van de aanwezige competenties, inzet van de menselijke bronnen en het doelgericht doen functioneren van het overheidsapparaat. The right man on the right place. Daarnaast zal mobiliteitsunit zorgen voor het bewerkstelligen van duurzame vervangende werkgelegenheid, binnen de overheid, voor huidig overheidspersoneel, dat als gevolg van herformulering van taken, functies, personele formatie of taakafstoting boventallig zijn.

Implementatie Gedragscode (2b)

Het begrootte bedrag is **SRD 100.000,=**.

Voor de implementatie van de gedragscode is een effectievere Personeelsbeleid (HRM) nodig. Hiervoor is de gedragscode erop gericht om ervoor te zorgen dat de landsdienaren hun werk kunnen uitvoeren op een integere en transparante wijze.

Uitvoering van het Pilotproject Implementatie Gedragscode op het Directoraat HRM

Personeelszorg (2c)

Operationalisering HRM Personeelszorg

Het begrootte bedrag is **SRD 100.000,=**.

Vooralsnog is de afdeling Personeelszorg, die een onmisbare onderdeel is van het HRM beleid, nog niet operationeel. Hiervoor zijn o.a. de volgende randvoorwaarden nodig:

- Inrichting van diverse werkruimtes;
- Bemensing van de afdeling;
- Opzet van ICT voorziening dat nodig is voor de database;
- Opzet interne en externe communicatie, netwerken en aangaan van werkrelaties en –partners;
- Het stimuleren van interdepartementale samenwerking.

Code/programma	Beleidsprogramma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
1291 Centraal Staforgaan Formatiezaken en Efficiency	Functiebeschrijving/Formatie vastlegging	Huidige functies zullen herschreven worden
1212 Vorming en Opleiding	Reguliere opleidingen/HBO opleiding	De opleidingen moeten bijdragen tot de realisatie van de prestatiegerichte overheid
1213 Personeelsbeheer	Functionerings- en beoordelings Systemen	In het kader van functionerings en beoordelingsgesprekken, is het van belang dat er een systeem wordt opgezet en relevante instrumenten "in place" worden gebracht.
Personeelszorg	Operationalisering HRM Personeelszorg	Operationaliseren van HRM beleid

TITEL III MIDDELENBEGROTING

Titel III: Middelen begroting

kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	235	196	693	728	764	802
<i>53 Niet Belastingmiddelen</i>	<i>examen en inschrijfgelden Surnumerair, VAAO1</i>	<i>235</i>	<i>196</i>	<i>693</i>	<i>728</i>	<i>764</i>	<i>802</i>
<i>53404 en 2</i>	<i>examen en inschrijfgelden HBO Bestuurskunde</i>	<i>99</i>	<i>50</i>	<i>107</i>	<i>112</i>	<i>118</i>	<i>124</i>
<i>53178 en Overheidsmanagement</i>	<i>en Overheidsmanagement</i>	<i>136</i>	<i>146</i>	<i>586</i>	<i>615</i>	<i>646</i>	<i>678</i>

Toelichting op de Middelenbegroting

Examen en Inschrijfgelden

De inschrijfgelden voor respectievelijk Surnumerair en VAAO bedragen SRD 125,= per student en voor Bestuurskunde en Overheidsmanagement SRD 1.500,=. Het beleid is derhalve erop gericht de opleidingen bereikbaar en betaalbaar te houden voor elkeen. Deze opleidingen zijn specifiek bedoeld voor landsdienaren en hebben als doel het functioneren van het overheidsapparaat kwantitatief en kwalitatief te verbeteren.

Afdeling 3. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken

Taakstelling

Algemeen deel

Taakstelling

De taken van het ministerie zijn vastgelegd in artikel 8 van het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1998” (S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B, 2016 no. 111).

I. Voor het ministerie worden de bijzondere taken als volgt omschreven:

De zorg voor:

- a) het regionaal bestuur;
- b) de betrekkingen tussen de regionale en de centrale overheid;
- c) een geïntegreerd overheidshandelen, gericht op regionale ontwikkeling en verbetering van het woon- en leefklimaat van de bewoners in de districten en de wederopbouw van het binnenland;
- d) een samenhangend beleid, gericht op de samenwerking tussen de districten, ter behartiging van gemeenschappelijke belangen;
- e) het ontwikkelen van administratieve procedures voor de verdere beleidsontwikkeling ten aanzien van inspraakbevordering in de besluitvorming op het niveau van ressorten en districten;
- f) het onderhouden van de relaties van de centrale overheid met de dignitarissen en de bewoners van het binnenland;
- g) het toezicht op het beheer van de Staatslogeergebouwen;
- h) de vuilophaal- en reinigingsdiensten in geheel Suriname, met uitzondering van het district Paramaribo;
- i) alle secundaire en tertiaire voorzieningen in geheel Suriname met uitzondering van het district Paramaribo;
- j) de markten in geheel Suriname;
- k) Het ondersteunen van de agrarische ontwikkeling in het binnenland.

II. Dit ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de in het voorgaande lid genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

Beleidsgebieden

De beleidsgebieden van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken zijn afgeleid van het algemeen regeringsbeleid geformuleerd in de Regeerakkoord, Regeringsverklaring 2020-2025, Ontwikkelingsplan 2022-2026 en Crisis- en herstelplan 2020-2022. Het beleid is erop gericht om middels het uitvoeren van duurzame ontwikkelingsprojecten en capaciteitsversterking de noden en behoeften van de gemeenschappen aan te pakken zodat hun leef- en woonsituatie verbeterd wordt. Om gericht invulling te geven aan dit beleid zijn er per beschikking d.d. 19 oktober 2016 (S.B. 2016 no. 127) twee nieuwe directoraten ingesteld bij het ministerie te weten: Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland (DDOASB) en het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsen (DDOI). Ook is het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland (DAOB) per Staatsbesluit d.d. 11 augustus 2016 (S.B. 1991 no. 58 geldende tekst S.B 2010 no. 74, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 26) overgeheveld naar het Ministerie van Regionale Ontwikkeling. Het ministerie heeft thans een naamsverandering ondergaan, doordat het Directoraat Sportzaken toegevoegd is aan het ministerie. De huidige naam, zoals genoemd in het Presidentieel besluit van 16 juli 2020 no. 14/2020 (S.B. 2020 no. 141), luidt als volgt: Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken.

DIRECTORAAT REGIONALE ONTWIKKELING

Doelstellingen

Voor het Directoraat Regionale Ontwikkelingen zijn de volgende doelstellingen vastgesteld:

1. Het voortzetten van het decentralisatieproces en beleid op het gebied van o.a. waterschappen, markten, staatslogeergebouwen, vuilophaal en vuilverwerking en burgerparticipatie.
2. Bijdragen aan verbetering van het woon- en leefklimaat van rurale gemeenschappen;
3. Het zorgdragen voor het aanleggen en onderhouden van de onder het directoraat vallende infrastructurele werken;
4. Het bevorderen van een adequaat Human Resource Management beleid.

Taakstelling

Het directoraat ontleent haar taak uit het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1998”(S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B, 2016 no. 111).

Beleidsgebieden

Het beleid van het Directoraat Regionale Ontwikkeling is gestoeld op de volgende beleidsgebieden:

- Decentralisatie
- Rurale ontwikkeling
- Rurale infrastructuur
- Human Resource Management

DIRECTORAAT AGRARISCHE ONTWIKKELING BINNENLAND

Taakstelling:

Het directoraat ontleent haar taak aan het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1998” (S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B, 2016, no. 111), namelijk het ondersteunen van de agrarische ontwikkeling in het binnenland. Hieruit vloeien de volgende taken voort:

- Het stimuleren en faciliteren van agrariërs in het binnenland met het telen en verwerken van agrarische producten voor eigen gebruik en afzet;
- Het maken en/of introduceren, van geschikte en/of betere variëteiten, rassen en species, voor betreffende gebieden;
- Het introduceren van nieuwe technologie in de agrarische sector in het binnenland;
- Het aanboren/creëren van afzetmarkten, zowel nationaal als internationaal.

Doelstellingen

De doelstellingen van het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland zijn:

1. Het creëren van bestaanszekerheid door middel van werkgelegenheid, productie en groei;
2. Het scheppen van randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de particuliere sector;
3. Het zorgdragen voor een goede infrastructuur;
4. Het garanderen van voedselzekerheid en voedselveiligheid;

Beleidsgebieden

In het jaar 2023 zal het directoraat zich concentreren op gewassen die op korte termijn duurzame werkgelegenheid scheppen en die inkomensverhogend kunnen werken. De vraag naar producten, w.o. biologisch c.q. organisch geteelde hooglandrijst, gember, peper, citrus en kokos neemt nationaal en internationaal sterk toe. Er zullen samenwerkingsverbanden worden ontwikkeld tussen afnemers en outgrowers die de producten willen telen voor de lokale markt en export. Voor de voorziening van outgrowers van kwalitatieve plantmateriaal zullen er kwekerijen worden opgezet.

Ten einde over te gaan tot permanente landbouw, zullen de nodige kennis en begeleiding over moderne teelttechnieken, ziekten- en plagenbestrijding beschikbaar worden gesteld. In samenwerking met het Ministerie van LVV en andere instituten zullen, reeds ondernomen initiatieven worden gecontinueerd.

Het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland zal, teneinde de afzetmogelijkheden van de lokaal geproduceerde gewassen vergroten, en zal zich tesamen met lokale coöperaties concentreren op het opzetten van op- en verkooporganisaties. In dit kader zullen de telers gestimuleerd worden om hun productie verder te verhogen.

DIRECTORAAT DUURZAME ONTWIKKELING AFRO-SURINAMERS BINNENLAND

Doelstellingen

1. Het verbeteren van de economische- en sociaalmaatschappelijke positie van Afro-Surinamers die in stam verband leven in ons land.
2. Het mede helpen bevorderen van het proces ter erkenning van de rechten van de Afro-Surinamers die in stam verband leven in Suriname.
3. Het bevorderen van de actieve participatie, van het Traditioneel Gezag der Afro- Surinamers die in stam verband leven, de plaatselijke bevolking, Ngo's, Cbo's en andere vertegenwoordigde organen op lokaal niveau in het ontwikkelingsproces.
4. Participatie aan nationale-, regionale- en internationale activiteiten voor het uitdragen van de visie van de Regering van de Republiek Suriname, inzake Afro-Surinamers die in stam verband leven.
5. Het aangaan van strategische partnerschappen nationaal-, regionaal- en internationaal ter realisering van de hier bovenstaande doelen.

Taakstelling

Dit directoraat is, conform de beschikking van de Minister van Regionale Ontwikkeling van 19 oktober 2016 no. 6595 (S.B. 2016 no.127), belast met het ontwikkelen van programma's, projecten en activiteiten, die noodzakelijk worden geacht voor het systematisch verbeteren van de woon- en leefomstandigheden en de capaciteitsversterking van de Afro-Surinamers, die in stamverband leven.

Beleidsgebieden

Voor het dienstjaar 2023 zal het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland zich richten op de volgende beleidsgebieden:

1. Grondenrechten
2. Traditioneel Gezag
3. Gemeenschapsontwikkeling
4. Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling

DIRECTORAAT DUURZAME ONTWIKKELING INHEEMSEN

Taakstelling

Dit directoraat is, conform de beschikking van de Minister van Regionale Ontwikkeling van 19 oktober 2016 no. 6595 (S.B. 2016 no.127), belast met het ontwikkelen van programma's, projecten en activiteiten, die noodzakelijk worden geacht voor het systematisch verbeteren van de woon- en leefomstandigheden en de capaciteitsversterking van de Inheemse gemeenschappen in Suriname.

Doelstellingen

1. Het verbeteren van de economische en sociaal-maatschappelijke positie van Inheemsen in Suriname.
2. Het mede helpen bevorderen van het proces ter erkenning van de rechten van de Inheemse gemeenschappen in Suriname.
3. Het bevorderen van de actieve participatie, van het Traditioneel Gezag der Inheemsen, de plaatselijke bevolking en andere vertegenwoordigende organen op lokaal niveau alsmede relevante Ngo's, Cbo's etc., in het ontwikkelingsproces van de Inheemse gebieden.
4. Participatie aan nationale-, regionale- en internationale activiteiten voor het uitdragen van de visie van de Regering van de Republiek Suriname, inzake inheemse gemeenschappen.
5. Het aangaan van strategische partnerschappen nationaal-, regionaal- en internationaal ter realisering van de hier bovenstaande doelen.

Beleidsgebieden

De beleidsgebieden van het directoraat zijn:

1. Traditioneel Gezag
2. Gemeenschapsontwikkeling
3. Grondenrechten

DIRECTORAAT SPORTZAKEN

Doelstellingen

Het sportbeleid is erop gericht sport en bewegen te ontwikkelen, bevorderen en begeleiden door het scheppen van voorwaarden ter facilitering daarvan, begeleiding en ontplooiingskansen te bieden welke leidt tot de verbetering van de lichamelijke-, geestelijke- en sociale welzijn van de bevolking. Gelet op de noodzaak van spelen voor de ontwikkeling van kinderen en het belang van het stimuleren van sport en het beweeggedrag van kinderen bestaat bij het ministerie de overtuiging om een bewegecultuur van jongs af aan te cultiveren. Middels het initiëren van bewustwordingsprogramma's zullen kinderen en volwassenen aangespoord worden tot beweging over te gaan. In dit kader zal in diverse wijken faciliteiten w.o speeltuinen worden aangelegd waardoor kinderen spelenderwijs leren bewegen.

Taakstelling

Als directoraat zijn wij primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling, implementatie en coördinatie van het algemeen Sportbeleid. Het is hard op weg haar bestaansrecht te doen gelden en een onmiskenbare bijdrage via het sportbeleid te leveren ter bevordering van de welvaart en het welzijn van de Surinaamse samenleving.

De maatschappelijke waarde van sport is niet te miskennen. Sport en bewegen draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid, aan de opvoeding en socialisatie van kinderen en aan de sociale samenhang in de diverse buurten. Het is daarom van grote importantie dat de wijze waarop er invulling gegeven wordt aan het regeringsbeleid inzake sport dusdanig is waardoor de positionering van de sport binnen de samenleving verbeterd wordt.

Beleidsgebieden

Met als uitgangspunt dat sport en bewegen een structurele aanpak behoeft zal zowel binnen als buiten schoolverband de sport een prominente plaats dienen te krijgen. Middels gebruikmaking van de “physical literacy skills” (fysieke geletterdheid) welke de bouwstenen zijn voor levenslang bewegen door jong en oud, is voor jongeren reeds de basis gelegd voor een actieve levensstijl. Dergelijke programma’s kunnen geïncorporeerd worden binnen het curriculum van de basisschool als onderdeel en uitgangspunt van het vak Bewegingsonderwijs.

Hierbij is rekening gehouden met het lange termijn ontwikkelingsproces van de sporter, meer bekend als Long Term Athlete Development framework (LTAD). Binnen dit raamwerk worden er diverse fasen geïdentificeerd. Dit raamwerk zal als leidraad dienen bij de uitvoering van de diverse programma’s.

DIRECTORAAT REGIONALE ONTWIKKELING

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 686.007.000,-** en zijn als volgt opgebouwd:

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Regionale Ontwikkeling

Kosten soort	Omschrijving	Realisati e 2021	Begrotin g 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			-		<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	521.619	482.234	686.007	686.007	620.250	623.901	627.052
61	Lopende uitgaven	520.935	480.463	683.657	683.657	616.750	619.251	621.752
610	Lonen en Salarissen	487.500	445.796	613.320	613.320	573.612	574.612	575.612
611	Sociale Premies	30.000	30.794	65.118	65.118	38.118	39.118	40.118
612	Gebruik van goederen en dienst	3.421	3.857	5.200	5.200	5.000	5.500	6.000
616	Sociale uitkeringen	14	16	19	19	20	21	22
62	Kapitaal uitgaven	684	1.771	2.350	2.350	3.500	4.650	5.300
620	Inventaris	342	771	1.000	1.000	2.000	3.000	3.500
621	Transport middelen	342	1.000	1.350	1.350	1.500	1.650	1.800

Toelichting op de operationele uitgaven

Lopende uitgaven

610 Lonen en Salarissen

Het personeelsbestand van het departement bedraagt in 2023 volgens de betaalrol 6.124 personeelsleden. Met inachtneming van het bovenstaande zijn de lonen en salarissen van het departement voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 613.320.000,-**.

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	522.109.920
61002	Vakantietoeslag	71.232.230
61003	Overwerk	566.750
61004	Gratificatie	200.000
61006	Vacatiegleden	255.000
61008	Verg contr dr rr	7.959.000
61013	Functionele toelagen	105.000
61014	Persoonlijke	3.827.000
61016	Gezin	2.581.000
61017	Inconve/ Waarnemingstoelage	551.500
61018	Inconvenieten	33.000
61020	Telefoon	34.000
61021	Representatieverg	456.600
61022	Huishuur	712.000
61023	Vervoerstoelage	2.697.000
	Totaal	613.320.000

Het gemiddeld ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsformatie is ongeveer 8%.

Het gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis **SRD 6.550,-**. Voorts is de geschatte leeftijd van voornoemde instroom 25 jaar.

De totale uitstroom zal naar schatting 125 bedragen, waarvan 40 wegens overplaatsingen en 85 wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De doorstroom zal naar schatting 60 arbeidskrachten bedragen.

In verband met de implementatie van FISO functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- functiegroep 3 tot en met 6: lager kader
- functiegroep 7 en 8: midden kader
- functiegroep 9 en daarboven: hoger kader

In onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar niveau:

Laag kader	functiegroep 3-6	4.532	74%
Midden kader	functiegroep 7-8	1.347	22%
Hoog kader	functiegroep 9-≥	245	4%
Totaal personeelsbestand		6.124	100%

611 Sociale premies

De sociale premies van het departement zijn geraamd op ongeveer **SRD 65.118.000**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Sociale premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	28.062.500
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	37.055.500
	Totaal	65.118.000

612; Gebruik van goederen en diensten

Het "gebruik van goederen en diensten" is voor het jaar 2023 geraamd op **SRD 5.200.000,-**.

Specificatie Gebruik goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61215	Kantoormiddelen	120.000
61216	Kopieer	30.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	30.000
61221	Vergaderkosten	40.000
61222	Verbruiksgoederen cart. / disk.	70.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	25.000
61238	Telefoon uitgaven	25.000
61240	Water	8.000
61241	Elektriciteit	1.000.000
61247	Schoonmaak	35.000
61250	Bewaking	3.642.000
61251	Voeding	25.000
61284	Onderhoud exploitatie dienstvoertuigen	150.000
	Totaal	5.200.000

616: Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen is voor het jaar 2023 geraamd op **SRD 19.000,-** en bestaan uit de lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	9.500
61612	Poliklinische kosten	9.500
	Totaal	19.000

620: Inventaris

Inventaris is voor het jaar 2023 geraamd op **SRD 1.000.000,-** en is als volgt opgebouwd:

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
620	Kantoormeubilair	300.000
620	Computers, Laptops en randapparatuur	400.000
620	Airco's	250.000
620	Overige Inventaris	50.000
	Totaal	1.000.000

621: Transportmiddelen

Transportmiddelen is voor het jaar 2023 geraamd op **SRD 1.350.000,-** en is bestemd voor de aanschaf van 2 tweedehandse dienstvoertuigen ten behoeve van de dienst.

TITEL II: PROGRAMMA'S

De programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 41.061.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Titel II: Programma's								
Kostens oort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	11.836	40.105	47.061	47.061	40.211	49.700	61.200
01	Infrastructurele werken	2.000	3.350	4.000	4.000	3.300	3.450	3.600
0112	Onderhoud gebouwen en terreinen	500	850	1.000	1.000	1.100	1.150	1.200
0113	Onderhoud wegen,irr. Kunstwerken	750	1.000	1.000	1.000	1.100	1.150	1.200
0114	Bouwkundige werken / acc. Voorz.	750	1.500	2.000	2.000	1.100	1.150	1.200
02	Institutionele werken	-	14.000	-	-	-	-	-
0216	Institutioneel versterken districtsbesturen	-	14.000	-	-	-	-	-
06	Informatie & Communicatie	500	231	311	311	411	450	500
0610	Radio Boskopu	500	231	311	311	411	450	500
09 /41	Subsidies	9.336	22.384	42.750	42.750	36.500	45.800	57.100
0903	Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland	3.650	2.770	3.500	3.500	3.600	3.700	4.000
0904	Instituut Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)	500	317	500	500	600	700	900
0906	Waterschappen	2.961	3.339	6.000	6.000	5.100	5.500	6.000
0908	Districtsbestuur Para	-	925	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0909	Districtsbestuur Commewijne	-	771	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0911	Districtsbestuur Nickerie	-	925	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0912	Districtsbestuur Parbo N-O	-	424	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0913	Districtsbestuur Parbo Z-W	-	463	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0915	Districtsbestuur Coronie	-	771	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0916	Districtsbestuur Saramacca	-	578	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0917	Districtsbestuur Brokopondo	-	771	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0979	Decentralisatie en Districtsbestuur	-	1.118	11.000	11.000	3.000	3.800	4.200
0980	Districtsbestuur Noord- West Wanica	-	771	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0981	Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica	-	771	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0982	Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini	-	925	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0983	Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini	-	925	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0984	Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini	-	771	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0985	Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini	-	925	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0986	Districtsbestuur Boven- Saramacca Sipaliwini	-	771	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0987	Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini	-	925	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0988	Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini	-	925	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
4106	Districtsbestuur Marowijne Noord-Oost	-	463	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
4107	Districtsbestuur Marowijne Zuid- West	-	463	1.000	1.000	1.100	1.500	2.000
0996	Stichting Nyun Kombe	1.725	501	750	750	800	900	1.000
0997	Reconstructie Binnenland	500	76	2.000	2.000	2.500	2.700	3.000
17	Noodreserve	-	140	-	-	-	-	-
1711	COVID-19 Voedselpakketten Binnenland	-	140	-	-	-	-	-

Toelichting per programma's**Programma: 01 Infrastructurele Werken**

Dit programma is voor een totaal bedrag van **SRD 4.000.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

0112 Onderhoud Gebouwen en Terreinen

De projecten die vallen onder dit programma vloeien voort uit de beleidsprioriteiten rurale infrastructuur en- ontwikkeling. In het dienstjaar 2023 is een bedrag ad **SRD 1.000.000,-** opgebracht ten behoeve van renovatie, onderhoud en uitbreiding van overheidsgebouwen in de districten Sipaliwini en Brokopondo.

0113 Onderhoud Wegen, Irrigatie en Kunstwerken

Onder dit programma vallen diverse onderhoudswerkzaamheden en het treffen van secundaire en tertiaire civieltechnische voorzieningen voor zowel natte als droge infrastructuur. Voor het dienstjaar 2023 is **SRD 1.000.000,-** opgebracht ten behoeve van de diverse projecten die zijn gepland.

0114 Bouwkundige werken / accommodatie voorzieningen

Onder dit programma worden bouwkundige werken zijnde nieuwe bouwwerken ondergebracht. De kosten voor de geplande projecten ressorterend onder dit programma zijn geschat op van **SRD 2.000.000,-** .

Programma: 06 Informatie en Communicatie

Dit programma is voor een totaal bedrag van **SRD 311.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

0610 Stichting Radio Boskopu

Het beleid is erop gericht om de reikwijdte van Boskopu uit te breiden. Er zal verder invulling gegeven worden aan het “community radio plus principe”. Hierbij is een functioneel reportagesysteem nodig dat live-uitzendingen vanuit diverse locaties mogelijk maakt. Bij deze uitzendingen zal er nauw samengewerkt worden met de Burger Informatie Centra (BIC) van de verschillende districten, welk een zeer cruciale rol speelt bij het aspect van burgerparticipatie. Voor het aanschaffen van apparatuur om deze activiteiten mogelijk te maken is voor 2023 het bedrag **SRD 311.000,-** geraamd.

Programma: 09/41 Subsidies en Bijdragen

Dit programma is voor een deel begroot op **SRD 12.750.000,-** en is als volgt opgebouwd:

0903 Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland

Voor dit programma is er een bedrag van **SRD 3.500.000,-** voor het dienstjaar 2023 opgenomen. Deze zal onder andere gebruikt worden voor lonen, administratieve kosten, huur van gebouwen, en bijkomende overige exploitatie kosten.

0904 Instituut Opleiding Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)

Het ligt in de bedoeling dat wij in het dienstjaar 2023 wederom van start zullen gaan met de middelbare en hogere beroepsopleiding ten behoeve van de bestuursdienst. Deze opleidingen worden door het Instituut voor de Opleiding van Bestuursambtenaren Suriname (IBAS) verzorgd. De consultant zal de volgende werkzaamheden verrichten:

- De opleidingen te doen evalueren en aan te passen aan de hedendaagse ontwikkelingen;
- De opleidingen van IBAS te doen opstarten met een duidelijk opgesteld curriculum;
- Het examenreglement van IBAS te doen evalueren en aan te passen;
- Het ontwerpen van een studentenreglement voor alle opleidingen van IBAS;
- Het bevorderingsbesluit inzake bestuursambtenaren aanpassen aan de nieuwe opleidingsstructuur van IBAS;
- IBAS instellen volgens wettelijke regelgeving;
- Het instellen van een kwaliteitszorg unit als kwaliteitsbewaker van de opleidingen;
- Het screenen van de docenten en ondersteunend personeel voor IBAS op competenties;
- Het implementeren van een duidelijke organisatiestructuur voor IBAS;

- De modulebeschrijvingen van de opleidingen evalueren volgens het didactisch model;
- Het instellen van een examencommissie en wervingscommissie voor IBAS.

Voor het dienstjaar 2023 is dit programma geraamd op een bedrag van **SRD 500.000,-**.

0906 Waterschappen

Waterschappen zijn gedecentraliseerde openbare lichamen aan welke de staat publiekrechtelijke bevoegdheden heeft toegekend. Ze zijn onder andere nodig voor het ontwikkelen en faciliteren van de agrarische sector waaronder de rijstbouw. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport zal in 2023 verder inhoud geven aan haar waterschapstaken door middel van de volgende activiteiten:

- Trainingen aan het technisch personeel op het ministerie in het managen, beheren en onderhouden van infrastructurele werken;
- Financiële ondersteuning voor regulier onderhoud van de natte en droge infrastructuur;
- Installatie van waterschappen in de districten Coronie, Saramacca, Wanica en Commewijne.

Verder zal het ministerie regulerend optreden in de waterschappen en de inning van waterschapsgelden zal geëffectueerd worden. Ook zullen er veelvuldige bezoeken aan de districten gebracht worden in het kader van de waterschapsbeheersingsactiviteiten.

Voor de geplande activiteiten is voor het dienstjaar 2023 een bedrag van **SRD 6.000.000,-** begroot ten behoeve van de afdeling Waterschappen en het overliggend waterschap MCP.

0996 Stichting Nyun Combe

De Stichting Nyung Combe is opgenomen als een beleidsprogramma. Deze stichting heeft ten doel:

- a. Het beheren van de cultuurcentra ten behoeve van de Afro-Surinamers Binnenland en de Inheemsen;
- b. Het verrichten van handelingen die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevordelijk kunnen zijn.

Het bestuur en het directieteam van de stichting richten zich op het realiseren van de stichtingsdoelen door middel van het initiëren en uitvoeren van projecten.

In het jaar 2019 was veel energie gestopt in het inventariseren van alle accommodaties en het uitvoeren van renovatie werkzaamheden aan de accommodatie te Paramaribo. Voorts is in 2020 verder invulling gegeven aan bovenstaande werkzaamheden alsook onderhoud van het terrein en exploitatie van de gebouwen (kamer- en verkoopruimtes).

In het dienstjaar 2023 zal de voortgang van de werkzaamheden en exploitatie van de gebouwen plaatsvinden. De planning is om de accommodatie te Paramaribo volledig te renoveren tot een cultureel centrum.

De kosten geraamd ten behoeve van de Stichting Nyun Combe die vallen onder dit programma zijn:

- Personeelskosten SRD 400.000,-
- Exploitatiekosten SRD 350.000,-

Totale raming is **SRD 750.000,-**.

0997 Reconstructie Binnenland

De ontwikkelingsvraagstukken van het binnenland moeten systematisch aangepakt worden. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport is in het dienstjaar 2017, mede gelet op de herhaaldelijke overstromingen in het binnenland en haar taakstelling met betrekking tot wederopbouw van het binnenland, van start gegaan met een herstelprogramma.

Dit programma is op de eerste plaats gericht op acute hulpverlening. Aangezien bij de overstroming van februari 2022 niet alle dorpen onder water zijn gelopen, maar wel de kostgronden, zal de nadruk worden gelegd op agrarische ontwikkeling binnenland.

De actieplannen voor het dienstjaar 2023 zijn onder andere:

- Het ontbossen en aanleggen van productie arealen en toevluchtoorden (shelterplatforms)
- Het opzetten van openbare toilettengroepen op diverse, centrale plaatsen in de dorpen (sanitatie).

De kosten voor het beramen van de plannen en gedeeltelijke uitvoering hiervan is geraamd op **SRD 2.000.000,-**.

De subsidies zijn deels opgebracht voor de districtsbesturen.

Programma districtsbesturen

De districten zullen in het na-traject van het decentralisatie programma verder versterkt worden in burgerparticipatie, communicatie, planning, milieu aspecten en het beheer van civiel technische werken. Belangrijk hierbij is dat er ook modaliteiten geïdentificeerd zullen worden om de districtsinkomsten substantieel te vergroten ter medefinanciering van de districtsplannen.

De districtsbegrotingen worden in gevolge van de Wet Regionale Organen en de Interim-wet Financiële Decentralisatie door tussenkomst van de Minister van Regionale Ontwikkeling en Sport ingediend bij de Minister van Financiën en Planning. In deze begrotingen worden onder andere de autonome taken opgebracht welke door middel van de artikel 4 middelen (door de districten gegenereerde inkomsten) mede gefinancierd worden.

De overheidsbijdrage via het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport welke **SRD 24.000.000,-** bedraagt, is als volgt gespecificeerd:

0908 Districtsbestuur Para

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Para.

0909 Districtsbestuur Commewijne

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Commewijne.

0911 Districtsbestuur Nickerie

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Nickerie.

0912 Districtsbestuur Paramaribo Noord-Oost

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Parbo N-O.

0913 Districtsbestuur Paramaribo Zuid-West

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Parbo Z-W.

0915 Districtsbestuur Coronie

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Coronie.

0916 Districtsbestuur Saramacca

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Saramacca.

0917 Districtsbestuur Brokopondo

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Brokopondo.

0979 Decentralisatie en Districtsbestuur

Het onderdirectoraat dat zich bezighoudt met dit programma zal in het dienstjaar 2023 zijn ondersteuning bieden aan de districtsbesturen:

1. het bewerkstelligen van fiscale wetsproducten;
2. institutionele versterking, met het oog op de fiscale en administratieve transformatie van de overheidsinstellingen in de districten;
3. bijdrage aan vergroting van de verdien capaciteit;
4. verder invulling geven aan de betrokkenheid en participatie van de burgerij en
5. capaciteitsversterking districtscommissarissen;

Voor het dienstjaar 2023 is een bedrag van **SRD 11.000.000,-** opgebracht ten behoeve van de financiering van de activiteiten die vallen onder dit programma en is als volgt opgebouwd:

	Omschrijving	Bedrag in SRD
	Vuilophaal 3 districten	8.500.000
	Projecten ODDD	2.500.000
Totaal		11.000.000

0980 Districtsbestuur Noord-West Wanica

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Wanica Noord-West.

0981 Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Wanica Zuid-Oost.

0982 Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini.

0983 Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini.

0984 Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini.

0985 Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini.

0986 Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini.

0987 Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini.

0988 Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini.

4106 Districtsbestuur Marowijne Noord-Oost

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Marowijne Noord-Oost.

4107 Districtsbestuur Marowijne Zuid-West

Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Marowijne Zuid-West.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma: 01 Infrastructurele werken				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
0112 Onderh. Gebouwen en terr.	In goede staat brengen en houden van gebouwen en terr.	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	2 logeergebouwen, 2 aanmeersteigers en 2 kruto's gerenoveerd worden
0113 Onderh. Wegen, irr. en kntw.	Aanleg en onderh. van secundaire- en tertiaire land- en waterwegen	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	1 brug is opgezet in Sipaliwini
0114 Bouwkundige werken	Uitvoering van alle bouwkundige, inclusief werktuigbouwkundige werkz.h. z.a. elektra, water en laswerkz.h. m.u.v. district Par'bo	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	1 nieuw logeergebouw is opgezet
Programma: 06 Informatie en Communicatie				
0610 Radio Boskopu	Bevorderen van het ontwikkelingsbewustzijn bij de doelgroep	Reguliere diensten zijn uitgevoerd	Aankoop apparatuur en betaling training voor medewerkers	Aanschaf apparatuur en training medewerkers
Programma: 09 Subsidies en Bijdragen				
0903 Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland (SFOB)	Het wegwerken vd soc.- econom. achterstand vd gemeensch. ih binnenl.	Reguliere diensten zijn uitgevoerd	Veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd	Rehabilitatie werkzaamheden, bewustwordingstrainingen en capaciteitsversterking zijn uitgevoerd

0996 Stichting Nyun Combe	Het beheren van de cultuurcentra ten behoeve van de Afro Surinamers binnenland en de Inheemsen en het verrichten van handelingen die met het vorenstaande in de ruimste zin	Het bestuur is benoemd	Plan van aanpak is opgesteld	Het achterstallig onderhoud wordt aangepakt
0997 Reconstruc ie Binnenland	Het systematisch aanpakken van ontwikkelingsvraagstukken van het binnenland	Er is met andere actoren samen gewerkt aan het projectplan	Er is gewerkt met externe financiering	De geplande projecten zijn uitgevoerd
0904 Instituut Bestuursam btenaren Suriname (IBAS)	Trainen van bestuursambtenaren	- Aan achterstallige betalingen voldoen	- Aan achterstallige betalingen voldoen	- Het college jaar is succesvol
0906 Waterschap pen	Ze zijn onder andere nodig voor het ontwikkelen en faciliteren van de agrarische sector, waaronder de rijstbouw	Reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd	Reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd	Reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd
0908 Districtsbestu ur Para	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.-econom. Ontwikk. v/e district			Dekking Districtsbegroting tekort
0909 Districtsbest uur Commewijne	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.-econom. Ontwikk. v/e district			Dekking Districtsbegroting tekort
0910 Districtsbest uur Marowijne	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.-econom. Ontwikk. v/e district			Dekking Districtsbegroting tekort
0911 Districtsbest uur Nickerie	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.-econom. Ontwikk. v/e district			Dekking Districtsbegroting tekort
0912 Districtsbest uur Paramaribo N- O	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.-econom. Ontwikk. v/e district			Dekking Districtsbegroting tekort
0913 Districtsbest uur Paramaribo Z- W	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.-econom. Ontwikk. v/e district			Dekking Districtsbegroting tekort

0910 Districtsbestu ur Marowijne	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsb egroting
0911 Districtsbestu ur Nickerie	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsb egroting
0912 Districtsbestu ur Paramaribo N-O	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsb egroting
0913 Districtsbestu ur Paramaribo Z-W				Dekking tekort Districtsb egroting
0915 Districtsbestu ur Coronie	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsb egroting

0916 Districtsbestuur Saramacca	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting
0917 Districtsbestuur Brokopondo	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting
0979 Decentralisatie en Districtsbestuur	Verhogen zelfredzaamheid districten			De districten zullen instaat zijn om zelfstandig middelen te
0980 Districtsbestuur Noord-West Wanica	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting
0981 Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting
0982 Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting
0983 Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting
0984 Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting
0985 Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting
0986 Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d soc.- econom. Ontwikk. v/e district			Dekking tekort Districtsbegroting

DIRECTORAAT AGRARISCHE ONTWIKKELING BINNENLAND**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 46.241.000,-** en is als volgt opgebouwd

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Agrarische Ontwikkeling Binnenland

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie	Begroting	Begroting 2023		Raming	Raming	Raming
		2021	2022	Verplichtingen	Uitgaven	2024	2025	2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	20.815	33.345	46.320	46.241	48.553	65.630	69.335
						-		
						-		
61	Lopende uitgaven	20.748	32.626	45.341	45.341	47.608	62.530	65.535
610	Lonen en Salarissen	19.150	30.000	40.000	40.000	45.000	55.000	57.000
611	Sociale Premies	1.345	2.010	4.422	4.422	5.000	5.500	6.000
612	Gebruik van goederen en diensten	250	600	900	900	1.500	2.000	2.500
616	Sociale uitkeringen	3	16	19	19	25	30	35
62	Kapitaal uitgaven	67	719	979	900	2.400	3.100	3.800
620	Inventaris	67	119	245	200	400	600	800
621	Transport middelen	0	600	734	700	2.000	2.500	3.000

Toelichting op de operationele uitgaven**610. Lonen en Salarissen**

De lonen en salarissen van het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland zijn geraamd op ongeveer **SRD 40.000.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	34.500.000
61002	Vakantietoelage	3.500.000
61003	Overwerk	100.000
61013	Functionele toelagen	450.000
61014	Persoonlijke toelagen	400.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	500.000
61017	Waarnemingstoelage	50.000
61020	Telefoonvergoeding	50.000
61021	Representatievergoeding	300.000
61022	Huishuurvergoeding	50.000
61023	Vervoersvergoeding	100.000
	Totaal	40.000.000

Het personeelsbestand van het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland bedraagt 249, waarvan 86 mannen en 163 vrouwen. De totale verwachting aan brutolonen is **SRD 34.000.000,-** en de gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis ongeveer **SRD 11.378,85**.

De verwachte instroom in het begrotingsjaar 2023 zal nog ongeveer 15 arbeidskrachten zijn, bestaande uit nieuwe- en overgeplaatste krachten met een gemiddelde leeftijd van 25 jaar. De uitstroom zal 1 arbeidskracht zijn wegens het bereiken van de pensioengerechte leeftijd. Het gemiddeld ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsinformatie is ongeveer 5.6%.

Het Personeelsbeleid

Ten aan zien van het personeelsbeleid heeft het directoraat capaciteitsversterking opgenomen in de begroting zodat het personeel getraind kan worden. Er zijn reeds gesprekken gevoerd met Polytechnic College Suriname en het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij om zowel het personeel als de boeren te trainen.

Het beleid van DAOB is gericht op Duurzame Agrarische Ontwikkeling Binnenland, om dit doel te bereiken heeft het directoraat specifieke deskundigheid nodig.

Om het gestelde doel te bereiken heeft het directoraat:

- Een kort- en lang termijn agrarisch beleid opgesteld i.s.m. Planunit van het ministerie.
- Het ter beschikking stellen van kennis en technologie voor de agrarische sector in het binnenland.

De huidige verdeling van het personeel in lager, midden en hoger niveau op basis van de functiegroep ziet er als volgt uit:

Niveau	Functiegroep	Aantal	%
Lager	3-6	124	50%
Midden	7-8	70	28%
Hoger	≥ 9	55	22%
Totaal personeelsbestand		249	100%

611 : Sociale Premies

De sociale premies van het Directoraat Agrarisch Ontwikkeling Binnenland zijn geraamd op **SRD 4.422.000**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	2.200.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	2.222.000
	Totaal	4.422.000

612: Gebruik van Goederen en Diensten

Het "gebruik van goederen en diensten" is voor het jaar 2023 geraamd op **SRD 900.000,-**.

Specificatie gebruik Goederen en Diensten

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten Opleiding Binnenland	30.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	20.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen, etc.)	25.000
61216	Kopieer	45.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	10.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	10.000
61221	Vergaderkosten	20.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	50.000
61223	Onderhoud automatisering Pc's, printers, netwerk	20.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	20.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	10.000
61238	Telefoon	20.000
61244	Representatie	20.000
61247	Schoonmaak	30.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	20.000
61251	Voeding	20.000
61263	Overige algemene kosten	20.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	450.000
	Totaal	900.000

616 : Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen ad SRD 19.000,- bestaan uit de lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	9.000
61612	Poliklinische kosten	10.000
	Totaal	19.000

Kapitaal Uitgaven**620 : Inventaris**

Inventaris is voor het jaar 2023 geraamd op SRD 200.000,- en is als volgt opgebouwd:

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor Inventaris	50.000
62004	Computers	80.000
62005	Printers	60.000
62010	Overige inventaris	10.000
	Totaal	200.000

621 : Transportmiddelen

Het directoraat zal voor een adequate uitvoering van haar taken dienstvoertuigen nodig hebben. Er zullen transportmiddelen aangeschaft worden voor de afdelingen en diensten, die onder andere belast zijn met veldwerkzaamheden. De transportmiddelen voor het jaar 2023 zijn geraamd op SRD 700.000,-.

TITEL II: PROGRAMMA'S

De programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 900.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Agrarische Ontwikkeling Binnenland

Titel II: Programma's								
Kostens oort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	354	2.501	2.164	900	3.450	4.450	5.450
01	Infrastructurele werken	0	116	0	0	350	450	550
0156	Werktuigen	0	116	0	0	350	450	550
39	Agrarische kennis	0	192	159	100	350	450	550
3902	Capaciteitsopbouw	0	192	159	100	350	450	550
40	Agrarische sector en teelttechnische werken	354	2.193	2.005	800	2.750	3.550	4.350
4001	Zaai, poot en plantmateriaal	0	200	-	100	300	450	550
	Onderzoek en ondersteuning cassave en andere							
4004	aardvruchten	0	300	524	100	350	450	550
4005	Hooglandrijst	0	350	239	250	350	450	550
4007	Podosirieteelt en verwerking	0	450	644	150	500	600	700
	Opzetten en beheren van schooltuinen in het							
4008	binnenland	0	154	286	0	250	350	450
4009	Pindateelt en verwerking	0	300	300	0	350	450	550
4010	Gemberteelt en verwerking	354	250	12	0	350	450	550

Toelichting per programma**3902 Capaciteitsopbouw**

In verband met de nieuwe ontwikkelingen die zich voordoen op het gebied van de agrarische sector, is het noodzakelijk dat het technisch personeel van het directoraat en de outgrowers bijgeschoold worden.

Het doel hiervan is verhogen van de productie van verschillende gewassen in het binnenland, om zodoende te komen tot kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van de agrarische sector. In samenwerking met het Ministerie van LVV zullen de landbouwers (outgrowers) en het technisch personeel getraind worden in het hanteren van onder andere Good Agriculture Practices (GAP), Integrated Pest Management (IPM) etc. waardoor de productie afgezet kan worden op de lokale, regionale en internationale markt. Totaal geraamd bedrag voor dit programma bedraagt **SRD 100.000,-**.

4001 Zaai, poot en plantmateriaal

Het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland, zal de agrariërs mobiliseren middels het verschaffen van goed plantmateriaal voor een kwantitatieve en kwalitatieve productie.

Dit zal tot uiting komen door de aankoop en het beschikbaar stellen van gember, podosirie, citrus, kokos en chilli peper plantjes. De kosten voor dit programma zijn geraamd op **SRD 100.000,-**.

4004 Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten

Voor het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland is het noodzakelijk om de cassave- en andere aardvruchtenteelt te stimuleren en als zodanig de nodige ondersteuning te geven aan de agrariërs ter verhoging van de productie en de kwaliteit.

Het directoraat zal via coöperaties de verwerking van diverse producten ondersteunen bij het opzetten van verwerkingsunits in diverse gebieden van het binnenland.

Middels dit project zal de productie van Surinaamse aardvruchten vanuit het binnenland worden gestimuleerd. Hierbij wordt getracht afzetlijnen op te zetten die ervoor moeten zorgen dat de producten zowel lokaal als in Paramaribo en omstreken afgezet kunnen worden. Het totaal geraamd bedrag voor dit programma bedraagt **SRD 100.000,-**.

4005 Hooglandrijst

Het directoraat heeft in planning de hooglandrijstbouw in het binnenland duurzaam te ontwikkelen ter verhoging van de rijstproductie en wenst dit doel te bereiken door:

- samen te werken met coöperaties van hooglandrijsttelers en de verwerking te moderniseren door de verwerkingsunits op te zetten;
- te faciliteren bij het plantklaar maken van de arealen.

De kosten voor dit programma zijn geraamd op **SRD 250.000,-**.

4007 Podosirieteelt en verwerking

Het directoraat is voornemens de podosirieteelt te stimuleren door faciliteiten te creëren voor de kleine ondernemers. Hiervoor zullen de volgende kosten gemaakt worden:

- het opzetten van een podosiriekwekerij met bijbehorende materiaal in het district Marowijne;
- het opschonen van landbouwgronden ten behoeve van potentiële podosirietelers;
- het opzetten van een personeelsruimte en een beheerderswoning in het district Marowijne.

De kosten voor dit programma zijn geraamd op **SRD 150.000,-**.

4011 Duurzame pluimveeteelt

Het stimuleren en bevorderen van pluimveeteelt in het binnenland voor de eiwit voorziening, organische mest voorziening en het scheppen van werkgelegenheid. Er zal een inventarisatie gehouden worden om de pluimveehouders te identificeren. Vervolgens zal er een trainingsplan naar behoefte worden opgezet en uitgevoerd.

De kosten die hiermee gepaard gaan zijn geraamd op **SRD 200.000,-**.

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per Eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per Eind 2023
Programma: 01 Infrastructurele werken				
0156 Werktuigen	Ter beschikking stellen van agrarische werktuigen en verwerkingsmachines ten behoeve van de agrarische sector.	Nog te realiseren	De nodige agrarische werktuigen en verwerkingsmachines zijn in beeld gebracht en er is een aanvang gemaakt met de aanschaffingen	De verschillende agrarische werktuigen zijn aangeschaft.
Programma: 39 Agrarische kennis				
3902 Capaciteitsopbouw	Het in kaart brengen van de huidige situatie op agrarisch gebied. Toerusting zodat de ambtenaren kunnen beantwoorden aan de behoeften van de stakeholders. Dat de stakeholders betere resultaten kunnen behalen	Nog te realiseren	Beter inzicht van het agrarisch gebeuren in het binnenland, de data is verzameld, verwerkt en ter beschikking voor het formuleren van het beleid. Ambtenaren zijn getraind tot voorlichters en begeleiders op specifieke kennis gebieden. Aantal stakeholders zijn getraind op specifieke landbouw technische zaken o.a. plantenteelt.	Getrainde ambtenaren zijn ingezet.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma : 40 Agrarische teelttechnieken werken				
4001 Zaai, poot en plantmateriaal	Voor het genoegzaam voorzien in plantmateriaal.	Nog te realiseren	Strategische locaties zijn geïdentificeerd waar verschillende kwekerijen komen te staan. Stakeholders zijn goed voorzien in kwalitatief goed plantmateriaal.	Kwekerijen zijn in alle regio's op strategische plaatsen opgezet. Stakeholders zijn goed voorzien in kwalitatief goed plantmateriaal.
4004 Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten	Onderzoek naar kwalitatieve en kwantitatieve betere variëteiten i.s.m. onderzoek instituten, LVV en ander stakeholders.	Nog te realiseren	Studie om de productie en export van aardvruchten te verhogen is uitgevoerd.	De productie van aardvruchten is toegenomen. De binnenlandse markt is ruim voorzien met de mogelijkheid tot export. Aardvruchten worden geëxporteerd naar buitenlandse markten.
4005 Hooglandrijst	Telers identificeren voor minimaal een halve ha in elk regio. Onderzoek naar kwalitatief en kwantitatief betere hooglandrijst variëteiten. Data vastleggen. Motivatie mobilisatie d.m.v. introductie van aangepaste grondbewerkingsmachines, verstrekken van goede zaaizaad, doels treffend	Nog te realiseren	Projectdocument van hooglandrijst is ready om in werking te treden. Rekruteren van outgrowers en investeerders om in de rijstsector te investeren.	De rijstverbouwers kunnen een deel van de markt in het binnenland voorzien. Meer mensen gaan hooglandrijst verbouwen vanwege verlichting van de werklust. De hooglandrijstcultuur gaat weer bloeien.

4007 Podosirieteelt en verwerking	Het stimuleren en faciliteren van kleine ondernemers en productiegroepen van de podosiriesector ten einde het creëren van duurzame werkgelegenheid en het genereren van duurzame inkomsten voor de lokale bevolking.	Nog te realiseren	Trainen van producenten in alternatieve teelttechnieken en coöperatief werken. Trainen van verwerkers in goede verwerkingstechnieken. Het oprichten van organisaties om de belangen van de kleine producenten te behartigen. Trainingen in ondernemerschapvaardigheden en marketing.	Getrainde producenten in alternatieve teelttechnieken en coöperatief werken. Getrainde verwerkers in verwerkingstechnieken. Er zijn producentenorganisaties opgericht om de belangen van de kleine producenten te behartigen. Getrainde telers in ondernemerschapvaardigheden en marketing. Een toename van productiviteit binnen de sector.
4008 Opzetten en beheren van schooltuinen in het binnenland	Voor de verduurzaming en ontwikkeling van de agrarische sector in het binnenland is het van belang de schooljeugd te betrekken en de nodige kennis en kunde aan te reiken.			Minimaal twee schooltuinen per regio is operationeel. De kinderen kunnen zelfstandig tuinieren met positief resultaat.
4009 Pindateelt en verwerking	Ter beschikking stellen van kennis, kunde, moderne teelttechnieken en productie- en verwerkingsmachines voor de verdere ontwikkeling en productie verhoging van de stakeholders.	Nog te realiseren	Pindatelers zijn goed getraind en hun productie is voorhoogd met minimaal 30%. Per regio is er minimaal een pinda verwerking unit opgezet en is in productie.	Pindatelers zijn goed getraind en hun productie is voorhoogd met minimaal 30%. Per regio is er minimaal een pinda verwerking unit opgezet en is in productie.

<p>4010 Gemberteelt en verwerking</p>	<p>Ter beschikking stellen van kennis, kunde, moderne teelttechnieken en productie-en verwerkingsmachines voor de verdere ontwikkeling van de sector.</p>	<p>50 gember boeren zijn door DAOB i.s.m. Ministerie van LVV getraind in GAP. 60 gember boeren zijn getraind in plantenvermeerdering en hebben elk plantmateriaal ontvangen in Marowijne en Brokopondo In Marowijne is een gemberverwerkingsunit opgezet(gefinancierd door Alcoa Foundation)</p>	<p>De telers zijn getraind in het verhogen van productie. Per regio een verwerkingsunit opzetten.</p>	<p>Per regio is er minimaal een verwerkingsunit opgezet en is in productie.</p>
<p>4011 Duurzame pluimveeteelt</p>	<p>Het stimuleren en bevorderen van pluimveeteelt in het binnenland voor eiwit voorziening, organische mest voorziening en het scheppen van werkgelegenheid.</p>	<p>Nog te realiseren</p>	<p>Pluimveehouders zijn geïdentificeerd en een trainingsprogramma is opgesteld.</p>	<p>Pluimveehouders zijn geïdentificeerd en een trainingsprogramma is opgesteld.</p>

DIRECTORAAT DUURZAME ONTWIKKELING AFRO-SURINAMERS BINNENLAND**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 75.878.000**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers

Titel I: Operationele uitgaven								
Kosten soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			-		
Titel I	Operationele uitgaven	31.446	54.028	75.878	75.878	139.213	267.976	518.927
						-		
61	Lopende uitgaven	31.446	52.681	73.378	73.378	133.213	260.226	510.027
610	Lonen en Salarissen	30.745	49.261	68.815	68.815	123.288	246.576	493.152
611	Sociale Premies	376	1.654	1.994	1.994	6.000	9.000	11.000
612	Gebruik van goederen en diensten	325	1.750	2.550	2.550	3.825	4.500	5.625
616	Sociale uitkeringen	-	16	19	19	100	150	250
62	Kapitaal uitgaven	-	1.347	2.500	2.500	6.000	7.750	8.900
620	Inventaris		347	1.500	1.500	3.500	4.250	4.900
621	Transport middelen	-	1.000	1.000	1.000	2.500	3.500	4.000

Lopende uitgaven**610: Lonen en Salarissen**

De lonen en salarissen van het directoraat zijn geraamd op **SRD 68.815.000,-** . Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	19.665.000
61002	Vakantietoelagen	1.960.000
61003	Overwerk	200.000
61004	Bonussen en gratificaties	105.000
61006	Vacatiegelden	200.000
61009	Vergoeding Binnenlands Bestuur	45.000.000
61013	Functionele toelagen	200.000
61014	Persoonlijke toelagen	300.000
61016	Gezinstoelagen en kinderbijlag	250.000
61017	Waarnemingstoelage	150.000
61020	Telefoonvergoeding	335.000
61021	Representatievergoeding	150.000
61023	Vervoerstoelagen	300.000
	Totaal	68.815.000

Het personeelsbestand van het directoraat bedraagt 66 met een totaal aan brutolonen ad.

SRD 19.665.000,-. Het gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis ongeveer **SRD 24.829,55**.

Het gemiddelde ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsformatie is ongeveer 5,7%.

Het aantal mannen bedraagt 15 en het aantal vrouwen bedraagt 36.

De instroom in het begrotingsjaar 2023 zal ongeveer 15 arbeidskrachten zijn, bestaande uit nieuwe- en overgeplaatste krachten met een gemiddelde leeftijd van 27 jaar. De doorstroom zal ongeveer 14 arbeidskrachten zijn, bestaande uit bevorderingen.

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger niveau (o.b.v. functiegroep) geeft het volgende beeld weer:

Niveau	Functiegroep	Aantal	%
Laag	1-4	1	2%
Midden	5-8	43	65%
Hoog	≥ 9	22	33%
Totaal personeelsbestand		66	100%

611: Sociale Premies

De sociale premies van het directoraat zijn geraamd op **SRD 1.994.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Sociale premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	997.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	997.000
	Totaal	1.994.000

612: Gebruik van goederen en diensten

Het 'gebruik van goederen en diensten' houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat. Deze is voor het jaar 2023 geraamd op **SRD 2.550.000,-**.

Specificatie gebruik van goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61208	Binnenlandse reiskosten	300.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	250.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen, etc.)	200.000
61216	Copieren	150.000
61221	Vergaderkosten	80.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	720.000
61247	Schoonmaak	80.000
61251	Voeding	50.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	450.000
61263	Overige algemene kosten	100.000
61279	Medicijn	20.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	150.000
	Totaal	2.550.000

616: Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen ad **SRD 19.000,-** bestaan uit de lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	9.000
61612	Poliklinische kosten	10.000
	Totaal	19.000

Kapitaal Uitgaven**620: Inventaris**

Inventaris is voor het jaar 2023 geraamd op **SRD 1.500.000,-** en is als volgt opgebouwd:

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	650.000
62003	Communicatie	150.000
62004	Computers	500.000
62005	Printers	200.000
	Totaal	1.500.000

621: Transportmiddelen

Het directoraat beschikt niet over dienstvoertuigen. Voor dit dienstjaar zal er 1 (één) nieuw dienstvoertuig (Pick up) aangeschaft worden. Het bedrag voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 1.000.000, -**.

TITEL II: PROGRAMMA'S

De programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 3.800.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Dienstjaar: 2023**Bedragen x SRD 1000****Directoraat: Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers**

Titel I: Operationele uitgaven								
Kosten soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	1.655	2.252	3.800	3.800	6.375	9.563	14.344
						-		
09	Subsidies	1.655	2.252	3.800	3.800	6.375	9.563	14.344
0989	Traditioneel Gezag Afro-Surinamers binnenland	615	700	1.300	1.300	2.925	4.388	6.581
0990	Gemeenschapsontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland	356	550	1.000	1.000	1.200	1.800	2.700
0991	Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland	-	231	700	700	1.050	1.575	2.363
0992	Grondenrechten Afro-Surinamers Binnenland	684	771	800	800	1.200	1.800	2.700

Toelichting per programma's

0998 Traditioneel Gezag Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma is bedoeld voor het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag van de Afro-Surinamers Binnenland en de overheid. De relatie wordt onderhouden door het organiseren van krutu's en andere vormen van consultaties met het Traditioneel Gezag die opgenomen zijn onder dit programma. Verder zal er invulling gegeven worden aan de capaciteitsversterking van het Traditioneel Gezag en het continueren van het badges project. Er zal ook een "naamborden project" uitgevoerd worden dat dit begrotingsjaar in het district Marowijne zal starten, alsook het opzetten van een toiletgroep. De kosten zijn geraamd op **SRD 1.300.000,-**.

0990 Gemeenschapontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma dient voor het ontwikkelen van projecten en activiteiten die gericht zijn op duurzame ontwikkeling van de Afro-Surinamers in het Binnenland. In het kader van duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG), zullen in samenwerking met de lokale gemeenschappen projecten uitgevoerd worden. Het inkopen van brandstof voor de Granmans, diverse dienstreizen voor consultaties en aanschaf van tafels en stoelen voor diverse krutu's. Voor gezond drinkwater is aanschaf van durotanks noodzakelijk. De kosten zijn geraamd op **SRD 1.000.000,-**.

0991 Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma is bedoeld voor het onderzoeken, documenteren en ontwikkelen van projecten, die een bijdrage moeten leveren aan de woon- en leefklimaat van de gemeenschappen. Het documenteren van de geschiedenis van tribale volken is een onderzoek, waarbij onderzocht en gedocumenteerd zal worden. Verder zullen er verschillende consultaties (dienstreizen) gepleegd worden aan de dorpsgemeenschappen voor onderzoek en het schrijven van projecten geïnitieerd door de dorpen. Gecoördineerd middels trainingen (ICT en voorlichting) zullen de dorpsgemeenschappen geassisteerd worden om belangrijke gebeurtenissen vast te leggen. Voor 2023 zijn de kosten voor dit programma geraamd op **SRD 700.000,-**.

0992 Grondrechten Afro- Surinamers Binnenland

Dit programma is bedoeld voor het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk en alle andere activiteiten die hieruit voortvloeien zullen bekostigd worden. Voor implementatie van oplossingsmodellen voor de vraagstukken zijn diverse conferenties en consultaties nodig. Dit programma is geraamd op **SRD 800.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Code/Programma	Doel Programma	Realisatie 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: 09 Subsidies				
0898 Traditioneel Gezag Afro Surinamers Binnenland	Het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag en de Overheid.	Consultatieronden door het ministerie van ROS aan dorpen in het Tapanahony gebied heeft plaatsgevonden. De kosten ter dekking van kleding en attributen ten behoeve van het Traditioneel Gezag van het district Brokopondo heeft plaatsgevonden. Het alsnog betalen van de verblijf- en transportkosten van de granman BONO VELANTIE heeft plaatsgevonden	Continuering van de werkafspraken tussen het directoraat en het Traditioneel Gezag. Capaciteitsversterking Traditioneel Gezag heeft plaatsgevonden.	Continuering van de Werkafspraken tussen het directoraat en het Traditioneel Gezag.
0990 Gemeenschapsontwikkeling Afro Surinamers Binnenland	Het ontwikkelen van projecten en activiteiten die gericht zijn op duurzame ontwikkeling van de gemeenschappen.	Aanschaffen van opklapbare tafels, jardinstoelen, brushcutters en watertanks heeft plaatsgevonden	Projecten betrekking hebbende op duurzame ondernemerschap en dorpsontwikkeling zijn geïmplementeerd e/o uitgevoerd.	Projecten betrekking hebbende op duurzame ondernemerschap en dorpsontwikkeling zijn geïmplementeerd e/o uitgevoerd.
0991 Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro Surinamers Binnenland	Het verzamelen, vastleggen en verwerken van informatie van de gemeenschappen	nvt	De behoefte van de dorpen zijn geïdentificeerd en vastgelegd. Diverse ontwikkelingsplannen zijn opgemaakt.	De behoefte van de dorpen zijn geïdentificeerd en vastgelegd. Diverse ontwikkelingsplannen zijn opgemaakt.
0992 Grondenrechten Afro Surinamers Binnenland	Het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk.	Informatievoorziening inzake de conceptwet "Collectieve Rechten Inheemse Volken en Tribale Volken" aan Afro-Surinamers in de dorpen van de regio's Oost-, West-, Zuid- en Midden Suriname.	Diverse uitgaven i.v.m. de nog aan te nemen conceptwet zijn bekostigd. De conceptwet ter realisering van de wettelijke erkenning van de grondenrechten der Inheemse en Tribale Volken in Suriname is aangenomen in de Nationale Assemblee. activiteiten, ihkv de nog te ontwerpen wetten t.b.v de kaderwet zijn bekostigd.	Diverse activiteiten- na aanneming van de wet "Wet Collectieve Rechten Inheemse- en Tribale Volken"- ,bedoeld voor het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk, zijn uitgevoerd.

DIRECTORAAT DUURZAME ONTWIKKELING INHEEMSEN**TITEL: OPERATIONELE UITGAVEN**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 16.603.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Duurzame Ontwikkeling Inheemsen

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	8.102,000	12.305	17.876	16.603	17.412	18.283	19.197
61	Lopende uitgaven	7.623	11.205	15.776	15.203	15.522	16.298	17.113
610	Lonen en Salarissen	7.081	10.147	13.668	13.668	13.309	13.974	14.673
611	Sociale Premies	263	442	533	533	589	619	649
612	Gebruik van goederen en diensten	275	600	1.573	1.000	1.622	1.703	1.789
615	Schenkingen en Bijdragen	-	-	-	-	-	-	-
616	Sociale uitkeringen	4	16	2	2	2	2	2
62	Kapitaal uitgaven	479	1.100	2.100	1.400	1.890	1.985	2.084
620	Inventaris	479	100	500	200	210	221	232
621	Transport middelen	-	1.000	1.600	1.200	1.680	1.764	1.852

Lopende uitgaven**610: Lonen en Salarissen**

De lonen en salarissen van het directoraat zijn geraamd op **SRD 13.668.000,-** . Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	5.323.000
61002	Vakantietoeslag	291.000
61003	Overwerk	12.000
61004	Bonussen en gratificaties	25.000
61006	Vacatiegelden	100.000
61009	Vergoeding Binnenlands Bestuur	5.850.000
61013	Functionele toelagen	360.000
61014	Persoonlijke toelagen	88.000
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	40.000
61017	Waarnemingsstoelage	250.000
61020	Telefoonvergoeding	10.000
61021	Representatievergoeding	150.000
61023	Vervoerstoelagen	100.000
61024	Overig vergoeding	1.069.000
	Totaal	13.668.000

Het personeelsbestand per juli 2022 van het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsen bedraagt 31, waarvan 13 mannen en 18 vrouwen. De verwachte instroom in het begrotingsjaar 2022 zal ongeveer 5 arbeidskrachten (overplaatsingen) zijn. Tevens zullen de achterstalligen waarnemings- en benoemingstoelagen betaald worden. In dit jaar is er geen sprake van uitstroom. De gemiddelde leeftijd van het personeel per juli 2023 is 42 jaar.

De totale verwachting aan brutolonen is **SRD 5.323.000,-** en de gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar op maandbasis is afgerond **SRD 14.309,14**.

De verdeling van het huidig personeel in lager, midden en hoger niveau, o.b.v. functiegroep, geeft het volgende beeld weer:

Niveau	Functiegroep	Aantal	%
Laag	1-4	2	6%
Midden	5-8	15	48%
Hoog	≥ 9	14	45%
Totaal personeelsbestand		31	100%

611: Sociale Premies

De sociale premies van het directoraat zijn geraamd op **SRD 533.000,-** Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Sociale premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	81.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	452.000
	Totaal	533.000

612: Gebruik van Goederen en Diensten

Het "Gebruik van goederen en diensten" houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat. Deze is voor het jaar 2023 geraamd op **SRD 1.000.000,-** .

De geraamde kosten voor onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen bedragen SRD 65.000,- . De herdenking van de Nationale dag der Inheemsen is geraamd op SRD 55.000,-. Nutsvoorzieningen bedragen SRD 125.000,- (Water, Elektriciteit en Telefoon).

Aanschaffingen voor de uitvoer van de reguliere activiteiten worden door de afdeling Algemene Zaken gedaan aan de hand van de door hen opgemaakte behoefte per maand.

Het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsens heeft thans (juli 2021) onderstaande dienstvoertuigen en een vaartuig onder haar beheer:

NO.	MERK	TYPE	BOUWJAAR	STAAT	OPMERKING
VOERTUIGEN					
1	Toyota	Hilux/ pickup	2013	Zeer slecht	T.b.v. de dienst
2	Kia rio	Sedan	2014	Zeer slecht	T.b.v. de directeur
3	Isuzu	D-max /pickup	2012	Niet rijdend	T.b.v. de dienst

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	20.000
61215	Kantoomiddelen (papier, pennen, etc.)	35.000
61216	Kopieer	35.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	30.000
61221	Vergaderkosten	45.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	100.000
61230	Overige kantoorkosten	65.000
61231	Overige kantoorkosten	65.000
61234	Overige kosten automatisering	50.000
61238	Telefoon uitgaven	25.000
61240	Water	50.000
61241	Electriciteit	50.000
61244	Representatie	60.000
61246	Verzekeringen	25.000
61247	Schoonmaak	65.000
61251	Voeding	80.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	55.000
61263	Overige algemene kosten	25.000
61279	Medicijnen	5.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	65.000
	Totaal	1.000.000

616: Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen bestaan uit lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten ten behoeve van de directieleden en het Traditioneel Gezag. Vanwege de beperkte middelen zijn de kosten voor 616 voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 2.000, -**.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	1.000
61612	Poliklinische kosten	1.000
	Totaal	2.000

Kapitaal Uitgaven

620: Inventaris

Het is van eminent belang dat het directoraat adequaat voorzien is van benodigd meubilair en apparatuur. Voor dit dienstjaar is de aanschaf van bureau's en bureaustoelen noodzakelijk. De raming voor het dienstjaar 2023 is **SRD 200.000, -** en is als volgt opgebouwd:

Specificatie Inventaris

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	65.000
62004	Computers	75.000
62010	Overige inventaris	60.000
	Totaal	200.000

621: Transportmiddelen

Het directoraat beschikt over 2 rijdende dienstvoertuigen in zeer slechte staat (bouwjaar 2013 en 2014), waarvan de onderhoudskosten zeer hoog zijn. Voor dit dienstjaar zal er 1 (één) nieuw dienstvoertuig (Pick up) aangeschaft worden. Het bedrag voor het dienstjaar 2023 is geraamd op **SRD 1.200.000,-**.

TITEL II: PROGRAMMA'S

De programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 2.234.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000,-

Directoraat: Duurzame Ontwikkeling Inheemsen

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	728	2.291	3.471	2.234	2.347	2.464	2.585
03	Rechtshandhaving	728	2.291	3.471	2.234	2.347	2.464	2.585
0307	Traditioneel Gezag Inheemsen	342	435	891	750	788	827	868
0308	Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen	-	600	752	650	683	717	752
0309	Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Inheemsen	-	100	134	134	141	148	155
0310	Grondenrechten Inheemsen	386	1.156	1.694	700	735	772	810

Toelichting per programma

0307 Traditioneel Gezag Inheemsen

Dit programma is bedoeld voor het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag van de Inheemsen en de overheid. In het dienstjaar 2023 zal de capaciteitsversterking van het Traditioneel Gezag voortgezet worden, om hun zowel met betrekking tot hun taken, als recente ontwikkelingen kennis/informatie bij te brengen. Ook het badgeproject zal voortgezet worden. De raming is **SRD 750.000**.

0308 Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen

Dit programma dient voor het verbeteren van de economische en sociaal-maatschappelijke positie van Inheemsen in Suriname. Door regelmatig onderhoud worden de behoeftes van de diverse gemeenschappen bekend bij het directoraat en kan zij hierdoor haar beleid aanscherpen. De planning voor het dienstjaar 2023 is om diverse trainingen naar behoefte te doen verzorgen, continuering van het dorpsnaamborden project, als ook de nodige ondersteuning-in welke vorm dan ook, te geven. De raming is **SRD 650.000**.

0309 Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Inheemsen

Met dit programma wordt beoogd het verzamelen, analyseren en verwerken van informatie en het dossier klaarmaken van projecten die gericht zijn op de ontwikkeling van de Inheemse gemeenschappen. Voor het dienstjaar 2023 zullen er voorbereidingen getroffen worden om samen met het Traditioneel Gezag en/of de gemeenschap een plan te ontwikkelen, dat moet leiden tot ontwikkeling op diverse gebieden t.b.v. de gemeenschap. Aan deze voorbereidingen zijn er logistieke kosten. De raming is **SRD 134.000**.

0310 Grondenrechten Inheemsen

Dit programma is bedoeld voor het oplossen van het Grondenrechtenvraagstuk. De uitgaven in verband met de nog uit te voeren activiteiten, in het kader van de nog te ontwerpen wetten, horende bij de kaderwet, zullen bekostigd worden. Met betrekking tot de verdere uitvoering van het Kaliña en Lokono vonnis zal, vanwege de beperkte toegewezen middelen aan het directoraat en de overschrijding van de uiterlijke data van betaling van de financiële maatregelen, samen met het Ministerie van Financien en Planning, de mogelijkheden bekeken worden tot betaling. De raming is **SRD 700.000, -**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Code /Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
Programma: 03 Rechtshandhaving				
0307 Traditioneel Gezag Inheemsen	Het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag van de Inheemsen en de overheid.	Consultatie ministerie van ROS aan het dorp Apetina heeft plaatsgevonden.	Specifieke communicatie-momenten met/ consultatie door het Ministerie van ROS hebben plaatsgevonden.	Specifieke communicatie-momenten met/ consultatie door het Ministerie van ROS hebben plaatsgevonden.
		De kosten ter dekking i.v.m. het overlijden van de Granman der Trio's hebben plaatsgevonden.	Trainingen m.b.t. capaciteitsversterking voor het Traditioneel Gezag hebben plaatsgevonden. Het badgesproject is uitgevoerd.	Capaciteitsversterking van het Traditioneel Gezag heeft plaatsgevonden middels training en/of aanschaffingen.
0308 Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen	Het verbeteren van de economische en sociaal-maatschappelijke positie van Inheemsen in Suriname.	Vanwege het beperkte toegewezen budget, is dit programma niet begroot voor het dienstjaar 2022.	Capaciteitsversterking dorpsgemeenschappen, waarbij aanschaffingen zijn gedaan ter ondersteuning van de onderhoudswerkzaamheden en de landbouwproductie in enkele dorpen.	Capaciteitsversterking aan organisaties, jongeren en/of ondernemers in Inheemse dorpen.
			De gemeenschappen zijn begeleid in het proces van aanvraag en uitbreiding gemeenschapbos en bij het opmaken en ondertekenen van de commerciële houtwinning overeenkomsten.	Het dorpsnaamborden project is gecontinueerd.
0309 Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Inheemsen	Het verzamelen, analyseren en verwerken van informatie en het dossier klaarmaken van projecten, die gericht zijn op de ontwikkeling van de Inheemse gemeenschappen	Vanwege het beperkte toegewezen budget, is dit programma niet begroot voor het dienstjaar 2022.	De middelen voor de vaktrainingen tbv dropouts zijn ontvangen en kan er een aanvang gemaakt worden met de voorbereidingen van de uitvoer van dit project.	Voorbereidingen zijn getroffen om samen met het Traditioneel Gezag e/o de gemeenschap een plan te ontwikkelen, dat moet leiden tot ontwikkeling op diverse gebieden t.b.v. de gemeenschap.

0310 Grondenrechten Inheemsen	Het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk van de Inheemsen en alle andere dat hieruit voortvloeit.	Het verschil, a.g.v. koersfluctuaties, van de te betalen gemaakte kosten aan VIDS en KLIM, FPP zijn beschikbaar gesteld (recu's), maar nog niet gestort op de rekening van begunstigen.	Diverse uitgaven i.v.m. de nog aan te nemen conceptwet zijn bekostigd. De conceptwet ter realisering van de wettelijke erkenning van de grondenrechten der Inheemse en Tribale Volken in Suriname is aangenomen in de Nationale Assemblée. Het Gemeenschapsontwikkelingsfonds (GOF) van het Kaliña Lokono vonnis is opgericht. De eerste deelstorting in het Gemeenschapsontwikkelingsfonds (GOF) ihkv de uitvoering van het Kaliña en Lokono vonnis heeft plaatsgevonden. Het verschil, a.g.v. koersfluctuaties, van de te betalen gemaakte kosten aan VIDS en KLIM, FPP en de Vertegenwoordigers is betaald.	Diverse activiteiten, ihkv de nog te ontwerpen wetten tbv de kaderwet zijn bekostigd. Mogelijkheden, vanwege de beperkte toegewezen middelen aan het directoraat en de overschreiding van de uiterlijke data van betaling van de financiële maatregelen van het Kaliña en Lokono vonnis, met het Ministerie van Financiën en Planning zijn bekeken.
-------------------------------------	---	---	--	--

DIRECTORAAT SPORTZAKEN

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 96.214.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	55.837	75.453	96.214	96.214	93.540	97.645	101.750
	61 Lopende uitgaven	54.871	73.139	94.214	94.214	88.540	90.645	92.750
	610 Lonen en Salarissen	49.633	64.971	82.069	82.069	76.000	77.000	78.000
	611 Sociale Premies	3.692	5.460	8.615	8.615	7.500	7.600	7.700
	612 Gebruik van goederen en diensten	1.540	2.700	3.500	3.500	5.000	6.000	7.000
	616 Sociale uitkeringen	6	8	30	30	40	45	50
	62 Kapitaal uitgaven	966	2.314	2.000	2.000	5.000	7.000	9.000
	620 Inventaris	-	385	1000	1.000	3.000	4.000	5.000
	621 Transport middelen	966	1.929	1000	1.000	2.000	3.000	4.000

Toelichting op de Operationele uitgaven

Het Personeelsbeleid

Het Personeelsbestand van het Directoraat Sportzaken is voor het dienstjaar 2023 gesteld op 767 personen en de gemiddelde loonsom bedraagt **SRD 4.741,49** per maand.

Met het oog op de jarenlange ontwikkelingen op het gebied van Human Resource Management binnen de context van de overheid, waarbij ons directoraat getracht heeft om invulling aan te geven, zal het Directoraat Sportzaken zich ook in het dienstjaar 2023 richten op de institutionele versterking en verbetering van de kwaliteiten en inzetbaarheid van de ambtenaren. Het Ministerie van Regionale

Ontwikkeling en Sport heeft beoogt om een verdere ontwikkeling en continuering van de capaciteit en groei van het Directoraat Sportzaken te realiseren, door middel van een maximale bijdrage van de medewerkers aan de doelstellingen van het ministerie

Het personeelsbestand van het Directoraat Sportzaken is gesteld **767** ambtenaren verdeeld in:
kader:

Overzicht personeel Directoraat Sportzaken

Directoraat	Hogerkader		Middenkader		Lager kader		Totaal	
	M	V	M	V	M	V	M	V
Sportzaken incl. Ondersteunende diensten	64	58	318	183	65	79	447	320
	Tot. HK: 122		Tot. MK: 501		Tot. LK: 144		Tot. 767	

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is gesteld op 35 jaar. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2023 wordt begroot op **SRD 82.069.000**.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk Salaris	67.069.000
61002	Vakantie Toeslag	8.000.000
61003	Overwerk	80.000
61004	Bonussen en Gratificaties	500.000
61006	Vacatiegelden	850.000
61016	Gezinstoelagen & Kinderbijslag	650.500
61017	Waarnemingsstoelage	199.500
61019	Overige toelagen	2.520.000
61020	Telefoonvergoeding	700.000
61021	Representatievergoeding	900.000
61023	Vervoersvergoeding	600.000
	Totaal	82.069.000

611: Sociale Premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het ambtelijk salaris en betreft de overheidsbijdrage aan de pensioenen en aan het Staatsziekenfonds (S.Z.F.). De bijdrage aan pensioenen is geraamd op **SRD 3.430.000** en de bijdrage aan het Staats Ziekenfonds is **SRD 5.184.980** hetgeen de sociale premies brengt op een totale raming van **SRD 8.614.980** voor het dienstjaar 2023.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	3.430.000
61102	Werkgeverslasten Staatziekenfonds	5.184.980
	Totaal	8.614.980

612: Gebruik van goederen en diensten

De vaste en operationele kosten zullen zich richten op het instandhouden van het Directoraat Sportzaken. Deze houden verband met de behoefte aan: kantoorkosten, huur van panden, verzekeringen, elektra, water, klein onderhoud van gebouwen en terreinen, telefoonkosten, overige algemene kosten etc. Het totaal begroot bedrag voor de materiële kosten bedraagt **SRD 3.500.000,-**.

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61215	Kantoormiddelen	200.000
61216	Kopierkosten	26.750
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	50.000
61222	Verbruiksgoederen	40.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	40.000
61233	Huurgebouwen en terreinen	804.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	50.000
61238	Telefoon uitagven	226.750
61240	Water	5.000
61241	Elektra	187.500
61247	Schoonmaak	287.500
61221	Vergaderkosten	5.000
61208	Binnenlandse reiskosten	5.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	5.000
61210	Buitenlandse reiskosten	5.000
61210	Buitenlandse verblijfskosten	5.000
61214	Overige reis- en verblijfskosten	5.000
61244	Representatie	5.000
61250	Bewaking	473.500
61251	Voeding	5.000
61259	Nat- & Internat. Manifestatie	2.500
61284	Onderhoud en expl. Dienstvoertuig	250.000
61285	Huur en onderhoud zwaar materieel	25.000
61263	Overige algemene kosten	791.500
	Totaal	3.500.000

616: Sociale Uitkeringen

Het geraamd bedrag voor Sociale uitkeringen wordt **SRD 30.000,-**.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	25.000
61612	Bijdrage en overige	2.500
61606	Bijdrage en overige	2.500
	Totaal	30.000

Kapitaal uitgaven

De kapitaal uitgaven zijn geraamd op een bedrag groot **SRD 2.000.000,-** .

620: Inventaris

De raming van inventaris bedraagt voor het jaar 2023 **SRD 1.000.000,-**.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	200.000
62004	Computers	300.000
62006	Netwerken	15.000
62010	Overig inventaris	200.000
62011	Overige automatisering	285.000
	Totaal	1.000.000

621: Transportmiddelen

Het Directoraat Sportzaken zal voor een adequate uitvoering van haar taken dienstvoertuigen nodig hebben. Er zullen transportmiddelen aangeschaft worden voor die afdelingen en diensten, die onder andere belast zijn met veldwerkzaamheden. De kosten voor het aanschaffen van transportmiddelen dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 1.000.000,-**.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62102	Auto's	250.000
62104	Pick-ups	500.000
62105	Bussen	250.000
	Totaal	1.000.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

De programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 6.100.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2023			Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	142	6.830	6.100	6.100	12.400	15.150	17.400
01	Infrastructurele werken	-	1.929	1.000	1.000	3.000	3.500	4.000
0147	Bouw-, Civieltechnische en Logistieke programma's van het algemeen Sport en Jeugdbeleid	-	1.929	1.000	1.000	3.000	3.500	4.000
07	Onderzoek & Planning	-	369	200	200	250	300	350
0737	Ontwikkeling van het Sport- en Jeugdbeleid middels Onderzoek, Informatie voorziening en Deskundigheids bevordering	-	369	200	200	250	300	350
09	Subsidies	106	770	1.100	1.100	2.700	3.250	3.800
0967	Subsidie aan Sportorganisaties en andere instellingen	106	385	1.000	1.000	2.500	3.000	3.500
0969	Bijdrage aan Overheidsinstellingen/niet commerciële instellingen	-	385	100	100	200	250	300
36	Topsport Ontwikkeling	36	3.762	3.800	3.800	6.450	8.100	9.250
3601	Intensieve aanpak recreatiesport, jeugdsport en bewegingsrecreatie	-	1.543	100	100	150	200	250
3603	Instituut Nationale Sportselecties	-	600	300	300	350	400	450
3604	Topsport projecten	36	540	1.000	1.000	2.000	2.500	3.000
3605	Jeugd- en Sportontwikkeling Regionale gebiedsdelen	-	771	400	400	450	500	550
3607	Internationale Jeugdsportevenementen	-	308	2.000	2.000	3.500	4.500	5.000

Toelichting per programma**Programma: 01 Infrastructurele werken**

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 1.000.000,-** begroot.

0147 Bouw-, Civieltechnische- en Logistieke programma's van het Algemeen Sportbeleid

Een specifiek programma die opgenomen is in het algemeen beleidsplan van het ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport (Min. ROS) om doelmachtige randvoorwaarden te scheppen en het in stand houden van faciliteiten ter bevordering van de algemene vorming, ontwikkeling en participatie van de totale bevolking in het bijzonder de jeugd van Suriname. Het dienstjaar 2023 moet gekenmerkt worden als een prestatiejaar voor het behalen van specifieke doelstellingen wat dit programma treft. Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 1.000.000,-** begroot.

0737: Ontwikkeling van het Sportbeleid middels Onderzoek, Informatievoorziening en Deskundigheidsbevordering

Voor een effectief sportbeleid is onderzoek, kadervorming en informatievoorziening van essentieel belang. Het Onderdirectoraat Onderzoek Informatie en Kadervorming (O.I.K) is een ondersteunende dienst t.b.v. het geheel Directoraat Sportzaken en haar stafafdelingen, die verantwoordelijk is voor de drie bovengenoemde beleidsonderdelen. Dit programma is begroot voor **SRD 200.000,-**.

0967 Subsidie aan Sportorganisaties en andere instellingen

Subsidie geldt als instrument van de overheid teneinde voorwaarden te scheppen om de sportontwikkeling integraal te ondersteunen, daar dit nodig is voor de cohesie in de samenleving en natievorming. In dit begrotingsjaar zal er ook financiële als materiele ondersteuning worden gegeven aan de sportorganisaties/bonden voor de uitvoering van hun jaarprogramma's operationele kosten, regionale/internationale evenementen en trainingen. Het bedrag is begroot op **SRD 1.000.000,-**.

0969 Bijdragen aan overheidsinstellingen/niet commerciële instellingen

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 100.000,-** begroot.

Om het sportbeleid van het directoraat verder te ondersteunen zijn er overheidsstichtingen in het leven geroepen. Deze stichtingen opereren onafhankelijk, doch binnen het algemeen vastgesteld sportkader. Vanwege hun niet commercieel karakter zijn deze stichtingen afhankelijk van donormiddelen en subsidies. Dit programma wordt ingesteld om de hiernavolgende stichtingen financieel bij te staan:

- **Stichting Suriname Anti Doping Autoriteit (SADA):**
- **Regional Sports Academy (RSA)**
- **School Sport Federatie Suriname (SSFS)**
- **Nationaal Indoor Stadion (NIS)**
- **Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS):**

3601 Intensieve aanpak van de Recreatiesport, Jeugdsport en Bewegingsrecreatie

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 100.000,-** begroot. De uitvoering van het Sportbeleid vanuit het Onderdirectoraat Recreatie en Sport, zal gebaseerd zijn op;

1. Buurtsport Ontwikkeling Programma (Buurtsport activ.)
2. Pupillen Aspiranten Sport (P.A.S.)
3. Sportieve Recreatie activiteiten
4. Vakantieactiviteiten
5. Schoolsporevenementen
6. Sport in het binnenland
7. Health Promotion

- Bestrijding Obesitas en ander CNCD's
- Meer bewegen voor ouderen

8. Sport & bewegings act. voor mensen met een beperking

3603 Instituut Nationale Sportselecties

Het Instituut voor de Nationale Sport Selecties (I.N.S) werd op grond van het Staatsbesluit van 14 april 1986 S.B 1986 No. 23 ingesteld en valt rechtstreeks onder het Directoraat Sportzaken. Volgens de doelstellingen zal het I.N.S. functioneren als een beleid en dienstverlenend orgaan voor het directoraat en de sportgemeenschap en heeft als taak het verhogen van het sportniveau in het algemeen en de wedstrijdsport in het bijzonder waarbij in haar nieuwe opzet het I.N.S een **toegevoegde wetenschappelijke meerwaarde** zal betekenen voor de ontwikkeling van ons sporttalent. Dit programma is begroot voor **SRD 300.000,-**.

3604 Topsportprojecten

Het Directoraat Sportzaken zal in het dienstjaar 2023 intensief invulling geven aan het programma topsportersontwikkeling. Dit programma heeft als hoofddoel garanties te bieden voor deelname van topsporters uit Suriname aan regionale en internationale sportevenementen eveneens trainingskampen. Dit beleid is erop gericht haar bijdrage te leveren aan het geïntegreerd Sportbeleid in Suriname. Het directoraat zal erop toezien dat zij twee soorten focus programma's, namelijk topsport- en opleidingsprogramma's financiert. Om op het hoogste wereldpodium mee te kunnen draaien, moeten topsporters zich helemaal aan hun sport kunnen wijden. En goede begeleiding krijgen op sportief, maatschappelijk en sociaal vlak is van eminent belang. Voor dit programma is een bedrag van **SRD 1.000.000,-** begroot.

3605 Jeugd en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 400.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

JAARPLANNING	
Onderdirectoraat Recreatie en Sport Januari t/m December 2022	
PROGRAMMA 3605	
<i>Jeugd- en sport Regionale gebiedsdelen</i>	
Onderdirectoraat Recreatie en Sport 2023	
Programma/projecten	Bedrag in SRD
1. Opzetten van Sportinfrastructuur in Distrikt Sipaliwini	
Structureel i.s.m. Sportbonden/sportorganisaties Sport evenementen/ toernooien /competities in en tussen de dorpen , ressort- en districtsniveau	100.000
2. Buurtsport activiteiten in de dorpen/Ressorten	
1. Dagelijkse Sportactiviteiten in de dorpen en ressorteren bevorderen	90.000
2. oprichten van sport verenigingen stimuleren/ bevorderen in de dorpen	
3. Ter beschikking stellen van sportmaterialen/ attributen	
3. Dorpsport	
Stimuleren/ bevorderen van regelmatige sport uitwisseling tussen de dorpen in verschillende takken van sport en traditionele spelen op ressort, regionaal en districtsniveau	40.000
4. Health Promotion	
I.s.m. Min. van Volksgezondheid bewustwording van gezondleven promoten/ stimuleren middels workshops/trainingen/deelname aan sportactiviteiten in dorpen en op regionaal niveau .	60.000
5. Sportieve Recreatieve act.	
1.Regelmatig recreatie activiteiten op hoogtij-, feest- en gedenkdagen	110.000
2. Het stimuleren en bevorderen van traditionele spelen tussen de verschillende stammen in het binnenlandse gebiedsdelen	
Totaal	400.000

3607 Internationale Jeugdsportevenementen

De geïdentificeerde talenten zullen zoveel mogelijk ontwikkeld dienen te worden door doorstroming naar de daartoe aangewezen instanties. Als onderdeel van deze ontwikkeling dient op reguliere basis meetmomenten te worden ingebouwd. Het scheppen van voldoende mogelijkheden ten behoeve van de schoolgaande jeugd om elkaar op het gebied van de sport te bekampen, versterkt de relaties tussen de deelnemende landen en de sociale en culturele relaties tussen de schoolgaande sporters.

Binnen het sportbeleid zal worden voortgegaan met het op structurele wijze jeugdige sporters in de leeftijdscategorie 11-19 jaar de gelegenheid te bieden zich zowel op regionaal als op internationaal podia met leeftijdsgenoten te meten. Deelname aan de reguliere internationale scholieren competities in de Caribische regio, Zuid-Amerika en de rest van de wereld waaronder de Interguyanese Spelen en de Consude Games. Ook deelname aan het sporttoernooi ten behoeve van schoolgaanden van Zuid-Amerika, Midden-Amerika en het Caribisch Gebied in de leeftijdscategorie 14 t/m 17 jaar, bekend als de Consecada Games en de internationale universiteitsspelen, de Universiade, zullen grotendeels afhankelijk zijn van de aanwezige sociaal maatschappelijke en financieel economische situatie in ons land. Voor dit programma is een bedrag van **SRD 2.000.000,-** begroot.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

De middelenbegroting voor het dienstjaar 2023 is geraamd op **SRD 17.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Ministerie/Directoraat-Staatsorgaan: Sportzaken

Titel III: Middelen begroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	17	17	17	18	19	20
	53 Niet Belastingmiddelen						
	53161 Opbrengst veldhuur WBA Sportcentrum	17	17	17	18	19	20

Toelichting op de middelenbegroting**53 Niet Belastingmiddelen****53161 Opbrengst veldhuur WBA Sportcentrum**

1. De minimale ontvangsten van het WBA Sportcomplex zijn in totaal op jaarbasis **SRD 17.000,-**. Op maand basis komt dat uit op **SRD 1.417,-** voor veldhuur aan individuele sportorganisaties. Voor sportdagen en/of competities worden minimaal **SRD 7.000,-** per jaar in rekening gebracht welke ook deel uitmaakt van de totale inkomsten op jaar basis.
2. De tarieven per 01 september 2016 voor de kleine sportvelden bedragen respectievelijk **SRD 25,-** en de grote sportvelden **SRD 40,-**. De reden hiertoe ligt in het verlengde van de huidige situatie waarin het land zich verkeert. Echter is het van belang op te merken dat de zojuist opgesomde aanpassingen minder dan 4% bedragen.
3. Het beleid met betrekking tot het WBA Sportcomplex is erop gericht dat de sportfaciliteiten zodanig ter beschikking gesteld worden aan organisaties die sport- en bewegingsactiviteiten beoefenen.

TITEL IV: PARASTATALEN**Stichting Anti Doping Autoriteit Suriname (SADA)**

SADA is een door het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) erkende nationale anti-doping organisatie en is lid van de Caribbean Regional Anti-Doping Organisation (RADO). Deze doping autoriteit heeft tot taak het gebruik van verboden middelen en methoden binnen de sport uit te helpen bannen.

Regional Sports Academy (RSA)

Regional Sports Academy vanwaar de coördinatie en integratie van projecten en programma's voor Topsport in de Regio, worden gemanaged met verbindingen naar Jeugd en Cultuur en Gender mainstreaming. De RSA wordt een Modern Sportcentrum met sportfaciliteiten voor minimaal 8 takken van Sport, een Congrescentrum, een Medisch centrum, Collegezalen, kantoorruimten en een gastenverblijf (van minimaal 1000 man) en Opleidingsinstituut voor diverse opleidingen.

Nationaal Indoor Stadion (NIS)

De stichting draagt de naam: "Stichting Beheer en Exploitatie Nationaal Indoor Stadion (NIS).

Het NIS heeft ten doel: de sporthal en de daarbij behorende accommodaties naar behoren te beheren en te exploiteren, teneinde dit monument van vriendschap tussen de Volksrepubliek China en de Republiek Suriname in stand te houden.

Stichting School Sport Federatie Suriname (Stichting SSFS)

De Stichting School Sport Federatie Suriname heeft als doel het ontwikkelen van initiatieven op sportief en organisatorisch gebied ter bevordering van de sport binnen de Surinaamse scholengemeenschappen op elk onderwijs niveau, het behartigen van de belangen van haar doelgroep welke deze in de gelegenheid dient te stellen deel te nemen aan sportactiviteiten in binnen- en buitenland en al hetgeen met voormeld deelname gepaard gaat, als overkoepelende organisatie zich ten dienst te stellen van de aangesloten scholen/organisaties.

Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS):

Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS) is opgericht met als doel de aan de Stichting toebehorende c.q. toegewezen faciliteiten op een verantwoorde wijze te beheren, exploiteren teneinde te geraken tot een goed draaiend en instandhoudend bedrijf.

Toelichting op prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid in 2021	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022
01	Infrastructurele werken			
0147 Bouw-, civieltechnische- en logistieke programma's van het algemeen sportbeleid	Afbouwen en inrichting van de centrale huisvesting van het Directoraat Sport Aanschaf van sport- en diverse materialen Onderbrengen en faciliteren van de afdelingen die vallen onder Sportzaken	Aanpassen van het bestek en bestektekeningen Verwerken van aanvragen en voorbereiding tot het aanschaffen van de materialen	Aanpassen van het bestek en bestektekeningen Verwerken van aanvragen en voorbereiding tot het aanschaffen van de materialen	Betalen van de vonnissen om de bouw te kunnen afronden Aanschaf en distributie van sportmaterialen landelijk
07	Onderzoek en Ontwikkeling			
0737 Ontwikkeling van het Sportbeleid middels Onderzoek, Informatievoorziening en Deskundigheidsbevordering	Het landelijk aanbieden van capaciteitsversterkings programma's binnen de sportindustrie Met het aanbieden van de ontwikkelde standaardtrainingspakketten zowel online als fysiek zullen de voorwaarden gecreëerd worden om de sportbeoefening landelijk op een hoger niveau te laten geschieden	Capaciteitsversterking trainingenaanbieden aan het personeel van Sportzaken	Sportinstructeurs zullen opgeleid worden	Sportinstructeurs zullen opgeleid worden
09	Subsidies			
0967 Subsidies aan Sportorganisatie en andere instellingen	Het bieden van mogelijkheden en ondersteuning aan sportorganisaties bij de uitvoering van hun jaarprogramma's Sportbonden kunnen subsidie aanvragen	Enkele sportbonden hebben subsidie ontvangen	Meerdere sportbonden kunnen subsidie ontvangen	Meerdere sportbonden kunnen subsidie ontvangen
0969 Bijdragen aan overheidsinstellingen / niet commerciële instellingen	Preventie dopingscontrole	De sportwereld informeren, met name de Olympische atleten, over relevante aspecten aangaande antidoping	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	Herpakken om het doel te kunnen realiseren

36	Topsport Ontwikkeling			
<p>3601 Intensievere aanpak van de Recreatiesport, Jeugdsport en Bewegingsrecreatie</p>	<p>Het uitvoeren van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten binnen de gemeenschap, die zich voornamelijk concentreert op en rond de nationale en internationale feest- en hoogtijdagen met het oog op plezier, nuttige zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleren tot blijvend bewegen.</p> <p>Het uitvoeren van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten binnen de gemeenschap, die zich voornamelijk concentreert op en rond de nationale en internationale feest- en hoogtijdagen met het oog op plezier, nuttige zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleren tot blijvend bewegen.</p>	<p>Sportbevorderen binnen de Surinaamse gemeenschap</p>	<p>Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie</p>	<p>Continuering van het project</p>
	<p>Het creëren van zinvolle vrijetijdsbesteding voor de jeugd tijdens de grote vakantie dagen door het organiseren van activiteiten die zelf ontplooiing- en ontwikkelingskansen creëren voor de jeugd.</p>			
<p>3603 Instituut Nationale Sportselecties</p>	<p>De herstart van het Instituut Nationale Selecties inzetten met als hoofddoel de ondersteuning van nationale selectie op het gebied van sportmedische begeleiding en performance management</p>	<p>Evaluatie en upgrading van de sportmedische begeleiding</p>	<p>Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie</p>	<p>Continuering van het project</p>

3604 Topsportprojecten	Het hoofddoel is het bieden van garanties voor deelname van topsporters uit Surinamr aan regionale en internationale sportevenementen	Ondersteunen van topsporters	Topsporters hebben subsidie ontvangen	Continuering subsidie aan topsporters
3605 Jeugd en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen	Opzetten van sportinfrastructuur in district Sipaliwini en ressorten	I.s.m. sportbonden en sportorganisaties regelmatig verschillende sportevenementen/ toernooien en competities op dorpen, ressort- en districtniveau opzetten	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	continuering van het project
	Aanleggen/ opzetten/ renovatie en onderhouden van sportaccomodaties	Opzetten, renoveren van accomodaties	Deels realisatie	continuering van het project
3607 Internationale Jeugdsportevenementen	Deelname aan Interguyanese spelen en Consude	Jongeren van Suriname die deelnemen aan deze evenementen	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	continuering van het project

Afdeling 4. Het Ministerie van Defensie

De begroting voor het Ministerie van Defensie wordt vastgesteld, als volgt:

Doelstelling Ministerie van Defensie:

Het Ministerie van Defensie heeft tot doel het medewaarborgen van de veiligheid op het gehele grondgebied van Suriname als fundamentele voorwaarde voor stabiliteit en ontwikkeling.

Conform artikel 177 van de Grondwet van de Republiek Suriname is het Nationaal Leger belast met het verdedigen van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van Suriname tegen buitenlandse gewapende militaire agressie. Vanwege de steeds veranderende eisen van de tijd moet echter in toenemende mate een intensieve bijdrage geleverd worden aan de interne veiligheid. De met overige ministeries en overheidsinstellingen, waaronder het Ministerie van Justitie & Politie en het Directoraat Nationale Veiligheid van het Kabinet van de President van de Republiek Suriname, gemaakte beleidsafspraken over samenwerking en assistentie, vormen het beleidskader hiertoe.

In internationaal opzicht nopen hedendaagse opvattingen over onder meer het karakter en bereik van veiligheidsdreigingen en veiligheidsrisico's tot aanpassing van defensiebeleidconcepten en beleidsvaststellingsprocessen. Een gevolg hiervan is een toename van (sub) regionale en internationale veiligheids- en defensie instellingen, instrumenten en mechanismen. Strategieën zoals nauwere defensiesamenwerking en coöperatief optreden in het tegengaan van gemeenschappelijke dreigingen vergen verregaande inspanningen van het ministerie en het Nationaal Leger en beïnvloeden in steeds grotere mate de defensie- en veiligheidsbeleidsoriëntatie en daarmee het nationaal defensieambitieniveau.

Taakstelling:

Benevens de algemene taakomschrijving voor Departementen van Algemeen Bestuur zoals vervat in art. 5 van het Besluit Taakomschrijving Departementen van Algemeen Bestuur (S.B. 1991 no. 58), zijn voor het Ministerie van Defensie de volgende taken omschreven:

De zorg voor:

- a) De verdediging van de soevereiniteit en de zelfstandigheid van de Staat Suriname;
- b) De uitwendige veiligheid van het grondgebied van de Staat Suriname;
- c) De Krijgsmacht;
- d) Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van bijstand aan de Politie, in geval zulks ter handhaving van de inwendige veiligheid of openbare orde noodzakelijk is;
- e) Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van hulp ter voorkoming van rampen en ongevallen en de bestrijding van de gevolgen daarvan;
- f) Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen verlenen van hulp en bijstand bij productieve en dienstverlenende activiteiten van de overheid;
- g) Het toezicht op de bescherming van alle activiteiten in de territoriale wateren, de economische zone en het continentaal plateau, met inachtneming van het internationaal recht.

Hoofdpijnen van het beleid van het Ministerie van Defensie.

De nationale veiligheid van de Republiek Suriname, wordt gegarandeerd binnen de grenzen van het land door de eenheden die daarvoor verantwoordelijk zijn. De Surinaamse burgers en bedrijven dienen zich immers onder elke omstandigheid constant veilig te voelen. Het Nationaal Leger draagt conform de haar toebedeelde grondwettelijke taak, zorg voor de verdediging van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van de staat Suriname tegen onder andere buitenlandse gewapende militaire agressie. Ook wordt ondersteuning verleend teneinde de veiligheid van land en volk te garanderen. Om dit te verwezenlijken:

- ✓ wordt nauwgezet aandacht besteed aan de institutionele versterking van de defensieorganisatie.
- ✓ vindt op reguliere basis een gedegen evaluatie van de veiligheidsvoorzieningen plaats en worden waar nodig maatregelen getroffen om de veiligheid van de burgers te garanderen en op een hoger niveau te ontwikkelen.
- ✓ vindt eveneens een evaluatie plaats van de effectiviteit en efficiëntie van onze grensbewaking en de beheersing daarvan. Waar nodig worden extra manschappen ter beschikking gesteld.
- ✓ wordt eveneens waar nodig ondersteuning geboden aan de repatriatie van gestrande Surinaamse onderdanen.
- ✓ wordt bij de bestrijding van onder meer illegale immigratiestromen en de grensoverschrijdende criminaliteit samengewerkt met andere nationale en internationale partners.

Binnen wet en recht en met het oog op efficiëntie en effectiviteit wordt de zelfvoorzienend waarde van het Nationaal Leger verder opgevoerd.

Met inachtneming van het regeerakkoord 2020-2025 v.w.b. armoedebestrijding, ontwikkelt het Ministerie van Defensie binnen de civiel-militaire sfeer, projecten om hierin een bijdrage te leveren.

Binnen het Ministerie van Defensie worden er op regelmatige basis evaluaties gehouden op beleidsgebied, met name ten aanzien van het financiële en worden er maatregelen getroffen om conflicten en aandachtspunten, die om een directe oplossing vragen, aan te pakken.

De volgende 10 (Tien) beleidsgebieden voor Defensie blijven de focus van onze acties.

1. Bedreigingen
2. Grenscontrole
3. Binnenland
4. Productiebedrijven
5. Maritieme zone en territoriale wateren
6. Bewaking van Strategische objecten en personen
7. Immigratie
8. Civiel – Militaire relaties
9. Rampen en calamiteiten
10. Digitale Ruimte

Missie:

Defensie beschermt Suriname en ondersteunt waar noodzakelijk!

Visie:

De visie van het Ministerie van Defensie is om een professionele organisatie te zijn waar:

- ✓ Kordaat, snel en kundig op onveiligheid en ondersteuning wordt ingespeeld;
- ✓ Leiders, een bron van inspiratie, inzet en voorbeeld zijn;
- ✓ Medewerkers, gemotiveerd en gedisciplineerd ons land dienstbaar zijn;
- ✓ Efficiënt en effectief omgegaan wordt met beschikbare middelen;
- ✓ Er gecommuniceerd wordt over beleid, gemaakte keuzes en resultaten;

Zoals in de doelstelling is aangehaald heeft het Ministerie van Defensie het Nationaal Leger als werkarm om de operationele taken uit te voeren. Het Nationaal Leger heeft voor deze dienstuitoefening de volgende krijgsmachtdelen en zelfstandige onderdelen ter beschikking: de Landmacht, de Marine, de Luchtmacht en het Korps Militaire Politie.

Dienstjaar:
Bedragen x SRD1.000
Ministerie van Defensie

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	580.057	650.021	755.720	755.720	773.795	866.651	970.649
61	<i>Lopende uitgaven</i>	579.757	646.636	743.720	743.720	760.355	851.598	953.790
610	Lonen en Salarissen	510.500	540.000	607.220	607.220	619.504	693.845	777.106
611	Sociale Premies	16.500	18.500	70.000	70.000	67.200	75.264	84.296
612	Gebruik van goederen en diensten	52.313	63.787	66.000	66.000	73.091	81.862	91.686
615	Schenken en bijdragen	68	-	-	-	-	-	-
616	Sociale uitkeringen	376	24.349	500	500	560	627	702
62	<i>Kapitaal uitgaven</i>	300	3.385	12.000	12.000	13.440	15.053	16.859
620	Inventaris	300	585	2.000	2.000	2.240	2.509	2.810
621	Transport middelen	-	2.800	10.000	10.000	11.200	12.544	14.049

**Toelichting op de Operationele Uitgaven:
Optimalisatie van de defensieorganisatie
Personeelsbestand van Defensie**

Per juni 2022 zijn er volgens de betaalrol 4.599 landsdienaren werkzaam bij het Ministerie van Defensie. Dit aantal is inclusief het personeel ingedeeld bij het Directoraat Nationale Veiligheid (DNV). Van het totaal aantal personeelsleden zijn 237 burgers en 4.362 militairen. In onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel (per juni 2022) weergegeven naar niveau en gender.

Personeelsbestand	Percentage	Aantal	Man	Vrouw	Functiegroep	Gemiddelde loonsommen
Burgerpersoneel						
Lager Kader	65%	153	69	84	3a - 6c	4.752 – 6.896
Midden Kader	18%	45	10	35	7a - 8c	6.423 – 8.736
Hoger Kader	17%	39	11	38	9a →	8.002 →
Totaal	100%	237	90	147		
Militair personeel						
Lager Kader	74%	3222	3036	186	M01 – M04	6.074 – 7.839
Midden Kader	19%	817	765	52	M05 – M08	8.773 – 11.609
Hoger Kader	7%	323	257	65	M09 – M14	11.945 – 18.348
Totaal	100%	4362	4059	303		

Personeelsverloop:***Instroom***

Vooralsnog zijn er voor het dienstjaar 2023 geen militaire lichtenen gepland. Vanaf januari 2022 t/m juni 2022 zijn er 4 burgerpersoneelsleden in dienst getreden.

Doorstroom

Vanaf januari 2022 t/m juni 2022 zijn 389 militairen bevorderd naar de naast hogere rang en hebben 156 militairen een vaste dienst aanstelling gekregen. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat voor de rest van het dienstjaar 2022 en het dienstjaar 2023 een voortzetting van de doorstroom plaatsvindt. Voor het dienstjaar 2023 kunnen bij benadering 1.050 bevorderingen naar de naast hogere rang/functie verwacht worden.

Uitstroom

Vanaf januari 2022 t/m juni 2022 hebben 14 personeelsleden de dienst verlaten wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en zijn 99 personeelsleden met ontslag gegaan. Vanaf januari 2022 t/m januari 2023 zullen 23 personeelsleden met vervroegd pensioen gaan. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat voor de rest van het dienstjaar 2022 en het dienstjaar 2023 een voortzetting van de uitstroom plaatsvindt. Voor het dienstjaar 2023 wordt verwacht dat 108 personeelsleden de pensioengerechtigde leeftijd zullen bereiken en met pensioen zullen gaan. Hiervan zijn 16 burgerpersoneelsleden en 92 militairen.

Lopende uitgaven**610 Lonen en Salarissen**

Deze kosten hebben betrekking op de lonen, salarissen en emolumenten van personeelsleden werkzaam bij het Ministerie van Defensie.

Onderstaande tabel is een specificatie van de diverse componenten onder deze rubriek.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	486.102.000
61002	Vakantiegelden	48.272.000
61004	Bonussen en gratificaties	3.200.000
61006	Vacatiegelden	250.000
61019	Overige toelagen	67.815.000
61024	Overige vergoedingen	1.581.000
	Totaal	607.220.000

De totale personeelskosten voor het dienstjaar 2023 bedragen **SRD 607.220.000,=**.

611 Sociale Premies

Deze premies betreffen de verplichte bijdrage van de werkgever aan respectievelijk het Pensioenfonds en het Staats Ziekenfonds Suriname. . De Pensioenbijdrage is geraamd op **SRD 26.000.000,=** terwijl die voor het Staatsziekenfonds **SRD 44.000.000,=** bedraagt.

De totale raming van Sociale Premies voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 70.000.000,=**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	26.000.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	44.000.000
	Totaal	70.000.000

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Hieronder vallen de kosten voor onderhoud van gebouwen en terreinen, het garanderen van de bedrijfsvoering en het operationeel houden van alle transportmiddelen (voer-, vlieg- en vaartuigen) van de gehele defensieorganisatie, ter garantie van de verplaatsingen van het militair personeel. Verder zijn de kosten voor het investeren in binnenlandse alsook buitenlandse opleidingen, aanschaf van militaire uitrusting, nationale en internationale manifestaties, nutsvoorzieningen, de aanschaf van medailles trouwe dienst, respectievelijk 25, 30, 35 en 40 jaar, de aanschaf van voedingsmiddelen voor rechthebbenden in deze rubriek inbegrepen.

Voor dit dienstjaar zijn de totale kosten voor “ 612 Gebruik goederen en diensten” geraamd op **SRD 66.000.000,=** .

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61238 /61240/61241	Nutsvoorzieningen	3.740.000
61234	Onderhoud Gebouwen en Terreinen	5.000.000
61251	Voeding	20.000.000
61284	Onderhoud en Exploitatie voer-, vaar-en vliegtuigen	14.000.000
61260	Onderscheidingen (Gouden medailles)	5.000.000
61215	Verbruiksgoederen(cartridges en toners)	900.000
61264	Wapens en munitie	5.000.000
61249	Werkkleding inclusief schoeisel	7.000.000
61259	Nationale en internationale manifestaties	2.800.000
61201/61202	Kosten opleidingen binnenland/buitenland	2.000.000
61263	Overige Algemene kosten	560.000
	Totaal	66.000.000

616 Sociale uitkeringen

Voor het dienstjaar 2023 is de totale raming voor de medische kosten (meerkosten) geraamd op **SRD 500.000,=**.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	125.000
61612	Poliklinische kosten	375.000
616	Totaal	500.000

Kapitaal Uitgaven**620 Inventaris**

De kosten voor aanschaf van kantoormeubilair en kantoor hulpmiddelen m.n. computers zijn geraamd op **SRD 2.000.000,=**.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor Inventaris	1.000.000
62004	Computers	1.000.000
	Totaal	2.000.000

621 Transportmiddelen

De kosten voor aanschaf van transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 10.000.000,=**.

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62101	Transportmiddelen	10.000.000
	Totaal	10.000.000

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Ministerie : Defensie

Titel II: Programma's

Bedragen x SRD 1.000,-

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	9.020	7.912	6.448	6.448	5.318	9.342	10.464
	<i>07 Onderzoek & Ontwikkeling</i>	339	-	-	-	-	-	-
	0703 Exploitatie Agrarisch Bedrijf von Freyburg	339	-	-	-	-	-	-
	<i>08 Binnenlandse veiligheid</i>	6.309	3.000	3.000	3.000	336	3.763	4.215
	0804 Bijzondere Voorzieningen Defensie	570	-	-	-	-	-	-
	0805 Kosten ivm Waarborgen veiligheid	5.739	3.000	3.000	3.000	336	3.763	4.215
	<i>09 Subsidies en Bijdragen</i>	2.310	2.550	3.060	3.060	3.427	3.838	4.299
	0919 Bijdrage Stg. Reintegratie Ex- Militairen	2.273	2.500	3.060	3.060	3.427	3.838	4.299
	0920 Bijdrage Stg. Ismay van Wilgen Sporthal	37	50	-	-	-	-	-
	<i>14 Internationale samenwerking</i>	62	76	38	38	43	48	53
	1403 Militaire Diplomatieke Vertegenwoordiging	62	76	38	38	43	48	53
	<i>16 Financieel economisch</i>	-	1.400	350	350	1.512	1.693	1.897
	Aflossingen detachementen en grensposten							
	1616 NL	-	1.400	1.350	350	1.512	1.693	1.897
	<i>17 Noodreserve</i>	-	886	-	-	-	-	-
	1709 Covid -19 Defensie	-	886	-	-	-	-	-

Beleidsprioriteiten	Urgentiefase
Covid 19	~ Grensbeheersing en controle ~ Ondersteuning Covid Commissie ~ Ondersteuning KPS ~ Beschikbaarstellen van capaciteit aan de Covid Commissie
Stabilisatie	~ Verhoging zelfvoorziening ~ Ondersteuning ordening mijnbouwsector/ toerismesector ~ Beveiliging natuureservaten
Armoede bestrijding	~ Ondersteuning overige Ministeries ~ Donaties groente en fruit aan sociale instellingen ~ Sociale ondersteuning door de afdelingen Genie en Transport aan kwetsbare groepen in de samenleving

Tekstuele Toelichting per Programma:

Programma : Binnenlandse Veiligheid

De totale raming van dit programma bedraagt **SRD 3.000.000,=**.

0805 Kosten i.v.m. waarborgen veiligheid

Voor deze beleidsmaatregel is er een bedrag geraamd voor operaties op leger en krijgsmachtsniveau alsook voor trainingen en oefeningen en bilaterale en multilaterale samenwerkingen, de aanschaf van specifiek militair operationele middelen zoals vaar- en voertuigen, drones, munitie, communicatiemiddelen, logistieke middelen en andere tactische middelen voor navigatie te land, water en lucht. Allen met het doel de presentie van het Nationaal Leger c.q. overheidsgezag op te voeren in stad, district, op zee, in de lucht en in het bijzonder om op de grenzen gezamenlijk met andere veiligheidsinstituten zoals het KPS en de Kustwacht, de grenscontrole effectief te doen versterken. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2022 is **SRD 3.000.000,=**.

Programma : Subsidies en Bijdragen

Dit programma is geraamd voor een totaal bedrag van **SRD 3.060.000,=**.

0919 Bijdrage Stichting Reintegratie Ex - Militairen:

Deze stichting is onder meer belast met de opvang en begeleiding van hulpbehoevende ex-militairen. Voor deze beleidsmaatregel is een bedrag geraamd ter dekking van de exploitatiekosten van de stichting, de kosten i.v.m. de resocialisatie toelage en de invaliditeitsuitkering aan de leden van deze doelgroep en de kosten voor (medische/psychiatrische) behandeling. Verder zal er geïnvesteerd worden in trainingen en structurering van de medische zorg. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2023 is **SRD 3.060.000,=**.

Programma : Internationale samenwerking

Dit programma is geraamd voor een totaal bedrag van **SRD 38.000,=**.

1403 Militaire Diplomatieke Vertegenwoordiging

Deze beleidsmaatregel voorziet in de exploitatiekosten van de militair-diplomatieke vertegenwoordigingen in de ontvangende staten. Deze is thans het bureau van de Militair Attaché van de Republiek Suriname in Brazilië, echter, vanwege de bezuinigingsmaatregelen is het Ministerie van Defensie overgegaan tot het terugroepen van de Militair Attaché van de Republiek Suriname in Brazilië. Echter zijn er voor het dienstjaar 2021 nog achterstallige kosten c.q. schulden waaraan moet worden voldaan. Voor het inlopen van deze schulden is voor het dienstjaar 2023 een bedrag van **SRD 38.000,=** geraamd.

Programma: Financieel economisch

Dit programma is geraamd voor een totaal bedrag van **SRD 350.000,=**.

1616 Aflossingen detachementen en grensposten Nationaal Leger

Deze maatregel is specifiek bedoeld voor de reguliere aflossingen van detachementen en grensposten over het geheel land. De reguliere aflossingen zijn essentieel voor het zorgdragen van de presentie van het Nationaal Leger c.q. overheidsgezag in het binnenland, te zee, te lucht en in het bijzonder op de grenzen waar gezamenlijk met de andere veiligheidsinstellingen zoals het KPS en de Kustwacht, voor orde en veiligheid wordt gezorgd. Dit programma is geraamd voor een totaal bedrag van **SRD 350.000,=**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Hoofdbeleidsgebied / Kernthema's: Binnenlandse veiligheid				
Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2021	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
0805. Kosten i.v.m. waarborgen veiligheid	Aanschaf specifiek militair operationele middelen voor het opvoeren van de slagkracht van het NL	Geen activiteiten	aanschaf vaar-en voertuigen, drones, munitie, communicatie middelen en andere tactische middelen voor navigatie te land, water en lucht	door verbeterde mobiliteit, monitoring, communicatie en andere randvoorwaarden gezorgd voor presentie en zodoende een beter veiligheidsgevoel te hebben gecreëerd
Op-Hoofdbeleidsgebied / Kernthema's: Subsidies				
0919. Bijdrage Stichting Reintegratie Ex-Militairen	her-, om- en bijscholing als ook specifieke medische en psychiatrische zorg t.b.v. de doelgroep	Exploitatie kosten en toelagen van de doelgroep volgens planning afgehandeld.	Personeels- en exploitatiekosten en toelagen t.b.v. de doelgroep afgehandeld	Toelagen en exploitatiekosten volgens respectievelijk behoefte en opgave afgehandeld
0920. Bijdrage Stg. Ismay van Wilgen Sporthal	a. het bevorderen en garanderen van de instandhouding van de Ismay van Wilgen sporthal en bijbehorende ruimten; b. het aanbieden van een publiekvrindelijke sportaccommodatie waar gebruikers optimaal zaalsporten kunnen beoefenen en bezoekers met plezier kunnen verpozen. c. het bevorderen van deelname aan zaalsporten in de ruimste zin des woords, voor zo ver wettelijk toegestaan.	De bijdrage volgens planning afgehandeld	Geen activiteiten	Geen activiteiten
OP-Hoofdbeleidsgebied / Kernthema's: Internationale samenwerking				
1403. Militaire Diplomatieke Vertegenwoordiging	voorzien in de exploitatiekosten van de militairdiplomatieke vertegenwoordigingen in de ontvangende staten	Exploitatie kosten overgemaakt	Overmaking van de exploitatiekosten conform behoefteopgave.	Exploitatiekosten volgens planning overgemaakt
OP-Hoofdbeleidsgebied / Kernthema's: Financieel economisch				
1616. Aflossingen detachementen en grensposten NL	Deze beleidsmaatregel is specifiek bedoeld voor de reguliere aflossingen van detachementen en grensposten over het geheel land.	bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district	bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district	Verplaatsingen naar en van de detachementen en grensposten bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district

TOELICHTING OP DE MIDDELEN

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Nota van wijziging	Raming 2024	Raming 2025
Titel III	Ontvangsten	7	2.605	5		5	5
	<i>Niet</i>						
53	Belastingmiddelen	7	2.605	5		5	5
53145	Bestekkosten	7	5	5		5	5
53423	Diverse vergoeding	-	2.600	-		-	-

Tekstuele toelichting per Middel

Toelichting op de Middelenbegroting:

Bestekkosten:

Deze gelden bestaan uit de bijdrage van leveranciers die inschrijven voor de openbare aanbesteding voor de levering van houdbare en niet - houdbare levensmiddelen tweemaal per jaar en overige inschrijvingen. Voor de bestekkosten wordt een tarief van **SRD 500,=** gehanteerd, hetgeen kostendekkend is. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2023 is **SRD 5.000,=**.

Afdeling 5. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking

De begroting voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking wordt vastgesteld, als volgt:

De President van de Republiek Suriname geeft conform de Grondwet, artikel 101, leiding aan de buitenlandse politiek en bevordert de ontwikkeling van Suriname in de internationale rechtsorde. De richting en inrichting van het buitenlands beleid is derhalve het prerogatief van de President. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking (hierna te noemen, MBIBIS) is in deze context de directe werk arm van de President en als zodanig belast met de uitvoering van het buitenlands beleid. Voor een effectieve en efficiënte uitvoering van het buitenlands beleid, vindt optimale afstemming plaats tussen het Kabinet van de President en het Ministerie van BIBIS respectievelijk met belangrijke stakeholders.

Conform de geldende tekst van het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58), zoals laatstelijk gewijzigd S.B. 2010 no 124, geldende tekst S.B. 2010 no. 174, zijn de bijzondere taken van het Ministerie van BIBIS (naamswijziging; SB 2020 no 141, Presidentieel besluit van 16 juli 2020, houdende aanpassing instelling Departementen van Algemeen Bestuur) omschreven en herschreven.

Aan het Ministerie worden in haar Beleidsnota 2020 – 2025, de volgende drie kerntaken toegekend:

- Een eerste kerntaak van het Surinaamse buitenlands beleid is domein overschrijdende belangenbehartiging, het voeren van een samenhangend buitenlands beleid en het waken over de coherentie van interne beleidskeuzes met de internationale agenda. Het buitenlands beleid moet zijn: consistent, dynamisch, ontwikkelings- en doelgericht en vertrouwenwekkend.
- Tot de tweede kerntaak, International Business, het bevorderen van de bilaterale handel en investeringen, het stimuleren van internationaal ondernemen, de acquisitie van investeringen uit het buitenland, de opdrachtverlening op het gebied van economische diplomatie, het sluiten en uitvoeren van handels- en investeringsverdragen via bi- en multilaterale netwerken, en het bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheids- en ontwikkelingsdoelstellingen d.m.v. economische- en publieke diplomatie.
- Tot de derde kerntaak, Internationale Samenwerking, behoren het bevorderen van duurzame economische groei en zelfredzaamheid als motor voor armoedebestrijding in Suriname. Centraal staan het versterken van het lokaal ondernemingsklimaat en ondernemerschap in Suriname.

Het beleidskader

Het Ministerie van BIBIS heeft een beleid geformuleerd, waarbij de onderstaande strategische doelstellingen van het Ministerie zoals vastgesteld in haar Beleidsnota 2020-2025 van belang worden geacht, n.l.:

1. Een versterkt en positief imago van ons land en verhoogde effectieve toegang op het internationaal podium.
2. Een verbeterd en versterkt investeringsklimaat voor het aantrekken van internationale investeerders.
3. COVID-19 diplomatie
4. Aantrekking van kapitaal voor duurzame ontwikkeling, onder andere het Diaspora fonds
5. Aantrekken en versterken van het menselijk kapitaal internationaal
6. Organisatieontwikkeling van het Ministerie en onze Ambassades en Consulaten.

Bovenvermelde doelstellingen voorzien in een basis voor de (reguliere) beleidsactiviteiten van het Ministerie en zullen in samenhang geschieden met de richting die is aangegeven voor de nationale ontwikkeling in het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026.

Conform de taakstelling van het Ministerie, zal de realisatie van de nationale ontwikkelingsdoelen centraal staan in onze interactie met strategische bilaterale en multilaterale samenwerkingspartners, teneinde onze economie te versterken en weerbaar te maken alsmede duurzame en inclusieve ontwikkeling en een verhoogde garantie voor veiligheid teweeg te brengen ten gunste van de Surinaamse natie.

Het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld, zowel nationaal en internationaal, zullen hierbij actief betrokken worden. Middels sterke publieke diplomatie waaronder een (re-)branding campagne, waarin Suriname met al haar potenties/ mogelijkheden belicht zal worden. Voorts zal er vooral gewerkt worden aan het vergroten van mogelijkheden voor productie, afzet en financiering voor het klein- en middelgroot lokaal ondernemerschap.

Het buitenlands beleid is voorts erop gericht om op basis van nationaal en internationaal geldende regels en conventies voor integer bestuur, democratie, rechtsstaat en respect voor mensenrechten, het imago van Suriname als vredelievende natie met leiders die wet en recht hooghouden, te bevorderen. Voor een effectievere coördinatie en follow-up van afspraken voortvloeiende uit de relaties die onderhouden worden met internationale samenwerkingspartners, zal verdere aandacht besteed worden aan de institutionele versterking van het Ministerie. In het kader van het organisatieontwikkelingstraject van het Ministerie is er in 2022 reeds een aanvang gemaakt met de voorbereidingen voor het invoeren van een HRM beleid, waarvoor er een consultant is aangetrokken. In het dienstjaar 2023 zal hieraan verdere invulling worden gegeven.

Prioriteiten buitenlands beleid

Bij de prioriteitsstelling van het buitenlands beleid wordt bij de synchronisatie van de strategische doelstellingen van het Ministerie met de nationale ontwikkelingsdoelen, rekening gehouden met de richting die wordt aangegeven in het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022 – 2026 en het Herstelplan (HP) 2020 – 2022, het laatstgenoemde dat nu een integraal onderdeel vormt van het MOP.

Overeenkomstig de vastgestelde tijdslijn in het Herstelplan 2020-2022 bevindt het land zich momenteel in de stabilisatiefase, m.a.w. de fase waarin de economie weer in evenwicht wordt gebracht en de basis wordt gelegd voor een toename van welvaart en welzijn.

In dit verband continueert het Ministerie haar ondersteuning bij de herstructurering van de buitenlandse schulden en de bilaterale schuldverlichting. Tevens zal aandacht worden besteed aan donorcoördinatie, waarbij er gericht financiering van (ontwikkelings)projecten via relevante donoren c.q. samenwerkingspartners aangevraagd zal worden.

Ter verwezenlijking van de doelen in het Herstelplan 2020-2022, zijn er maatregelen voor MBIBIS opgenomen ter ondersteuning en stimulering van productie, export, werkgelegenheid en infrastructuur, waarvan de uitvoering in 2023 zullen worden voortgezet nl.:

1. Modernisering Investeringswet 2001;
2. Local Content;

In het MOP 2022-2026 zijn er zes strategische actiepunten geïdentificeerd voor het Ministerie, die al dan niet in samenwerking met andere (overheids)instanties zullen worden gerealiseerd. Deze strategische actiepunten, die in acht genomen dienen te worden bij de prioritisering van beleidsmaatregelen, zijn als volgt:

1. Opstellen, indienen, aannemen en afkondigen Wet op Local Content (A6.1.1)
2. Instellen Local Content Development Office (A6.6.16)
3. Afstemmen buitenposten met vakministeries voor gerichte internationale samenwerking [*via het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking*] (A6.6.16)

4. Intensieve regionale en internationale samenwerking m.b.t. grensoverschrijdende visbestanden en visserijcontrole (A6.13.9)
5. Verkorten van procedures voor hooggeschoolde migranten die in diverse productiesectoren en in het hoger onderwijs inzetbaar zijn (A6.28.3)
6. Invoeren mechanisme “*citizen by investment*” (A6.28.4)

Ad. 1 / Ad. 2

In het Herstelplan 2020-2022 is BIBIS als coördinator geïdentificeerd voor het Local Content beleid en is dit voortgezet in het MOP 2022-2026. In augustus 2021 is er door het Ministerie een Local Content Werkgroep ingesteld die zich richt op het op Beleidskader, Wettelijk kader, en Institutioneel Kader van Local Content. De activiteiten van deze werkgroep zullen ook in 2023 worden gecontinueerd.

Ad. 3

Dit heeft voor het Ministerie een “ongoing” karakter, aangezien dit verankerd is in de taakstellingen van het Ministerie. Dit strategisch actiepoint zal derhalve hoofdzakelijk worden verwezenlijkt via de reguliere beleidsactiviteiten van het Ministerie.

Ad.4

Er zal in coördinatie met het Ministerie van LVV invulling gegeven worden aan de “intensieve regionale en internationale samenwerking m.b.t. grensoverschrijdende visbestanden en visserijcontrole”.

Ad. 5

Ter realisatie van dit strategisch actiepoint zal er een interdepartementale werkgroep worden ingesteld die vanuit MIN BIBIS zal worden gecoördineerd.

Ad. 6

Alhoewel dit strategisch actiepoint 2024 als startperiode heeft, is er in maart 2022 reeds een aanvang gemaakt met de voorbereidingen middels het instellen van een Werkgroep “*Citizen by Investment*”, die vanuit MIN BIBIS gecoördineerd wordt. In de werkgroep hebben zitting: vertegenwoordigers van het Kabinet van de President, Kabinet van de Vice-President, MBIBIS, het Ministerie van Financiën en Planning, en het Ministerie van Justitie en Politie.

Op het vlak van het personenverkeer en de Diaspora, zal prioriteit gesteld worden bij:

- Verlening van effectievere en efficiëntere consulaire bijstand aan Surinaamse onderdanen en bedrijven in het buitenland.
- Het verder onderhandelen over mogelijke visa-afschaffingsovereenkomsten ter facilitering van het personenverkeer in het bijzonder in verband met de spin-off die een dergelijke ontwikkeling met zich zal meebrengen in het kader van o.a. toerisme.
- Bevordering van de bijdrage van de diaspora aan de nationale ontwikkeling, waarbij ondersteuning zal worden verkregen van het IOM (*International Organization for Migration*) t.b.v. de capaciteitsversterking en beleidsvorming van het Diaspora Instituut.

Covid-19

Het Ministerie zal ondersteuning blijven verlenen in de strijd tegen COVID-19. De negatieve effecten van de Covid-19 pandemie hebben de kwetsbare inrichting van verscheidene sectoren blootgelegd. Ter ondersteuning van kwetsbare sectoren, zal MBIBIS ervoor zorgdragen dat er via haar beleidsprogramma's adequaat zal worden ingespeeld op de positieve ontwikkelingen die zich internationaal voltrekken op het gebied van het weerbaarder worden tegen de negatieve effecten van covid-19.

Planning en Capaciteitsversterking

De Ministeriële Plan Unit (MPU) draagt zorg voor de plan technische ondersteuning ten behoeve van de beleidsactiviteiten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Business en Internationale samenwerking, en zal zich o.a. toeleggen op de planning, monitoring en evaluatie met behulp van jaarprogramma's en tussenrapportages, teneinde bij te dragen aan een resultaatgerichte organisatie. In het kader van het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022 – 2026 zal vanuit de MPU in samenwerking met het Planbureau voor de nodige begeleiding worden gezorgd bij de uitwerking en implementatie van de strategische actiepunten.

Voorts zal er met de algehele “herstructurering” van het Ministerie (en de buitenposten) om effectief in te spelen op de dynamiek van de ontwikkelingen in de internationale betrekkingen en de veranderende behoefte van de samenleving, eveneens (waar nodig) aandacht besteed moeten worden aan capaciteitsversterking van het personeel middels opleidingen, trainingen, etc.

Suriname Diplomaten Instituut (SDI).

In 2023 zal het trainen van staf en personeel gecontinueerd worden met als doel verdere professionalisering voor een efficiëntere en effectievere uitvoering van de werkzaamheden. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van expertise van zowel binnen- als buitenland en zullen mogelijkheden bij partner instituten worden benut.

Implementatie buitenlands beleid.

De uitvoering van de werkzaamheden van het Ministerie van BIBIS vindt voornamelijk plaats over de volgende directoraten:

Het Directoraat Buitenlandse Zaken;

Het Directoraat International Business;

Het Directoraat Internationale Samenwerking;

Het Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Zaken.

DIRECTORAAT BUITENLANDSE ZAKEN

De taakstelling van het Directoraat Buitenlandse Zaken omvat:

- a. het aangaan en onderhouden van politieke betrekkingen met het buitenland in het algemeen, alsmede de coördinatie en aansturing van de contacten van de overige ministeries met het buitenland;
- b. het onderhouden van diplomatieke betrekkingen met het buitenland via de gevestigde vertegenwoordigingen van landen en internationale organisaties in Suriname;
- c. het aangaan en onderhouden van de betrekkingen met overheidslichamen, colleges, functionarissen en instellingen in het buitenland;
- d. het verzamelen van inlichtingen omtrent het buitenland en de doorgeleiding daarvan naar de daarvoor in aanmerking komende instanties;
- e. de coördinatie inzake de voorlichting aan het buitenland en branding van Suriname;
- f. Het waarborgen van de soevereiniteit van Suriname, o.a. het beschermen van de grenzen van de Republiek Suriname.

Beleidsgebied: Bilaterale Betrekkingen

Tot de bilaterale betrekkingen worden gerekend alle partners, uit de diverse geografische continenten, waarmee Suriname diplomatieke betrekkingen onderhoudt. De activiteiten die binnen deze betrekkingen plaatsvinden, dienen te resulteren in duurzame samenwerking ter bevordering van de weerbaarheid van het land op economisch, sociaal, cultureel en milieu gebied, teneinde bij te dragen aan duurzame ontwikkeling.

Grens- en buurlanden

In de grens- en buurlandenpolitiek zullen onze inspanningen in 2023, net zoals in de voorgaande jaren, gericht zijn op de verdere realisatie van de gemaakte afspraken in het kader van de samenwerking met onze grens- en buurlanden. Het buitenlands beleid ten opzichte van Brazilië, Guyana en Frans-Guyana (Frankrijk) zal ook in dit dienstjaar bijzondere aandacht genieten, als gevolg van de behoefte van Suriname om indachtig het principe van goed nabuurschap en onder meer uit veiligheidsoverwegingen in de ruimste zin des woord, goede betrekkingen te hebben met deze landen.

Grensbeleid

De Nationale Grens Commissie heeft per ingaande 26 februari 2021 het volgende mandaat:

1. om de onderhandelingen voor deel 4 van de oost grens met Frankrijk nl. vanaf de samenvloeiing van de Lawa, Marowini en de Litani, aan te vangen;

2. het uitwisselen van Historische Documenten door de subcommissie Historische Documenten in het kader van de grensonderhandelingen met Guyana;
3. om de technische onderhandelingen aan te vangen voor wat betreft de overlap met Barbados in het Continentaal Plateau.

In het dienstjaar 2023 zullen de werkzaamheden van de Grens Commissie op grond van genoemd mandaat worden voortgezet.

Brazilië:

Brazilië blijft ook in deze periode één van de belangrijke strategische partners van Suriname. Met het werkbezoek van de President van Brazilië in januari 2022 is er een extra dimensie gegeven aan deze samenwerking. In 2023 zal er follow up plaatsvinden van het bilateraal werkprogramma, zoals overeengekomen in de Gemengde Commissie, welke in 2022 is geïnstalleerd.

Voorts zal de uitvoering van de projecten, welke in 2022 is aangevangen, na bijkans een jaar te zijn opgeschort vanwege de COVID-19 pandemie, worden gecontinueerd in 2023. Er zal een missie van het Braziliaans Agentschap voor Samenwerking (ABC) plaatsvinden, waarbij de uitvoering van de lopende projecten zal worden besproken en nieuwe projecten zullen worden geïnitieerd op de volgende gebieden: landbouw; voedselveiligheid; toerisme; handel; onderwijs; gezondheid; defensie; justitie en politie; institutionele versterking; energie; politieke samenwerking inzake openbare veiligheid, grensoverschrijdende criminaliteit (o.a. drugs-, mensen- en wapenhandel) en grens- en kustbeveiliging.

Er zal in 2023 ook invulling worden gegeven aan het besluit van de Presidenten om een trilaterale *Strategic Dialogue Cooperation Platform* (SDCP) te installeren, waarin Suriname, Brazilië en Guyana participeren.

Frans-Guyana (Frankrijk):

In de relatie met Frans-Guyana zal het accent worden gelegd op de follow up activiteiten i.h.k.v. de drie prioriteitsgebieden van de River Council, t.w.: Management of the River; Security en Environment (besloten tijdens de eerste meeting van de Nationale Coördinatoren op 5 nov. 2021). De River Council bestaat nu uit een Managementteam (ODIS, ODBA en DC Marowijne) en een Technisch team (Vertegenwoordigers van de afdelingen IS, GBL en Europa) met daaronder de werkgroepen (prioriteitsgebieden). Tevens zal verdere invulling worden gegeven aan de afspraken, die gemaakt zijn tussen de President van Suriname en de President van de "*Collectivité Territoriale de Guiana*" (CTG) tijdens hun virtuele meeting op 21 oktober 2021.

Guyana:

In de relatie met Guyana zal ook in het dienstjaar 2023 verdere invulling worden gegeven aan de inspanningen van de door de Presidenten van de beide landen in 2020 geïnstalleerde *Strategic Dialogue and Cooperation Platform* (SDCP). In dit verband zal de implementatie van het overeengekomen werkprogramma worden gecontinueerd. Er zal in 2023 ook invulling worden gegeven aan het besluit van de Presidenten om een trilaterale SDCP te installeren, waarin Suriname, Brazilië en Guyana participeren.

Bolivariaanse Republiek Venezuela:

In het dienstjaar 2023 zal de focus van Suriname m.b.t. Venezuela worden gelegd op het evalueren en/of afhandelen van de lopende afspraken. Tevens zal Suriname internationaal blijven benadrukken dat de politiek - economische situatie in Venezuela moet worden opgelost middels constructieve dialoog.

Betrekkingen met landen in de Amerika's.

Canada: Met Canada ligt een verbreding van de samenwerking op basis van de prioriteitssectoren van de Regering in het verschiet, te weten: de extractieve sector (met inbegrip van de hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen w.o. water, bos en visserij); *agribusiness*; toerisme en diensten in het bijzonder *transshipment*. In dit kader wordt een lange termijn samenwerking op het gebied van capaciteitsversterking voorgestaan.

De Verenigde Staten van Amerika: De samenwerking tussen Suriname en de Verenigde Staten van Amerika is sterk gericht op de bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad, waaronder drugs- en mensenhandel en *anti-money laundering*.

De Verenigde Staten blijven één van de belangrijkste handelspartners van ons land. Suriname biedt nieuwe mogelijkheden voor export en investeringen. Het faciliteren van directe buitenlandse investeringen ofwel FDI in Suriname, met name in de olie- en gasindustrie en aanverwante sectoren, is van groot belang. Derhalve zal de samenwerking in de mijnbouwsector worden gecontinueerd in 2023.

Panama: Op bilateraal gebied kan verdere uitvoering worden gegeven aan de samenwerkingsgebieden die ontwikkeling voorstaan, m.n. het bevorderen van handel en connectiviteit, waarbij het laatstgenoemde positieve impulsen kan geven aan de wederzijdse toerisme sectoren.

Cuba: In de samenwerkingsrelatie met de Republiek Cuba is er ruimte voor kennisuitwisseling op het gebied van onder andere landbouw ter verbetering van landbouwgewassen om voedselzekerheid te garanderen. Daarnaast kan de capaciteitsversterking in specifieke sectoren waaronder de medische zorg van grote meerwaarde zijn Suriname.

Betrekkingen met landen in het Caraïbisch gebied

Barbados: De samenwerking tussen Suriname en Barbados zal in het dienstjaar 2023 worden voortgezet, indachtig de gemaakte afspraken n.a.v. de Suriname-Barbados Gemengde Commissie met als prioriteitsgebieden landbouw, veeteelt en natuurlijke hulpbronnen.

Betrekkingen met landen in Europa

Op het Europese continent zal in 2023 aandacht worden besteed aan de uitbreiding en verdieping van de bilaterale relaties.

Frankrijk: Met Frankrijk zal er verdere uitdieping plaatsvinden van de reeds bestaande intensieve uitwisseling en samenwerking op het gebied van veiligheid en criminaliteitsbestrijding, waarbij de ontwikkeling van beide gemeenschappen in het grensgebied centraal staat.

Binnen het raamwerk van de Gemeenschappelijke Verklaring inzake gezamenlijk beheer en ontwikkeling van het grensgebied, zal de samenwerking voorts worden versterkt op de volgende gebieden: personenverkeer, gezondheid, cultuur, handel en economische samenwerking, transport en infrastructuur, agrarische sector, milieu en vrij verkeer van personen.

Nederland:

De samenwerkingsrelatie met Nederland, die na de herstart van de relatie is opgeschroefd, onder meer middels implementatie van de projectvoorstellen in het kader van het Makandra financieringsmechanisme van Nederland, verloopt gestaag en zal in 2023 worden voortgezet. Er zal in 2023 verdere invulling worden gegeven aan de gemaakte afspraken, voortvloeiend uit het officieel bezoek van President Chandrikapersad Santokhi aan Nederland in 2021. Het proces inzake de besteding van de resterende Verdragsmiddelen op basis van de door Suriname aangegeven prioriteiten is thans in volle gang en zal in 2023 worden gefinaliseerd en uitgevoerd.

Er zal voortzetting plaatsvinden van de bestaande culturele samenwerking, het gezamenlijk optrekken op multilaterale fora, versterking van de banden tussen Suriname en de Caraïbische delen van het Koninkrijk en het verkennen van een modus, waarop er aansluiting kan worden gevonden bij internationale initiatieven en fondsen gericht op klimaatrelevante onderwerpen.

Turkiye: De bilaterale relatie met Turkiye zal in 2023 verder worden versterkt, ondermeer middels het wederom benoemen van een Niet-Residerende Ambassadeur van Suriname voor Turkiye. Voorts zullen de onderhandelingen met betrekking tot de conceptovereenkomsten inzake bevordering en bescherming van investeringen en luchttransport worden voortgezet. In het kader van de overeenkomst inzake handel en economische samenwerking zal een Gemengde Commissie Suriname en Turkiye worden opgezet. Tevens zullen er politieke consultaties worden gevoerd tussen beide landen. Participatie zal tevens plaatsvinden in de jaarlijkse Antalya Diplomacy Forum in Türkiye, waarbij van gedachten wordt gewisseld omtrent de invloed van recente ontwikkelingen op de internationale betrekkingen.

Vaticaanstad :Ter intensivering/ bevordering van partnerschap met één van de meest invloedrijke religieuze organisaties/staat in de wereld, zal er op basis van de daarbij geïdentificeerde prioriteitsgebieden een Diplomatieke Vertegenwoordiging van de Republiek Suriname bij de Heilige Stoel, Vaticaanstad, worden gevestigd.

Zwitserland: In het kader van het uitdiepen van partnerschappen en internationale relaties, alsook intensivering van de bilaterale relatie met Zwitserland zal er een Ambassade/ Permanente Missie van Suriname in Genève, Zwitserland, worden gevestigd.

Italië : De implementatie van de Overeenkomst inzake Economische, Wetenschappelijke, Technische en Culturele Samenwerking tussen Suriname en Italië zal worden voortgezet. Er zal worden geparticipeerd in de jaarlijkse *Italy-Latin America and Caribbean conference*, waarbij de relatie tussen Italië en de landen in de Latijns-Amerikaanse en Caraïbische regio aan de orde wordt gesteld.

België: De samenwerking met België zal worden uitgediept en zal er ondersteuning worden gezocht voor het verzoek van Suriname inzake visum vrijstelling voor het Schengengebied.

Curaçao: De handelsrelatie met Curaçao zal worden uitgediept en verbreed.

Servië :De relatie met Servië zal verder worden uitgediept op verschillende gebieden zoals: infrastructuur, landbouw, IT (Informatie Technologie), cultuur en investeringen. Voorts zullen er naast de bestaande technische samenwerking ook politieke consultaties plaatsvinden.

Roemenië: De samenwerking met Roemenië zal worden uitgediept, middels voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. uitstaande overeenkomsten, alsook samenwerking op het gebied van cultuur en capaciteitsversterking.

Verenigd Koninkrijk van Groot- Brittannië en Noord- Ierland (VK): De samenwerking met het VK zal worden uitgediept, middels werkbezoeken, waarbij de samenwerkingsgebieden verder zullen worden uitgewerkt en verstevigd.

Estland: De bilaterale samenwerking met Estland zal worden uitgediept middels implementatie van de getekende *Memorandum of Understanding* (MoU) inzake politieke consultaties en de MoU inzake de samenwerking op het gebied van *e-governance for public officials*.

Noorwegen: De samenwerkingsrelatie met Noorwegen zal worden verstevigd middels voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de visa waiver overeenkomst voor diplomatieke, dienst en zakenpaspoorten, alsook de raamwerkovereenkomst inzake vriendschap en samenwerking.

Slowakije: De bilaterale samenwerking met Slowakije zal worden uitgediept middels voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de raamwerkovereenkomst inzake vriendschap en samenwerking, alsook de overeenkomst inzake de vrijstelling van visumplicht voor houders van diplomatieke en dienstpaspooten.

Polen: De bilaterale samenwerking met Slowakije zal worden uitgediept middels voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de raamwerkovereenkomst inzake vriendschap en samenwerking.

Azerbeidzjan: De bilaterale samenwerking met Azerbeidzjan zal worden uitgediept middels voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de conceptovereenkomst inzake vriendschap en samenwerking en de MoU inzake Politieke Consultaties.

Spanje: De bilaterale samenwerking met Spanje zal worden verbreed en verdiept en de voortzetting en formalisering van onderhandelingen zal plaatsvinden m.b.t. de concept MoU inzake politieke consultaties.

Georgië: De samenwerkingsrelatie met Georgië zal worden verstevigd middels het ondertekenen en ratificeren van verschillende overeenkomsten tussen Suriname en Georgië, alsook politieke consultaties tussen beide landen.

Oekraïne: De bilaterale relatie met Oekraïne zal worden verbreed en uitgediept middels versteviging van de economische- en handelsrelatie.

Rusland: De bilaterale relatie met Rusland zal worden verdiept middels voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de concept overeenkomsten/MoU's inzake:

- defensie samenwerking.
- uitlevering wederzijdse rechtshulp in strafzaken.
- draft treaty on transfer of convicts.

- draft Memorandum on Cooperation between the Ministries of Foreign Affairs of the Russian Federation and the Republic of Suriname.
- draft Memorandum on Cooperation in the Field of Culture between the Ministry of Culture of the Russian Federation and the Ministry of Education, Science and Culture of the Republic of Suriname. - draft Memorandum of Understanding between Peoples' Friendship University of Russia (RUDN University).

Betrekkingen met landen in Azië

Suriname onderhoudt decennialang politieke, economische, commerciële en sociaal-culturele banden met een aantal Aziatische landen, waaronder China, India, Indonesië, Japan, Singapore, Zd. Korea, Maleisië en Thailand. De bilaterale relatie met China, India, Indonesië, Japan kan als intensief gekarakteriseerd worden, in tegenstelling tot Singapore, Maleisië en Thailand die een minder intensieve samenwerking kennen; echter is dit geen limitatieve opsomming. In dit verband kan de bilaterale relatie met Zuid-Korea worden genoemd, die zich de afgelopen periode veelal heeft geconcentreerd op de ondersteuning van kandidaturen en de verstrekking van ODA fonds(en).

In het kader van de verdere verdieping van deze relaties dient tevens, doch niet limitatief, gerefereerd te worden naar de implementatie van bestaande mechanismen (de zgn. Consultatie Mechanismen (JCM's), raamwerk overeenkomsten, technische samenwerking Forums, evenals wederzijdse "*High Level Meetings*"). Vrij recent zijn er in bilateraal verband vruchtbare consultaties geweest met enkele bevriende naties.

Voor het dienstjaar 2023 zullen de betrekkingen met de landen op het Aziatisch continent worden gecontinueerd, waarbij follow-up zal worden gegeven aan afspraken, die gemaakt zijn in het kader van de diverse bilaterale programma's en of mechanismen binnen de economische en technische samenwerking met voornoemde landen.

Indonesië

Aan de hand van politieke consultaties zal in 2023 follow-up worden gegeven aan afspraken, die gemaakt zijn tijdens de Zesde (6e) Gemengde Commissie vergadering Suriname – Indonesië, welke virtueel heeft plaatsgevonden op 9 april 2021. Voorts zal tegen de achtergrond van de 7^e JCM, die gepland is voor 2023 in Suriname, de voorzetting en verdere concretisering van gemaakte afspraken in bilaterale sfeer plaatsvinden.

Met het oogmerk om meer FDI's aan te trekken zal in 2023 wederom de mogelijkheid worden geboden aan o.a. ondernemers om deel te nemen aan de "*Indonesia-Latin America and the Caribbean Business Forum (INA-LAC)*" en de "*Trade Expo Indonesia*" in Indonesië. Deze fora hebben als doel om bekendheid te geven aan de opportuniteiten op het gebied van handel en investering, om zodoende de handelsrelatie tussen deze regio's te intensiveren.

Indachtig het streven van de Regering om het imago van Suriname als vredelievende natie, waarbij democratie, rechtsstaat en respect voor mensenrechten hoog in het vaandel staan, internationaal te versterken, zullen de jaarlijks terugkerende conferenties, waaronder de Archipelagic and Island States Forum (AIS) en Bali Democracy Forum (BDF), wederom in 2023 plaatsvinden. Deelname aan deze internationale conferenties biedt de mogelijkheid om op het internationaal forum het nationaal belang en standpunt van Suriname ter zake kenbaar te maken.

China

Verdere consolidatie en het diepgaand uitbouwen van de relatie met de Volksrepubliek China, als één van de ontwikkelingspartners van de Republiek Suriname, is van eminent belang. In het kader hiervan wordt gerefereerd naar de diverse lopende projecten, die ook in het dienstjaar 2023 de bilaterale agenda zullen uitmaken. In casu wordt verwezen naar diverse schenkings- en samenwerkingsprojecten w.o. het "*Water supply project for innerland villages*", de bouw van de "*Agricultural Technical Cooperation Center*", "*Juncao Technical Aid Project*", de "*China Aid Road Monitoring Project*", voortzetting Dalian (asfalterings) projecten, het huizenbouw project, project uitbreiding JAP luchthaven etc., om enkele prioritaire projecten te noemen.

Het proces om te geraken tot de ondertekening en verdere uitvoering van de volgende overeenkomsten en verdragen zal tevens worden gecontinueerd: toerisme overeenkomst, luchtvaart overeenkomst, overeenkomst met het Korps Politie Suriname, “*Mining and Mineral Resource Management Cooperation*”, “*Avoidance of Double Taxation*”, investeringsovereenkomst en de uitvoering van het Uitleveringsverdrag incl. het aspect van de “*Mutual Legal Assistance (MLA)*”.

Realisatie van bovenvermelde projecten en overeenkomsten zal bijdragen tot de verdien capaciteit van Suriname en daaraan gekoppeld de verdieping van de bilaterale relaties.

In het dienstjaar 2023 zal de samenwerking tussen Suriname en China op multilateraal vlak zich veelal richten op de mogelijke ondersteuning van wederzijdse steunaanvragen en zullen de eerder gemaakte afspraken dan ook verder worden geconcretiseerd, om zodoende te geraken tot tastbare resultaten, gedragen door de principes van wederzijds belang en voordeel.

CELAC - China Fonds (CCF)

In 2023 zal de focus er tevens opgericht zijn de goede bilaterale betrekkingen met China te maximaliseren, om zodoende optimaal voordelen te halen uit de fondsen van het CELAC - China mechanisme. Vermeldenswaard is dat deze fondsen een looptijd hebben van maximaal 12 jaar, vanaf het jaar 2016. Het is verwachtbaar dat het Confucius Instituut, als één van de belangrijke doelstellingen die uit het China - CELAC forum is voortgevloeid, ook in 2023 een belangrijke rol zal blijven vervullen ter bevordering van de Chinese taal (Mandarijn) en de cultuuruitwisseling.

Binnen de bilaterale relatie met China, zal het aspect van de capaciteitsversterking een voornamelijk rol blijven vervullen. In dit verband wordt verwezen naar de jaarlijks aangeboden (virtuele) trainingen en seminars, evenals de beurzen die door de Chinese overheid worden aangeboden. Ook de samenwerking binnen het CCF zal worden ingezet voor het versterken en uitbreiden van ons “*human capital*”.

Verder zal de sociaal-culturele samenwerking tussen beide landen gecontinueerd worden. In dit kader wordt verwezen naar o.a. “*The Chinese in me*” foto-expo, met het doel de geschiedenis van Surinaamse Chinezen te belichten en het wederzijds begrip en kennis van de Surinaamse samenleving over zichzelf te vergroten.

De intensieve samenwerking met de Volksrepubliek China, de intenties tot verruiming hiervan in diverse sectoren van gemeenschappelijk belang en interesse mede gedragen door de uitvoering van de economische diplomatie, evenals de uitgestrektheid van het land, liggen mede ten grondslag aan de overweging om in belang van het verbeteren van de handels- en investeringsmogelijkheden tussen beide landen, een Honorair Consul te benoemen in meerdere steden.

India

Het belang voor Suriname in de relatie met India ligt voornamelijk in de realisatie van de nationale doelen en duurzame ontwikkeling middels de implementatie van bilaterale samenwerkingsprojecten, technische assistentie en financiële ondersteuning middels kredietlijnen, capaciteits-versterking middels speciale trainingsprogramma's, uitwisseling van expertise en ervaring op diverse gebieden en gebruikmakend van het “*Small Grants Assistant Programma*” voor de ondersteuning van “*grass roots*” projecten. Dit voltrekt zich voornamelijk binnen de context van het mechanisme van de Gemengde Commissie Vergadering (GCS-I), welke op ministerieel niveau voorgezeten wordt en tweejaarlijks plaatsvindt, afwisselend in New Delhi en Paramaribo.

De 7e GCS-I, heeft na wederzijdse afstemming, op 2 december 2020 virtueel plaatsgevonden vanwege de COVID-19 pandemie. De afspraken die tijdens deze vergadering zijn vastgelegd in het gezamenlijk “*outcome document*”, worden verder geconcretiseerd door de relevante actoren.

De financiële samenwerking met India geschiedt middels “*creditlines*” die India aan Suriname verstrekt. Het gaat om projecten die zowel een economisch als een sociaal karakter hebben. Een belangrijke voorwaarde is dat 75% van de projectwaarde uit India afkomstig dient te zijn en dat elke aanvraag middels een “*souvereign guarantee*” (staatsgarantie) gedekt dient te worden. Zijdens

Suriname worden de ingediende projectvoorstellen geselecteerd door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business & Internationale Samenwerking, het Ministerie van Financiën, het Bureau voor de Staatsschuld, het Kabinet van de Vice-President en het vakministerie dat het project regardeert. De voortzetting van de kredietlijn-projecten zal ook in 2023 plaatsvinden.

De Surinaamse zijde zal op effectieve en efficiënte wijze uitvoering geven aan de bilaterale programma's/ projecten. Zo is voor IGNOU en CEIT de afstemming op de Surinaamse werkelijkheid en behoefte duidelijk aangegeven met betrokkenheid van de actoren op het gebied van "*distance learning*" en "*information and communication technology*".

Door de aansluiting van Suriname bij het ISA Raamwerkverdrag voor samenwerking op het gebied van hernieuwbare energie zijn er nieuwe deuren geopend. Het verzoek voor ondersteuning van de ratificatie van de aangepaste "*Framework Agreement on the Establishment of the International Solar Alliance (FA-ISA)*", welke is gerelateerd aan de uitbreiding en toegankelijkheid voor alle VN lidlanden tot de ISA, zal ook in het dienstjaar 2023 verdere uitvoering kennen.

De verdere implementatie van de afspraken op het gebied van *Traditional Systems of Medicine*, na officiële ondertekening van betreffende overeenkomst, zal in de komende jaren ook zijn beslag moeten krijgen. India, maar ook Suriname heeft veel te bieden aan traditionele medicijnen. De nodige zaken moeten goed vastgelegd worden en afgestemd zijn op de nationale wetgeving van Suriname.

Voorts zijn er afspraken over de samenwerking onder de verkiezingsautoriteiten, de standaarden bureaus, en de archief bureaus. De samenwerking op cultureel gebied heeft een nieuwe dimensie gekregen door het concept van de *Creative Industries* verder te ontwikkelen.

De samenwerking op het gebied van capaciteitsversterking zal ook in het academisch jaar 2022 – 2023 verdere concretisering kennen. Beide landen zullen verdere invulling geven aan de "*Memorandum of Understanding between the Suriname Diplomatic Institute of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname and the Foreign Service Institute of the Ministry of External Affairs of the Republic of India*". Deze MoU maakt het mogelijk om op diverse gebieden een samenwerking aan te gaan met de *Foreign Service Institute* van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van India. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business & Internationale Samenwerking zal ook in 2023 invulling geven aan de "*Professional Courses for Foreign Diplomats (PCFD)*" van voornoemd Instituut.

Indachtig het principe van wederzijds voordeel en belang, zal de samenwerking met India in het dienstjaar 2023 verdere verdieping kennen op het gebied van, maar niet limitatief opgesomd, *direct investment*, het nationaal archiefwezen, cultureel-economisch en op educatief gebied. De samenwerking tussen Suriname en India op multilateraal niveau zal zich veelal richten op de mogelijke ondersteuning van wederzijdse steunaanvragen.

INDIA - CARICOM

De Surinaamse Regering buigt zich thans over de optimale benutting van de aangeboden kredietlijnen binnen de CARICOM, middels het aanbieden van relevante projectvoorstellen tegen de achtergrond van het nationaal ontwikkelingsplan van ons land. De uitvoering van deze projectvoorstellen zal tevens zijn weerslag hebben in het beleidsjaar 2023.

Japan

De bilaterale samenwerking tussen Suriname en Japan heeft als basis het economisch en technisch raamwerk en beslaat onder andere trainingen, schenkingen (grants) en leningen ten behoeve van projecten (*Official Development Aid, ODA*).

De technische samenwerking behelst de volgende beleidsgebieden:

- i. rampenbestrijding en milieu;
- ii. visserij,
- iii. energie,
- iv. gezondheidszorg; en
- v. educatie in de vorm van trainingen en beurzen.

Op het gebied van capaciteitsversterking zal ook in het dienstjaar 2023 verdere uitvoering gegeven worden aan de conceptovereenkomst, welke door Suriname is aangeboden aan Japan, nl. de “*Memorandum of Understanding for Cooperation between the Surinamese Diplomatic Institute of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname and the Diplomacy Academy of the Ministry of Foreign Affairs of Japan*”.

Japan biedt jaarlijks in JICA verband, technische ondersteuning aan Suriname in de vorm van trainingen op het gebied van armoedebestrijding, visserij, hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. Een andere vorm van ODA, die jaarlijks aangeboden wordt door Japan en een directe impact heeft op de welvaart en het welzijn van “*grassroots*” gemeenschappen, is de *Grant Assistance for Grassroots Human Security Project (GGP)*, voorheen de “*Small Scale Grant Assistance (SSGA)*” genoemd. Hierbij wordt er ondersteuning verleend aan projecten, die ingediend worden door NGO’s en lokale overheidsautoriteiten.

Het fiscaal jaar 2023 begint van 1 april 2023 en eindigt op 31 maart 2024. De “*Japan Special Fund (JSF)*” wordt voornamelijk gefinancierd door de *Inter-American Development Bank*. De middelen worden aangewend voor activiteiten in het kader van technische samenwerking, waaronder capaciteitsopbouw, verbetering van de infrastructuur, bescherming van het milieu en bevordering van de productieve sectoren in de regio.

Binnen het Japan - CARICOM samenwerkingsmechanisme zal de focus zich verder richten op het overwinnen van de kwetsbaarheden waarmee de CARICOM-lidstaten worden geconfronteerd, voornamelijk op het gebied van milieu, rampen risicovermindering, visserij en energie.

In 2023 zal de samenwerking tussen Suriname en Japan op multilateraal vlak zich veelal richten op de mogelijke ondersteuning van wederzijdse steunaanvragen.

Zuid-Korea

De relatie met Zuid-Korea heeft zijn basis in de technische samenwerking, welke tot uiting komt middels de zogeheten gezamenlijke commissievergaderingen. Voortbouwend op de verdere concretisering van de geïdentificeerde sectoren voor samenwerking, assisteert Zuid-Korea Suriname op het gebied van, maar beperkt zich niet tot, culturele uitwisseling, handel, voedselverwerking, toerisme en samenwerking in de particuliere sector. In dit kader dient ook een verwijzing gemaakt te worden naar de officiële ontwikkelingshulp (*ODA grant*). Voor wat betreft de ondersteuning van Zuid-Korea op het gebied van capaciteitsversterking middels de trainingen die worden aangeboden via het mechanisme van de *Korea International Cooperation Agency (KOICA)*, dat thans niet meer actief functioneert, wordt verwezen naar de ODA. Echter dient te worden opgemerkt dat de donatie van de ODA grant voor de dienstjaren 2021 en 2022 (nog) niet heeft plaatsgevonden.

Vanwege technische redenen, was de relatie tussen beide landen minder intensief, dan gewenst en was veelal gericht op de gewenste ondersteuning middels steunaanvragen op multilateraal vlak. In dit verband wordt verwezen naar de laatste, tevens 6^e Gemengde Commissie Vergadering die in het jaar 2012 heeft plaatsgevonden in Seoul. Beide zijden zijn thans in de fase om te werken aan de heractivering van dit mechanisme, welke conform gemaakte afspraken in bilateraal verband

tweejaarlijks plaatsvindt, alternerend tussen landen.

De actieve deelname van Suriname aan de *High Level Meetings* en in het “*Forum for East Asia Latin American Cooperation*” (FEALAC) zal verdere uitvoering kennen in 2023.

Voorts zal de Regering van Suriname zich moeten buigen over de mogelijke vervanging c.q. benoeming van een nieuwe Honorair Consul van Suriname in Seoul om zodoende op professionele wijze invulling te geven aan deze functie.

In het beleidsjaar 2023 zal de multilaterale samenwerking tussen Suriname en Zuid-Korea zich veelal richten op de mogelijke ondersteuning van wederzijdse steunaanvragen.

De relatie met de overige Aziatische landen

Voor wat de overige Aziatische landen betreft is de focus voor samenwerking gericht op de expertise die zij kunnen bieden aan Suriname, uitgaande van het principe van wederzijds belang en respect. Zo zijn er concrete afspraken met Thailand, Pakistan, Singapore en de Filippijnen om de bilaterale relatie verder inhoud te geven. In het verlengde hiervan dient melding gemaakt te worden van de diverse “*High Level engagements*” van de afgelopen periode.

Met Singapore is gekeken naar mogelijke samenwerkingen met betrekking tot handel op diverse gebieden en connectiviteit (lucht en zee). Tijdens recente bilaterale gesprekken zijn deze aspecten nader belicht met het oogmerk concrete stappen te ondernemen ter realisering hiervan in de naaste toekomst.

De overige bilaterale partners, waarvan de relatie thans “*low profile*” is, zullen verder in het dienstjaar 2023 aan een nadere bestudering worden onderworpen. Tot dusver bestaat de relatie met deze landen uit hoffelijkheden bij diverse aangelegenheden.

Betrekkingen met landen op het continent Afrika, Australië en Oceanië

Het onderhouden van de bestaande bilaterale betrekkingen met landen binnen het continent Afrika, Australië en Oceanië zal worden voortgezet in 2023 ter realisering van bilaterale afspraken om nationale ontwikkelingsuitdagingen aan te gaan. Voorts zullen nieuwe potentiële partnerschappen worden geïdentificeerd ter uitbreiding en versterking van de betrekkingen met genoemde continenten.

Republiek Ghana

Verdere bestendinging van de relatie met Ghana staat ook centraal in 2023. In het kader van de historische band zullen de gemaakte afspraken van 2022 verder worden uitgewerkt. Voorts zal de Surinaamse Ambassade in Accra worden ingezet voor het identificeren van potentiële business partners en het aantrekken van mogelijke investeerders op het gebied van onder andere olie en gas.

Koninkrijk Marokko

De samenwerking met het Koninkrijk Marokko is met de vestiging van een Ambassade en een Consulaat in respectievelijk Rabat en Dakhla in 2022, naar een hoger niveau getild. De gemaakte afspraken, die vervat zijn in de *Roadmap on Cooperation Program* voor de periode 2021-2024 met name op het gebied van handel, investering, landbouw, diplomatie, capaciteitsversterking en luchtvaart, zullen verder worden uitgewerkt in 2023.

Republiek Kenia

In 2023 zal het samenwerkingsverband met Kenia worden voortgezet. De geïdentificeerde gebieden, waaronder diversificatie van de agrarische sector en voedselveiligheid, zullen verder worden uitgewerkt.

Midden-Oosten

In het dienstjaar 2023 zal de bilaterale samenwerking met o.a. de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), de Staat Israël, het Koninkrijk van Saoedi-Arabië, het Sultanaat Oman en de Staat Qatar verder worden versterkt door het voeren van politieke en diplomatieke consultaties. Het uitwisselen van inzichten over gemeenschappelijke regionale en internationale kwesties is hierbij van eminent belang. Voorts zullen de continuering van de trainingen aangeboden door Israël, in 2023 plaatsvinden.

De samenwerking met het Midden-Oosten zal vervolgens naar een hoger niveau worden getild met het voornemen om in 2023 een Ambassade in deze regio te vestigen.

Beleidsgebied: Multilaterale betrekkingen

Multilaterale betrekkingen refereren naar de participatie van Suriname in regionale en internationale organisaties om effectief nationale en gemeenschappelijke doelen te bereiken. Regionale en internationale allianties worden steeds belangrijker in het oplossen van complexe en grensoverschrijdende vraagstukken en het bevorderen van de internationale rechtsorde, wereldvrede, welvaart en welzijn op mondiaal niveau. Derhalve is de actieve en effectieve participatie van Suriname in deze organisaties cruciaal om het nationaal belang en de nationale aangelegenheden op de internationale agenda te plaatsen. Suriname heeft in de afgelopen jaren bewezen in staat te zijn om naar tevredenheid invulling te geven aan belangrijke functies in deze organisaties en heeft ook regelmatig als gastheer opgetreden bij vergaderingen met vertegenwoordigingen op het hoogste niveau.

VN, OAS en OIC

De interactie van de Republiek Suriname met de internationale gemeenschap geschiedt op basis van de principes van gelijkwaardigheid, respect voor de soevereiniteit, solidariteit, bescherming en versterking van de rechtsstaat, mensenrechten en democratische waarden en normen. Voornoemde principes staan hoog in het vaandel bij de participatie van Suriname in de reguliere vergaderingen van de OAS (53ste AVOAS), de VN (78ste AVVN en de UNFCCC COP28), en de OIC (49ste CFM). Het buitenlandsbeleid is in dit kader tevens gericht op het behalen van de gestelde nationale ontwikkelingsdoelen in het belang van het Surinaamse volk en de nationale economie. Er zal in dit verband consequent de aandacht gevraagd worden voor de impact van klimaatverandering op de duurzame ontwikkeling van onze samenleving en het belang van het ontwikkelen van een multidimensionale kwetsbaarheidsindex voor kleine staten. Het is van belang om de huidige oneerlijke, onrealistische en contraproductieve classificatie instrumenten te herzien, vanwege het feit dat voornoemde classificatie-instrumenten landen in een kwetsbare en ongunstige positie plaatsen, met als resultaat dat veel landen uitgesloten worden van mondiale en regionale financiële instrumenten.

Voorts zal tijdens multilaterale vergaderingen benadrukt worden het feit dat, ondanks Suriname's committering voor behoud van het hoog bosbedekkingsniveau van meer dan 90% en haar functie als belangrijke carbon sink, klimaatverandering een bedreiging vormt voor ons land.

In nauw overleg met de overige ministeries, zal een heroriëntatie m.b.t. Suriname's lidmaatschap bij verschillende regionale en internationale organisaties plaatsvinden.

In het kader van de Verdragsverplichtingen van Suriname bij respectievelijk het Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten (BUPO) – en het Economische, Sociale en Culturele Rechten (CESCR) Verdrag, de volgende activiteiten plaatsvinden:

- interactieve dialoog met het VN Mensenrechten Comité i.h.k.v. het ingediend BUPO landenrapport van Suriname; en
- follow-up i.v.m. de rapportageverplichting i.h.k.v. het Internationaal Verdrag inzake CESCR.

EU – OACPS/CARIFORUM

In het dienstjaar 2023 zal de samenwerking tussen Suriname en de EU worden voortgezet, onder andere binnen het raamwerk van de Samoa Overeenkomst, als te zijn de opvolger van de Cotonou Partnerschapsovereenkomst. De Samoa overeenkomst bevat de volgende pillaren:

- (i) Mensenrechten, Democratie en Bestuur;
- (ii) Vrede en Veiligheid;
- (iii) Menselijke Ontwikkeling en Sociale Cohesie;
- (iv) Milieu en Klimaatverandering;
- (v) Inclusieve Duurzame Economische Groei en Ontwikkeling en
- (vi) Migratie en Mobiliteit.

De ondertekening van deze nieuwe overeenkomst zijdens Suriname heeft in juli 2022 plaatsgevonden en de implementatie terzake zal in 2023 worden voortgezet.

In dit kader zal de actieve participatie van Suriname in OACPS (*Organisation of African, Caribbean and Pacific States*) - EU verband worden gecontinueerd in 2023. Het hoofddoel van de OACPS is duurzame ontwikkeling van de lidstaten en geleidelijke integratie in de wereldeconomie, waarbij

armoedebestrijding een prioriteit is. Voorts zal in dit verband continuering plaatsvinden van de actieve participatie van Suriname in de *Caribbean Forum* (CARIFORUM). De CARIFORUM is opgericht om de betrekkingen tussen de Caraïbische staten, die het Verdrag van Lomé (I tot en met IV) en de Cotonou overeenkomst hebben ondertekend, te beheren en te coördineren. Het takenpakket omvat het programmeren en beheren van de uitvoering van regionale middelen die de Europese Unie via het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) voor het Caraïbisch gebied beschikbaar heeft gesteld.

Op bilateraal niveau zal de relatie met de EU en de individuele lidlanden onverkort worden voortgezet. Het overleg in het kader van Artikel 8 Dialoog met de EU (de 11^e ronde) en de implementatie van de daaruit voortvloeiende afspraken, zullen ook in 2023 plaatsvinden. Voorts zal de implementatie van de *Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument* (NDICI) in 2023 plaatsvinden.

CARICOM en ACS

De samenwerking binnen de Gemeenschap van Caraïbische Staten (CARICOM) en de Associatie van Amerikaanse Staten (ACS) moet worden gezien tegen de achtergrond van het mede helpen bevorderen van de verdere integratie tussen de landen van Zuid-Amerika en het Caraïbisch gebied en het structureren van een bruikbare consultatie- en coördinatiemechanisme voor het kunnen innemen van gemeenschappelijke standpunten c.q. het initiëren van concrete acties over o.a. sociale, politieke- en economische vraagstukken.

In dit kader zal de samenwerkingsrelatie met de ACS worden voortgezet op het gebied van o.a. natuurrampen bestrijding, hernieuwbare energie, intra-regionale connectiviteit, voedselveiligheid en voedselzekerheid en bevordering van toerisme.

Binnen CARICOM zal bijzondere aandacht geschonken worden aan de functionele samenwerking op diverse beleidsgebieden, het garanderen van veiligheid in de ruimste zin des woord, het scheppen van markttoegang van in Suriname geproduceerde goederen en diensten en het hebben van goede betrekkingen in het algemeen met de lidstaten alsook in de relaties met derde landen.

Suriname heeft zitting in het Bureau van de Staatshoofden van CARICOM tot juni 2023. Er zal binnen de CARICOM en op nationaal vlak aan het portfolio van Suriname in het Quasi Kabinet van CARICOM Staatshoofden - "*Community Development and Cultural Cooperation (including Culture, Gender, Youth and Sport)*" - verdere invulling worden gegeven. Het vraagstuk "*Industrial Policy*" is tijdens de 33ste Intersessional in Belize in maart 2022, toegevoegd aan het portfolio van Suriname.

In de integratiepolitiek zullen onze inspanningen in 2023 gericht zijn op de verdere implementatie van de afspraken, middels o.a. actieve participatie in vergaderingen voortvloeiende uit de samenwerking met de CARICOM, die zowel economische als politieke voordelen moet opleveren voor Suriname, gericht op een versnelde verwezenlijking van de nationale ontwikkelingsdoelen.

PROSUR

Gezien de ontwikkelingen binnen de regio t.a.v. de neergang van UNASUR en de opkomst van PROSUR, is Suriname ingaande 27 februari 2022 officieel toegetreden tot dit nieuw integratie mechanisme genaamd, *Forum for the Progress and Development of South America* (PROSUR).

PROSUR is een mechanisme, dat ruimte biedt voor dialoog en samenwerking van alle landen in Zuid-Amerika om te komen tot een effectievere integratie die de groei, vooruitgang en ontwikkeling van de Zuid-Amerikaanse landen mogelijk maakt. In het dienstjaar 2023 zal de actieve participatie van Suriname in deze regionale organisatie plaatsvinden.

CELAC

In het kader van de voortschrijdende politiek-diplomatieke positionering van ons land in de regio, zal de actieve participatie van Suriname in de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caraïbische Staten (CELAC) in het dienstjaar 2023 worden gecontinueerd, teneinde bij te dragen aan de bevordering van de continentale integratie, welke in belangrijke mate gedreven wordt door onze committering aan de Inter-Amerikaanse solidariteit. Naast de politiek-diplomatieke en de politiek-strategische afstemming, beoogt dit regionaal integratiebeleid het openen van additionele markten voor onze exporten. Het buitenlandbeleid m.b.t. CELAC zal op zodanige wijze worden ingericht, dat een significante bijdrage geleverd wordt aan de economische ontwikkeling van ons land.

SELA

Het Latijns-Amerikaans en Caraïbisch Economisch Systeem (SELA) is een regionale organisatie die enerzijds gericht is op het bevorderen van een systeem van overleg en coördinatie voor de Latijns-Amerikaanse en Caraïbisch regio om gemeenschappelijke standpunten en strategieën over economische kwesties in te nemen voor landen, groepen van landen, fora en internationale organisaties en anderzijds op het bevorderen van samenwerking en integratie tussen Latijns-Amerikaanse en Caraïbische landen. De actieve participatie van Suriname in SELA zal in 2023 worden gecontinueerd.

FEALAC

Suriname is op 25 augustus 2011 tot de *Forum for East Asia-Latin American Cooperation* (FEALAC) toegetreden, bij ondertekening van de Buenos Aires Declaratie tijdens de “5th Foreign Ministers Meeting”. Het doel van dit interregionaal multilateraal forum is om een platform te bieden aan beide regio's, waarbij zij in dialoog kunnen treden om de samenwerking op politiek en economisch gebied te bevorderen. Als lid van het forum zal frequenter worden geparticipeerd, teneinde voordeel te halen uit de projecten, die door FEALAC worden aangeboden. De Oost Aziatische landen staan namelijk bekend om hun ontwikkelingsgroei binnen de micro, kleine en middelgrote ondernemingssector.

MERCOSUR

In het dienstjaar 2023 zal het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking, zich verder inzetten ter versterking van het Surinaamse economische diplomatieke netwerk ter verbetering en versterking van het investeringsklimaat en facilitering van de Publieke-Private Partnerschappen (PPP). In dit verband zal Suriname meer moeten inspelen op de economische potenties, die de *Southern Common Market* (MERCOSUR) biedt. Verder zal Suriname zich beijveren om te opteren voor het Aladi lidmaatschap om vervolgens lid te kunnen worden van MERCOSUR.

ALADI

Suriname zal in 2023 zich verder inzetten om als lid van de *Latin American Integration Association* (ALADI) de economische vooruitzichten van ons Republiek Suriname te versterken door deel te nemen aan de activiteiten en mogelijkheden die deze regionale organisatie biedt.

ACTO (Organisatie van het Verdrag voor Amazonische Samenwerking)

In het dienstjaar 2023 zal de Permanente Nationale Commissie van de Organisatie van het Verdrag voor Amazonische Samenwerking (ACTO) voor Suriname ervoor zorgdragen dat de Nationale ACTO-agenda wordt gecontinueerd. De politieke en technische coördinatie alsmede validatie van de bijdrage aan de implementatie van de lopende projecten/programma's binnen de 5 focusgebieden van ACTO zal worden gecontinueerd. De vijf focus gebieden betreffen: 1. Indigenous Peoples and Tribal Communities;

2. Knowledge Management and Information Sharing;
3. Regional Health Management;
4. Conservation of Renewable Natural Resources;
5. Emerging Topics.

Vanwege de technische aard van de programma's en projecten, zijn de diverse vak ministeries belast met de uitvoering van de activiteiten. Het Ministerie van Buitenlands Zaken, International Business en Internationale Samenwerking (MBIBIS) heeft een coördinerende rol en zal erop moeten toezien dat de projecten worden uitgevoerd.

Leticia Pact of the Amazone

In het dienstjaar 2023 zal het Ministerie van Buitenlands Zaken, International Business en Internationale Samenwerking (MBIBIS) binnen deze regionale samenwerking de politieke en technische coördinatie alsmede validatie van de bijdrage aan de implementatie van de programma's continueren ter behoud van de natuurlijke hulpbronnen van de Amazone.

DIRECTORAAT INTERNATIONAL BUSINESS

De taakstelling van het Directoraat International Business (DIB):

De coördinatie bij het initiëren, aangaan en versterken van relaties met het internationale bedrijfsleven en overige samenwerkingspartners in verband met het aantrekken en aansturen van

buitenlandse investeringen, alsook het zoeken, behouden, vergroten en/of uitbreiden van afzetmarkten in het buitenland ten behoeve van Surinaamse goederen en diensten. Het Directoraat richt zich derhalve op de “internationale marketing” middels het o.a. meedoen aan handelsbeurzen, internationale tentoonstellingen, brandingsseminars, teneinde de bekendheid en aantrekkelijkheid van Suriname internationaal te bestendigen. Het directoraat faciliteert in dit kader ook potentiële investeerders bij het leggen van contacten met relevante stakeholders hier te lande. Verder zullen Surinaamse producten, diensten en kennis op de internationale markt worden gezet door ze te koppelen aan een overkoepelende branding promotiecampagne ten behoeve van Surinaamse ondernemingen.

Om dit beleid te kunnen uitvoeren is de Suriname Investment & Trade Agency (SITA) bij staatsbesluit van 11 november 2021 SB 2021 no 153 ingesteld. Met ondersteuning van de *Inter-American Development Bank* (IDB) middels het project “Foreign Investment and Export Promotion Program” wordt gewerkt aan het institutionaliseren en operationaliseren van SITA. SITA zal naast het aantrekken van investeringen zich tevens richten op het internationaliseren en verbeteren van het concurrentievermogen van de nationale bedrijven, hetgeen de economische groei zal ondersteunen. Voorts zal de wettelijke bepaling ter stimulering van investeringen geactualiseerd dienen te worden. In dit verband is in het Herstelplan 2020-2022 de maatregel “Modernisering van de Investeringswet 2001” opgenomen. Het traject van deze HP maatregel zal ook in 2023 door DIB worden gecoördineerd.

De inspanningen inzake de promotie van Suriname als investeringsland en de export van Surinaamse producten en diensten zullen worden voortgezet middels deelname aan specifiek geselecteerde internationale tentoonstellingen en beurzen. Voorts zullen handelsmissies en roadshows worden georganiseerd om investeringen aan te trekken. De buitenposten zullen effectief moeten worden ingezet bij het realiseren van deze doeleinden conform het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer (18-04-1961 artikel 3), en het Verdrag van Wenen inzake Consulaire Betrekkingen (24-04-1963, artikel 5 (b)). De relaties met de ambassades en consulaten hier te lande c.q. het Corps Diplomatique zullen tevens worden geïntensiveerd. Een samenwerking met de door de regering aangewezen Honorair Consuls van de diverse landen zal geïnitieerd worden, gezien hun kennis m.b.t. de aldaar bestaande wetgeving, cultuur en handelsklimaat.

Op nationaal niveau zal DIB haar bijdrage leveren inzake het aantrekkelijk maken van het investeringsklimaat van Suriname. De afstemming binnen MBIBIS zal in dit kader geïntensiveerd worden ter garandering van een adequate informatiestroom vanuit de diverse desks, inzake handelsbetrekkingen, relaties en investeringsklimaten per regio naar het DIB toe.

Met de positieve ontwikkelingen in de olie- en gasindustrie in het vooruitzicht voor Suriname, verdient het uitstippelen van beleid op Local Content alle aandacht. Het is van nationaal belang dat bij de ontwikkeling van de industrie in voldoende mate levering van lokale goederen en diensten en invulling van arbeidsplaatsen door Surinamers plaats zal vinden. Hiermee wordt direct bijgedragen aan de gewenste sociaaleconomische ontwikkeling van ons land. Om dit doel te bereiken zijn er in het MOP 2022-2026 de strategische actiepunten “Wet op Local Content” en het “Instellen Local Content Development Office” opgenomen. DIB draagt zorg voor de coördinatie van deze strategische actiepunten.

DIRECTORAAT INTERNATIONALE SAMENWERKING

Bij Staatsbesluit van 1 september 2010 no. 124 is aan het toenmalige Ministerie van Buitenlandse Zaken een bijzondere taak toegevoegd, t.w.: “de coördinatie van de internationale ontwikkelingssamenwerking, het één en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende Ministeries”. Tevens dient in acht te worden genomen het besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (SB 1991, no. 58, geldende SB 2010 no. 174, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB

2020, 191), waarin de taakstelling van het Directoraat Internationale Samenwerking (DIS) als volgt is verwoord: De coördinatie van de internationale samenwerking, waaronder de technische, de financieel- economische en de culturele samenwerking met het buitenland (bilateraal, multilateraal en internationale NGO's) en de daarvoor in aanmerking komende ministeries.

Het Directoraat is derhalve verantwoordelijk voor het toezien op een effectieve invulling van afspraken en het implementeren van projecten overeengekomen met haar bilaterale, regionale en multilaterale samenwerkingspartners, opdat Suriname haar afspraken nakomt en optimale resultaten behaalt uit haar samenwerkingsrelaties.

Indachtig het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022 – 2026, het Herstelplan 2020 – 2022, het Country Implementation Plan 2022 – 2023 (CIP) en de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling zal via het DIS invulling en verder diepgang worden gegeven aan het uitgezette beleid.

Beleidsgebied: Technische en Economische Samenwerking

Tot de technische en economische samenwerking kan gerekend worden de programma's en projectmatige samenwerking met onder andere Japan, Canada, Turkije (*Turkish Cooperation and Coordination Agency - TIKA* en *Standing Committee for Economic and Commercial Cooperation of the OIC - COMCEC*), Nederland (o.a. het Makandra Programma), de Verenigde Staten van Amerika (VSA), Frankrijk/Frans-Guyana en de Verenigde Naties.

Jaarlijks wordt uit hoofde van de samenwerking met Japan en Canada de mogelijkheid geboden voor projectfinanciering op het gebied van technische assistentie, capaciteitsversterking, klimaatverandering, gezondheidszorg, onderwijs, water en sanitatie projectuitvoering, ook ten behoeve van gemeenschapsontwikkeling. Dit zal ook in 2023 worden gecontinueerd.

Met de VSA zal de hernieuwde samenwerking, met name technische assistentie vanuit USAID (*United States Agency for International Development*), op onder andere het gebied van *Debt management, COVID 19 response, Security cooperation, Climate change and Environment* in 2023 verdere gestalte worden gegeven.

Voor wat betreft Frans-Guyana wordt de samenwerking ondergebracht in het Interregionale Amazone Samenwerkings Programma 2021-2026 (IASP) i.s.m. Frans-Guyana c.q. Frankrijk, Brazilië en Guyana. De activiteiten omvatten ingediende projecten, die getoetst en gevalideerd worden in respectievelijk het Toezichthoudende en het Selectie Committee, of door geschreven consultaties. De financieringsmodulen zijn gebaseerd op de Europese Ontwikkelingssamenwerkingsfondsen (ERDF/EU). De IASP-coördinator voor Suriname is het Ministerie van BIBIS.

Aan de samenwerking in het kader van de River Council (Suriname en Frans-Guyana) zal, zoals eerder aangegeven bij de bilaterale relatie met Frans-Guyana, in 2023 ook verder gestalte worden gegeven.

Beleidsgebied: Sociale en Culturele Samenwerking

Bij de sociale en culturele samenwerking worden exercities uitgevoerd m.b.t. culturele overeenkomsten tussen Suriname, Nederland en Turkije om na te gaan hoe de samenwerking met deze landen voor het dienstjaar 2023 qua Wetenschap, Onderwijs en Cultuur uit te zetten ten aanzien van de relevante focusgebieden. Tot deze exercitie behoort ook Sportdiplomatie in relatie tot het Gericht Nationaal Sportbeleidsplan van het Directoraat Sportzaken van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport (ROS). Daarbovenop wordt er gewerkt aan sociale activiteiten gericht op de bevordering van de solidariteit en maatschappelijke betrokkenheid, waarbij gedacht wordt aan burgerschapsvorming in de multiculturele samenleving van Suriname.

De sociale en culturele samenwerking is zich nog aan het ontwikkelen. Er worden onder meer oriëntatie gesprekken gevoerd tussen DIS en het maatschappelijk middenveld, met name de NGO's in Suriname. In dat kader wordt informatie verschaft en vergaard over het beleid, de procedures (regels en richtlijnen) en de besluitvorming, de diverse samenwerkingspartners betreffende.

Beleidsgebied: Duurzame Samenwerking

Tot de duurzame samenwerking worden de beleidsactiviteiten, projecten en programma's gerekend, die uitgevoerd worden met het VN-systeem in Suriname. Deze samenwerking is hoofdelijk vastgelegd in de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling en daaruit voortvloeiend het *United Nations Multi Country Sustainable Development Cooperation Framework* (MSDCF) 2022-2026. Voor Suriname wordt de samenwerking geconcretiseerd in het *Country Implementation Plan* (CIP). Uiteindelijk ligt de focus op een succesvolle implementatie van de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling en dat vereist partnerschappen tussen regeringen, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld. Het ligt in de bedoeling dat elk land/organisatie werkt aan de realisatie van de gestelde Duurzame Ontwikkelingsdoelen oftewel de *Sustainable Development Goals* (SDG's). In dit kader is de Nationale SDG Commissie op 25 februari 2022 geïnstalleerd en heeft o.a. als taak het voorbereiden van de *Voluntary National Reviews* (VNR) vanaf 2023 en het vertalen van de SDG's naar de ministeries en naar de bevolking toe, teneinde de implementatie van de SDG's te bevorderen.

DIRECTORAAT ALGEMEEN BEHEER EN CONSULAIRE ZAKEN

De taakstelling van het Directoraat Algemeen beheer en Consulaire zaken behelst o.a.:

- de uitgifte en inname van reisdocumenten buiten Suriname, het één en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
- de coördinatie van aangelegenheden betreffende het personenverkeer en de buitenlandse migratie (waaronder remigratie), het één en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
- de coördinatie van Administratieve diensten t.w. begrotings-, financiële en algemene Zaken en de stafdienst Documentatie en Informatieverzorging

Gelet op de kerntaken van het Ministerie is het noodzakelijk een organisatieontwikkelingstraject te continueren om de transformatie naar de beoogde performante organisatie te verwezenlijken.

Er komen op het Ministerie verschillende trajecten en verwachtingen af zowel nationaal als internationaal, die grote gevolgen hebben voor visie en beleidsontwikkeling, het werk, het werkklimaat en de aansturing. Over de impact, de betekenis en de aanpak van deze trajecten moet duidelijkheid en overeenstemming bestaan, en is het van belang om helderheid te krijgen in de taken, de organisatiestructuur, de normen en waarden, de systemen, de kwalificaties behorende bij de verschillende functies, het HRM-beleid en de evaluatie van de buitenposten.

Er is in 2022 een aanvang gemaakt met de voorbereidingen voor de invoering van het HRM beleid, en zal hieraan verdere invulling worden gegeven in 2023.

Beleidsgebied: Consulaire Zaken

Het Consulaire beleid alsook de inspanning erop gericht het personenverkeer naar Suriname verder te versoepen, worden ook in 2023 gecontinueerd.

De inspanning van de afdeling Consulaire Zaken voor het op adequate wijze verlenen van klantgerichte dienstverlening is een ongoing proces. Het verschaffen van visuminformatie en de afhandeling van visumaanvragen wordt in samenwerking met VFS Global N.V gecontinueerd.

Institutionele – en Capaciteitsversterking worden noodzakelijk geacht voor de afdeling Consulaire Zaken om haar beter in staat te stellen tot verlening van effectievere en efficiëntere klantgerichte dienstverlening, consulaire bijstand aan Surinaamse onderdanen in het buitenland via de buitenposten, het faciliteren van Buitenlandse bedrijven gevestigd in Suriname door de nodige consulaire assistentie te verlenen, teneinde hen in staat te stellen een bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkeling van Suriname.

In het kader van het bevorderen van toerisme in Suriname, verdere versoepeling, tevens bevordering van ordelijke, transparante personenverkeer door verdere onderhandelen over mogelijk visa-afschaffingsovereenkomsten waaruit ook Surinamers voordelen zullen hebben, wanneer zij moeten

afreizen naar de betreffende landen. Voorts zal blijvend uitvoering worden gegeven aan de reeds bestaande visum afschaffingsovereenkomsten.

De afhandeling van de zogenoemde “ Special Cases” wordt blijvend ter hand genomen. Hierbij moet worden gedacht aan Suriname die hun bescheiden zijn kwijtgeraakt in het buitenland, begeleiding bij repatriatie van ex Surinaamse gedetineerden die in het buitenland worden uitgezet, adoptiezaken, erkenningen en andere familierechtelijke zaken, rechtshulpverzoeken, en vluchtelingen.

PSA

Het updaten en gebruikers vriendelijker maken van PSA website, wordt als prioriteit gesteld ter voorbereiding op de verwachtbare toename van de PSA aanvragen.

Als gevolg van de introductie van de Entree Fee wordt verwacht dat de PSA aanvragen zullen toenemen. De afdeling PSA zal zich adequaat voorbereiden op de toename van de PSA aanvragen, door het updaten en gebruikersvriendelijker maken van de PSA website alsook het upgraden van de werkinstrumenten zoals computers en scanners.

Voorts is capaciteitsversterking in klantgerichte dienstverlening als prioriteit gesteld voor de afdelingen PSA. De PSA afdeling staat dagelijks fysiek en telefonisch in contact met cliënten. Het bevorderen van het klant tevredenheidsgevoel wordt hierbij als prioriteit gesteld.

Helpdesk

Voor het dienstjaar 2023 zal een project institutionele en capaciteitsversterking worden uitgewerkt. De aanstelling van een hoofd en de uitbreiding van de Helpdesk zal ter hand worden genomen. Daarnaast zal de herinrichting van de Helpdesk plaats vinden als gevolg van een inbraak.

Migratie

Voor de uitvoering van het Nationaal Migratie Beleidsplan is institutionele versterking en capaciteitsversterking van de afdeling Migratie en andere overheidsinstanties, allen betrokkenen bij het Migratiebeheer van belang. In samenwerking met lokale stakeholders en Internationale Partners zal invulling gegeven worden aan de uitvoering van het Nationaal Migratie Beleidsplan.

Data uitwisseling met buurlanden, landen in de regio en internationale organisaties wordt voortgezet. Participatie aan trainingen, internationale conferenties, summits dragen bij aan kennis verrijking en worden daarom als prioriteit gesteld.

Voorts zal verdere invulling worden gegeven aan het Memorandum van Overeenstemming over migratie tussen Suriname en België. Dit memorandum legt de basis voor het bevorderen van reguliere en ordelijke migratie tussen de beide landen.

De uitvoering van het memorandum wordt halfjaarlijks worden geëvalueerd door beide landen.

Verdere voortzetting van de uitvoering van het Memorandum van Overeenstemming over terugname wederzijde onderdanen Suriname- Nederland.

In 2023 zullen de Migration and Consulaire Joint Working groups worden voorgezet met landen waarvan bekend is dat hun staatsburgers grote uitdagingen ervaren in Suriname op het gebied van Migratie.

Bijdragen aan het vorm geven van de One Stop Window, ter facilitering van de internationale bedrijven en investeerders in Suriname, met betrekking tot het verkrijgen van de nodige vergunningen etc.

De afdeling Migratie zal in 2023 in het kader van haar Migratiebeleid, de processen blijvend evalueren en in Samenwerking met de overige stakeholders gericht beleid maken ter verbetering van de processen ter regulering van de migratiestromen.

Titel I: Operationele uitgaven (bedragen x SRD 1.000)								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	230.927	334.144	623.153	439.653	452.510	465.175	487.700
61	Lopende uitgaven	230.927	334.144	619.153	435.653	444.150	465.175	478.700
610	Lonen en Salarissen	117.500	194.364	200.000	200.000	210.000	220.000	228.000
611	Sociale Premies	8.500	9.766	35.636	35.636	24.000	25.000	25.500
612	Gebruik van goederen en diensten	104.927	130.000	383.500	200.000	210.000	220.000	225.000
616	Sociale uitkeringen	-	14	17	17	150	175	200
62	Kapitaal uitgaven	608	13.271	4.000	4.000	8.360	8.600	9.000
620	Inventaris	608	771	1.000	1.000	3.360	3.600	4000
621	Transport middelen	-	12.500	3.000	3.000	5.000	5.000	5000

610. Lonen en Salarissen

Toelichting op de Lonen en Salarissen

Het totale personeelsbestand voor de Thuisdienst is 283. Er zijn 20 vertegenwoordigingen van Suriname in het buitenland met een totaal personeelsbestand van 147, waarvan 83 uitgezonden personeelsleden en 52 lokaal aangetrokken met een contract en 12 tijdelijke krachten; de salarissen van het lokaal aangetrokken personeel wordt begroot op code 61203, contractanten en van de tijdelijke krachten op code 61204.

De kosten van huur van woningen van het uitgezonden personeel op de diverse buitenlandse vertegenwoordigingen evenals de detacheringstoelagen worden ook hier geboekt. De overige kosten zijn deels toelagen die toekomen aan zowel de ambtenaren van de Thuis- als Buitendienst en een ander deel zijn toelagen die uitsluitend kunnen toekomen aan gedetacheerde ambtenaren. De uiteenzetting per directoraat wordt hieronder in de tabel aangegeven. De kosten van het directoraat Buitenlandse zaken zijn verder verdeeld in de thuis en buitendienst.

Code	Lonen en Salarissen	Directoraat Buitenl. Zkn		Directoraat Intern.Busnis	Directoraat Inter.Samenw	Directoraat Algemene en Conza
		Buitenposten	Thuisdienst			
610	Ambtelijk Salaris	161.035.000	21.265.000	4.036.000	5.878.000	7.786.000
	TOTAAL	161.035.000	21.265.000	4.036.000	5.878.000	7.786.000
	Totaal 610	200.000.000				

Personeelsbestand naar directoraat en kaderniveau

Personeelsbestand MBIBS : Thuisdienst					
Directoraat/Afdeling	Hoger	Midden	Lager	Contractanten	Totaal
Directoraat International Business	10	1	0	0	11
Directoraat Internationale Samenwerking	13	2	0	0	15
Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Aangelegenheden					
Departementsleiding	26	12	13	0	51
Onderdirectoraat Consulaire Zaken en Personenverkeer	13	18	4	0	35
Onderdirectoraat Administratieve Diensten	10	11	23	0	44
Directoraat Buitenlandse Zaken					
Supervisie Minister					
Bilaterale Aangelegenheden	58	32	11	0	101
Multilaterale Aangelegenheden	14	11	1	0	26
Totaal	144	87	52	0	283

Reële opbouw personeel buitenposten :						
Naam	Hoger	Midden	Lager	Contractanten	Tijdelijk	Totaal
Ambassade Brasilia	4	1	0	4	1	10
Consulaat - Generaal Belem	2	1		2	1	6
Ambassade Caracas	3			3		6
Ambassade Georgetown	3	1		3	1	8
Consulaat - Generaal Willemstad	2	1	0	2		5
Consulaat - Generaal Cayenne	3	4	0	4	0	11
P.V. New York	4	1	0	3	0	8
Ambassade Washington	4	1		3		8
Consulaat - Generaal Miami	2	2	0	1	1	6
Ambassade Den Haag	6	0	0	3	1	10
Consulaat - Generaal Amsterdam	2	1		5	2	10
Ambassade Brussel	4	1		1	1	7
Ambassade Beijing	4	0	0	3	1	8
Ambassade New Delhi	3	1		3		7
Ambassade Jakarta	4	0	0	2	2	8
Ambassade Havana	4	1	0	2	1	8
Ambassade Parijs	4	1		3		8
Ambassade Accra	3	1	0	2		6
Ambassade Rabat	3	0	0	2		5
Consulaat Dakhla	1	0	0	1		2
Totaal	65	18	0	52	12	147
KADER	ABB SCHAAL	FISO FUNCTIE GROEP				
HOGER	18 T/M 24	9 T/M 13				
MIDDEN	12 T/M 17	7 T/M 8				
LAGER	1 T/M 11	1 T/M 6				

Toelichting personeel Buitendienst

Opgemerkt dient te worden dat het ministerie in 2023, de bemensing van de diverse buitenposten zal continueren. Met dit uitgezonden personeel zal verder invulling geven worden aan het buitenlands beleid. Met het oog op de verdere professionalisering en rationalisatie op de Buitenposten is de detacheringsperiode op vier jaar vastgesteld.

Voor het dienstjaar 2023 zijn de personeelskosten voor de Ambassade te Rabat en het Consulaat in Dakhla meegenomen.

Recapitulatie

Personeelsbestand Ministerie naar kader						
	Hoger	Midden	Lager	Arbeids ovk.	Tijdelijk	Totaal
Thuisdienst	144	87	52	0	0	283
Buitendienst	65	18	0	52	12	147
Totaal	209	105	52	52	12	430

De bovenstaande indeling van het kader is conform de instructie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking geschied op basis van de functiegroep, waarbij functionarissen dienende in functiegroep t/m 6 tot lager kader worden gerekend. Functiegroep 7 en 8 wordt tot middenkader en functiegroep 9 en hoger tot hoger kader gerekend.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking is van start gegaan met de reorganisatie van het Departement, zowel bij de thuis- als buitendienst, ten behoeve van een efficiënt en effectief beleid. Aan de hand van de nieuwe organisatiestructuur van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking zal verder invulling gegeven worden aan de bemensing van het Ministerie.

611. Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Directoraat Buitenl. Zkn		Directoraat Intern.Busin.	Directoraat Inter.Samenw	Directoraat Algemene en Conza
		Buitendienst	Thuisdienst			
611		22.772.000	8.193.000	1.781.000	1.190.000	1.700.000
	Totaal 611	35.636.000				

Toelichting Sociale Premies

Als gevolg van de periodieke verhogingen en bevorderingen alsook de toename van bezoldigingen voor het dienstjaar 2023, zijn ook de bijdragen van het ministerie aan SZF- en Pensioenpremies toegenomen. Ook de premies voor de buitenlandse vertegenwoordigingen zijn hierin begroot.

612. Gebruik van Goederen en Diensten						
Specificatie Gebruik van Goederen en Diensten wordt als volgt gewijzigd:						
Code	Goederen en Diensten	Directoraat Buitenl. Zkn		Directoraat Intern.Busin.	Directoraat Inter.Samenw	Directoraat Algemene en Conza
		Buitendienst	Thuisdienst			
612	Goederen en diensten	119.292.000	45.633.000	1.000.000	1.000.000	33.075.000
	Totaal 612	200.000.000				

Toelichting Gebruik van Goederen en Diensten.

Onder de post Contractanten is opgenomen het personeel dat is aangetrokken op basis van hun specifieke bekwaamheden. De salarissen van het lokaal aangetrokken personeel bij de diverse buitenlandse vertegenwoordigingen zijn ook opgenomen onder de post Contractanten. De toe te kennen salarisverhogingen aan deze groep lokaal aangetrokken personeel, mede op basis van het minimumloon in de verschillende landen, heeft ook geleid tot een toename van deze kostenpost. Contractanten en tijdelijk personeel valt niet meer onder de post personeelskosten maar onder die van goederen en diensten, waardoor deze post verhoogd is. Verder zijn er voor het gebruik van Goederen en Diensten de kosten opgenomen die betrekking hebben op de uitgaven voor kantoor, media, nutsvoorzieningen, representatiekosten, abonnementen, schoonmaak, huur- en onderhoudskosten, betalingen van contributies. De kosten verbonden aan mutaties en detacheringen worden gerekend tot vrachtkosten.

Overzicht Contributie Betalingen Min BIBIS			
	Contributie 2023	Uitstaande contributies tot op heden	Jaarlijkse contributie/
OACP – African, Caribbean and Pacific Group of States			€ 53.870,00
ACS – Association of Caribbean States	\$ 28.064,00		\$ 28.064,00
ACTO – Amazon Cooperation Treaty Organization	\$ 54.700,80		\$ 54.700,80
CTBTO – Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization			\$ 1.488,00
FEMCIDI – Fondo Especial Multilateral del CIDI – Special Multilateral Fund of the Inter-American Council for Integral Development OAS Development Cooperation Fund (OAS/DCF)		vrijwillige bijdrage	\$ 2.000,00
G-77 and China – Group of 77	\$ 5.000,00	\$ 5.000,00	\$ 5.000,00
		Achterstand 2020	
GRULAC – Group of Latin America and Caribbean Countries			€ 910,00
International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia	\$ 2.140,00	\$ 5.380,00	\$ 2.140,00
International Residual Mechanism for Criminal Tribunals	\$ 1.246,00	\$ 3.275,00	\$ 1.246,00
International Criminal Tribunal for Rwanda	\$ 1.047,00	\$ 2.549,00	\$ 1.074,00
ISA International Seabed (Authority Budget)	\$ 665,00		\$ 671,00
ITLOS – International Tribunal for the Law of the Sea	€ 1.017,00		€ 1.017,00
OAS Regular Budget			\$ 24.700,00
OPANAL – Organismo para la Proscripción de las Armas Nucleares en la América Latina y el Caribe – Agency for the Prohibition of Nuclear Weapons in Latin America and the Caribbean	\$ 1.543,00		\$ 1.543,00
OPCW Regular Budget – Organization for the Prohibition of Chemical Weapons	€ 3.385,00	€ 3.962,00	€ 3.385,00
OIC- General Secretariat and IPHRC Organisation of Islamic Cooperation			\$ 202.800,00
ISF - Islamic Solidarity Fund			\$ 6.300,00
UN Regular Budget	\$ 139.412,00		\$ 139.412,00
MONUSCO- Contribution to the Stabilization mission of DRC			CHF 3.295,00
IOM-	CHF 3.295,00		CHF 3.295,00
International Organisation of Migration			
Caricom Electoral Observer Mission		\$ 6.931,13	
UNASUR	\$ 14.146,00		\$ 14.146,00
World Trade Organization (WTO)			CHF 29.325,00
International Committee of the Red Cross (ICRC)			\$ 12.085,00
Caricom Reparations Commission			
Latin American and Caribbean Economic System (SELA)			\$ 22.068,07
GLOC- Government Local Office Costs (UNDP)	\$ 150.000,00	\$ 450.000,00	\$ 150.000,00

616. Sociale Uitkeringen**Specificatie Sociale Uitkeringen**

Code	Sociale Uitkeringen	Directoraat Buitenl. Zkn	Directoraat Intern.Busnis.	Directoraat Inter.Samenw	Directoraat Algemene en Conza
616	Sociale Uitkeringen	6.500	3.500	3.500	3.500
	Totaal 616	17.000			

Toelichting Sociale Uitkeringen:

Sociale Uitkeringen behelzen kosten voor de medische zorg van de verschillende Directeuren en Onder Directeuren.

Kapitaal Uitgaven**620. Inventaris****Specificatie kapitaal uitgaven**

Code	Kapitaal Uitgaven	Directoraat Buitenl. Zkn		Directoraat Intern.Busnis.	Directoraat Inter.Samenw	Directoraat Algemene en Conza
620	Inventaris	Buitenposten	Thuisdienst	Directoraat Intern.Busnis.	Directoraat Inter.Samenw	Directoraat Algemene en Conza
		500.000	350.000	50.000	50.000	50.000
	Totaal 620	1.000.000				

Toelichting Inventaris:

Ten behoeve van het upgraden van het internetsysteem en verdere digitalisering binnen het ministerie (incl. inrichting Helpdesk) is een bedrag van **SRD 500.000** opgebracht en **SRD 500.000** t.b.v. de buitenposten.

621. Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Directoraat Buitenl. Zkn		Directoraat Intern.Busnis.	Directoraat Inter.Samenw	Directoraat Algemene en Conza
621	Transportmiddelen	Buitenposten	Thuisdienst			
		1.500.000	1.500.000	0	0	0
	Totaal 620	3.000.000				

Toelichting Transportmiddelen:

Het Ministerie inclusief de buitenlandse vertegenwoordigingen zijn dringend toe aan vervanging van het wagenpark. Voor de thuisdienst is een bedrag van **SRD 1.500.000,-** begroot en voor de buitendienst een bedrag van **SRD 1.500.000,-**. Totaal ten behoeve van transportmiddelen is begroot **SRD 3.000.000,-**

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Ministerie: Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking

Titel II: Programma's

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven			
Titel II	Programma's			247.030	43.000	18.800	21.200	23.200
		1.022	2.588					
07	Onderzoek en Ontwikkeling	1.022	2.372	11.000	11.000	17.500	19.700	21.500
0704	Beleidsonderzoek,planning en Capaciteitsversterking	-	57	1.000	1.000	2.500	2.700	3.000
0705	Residentieele kosten van lokale en buitenlandse vertegenwoordigingen	1.022	2.315	10.000	10.000	15.000	17.000	18.500
12	Algemene en Openbare diensten	-	216	2.066	2.066	1.300	1.500	1.700
1210	Migratie en Personenverkeer	-	216	2.066	2.066	1.300	1.500	1.700
14	Internationale Samenwerkingen	11.152	12.179	233.964	29.934	92.134	78.528	83.113
1404	Bilaterale Betrekkingen	7.805	3.500	6.274	6.274	6.800	7.953	8.000
1405	Multilaterale Aangelegenheden	1.457	1.871	2.750	2.750	2.500	2.700	3.200
1406	Regionale Integratie	736	1.500	2.210	2.210	2.500	2.700	3.000
1407	Opzetten van Ambassades en Consulaten	-	4.000	700	700	4.000	4.000	4.000
1408	Internationale Onderhandelingen	1.154	1.308	222.030	18.000	76.334	61.175	64.913

Beleidsgebied: Onderzoek en Ontwikkeling**Code 0704: Beleidsonderzoek, Planning en Capaciteitsversterking**

Betreft trainingen en opleidingen ten behoeve van het personeel MBIBIS.

Financiering begroting MBIBIS

De activiteiten van het programma Beleidsonderzoek, Planning en Capaciteitsversterking zijn hieronder aangegeven.

- Senior Diplomaten Opleiding;
- Mid-career Diplomaten Opleiding;
- Junior Diplomaten Opleiding;
- Advance Consulaire Opleiding;
- Advance Financieel Administratief Attache Opleiding
- Secretariële Opleiding;
- Aanvullende trainingen/ Secretaresse/ Bali personeel/Administratieve krachten;
- Talencursus Engels Basis/Medium/Advance;
- Talencursus Spaans Basis/Medium/Advance;
- Talencursus Mandarijns Basis/Medium/Advance;
- Webinars/Online trainingen;
- IT Training, Windows en MSOffice
- Spreekvaardigheid/ Presentatie/ Communicatie/ Public Speaking;
- Schrijfvaardigheid/ Schrijven Nota's/ Persberichten/Speeches;
- Lezingen Cyclus Ambassadeurs;
- Protocol Opleidingen;
- Kosten Opleiding Buitenland (buitenlandse trainingen waarbij er betaald moeten worden voor MBIBIS personeel);

- Capaciteitsversterking door de Inter-American Commission on Human Rights (IACHR). Het betreft hierbij stageplekken voor een maximum van twee maanden en o.a. online trainingen, terzake het internationaal en regionaal mensenrechtensysteem teneinde kennis en ervaring op te doen m.b.t. het werk en de mechanismen van de IACHR. De stageplekken betreffen Washington, D.C. alwaar de Inter-Amerikaanse Commissie is gevestigd en eventueel Costa Rica (San José), waar het Inter-Amerikaans Hof zetelt. De tentatieve kostenposten betreffen: vliegtickets, accommodatie, verzekering en daggelden t.b.v. twee functionarissen. Nadere informatie terzake dient van de IACHR verkregen te worden;
- Trainingen/ Seminars/ Workshops Nationaal (Raad Internationale Sancties);
- Trainingen/ Seminar/ Workshops Internationaal (Raad Internationale Sancties);
- Capaciteitsversterking DIB;
- Capaciteitsversterking middels trainingen en het bijwonen van seminars op het gebied van migratie vraagstukken waaronder de trainingen aangeboden door de Internationale Organisatie voor Migratie

Totaal begroot bedrag t.b.v. Programma 0704: Beleidsonderzoek, Planning en Capaciteitsversterking wordt SRD 1.000.000,-.

Code 0705: Residentiële kosten van lokale en Buitenlandse Vertegenwoordigingen

Hierop worden de kosten ten behoeve van reparatie en inrichting van de diverse buitenposten en thuisdienst opgebracht.

Financiering geschiedt middels begroting MBIBIS.

De activiteiten van het Programma Residentiële kosten van lokale en Buitenlandse Vertegenwoordigingen zijn hieronder aangegeven.

- Kosten voor herinrichting van het gebouw aan de Coppenamestraat;
- Kosten voor de renovatie van het pand van het Consulaat van de Republiek Suriname in Cayenne, Ambassade Brussel, Den Haag, Caracas en residentie te Brasilia;

Totaal Programma 0705: Residentiële kosten van lokale en Buitenlandse Vertegenwoordiging is begroot SRD 10.000.000,- .

OP Beleidsgebied: Algemene en Openbare Diensten

Code 1210: Migratie en Personenverkeer

Financiering begroting MBIBIS

De activiteiten van het Programma Migratie en Personenverkeer zijn hieronder aangegeven.

Upgraden van het PSA aanvraagstelsel waaronder:

Updaten website en gebruikersvriendelijker maken van het formulier

Toevoeging van specifieke velden op het PSA- aanvraagformulier

Herkennen en weigeren van dubbele aanvragen

Mogelijkheid tot achteraf uploaden van documenten zoals betalingsbewijzen

Mogelijkheid tot afwijzing van aanvragen bij onvolledige en incorrecte aanvraag indiening

Producteren van financiële overzichten en statistieken

Drukwerk en grafisch materiaal

Met de door de Regering aangekondigde eenzijdige visumafschaffing voor staatsburgers van alle landen en de introductie van de "Entry Fee" die zal ingaan per 1 juli 2022, zullen er kaarten bedrukt moeten worden, de zogeheten "entry fee vouchers". Deze vouchers zullen verstrekt worden aan de reizigers die bij elke binnenkomst de entry fee zullen betalen. De bestelling voor het aantal bedrukte vouchers is afhankelijk van de grote toestroom van toeristen. Promotie en Awareness Campagne PSA document.

Bijwoning van de jaarlijkse meeting van de Internationale Organisatie voor Migratie inzake het presenteren van de vorderingen van Suriname met betrekking tot Migratie (2 personen).

Bijwoning Migratie meeting van de Verenigde Naties inzake “lessons learned” en de recente ontwikkelingen op het gebied van Migratie (2 personen). International Dialogue on Migration (IDM). Follow up stakeholders meeting inzake het identificeren van indicators en het formuleren van een migratie beleidsplan;

Activiteiten in het kader van de “Consular-Migration Working Group” Brazilië, Haïti, Venezuela, Cuba en China; Activiteiten in het kader van de introductie van het grenspasje tussen Suriname en Frans-Guyana (launch en awareness);

Inrichting Helpdesk ConZa:

Het installeren van een software programma ten behoeve van helpdesk medewerkers, zodat informatieverschaffing naar de cliënten toe op een efficiëntere wijze kunnen plaatsvinden.

Na de recente inbraak zijn er enkele aanschaffingen noodzakelijk zoals complete desktop computers inclusief headphones met ingebouwde microfoon voor circa 4 medewerkers

Bij code 620 (aanschaffingen van kantoorinventaris) zijn er in totaal 10 computers aangeschaft t.b.v. de helpdesk en overige functionarissen die thans nog niet over een computer beschikken.

Totaal begroot bedrag t.b.v. Programma 1210: Migratie en Personen Verkeer SRD 2.066.000,- .

OP Beleidsgebied: Internationale Samenwerkingen

Code 1404: Bilaterale betrekkingen

Tot de Bilaterale betrekkingen worden gerekend de activiteiten die mede betrekking hebben op Noord-, Zuid- en Midden Amerika, de Caraibische regio en Grens- en Buurlanden en de betrekkingen met landen in diverse continenten en regio's waar Suriname vriendschappelijke relaties mee onderhoudt. Deze activiteiten dienen te resulteren in de versterking van de economische, sociale en culturele weerbaarheid van land en volk respectievelijk de nationale ontwikkeling en het aanhalen van de goede vriendschapsbanden in het kader van de Noord-Zuid en Zuid-Zuid-samenwerking.

Financiering begroting MBIBIS

De activiteiten van het programma Bilaterale betrekkingen zijn hieronder.

Frankrijk:

Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de bepaling van de grens bij de Litani, Lawa en Marowini rivier;

Revitaliseren van de Gemengde Commissie Suriname- Frankrijk;

Implementatie Gemeenschappelijke Verklaring inzake gezamenlijk beheer en ontwikkeling van het grensgebied;

Werkbezoeken MBIBIS

Nederland: Verdere invulling van de gemaakte afspraken, voortvloeiend uit het officieel bezoek van President Chandrikapersad Santokhi aan Nederland, en werkbezoek(en) MBIBIS

Roemenië: Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. uitstaande overeenkomsten:

Draft Framework Agreement on Friendship and Cooperation between the Republic of Suriname and the Republic of Romania;

Draft MOU regarding the cooperation in the tourism field between the Ministry of Tourism of Romania and the Ministry of Trade, Industry and Tourism of Suriname;

Draft MOU between the Suriname Diplomatic Institute of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname and the Romanian Diplomatic Institute;

Draft Agreement between the Government of Romania and the Government of the Republic of Suriname on Exemption from Visa Requirements for Holders of Diplomatic and Service passports; Samenwerking op het gebied van cultuur en capaciteitsversterking.

Vaticaanstad: Vestiging/Accreditering van een Diplomatieke Vertegenwoordiging van de Republiek Suriname bij de Heilige Stoel.

België: Verbreden en uitdiepen van de samenwerking;

Ondersteuning inzake visum vrijstelling voor het Schengengebied; Werkbezoek MBIBIS;

Curacao: Uitdiepen en verbreden van de handelsrelatie.

Servië: Uitdiepen van de relatie met Servië op gebieden zoals: Infrastructuur, Landbouw, IT (Information Technology), Cultuur, Investerings; Technische samenwerking en politieke consultaties

Türkiye: Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen met betrekking tot de overeenkomsten inzake bevordering en bescherming van investeringen en luchttransport; Technische samenwerking en politieke consultaties; Deelname aan de jaarlijkse Antalya Diplomacy Forum in Türkiye.

Verenigd Koninkrijk van Groot- Brittannië en Noord- Ierland (VK)

Werkbezoek MBIBIS.

Estland: Implementatie Memorandum of Understanding on the establishment of the Political Consultation Mechanism tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Suriname en het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Estland; Implementatie Memorandum of Understanding between the Republic of Suriname and the Republic of Estonia for Cooperation in e-Governance for Public Officials

Noorwegen: Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de Visa Waiver overeenkomst voor diplomatieke, dienst en zakenpaspoorten.

Raamwerkovereenkomst inzake vriendschap en samenwerking

Slowakije: Voortzetting en formalisering van onderhandelingen m.b.t.:

Framework Agreement on Friendship and Cooperation between the Republic of Suriname and Slovak Republic; Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Slovak Republic on Exemption from Visa Requirement for Holders of Diplomatic and Service Passports.

Polen: Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de Raamwerkovereenkomst inzake vriendschap en samenwerking.

Azerbeidzjan: Voortzetting en formalisering van de draft Agreement on Friendship and Cooperation between the Republic of Suriname and the Republic of Azerbaidzjan

Implementatie van de Memorandum of Understanding on the establishment of the Political Consultation Mechanism tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Suriname en het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Azerbeidzjan.

Spanje: Verbreden en verdiepen van de samenwerking.; Voortzetting en formalisering van onderhandelingen m.b.t.: draft Memorandum of Understanding on the Establishment of the Political Consultations Mechanism between the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname and the Ministry of Foreign Affairs, European Union and Cooperation of the Kingdom of Spain

Georgië: Formalisering van de samenwerkingsrelatie middels het ondertekenen en ratificeren van verschillende overeenkomsten tussen Suriname en Georgië.

Politieke Consultatie Suriname – Georgië.

Italië: Implementatie van de Overeenkomst inzake Economische, Wetenschappelijke, Technische en Culturele Samenwerking tussen Suriname en Italië.

Participatie in de jaarlijkse Italy- Latin America and Caribbean conference.

Rusland: Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t.:

Draft Agreement between the Ministry of Defense of the Russian Federation and the Ministry of Defense of the Republic of Suriname on Military Cooperation; Draft Treaty on Extradition; Draft Treaty on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters; Draft Treaty on transfer of convicts; Draft Memorandum on Cooperation between the Ministries of Foreign Affairs of the Russian Federation

and the Republic of Suriname; Draft Memorandum on Cooperation in the Field of Culture between the Ministry of Culture of the Russian Federation and the Ministry of Education, Science and Culture of the Republic of Suriname

Draft Memorandum of Understanding between Peoples' Friendship University of Russia (RUDN University).

Oekraïne: Verbreden en uitdiepen van de economische- en handelsrelatie;

Midden Oosten: Intensiveren van de samenwerking met de potentiële landen w.o. de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), de Staat Israël, het Koninkrijk van Saoedi-Arabië, het Sultanaat Oman en de Staat Qatar.

Marokko: Uitnodiging tegenbezoek Minister van Buitenlandse Zaken en Internationale Business en Internationale Samenwerking van de Republiek Marokko aan Suriname.

Ghana: Voornemens Ghanese Presidentieel bezoek aan de Republiek Suriname.

Tegenbezoek Presidentieel bezoek aan de Republiek Ghana.

Ministerieel bezoek aan de Republiek Ghana ter evaluatie en planning van de bilaterale samenwerkingen.

Uitnodiging tegenbezoek Minister van Buitenlandse Zaken en Regionale Integratie van de Republiek Ghana, Shirley Ayorkor Botchwey aan Suriname.

Mogelijke bilaterale ontmoetingen tussen Min. BIBIS en counterparts van overige bilaterale partners binnen **Afrika en Oceanië**.

Voorgenomen meetings:

2 x Guyana-Suriname Strategic Dialogue and Cooperation Platform (SDCP) Presidential Meeting.

2 x Regulier MBIBIS overleg Suriname – Guyana.

2 x Meeting Werkgroep MBIBIS Suriname-Guyana (SDCP).

1 x Trilaterale Presidentiële Meeting (Suriname-Brazilië-Guyana).

1 x Trilaterale Ministeriële Meeting (Suriname-Brazilië-Guyana).

1 x Trilaterale Werkgroep MBIBIS (Suriname-Brazilië-Guyana).

1 x Meeting Gemengde Commissie Suriname – Brazilië.

1 x Technische Bijeenkomst Suriname – Brazilië (ABC).

1 x Evaluatie Missie ABC Suriname-Brazilië.

1 x River Council Suriname – Frans-Guyana.

1 x Technische Bijeenkomst Suriname – Venezuela.

Indonesia-Latin America and the Caribbean (INA-LAC) Business Forum

(Valt binnen het werkgebied van het Directoraat International Business). Bali Democracy Forum (BDF)

(jaarlijks terugkerend evenement)

Archipelagic and Island States Forum (AIS)*(jaarlijks terugkerend evenement)

7th Joint Commission Meeting Suriname – Indonesia, Paramaribo, Suriname.

Vice-ministerial Conferentie China-Caribbean countries (having bilateral relations with China) (jaarlijks terugkerend evenement).

CELAC - China Forum(jaarlijks terugkerend evenement)

Deelname fysieke MOFCOM-trainingen door functionarissen MBIBIS (**Bekostigd door China c.q.**

MOFCOM) Commemoratie Chinese New Year

Japan: CARICOM-Japan Consultation Mechanism. Valt binnen het werkgebied van het Onder-Directoraat M.A.

India: Officieel werkbezoek Minister of State for External Affairs and Minister of State for Culture of the Republic of India Her Excellency Meenakshi Lekhi.

(Host: Suriname gelet op het niveau en in vergelijking met de 7e JCM)

CARICOM- India Joint Commission Meeting:

Noot: Tentatief voorstel (vide 7e JCM Sur.- India) zijdens Suriname om als gastland op te treden (Idem CARICOM-Japan); een groot deel wordt bekostigd door CARICOM

Commemoratie Mahatma Gandhi Day.

Zuid- Korea: Reactivering Joint Commission Meeting Suriname – Zuid-Korea;
Participatie zijdens Suriname aan de “Korea – Caribbean High Level Forum”

Canada: Ministerieel werkbezoek ter verbreding en verdieping van de samenwerkingsrelatie met Canada.

Verenigde Staten van Amerika: Bilateraal overleg tussen de wederzijdse Ministers van Buitenlandse Zaken inzake actuele regionale vraagstukken.

Cuba: Officieel bezoek naar Cuba gedurende 2023 in het kader van de optimalisering van de bilaterale relatie, en ter uitvoering van de speerpunten ter zake onderwijs en volksgezondheid.

Panama: Ministerieel werkbezoek aan Panama voor de implementatie van de samenwerkingsgebieden.

Totaal begroot t.b.v. Programma 1404: Bilaterale aangelegenheden SRD 6.274.000,- .

Toelichting op Prestatie en Resultaat Indicatoren.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
OP. Beleidsgebied: Onderzoek en planning		
Programma: 1404 Bilaterale Betrekkingen		
<p>Verdieping c.q. versteviging van de bilaterale agenda met belangrijke bilaterale partners (z.a. India, China, Indonesië, Japan, Zuid-Korea, echter geen limitatieve opsomming).</p> <p>Samenwerkingsgebieden: politiek, economie/commercie, capaciteitsversterking en sociaal-cultureel.</p>	<p>China Aanvang van diverse projecten (huizenbouw, Agricultural technical cooperation center). Status: thans zijn de relevante actoren voor beide projecten in overleg ter zake titel op de grond en formele overdracht.</p> <p>India Uitvoering c.q. continuering van Credit Line projecten (rekening houdend met het leningenplafond/IMF overeenkomst), grants voor de uitvoering van Small Grants projecten, optimale benutting van diverse trainingen (ITEC, PCFD, KIP en SSFS).</p> <p>Zuid-Korea 1. Implementatie van de ODA grants (t.b.v. het MBIBIS technische assistentie). 2. Nota wisseling i.h.k.v. de her-activering van de Gemengde Commissie Vergadering Suriname - Zuid- Korea, waarvan de laatste in 2012, in Seoul, heeft plaatsgevonden 3. Oriëntatie gesprekken voeren ter zake kandidaatstelling Zd. Korea voor Expo 2030 in Busan.</p> <p>Indonesië Finalisering van de administratieve afhandelingen/aanvang van diverse projecten resorterende onder de “Indonesian Aid Programme”.</p>	<p>Filippijnen Uitvoering van geïdentificeerde projecten (medische sector, visserij sector en defensie), waarvan in 2022 reeds een aanvang is gemaakt middels diverse gesprekken ter realisering hiervan. Voortzetting van de lopende projecten met India, China en Zuid-Korea, Indonesië en Japan.</p> <p>Follow-up van de politieke dialogen tussen India-Suriname, Indonesië-Suriname en Zuid-Korea-Suriname, de zogeheten Gemengde Commissie Vergaderingen, die een tweejaarlijks karakter hebben.</p> <p>Vanwege het principe van Roulatie, zullen de bovengenoemde vergaderingen allen in Suriname gehouden worden (mits de vergadering een virtuele voortgang zullen hebben).</p> <p>De betrekkingen met de overige bilaterale partners zullen op basis van de uitgestippelde beleidsprioriteiten en bilaterale agenda's concretisering kennen in het beleidsjaar 2023.</p>

	<p>(Establishment of a culinary craft and more market (Mariënborg)/ establishment of a documentation center at Sana Budaya/ publication of a book on the commemoration of 130 years Javanese Immigration to Suriname).</p> <p>Japan Bieden van <i>technische assistentie</i> bij de installatie van waterpompen (donatie van Japan Economic and Social Development Programme) in de diverse districten, die te kampen hebben van water overlast bij zware regenval. Aanbieding geloofsbriefen niet residerende Ambassadeur van Japan voor Suriname (tbc). <i>Capaciteitsversterking:</i> d.m.v. het bieden van trainingen/beurzen via JICA en MEXT</p>	
TRINIDAD AND TOBAGO	<p>Ondertekening <i>draft Data Use Agreement</i> tussen Staatsolie Maatschappij Suriname N.V. Ministry of Energy and Energy Industries of Trinidad and Tobago.</p> <p>Uitvoering samenwerking tussen de Staatsbedrijven uit de olie-en gasbranche; Staatsolie Maatschappij Suriname N.V. en Trinidad and Tobago Staatsenergiebedrijven – Paria Fuel Trading Company Limited en Heritage Petroleum Company Limited.</p>	<p>Uitwerking <i>Public Private Partnerships</i> op het gebied van <i>Oil and Gas</i>.</p> <p>Ontwikkelen van een samenwerking op energie gebied.</p>
BARBADOS	<p>Instelling van de <i>Strategic Dialogue Cooperation Platform</i> (SDCP) tussen Suriname en Barbados.</p>	<p>Implementatie van de sectorale gebieden in de <i>Strategic Dialogue Cooperation Platform</i> (SDCP).</p>
Verenigde Staten van Amerika	<p>Realisatie <i>Second Bilateral Dialogue</i> voor verdieping van de functionele samenwerkingsgebieden. Presidentieel werkbezoek naar Washington D.C.</p>	<p>Formaliseren van het gestructureerd dialoog.</p>
Cuba	<p>Schuldschikking middels rijstexporten voor medische diensten door Cuba.</p>	<p>Invulling van het aanbod van beurzen door Cuba voor de studierichtingen geneeskunde, farmacie, tandheelkunde en fysiotherapie.</p>

Midden - Oosten	Per eind 2022 wordt verwacht dat de bilaterale betrekkingen tussen Suriname en een aantal strategische landen van het Midden Oosten zijn geïntensiveerd, w.o. de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), de Staat Israël, het Koninkrijk van Saoedi-Arabië, het Sultanaat Oman en de Staat Qatar. Handel en Investeringsmogelijkheden zijn geïdentificeerd.	Per eind 2023 wordt een verdere samenwerking verwacht met de potentiële landen van het Midden Oosten w.o. de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), de Staat Israël, het Koninkrijk van Saoedi-Arabië, het Sultanaat Oman en de Staat Qatar. Handel en Investeringsmogelijkheden in Oil&Gas, landbouw en luchtvaart
------------------------	---	--

Code 1405: Multilaterale betrekkingen

De interacties met de Multilaterale Organisaties (zoals de VN, OAS, NAM, OIC en EU) zijn gericht om de nationale ontwikkeling te ondersteunen op diverse geïdentificeerde beleidsgebieden en tevens een bijdrage te leveren aan het oplossen van diverse wereldvraagstukken, de bevordering van de internationale rechtsorde, wereldvrede en welvaart op mondiaal niveau, met inachtneming van de nationale belangen middels actieve participatie.

Financiering: begroting MBIBIS

De activiteiten van het programma Multilaterale betrekkingen zijn hieronder aangegeven; 49th session of the OIC Council of Foreign Ministers, 2023; 53rd session of the General Assembly of the Organization of American States (OAS), 2023; 78th session of the United Nations General Assembly, September 2023, New York.; 2023 UN Climate Change Conference (UNFCCC COP 28), November 2023; Special session of the General Assembly of the Organization of American States (OAS); Interactieve dialoog met het VN Mensenrechten Comité in het kader van het ingediend BUPO (Burgerrechten en Politieke Rechten) landenrapport van Suriname, in het 1e, 2e of 3e kwartaal van 2023, Genève, Zwitserland; Follow-up i.v.m. rapportageverplichting in het kader van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (CESCR).

OACPS

Participatie in de OACPS-EU Raad van Ministersvergaderingen en andere vergaderingen in OACPS verband waaronder: 115de Meeting of OACPS Council of Ministers; 116de Meeting of OACPS Council of Ministers; Implementatie van de Samoa overeenkomst.

Europese Unie (EU)

10^e de ronde van artikel 8 Politiek Dialoog Suriname – EU;

Implementatie van de gemaakte afspraken tijdens het artikel 8 Politiek Dialoog

CARIFORUM

28ste Meeting of the Council of Ministers of CARIFORUM

Special Meeting of the Council of Ministers

Totaal begroot t.b.v. Programma 1405: Multilaterale Betrekkingen SRD 2.750.000,- .

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
OP. Beleidsgebied: Onderzoek en planning		
Programma: 1405 Multilaterale Betrekkingen		
	Er is een aanvang gemaakt met het politiek uitdragen van Suriname op multilateraal niveau, teneinde het vertrouwen in ons land terug te brengen en aldus investeerders aan te trekken	Suriname is op multilaterale fora politiek uitgedragen, teneinde het vertrouwen in ons land terug te brengen en aldus investeerders aan te trekken.

Code 1406: Regionale Integratie**Financiering: Begroting MBIBIS**

De activiteiten van het Programma Regionale Integratie zijn hieronder aangegeven.

- Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken van de ACTO.
- Reguliere Vergaderingen van de Raad inzake Amazonische Samenwerking (ACC).
- Reguliere Vergaderingen van de ACTO Focal Points.
- Presidentiele vergadering inzake Leticia Pact of the Amazon.
- Ministeriele Vergadering inzake Leticia Pact of the Amazon.
- Reguliere Vergadering inzake Leticia Pact of the Amazon.
- Inter-Sessional Meeting of the Conference of Heads of Government of the Caribbean Community.
- (1 keer per jaar), Minister inclusief 2-3 delegatieleden BIBIS ter ondersteuning van de President.
- Regular Meeting of the Conference of the Heads of the Governments of the Caribbean Community (1 keer per jaar) Minister inclusief 2-3 delegatieleden MBIBIS ter ondersteuning van de President.
- Speciale Staatshoofden Vergaderingen. Minister inclusief 2-3 delegatieleden MBIBIS ter ondersteuning van de President.

Ministeriële Vergaderingen

- The Council for Foreign and Community Relations (COFCOR). The Community Council of Ministers (2 keer per jaar) Minister inclusief 2 delegatieleden.

Vergaderingen op (Senior) Officials niveau:

- Meeting Preparatory to the Council for Foreign and Community Relations (COFCOR) (2 keer per jaar) minimaal 2 delegatieleden op senior officials niveau.
- Meeting Preparatory to the Community Council of Ministers (2 keer per jaar). Minimaal 2 delegatieleden op senior official niveau.
- CARICOM Ambassadeurs meetings (1 persoon).
- Meeting of the Executive Board of the Ministerial Council of the ACS (2 delegatieleden)
- Ordinary Meeting of the Ministerial Council (2 delegatieleden).
- 1 x CELAC Staatshoofden vergaderingen.
- 1 x Extra ordinary Summit.
- 2 x Meeting on Ministers of Foreign Affairs.
- Meeting Ministers of Foreign Affairs with China (CELAC-China Forum).
- Meeting Ministers of Foreign Affairs CELAC, 74th GA UN
- 4 Meeting of National Coördinators.
- Meeting of High-level officials CELAC-EU.
- Meeting of Senior officials of member states and regional mechanisms.
- Working group on Migration.
- Working group on International Cooperation.
- Working group Regional and Sub- Regional Integration Mechanisms.
- Working Group on South-South Cooperation.
- 1 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken MERCOSUR.
- 1 Reguliere Presidentiële vergadering inzake MERCOSUR.
- 1 Reguliere MERCOSUR Vergaderingen.
- 1 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken ALADI.
- 1 Reguliere Presidentiële vergadering inzake ALADI.
- 1 Reguliere ALADI Vergaderingen.

Totaal begroot t. b.v. Programma 1406: Regionale Integratie SRD 2.210.000,-

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
OP. Beleidsgebied: Onderzoek en planning		
Programma: 1406 Regionale Integratie	Er is een aanvang gemaakt met het politiek uitdragen van Suriname op regionaal en sub-regionaal niveau, teneinde het vertrouwen en de economische, sociale en culturele ontwikkeling in ons land terug te brengen, dit middels het aangaan van samenwerkingsverbanden en aldus investeerders aan te trekken.	Suriname is op regionale fora politiek uitgedragen, teneinde het vertrouwen het vertrouwen en de economische, sociale en culturele ontwikkeling in ons land terug te brengen, dit middels het aangaan van samenwerkingsverbanden en aldus investeerders aan te trekken.

Code 1407: Opzetten Ambassades en Consulaten

Financiering: begroting MBIBIS

De activiteiten van het Programma Opzetten Ambassades en Consulaten zijn hieronder aangegeven. Toezegging M(in)BIBIS opzetten van een Ambassade van Suriname in het Koninkrijk van Saoedi-Arabië.; Opzetten van een Permanente Missie van Suriname in Genève, Zwitserland.

Totaal begroot t.b.v. Programma 1407: Opzetten van Ambassades en Consulaten: SRD 700.000,-

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
OP. Beleidsgebied: Onderzoek en planning		
Programma: 1407 Opzetten van Ambassades en Consulaten	Per eind 2022 wordt verwacht dat een diplomatieke vertegenwoordiging van Suriname in het Midden Oosten wordt opgezet.	Per eind 2023 wordt verwacht dat de diplomatieke vertegenwoordiging van Suriname in het Midden Oosten reeds is opgezet, operationeel en volledig bemenst is.

Code 1408: Internationale Onderhandelingen

Financiering: begroting MBIBIS

De activiteiten van het Programma Internationale Ontwikkelingssamenwerking zijn hieronder aangegeven.

DIRECTORAAT INTERNATIONALE SAMENWERKING

Activiteiten: Technische en economische samenwerking

- Coördinatie en monitoring van projecten i.h.k.v. de technische en economische samenwerking o.a. met Canada (CFLI en CCEDM), de Verenigde Staten van Amerika (USAID), Frans Guyana (River Council) en andere bilaterale samenwerkingspartners.
- Bijwonen in Cayenne van de Toezicht en Selectie Committee Vergaderingen, 2 dagen, in mei 2023 door BUZA-vertegenwoordigers (Interreg).
- Bijwonen in Cayenne van de Toezicht en Selectie Committee Vergaderingen, 2 dagen, in december 2023 door BUZA vertegenwoordigers (Interreg).
- Participatie in regionale en internationale meetings in COMCEC-verband.
- Interne meetings m.b.t. COMCEC.

Sociaal culturele samenwerking

- Technisch werkbezoek aan Nederland en Turkije.
- Diverse culturele bewustwordingsactiviteiten.
- Teambuilding DIS en Directoraat Cultuur.

DUURZAME ONTWIKKELING

- Vergadering Overheid/United Nations Country Team i.h.k.v. de evaluatie van het Country Implementation Plan (CIP) 2022-2023 en voorbereiding CIP 2024 – 2025 ter voortzetting en uitdieping van de samenwerking met de VN.
- Participatie in regionale en internationale meetings in VN-verband.
- Voorbereiding vrijwillige rapportage Sustainable Development Goals (SDGs) voor Suriname (indiening en presentatie bij de High Level Political Forum (HLPF) van de VN in juli 2023).
- Werkzaamheden i.h.k.v. de Nationale SDG Commissie.

DIRECTORAAT INTERNATIONAL BUSINESS

- Een marketingcampagne (o.a. websites, investeringsgids, promotievideo's, investeringsmissies en boutique investeringsevenementen) om FDI en ExportSu te lanceren en hun bedrijfsimago op te bouwen, inclusief een country branding-strategie.
- Coördinatie/ support/ ontvangst investeerders en exporteurs voor on site visits ter oriëntatie per sector of project, (visits program interested investors). Organisatie en/ of participatie in Expo's en Beurzen.
- Due diligence en Compliance (herkomst van geld en antecedenen onderzoeken) naar buitenlandse investeerders.
- Participatie in regionale en internationale meetings.
- Ontwikkeling en uitvoering van trainingen en workshops voor KMO's met exportpotentieel.
- Ontwikkelen van een investeringsguide.
- Local content Minerale sector (offshore olie- en gasproductie).
- Foreign Investment and Export Promotion Program (**Financiering: Lening IDB**)
- Suriname –United Nations 2022 -2023 country Implementation Plan

Totaal t.l.v. overheidsbegroting MBIBIS: SRD 3.000.000,-

Financiering lening IDB: SRD 15.000.000,- .

Totaal begroot t.b.v. Programma 1408: Internationale Onderhandelingen SRD 18.000.000,- (Incl. lening) .

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Dienstjaar: 2023

Ministerie: Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking

Bedragen x SRD 1000

Titel III: Middelen begroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	49.871	51.615	74.093	141.787	131.965	72.679
53	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	49.871	51.615	59.093	69.213	71.425	11.766
53110	Leges Rijbewijzen	232	142	293	310	340	355
53141	Opbrengst Consulaire Diensten	44.334	44.353	48.686	58.423	60.000	
53142	Kanselarijrechten	4.115	5.442	7.813	8.000	8.500	8.700
53143	Legalisatie	86	136	88	90	95	101
53153	Diverse niet belasting ontvangsten	819	1.122	1.675	1.825	1.900	2.000
53409	Vernieuwing, verstrekken en dupliceren rijbewijzen	285	420	538	565	590	610
54	<i>Leningen</i>	-	0	15.000	72.574	60.540	60.913
54	IDB			15.000	72.574	60.540	60.913

De wijzigingen van de geldelijke vergoedingen van de Wet Heffing Kanselarijrechten conform S.B. 2021 no 40 zijn reeds doorgevoerd.

De regering van de Republiek Suriname heeft in het kader van het gewijzigd beleid inzake het visumvrij reizen naar Suriname, besloten om de visumplicht af te schaffen voor alle landen. De reiziger zal bij elke binnenkomst de "Entry Fee" betalen van \$25,- of €25,-.

Als gevolg van de voornoemde maatregel zal een stijging van minimaal 20% merkbaar zijn voor wat betreft de consulaire inkomsten voor de tweede helft van het dienstjaar 2022 en de daaropvolgende dienstjaren in vergelijking met de Consulaire inkomsten van de voorgaande dienstjaren.

Ambassades/Consulaten	Leges	Vern. Rijbewijzen	Consulaire Diensten	Kanselarij rechten	Legalisatie	Overige
Ambassade Brasilia						
Consulaat-Generaal Belem						
Ambassade Caracas				7,8		2,2
Ambassade Georgetown						
Consulaat-Generaal Willemstad		12,4	21,38	386,47	1,68	70,73
Consulaat-Generaal Cayenne			14	1694,42		250,79
Ambassade Washington						
Consulaat-Generaal Miami	33,00	18,1	70,67	985,1	10,393	49,17
Consulaat-Generaal Amsterdam	85	492,87	2.675,00	4.224,60		1267,38
Ambassade Brussel	146	8,12	23,47	422,46	11,74	4,22
Ambassade Havana			9,39	35,21	11,74	
Ambassade Jakarta	5,59			12,41	3,35	
Ambassade Parijs			4,00			
Ambassade China	8,94	4,47	44,70	33,52	22,35	11,18
Ambassade India						16,36
Ambassade Accra	14,53	1,68		11,18	26,82	3,35
Thuisdienst			45.824,00			
Totaal	293	538	48.686	7.813	88	1.675

Toelichting:

1. De middelen begroting voor het dienstjaar 2023 van het Onder directoraat Consulaire zaken en personenverkeer betreffen ontvangsten van diverse niet belastbare middelen (NBM) zoals:
 - a) Toeristenkaarten opbrengsten
 - b) Visumopbrengsten (op Conza)
 - c) PSA-ontvangsten (worden alleen op Conza geïnd (bij de CBvS))
 - d) Inning van administratiekosten in SRD (periode januari 2021 t/m maart 2021)
 - e) E-Visa en E-Toeristenkaart ontvangsten.
 - f) Leges
 - g) Vernieuwing Rijbewijs
 - h) Legalisaties
 - i) Kanselarijrechten
 - j) Diverse Niet Belasting Ontvangsten

Vanaf de periode april 2020 tot heden, betreffen het slechts ontvangsten verkregen uit:

- a. Verstreckte E-visa en E-toeristenkaart
- b. Verstreckte PSA-documenten

53110 Leges: Leges worden ook wel retributies genoemd. Een retributie wil zeggen een betaling aan de overheid waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die overheid tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat betaald moet worden aan de overheid voor het gebruik van hun diensten of producten. b.v. administratiekosten voor het verkrijgen van een paspoort of rijbewijs die geïnd worden op de diverse Surinaamse vertegenwoordigingen.

53409: Vernieuwing, verstrekken en dupliceren van Rijbewijzen

Betreft de kosten voor verlenging en of verlies van het Surinaams Rijbewijs die geïnd worden op de diverse Surinaamse vertegenwoordigingen.

53142 Kanselarijrechten

Zijn de kosten die geïnd worden op de diverse vertegenwoordigingen met betrekking tot diverse burgerzaken (vernieuwing paspoorten, noodpaspoorten, aktes etc.)

53143 Legalisatie

Kosten die geïnd worden voor echt (authentiek) verklaren van de handtekening van de ondertekenaar of het zegel of het stempel op een document door de diverse Surinaamse vertegenwoordigingen.

53153 Diverse Niet Belasting Ontvangsten

De middelen begroting voor het dienstjaar 2023 van het Onder directoraat Consulaire Zaken en Personenverkeer betreffen ontvangsten van diverse niet belastingmiddelen (NBM) zoals: Alle niet genoemde ontvangsten worden hierop geboekt z.a. bankontvangsten, porto ontvangsten, attestaties etc.

53141: Opbrengst Consulaire diensten

De tarieven zoals aangehaald in de Kanselarijwet, S.B. 2021 no. 40 zijn gewijzigd, terwijl de tarieven van de toeristenkaarten ongewijzigd zijn gebleven. Het tarief van de "Entry Fee" zal nader worden bekendgemaakt.

De tarieven, conform de Wet Heffing Kanselarijrechten t.b.v. Consulaire diensten, zijn als volgt:

	Tarief in €	Tarief in \$
Vakantievizum single/multiple (3 mnd.)	50	60
Multiple entry toeristenvizum (12 mnd.)	175	210
Vakantievizum voor meerdere reizen met een geldigheidsduur van ten hoogste drie (3) jaren, op een paspoort, van een person van Surinaamse Afkomst	165	200
Zakenvizum (3 mnd.)	85	100
Zakenvizum (5 jr.)	305	360
Doorreisvizum (Transit) met een geldigheidsduur van 3 dagen	10	15
Doorreisvizum (transit Visum) voor Cruise toerisme met een geldigheidsduur van ten hoogste 3 dagen	5	5
Voor het aanbrengen van een vizum tot kort verblijf (KV) voor een enkele reis met een geldigheidsduur van drie maanden	40	45
Vakantievizum met geldigheidsduur van 2 maanden op een paspoort:	10	15
- Voor kinderen van 0-21 jaar	20	28
- Voor grootouders, ouders, kinderen en kleinkinderen ouder dan 21 jaar, broers en zusters		
Toeristenvizum van 5 jaar voor meerdere reizen voor burgers van de Verenigde Staten van Amerika		160
Zakenvizum van 5 jaar voor meerdere reizen voor burgers van de Verenigde Staten van Amerika		160
Toeristenkaart (single entry) met een geldigheidsduur van ten hoogste 90 dagen	35	40
Diplomatiek vizum aan houders van diplomatieke paspoorten	0	0
Dienst- respectievelijk Service vizum op een Dienst- respectievelijk Service paspoort	0	0
Bijzonder vizum voor onbepaalde tijd voor meerder reizen voor leeftijdscategorie van 65 jaar wordt betaald de administratie kosten	20	25
Het betalen van "Entry Fee" bij elke binnenkomst	25	25
Verkort of uitgebreid uittreksel van geboorte, overlijden of huwelijk	40	45
Verklaring van burgerlijke staat van een persoon	35	40
Medewerking totstandkoming huwelijk	45	55
Verkrijging van inlichtingen omtrent woonplaats of ingeschreven was in de registers van de burgerlijke stand van Suriname	35	40
Aangifte nationaliteitsbewijs t.b.v. een Surinamer	35	40

Verkrijging van inlichtingen uit het testamentenregister van Suriname/ nalatenschap	65	75
Verkrijgen van een bewijs van goed gedrag of stuk inhoudende voor zover bekend niet wegens strafbare daad veroordeeld	65	75
Legaliseren (plaatsen van apostille stempel) van een handtekening, inhoud van overheidsdocumenten, diploma's en certificaten en het waarmerken van een vingerafdruk	20	25
Medewerking tot verlenging rijbewijs	70	75
Medewerking tot verkrijgen van een duplicaat bij verlies Rijbewijs	85	100
Verlengen/Aanvraag van een paspoort (ten hoogste 5 jaar) t.b.v. een Surinamer	130	150
Voor medewerking bij verlies van het paspoort	170	200
Verlenging/ vervanging van een zakenpaspoort	300	350
Bij verlies van een zakenpaspoort	350	380
Verkrijgen van een noodpaspoort	85	100
Spoedafhandeling van aken/paspoorten/rijbewijzen e.a. consulaire diensten	20	20
Administratieve inclusief verzendkosten bij akten	20	25
Administratieve inclusief verzendkosten bij aanvraag paspoorten	20	25
Verzendkosten indien de PSA-aanvrager zijn/haar pas elders dan in Nederland wil ontvangen	20	25
Afgifte, verlenging alsmede het vervangen van PSA-documenten (ouder dan 18 jaar)	120	100

Code: 54101 IDB Lening: SRD 15.000.000,- begroot voor het dienstjaar 2023.

Deze lening is aangegaan voor een periode van 5 jaren (2022-2026) t.b.v. het project Foreign Investment and Export Promotion program. Het totaal bedrag van de lening over de looptijd van 5 jaren bedraagt SRD 223.500.000,-

Doel van het project: de instroom en export van directe buitenlandse investeringen te bevorderen door de operationalisering van de Suriname Investment and Trade Agency (SITA).

Lijst van gebruikte afkortingen van samenwerkingsverbanden

OACPS	Organization of African, Caribbean, Pacific countries and States
ACS	Association of Caribbean States
ACTO	Amazon Cooperation Treaty Organization
ALADI	Asociación Latinoamericana de Integración Latin American Integration Association
ALBA	Alternativa Bolivariana para las Américas of Bolivarian Alternative for the Americas
ALBA-Alimentos	Food program of ALBA and PETROCARIBE member countries
ASA	Africa-South America
ASPA	South America-Arab countries
CARICOM:	Caribbean Community
CBI:	Caribbean Basin Initiative
CBSI:	Caribbean Basin Security Initiative
CBTPA:	Caribbean Basin Trade Partnership Act
CBERA:	Caribbean Basin Economic Recovery Act
CELAC:	Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños of Community of Latin American and Caribbean States
CMP:	United Nations Capital Master Plan
CTBTO:	Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization
EU:	European Union
EU-LAC:	European Union-Latin American Countries
FEALAC:	Forum for East Asia -Latin America Cooperation

GRULAC:	Group of Latin American and Caribbean countries
G-77 and China:	Group of 77 and China
IOM:	International Organization for Migration
IRMCT:	International Residual Mechanism for Criminal Tribunals
IIRSA:	Iniciativa para la Integracion de la Infraestructura Regional Suramericana Initiative for the Integration of the Regional Infrastructure of South America
ITLOS:	International Tribunal for the Law of the Sea
NAM:	Non-Aligned Movement
OAS:	Organization of American States
OAS FEMCIDI:	Fondo Especial Multilateral del Consejo Interamericano para el Desarrollo Integral; Special Multilateral Fund of the Inter-American Council for Development of the Organization of American States
Integral:	
OIC:	Organization of Islamic Cooperation
OIC/ IIFA:	International Islamic Fiqh Academy
OIC/ ISF:	Islamic Solidarity Fund
OIC/ IUT:	Islamic University of Technology
OIC/ SESRIC:	Statistical, Economic and Social Research and Training Center for Islamic Countries
OPANAL:	Agency for the Prohibition of Nuclear Arms in Latin America
OPCW:	Organization for the Prohibition of Chemical Weapons
PDV-CARIBE:	Petróleos de Venezuela-Caribe
PDVSA:	Petróleos de Venezuela Sociedad Anónima
PO Amazonia:	Programme Opérationnel Amazonie Operational Program Amazonia
RSA:	Regional Sports Academy
SELA:	Sistema Económico Latinoamericano y del Caribe Latin American and Caribbean Economic System
SURFUEL:	Suriname Fuel Import & Distribution N.V.
UN:	United Nations
UNAMID:	United Nations African Union Mission in Darfur
UNASUR:	Unión de Naciones Sudamericana's Union of South American Nations
UNDAF:	United Nations Development Assistance Framework
USAID:	United States Agency for International Development
VN:	Verenigde Naties

Afdeling 6. Het Ministerie van Financiën en Planning

De begroting voor het Ministerie van Financiën en Planning wordt vastgesteld, als volgt:

In de ontwerpbegroting 2023 worden de financiële kaders weergegeven waarbinnen het beleid gekwantificeerd wordt. De doorwerking van de maatregelen die in het dienstjaar 2020 zijn genomen en verder ter hand zullen worden genomen, zal ruimte bieden om enige verlichting te brengen in de economische malaise. Echter zijn de maandelijkse lopende verplichtingen en het schuldenvraagstuk een grote uitdaging.

In het dienstjaar 2023 zal gewerkt worden aan een beheersbaar begrotingstekort, met in achtneming van de beschikbare liquide middelen middels het opzetten van een cash planning om dit maandelijks te monitoren. Indien nodig zal er een beroep worden gedaan aan externe financiering onder de condities van het leningenplafond binnen de wet van de Staatsschuld.

De overheidsschuld in relatie tot het Bruto Binnenlands Product (BBP) is vrij hoog en dient te worden verminderd tot een draagbaar schuldquote. Het treffen van belasting verhogende inkomsten zijn uiteraard een middel voor het genereren van extra inkomsten om de nodige uitgaven te kunnen doen. Evenwel zal het samenhangend pakket dat uitgevoerd wordt en impact heeft op de inkomsten en uitgaven van de overheid, moeten bijdragen aan het in standhouden van de macro-economische verhoudingen. Opgemerkt moet worden dat de Covid-19 pandemie een extra druk legt op de overheidsfinanciën. De derving van inkomsten zullen gecompenseerd moeten worden en als dat betekent, dat de samenleving moet inleveren, vraagt dat een breed draagvlak.

De rol van het ministerie van Financiën als beheerder van de staatskas moet op een verantwoorde wijze worden vervuld en het behoorlijk bestuur (Good Governance) moet ingebed worden in alle handelingen conform de ten dienste staande wet- en regelgeving. Door transparant te zijn, zal het ministerie van Financiën alle inkomsten en uitgaven ten alle tijde kunnen verantwoorden.

Het directoraat Belastingen, dat volgens haar taakstelling zorg moet dragen voor de inning van belastingen zal institutioneel versterkt worden om de gelden die nog niet afgedragen worden, binnen te halen. Daartoe zullen middelen vrijgemaakt worden om de medewerkers de nodige trainingen te geven en de samenleving middels voorlichting bewust te maken van de verplichtingen als burger van het land.

Macro economisch en fiscaal beleidskader

Het ministerie van Financiën en Planning zal samenwerken met vakministeries en de bestaande instituten om de macro-economische verhoudingen in evenwicht te houden. Consistentie tussen de macro-economische grootheden zal de basis leggen voor onder andere een positieve economische groei, het terugbrengen van de inflatie naar enkelvoudige cijfers, een stabiele wisselkoers en het versterken van de externe positie (lopende rekening van de betalingsbalans).

Tegelijkertijd zal het ministerie erop toezien dat de positie van de overheidsfinanciën niet verder verslechterd door een beheersbaar uitgavenbeleid te voeren. Subsidies worden doorgelicht, kapitaalsuitgaven zullen gefaseerd worden uitgevoerd en de verhoogde personeelsuitgaven als gevolg van de stijging van het aantal ambtenaren zijn factoren waarmee in dit dienstjaar rekening moet worden gehouden. Aan de inkomstenzijde zal naar verwachting een lichte stijging zijn wanneer de economische activiteiten langzaam genormaliseerd worden en de belastingplichtigen hun plichten juist nakomen.

De economische opleving staat echter onder een enorme druk door de hoge schuldpositie en de vrijwel beperkte ruimte om investeringen te plegen die een rendement moeten opleveren voor de komende generatie, zullen daarom waar nodig worden uitgesteld. Volgens schattingen van het Planbureau zal er sprake zijn van een lichte economische groei in 2021 en een gemiddelde inflatie van ca. 22,4%.

Fiscaal beleid

Dit jaar zal verder gestalte gegeven worden aan het twee sporenbeleid met betrekking tot de hervorming van de belastingwetten en de belastingorganisatie. Hervorming en modernisering van de Dienst heeft hoge prioriteit.

Modernisering van de huidige processen en structuren is nodig zodat een hogere mate van prestatie kan worden bereikt welke zal leiden tot effectief en efficiënt management. De Belastingdienst ondervindt nog vele uitdagingen en heeft nog steeds als doel de effectiviteit van de belastingadministratie te verbeteren.

Er zal worden geïnvesteerd in de belastingdienst om de organisatie beter in staat te stellen om effectieve heffing, inning en controle uit te voeren. Verder zal het belastingstelsel op een effectieve wijze worden gebruikt om de uitvoering van het overheidsbeleid in belangrijke mate te financieren.

Het opzetten van een Klantenservice heeft nog steeds prioriteit. Door het opzetten van deze afdeling zal de klant zoveel als mogelijk worden bijgestaan bij het voldoen aan haar verplichtingen. Om dit doel te bewerkstelligen zal veel aandacht aan voorlichting, informatie en begeleiding van de klant worden besteed. Door middel van het optimaliseren van de dienstverlening zal de compliance verhoogd worden.

De verdere activiteiten met betrekking tot de invoering van BTW en het vervangen van het huidig IT systeem van de Directe Belastingen blijven een belangrijk onderdeel van de hervorming.

De verscherpte en verbeterde controle in het Douanegebied zal onverkort worden voortgezet. In dat kader worden de containerscans ingezet.

Integrale aanpassing van het wettelijk kader, de upgradung van het douane informatiesysteem (ASYCUDA) en capaciteitsversterking zijn noodzakelijk voor de beoogde modernisering en de verhoogde en verbeterde inning van de rechten van de Staat.

Dit zal leiden tot een optimale benutting van de mogelijkheden die door Asycuda, geboden worden om het proces van aangifte tot controle en inning te verbeteren en de inkomsten te verhogen.

Continue training van de douaniers wordt dan ook voortgezet. Horizontale instroming van hoger kader met het oog op capaciteitsversterking, zal eveneens nader bekeken en uitgewerkt moeten worden.

Het proces van de modernisering van de Douane organisatie wordt voortgezet. Asycuda World, het douane informatiesysteem, wordt geëvalueerd en verbeterd.

Planning en Ontwikkelingsfinanciering

Het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering vervult een belangrijke coördinerende rol bij de beleidsformulering en de fondsenwerving via ontwikkelingspartners en internationale financieringsinstellingen. Het nationaal ontwikkelingsprogramma zal de leidraad zijn bij de samenwerking met de verschillende internationale en regionale financieringsinstellingen voor financiële en technische ondersteuning. Mede in dit kader zijn diverse samenwerkingsovereenkomsten aangegaan met onder andere de Inter Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB), de Wereldbank (WB), de Caribbean Development Bank (CDB), de Agence Française de Developpement (AFD), de Islamic Development Bank (IsDB), de Europese Commissie (EC), het OPEC Fund for International Development (OFID). De samenwerking met de verschillende ontwikkelingspartners die de ontwikkelingsfinanciering ondersteunen, blijft gebaseerd op de principes van equal en economische diplomatie.

In het jaar 2023 zal de focus naast het identificeren van financieringsbronnen en de mobilisatie van fondsen voor projecten, ook liggen op de effectieve besteding van de leningen en schenkingen die reeds zijn aangegaan ter uitvoering van projecten. De achterstanden in de implementatiefase van een aantal projecten zijn groot. De coördinatie bij de programma- en projectmonitoring alsook de evaluatie zal worden opgevoerd, zodat erop kan worden toegezien dat de beschikbare middelen effectief worden benut en de projectdoelen worden behaald ten behoeve van een duurzame sociaaleconomische ontwikkeling.

Onder het ministerie van Financiën en Planning ressorteren de twee zelfstandige stichtingen namelijk de Stichting Planbureau Suriname en de Stichting Algemeen Bureau voor de Statistiek. Uit de begroting draagt het directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering bij aan de financiering van deze twee parastatalen op basis van vooraf vast te stellen en goed te keuren werkplannen. Met het beschikbaar stellen van de middelen wordt beoogd dat de deeltaken van het Ministerie van Financiën en Planning aangaande de zorg over het statistiekwezen alsook de nationale ontwikkelingsplanning in samenwerking met het directoraat van Planning en Ontwikkelingsfinanciering worden uitgevoerd.

Daarnaast wordt uit de begroting van het directoraat ook bijgedragen aan de financiering van de Sociaal Economische Raad die, als adviesorgaan van de Regering op het gebied van sociaaleconomisch beleid, een belangrijke rol vervult bij het vergroten van de draagvlak en stuurkracht van de Overheid.

Voor het dienstjaar 2023 is een nieuw begrotingsartikel opgenomen te weten "Begrotingssteun Internationale Financiële Instellingen". Dit begrotingsartikel betreft begrotingssteun die via internationale financieringsinstellingen is overeengekomen ten behoeve van de uitvoering van prioritaire projecten en activiteiten in verschillende sectoren.

DIRECTORAAT FINANCIËN

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024		Raming 2025		Raming 2026	
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	54.604	69.590	104.840	104.840	107.985	107.985	111.225	111.225	114.561	114.561
61	Lopende uitgaven	54.273	69.248	104.498	104.498	107.633	107.633	110.862	110.862	114.188	114.188
610	Lonen en Salarissen	34063	39.906	50.000	50.000	51.500,00	51.500,00	53.045,00	53.045,00	54.636,35	54.636,35
611	Sociale Premies	2693	4.308	4.864	4.864	5.009,92	5.009,92	5.160,22	5.160,22	5.315,02	5.315,02
612	Gebruik van goederen en diensten	17.502	25.000	49.600	49.600	51.088	51.088	52.620,64	52.620,64	54.199,26	54.199,26
616	Sociale uitkeringen	15	34	34	34	35	35	36	36	37	37
62	Kapitaal uitgaven	331	342	342	342	352	352	363	363	374	374
620	Inventaris	331	342	342	342	352	352	363	363	374	374
621	Transport middelen										

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Lopende Uitgaven

610: Lonen en Salarissen

Voor 2023 is er **SRD 50.000.000,-** uitgetrokken voor de lonen en salarissen. Het personeelsbestand van het directoraat Financiën van het ministerie van Financiën bestaat thans uit 496 personen.

Het personeelsbestand bestaat uit 451 ambtenaren van het directoraat Financiën en daarnaast uit 45 personen werkzaam te CLAD. Deze 496 medewerkers zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- De functiegroep 3 t/m 6 = lager kader
- De functiegroep 7 en 8 = middenkader
- De functiegroep 9 en hoger = hoger kader

In de onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar geslacht en niveau:

Personeelsbestand	Percentage 2023	Aantallen 2023	Man	Vrouw	Functiegroep
Hoger kader	24%	117	40	81	≥ 9
Midden kader	39%	193	59	131	7 en 8
Lager kader	38%	186	86	99	3 t/m 6
Totaal	100%	496	185	311	

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	45.471.428,57
61002	Vakantiegelden	3.268.571,43
61003	Overwerk	750.000,00
61004	Bonussen en Grat	194.430,00
61006	vacatiegeld	-
61013	functionele toelagen	33.500,00
61014	persoonlijk	47.692,00
61016	gezinstoelage en kinderbijslag	63.000,00
61017	waarnemingstoelage	19.548,00
61020	telefoonvergoeding	30.660,00
61021	representatie vergoeding	74.910,00
61023	vervoerstoelage	46.260,00
	Totaal	50.000.000

De personeelsleden die in 2023 met pensioen zullen gaan zijn in totaal 20. Daarnaast zullen 15 personeelsleden gehuldigd worden in verband met een 25-, 30-, 35-jarig dienstverband. De onderstaande tabel geeft een overzicht weer.

Aantal dienstjaren	Aantal personeelsleden
25	8
30	4
35	3
Totaal	15

611: Sociale Premies

De sociale premies voor het dienstjaar 2023 is er **SRD 4.864.000,-** uitgetrokken. De bijdragen van de overheid aan de ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds komen ten laste van deze codering.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	2.596.357
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	2.267.643
	Totaal	4.864.000

612: Gebruik goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten is in 2023 geraamd op **SRD 49.600.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat Financiën. Dit bedrag is inclusief de contributie betalingen ad. SRD 3 mln. De contributie betreft de betalingsverplichtingen als gevolg van het lidmaatschap van Suriname en de bijdrage aan aandelenvermogen bij Internationale Financiële Organisaties/ Instituten zoals Inter-American Development Bank (IDB), Caribbean Development Bank (CDB), Islamic Development Bank (IsDB) en World Bank (WB) regarderende het ministerie e.a.

Onderstaande tabel geeft een specificatie van de kostensoort “gebruik van goederen en diensten” weer.

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61201	Seminars en workshops	1,000
61203	Contractanten	220,000
61205	Deskundigen Binnenland	20,000
61208	Binnenlandse reiskosten	17,000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	31,000
61210	Buitenlandse reiskosten	200,000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	400,000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	185,000
61216	Kopieer	40,500
61217	Drukkerwerk & grafisch materiaal	5,000
61218	Bode diensten	5,000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	35,500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	3,000
61221	Vergaderkosten	106,000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge etc.)	2,000,000
61223	Onderhoudskosten automatisering	140,000
61224	Licenties en programmakosten	100,000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10,000
61227	Radio en Tv programma's	10,000
61228	Brochure en andere Periodieken	2,000
61229	Tenstoonstelling	1,000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	96,000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	100,000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	1,000
61238	Telefoon uitgaven	1,500,000
61240	Water	100,000
61241	Electriciteit	1,000,000
61244	Representatie	26,000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	2,000
61246	Verzekering	2,000
61247	Schoonmaak	50,000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	13,000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	30,000
61250	Bewaking	600,000
61251	Voeding	92,000
61252	Contributie	37,600,000
61253	Vracht en Brief portie	49,000
61255	Rechterlijke Vonnissen	1,769,000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	6,000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	10,000
61260	Onderscheidingen	10,000
61263	Overige Algemene Kosten	2,500,000
61273	Educatie EA vormingsprogramma	2,000
61279	Medicijn	5,000
61283	Huur van voertuigen	5,000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	500,000
	Totaal	49,600,000

616: Sociale uitkeringen

Voor sociale uitkering is er een bedrag geraamd ad **SRD 34.000,-**. Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. Poliklinische kosten en lig en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	17.000
61612	Poliklinische kosten	17.000
	Totaal	34.000

Kapitaal Uitgaven**620: Inventaris**

De kosten voor aanschaf van kantoormeubilair en kantoormiddelen z.a. computers, printers, bureaus, bureaustoelen etc. zijn geraamd op **SRD 342.000,-**.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor Inventaris	307.000
62004	Computers	15.000
62005	Printers	10.000
62006	Netwerken	10.000
	Totaal	342.000

TITEL II: Programma's**Bedragen x SRD 1.000**

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	1.572.380	11.984.567	22.708.242	22.708.242	23.341.610	24.041.822	24.763.041
01	Infrastructurele Werken			25.000	25.000			
0115	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen			25.000	25.000			
02	Institutionele versterking	6.127	94.246	98.500	98.500	101.455	104.499	107.634
0217	Capaciteitsopbouw Financien	127	1.500	5.000	5.000	5.150	5.305	5.464
0266	Fiscal Strengthening to Support Economic Growth	-	82.980	87.500	87.500	90.125	92.829	95.614
0279	Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan	6.000	6.766	3.000	3.000	3.090	3.183	3.278
0289	IMF Programma Monitoring Unit	-	3.000	3.000	3.000	3.090	3.183	3.278
05	ICT Automatisering	-	50.000	1.875	1.875	1.931	1.989	2.049
0505	IFMIS	-	50.000	1.875	1.875	1.931	1.989	2.049
06	Informatie en Communicatie			35.000	35.000	36.050	37.132	38.245
0624	Aansluiting TELESUR			35.000	35.000	36.050	37.132	38.245
07	Onderzoek en Ontwikkeling	-	5.250	5.250	5.250			
0774	Internal audits	-	5.250	5.250	5.250	5.408	5.570	5.737
09	Subsidie en bijdragen	9.938	55.381	61.042	61.042	62.873	64.759	66.702
0921	Bureau voor de Staatsschuld	3.133	8.073	13.734	13.734	14.146	14.570	15.008
0922	CLAD	6.805	47.308	47.308	47.308	48.727	50.189	51.695
15	Sociale Zekerheid	632.862	1.099.796	1.400.000	1.400.000	1.442.000	1.485.260	1.529.818
1501	Suppletie overheidsbijdrage pensioenfondsen	632.862	1.099.796	1.400.000	1.400.000	1.442.000	1.485.260	1.529.818
16	Financieel Economisch	742.372	7.391.691	15.505.400	15.505.400	15.970.526	16.449.606	16.943.058
1609	Rentes	155.329	2.216.612	4.207.000	4.207.000	4.333.210	4.463.206	4.597.102
1610	Aflossingen	569.281	4.865.361	10.999.000	10.999.000	11.328.970	11.668.839	12.018.904
1611	Fees	17.762	59.268	86.000	86.000	88.580	91.237	93.975
1617	Productie Krediet fonds	-	120.450	100.000	100.000	103.000	106.090	109.273
1619	Claims Dalian en MNO	-	130.000	112.200	112.200	115.566	119.033	122.604
1621	Anti Money Laundering			1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
17	Noodreserve	181.081	546.728	260.500	260.500	268.315	276.364	284.655
	Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen							
1701	beheersing en -bestrijding	367	500	500	500	515	530	546
1702	Algemeen Onvoorzien	180.714	542.000	260.000	260.000	267.800	275.834	284.109
1703	Covid-19 Noodfonds	-	4.228	-	-	-	-	-
41	Subsidies en Bijdragen	-	2.709.000	4.083.200	4.083.200	4.189.010	4.314.680	4.444.121
4108	Subject Subsidie electriciteit	-	2.000.000	3.264.000	3.264.000	3.361.920	3.462.778	3.566.661
4112	Subject Brandstof	-	-	-	-	-	-	-
4114	Bijzondere Voorziening Noodsituaties	-	286.000	100.000	100.000	103.000	106.090	109.273
4115	Brandstof subsidie	-	423.000	703.000	703.000	724.090	745.813	768.187
4118	Nationale Loterij Suriname			8.000	8.000	8.240	8.487	8.742
4119	Surpost			8.200	8.200	8.446	8.699	8.960
24	Sociale bescherming en Armoede	-	32.475	1.232.475	1.232.475	1.269.449	1.307.533	1.346.759
2421	Gemeenschapsproject armoedebestrijding	-	32.475	32.475	32.475	33.449	34.453	35.486
2423	Sociaal Programma 2023-2025			1.200.000	1.200.000	1.236.000	1.273.080	1.311.272

Toelichting op de Programma's:**Programma: 01 Infrastructurele Werken**

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 25.000.000**, en is als volgt opgebouwd:

Toegevoegd wordt het programma: 0115 Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen**0115 Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen**

Het Directoraat Financiën zal in 2023 starten met de renovatie en het opzetten van een nieuw pand ten behoeve van de dienst CEBUMA. Daarnaast zullen overige renovatie, bij- en nieuwbouw werkzaamheden plaatsvinden van en bij de verschillende kantoorgebouwen van het directoraat. De raming bedraagt **SRD 25.000.000, -**

Programma: 02 Institutionele Versterking

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 98.500.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

0217 Capaciteitsopbouw Financiën

Het Ministerie van Financiën en Planning is voornemens de Uitgebreide Vakopleiding Overheidsfinanciën (UVOF) wederom op te starten in het eerste kwartaal van 2023. Deze training is bedoeld o.a. voor functionarissen werkzaam op de verschillende financiële afdelingen binnen de Overheid. Verder zullen de Taalvaardigheidskursussen Nederlands en Engels worden gecontinueerd voor het personeel van de directoraten Financiën en Ontwikkelingsfinanciering. Ook zullen vaktechnische trainingen worden verzorgd aan personeel van financiële en niet financiële afdelingen van deze twee directoraten. De totale raming voor het dienstjaar 2023 is **SRD 5.000.000,-**.

0266 Fiscal strengthening to Support Economic Growth

Fiscal Strengthening to Support Economic Growth (FISEG) is een programma van het Ministerie van Financiën en Planning gefinancierd door de Inter-American Development Bank (IDB). Hierdoor richt het FISEG-programma haar op het versterken van de institutionele- en infrastructurele capaciteit van het Ministerie van Financiën en Planning door:

1. Het ondersteunen van organisatorische verandering van de Belastingdienst.
 2. Het verbeteren van fiscale processen en procedures.
 3. De naleving en de toepassing van de belastingwetgeving te verbeteren.
 4. Het versterken van de financiële infrastructuur van het Ministerie van Financiën en Planning te verbeteren.
- Het bedrag dat voor 2023 begroot is, is **SRD 87.500.000,-**.

0279 Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan

Het Herstelplan is in 2020 door de Raad van Ministers en DNA goedgekeurd en de monitoring is via de Implementatie Unit van het Herstelplan (IUHP) van start gegaan. Er is binnen de IUHP een bureau ingesteld ter coördinatie van de werkzaamheden van de IUHP. De IUHP heeft dagelijks contact met de vakministers t.a.v. de implementatie van de projecten en maatregelen zodat deze conform het plan kunnen worden uitgevoerd en de resultaten ook bereikt kunnen worden. Waar nodig wordt de nodige assistentie/ expertise ter ondersteuning van de werkzaamheden ingehuurd. De IUHP rapporteert regelmatig aan de Onderraad o.l.v. de President van de Republiek Suriname met betrekking tot de voortgang en planning. Voor 2023 is een bedrag van **SRD 3.000.000,-** begroot.

0289 IMF Programma Monitoring Unit

In het kader van de monitoring van de uitvoering van het IMF-programma is de IMF Programma Monitoring Unit (IMU) in het leven geroepen. De IMU zal de volgende taken hebben:

1. Aanspreekpunt voor IMF
2. Monitoring van het programma
3. Risico- en kwaliteitsbeheersing
4. Rapportage

Het bedrag dat voor het dienstjaar 2023 is begroot is **SRD 3.000.000,-**.

Programma: 05 ICT (Automatisering)

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 1.875.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

0505 IFMIS

De raming voor IFMIS behelst de jaarlijkse onderhoudskosten en assistentie van het financieel programma dat de Overheid gebruikt namelijk Freebalance, alsook de laatste betalingen voor diensten op basis van het "Suriname Finance Ministry Modernization" project. De totale raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 1.875.000,-**.

Programma: 06 Informatie en Communicatie**Programma 0624 Aansluiting TELESUR**

Voor de aanschaf van telefooncentrales en vervanging van oude netwerken voor Ministeries zal via Telesur enkele investeringen worden gepleegd. De ministeries Justitie en Politie, Openbare Werken en Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zijn pilot ministeries. Tevens zullen achterstanden aan Telesur worden ingelopen. Dit programma wordt voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 35.000.000,-**.

Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 5.250.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

0774 Suppliers Arrears Audit (Internal Audits)

Het doel van deze audit is om de rechtmatige hoogte van de uitgevoerde betalingen na te gaan. Hiertoe zal een accountancy bureau worden ingehuurd om uitgevoerde betalingen tussen 1 januari 2015 tot en met 31 december 2021 te beoordelen en onderzoeken. Het geraamd bedrag voor dit programma is **SRD 5.250.000,-**.

Programma: 09 Subsidie en Bijdrage

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 61.042.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

0921 Bureau voor de Staatsschuld

Het bedrag van **SRD 13.734.000,-** dat uitgetrokken is voor het Bureau voor de staatsschuld en is bestemd voor de exploitatiekosten van het Bureau.

0922 Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD)

Naast de personeelskosten zijn ook de exploitatiekosten meegenomen in de raming. Verder zal deze dienst versterkt worden om haar taak als controleapparaat van de overheid beter te kunnen vervullen. De Register Accountants (4 accountants - inclusief een IT-auditor -) aangetrokken voor de CLAD worden ook ten laste van dit project gebracht. De raming bedraagt **SRD 47.308.000,-**.

Programma: 15 Sociale Zekerheid

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 1.400.000.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

1501 Suppletie Overheidsbijdrage

Als gevolg van de aanpassingen van de pensioenuitkeringen zijn de ingehouden premies niet voldoende ter dekking van de uitkeringen aan de pensioengerechtigden. Het suppletiebedrag wordt door de overheid ter beschikking gesteld aan het pensioenfonds. Voor 2023 is het bedrag ad. **SRD 1.400.000.000,-** geraamd.

Programma: 16 Financieel Economisch

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 15.505.400.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

1609 Rentes

Het bedrag ad **SRD 4.207.000.000,-** is begroot voor de rentes van zowel buitenlandse-als de binnenlandse leningen. De provisie en overmakingskosten zijn ook inbegrepen.

1610 Aflossingen

Het bedrag ad **SRD 10.999.000.000,-** is begroot voor de aflossingen van zowel de buitenlandse - als de binnenlandse leningen. De provisie en overmakingskosten zijn ook inbegrepen.

1611 Fees

Het bedrag ad **SRD 86.000.000,-** is begroot voor de te betalen fees van zowel de buitenlandse- als de binnenlandse leningen.

1617 Productie Krediet Fonds

Het bedrag ad **SRD 100.000.000,-** is begroot voor het Productie kredietfonds (PKF). Het PKF is één dat kredieten verstrekt aan ondernemers waarbij de nationale ontwikkelingsdoelen, te weten waarde toevoeging, economische diversificatie en een sterk micro-, klein- en middenbedrijf (MKMO's), de boventoon voeren. Ze beogen in het bijzonder MKMO (klein) goedkoop kapitaal te verschaffen. Het fonds heeft een revolverend karakter.

1619 Claims Dalian en MNO

Het bedrag ad **SRD 112.200.000,-** begroot voor het terugbetalen van een vordering welke het bedrijf MNO Vervat op de Staat hebben. Het gaat in deze om infrastructurele projecten welke zijn uitgevoerd vanaf 2017 w.o. de Rehabilitatie van de Johan Adolf Pengel Luchthaven en andere soortgelijke infrastructurele werken in Suriname.

1621 Anti Money Laundering

De bestrijding van money laundering en de financiering van terrorisme worden door de Centrale Bank van Suriname uitgevaardigd op de grond van de volgende wetten:

- De Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (S.B. 2002 No. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 No.33)
- De Wet Identificatieplicht Dienstverleners (S.B. 2002 No. 66, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 No. 32)
- De Bankwet 1956 (Geldende tekst S.B. 2010 No. 173) de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen (S.B. 2011 No. 155)
- De Wet Toezicht Geldtransactiekantoren (S.B. 2012 No. 170)
- De Wet Kapitaalmarkt (S.B. 2014 No. 53)
- De Wet Internationale Sancties (S.B. 20 I 4 No. 54, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 No. 31)
- Het Besluit Indicatoren Ongebruikelijke Transacties (S.B. 2003 No. 45, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2013 No. 148)
- Staatsbesluit (S.B. 2016 No. 34) ter uitvoering van artikel 2 lid I Wet Internationale Sancties (S.B. 20 I 4 No. 54)

De Bank zal tijdens on-site inspecties toezien op de naleving van deze richtlijn, alsmede op de naleving van de wetgeving ter bestrijding van money laundering en de financiering van terrorisme door de onder toezicht staande financiële instellingen. Financiële instellingen dienen op reguliere basis, maar minimaal eenmaal per jaar en vaker indien noodzakelijk wordt geacht, een onafhankelijke controle te plegen op de effectiviteit van hun interne AML/CFT-beleid en naleving van de wet. Op grond hiervan zal er een Implementatie Unit worden opgesteld voor de uitvoering en naleving van de Anti Money Laundering wet. De uitgaven die voor het dienstjaar 2023 zijn begroot bedragen **SRD 1.200.000,-** .

Programma: 17 Noodreserve

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 260.500.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

1701 Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampenbeheersing en bestrijding

Voor eventuele rampen is een bedrag van **SRD 500.000,-** geraamd.

1702 Algemeen Onvoorzien

Om eventuele algemene uitgaven van de totale overheid te dekken die bij de begrotingsopstelling niet voorzien zijn en noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden is besloten een post op de begroting van Financiën op te brengen. Hiervoor is een bedrag van **SRD 260.000.000,-** geraamd.

Programma: 41 Subsidie en Bijdragen

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 4.083.200.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

4108 Subject subsidie elektriciteit

In het kader van het herstel van de economie zal door de regering een aantal fiscale maatregelen worden getroffen. Dit zal gedurende een bepaalde periode voor de burger merkbare negatieve effecten hebben qua koopkracht. De belangrijkste maatregelen zijn het rationaliseren van de EBS-tarieven en het liberaliseren van de koers. Uiteindelijk zal met het herstel van de economie, de koopkracht van burgers weer toenemen. De uitdaging is om in de tussentijd de effecten voor burgers zo veel als mogelijk draagbaar te houden. Naar aanleiding van het afbouwen van de subsidie aan EBS, zal een verschuiving van de algemene objectsubsidie, waar iedereen gesubsidieerd werd naar subject subsidie voor elektriciteit plaatsvinden.

Er is een bedrag van **SRD 3.264.000.000,-** geraamd. De regering heeft de opdracht gegeven een uitgebreide financiële en operationele beoordeling van EBS uit te voeren met het oog op het waarborgen van de financiële levensvatbaarheid, governance, solvabiliteit en kostenefficiëntie van het bedrijf op lange termijn. De regering blijft zich inzetten voor de herstructurering van EBS om haar operationele efficiëntie en financiële solvabiliteit te verbeteren en om maatregelen te nemen, waaronder het verlagen van de kostprijs van energie door verbetering van de efficiëntie binnen de elektriciteitsopwekking en distributie, in combinatie met het geleidelijk verhogen van de gemiddelde elektriciteitstarieven ten einde tegen 2024 of eerder volledig kostendeckend voor EBS te bereiken.

4114 Bijzondere Voorziening Noodsituaties

Bijzondere ondersteuning ter beperken van de impact van noodsituaties. De raming voor 2023 bedraagt **SRD 100.000.000,-**.

4115 Brandstof Subsidie

Dit betreft een tijdelijke subsidie op de brandstofprijs om de gevolgen van de oorlog in Oekraïne te mitigeren. Deze algemene (object) subsidie zal worden vervangen door een subject subsidiesysteem waarbij op individuele basis aan consumentensubsidie zal worden gegeven. De raming voor 2023 bedraagt **SRD 703.000.000,-**.

Toegevoegd wordt het programma: 4118 Nationale Loterij Suriname

4118 Nationale Loterij Suriname

Het bedrag van **SRD 8.000.000,-** dat uitgetrokken is voor de Nationale Loterij Suriname is bestemd voor de lonen en salarissen van de Stichting.

Toegevoegd wordt het programma: Surpost

4119 Surpost

Het bedrag van **SRD 8.200.000,-** is uitgetrokken voor Surpost, dit is bestemd voor de subsidie van de exploitatiekosten van de Stichting.

Programma: 24 Sociale bescherming

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 1.232.475.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

2421 Gemeenschapsproject armoedebestrijding

Om samen met de bevolking van Suriname de effecten van de mondiale economische recessie te overbruggen zal via deze programma's ondersteuning geboden worden door zelfwerkzaamheid via de gemeenschapsprojecten (microprojecten, BNTF e.a) te stimuleren. Ook zullen bestaande fondsen ter stimulering van de productie en het creëren van duurzame werkgelegenheid in SME's vnl. in de agrarische sector en overige prioriteitssectoren zoals genoemd in het MOP 2022 – 2026 ondersteund worden. De raming voor 2023 bedraagt **SRD 32.475.000,-**.

Toegevoegd wordt het programma: 2423 Sociaal Programma 2023-2025

2423 Sociaal Programma 2023-2025

Voor het dienstjaar 2023 zal er van start worden gegaan met een sociaal programma ter ondersteuning van de Surinaamse samenleving. Het gaat hierbij om de transitie van object naar subject subsidie. In dit kader zal de huidige objectsubsidies worden afgebouwd voor 7 categorieën waar onder; brandstof, electriciteit, water, gas, basis voeding, transport en medicamenten.

Voor dit programma is er **SRD 1.200.000.000,-** uitgetrokken.

Tabel 2 Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Economisch				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
Programma: 02 Institutionele Versterking				
0217. Capaciteitsopbouw Financiën	Investeren in human capital ter verbetering van de interne bedrijfsvoering en monitoring van het Financieel proces.	Diverse trainingen verzorgd voor het personeel van Financiën alsook aan functionarissen binnen de overheid belast met de financiële administratie.	Voortzetting beleid van 2022	Er zal verder geïnvesteerd worden in Human Capital ter verbetering van de interne bedrijfsvoering en monitoring van het Financieel proces alsmede een verbeterde samenwerking te bewerkstelligen zowel intern als extern.
0266. Fiscal Strengthening to Support Economic Growth	Transparant en betere verantwoording van het overheidsfinanciën beleid alsook de financiële administratie hiervan.	De kwaliteit van de overheidsuitgaven alsook de belastinginkomsten beter te ordenen.	De kwaliteit van de overheidsuitgaven alsook de belastinginkomsten beter te ordenen.	Voorzetting beleid van 2023
0279. Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan				
0289. IMF Programma Monitoring Unit				
Programma: 05 ICT (Automatisering)				
0505. IFMIS	Hogere mate van efficiënte, transparante financiële huishoudingmiddelen een geïntegreerd financieel systeem.	Uitvoering v/h Freebalance geïntegreerd financieel systeem.	Uitvoering v/h Freebalance geïntegreerd financieel systeem.	Voortzetting v/d uitvoering v/h Freebalance geïntegreerd financieel systeem.
0774. Suppliers Arrears Audit (Internal Audits)	Het doel van deze audit is om de rechtmatige hoogte van de uitgevoerde betalingen na te gaan. Hiertoe zal een accountancy bureau worden ingehuurd om uitgevoerde	NVT		

	betalingen tussen 1 januari 2015 tot en met 31 december 2021 te beoordelen en onderzoeken.			
Programma: 09 Subsidie en Bijdragen				
0921. Bureau voor de Staatsschuld	Beheersbaar houden v/d schuldenpolitiek binnen het wettelijk kader.	Stringent toezicht op handhaving schuldenpolitiek.	Handhaving van een goed debt management.	Continuering v/h beleid m.b.t. de schuldenpolitiek geheel binnen het wettelijk kader.
0922. CLAD	Uitbrengen van controle technische adviezen.	Adviezen zijn uitgebracht m.b.t. de controle op contanten 2021.	Adviezen zullen uitgebracht worden m.b.t. de controle begrotingsrekening 2022.	In 2023 vind continuering van het beleid m.b.t. de controle plaats.
Programma: 15 Sociale Zekerheid				
1501. Suppletie overheidsbijdrage pensioenfonds	O.g.v. de aanpassingen van de pensioenuitkeringen zijn de ingehouden pensioenen niet voldoende ter dekking van de uitkeringen aan de pensioengerechtigden. Het suppletiebedrag wordt door de overheid ter beschikking gesteld aan het pensioenfonds.	Het suppletiebedrag is door de overheid ter beschikking gesteld aan het pensioenfonds.	Het suppletiebedrag wordt door de overheid ter beschikking gesteld aan het pensioenfonds.	Het suppletiebedrag zal door de overheid ter beschikking gesteld worden aan het pensioenfonds.
Programma: 16 Financieel Economisch				
1609. Rentes	Nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten met binnen- en buitenland.	Voldaan aan de verplichtingen conform aflossingsschema voor 2021.	De rentebetalingen Zijn wederom o.b.v. schema voldaan.	De rentebetalingen wederom o.b.v. schema voldoen.
1610. Aflossingen	Nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten met binnen- en buitenland.	Voldaan aan de verplichtingen conform aflossingsschema voor 2021.	Voldoen aan de verplichtingen conform aflossingsschema voor 2022.	De aflossingen wederom o.b.v. schema voldoen.

1611. Fees	Nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten met binnen- en buitenland.	Voldaan aan de verplichtingen conform aflossingsschema a voor 2021.	Voldoen aan de verplichtingen conform aflossingsschema voor 2022	De te betalen fees wederom o.b.v. schema voldoen.
1617. Productie Krediet Fonds	<p>a. Het duurzaam versterken van de concurrentiepositie en de verdien capaciteit van ondernemingen.</p> <p>b. Het bevorderen, vergroten en verduurzamen van de productie van waarde toevoegende producten en diensten bestemd voor de export, of die import vervangend zijn.</p> <p>c. Het stimuleren van innovatie en diversificatie van de productie.</p> <p>d. Het verbeteren van de bedrijfsefficiëntie van ondernemingen in ruime zin.</p> <p>e. Het creëren van permanente werkgelegenheid.</p>		Het productie krediet fonds is momenteel nog niet operationeel. De wet Productie Kredietfonds (Wet PKF) is momenteel bij de Staatsraad voor advies. Na dit traject zal het naar de Nationale Assemblée (DNA) worden verstuurd ter behandeling. Als de DNA de wet heeft goedgekeurd zal het traject worden ingezet om het fonds operationeel te maken. Er zal een bestuur worden geïnstalleerd om toezicht te houden op de verstrekte financiële middelen. Het Ministerie van Financiën en Planning zal belast zijn met de uitvoering om dit fonds operationeel te krijgen.	Voortzetting beleid van 2023.
1619 Claims Dalian en MNO				
Programma: 17 Noodreserve				
1701. Bijzondere voorzieningen t.b.v. rampenbeheersing en bestrijding	Financiering van activiteiten in geval van calamiteiten o.b.v. een rampenplan ontwikkeld door het NCCR.	Bijdrage geleverd aan huishoudens getroffen door rukwinden en/of overstroming a.g.v. zware regens.	Eveneens bijdrage geleverd aan huishoudens in geval van calamiteiten alsook aan het buitenland.	Indien nodig Financiering van eventuele activiteiten in geval van calamiteiten.

1702. Algemeen Onvoorzien	Om eventuele algemene uitgaven van de totale overheid te dekken die bij de begroting opstelling niet voorzien zijn en noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden.	Eventuele algemene uitgaven van de overheid zijn gedekt die bij de begrotingsopstelling niet zijn opgebracht of die noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden.	Eventuele algemene uitgaven van de overheid zijn gedekt die bij de begroting opstelling niet zijn opgebracht en noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden.	Voortzetting beleid van 2023.
Programma: 41				
4108. Subject Subsidie Elektriciteit				
4114. Bijzondere Voorziening Noodsituaties				
4115. Brandstof Subsidie				
2421. Gemeenschapsproject armoedebestrijding	Het doel van het Gemeenschappen Projecten Programma is het verbeteren van de leefomstandigheden en het verminderen van de armoede van gemeenschappen in Suriname.		De doelstelling zal gerealiseerd worden middels de uitvoering van district projecten en micro- projecten. De district projecten zijn projecten welke ingediend worden door de District commissarissen. De ingediende projecten in totaal 62 projecten zijn goedgekeurd door de President van de republiek Suriname en worden zorgvuldig voorbereid en ten uitvoer gebracht. Micro- projecten worden ingediend door gemeenschappen en of stichtingen. Tot en met Juli 2022 zijn er 20 micro- projecten ingediend welke in voorbereiding zijn.	Voortzetting beleid van 2023.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
	Totaal Middelen	6.815	3.714.339	5.288.196			
52	Donaties		120.450	50.000			
52105	Nederland donatie	-	120.450	50.000			
53	Niet Belasting Middelen		304.908	1.310.696			
53014	Dividend	-	304.908	1.280.000			
53015	Winst CbvS			30.696			
54	Leningen	6.815	3.288.981	3.927.500			
54101	IDB Lening	6.815	1.160.981	87.500			
54108	IMF ontvangen leningen	-	2.128.000	3.840.000			

Toelichting op de Middelenbegroting

52 Donaties

52105. Nederland donatie

In het jaar 2012 is de relatie tussen Suriname en Nederland stopgezet en daarmee is ook de beschikbaarstelling van de Verdragsmiddelen tijdelijk stopgezet. Bij de aanvang van deze Regering is de relatie hersteld en zullen de restant Verdragsmiddelen wederom beschikbaar worden gesteld voor projecten. Het geraamd bedrag is **SRD 50.000.000,-** voor het productiefonds.

53 Niet Belastingmiddelen

530 Inkomsten uit vermogen

53014. Dividend

Voor het dividend is een bedrag van **SRD 1.280.000.000,-** opgebracht op de begroting.

Hakrinbank N.V.

De verdaagde Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van de op 10 december 2020 gehouden AVA heeft nog niet plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is de winstverdeling over 2019 ten tijde van het publiceren van het halfjaarverslag 2020 nog niet vastgesteld.

De nettowinst over boekjaar 2019 zal toegevoegd worden aan het Eigen Vermogen. Op grond van de solvabiliteitseisen van de CBvS mag geen dividend worden uitgekeerd totdat de minimale BIS-ratio bereikt is.

Self Reliance NV

Het proces voor het betaalbaarstellen van de gereserveerde dividenden van de overheid over de periode 2014 - 2018 is ingezet. Het behelst een bedrag groot SRD 7.185.305,48. De AvA over boekjaar 2019 is in december 2021 gehouden waarbij de hoogte van de uit te keren dividend is vastgesteld. De dividenden over 2019 en 2020 zullen in boekjaar 2023 worden ontvangen.

DSB Bank

Het geconsolideerde verlies voor belasting over het boekjaar is SRD 115 miljoen. Vanwege het verlies en hun vermogenspositie zal de bank geen dividend kunnen uitkeren.

Het Eigen Vermogen per ultimo 2019 is negatief SRD 138 miljoen. De correcties die zijn uitgevoerd in het kader van de conversie naar IFRS is medebepalend geweest voor dit bedrag. Met name een voorziening ad SRD 315 miljoen voor verplichtingen van de overheid, kwestie terugdraaiing overname van Blauwmeer gepaard gaande met een voorziening ad USD 20 miljoen en ongeveer SRD 100 miljoen aan additionele voorzieningen vanwege onterechte onttrekking van de aan de bank behorende USD-kasreserve en het gebruik van termijndeposito's door de CBvS per eind 2019.

Alsook vanuit de Staatsolie ondertekening bonus. Voor 2023 is deze geraamd op SRD. 1.000.000.000, =.

53015 Winst Centrale Bank van Suriname

De nettowinst van de CBvS over boekjaar 2019 bedraagt SRD 37.719.633,-. De Raad van Commissarissen heeft goedgekeurd om dit resultaat in mindering te brengen op het saldo verlies over de jaren 2016 en 2017. Het saldo verlies over de jaren 2016 en 2017 bedraagt per 31 december 2018 SRD 549.118.027,-.

In de geldlening van 28 april 2020 is ook opgenomen dat geprojecteerde (ongecontroleerde) verliezen en tekorten in het kapitaal van de Bank betreffende de boekjaren 2016 t/m 2019 per jaarlaag aan de leensom toe te voegen, als de Staat niet inkomt met afdrachten.

Door een prudent fiscaal beleid te volgen alsook het uitvoeren van het Herstelplan is een voorspelling gemaakt van een gestage groei van de winsten met 25%.

Dit brengt met zich mee dat in dienstjaar 2023 er reeds winst uitgekeerd kan worden aan de Staat Suriname. Er is **SRD 30.696.000,-** opgebracht op de begroting 2023.

De prognose van de CBvS is berekend op grond van de vooruitzichten dat het resultaat met 25% zal stijgen op jaarbasis naar 2023.

Voor de Hakrinbank en Self Reliance is van een matige groei van 10% van de resultaten na belastingen uitgegaan. De voorspelling is ook gebaseerd op de voorgenomen investeringen die genomen zullen worden met de olie en gasvondsten (Offshore).

Lening

54101 IDB Lening

Voor het project "Fiscal Strengthening for Economic Growth (FISEG) is een bedrag van **SRD 87.500.000,-** opgebracht op de begroting, welke gefinancierd wordt door de IDB. Het project heeft als doel om een transparante en betere verantwoording van het overheidsfinancieel beleid alsook de financiële administratie te bevorderen, in het bijzonder de aanpak van een efficiëntere en effectieve belastinginning van de centrale overheid door de Belastingdienst.

54108 IMF Lening

Vanuit het IMF wordt voor het jaar 2023 een bedrag van USD. 59 miljoen beschikbaar gesteld. Tevens wordt begrotingssteun vanuit de verschillende IFI's verleend. Het totaal geraamd bedrag is **SRD. 3.840.000.000, =.**

DIRECTORAAT BELASTINGEN**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN: Bedragen x SRD 1.000**

Titel I Operationele uitgaven worden als volgt gewijzigd								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022 Verm. beloop	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Verplichten			
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichten	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	304.495	990.916	155.227	155.227	185.839	222.366	266.199
	61 Lopende uitgaven	142.495	984.916	152.027	152.027	182.639	219.166	262.999
610	Lonen en Salarissen	55.640	95.576	114.104	114.104	124.291	149.149	178.979
611	Sociale Premies	4.880	864.000	12.563	12.563	12.316	14.779	17.734
612	Gebruik van goederen en diensten	81.700	25.000	25.000	25.000	45.600	54.720	65.664
616	Sociale uitkeringen	275	340	360	360	432	518	622
	Kapitaal-uitgaven	162.000	6.000	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200
620	Inventaris	162.000	3.000	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
621	Transport-middelen	-	3.000	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500

Lopende uitgaven**610: Lonen en salarissen**

Voor het dienstjaar 2023 is er voor de lonen en salarissen **SRD 114.104.000,-** uitgetrokken.

De belastingdienst heeft een personeelsbestand van 588 mensen verdeeld over de verschillende diensten.

De formatiestaat van de belastingdienst ziet er als volgt uit:

Dienst	Heren	Dames	Tot pers.	Bezoldiging
Omzet Belasting	21	17	38	3,542,972
Inspectie Directe Belastingen	79	82	161	16,158,093
Inspectie Invoerrechten en Accijnzen	140	81	221	28,502,897
Ontvangkantoor Directe Belastingen	40	45	85	8,348,205
Ontvangkantoor Invoerrechten en Accijnzen	6	20	26	2,444,666
Directoraat der Belastingen	27	30	57	5,583,098
Generaal Totaal	313	275	588	64,579,931

De verdeling naar hoger-, midden- en lager kader is als volgt:

	Hoger kader	Middenkader	Lager kader	Totaal
Aantal	133	334	121	588

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	86.265.398
61002	Vakantiegelden	6.810.975
61003	Overwerk	4.574.423
61004	Bonussen en Gratificaties	6.003.154
61006	Vacatiegelden	1.737.355
61019	Overige Toelagen	3.684.532
61024	Overige Vergoedingen	5.028.163
	Totaal	114.104.000

611: Sociale Premies

Voor dienstjaar 2023 is er voor de sociale premies SRD 12.563.000,- uitgetrokken.

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	4.597.135
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	7.965.865
		12.563.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Code	Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten van opleidingen Binnenland	80.000
61203	Contractanten	100.000
61204	Tijdelijk personeel	86.400
61205	Deskundigen Binnenland	-
61208	Binnenlandse reiskosten	45.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	32.000
61210	Buitenlandse reiskosten	160.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	68.000
61215	Kantoomiddelen (papier, pennen etc.)	222.000
61216	Kopieer	75.250
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	4.528.769
61218	Bode diensten	-
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	547.500
61220	Onderhoud Kantoomiddelen	277.000
61221	Vergaderkosten	76.912
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	2.210.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	440.000
61224	Licenties en programmakosten	100.000
61225	Datalijnen	65.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	606.810
61227	Radio en Tv programma's	104.500
61228	Brochure en andere Periodieken	34.250
61233	Huur gebouwen en Terreinen	100.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	50.000
61235	Verbouwingen	18.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000
61238	Telefoon uitgaven	400.950
61240	Water	381.000
61241	Electriciteit	1.484.500
61284	Onderhoud en Exploitatie dienstvoertuigen	300.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	40.125
61246	Verzekering	70.000
61247	Schoonmaak	2.293.500
61248	Gereedschappen en Apparatuur	88.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	3.200.000
61252	Contributie CIAT/Cartac/WCO/CCEC	3.140.884
61250	Bewaking	2.300.000
61251	Voeding	62.950
61253	Vrchtkosten en portie	100.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	10.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	250.000
61258	Kunst en Cultuur Aankopen en Onderhoud	6.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en	10.000
61260	Onderscheidingen	45.200
61263	Overige Algemene Kosten	650.000
61264	Wapens en minutie	10.000
61283	Huur van voertuigen	124.500
	Totaal	25.000.000

616: Sociale uitkeringen

Hieronder vallen de tandheelkundige en gezichtsvoorzieningen, welke aan de belastingambtenaren wordt toegekend. Eveneens de voorzieningen voor medische keuringen zijn hier opgenomen. Het totaal begroot bedrag is **SRD 360.000, -**

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61612	Poliklinische kosten	346.989
61613	Preventieve Medische voorziening	13.011
	Totaal	360.000

Kapitaaluitgaven**620: Inventaris**

Voor de aanschaf van de nodige kantoorinventaris, computers, printers en netwerken is een bedrag van **SRD 1.700.000, -** begroot.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor Inrichting	245.805
62004	Computers	274.805
62005	Printers	418.130
62006	Netwerken	400.130
62009	Technische gereedschap	361.130
	Totaal	1.700.000

621: Transportmiddelen

Ter vervanging van een deel van het verouderde wagenpark is een bedrag van **SRD 1.500.000, -** begroot.

Specificatie transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62102	Auto's	1.340.000
62104	Pick up's	50.000
62105	Bussen	10.000
62110	Overige Transportmiddelen	100.000
	Totaal	1.500.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000,-

Titel II: Programma's worden als volgt gewijzigd								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2022	Begroting 2023		Begroting 2022	Begroting 2022	Raming 2022
				Uitgaven	Uitgaven			
Titel II	Programma's	22.632	38.816	172.796	172.796	4.093	4.102	4.097
01	Infrastructurele werken	1.266	13.000	3.500	3.500	9	9	4
0119	renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	958	4.500	1.500	1.500	4,5	4,5	2
0120	Renovatie en nieuwbouw dienstwoningen	308	8.500	2.000	2.000	5	5	2
	<i>Programma: 02 Institutionele versterking</i>	2.594	6.816	32.375	32.375	45	45	45
0218	Capaciteitsopbouw Belastingdienst	1.711	6.792	8.375	8.375	10	10	10
0219	Modernisering/Verzelfstandiging van belastingorganisaties	883	24	24.000	24.000	35	35	35
	<i>Programma: 05 ICT (automatisering)</i>	18.772	18.500	35.000	35.000	35	45	45
0506	Nieuw automatisering, belastingstelsel alsmede onderhoud v/h Douane stelsel en scans	18.772	18.500	35.000	35.000	35	45	45
	<i>Programma: 16 Financieel economisch</i>	-	500	100.921	100.921	4	3	3
1604	Fiscale controle binnenland	-	-	150	150	1	1	1
1605	Introductie nieuwe belastingwet- en regelgeving	-	500	771	771	3	2	2
1622	Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)	-	-	100.000	100.000			
	<i>Programma: 18 Veiligheid en Beveiliging</i>	-	-	1.000	1.000	4.000	4.000	4.000
1802	Beveiliging kantoorgebouwen Belastingdienst	-	-	1.000	1.000	4.000	4.000	4.000

Toelichting op de Programma's:**Programma: 01 Infrastructurele werken**

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 3.500.000,-**, en is als volgt opgebouwd:

0119. Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen

De Belastingdienst zal in 2023 de dienstverlening naar de klant verder optimaliseren. De afdeling klantenservice zal verder worden uitgebreid en komen er ook in de districten Commewijne en Nickerie een afdeling klantenservice. De processen zullen zodanig ingericht worden dat de klant op één centrale plaats geholpen kan worden. De raming bedraagt **SRD 1.500.000,-**.

0120. Renovatie en nieuwbouw dienstwoningen

In 2023 zal het renoveren van dienstwoningen verder gestalte krijgen. In 2022 is reeds gestart met een deel van de woningen in het district Nickerie, en zijn de woningen van Zanderij voorzien van nutsvoorzieningen. In Albina zal verder gewerkt worden aan de dienstwoningen. De verdere oplevering van de douane dienstwoningen te Zanderij, Albina en Nickerie moet worden gerealiseerd. Ook het bouwen van nieuwe dienstwoningen ter vervanging van woningen die niet meer op een verantwoorde wijze te renoveren zijn, zal worden voortgezet. Hiervoor is er een bedrag van **SRD 2.000.000, -** begroot.

Programma: 02 Institutionele versterking

Het totaal begroot bedrag voor het programma 'Institutionele versterking' is **SRD 32.375.000, -**. Dit programma is als volgt opgebouwd:

0218. Capaciteitsopbouw Belastingdienst

Het Opleidingscentrum van Financiën coördineert en organiseert jaarlijks specifieke functionele opleidingen en trainingen, waarbij het personeel in de gelegenheid wordt gesteld deze te volgen. Voor 2023 zijn er opleidingen gepland, waarbij het personeel de tools wordt aangereikt de werkzaamheden kwalitatief beter en efficiënter te kunnen uitvoeren. Enkele van de opleidingen die zullen worden opgestart zijn; instroomcursus, btw-trainingen, Taalvaardigheids cursussen, Controletechnieken, Commiezen en Verificateur. Er zullen ook workshops en managementtrainingen worden verzorgd. De lopende opleidingen 2022 zullen ook voortgang vinden. Het totaal begroot bedrag is **SRD 8.375.000,-**.

0219. Modernisering/verzelfstandiging van de belastingorganisatie

De Belastingdienst zal in 2023 verdere invulling geven aan een Semiautonome organisatie. Ter uitvoering hiervan zal de organisatiestructuur worden gewijzigd naar een moderne functionele organisatie. Het begroot bedrag is **SRD 24.000.000, -**. Het binnenhalen van expertise om invulling te geven hieraan is ook opgenomen.

Programma: 05 ICT (Automatisering)**0506. Nieuw automatisering belastingsysteem, alsmede onderhoud van het Douane systeem en scans**

Het compleet vervangen van het automatiseringssysteem van de Belastingdienst wordt in 2023 voortgezet. Er zal verdere upgradering c.q. Vernieuwing plaatsvinden van o.a. het Asycuda-systeem van de Douane. De werkzaamheden hiervoor zijn reeds opgestart. De nieuwe scans op de Jules Sedney Haven en op ons Internationaal Luchthaven zullen middels technische assistentie uit het buitenland geüpgraded, en tevens ook verzekerd worden. Dit nieuw systeem moet ervoor zorgdragen dat de staatsinkomsten verder naar boven gaan. Onderhoud, upgrade en verzekeringen van het Asycuda-systeem en de scans vallen onder dit programma. Het begroot bedrag is **SRD 35.000.000, -**.

Programma: 16 Financieel Economisch

Het totaal begroot bedrag voor het programma 'Financieel economisch' is **SRD 100.921.000, -**. Dit programma is als volgt opgebouwd:

Het heeft ook tot doel de grote informele sector bij te laten dragen in het geheel. Om de voorbereidingen vlot te laten verlopen en een goede start te maken per 1 januari 2023, zullen er veel kosten gemaakt worden.

1604. Fiscale controle Binnenland

Met het uitvoeren van de fiscale controles in het binnenland wil de Belastingdienst bereiken dat eenieder die zich in het achterland bezighoudt met economische activiteiten ook aan haar fiscale verplichtingen voldoet. Het begroot bedrag hiervoor is **SRD 150.000, -**.

1605. Introductie nieuwe fiscale wet- en regelgeving

Met de komst van btw en de belastinghervormingen zullen enkele bestaande wetten worden gemoderniseerd. Voor de uitvoering van dit programma is er een bedrag van **SRD 771.000, -** begroot.

Toegevoegd wordt het programma: 1622. Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)

1622. Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)

Het begroot bedrag is geraamd op **SRD 100.000.000,-**. Met de invoering van deze wet beoogd de overheid meer inkomsten te genereren voor het bijdragen van de ontwikkeling van het land.

Programma: 18 Veiligheid en Beveiliging**1802. Beveiliging kantoorgebouwen Belastingdienst**

Om de veiligheid van het personeel en de klanten op te voeren zullen in en rondom de gebouwen van de verschillende belastingcentra camera- en elektronische apparaten worden aangebracht. Hiervoor is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** uitgetrokken. Er vindt ook particuliere beveiliging plaats bij het Oud-Ambassade gebouw aan de Dr. Sophie Redmonstraat, het Centraal Belastingkantoor, en het Directoraat Belastingen zelf.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Beleidsgebied: Economisch				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
Programma: 01 Infrastructurele werken				
0119. Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	De kantoorgebouwen moeten in goede staat verkeren, teneinde de werksfeer te verhogen en de dienstverlening naar de klant toe te vergroten.	Vanwege veranderde inzichten met betrekking tot het in ontvangst nemen van contante middelen, hebben de renovaties geen voortgang gevonden. Werkzaamheden nieuwbouw kantoor Dienst Invoerrechten en Accijnzen opgestart	Aanvang gemaakt met renovatiewerkzaamheden en nieuwbouw klantenservice Vorbereidingswerkzaamheden m.b.t. nieuw Belastingkantoor opgestart Oplevering Nieuw kantoorgebouw Dienst Invoerrechten en Accijnzen. Gestart met de renovaties van dienstwoningen in Albina en Nickerie. Dienstwoningen te Zanderij zijn voorzien van Electra en waterleiding.	Verhuizing naar het oud Amerikaanse Ambassadegebouw aan de Dr. Sopic Redmonstraat. Het samenvoegen van diverse belastingorganisaties teneinde een beter uitvoerbeleid te bewerkstelligen. Inrichting, Verhuizing en Ingebruikname Nieuw kantoorgebouw Dienst Invoerrechten en Accijnzen. Huisvesting van de Diverse afdelingen van de Inspectie en het Ontvangkantoor Invoerrechten en Accijnzen.

0120. Renovatie en nieuwbouw dienstwoning en	Gelet op de aard v/d dienst is het vereist dat het personeel gedetacheerd wordt naar de districten. De dienstwoningen moeten in goede staat verkeren, waardoor het detacheringsbeleid kan worden voortgezet, teneinde de dienstverlening naar de gemeenschap te blijven garanderen.	Geplande Renovaties aan dienstwoningen hebben geen voortgang kunnen vinden vanwege gewijzigde regels. Er zijn onderhoudswerkzaamheden verricht aan enkele dienstwoningen in Albina. Er zijn onderhoudswerkzaamheden verricht aan dienstwoningen te Zanderij en Nickerie.	Inventaris maken van de status van de dienstwoningen. Fase 1 van de renovatie van dienstwoningen uitgewerkt en gestart met de daadwerkelijke renovaties. Richtlijnen op papier gezet m.b.t. het beheer van dienstwoningen. Oplevering nieuwe dienstwoningen te Zanderij.	Aanvang fase 2 van de renovatie van dienstwoningen in Albina en Nickerie. Het totaal aantal dienstwoningen t.b.v. de Douane op Zanderij is in gebruik.
--	---	--	---	---

Programma: 02 Institutionele versterking

0218. Capaciteitsop bouw	Het aanbieden en/of verzorgen van specifieke functionele opleidingen en trainingen met het doel het personeel instaat te stellen haar werkzaamheden efficiënter uit te kunnen voeren.	Voortzetting dienst specifieke opleidingen. Bestaande opleidingen worden geëvalueerd.	Continuering van de gespecialiseerde trainingen binnen het directoraat.	Versterkte organisatie aan de hand van het uitgevoerd opleidingsbeleid.
0219. Moderniserin g/ verzelfstandi ging van de belastingorga nissatie	De belastingdienst moderniseren.	Start opmaak nieuwe organisatiestructuur wordt vastgesteld. Werkprocessen worden beschreven conform de nieuwe organisatiestructuur.	Werving en selectie voor de nieuwe organisatie conform een semi-autonome belastingorganisatie is van start gegaan.	Voortgang van de activiteiten i.h.k.v. de overgang van de Belastingdienst naar een Belastingautoriteit.

Programma: 05 ICT (Automatisering)

0506. Nieuw automatiserin g belastingssyst eem, alsmede onderhoud v/h douane systeem en scans	De dienst voorzien v/e effectief en efficiënt systeem, dat de werkzaamheden vergemakkelijkt, maar meer nog de ontvangsten verhoogd.	Installatie v/e datanetwerk in het Belastingkantoor te Nickerie Uitbreiden en verlengen van licenties t.b.v. het ASYCUDA-World project. Aanschaf containerscans. Training voor gebruik Sigtas afgerond	Online filing voor de belastingmiddelen loonbelasting en omzetbelasting zijn aangevangen. Scans worden bij de verschillende grensposten ingezet. Voortzetting onderhoud van de datanetwerken	De vernieuwing van het automatiseringssysteem en het opzetten en inwerkingtreden van de scans zal in proces zijn.
---	---	---	---	---

Programma: 16 Financieel Economisch				
<p>1622. De belasting toegevoegde waarde (BTW) is per 1 januari 2023 ingevoerd. De bedoeling hier is om meer middelen voor de overheid te vergaren en een evenredigheidsstelsel te creëren. Het aanpakken van de informele sector zal met de intrede van deze wet, ook worden gerealiseerd.</p> <p>Het is een geheel nieuw wet. Het proces is per 2022 gestart, en in 2023 zal het worden voortgezet. De Belastingdienst is drukdoende alles op zijn plaats te hebben, waardoor er een goede start gemaakt zal worden.</p>				
1604. Fiscale Controle Binnenland	Fiscale controle van de sectoren die in het Binnenland operationeel zijn.	Een multidisciplinaire operatie uitgevoerd	Toename van de compliance van de belastingplichtigen in het achterland.	Voortzetting fiscale controles en bevordering van de compliance.
1605. Introductie nieuwe belastingwet- en regelgeving	Fiscale wet- en regelgeving aanpassen ten einde aan te sluiten aan moderne wet – en regelgeving.	<p>Nieuwe wetten worden geconcipieerd</p> <p>Stakeholders meetings worden gehouden</p> <p>Communicatie over nieuwe conceptwetten vindt plaats.</p>	Goedkeuring en Invoering nieuwe wetten	Modernisering van fiscale wet- en regelgeving e.e.a. in het kader van de hervorming
Beleidsgebied: Veiligheid en Nationaal Beleid				
Programma: 18 Veiligheid en Beveiliging				
1802. Beveiliging kantoorgebouwen Belastingen	De belastingdienst is de grootste ontvanger v/d Staat. Uit hoofde van deze verantwoordelijkheid is het doel de veiligheid v/h personeel en de klanten te waarborgen.	<p>Camera's worden in en buiten het gebouw geplaatst.</p> <p>Veiligheidsmannen zorgen voor de veiligheid van het personeel en de klanten in het totaal gebouw.</p>	Veiligheid wordt opgevoerd	Moderne veiligheidsvoorzieningen geplaatst

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	<i>Ontvangsten</i>	11.061.446	11.772.702	22.232.621	22.058.167	23.612.248	25.400.100
	<i>Directe Belastingen</i>	6.759.713	7.007.789	10.696.950	10.475.736	11.322.273	12.232.972
51010	Inkomsten Belasting (incl. Loonbelasting)	6.742.655	6.976.400	10.614.000	10.411.877	11.253.065	12.178.371
51020	Vermogensbelasting	2.637	3.097	8.178	3.273	3.385	3.523
51021	Huurwaarde belasting	5.217	6.831	7.862	8.894	8.925	8.957
51030	Lote rijbelasting	2.913	2.913	2.910	2.907	2.904	2.902
51031	Dividendbelasting	4.830	4.831	6.000	4.833	4.834	4.835
51032	Casinobelasting	1.461	1.454	20.000	11.593	16.752	1.927
51034	Bronbelasting		12.263	38.000	32.359	32.408	32.457
	<i>Indirecte Belastingen</i>	3.989.313	4.389.760	10.358.155	10.307.399	10.905.139	11.679.738
51170	Invoerrechten	1.329.472	1.462.174	3.400.000	3.412.587	3.653.846	3.919.230
51173	Statistiekrechten	77.175	127.612	220.000	210.560	231.616	254.777
51130	Omzetbelasting	1.649.780	1.924.383	420.000	250.000	150.000	150.000
51175	Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)		-	4.450.900	4.925.284	5.217.812	5.539.594
51171	Uitvoerrecht op hout	222.463	355.361	629.869	586.346	644.981	709.479
51140	Accijns alcohol vrije dranken	110.697	107.108	257.489	176.728	194.401	213.841
51141	Accijns op gedistilleerd	108.202	86.518	226.603	147.000	161.700	185.955
51142	Accijns op bier	127.476	135.714	300.398	223.928	246.321	270.953
51143	Accijns op rooktabak en sigaretten	99.227	115.903	270.681	191.239	210.363	231.400
51161	Verbruiksbelasting motorbrandstoffen	264.821	72.729	171.000	180.000	190.000	200.000
51162	Belasting op publieke gemakkelijkheden	-	2.258	11.215	3.727	4.099	4.509
	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	312.420	375.153	1.177.516	1.275.032	1.384.836	1.487.390
55003	AOV Premie	176.974	225.241	450.000	500.000	550.000	600.000
53111	Consent en de viezenre cht	126.040	140.171	600.000	650.000	700.000	750.000
53129	Ontvangsten inzake in- uit- en doorvoer	5.502	3.902	7.852	6.437	7.081	7.789
53131	Entrepotgelden	8	3	9	5	5	6
53202	Fiscale boeten vervolgingskosten etc.	1	1.518	2.776	1.785	1.964	2.258
53176	Aanvraag restitutie	-	2	2.320	2.625	2.888	3.321
53177	Nummerpl. Rij-en voertuigen	3.895	4.315	6.473	5.985	6.584	7.571
53204	Diversen	-	1	1.086	1.195	1.314	1.445
53507	Export fee hout			42.000	42.000	45.000	45.000
53508	Export fee vis			65.000	65.000	70.000	70.000

Toelichting op de Middelenbegroting:

510. Directe Belastingen

Het totaal begroot bedrag voor de directe belastingen is **SRD 10.696.950.000,-**. Deze ontvangsten zijn als volgt opgebouwd:

51010. Inkomstenbelasting (inclusief Loonbelasting)

De ontvangsten worden begroot op **SRD 10.614.000.000,-**. De ontvangsten hier betreffen belastingen op het inkomen van personen en lichamen. Vanwege de Corona pandemie zijn de ontvangsten sterk teruggelopen in 2021. In 2023 zal met een goed gecontroleerd inningsbeleid conform de uitwerkingen in het Herstelplan 2020 – 2022 getracht worden meer controles uit te voeren en de burger meer bewust te maken voor het doen van belastingaangifte. Het inningen beleid zal worden aangescherpt en er zullen meer controles worden uitgevoerd. De inkeerregeling en de top 100 posten moeten ervoor zorgen dat de raming wordt gerealiseerd. Ook de inkomsten uit olie, gas, hout en goud zullen middels opgevoerde controle ervoor moeten zorgen dat de inkomsten naar boven gaan.

51020. Vermogensbelasting

Vermogensbelasting is begroot op **SRD 8.178.000,-**. Dit betreft een belasting die wordt geheven op het zuiver vermogen van een belastingplichtige. Dit is nog niet wat het wezen moet omdat het in de bedoeling ligt om door een betere voorlichting te gaan naar de situatie van 2020 toen er bijna SRD 6.400.000, - werd ontvangen.

51021. Huurwaardebelasting

Dit artikel is begroot op **SRD 7.862.000, -**. Als grondslag van deze belasting geldt de huurwaarde van gebouwen. In 2023 zal de hertaxatie in de districten worden voortgezet.

51030. Loterijbelasting

Dit is een belasting die wordt geheven op alle in Suriname aangelegde of gehouden loterijen, waarvan op grond van de "Loterijenwet 1939" vergunning is verleend. Voor 2023 is een bedrag van **SRD 2.910.000, -** geraamd.

51031. Dividendbelasting

De dividendbelasting is een directe belasting welke geheven wordt van degenen, die rechtstreeks of door middel van certificaten gerechtigd zijn aandelen in, en winstbewijzen en winstdelende obligaties van binnen Suriname gevestigde naamloze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen en andere vennootschappen te verhandelen, welke kapitaal geheel of ten dele in aandelen is verdeeld. Gelet op het verloop van de dividendbelasting wordt voor 2023, **SRD 6.000.000, -**.

51032. Casinobelasting

Casinobelasting is voor het begrotingsjaar 2023 begroot op **SRD 20.000.000, -**. Een belasting geheven op het bieden van de gelegenheid tot deelneming aan hazardspelen in Suriname. De belasting wordt geheven op het aantal van de geplaatste speelautomaten en of speeltafels, die zich bevinden in een voor het publiek toegankelijke ruimte of inrichting, waarbij de gelegenheid bestaat tot deelneming aan een spel.

51034. Bronbelasting

Een belasting van 15% over Service Fee. De verwachting voor 2023 is **SRD 38.000.000,.**

511 Indirecte Belastingen

Het totaal begroot bedrag voor de indirecte belastingen is **SRD 10.358.155.000, -**. Deze ontvangsten zijn als volgt opgebouwd:

51170. Invoerrechten

Dit middel wordt geïnd bij de invoer van goederen. Voor 2023 is **SRD 3.400.000.000, -** geprojecteerd.

51173. Statistiekrechten

Eveneens als de invoerrechten, wordt ook dit middel geïnd bij de invoer van goederen. Het tarief is 0,5% van de CIF-waarde. Voor 2023 is een bedrag van **SRD 220.000.000, -** te verwachten.

51130. Omzetbelasting

Dit middel is voor het begrotingsjaar 2023 geraamd op **SRD 420.000.000, -**. De reden hiervoor is dat per 1 januari 2023 de OB komt te vervallen, maar er zullen naheffingsaanslagen plaatsvinden. De vorderingen met betrekking tot de invoering van BTW zijn al sinds 2021 op gang en vorderen gestaag.

51175. Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)

Voor de BTW is er een bedrag begroot van **SRD 4.450.900.000, -**. Voor een realistische raming is het uitgangspunt de voorlopige cijfers. Het is de bedoeling dat met de BTW er meer inkomsten zullen zijn. Dit is een voorlopige calculatie op basis van voorlopige consultaties. De prognoses hierbij kunnen naarmate het jaar 2023 aanklopt gaan verschillen. DER extra heffing zal plaatsvinden, na afbouw van subsidie op brandstof.

51171. Uitvoerrecht op hout

Dit is een belasting die wordt geheven op hout dat in stammen, balken, palen, blokken, planken, vellen of in welke vorm dan ook wordt uitgevoerd. Hiervoor is een bedrag van **SRD 629.869.000, -** in 2023 aan inkomsten te verwachten.

51140. Accijns alcoholvrije dranken

Accijns op alcoholvrije dranken is een belasting geheven op alcoholvrije dranken zoals limonade, frisdrank, spuitwater, vruchten- en groentesappen. De inkomsten zullen naar verwachting **SRD 257.489.000, -** bedragen in 2023.

51141. Accijns op gedistilleerd

Dit is een belasting geheven op gedistilleerd en op andere alcoholhoudende dranken. Toename in controle en wijziging van de regeling met betrekking tot de accijnszegels moet resulteren in ontvangsten van **SRD 226.603.000, -** voor het dienstjaar 2023.

51142. Accijns op bier

Accijns op bier is een belasting geheven ter zake:

- de levering van hier te lande bereid bier;
- de invoer van bier.

De geraamde inkomsten voor 2023 bedragen **SRD 300.398.000, -**.

51143. Accijns op rooktabak en sigaretten

Accijns op tabaksproducten en sigaretten is een belasting geheven terzake van:

- de levering van hier te lande vervaardigde rooktabak en/of sigaretten;
- de invoer van rooktabak/ sigaretten.

De geraamde inkomsten voor 2023 bedragen **SRD 270.681.000, -**.

51161. Verbruiksbelasting motorbrandstoffen

Dit middel is begroot op **SRD 171.000.000,-**. Deze belasting wordt geheven op ingevoerde motorgasoline en andere daarmee gelijkgestelde motorbrandstoffen.

51162. Belasting op publieke gemakkelikheden

Belasting op publieke gemakkelikheden is een belasting geheven op voordrachten, vertoningen, voorstellingen of uitvoeringen en alle bijeenkomsten, onverschillig van welke aard of benaming, zo wel afzonderlijk als verenigd waartoe aan het publiek, tegen betaling toegang wordt verleend. De belasting bedraagt 25% van de verkoopwaarde der uitgegeven toegangsbewijzen. De geraamde inkomsten bedragen voor 2023 **SRD 11.215.000, -**.

Niet belastingmiddelen

Het totaal begroot bedrag voor de niet belastingmiddelen is **SRD 1.177.516.000,-**. Deze ontvangsten zijn als volgt opgebouwd:

55003. AOV-premie

Dit middel is voor 2023 begroot op **SRD 450.000.000, -**. De AOV-premie betreft de ontvangen premies van de loontrekkers, ondernemers en zelfstandige beroepen. Vanwege de Corona Pandemie was de aangifte van IB en AOV drastisch gedaald. Middels goede wetgeving en controle moeten de ontvangsten weer toenemen naar het niveau van 2019 en hoger.

53111. Consent en deviezenrecht

Dit betreft vergoedingen welke worden geheven met betrekking tot transacties ter zake van de in- en uitvoer van goederen. Voor dit middel is de projectie **SRD 600.000.000, -** voor 2023.

53129. Ontvangsten inzake in-, uit- en doorvoer van goederen

Dit is begroot op **SRD 7.852.000, -** voor 2023. Dit betreft vergoedingen die moeten worden betaald als de douane bepaalde wettelijke voorgeschreven handelingen moet verrichten bij de in, uit- en doorvoer van goederen.

53131 Entrepotgelden

Dit is begroot op **SRD 9.000, -** voor opslag in publieke entrepot wordt entrepotrecht geheven. Echter is er in de ontwerpbegroting 2023 per abuis **SRD 4.000.000,-** opgenomen.

53176. Aanvraag restitutie

Dit middel is begroot op **SRD 2.320.000,-**. Aanvraag restitutie betreft kosten voor restitutie van betaalde indirecte belastingen.

53177. Nummerplaten

Nummerplaten betreft de vergoeding voor de aanschaf van nummerplaten, in voorraad bij de Ontvanger. Momenteel hebben wij slechts de personervoertuigen in voorraad. De verwachting voor 2023 is gesteld op **SRD 6.473.000, -**.

532 Boeten, Straffen en verbeurt verklaringen**53202. Fiscale boete, vervolgingskosten, etc.**

Het betreft hier boetes die worden opgelegd als er misstanden worden ontdekt vóór betaling. Hiervoor is een bedrag van **SRD 2.776.000, -** geraamd.

53204. Diversen meer opbrengsten

Diversen betreft de ontvangst van gelden welke niet ondergebracht kunnen worden onder een indirect middel; te denken valt aan de meeropbrengst van een veiling. Dit artikel is voor 2023 begroot op **SRD 1.086.000, =**.

53507 Export fee hout

Hiervoor is er **SRD 42.000.0000** begroot. Deze extra heffing zal gelden voor de exporteurs van hout. De lage FOB-waarden die thans worden aangegeven, zal marktconform gaan plaatsvinden. De oude tarieven dateren van de jaren tachtig en zijn reeds verouderd.

53508 Export fee vis

Voor deze maatregel is er **SRD 65.000.000** begroot. Voor export van vis zal deze extra heffing voor moeten zorgen dat er marktconforme tarieven worden betaald. De oude tarieven dateren van de jaren tachtig en zijn reeds verouderd.

DIRECTORAAT PLANNING EN ONTWIKKELINGSFINANCIERING**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN:**

Titel I: Operationele uitgaven zijn als volgt gewijzigd								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022 Verm. Beloop	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichting	Uitgaven			
		Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele Uitgaven	4.095	7.036	8.161	8.161	6.935	6.935	6.935
61	Lopende uitgaven	4.058	6.711	8.161	8.161	6.935	6.935	6.935
610	Lonen en Salarissen	2.850	4.748	5.347	5.347	4.805	4.805	4.805
611	Sociale Premies	262	333	534	534	480	480	480
612	Gebruik van Goederen en diensten	934	1.600	2.250	2.250	1.600	1.600	1.600
616	Sociale uitkeringen	12	30	30	30	50	50	50
	Kapitaal-uitgaven	37	325	-	-	-	-	-
620	Inventaris	37	25	-	-	-	-	-
621	Transport middelen	-	300	-	-	-	-	-

Lopende uitgaven**610: Lonen en Salarissen**

Voor het dienstjaar 2023 is er **SRD 5.347.000,-** uitgetrokken voor de lonen en salarissen. De totale bezetting van het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering per augustus 2022 bedraagt 35 medewerkers, waarvan 6 mannelijke- en 29 vrouwelijke medewerkers met een gemiddelde leeftijd van 41 jaar en een gemiddelde loonsom van SRD 8.557,-. Het ziekteverzuim over de periode januari 2022 t/m augustus 2022 is 9.2 %. In deze periode is er sprake van een instroom van 4 personeelsleden en een uitstroom van 5 personeelsleden. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2023 is **SRD 5.347.000,-**

Code 610. Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	4.653.000
61001	Ambtelijk TWK	458.000
61002	Vakantiegeld	236.000
	Totaal	5.347.000

611. Sociale Premies

De bijdragen van de overheid aan de ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds komen ten laste van deze codering. De sociale premies voor het dienstjaar 2023 is geraamd op **SRD 534.000,-**

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	400.500
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	133.500
	Totaal	534.000

612. Gebruik goederen en diensten

Het Gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2023 is geraamd op **SRD 2.250.000,-**. Onder deze code worden de operationele kosten van het directoraat geboekt, belangrijke onderdelen zijn contractanten, onderhoud gebouwen, automatisering, bewaking, kantoorbenodigdheden enz.

Specificatie Gebruik goederen en diensten

Code	Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61215	Kantoomiddelen	24.500
61216	Kopieer	6.850
61217	Drukwerk en Grafisch Materiaal	2.500
61238	Telefoon	24.000
61219	Onderhoud Meubilair en Inventaris	15.000
61221	Vergaderkosten	15.000
61230	Overige kantoorkosten	2.500
61233	Huur van gebouwen en terreinen	84.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	17.500
61235	Verbouwingen	20.000
61242	Overige kosten Gebouwen en terreinen	55.000
61208	Binnenlandse Reiskosten	2.000
61209	Binnenlandse Verblijfkosten	2.500
61283	Huur van Voertuigen	1.950
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	300.000
61210	Buitenlandse Reiskosten	200.000
61211	Buitenlandse Verblijfkosten	400.000
61222	Verbruiksgoederen	80.000
61223	Onderhoudskosten Automatisering	14.500
61224	Licenties en Programmakosten	14.500
61226	Advertentie en bekendmaking	2.500
61244	Representatie	10.500
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	4.000
61247	Schoonmaak	60.000
61250	Bewaking	200.000
61251	Voeding	1.700
61253	Briefport	32.500
61259	Nationale en Internationale manifestatie	6.000
61263	Overige Algemene Kosten	650.500
	Totaal.	2.250.000

616. Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Er is een bedrag van **SRD 30.000,-** geraamd.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	10.000
61612	Poliklinische kosten	10.000
61614	Overige medische kosten	10.000
	Totaal	30.000

Titel II: Programma's zijn als volgt gewijzigd								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	22.503	30.826	6.758.648	6.758.648	76.634	77.379	72.274
	<i>Programma: 09 Subsidie en bijdragen</i>	<i>20.646</i>	<i>28.078</i>	<i>28.078</i>	<i>28.078</i>	<i>61.278</i>	<i>62.023</i>	<i>66.742</i>
0901	Planbureau	8.229	13.606	13.606	13.606	23.002	19.705	20.206
0926	Algemeen Bureau voor de Statistiek	12.417	14.472	14.472	14.472	38.276	42.318	46.536
	<i>Programma: 16 Financieel Economisch</i>	<i>1.857</i>	<i>2.748</i>	<i>6.730.570</i>	<i>6.730.570</i>	<i>15.356</i>	<i>15.356</i>	<i>5.532</i>
1606	Sociaal Economische Ontwikkeling	146	819	31.516	31.516	9.824	9.824	-
1608	Sociaal Economische Raad	1.711	1.929	1.929	1.929	5.532	5.532	5.532
1623	Fiscal Sustainability Program for Economic Development			6.697.125,00	6.697.125,00	0	0	0
		-	-					
		-	-					

Programma: 09 Subsidies en bijdragen

Het totaal begroot bedrag voor het programma 'Subsidies en bijdragen' is **SRD 28.078.000,-**. Dit programma is als volgt opgebouwd:

0901. Stichting Planbureau Suriname (SPS)**Doelstelling:**

Het identificeren, ontwikkelen, coördineren en ondersteunen van nationale plannen ter ontwikkeling en bevordering van de immateriële en materiële welvaart in Suriname.

Wijze van financiering:

De Stichting Planbureau ontvangt subsidie van de Staat.

Beleidsintensivering 2023

Het werkprogramma van de Stichting Planbureau Suriname voor het dienstjaar 2023 vloeit voort uit het OP 2022 - 2026 en de jaarlijkse planning van de te halen doelstellingen, de geplande resultaten en de activiteiten. De voortgang van de uitvoering is direct afhankelijk van enerzijds de ter beschikking gestelde middelen uit de overheidsbegroting en anderzijds de vorderingen van de hervormingen die het Planbureau in staat zouden moeten stellen andere bronnen van financiering aan te trekken. Dit laatste is dus direct gerelateerd aan de fondsen die beschikbaar zijn voor het SPS-beleidsprogramma "Hervorming en versterking van het Nationaal Planapparaat".

Op het stuk van de ter beschikkingstelling van de fondsen voor de uitvoering van het werkprogramma is niet veel vooruitgang geboekt aangezien structureel slechts de personele kosten in de begroting beschikbaar gesteld worden.

Met de beschikbare menskracht zijn een aantal kernresultaten wel gehaald. Voor wat betreft de hervorming van het nationaal planapparaat kan de eerste uitvoeringsfase van deze ontwikkelingsuitkomst afgesloten worden met de resultaten die de SPS in de eerste helft van 2022 opgeleverd heeft. Het gaat om de afkondiging van het ontwerp Staatsbesluit Planraad, het Ontwerp Staatsbesluit Effectievere en efficiëntere Ontwikkelingsplanning en de interne hervorming van het Planbureau.

Na herbevestiging door de onlangs aangetreden regering van deze geleverde resultaten kan de uitvoering voor eind 2023 zijn beslag krijgen. Daarnaast zijn in het goedgekeurd OP 2022-2026 projecten die rechtstreeks door het Planbureau uitgevoerd worden, aangezien deze voorwaardenscheppend zijn voor de verdere uitwerking van langere termijn ontwikkelingsstrategieën en doelstellingen.

Opgemerkt moet worden dat werkprogramma's waarmee in 2021 een aanvang gemaakt waren, maar waarvan de uitvoering door geen of onvoldoende financiële middelen praktisch ernstig gestagneerd zijn, opnieuw geprogrammeerd worden voor uitvoering in de periode 2022-2023.

Er is een bedrag van **SRD 13.606.000**, - geraamd.

0926. De stichting Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)

Doelstelling:

Het ABS heeft ten doel de Surinaamse en de internationale gemeenschap te voorzien van deugdelijke statistieken, die inzicht geven in de sociale, culturele, demografische en economische situatie en ontwikkeling in Suriname.

Het coördineren van alle statistische activiteiten die in Suriname plaatshebben, inzonderheid van de betrekkingen tussen de diverse overheidsinstanties die activiteiten ontplooiën op statistiekgebied.

Het ondersteunen van de opleiding van statistici en het verzorgen van voorlichting op statistisch gebied ter handhaving, uitbreiding en verbetering van het statistiekwezen in Suriname.

Wijze van financiering:

Het ABS ontvangt subsidie van de Staat.

Beleidsintensiveringen voor 2023

Evenals vorig jaar gaat het ABS van start met de geplande interventies, trainingen, workshops en meetings. De volgende zaken zijn tentatief gepland. Voor vele activiteiten wordt erop gerekend dat de CARICOM, de UN (in feite diverse UN-organisaties), CARTAC en zelfs de meer welvarende statistiekbureaus (bijv. INEGI van Mexico), PRASC (Canada) en de Wereldbank voor financiering zullen zorgdragen.

Er is een bedrag van **SRD 14.472.000**, - geraamd.

Programma: 16 Financieel Economisch

Het totaal begroot bedrag voor het programma 'Financieel economisch' is **SRD 6.6730.570.000**, -. Dit programma is als volgt opgebouwd:

1606. Activiteiten i.h.k.v. de sociaaleconomische ontwikkeling

Doelstelling:

De overheidsbijdrage aan ontwikkelingsprojecten.

Wijze van financiering:

Hierbij kan het gaan om verplichtingen opgenomen in overeenkomsten met ontwikkelingspartners w.o. kosten van accountantscontrole of eigen bijdrage aan de uitvoering van de projecten.

Beleidsintensiveringen voor 2023

1. de leningsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Agence Française de Developement (AFD) van 15 mei 2015 ter ondersteuning van de watersector in Suriname, waarbij de kosten t.b.v. de accountantscontrole door Suriname zullen worden betaald. De kosten t.b.v. de accountantscontrole zijn niet besteed, vanwege het feit dat binnen de AFD-samenwerking de uitvoering van projecten en de daaraan gerelateerde werkzaamheden waren stopgezet. De vooruitzichten zien er nu beter uit vanwege het feit dat met de Paris Club overeenstemming is bereikt over de herschikking van de schuldenlast.

2. de schenkingsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Caribbean Development Bank ter waarde van USD1.380.000,- Basic Needs Trust Fund (BNTF10). Het doel van deze schenking is het terugdringen van armoede en het beschermen van kwetsbare groepen middels het financieren van ontwikkelingsprojecten gericht op de verbetering van toegang tot basis sociale en economische diensten, ontwikkelingsmogelijkheden, verbetering van de waterhuishouding en leefomstandigheden van gemeenschappen met lage inkomens. De uitvoeringsperiode van deze schenking loopt van augustus 2021 tot en met december 2024.

Conform deze schenkingsovereenkomst bedraagt de eigen bijdrage voor dit programma gedurende de vier jaren de tegenwaarde van het bedrag USD 195.366,-.

Er is een bedrag van **SRD 31.516.000,-** voor beide projecten geraamd.

1608. Sociaal Economische Raad (SER)

Doelstelling:

De SER heeft tot taak (a) het bevorderen van een goede afstemming van bij het sociaaleconomisch beleid betrokken belangen van overheid en maatschappelijke groepen, gericht op sociale rust en economische stabiliteit;

(b) het bevorderen van een goede maatschappelijke werkzaamheid en een duurzame ontwikkeling van het sociaaleconomisch leven van daarbij betrokken maatschappelijke groepen gericht op sociale rechtvaardigheid en economische groei.

De SER voert haar taken uit middels overleg en het verstrekken van adviezen.

Wijze van financiering:

De SER ontvangt subsidie van de Staat en ressorteert onder de begroting van het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering.

Ingevolge de Wet SER worden de middelen tot dekking van de bij begroting toegestane uitgaven voor de helft gefinancierd middels het heffen van opcenten via de Kamer van Koophandel en Fabrieken in Suriname en de andere helft ten laste van de begroting van Financiën.

Voordat het heffen van opcenten krachtens de Handelsregisterwet kan plaatsvinden, dient deze wet eerst gewijzigd te worden.

Tot op heden is de wet niet aangepast. Het proces voor wijziging van de Handelsregisterwet zal door het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie worden ingezet.

Er is een bedrag van **SRD 1.929.000,-** geraamd.

Beleidsintensiveringen voor 2023

De SER zal op verzoek van de regering en of op eigen initiatief adviezen verstrekken aangaande complexe sociale - en economische vraagstukken die zich voordoen in de samenleving.

Toegevoegd wordt het programma 1623 Fiscal Sustainability Program for Economic Development

1623. Fiscal Sustainability Program for Economic Development

Dit programma betreft de uitvoering van urgente en prioritaire projecten en activiteiten die binnen verschillende sectoren zullen worden uitgevoerd. De raming die hiervoor is begroot is **SRD 6.697.125,-**.

Titel III: Middelen begroting

Titel III: Middelen begroting zijn als volgt gewijzigd						
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025
Titel III	Ontvangsten	368	449	10.919.737	9.945	121
53	Niet belastingmiddelen	368	449	121	121	121
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en diensten	368	449	121	121	121
52	Donormiddelen	-	-	30.016	9.824	-
52212	Overige donaties	-	-	30.016	9.824	-
54	Leningen	-	-	10.889.600	-	-
54101	IDB Lening	-	-	10.889.600	-	-

Toelichting op de middelenbegroting**53108. Overige inkomsten uit Overheidsbedrijven en – diensten**

De inkomsten betreffen de ontvangen bedragen van de Stichtingen ABS en SPS.

Deze ontvangsten vloeien voort uit verleende diensten aan het publiek door de verkoop van publicaties, boekwerken, kopieer werk, diensten aan derden enz. De inkomsten die hieruit zullen voortvloeien bedraagt **SRD 121.000,-**.

Toegevoegd wordt de middelontvangsten:**52212. Overige Donaties (CDB)**

Op 27 augustus 2021 is de schenkingsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Caribbean Development Bank getekend voor een bedrag van USD1.380.000,- ten behoeve van Basic Needs Trust Fund (BNTF10), waarbij de eigen bijdrage is vastgesteld op USD 195,366. De totale kosten voor dit programma bedraagt USD 1.575.366. Het doel van deze schenking is het terugdringen van armoede en het beschermen van kwetsbare groepen middels het financieren van ontwikkelingsprojecten gericht op de verbetering van toegang tot basis sociale en economische diensten, ontwikkelingsmogelijkheden, verbetering van de waterhuishouding en leefomstandigheden van gemeenschappen met lage inkomens.

De uitvoeringsperiode van deze schenking loopt van augustus 2021 tot en met december 2024. Voor het jaar 2023 zal een bedrag van **USD 938.000 (SRD 30.016.000,-)** uit de schenkingsovereenkomst worden getrokken ten behoeve van ontwikkelingsprojecten. De ontvangsten bedragen **SRD 30.016.000,-**.

54101. IDB Lening

Voor de urgente en prioritaire projecten van het ministerie uit de verschillende sectoren zullen worden gefinancierd door de IDB. De raming hiervoor uitgetrokken is **SRD 10.889.600.000,-**.

Afdeling 7. Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie

De begroting voor het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

De Missie

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) heeft een visionaire en leidende rol in de duurzame en innovatieve economische ontwikkeling, gericht op de verhoging van het nationaal en internationaal concurrentievermogen van Suriname voor welvaart en welzijn van de totale bevolking.

De Visie

Binnen vijf (5) jaar zal het Ministerie een transformatie ondergaan:

1. Naar een innovatief, professioneel en transparant ministerie;
2. Middels gericht beleid ter stimulering van innovatieve en concurrerende ondernemingen;
3. Door voorwaarden te scheppen voor het diversificeren van de economie en verhogen van de productiviteit;
4. Door het faciliteren van export en het professionaliseren van economische diplomatie;
5. Middels toezicht en handhaven van eerlijke marktwerking;
6. Middels Inclusion: spreiding inclusieve private sector ontwikkeling.

Uitgaande van de Staatsbesluiten "Taakstelling Departementen" S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 174 en zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 No. 111) S.B. 2017 No. 11 d.d. 6 februari 2017 en S.B. 2017 No. 22 d.d. 20 februari 2017 en laatstelijk gewijzigd bij Presidentieel Besluit 2020 No. 141/2020 d.d. 16 juli 2020 zijn de volgende taken vastgesteld voor het Ministerie:

De bevordering van de binnen- en buitenlandse handel, waaronder het import- en exportbeleid, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;

De aangelegenheden van handelspolitieke aard en het verlenen van invoer-, uitvoer- en deviezenvergunningen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;

Het beleid inzake beheersing van de kosten van levensonderhoud en het toezicht op handels-, industriële- en dienstverlenende activiteiten;

De vaststelling en beheersing van en de controle op prijzen, alsmede op de kwaliteitsnormen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;

Het industriebeleid en de bevordering van de industriële sector, met nadruk op de exportgerichtheid van deze sector;

Het ijkwezen en de waarborg van het gehalte van al dan niet bewerkt goud en zilver;

Het beleid ten aanzien van en de bevordering van ambachtelijke industrieën;

Het beleid ten aanzien van de industriële en intellectuele eigendommen ter bevordering van economische groei en ondernemerschap.

Het ondernemerschapsbeleid en het innovatiebeleid in de ruimste zin des woords, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.

Het monitoren en bevorderen van het concurrentievermogen, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.

Het stimuleren van de technologische innovatie.

De grondslag voor het uit te voeren beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal in 2023 gebaseerd zijn op:

1. De taken die het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie moet vervullen overeenkomstig de taakomschrijving vastgelegd bij het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 174 en zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 111) S.B. 2017 No. 11 d.d. 6 februari 2017) en laatstelijk gewijzigd bij Presidentieel Besluit 2020 No. 141/2020 d.d. 16 juli 2020;
2. De nieuwe beleidsinzichten van de Regering Santokhi- Brunswijk uitgesproken in de jaarrede van het dienstjaar 2022 - 2023 en de dienovereenkomstig door het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie geformuleerde missie, visie en doelstelling;
3. Het adviesrapport Integrale toetsing Bedrijfsmodel: Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie middels de Performance Excellence Level 1 Scan For the Public Sector;

4. Het Herstel Plan 2020-2022 zoals goedgekeurd door De Nationale Assemblée van de Republiek Suriname op 25 juni 2021. In het Regeerakkoord 2020-2025 is de regeertermijn opgedeeld in drie fasen t.w. de Crisis- of Urgentiefase (9 maanden), de Stabilisatie- of Herstelfase (24 maanden), en tenslotte de Groei- en Moderniseringsfase (laatste periode van de regering). Dit Herstelplan omvat vooral de eerste twee fasen, terwijl de derde fase in het Meerjaren Ontwikkelings Plan 2022-2026 beschreven is. De twee (2) plannen zijn goed op elkaar aangesloten. In het HP zijn projecten opgenomen die van belang zijn voor de economische groei (zie fig. 1.1). In het HP zijn 16 van de 26 prioriteitsacties die in het Regeerakkoord zijn aangegeven voor de Urgentiefase verwerkt.

Het HP omvat een samenhangend pakket van beleidsdoelstellingen en maatregelen met als doel de economie in financieel en economische zin te brengen naar duurzame reële groei en ontwikkeling.

Op reëel gebied zijn de volgende doelstellingen relevant voor het Ministerie:

De economische groei stimuleren door het verhogen van de productiviteit, het bevorderen van diversificatie, het stimuleren van micro, kleine en middelgrote ondernemingen (MKMO's), de duurzamere benutting van het potentieel van de natuurlijke hulpbronnen en het aantrekken van investeringen, waardoor de werkgelegenheid zal toenemen.

Het HP omvat de volgende maatregelen voor de reële sector:

Maatregelen gericht op bevordering van productie en export, welke op hun beurt een positief effect zullen hebben op de inkomsten van de overheid en het genereren van meer deviezen.

Maatregelen gericht op behoud en bevordering van werkgelegenheid en bedrijvigheid, welke in samenhang met andere maatregelen nieuwe arbeidsplaatsen en inkomsten kunnen genereren.

Verbeteren van het gemak van het doen van zaken (ease-of-doing-business).

Diversifiëren van de economie.

5. Het Meerjaren Ontwikkelings Plan (MOP) 2022 - 2026 met hierin de strategische ontwikkelingsdoelen en uitkomsten die betrekking hebben op de beleidsgebieden van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie en de strategische actiepunten voor het jaar 2023.

6. De geïdentificeerde VN Sustainable Development Goals (SDG's), waaronder de primaire SDG's die van toepassing zijn op het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zijnde:

SDG-doel 8: Goede werkgelegenheid en economische groei: Het bevorderen van duurzame, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen.

SDG-doel 9: Innovatie en goede infrastructuur: Het bouwen van een veerkrachtige infrastructuur, het bevorderen van inclusieve en duurzame industrialisatie en innovatie.

SDG-doel 12: Verantwoord gebruik van hulpbronnen: Zorgen voor duurzame consumptie- en productiepatronen.

Het beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal zich in het jaar 2023 concentreren op deze vier (4) prioriteitsgebieden met het doel de economische verdien capaciteit i.c. verhoging van productie, handel en export t.b.v. economische groei te bevorderen, alsmede op de strategische ontwikkelingsdoelen zoals vervat in het Herstel Plan 2020-2022.

De 4 prioriteitsgebieden zijn gericht op:

1. Initiëren van Economische Transformatie;
2. Verbeteren van het Ondernemingsklimaat;
3. Verbeteren van het Nationaal Concurrentievermogen;
4. Ordening en Regulering van de Binnenlandse markt

Schematische weergave van prioriteitsgebieden met nieuw beleidsgebieden

		KERNGEBIEDEN			
		Initiëren van Economische Transformatie	Verbeteren van het Ondernemingsklimaat	Verbeteren van het nationaal Concurrentievermogen	Ordering en Regulering van de Binnenlandse markt
	Ondersteunend beleid				
1	Ontwikkeling industriële sectoren	X	X	X	
2	Beleid Handelsdiversificatie	X	X		
3	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentie vermogen		X	X	X
4	Ontwikkeling Innovatie ecosystemen	X	X	X	X
5	Ontwikkeling Alternatieve Innovatie Systemen	X	X	X	
6	Ontwikkelen beleid intellectueel Eigendom	X	X	X	X
7	Handelsfacilitering	X		X	
8	Onderzoek en Analyse	X			
9	Beleid Nationaal Kwaliteit Infrastructuur		X		X
10	Beleid Interne Markt		X	X	X
11	Beleid Economische wet en regelgeving	X	X		X
12	Digitale Informatiestromen	X	X	X	X

Het Economisch Ontwikkelingsbeleid van het ministerie zal binnen dit kader van de vier prioriteitsgebieden in 2020 -2025 verder worden voortgezet:

Initiëren van Economische Transformatie

De productiestructuur van Suriname is sterk afhankelijk van de input van buiten en waar vreemde valuta voor nodig zijn. In het beleidsprogramma “ontwikkeling industriële sectoren” wordt de focus gelegd op het scheppen van de basis facilitering voor het vergroten en diversificeren van de productiecapaciteit middels een ketenbenadering (value chain) waarbij nieuwe sectoren voor diversificatie van de productie geïdentificeerd wordt. In dit kader wordt het het Suriname Competiveness and Sector Diversification Project (SCSD) gefinancierd door de Wereldbank en het Agriculture Value chain project met een grant van de Caribbean Development Bank (CDB) uitgevoerd. Dit SCSD-project wordt samen met het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen uitgevoerd. Het ministerie van EZOTI voert component 2 uit.

Dit component richt zich op het verbeteren van managementcapaciteit bij Micro, Small, and Medium Enterprises (MSMEs), investeringen in productiviteit, upgraden en support van MSME's alsook grants en hervormingen van het investeringsklimaat.

Verwachte resultaten van het project zijn diversificatie van de economie, werkgelegenheid, verhoogde productie en exporten.

Dit component zal uitgevoerd worden middels:

Component 2a: Het project Suriname's Growth Enterprises ten behoeve van ondernemerschap om via business development support en matching grants export readiness te stimuleren. Het contract met de Suriname's Growth Enterprises technical services provider zal getekend worden in het laatste kwartaal van dit jaar. Binnen dit project zullen 160 Micro, Small, and Medium Enterprises geselecteerd worden voor business development support. Hiervan zullen 80 ook een matching grant (eigen bijdrage plus schenking) ontvangen. Dit project zal nog eens 70 bedrijven ondersteunen die in een waardeketen van 3-7 firms opereren. Het totaal directe begunstigde komt op 230 Micro, Small, and Medium Enterprises. Dit project zal resulteren in een 15% toename van inkomsten van Micro, Small, and Medium Enterprises die projectondersteuning zullen krijgen.

Hiervan is 40% gereserveerd voor vrouwelijke ondernemers; en

Component 2b: Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Hierbij zijn een 14-tal wettelijke en beleidshervormingen ter versterking van governance en concurrentievermogen van de geïdentificeerde industrieën (mining, agribusiness en toerisme) opgenomen. Het ministerie is voor dit jaar reeds gestart met aanpassingen van de secured transactions wet, de uitvoeringsbesluiten van de wet Bedrijven en Beroepen, mededingingswet en consumentenbeschermingswet.

In dit project zijn er ook middelen gealloceerd voor het Suriname Electronic Single Window (implementatie support) en Secured Transactions (wetgeving, training en awareness).

De lokale markt moet beter gericht zijn op de export, specifiek moet onze diaspora gezien worden als een exportmogelijkheid. Het transformeren van diaspora naar een afzetmarkt, waarbij de vraag naar Surinaamse producten voorzien moet worden, gedoeld op de verhoging van de lokale productie onder andere de niche producten. Voor het bewerkstelligen en garanderen van de markttoegang tot Nederland, die behoort tot de Europese Unie, is van eminent belang dat de CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA) wordt geratificeerd. Hoge prioriteit moet worden gegeven aan het ontwikkelen van een marktgerichte industrie. Het voornaamste doel waarop het industrieel ontwikkelingsbeleid zich dient te richten is op het diversifiëren van de Surinaamse economie gebaseerd op onze nationale potentie, waarbij wij ook weerbaar zullen zijn bij ingrijpende negatieve veranderingen op de wereldmarkt voor grondstoffen. De ontwikkeling van geïntegreerde economische zones zal o.a. resulteren in het faciliteren van ondernemers, Economische zonerings, kostenbeheersing op het gebied van logistiek en infrastructuur, scheiding van woon en productiegebied. Het realiseren van het Industriepark te Paranam wordt een feit, een inspanning van de private en publieke sector.

Andere activiteiten voor verbetering ondernemersklimaat en versterking concurrentievermogen zijn het opzetten van een Export desk die informatie over handelsverdragen en overeenkomsten beschikbaar stelt aan de gemeenschap middels digitale kanalen alsook in hard copy. Deze export desk biedt de nodige assistentie aan lokale ondernemers in het proces om te geraken tot de export.

Vergroting van de exportcapaciteit heeft in deze beleidsperiode opnieuw hoge prioriteit. In dit kader wordt genoemd de samenwerkingen met de Caribbean Development Bank voor het 'export ready' maken van ondernemingen en met de Caribbean Export Development Agency (CEDA) voor bevordering van export van Surinaamse producten alsook bilaterale memorandum of understanding te tekenen en implementeren met de geïdentificeerde landen. Hiernaast zal er een jaarlijkse agenda 'gericht op potentiële exportmarkten' geformuleerd worden voor de participatie in regionale en internationale markten. Ook zullen mogelijkheden worden bekeken om in Suriname trade fairs te organiseren, een internationaal/ regionaal platform voor lokale ondernemers om zaken te kunnen doen met regionale partners.

II. Verbeteren van het Ondernemingsklimaat.

In het beleidsprogramma "verbetering ondernemingsklimaat en versterking concurrentievermogen" wordt de aandacht gevestigd op het creëren van een gunstige faciliterende omgeving voor de particuliere sector waarbij ondersteunende wetgeving waaronder de uitvoeringsbesluiten van de Wet Bedrijven en Beroepen, de Wet op de Jaarrekening, Wet op Zekerheidsrechten op roerende goederen, een platform voor Electronic Single Window, digitalisering van de aanvraag van bedrijfsvergunningen enzovoorts worden opgepakt. Immers, volgens de Wereldbank zijn Kleine en middelgrote ondernemingen (KMOs) de belangrijkste instrumenten om werkgelegenheid, ontwikkeling van de waardeketen, groei en economische en sociale inclusie en veerkracht te bevorderen.

Voortzetting van de handelsfacilitering blijft nog van kracht. De uitvoering van het project voor de instelling van een Electronic Single Window for Trade is in een vergevorderd stadium en wordt thans na evaluatie met de goedkeuring van de Regering verder uitgevoerd. Importeurs, exporteurs en scheepvaartmaatschappijen kunnen via een centraal punt op een digitale manier vergunningen aanvragen. Dit is een belangrijk onderdeel van handelsfacilitering. De looptijd van deze aanvragen is thans teruggebracht naar één (1) dag en kan zelfs veel korter mits aan alle document vereisten voldaan is.

Eén van de verplichtingen die voortvloeien uit de World Trade Organization WTO/ Trade Facilitation Committee Agreement is het instellen van een Nationale Trade Facilitation Comite welke nu in uitvoerende fase is. Suriname moet dit verdrag nog ratificeren.

Tevens is het CARICOM Interactive Marketplace en Suspension procedure (CimSuPro) welke een virtuele marktplaats betreft waarop grondstoffen cq. Eindproducten kunnen worden aangeboden door de CARICOM lidlanden reeds geïmplementeerd. Deze database zal gelinkt worden met het platform voor kleine ondernemers, welke geheel past in het beleid van het Ministerie van EZ om productie bevordering te

stimuleren. Tevens is CimSuPro het virtueel loket waar vrijstellingen (suspension) van invoerrechten kunnen worden aangevraagd. Dit heeft ertoe geleid dat de afhandelingstijden zijn ingekort en hierdoor kunnen de ondernemers kosten besparen. De handelsfacilitering doelt op het uiteindelijk transparant en voorspelbaar maken van onze grensoverschrijdende handel. Vergroting van de exportcapaciteit heeft in deze beleidsperiode opnieuw hoge prioriteit. In dit kader wordt genoemd de samenwerkingen met Caribbean Export en de Caribbean Development Bank voor het 'export ready' maken van ondernemingen en bevordering van export van Surinaamse producten alsook bilaterale MOU's te tekenen en implementeren met de volgende geïdentificeerde landen (Guyana, Cuba, Rusland en Colombia). Hiernaast zal er een jaarlijkse agenda 'gericht op potentiële exportmarkten' geformuleerd worden waardoor de participatie in Regionale en Internationale markten uitgewerkt wordt op basis van afspraken.

Ondernemingen zijn de dragers van de economie en degenen die concurreren op de lokale en internationale markt. Hoe hoger hun revenues (return on investment), hoe hoger het nationaal welvaartsniveau kan zijn door gecreëerde banen, belastingen en de spil-over van hun economische activiteiten. Daarom voeren veel landen een beleid gericht op ondersteuning van kleine en startende ondernemers. Hoewel de overheid de taak heeft om een gunstige faciliterende omgeving te creëren zal zij ook moeten stimuleren dat er meer ondernemingen ontstaan. De ondernemingen moeten op hun beurt gebruik maken van moderne technologie, innovatie en onderlinge samenwerking met de wetenschapssector helpen bevorderen.

Het beleid dat het ondernemerschap moet bevorderen zal dan ook per doelgroep geconceptualiseerd en uitgewerkt worden. Dit leidend principe karakteriseert de nieuwe oriëntatie van het beleid rond het "bevorderen van het ondernemerschap".

In samenspraak met de private sector wordt een duidelijk en efficiënt KMO-beleid gevoerd en verder ontwikkeld worden. Een van de hoofdbeleidsactiviteiten hierbij is de verdere ontwikkeling van het KMO Fonds. Het KMO Fonds heeft als doel facilitering vanuit de overheid op het gebied van toegang tot kredieten voor de (startende) micro en kleine ondernemingen en in het bijzonder de productieondernemingen en tevens productie ondersteunende ondernemingen.

Bij de ondersteuning en facilitering van KMO's wordt extra aandacht geschonken aan begeleiding en ondernemerschapstrainingen (waaronder het schrijven van een Business Plan), marktinformatie en toegang tot financieringsmogelijkheden, toegang tot buitenlandse markten voor afzet van Surinaamse producten enzovoorts. Er worden ondernemerschapstrainingen verzorgd via de dependances van het ministerie hetgeen in het nieuwe beleidsjaar zal worden voortgezet.

Het KMO Fonds maakt een nieuwe start. Het nieuw KMO- bestuur welke op 29 juni 2021 is geïnstalleerd, is thans bezig te onderhandelen om het KMO- Fonds onder te brengen bij de Nationale Ontwikkelingsbank. In maart 2022 is er een relaunch geweest van het KMO-fonds waarbij bedrijven zich konden registreren voor aanvraag van een lening. 276 KMOs hebben zich geregistreerd hiervoor. In een versneld tempo zal gewerkt worden aan de volledige operationalisering van het KMO – Fonds/ KMO Unit waarbij duidelijke richtlijnen en procedures die vooraf zijn vastgesteld betreffende het begeleidend traject van ondernemers door de KMO-unit en de afhandeling van ingediende financieringsaanvragen. Verwachtbaar is dat in 2023 een groot aantal financieringen toegekend zijn aan potentiële KMO'ers.

Een van de concrete hervormingen, in dit kader betreft de afkondiging van de Wet Bedrijven en Beroepen (S.B. 2017, no.40) ter vervanging van het verouderde Decreet Vergunningen Bedrijven en Beroepen (S.B. 1981 no. 145), op grond waarvan sedert 1 juni 1982 vergunningen voor de uitoefening van bedrijven en beroepen op het gebied van handel, industrie en ambacht werden verleend. Deze hervorming is doorgevoerd ter stimulering van ondernemerschap, in het bijzonder stimulering van kleine en middelgrote ondernemingen, door opheffing van factoren die belemmerend werken op het functioneren van economische ontwikkeling. Daarbij is getracht zo veel mogelijk procedurele en andere barrières op te heffen. Vermeldenswaard is dat de onderhavige hervorming een positieve bijdrage zal kunnen leveren aan verbetering van de positie van Suriname op de jaarlijkse internationale Doing Business Ranking List van de Wereldbank. Het uitgangspunt van de nieuwe Wet is, vrije vestiging van beroep of bedrijf, behoudens daar waar noodzakelijkerwijs beperkingen opgelegd dienen te worden uit het oogpunt van bijvoorbeeld volksgezondheid, veiligheid en milieu. Beperkingen omvatten of een verbod of een vergunningplicht of koppeling aan standaarden/technische voorschriften/ certificaten/ certificering, dan wel diploma's, of beperking tot een bepaald economische zone. Om de efficiëntie en decentralisatie in het nieuw systeem te bevorderen, wordt gekeken naar een managementstructuur, waarbij zoveel als mogelijk overheidsafdelingen die betrokken zijn bij de regulering van economische activiteiten, participeren. Waar mogelijk worden bevoegdheden gedelegeerd naar private bedrijven, bijvoorbeeld voor het verstrekken van certificaten, etc. Met betrekking tot het scheppen van een gunstig ondernemersklimaat, verhoging van productie, productiviteit, technologische kennis en innovatie is het Suriname Business Climate and Innovation Program (SUBCIP) reeds afgerond per 31 december 2020. In navolging hiervan wordt het Suriname Competiveness and Sector Diversification Project (SCSD) reeds gestart

via SURGE-Suriname Growth Entreprises t.b.v. ondernemerschap om via matching grants export readiness te stimuleren. Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. De financiering door WORLDBANK USD 15.9 miljoen voor de periode 2021 t/m 2025 is reeds goedgekeurd. Bijzonder aandacht zal ook geschonken worden aan het Gender beleid en met name de stimulering van vrouwen in ondernemerschap in de hoofdstad, de districten langs het kustgebied en die uit het binnenland. Hiertoe zal binnen de diverse beleidsprogramma's aandacht besteed worden aan het faciliteren van vrouwelijke ondernemers en het verbeteren van de samenwerking met organisaties die reeds actief zijn op dit gebied.

III. Verbeteren van het Internationale Concurrentievermogen

Het concurrentievermogen is sterk afhankelijk van de capaciteit van een land om de investeringen te converteren naar activiteiten die een hogere toegevoegde waarde genereren (Added Value). Voor een sterke concurrentiepositie is een grote en sterk gevarieerde export basket nodig, waarmee op de internationale markt succesvol geconcurrereerd kan worden.

Door globalisatie van de internationale markt en handelsliberalisatie moeten echter alle bedrijven op dezelfde markt concurreren. In handelsgerelateerde zaken - regionaal en multilateraal - zal het Ministerie van EZ nauw betrokken moeten worden zodat de nationale handelspositie van Suriname gewaarborgd wordt (voorkomen van decentralisatie van handelsgerelateerde onderwerpen). Verder voor handelsliberalisatie is het van eminent belang dat op de diverse buitenlandse posten (Ambassades en Consulaten) handels gespecialiseerde deskundigen aanwezig zijn (trade officials) vooral in Brussel (ACP), Parijs (WTO geaccrediteerde Ambassade) en Georgetown (CARICOM). Met het plaatsen van handels deskundigen op de diverse ambassades wilt het Ministerie de technische kennis welke noodzakelijk is bij het voeren van onderhandelingen, bij het begeleiden bij het voeren van handelstransacties, alsook bij het overgaan van market presence naar market access direct beschikbaar maken. Dit alles benadrukt de noodzaak van snellere en efficiëntere productieprocessen en van diensten welke zich steeds aanpassingen aan de hedendaagse ontwikkelingen.

Voor Suriname komt daar nog bij kijken de noodzakelijke uitbreiding van de economische productiebasis. Door de ontwikkeling van een Nationaal Innovatie systeem zullen het relatief lage peil van de productiviteit en de innovatie moeten worden verhoogd. Voorts zal er nog gewerkt worden aan de verdere ontwikkeling van innovatie.

De strijd voor een sterke concurrentiepositie in de internationale economie vereist op nationaal niveau het volgende:

1. verhoogde productie en productiviteit;
2. verbeterd ondernemingsklimaat;
3. technologische ontwikkeling, innovatie van producten en processen;
4. collaboratie van stakeholders beleidsformulering en uitvoering.

Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten beschermd worden. Voorts wordt gewerkt aan de modernisering van het registratiesysteem middels upgrading van het systeem inzake merken, ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland en het initiëren van de registratie van modellen en tekeningen ter nakoming van de verdragsrechtelijke plichten en verruiming van de dienstverlening.

Een verbeterde en verruimde dienstverlening leidt ertoe dat de overheid een stijging van inkomsten tegemoet mag zien. Innovatie draagt zorg voor de basis om condities te scheppen voor ontwikkeling.

IV. Ordening en Regulering van de Binnenlandse markt

Bevorderen van de sociale vooruitgang moet gezien worden in het kader van verduurzaming van de markt met daarbij als centrale spil de mens (zijnde consument, ondernemer) en het milieu. De belangrijke diensten in het kader van de bevordering van sociale vooruitgang zijn: de Economische Controle Dienst, de afdeling Consumentenzaken, de Dienst voor de Waarborg en van het IJkwezen en het Surinaams Standaarden Bureau. Deze dienen ter bescherming van consumenten op het gebied van economische delicten en regulering van de interne markt en .de uitoefening van de coördinatie op het gebied van wettelijke metrologie, standaardisatie, keuring en certificatie. Er zal een beleid ontwikkeld worden voor een Nationaal Kwaliteit Infrastructuur. Een regering is succesvol als zij in haar streven erop gericht is invulling te geven aan de basisbehoeften van de burgers, hen in staat stelt hun levensstandaard te verhogen, het milieu voldoende te beschermen en voldoende kansen biedt aan eenieder. Economische groei zonder sociale vooruitgang zal leiden tot het buiten sluiten van delen van de bevolking, ontevredenheid en uiteindelijk sociale onrust. In tijden van crisis, vooral van "(ernstige) schaarste", kan marktgedrag primitief, minder voorspelbaar en daardoor minder "beheersbaar"

zijn. Primitief gedrag kan het gevolg zijn van de “survivalmode”. De impact van het marktinrichtingsbeleid is daarom ook sterk afhankelijk van een gebalanceerde aanpak, die gebruik maakt van aan de ene kant “regulatie, controle en sancties” en het promoten van sociale verantwoordelijkheid en aan de andere kant het bevorderen van “vrije concurrentie”. Consumentenbescherming speelt in een moderne economie ook een belangrijke rol. De rechten en plichten van de consument vastgelegd in wetgeving en de handhaving van deze wetgeving geeft waarborging aan de consument. Een aantrekkelijke leefomgeving, voldoende bescherming voor consumenten, een duurzame economische ontwikkeling en een brede verantwoordelijkheid voor de wereld om ons heen zijn voor ons allen van belang.

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zet zich in voor de versterking van het systeem voor de voedselveiligheid en -integriteit – in een latere fase. Er is reeds een Nationaal Instituut voor Voedselveiligheid ingesteld, waarbij in de Raad van dit instituut zitting neemt de Directeur van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie. Van eminent belang is daarbij ook het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) dat vrijwillige en verplichte standaarden ontwikkelt ter bevordering van voedselveiligheid. Zij gaat na hoe de overheid en de betrokken bedrijven zijn omgegaan met de risico's voor de voedselveiligheid. Verdere verduurzaming van de voedselproductie is noodzakelijk om te beantwoorden aan maatschappelijke, milieu- en economische verwachtingen. Ook de consumentenorganisaties, nationaal als internationaal, helpen de ministeriële consumenten waarborgingsdoelstellingen te bereiken. Consumentenzaken assisteert de overheid bij de controle en het garanderen van de veiligheid van voedsel, productveiligheid en overige consumentenproducten. In lijn met deze missie is op het ministerie de consumentenwetgeving, beleid en strategie geformuleerd. Met haar strategie wil deze dienst de naleving van wet- en regelgeving, alsook de bewustwording naar de samenleving toe bevorderen. Uitgangspunten voor de werkwijze van consumentenzaken zijn: risicogericht, kennis gedreven, samenwerkend en beïnvloedend. De oriëntatie is: extern, gericht op politiek, opdrachtgevers en beleid, burgers en bedrijven. De positie van de primaire producent in de toeleveringsketen blijft ook in dit begrotingsjaar onverminderd de aandacht eisen. Het gaat dan onder andere om de gedragscode eerlijke handelspraktijken, de beleidsregels over mededinging en duurzame ontwikkeling en het tegengaan van speculatie met landbouw- en andere consumptieproducten.

Naast de prioriteitsgebieden zijn er zaken die onder gebracht kunnen worden onder cross cutting issues z.a.: internationaal economische betrekkingen en financiering, intellectuele eigendoms beleid, wetgeving Internationaal Economisch betrekkingen en Financiering De internationaal economisch betrekkingen en het financieringsbeleid dient met het oog op de voordelen voor Suriname, naast de reeds bestaande samenwerkingen, aandacht te besteden aan samenwerkingsmechanismen, die tot op heden min of meer onbenut zijn gebleven. Deze voordelen hebben onder andere betrekking op capaciteitsversterking, fondsen voor het stimuleren van midden- en kleinbedrijven (ondernemerschap en export) en het aantrekken van investeerders t.b.v. de ontwikkeling van industrieën. Binnen de internationale handelsbetrekkingen worden een aantal additionele acties ondernomen voor marketing en het aantrekken van investeerders. Het Ministerie zal participeren aan Internationale Expo's om zodoende meer bekendheid te geven aan de Surinaamse producten. Door deze manier van marktaanwezigheid te bevorderen willen wij ten eerste de producten dichterbij brengen aan de mensen om zodoende eventueel investeerders aan te trekken. Hiertoe moeten worden gerekend:

- Het opzetten van een Investeringsfacilitering Fonds;
 - Marketing van Surinaamse producten op websites, publicaties en tv-netwerken;
 - Het uitvoeren van handelsmissies: vooral naar opkomende markten landen waar ondernemers uit de topsectoren de grootste kansen zien. Met deze missies wil het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie de kansen van het Surinaams bedrijfsleven op interessante markten bevorderen.
 - Het deelnemen aan Internationale beurzen en trade shows.
 - Training/ capaciteit voor handelsdeskundigen
 - Het bijhouden en adviseren met betrekking tot Internationale handelsverdragen
 - Het actief onderhouden van en invulling geven aan relaties met International Financial Institutions (IFI's);
- Modernisering van Wetgeving:

Binnen het ministerie zal de transformatie gemaakt worden naar Economische Wet en Regelgeving, waarbij de focus gelegd zal worden op het creëren van een optimaal juridisch kader voor het ondernemen, investeren en produceren. Daarnaast zal er ook rekening gehouden moeten worden met richtlijnen inzake de 3 P's (Planet, People en Profit). Een inventarisatie wijst uit dat meer dan 100 wetten t.b.v. het ondernemen en regulering ontwikkeling van economische activiteiten gemoderniseerd moeten worden. Het gaat niet alleen om wetgeving die conform taakstelling Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie, maar ook relevante aanleunende wetgeving andere ministeries en of instituten reganderen. Dit noodzaakt dus tot een acute ingrijpende hervorming van wetgeving om de ontwikkelingsdoelen te bereiken.

TECHNOLOGISCHE INNOVATIE

Technologische Innovatie is het zorgdragen voor een basis om zodoende de condities te scheppen voor de ontwikkeling van nieuwe ideeën of het verbeteren van producten en diensten. Innovatie wordt onder andere gedreven door bescherming van de intellectuele eigendommen van de uitvinder. Het brengen van een nieuwe idee, verbeterd product of dienst tot een economische activiteit behoeft een bescherming o.b.v. wetgeving zodat de uitvinder de financiële beloning eruit kan halen. Wetgeving m.b.t. intellectuele eigendommen is ook nodig om technologische innovatie te pushen.

In het kader van het reorganisatieproces waarin het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie thans begeeft, is een nieuw Directoraat Technologische Innovatie (DTI) opgezet. Dit Directoraat zal bestaan over twee onder-directoraten:

Onderdirectoraat Mechanica en

Onderdirectoraat Processen.

Het Directoraat Technologische Innovatie bereikt haar doelstelling door enerzijds de barrières weg te werken en anderzijds de facilitering te bieden in het aanmoedigen van innovatieve activiteiten en vernieuwingen in het algemeen. Om invulling te geven aan deze verplichtingen, voorziet het input voor beleid gerelateerd aan innovatie zoals educatie, taxatie en tarifiering, infrastructuur enz.

Het Departement Technologische Innovatie van het ministerie van Economische Zaken,

Ondernemerschap en Technologische Innovatie vormt de kern van de nexus waar actoren, in het bijzonder micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, die innoveren om verbeterde bedrijfs- en industriële processen en producten te creëren, die uiteindelijk leidt tot een beter concurrentievermogen, exportpotentieel, hoogwaardige werkgelegenheid, productiviteit, meer transnationale samenwerking en een algemeen duurzaam groeiend sociaaleconomisch klimaat voor Suriname. Gedestilleerd uit het doel, zijn de verwachte resultaten van het Departement Technologische Innovatie:

Verhoogd aantal innovaties in verschillende sectoren, in de vorm van processen (bijv. efficiëntie) en producten (bijv. nieuwe productvarianten en ontwikkeling van kern- naar verbeterde producten).

Het departement wordt erkend als een belangrijke stakeholder op het gebied van innovatie en levert input op het gebied van innovatiegericht beleid en investeringen.

Suriname wordt erkend op de Global Innovation Index en verbeteringen in de relevante parameters, die respectievelijk de Doing Business, Global Competitiveness en Global Entrepreneurship Monitor indices vormen, worden bereikt.

Er is een vastgesteld doorlopend schema voor evenementen die innovatie genereren en actoren laten netwerken.

Er is een sterk nationaal en internationaal netwerk van innovators, financiers, leveranciers van apparatuur en technologie, productinkopers en instituten.

Gedestilleerd uit de doelstelling, zijn de verwachte hoofdactiviteiten van het Departement Technologische Innovatie (in rangorde, te beginnen met de hoogste prioriteit):

Informereren: verantwoordelijk voor de one-stop shop (met weinig administratieve rompslomp) voor Surinaamse bedrijven die op zoek zijn naar innovatieprogramma's, diensten, financiering en netwerken die hen kunnen helpen doorgroeien van startup tot een global brand, met andere woorden, met een focus op demonstratie en implementatie

Assisteren: verantwoordelijk voor hulp bij:

Overheids- en financieringsprocedures en -processen;

Het evalueren van (business) plannen;

Het opschalen van de innovatie.

Netwerken: verantwoordelijk voor partnerschappen, outreach, governance, datastrategie en analyse, evaluatie en strategische planning.

Probleem oplossen: ondersteunt Surinaamse KMO's bij het ontwerpen en ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor de uitdagingen waarmee de regering van Suriname wordt geconfronteerd, wat leidt tot de ontwikkeling van prototypes die ingrijpende problemen kunnen oplossen.

Organiseren: het opzetten van terugkerende evenementen waar actoren potentiële innovaties voor de markt genereren en demonstreren.

Beleid informeren:

Levert input in beleid op het gebied van belastingen en tarieven;

Levert input in beleid inzake geïntegreerde planning voor onderwijs en wetenschap, met

Betrekking tot innovatie, wetenschap, creativiteit en vaardigheden;

Levert input in het beleid rond integrale planning voor digitale/ ICT-infrastructuur.

Congrueren: samenwerken binnen de overheid en met de particuliere sector om coherente beleidsbeslissingen en een effectieve en efficiënte uitvoering van programma's en initiatieven mogelijk te maken.

Vooruitkijken: het identificeren van technologieën en processen die in de toekomst nodig zijn, en

De bijbehorende kennis en vaardigheden die nodig zijn om hun bruikbaarheid te maximaliseren.

Het zorgdragen voor een basis om zodoende de condities te scheppen voor de ontwikkeling van nieuwe ideeën of het verbeteren van producten en diensten. Samenwerking met internationale organisaties voor de transfer of technologie is daarvoor van groot belang. Dit zal in samenwerking met het Onder directoraat Handel en Diensten geschieden,

Samenwerking met internationale organisaties voor de transfer of technologie is daarvoor van groot belang.

Innovatie wordt onder andere gedreven door bescherming van de intellectuele eigendommen van de uitvinder.

Het brengen van een nieuwe idee, verbeterd product of dienst tot een economische activiteit behoeft wetgeving zodat de uitvinder de financiële beloning eruit kan halen. Wetgeving m.b.t. intellectuele eigendommen is ook nodig om technologische innovatie te pushen. Binnen het beleid Intellectueel Eigendom zal er aandacht besteed worden aan de bewustwording van de ondernemers over de sociaaleconomische voordelen welke zij middels Intellectuele Eigendom kunnen hebben. Goedkeuring van De Wet Industriële Eigendom heeft hoge prioriteit mede in het kader van de voornemens om de Surinaamse economie te transformeren.

Uit het beleid Intellectuele Eigendom vloeien de volgende acties voort:

- Capaciteit en materiële versterking van het Bureau;
- Zorgdragen voor een functioneel en geautomatiseerd systeem welke de mogelijkheid biedt om de industriële eigendomsrechten te registreren;
- Constante verbetering van de dienstverlening;
- Het stimuleren van het gebruik van Intellectuele Eigendomsrechten middels het organiseren van bewustwordingscampagnes;
- Ondernemers bewust maken over het commercialiseren van hun Intellectuele Eigendomsrechten

Vanuit het bedrijfsleven en de overheid is er een dringende behoefte naar statistieken en een databank voor handel en productontwikkeling. Er is derhalve een grote rol weggelegd voor de ICT-sector om nieuwe ICT-producten te ontwikkelen. Het ministerie kan daarbij een belangrijke rol spelen als katalysator die deze innovatieve industrie tot ontwikkeling kan brengen.

Het departement levert input op het gebied van infrastructuur, onderwijs, industrie, investeringen (waarbij in dit geval met name wordt gekeken naar de aard van FDI en er wordt bepleit voor een deel van de FDI bestemd is voor lokale RDD&D) en handelsbeleid. Deze input moet via het respectieve beleid worden overgebracht naar de formulering van het meerjarenontwikkelingsplan.

Pagina | 36 EAETI: DoI Set-up - Versie 1.0 – 301120 D. Lachman

Een speciale vermelding betreft hier bedrijfsclusters. Bedrijfsclusters zijn geografisch geconcentreerde groepen van bedrijven, instituten, overheidsinstanties enz. die een aanzienlijk deel van de waardeketen bestrijken met betrekking tot een bepaald product.

Het wordt bestuurd door een clusterorganisatie die tot taak heeft de mate van Samenwerking te bevorderen; in feite concurreren verschillende bedrijven met elkaar, maar werken ze ook samen. Een van de samenwerkingsgebieden is RDD&D. DTI moet worden betrokken bij de planning, het ontwerp en de werking van bedrijfsclusters.

Suriname heeft ruimschoots de gelegenheid om clusters op te zetten en het Ministerie van EZ heeft zich al verdiept in de details van dit onderwerp.

DTI moet gegevens verzamelen over markten, technologieontwikkeling, innovatie (zie bijlage C) enz. Daarnaast helpt het startende bedrijven met de ontwikkeling van businessplannen, risicoanalyses, training en begeleid het opschalen van de innovatie.

Jaarlijks Opstellen van een State of Innovation Suriname-rapport op, waarin de afgelopen en komende activiteiten van het departement worden besproken, de showcaseprojecten en evenementen van het afgelopen jaar worden belicht en internationale innovatievooruitzichten worden geboden.

Training en development: Het departement volgt een pad van voortdurende ontwikkeling van haar personeel door middel van nationale en internationale training, bekendheid en publicaties.

Kritieke succesfactoren en prestatie-indicatoren

De volgende kritische succesfactoren zijn van toepassing op het departement:

Volledig bemand met gekwalificeerde mensen

Regelmatige organisatie van evenementen

Consistente netwerkgroei

Regelmatige publicatie van State of Innovation in Suriname
Ondersteund door de top van het ministerie
Samenwerking met andere ministeries
Het aangevraagde budget toegewezen krijgen

In het verlengde daarvan moeten de volgende Key Performance Indicators (KPI's) worden gebruikt om de effectiviteit en efficiëntie van de activiteiten van het departement te meten:

Tijdige publicatie van rapporten
Uren training ontvangen door afdelingspersoneel
Aantal beoordelingen van bedrijfsplannen
Bedrag van ontvangen subsidies
Aantal ontvangen projecten (bijv. van multilaterale instellingen)
Aantal georganiseerde evenementen
Mate van budgetgebruik (prognose versus werkelijke uitgaven)
Scores op innovatie gerelateerde indices

In het beleidsjaar 2023 zal het ministerie een aantal programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie, te verbeteren.

Het opzetten van een Centraal Fab Lab en het opzetten van kleinere fabrication labs om het hiermee toegang te bieden tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage zodat eenieder de kansen krijgt om zijn of haar idee te ontwikkelen en daardoor kansen creert om het levensonderhoud wereldwijd te verbeteren

Alignment Education: het afstemmen van het onderwijssysteem op de noodzaak van de verschillende sectoren;
Solar adoption: het promoten bij huishoudens om de overstap te maken van traditionele energy naar renewable energy;

Private sector initiatieven die "hands on innovatie " stimuleren en kunnen getypeerd worden als business supportorganisaties. In samenwerking met deze organisaties die vaak genoeg sector organisaties zijn en o.a. in de landbouw verwerking, ICT, meubelsector naar gelang behoeften of geïdentificeerde kansen netwerken. Voorts trainingen, internationale participatie en programma's in ontwikkeling stimuleren, die het innovatievermogen voor private sector ontwikkeling vergroten.

Innovatiefonds: er is een financieringsbehoefte voor innovatie die niet altijd erkend wordt door de financiële sector. Variërend van productontwikkeling, IP-financiering en aankoop van nieuwe technologie voor de bedrijfsvoering. Aanvullend op het KMO-fonds wordt hierbij gekeken naar een innovatiefonds alsook het stimuleren van financieringsvormen zoals crowdfunding, angel investment en private equity. Het startup environment moet gunstig zijn en ontwikkeld worden.

Samenwerking met 3 hogere opleidingsinstituten gericht op technologische opleidingen, waarbij mechanismen voor innovatie, productontwikkeling en commercialisatie van IP wordt uitgewerkt zoals Incubator faciliteiten, Tech transfer offices (adviseren hoe onderzoek om te zetten in IP en hoe dit vervolgens te commercialiseren), University Spin offs (opzet van kennisintensieve bedrijven)

Commercialisering van ons tropisch regenwoud met name NTFP en Medicinale toepassingen alsook dienstverlening in samenwerking met een netwerk van stakeholders nagestreefd, waarbij zeker ook de gemeenschappen, onderzoekers en Industriële verwerkers worden betrokken.

Ook een programma waarbij verwerkingsfaciliteiten in deze gemeenschappen voor de toepassing van eenvoudige technologieën in incubators wordt nagestreefd.

Opzet van een Industrie Service Centre aan de Saramaccadoorsteek, als centrum voor innovatie en Industrie. Een sterke connectie zal gemaakt worden met de private sector en met de hogere opleidingsinstituten bij de opzet hiervan.

Start demonstratie- en implementatieprojecten in samenwerking met partners. Deze projecten moeten zich richten op ten minste één of meer van de volgende zaken:

Kapitaalaccumulatie (in plaats van kennis), door bijvoorbeeld de import van nieuwe technologieën (zie bovenstaande lijst voor de voorgestelde technologieën);

Het oplossen van zogenaamde hardnekkige/ wicked problemen (problemen waarvoor een oplossing de belangen van sommige groepen schaadt).

Voorbeelden zijn afvalverwijdering van rijstkaf, gebruik van kwik in kleinschalige goudwinning, zeespiegelstijging, congestie van de infrastructuur, enz.;

Ondersteuning en verbetering van overheidsactiviteiten (bijv. toezicht, automatisering, digitalisering, enz.) aanzienlijk (bij voorkeur export) marktpotentieel

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	46.665	59.559	159.779	124.111	81.946	90.838	99.724
61	Lopende Uitgaven	46.665	59.131	96.508	75.311	77.676	86.037	94.324
610	Lonen en Salarissen	42.219	51.713	64.000	64.000	65.747	72.322	79.554
611	Sociale Premies	3.355	4.711	7.301	7.301	5.843	7.321	8.053
612	Gebruik van goederen en diensten	1.091	2.700	25.122	4.000	6.066	6.369	6.687
616	Sociale Uitkeringen	0	7	85	10	20	25	30
62	Kapitaal uitgaven		428	63.271	48.800	4.270	4.801	5.400
620	Inventaris	0	137	9.282	2.000	2.200	2.420	2.662
621	Transportmiddelen	0	291	8.989	1.800	2.070	2.381	2.738
624	Gebouwen	0	0	45.000	45.000	0	0	0

Toelichting op de Operationele Uitgaven:

De “Operationele Uitgaven” zijn alle uitgaven om het ministerie draaiende te houden. Deze zijn voor het jaar 2023 geraamd op een totaalbedrag groot **SRD.124.111.000** en worden als volgt toegelicht.

Code 610- Lonen en Salarissen

De Lonen en Salarissen zijn geraamd op SRD. 64.000.000. Volgens de salarisrecap per eind juni 2022 bestaat het personeelsbestand van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie uit 554 ambtenaren. Zowel de verwachte instroom middels overplaatsingen en werving van nieuw personeel als de uitstroom van personeelsleden als gevolg van pensioen, overplaatsingen naar andere ministeries, ontslag op eigen verzoek, eventuele sterfgevallen zullen leiden tot een gewijzigd personeelsbestand van het ministerie. Het is wenselijk dat de grote achterstand in benoemingen/bevorderingen, gratificaties, overwerkvergoedingen evenals uitbetaling van de achterstallige TWK aan vakantiegelden over de jaren 2017 en 2018 worden afgehandeld indien deze in het lopend dienstjaar 2022 niet is geschied. Ook de uitbetaling van een eenmalige uitkering van minimaal SRD. 5.000, = per ambtenaar/per ambtsjubileum als gratificatie ter compensatie van de huldiging van ambtenaren zal hopelijk een feit zijn in 2023.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lopende uitgaven	Bedrag in SRD
610	Lonen en Salarissen	
61001	Ambtelijk Salaris	55.154.000
61002	Vakantietoelage	4.074.000
61003	Overwerk	562.000
61004	Bonussen en Gratificaties	538.000
61005	Overig Salaris	686.000
61006	Vacatiegelden (commissiegelden)	330.000
61011	Overige Vacatiegelden en Onderstanden	75.000
61013	Functionele Toelagen	362.000
61014	Persoonlijke Toelagen	196.000
61016	Gezinstoelage en Kinderbijslag	441.000
61017	Waarnemingstoelage	165.000
61018	Inconveniënten	36.000
61019	Overige Toelagen	380.000
61020	Telefoontoelage	18.000
61021	Representatietoelage	489.000
61023	Vervoerstoelage	302.000
61024	Overige Vergoedingen	122.000
61025	Tijdelijk Personeel	70.000
	Totaal	64.000.000

Code 611 - Sociale Premies

De Sociale Premies hebben betrekking op de overheidsbijdrage van premie voor het Pensioen en de overheidsbijdrage van premie aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

Deze is voor het jaar 2023 geraamd op SRD 7.301.000, =.

Specificatie Sociale Premies

Code	Lopende uitgaven	Bedrag in SRD
611	Sociale Premies	
61101	Werkgeverslasten Pensioen	3.092.000
61102	Werkgeverslasten SZF	4.209.000
	Totaal Sociale Premies	7.301.000

Code 612 - Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor het "Gebruik van goederen en diensten" zijn voor het jaar 2023 geraamd op SRD. 4.000.000, =.

Deze raming heeft o.m. betrekking op;

Kantoormiddelen,

Consumptie i.v.m. vergaderkosten,

Verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, dvd's, usb-sticks), onderhoud automatisering (drum, service, reparatie, harde schijven voor de Server) etc.,

Licentiekosten van antivirusprogramma's e.a.,

Kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland,

Kosten voor het houden van seminars & workshops alsook het aantrekken van externe deskundigen,

Telefoon- en internetkosten, en overige kosten van nutsvoorzieningen zijn voor het jaar 2023 zijn opgenomen.

Het inlopen van de betalingsachterstand t.r.v. het jaar 2016 zal nog bekeken worden.

Huur Gebouwen; slechts de kosten voor het jaar 2023 groot US\$. 84.000 omgerekend SRD.1.932.000 zijn opgenomen voor Hoofdkantoor Ministerie EZ (US\$. 48.000 p/jaar) en het CCC-gebouw (US\$. 36.000 p/jaar).

Het inlopen van de betalingsachterstand t.r.v. het jaar 2018 zal nog bekeken worden

Onderhoud van gebouwen en terreinen (achterstallig onderhoud)/ renovatie gebouwen.

De exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen.

De aanhuur van voer- en vaartuigen en ook werktuigen

De binnenlandse reis- en verblijfskosten (zoals brandstof, daggelden, logies en voeding, ook achterstallige betaling verblijfskosten) i.v.m. (controle)werkzaamheden e.a. werkbezoeken in de districten.

De kosten van buitenlandse dienstreizen groot ca. SRD. 4.000.000 (reis- en verblijfskosten alsook uitrustingskosten) i.v.m. het bijwonen van regionale en internationale meetings het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie regarderend.

De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's

Voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk, etc.

Kosten i.v.m. Huldiging jubilarissen en gepensioneerden.

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Lopende Uitgaven	Bedrag in SRD
612	Gebruik van goederen en diensten	
	Opleidingen, Externe deskundigen en Reis- en Verblijfskosten	
61201	Kosten Opleiding Binnenland excl. R & V + Kosten Seminars/Workshops	30.000
61202	Kosten Opleiding Buitenland excl. R & V + Kosten Seminars/Workshops	30.000
61205	Deskundigen Binnenland	20.000
61208	Binnenlandse reiskosten	35.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	36.000
61210	Buitenlandse reiskosten	300.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	500.000
61212	Overige Kosten Opleidingen	5.000
61213	Overige Kosten Externen	10.000
61214	Overige Reis- en Verblijfskosten	10.000
	Totaal Opleidingen, Externe deskundigen en Reis- en Verblijfskosten	976.000
	Kantoorkosten, Automatisering en Voorlichting	
61215	Kantoormiddelen	75.000
61217	Drukwerk	25.000
61218	Bodediensten	15.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	20.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	13.000
61221	Vergaderkosten	34.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridges, etc.)	100.000
61223	Onderhoudkosten Automatisering	62.000
61224	Licenties en programmakosten	150.000
61225	Datalijnen	7.600
61226	Advertenties en bekendmakingen	10.000
61227	Radio en TV programma's	21.500
61230	Overige kantoorkosten	21.500
61231	Overige kosten Automatisering	10.000
61232	Overige kosten Voorlichting	10.000
61287	Seminars, Workshops, etc.	
	Totaal Kantoorkosten, Automatisering en Voorlichting	574.600
	Gebouwen, terreinen en nutsvoorzieningen	
61233	Huur gebouwen en terreinen	1.000.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	50.000
61236	Vuilnis en Reinigingsdiensten	6.000
61238	Telefoon	750.000
61240	Water	20.000
61242	Overige Kosten Gebouwen	24.000
61243	Overige Kosten Nutsvoorzieningen	70.000
	Totaal Kosten Gebouwen, Terreinen en Nutsvoorzieningen	1.920.000

Vervolg Specificatie Gebruik van goederen en diensten

	Algemene kosten	Bedrag in SRD
61244	Representatie (Nationale & Intern. vertegenwoordiging)	36.000
61246	Verzekeringen	50.000
61247	Schoonmaak	50.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	30.000
61249	Kleding en Bewassing	20.000
61250	Bewaking	2.400
61251	Voeding	10.000
61253	Vrachtkosten en porti	10.000
61254	Onderzoeks(laboratorium-)kosten	20.000
61255	Rechterlijke vonnissen	12.000
61257	Specifieke exploitatie kosten	10.000
61261	Inhuur Externe Juridische Bijstand	20.000
61276	Verzorgingskosten (Personeelszorg, echter geen medisch karakter)	1.000
61263	Overige Algemene Kosten	50.000
	Totaal Algemene kosten	321.400
	Medische verzorging	
61276	Verzorgingskosten (Personeelszorg met medisch karakter)	3.000
61279	Medicijnen	3.000
61280	Hulpmiddelen	10.000
61282	Overige Medische Verzorging	5.000
	Totaal Medische Verzorging	21.000
	Transportkosten	
61283	Huur van voertuigen (en vaartuigen)	10.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	135.000
61285	Overige Transportkosten	42.000
	Totaal Transportkosten	187.000
612	Totaal Gebruik van Goederen en diensten	4.000.000

Code 616 - Sociale Zekerheidsuitkeringen

De Sociale Zekerheidsuitkeringen zijn voor het jaar 2023 geraamd op een minimaal bedrag groot SRD. 10.000, =.

Deze post heeft betrekking op de medische kosten van directieleden en de aan hen gelijkgestelde ambtenaren en gewezen directieleden met hun gezinsleden op basis van vastgestelde voorzieningen vastgelegd in staatsbesluiten.

Specificatie Sociale Zekerheidsuitkeringen

Code	Lopende Uitgaven	Bedrag in SRD
616	Sociale Uitkeringen	
61611	Ligkosten	2.500
61612	Poliklinische Kosten	2.500
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	2.500
61614	Overige Medische Kosten	2.500
	Totaal Sociale Zekerheidsuitkeringen	10.000

62 - Kapitaal Uitgaven

De Kapitaal Uitgaven hebben betrekking op de aanschaf van duurzame goederen zoals kantoorinventaris, transportmiddelen en gebouwen. Voor het jaar 2023 zijn deze uitgaven geraamd op totaal SRD. 48.800.000,=.

620 - Inventaris

Voor het jaar 2023 is "Inventaris" geraamd op SRD. 2.000.000, =.

De uitgaven van Inventaris hebben betrekking op o.m. de aanschaf van Kantoormeubilair en Kantoorapparatuur, Gordijnen en Vloerbedekking, Gereedschappen (technische) t.b.v. de Technische Dienst en Laboratoriumbenodigdheden t.b.v. de Dienst Waarborg van het IJkwezen.

De inventaris is dringend aan vervanging toe en het is zaak voor het goed functioneren van het personeel van de diverse afdelingen en diensten, deze adequaat te voorzien van de benodigde kantoorinrichting w.o. gordijnen (sedert 2015 niet vervangen) en overige equipment. Ook is het van eminent belang dat de ruimte waar de Server (afd. ICT) is, optimaal gekoeld wordt gehouden door goed werkende airco's.

Code 621 - Transportmiddelen

Voor het jaar 2023 zijn de "Transportmiddelen" geraamd op SRD. 1.800.000, =.

I.v.m. de landelijke controle zullen m.n. de controlediensten belast met de veldwerkzaamheden in Paramaribo en de districten, moeten worden voorzien van adequate rijbare vervoermiddelen.

Code 624 – Gebouwen

Voor het jaar 2023 is de post "Gebouwen" opgebracht en geraamd op SRD. 45.000.000,

Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) is onder de verschillende naamswijzigingen sedert de brand in 1990, gehuisvest op het Nieuwe Haven Complex. Los van het feit dat de toenmalige leiding van N.V. Havenbeheer het ministerie sedert 2005 had aangezegd te moeten verhuizen, hetgeen tot heden niet is gelukt, voldoet het kantoorgebouw alwaar het Hoofdkantoor van het ministerie van EZ is gehuisvest niet meer aan de eisen van een leefbare, werkbare en veilige werklocatie. Dit alles door o.m. slecht onderhoud, mogelijk ook ontstaan door betalingsachterstanden in de huur.

Teneinde de minister, directie, staf en personeel onder te brengen in een goed onderkomen, ligt het in de bedoeling in het jaar 2023 een kantoorgebouw aan te kopen.

Specificatie	Kapitaal	Uitgaven
Code	Kapitaal Uitgaven	Bedrag in SRD
62	Kapitaal Uitgaven	
620	Inventaris	
62001	Kantoorinrichting	405.000
62003	Communicatie	63.000
62004	Computers	680.000
62005	Printers	200.000
62006	Netwerken	154.000
62007	Laboratoriumbenodigdheden	57.000
62009	Technische Gereedschappen	60.000
62010	Overige Inventaris	195.000
62011	Overige Automatisering	132.000
62012	Overige Gereedschappen	54.000
	Totaal Inventaris	2.000.000
621	Transportmiddelen	
62102	Auto's	1.630.000
62106	Bromfietsen	110.000
62110	Overige Transportmiddelen	60.000
	Totaal Transportmiddelen	1.800.000
624	Gebouwen	
624xx	Kantoorgebouwen	45.000.000
	Totaal Gebouwen	45.000.000
62	Totaal Kapitaal Uitgaven	48.800.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

De programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 119.587.000,-** Dit bedrag is als gevolgt opgebouwd:

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	3.068	399.926	781.799	119.587	274.105	186.027	67.937
05	ICT (Automatisering)	0	0	1.160	500	220	220	220
0535	Digitale Informatiestromen	0	0	1.160	500	220	220	220
07	Onderzoek en Ontwikkeling	1.005	397.104	395.496	63.521	143.686	56.171	24.874
0707	Ontwikkeling Industriële Sectoren	1.005	342	12.338	1.500	3.590	3.624	3.624
0708	Beleid Handelsdiversificatie	0	395.496	1.843	1.000	281	281	281
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en Concurrentievermogen	0	547	306.498	49.111	118.846	31.297	0
0749	Ontwikkeling innovatie eco systemen	0	342	9.750	1.200	2.850	2.850	2.850
0750	Ontwikkelen beleid Intellectueel Eigendommen	0	137	48.374	5.000	14.458	14.458	14.458
0753	Onderzoek en Analyse	0	21	175	100	25	25	25
0754	Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur	0	68	4.998	837	1.387	1.387	1.387
0755	Beleid Interne Markt	0	151	10.380	3.633	2.249	2.249	2.249
0772	Ontwikkeling Alternatieve Innovatie systemen			1.140	1.140	0	0	0
09	Subsidies en Bijdragen	1.307	1.342	18.836	5.216	4.540	4.540	4.540
0927	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	1.307	1.308	16.186	2.716	4.490	4.490	4.490
0928	Suriname Business Forum(SBF)	0	34	2.650	2.500	50	50	50
13	Wetgeving en Regelgeving	0	10	2.238	350	537	537	537
1307	Beleid Economische Wet- en Regelgeving	0	10	2.238	350	537	537	537
14	Internationale Samenwerking	0	101	204.149	20.000	87.356	86.793	0
1409	Handelsfacilitering	0	101	204.149	20.000	87.356	86.793	
20	Contributies	756	1.369	159.920	30.000	37.766	37.766	37.766
2001	Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	756	1.369	159.920	30.000	37.766	37.766	37.766

TITEL II: PROGRAMMA'S**Toelichting:****PROGRAMMA 05: ICT (Automatisering)**

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Code 0535 - Digitale Informatiestromen

Doelstelling: Het verbeteren van de informatiestroom naar interne en externe stakeholders via websites en andere digitale methodes voor gecoördineerde informatieverschaffing naar de stakeholders toe.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023: de optimalisering van de informatiestroom naar de samenleving met betrekking tot de dienstverlening van het Ministerie zal via verschillende bronnen geïntensifieerd worden.

Programma **0535** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 500.000, =:

Verantwoordelijke: DTI		
SRD.	220.000	Capaciteitsversterking (trainingstraject) en bewustwording activiteiten Coza Applicatie (klachten applicatie) en optimalisering van de informatiestroom naar de samenleving m.b.t. de dienstverlening van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ)
		Trainen van medewerkers van het ministerie, dependances en stakeholders m.b.t. het gebruik van de coza app ; en nadere werkafspraken met de overige stakeholders van het consumentenplatform over de gezamenlijke aanpak m.b.t. consumenten gerelateerde issues alsook klachtenaanpak.
SRD.	280.000	Optimalisering van de informatiestroom naar de samenleving m.b.t. de dienstverlening van het Ministerie van EZOTI
		Het bouwen van een website voor Min.EZ met als doel het informeren van de gemeenschap over de dienstverlening van het Ministerie.
SRD.	500.000	TOTAAL RAMING Code 0535

PROGRAMMA 07: Onderzoek en Ontwikkeling**Code 0707- Ontwikkeling Industriële Sectoren**

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het scheppen van de basis facilitering voor het vergroten en diversificeren van de productiecapaciteit middels een ketenbenadering (value chain) waarbij nieuwe sectoren voor diversificatie van de productie geïdentificeerd worden.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023, Caribbean Development Bank

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De mogelijkheden zullen worden bekeken voor de opzet van Special Economic Zones op verschillende lokaties.

Het project Marketing en Branding van SME's in Caricom en het Agriculture Value chain project zullen met een grant van de Caribbean Development Bank worden uitgevoerd.

Programma **0707** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 1.500.000, =:

Verantwoordelijke: DO		
SRD.	100.000	Waardeketen Ontwikkeling
		Identificatie en ontwikkeling van de waardeketen
SRD.	400.000	Landelijke werkgroepen
		Opstellen van de werkgroepen Industriële Zonering en Waardeketen Ontwikkeling
SRD.	700.000	Versterking van de productie sector
		Ondersteuning aan kennis overdracht en certificering
SRD.	300.000	Marketing en Branding van SME in Caricom
		Ontwikkeling van een gezamenlijke export gerichte marketing strategie voor SME's
SRD.	1.500.000	TOTAAL RAMING Code 0707

Code 0708- Handelsdiversificatie

Zie OP- Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het realiseren van economische groei door het bevorderen van diversificatie waarbij de dienstensector verder ontwikkeld zal worden en er meer bekendheid zal worden gegeven aan Surinaamse producten en diensten op de nieuwe markten door middel van deelname aan expo's. Dit zal een positief effect hebben op de exporten en de inkomsten van de Staat verhogen.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023: De deelname aan expo's in het buitenland is om de marktaanwezigheid van Surinaamse producten en diensten te bevorderen. Door deze manier van marktaanwezigheid te bevorderen beoogt het Ministerie van EZ ten eerste de producten dichterbij te brengen bij de mensen om zodoende eventueel investeerders aan te trekken.

Programma **0708** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 1.000.000, =:

Verantwoordelijke: DEZ / ODH		
SRD.	135.000	Instelling Suriname Coalition of Service Industries Commissie De ontwikkeling van een Nationaal Plan voor Diensten die parallel loopt met het Regional Strategic Plan for Services zal simultaan plaatsvinden. Er zullen netwerkvergaderingen, consultaties, videoconferenties en awareness sessies gehouden worden met het doel te komen tot een geharmoniseerd beleid en regelgeving voor diensten in de CSME. De instelling van een National Coordinating Committee (NCC) bestaande uit de werkgroep Services van het Onderdirectoraat Internationale Handel, relevante vakministeries en andere stakeholders voor de implementatie van de Regional Strategic Plan for Services is eveneens noodzakelijk. De Coalitions zullen een cruciale rol vervullen in de implementatie van het regionaal dienstenbeleid en de registratie van dienstverleners.
SRD.	135.000	Instelling Non-Conforming Measures (NCM's) Commissie De Commissie zal tijdens dit project wetten, voorschriften, regels, procedures, beslissingen, administratieve acties en andere maatregelen beoordelen om een ontwerplijst van de bestaande NCM's te identificeren en samen te stellen. Doel van de activiteit: Instellen van een commissie welke zal werken aan het opzetten van een databank zal ook sectoren, subsectoren of activiteiten omvatten voor de CARICOM lidstaten die zich de flexibiliteit willen voorbehouden om niet-conforme maatregelen aan te passen of te handhaven.
SRD	135.000	Caricom Single Market and Economy (CSME) UNIT Implementatie Commissie De CSME Unit heeft als doel het implementeren van de issues in nationaal, regionaal en internationaal verband. De Unit zal bijdragen tot capaciteitsversterking, ontwikkeling van nationale, regionale en internationale strategieën, beschikbare data verschaffing, zorgdragen voor verbeterde relaties en verantwoordelijkheden van stakeholders, etc. De commissie wordt verlengd en uitgebreid met 2 leden (van 9 leden naar 11 leden) vanwege de uitbreiding van de regionale beleidsgebieden die nationaal zullen worden uitgewerkt.
SRD.	565.000	Deelname expo's Door deelname aan verschillende expo's in de regio en daarbuiten wordt niet alleen de bilaterale relatie met het Derde Land versterkt maar ook de marktaanwezigheid van Surinaams geproduceerde goederen en diensten. Door bekendheid te geven aan Surinaamse goederen en diensten wordt de handel gediversificeerd.

Vervolg toelichting code 0708

SRD.	30.000	CIMSUPRO Awareness Session
		Het doel van CIMSUPRO is de handel en productie binnen de CARICOM te bevorderen. Om de handel tussen CARICOM- lidstaten te bevorderen is besloten dat de producenten eerst binnen de CSME moeten zoeken naar producten en afzetmarkten. Via CIMSUPRO kan je zien wat voor producten er binnen de CARICOM te verkrijgen zijn. Indien de producten niet in de CARICOM geproduceerd worden of niet voldoen aan onder andere de vereiste technische specificatie bestaat de mogelijkheid voor producenten om via dit systeem de Common External Tariff (CET) suspension procedure te starten . De Suspension aanvraag is dan gelijk in alle CARICOM landen zichtbaar. In dat kader is het nodig om de verschillende stakeholders klaar te maken van de database,tegelijktijd zullen de ondernemers ook getraind moeten worden hoe hun producten op de database te plaatsen dan wel te uploaden. Er zullen 3 training sessie's worden verzorgd
SRD.	1.000.000	TOTAAL RAMING Code 0708
SRD.	1.000.000	TOTAAL RAMING Afgerond Code 0708

Code 0709- Ontwikkeling Ondernemersklimaat en Concurrentievermogen

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het creëren van een gunstige faciliterende omgeving voor de particuliere sector waarbij ondersteunende wetgeving waaronder de uitvoeringsbesluiten van de Wet Bedrijven en Beroepen, de Wet op de Jaarrekening, Wet op Zekerheidsrechten op roerende goederen, een platform voor Electronic Single Window, digitalisering van bedrijfsvergunningen enzovoorts worden opgepakt. Immers, volgens de Wereldbank zijn Kleine en middelgrote ondernemingen (KMOs) de belangrijkste instrumenten om werkgelegenheid, ontwikkeling van de waardeketen, groei en economische en sociale inclusie en veerkracht te bevorderen.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage en Lening WBG)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

In samenspraak met de private sector wordt een duidelijk en efficiënt KMO-beleid gevoerd en verder ontwikkeld worden. Een van de hoofdbeleidsactiviteiten hierbij is de verdere ontwikkeling van het KMO Fonds. Het KMO Fonds heeft als doel facilitering vanuit de overheid op het gebied van toegang tot kredieten voor de (startende) micro en kleine ondernemingen en in het bijzonder de productie ondernemingen en tevens productie ondersteunende ondernemingen.

Bij de ondersteuning en facilitering van KMO's wordt extra aandacht geschonken aan begeleiding en ondernemerschapstrainingen (waaronderhet schrijven van een Business Plan), marktinformatie en toegang tot financieringsmogelijkheden, toegang tot buitenlandse markten voor afzet van Surinaamse produkten enzovoorts.

Er worden ondernemerschapstrainingen verzorgd via de dependances van het ministerie.

Het KMO Fonds maakt een nieuwe start. Het nieuw KMO- bestuur welke op 29 juni 2021 is geïnstalleerd. Dit zal resulteren in een versneld tempo werken aan de volledige operationalisering van het KMO – Fonds/ KMO Unit waarbij duidelijke richtlijnen en procedures die vooraf zijn vastgesteld betreffende het begeleidend traject van ondernemers door de KMO-unit en de afhandeling van ingediende financieringsaanvragen.

De uitvoering van het Wereldbank project: Suriname Competiveness and Sector Diversification Project wordt voortgezet. Dit project loopt tot juni 2025. Dit project wordt samen uitgevoerd met het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. Het ministerie van EZOTI voert component 2 uit.

Dit component richt zich op het verbeteren van managementcapaciteit bij Micro, Small, and Medium Enterprises (MSMEs), investeringen in productiviteit, upgraden en support van MSME's alsook grants en hervormingen van het investeringsklimaat.

Verwachte resultaten van het project zijn diversificatie van de economie, werkgelegenheid, verhoogde productie en exporten.

Dit component zal uitgevoerd worden middels:

Component 2a: Het project Suriname's Growth Enterprises ten behoeve van ondernemerschap om via business development support en matching grants export readiness te stimuleren. Het contract met de Suriname's Growth Enterprises technical services provider zal getekend worden in het laatste kwartaal van dit jaar. Binnen dit project zullen 160 Micro, Small, and Medium Enterprises geselecteerd worden voor business development support. Hiervan zullen 80 ook een matching grant (eigen bijdrage plus schenking) ontvangen. Dit project zal nog eens 70 bedrijven ondersteunen die in een waardeketen van 3-7 firms opereren. Het totaal directe begunstigde komt op 230 Micro, Small, and Medium Enterprises. Dit project zal resulteren in een 15% toename van inkomsten van Micro, Small, and Medium Enterprises die projectondersteuning zullen krijgen. Hiervan is 40% gereserveerd voor vrouwelijke ondernemers; en

Component 2b: Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Hierbij zijn een 14-tal wettelijke en beleidshervormingen ter versterking van governance en concurrentievermogen van de geïdentificeerde industrieën (mining, agribusiness en toerisme) opgenomen. Het ministerie is voor dit jaar reeds gestart met aanpassingen van de secured transactions wet, de uitvoeringsbesluiten van de wet Bedrijven en Beroepen, mededingingswet en consumentenbeschermingswet.

Programma 0709 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op **SRD. 49.111.000, =**

Verantwoordelijke : DO / ODO		
SRD.	310.000	Onderzoek lijst 20 primaire basis goederen
		Onderzoeken en kijken naar de lijst van de 20 primaire basisgoederen om aan te geven welke produkten/ basisgoederen vervangen kunnen worden met lokale produkten waar zij begeleid zullen worden voor product ontwikkeling
SRD.	695.000	Het versterken en faciliteren van bestaande (doorstartende) ondernemingen
		Ondernemers zullen versterkt, gefaciliteerd en begeleid worden om hun productie op te voeren en ook werkgelegenheid te creëren
SRD.	261.000	Het doen definiëren van het begrip MKMB voor het beleid
		De begrippen Micro, Kleine en Middelgrote Bedrijven (MKMB) zullen gedefinieerd worden i.s.m. andere stakeholders
SRD.	1.210.000	Het trainen van ondernemers landelijk
		Kleine ondernemers zullen getraind en begeleid worden
SRD.	5.000.000	Voortgang KMO fonds
		De private sector zal versterkt worden om te kunnen produceren en de productie te kunnen opvoeren middels startkapitaal. Het minimale bedrag is opgenomen vanwege het beperkte budgetkader.
SRD.	900.000	Het stimuleren van dorpsgemeenschappen aangaande ondernemerschap
		Ondernemers in de verre gebieden zullen gestimuleerd worden middels trainingen en begeleiding
SRD.	1.000.000	Ondernemers Desk
		Hulpverlening en versnellen van dienstverlening ter stimulering van ondernemers
SRD.	435.000	Capaciteits versterking van het personeel
		De medewerkers zullen ook getraind worden
SRD.	300.000	Entrepreneurs Pitch
		Middels een competitie moeten ondernemers hun product en bedrijf presenteren waarbij er een winnaar wordt uitgekozen
SRD.	38.970.000	Worldbank SCSD Suriname Competitiveness and sector diversification Project
		SURGE-Suriname Growth Enterprises t.b.v. ondernemerschap om via matching grants export readiness te stimuleren. Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Financiering door WORLDBANK USD 15.9 miljoen USD voor de periode 2021 t/m 2025 (Zie code 54112-Middelenbegroting). Voor het jaar 2023 zal het bedrag USD 3.433.300,= zijn met een tegenwaarde van SRD 78.262.074,= . bij een CBvS-koers van SRD.22.795 voor 1 USD.plus overheidsbijdrage SRD 30.000. Maar wegens een drastische in mindering van het IMF zal het bedrag voor het jaar 2023 gesteld worden op USD 1.709.585,- zijnde de tegenwaarde van SRD. 38.970.000,- bij een CBvS-koers van SRD 22.795 voor 1 USD plus overheidsbijdrage SRD 30.000,- . Dat resterend bedrag USD 1.723.715 zal worden overgeheveld naar het dienstjaar 2024.
SRD.	30.000	Worldbank SCSD Suriname Competitiveness and sector diversification Project (Overheidsbijdrage)
SRD.	10.141.000	TOTAAL RAMING Staatsfinanciering Code 0709
SRD.	38.970.000	TOTAAL RAMING Externe Financiering Code 0709
SRD.	49.111.000	TOTAAL RAMING Code 0709

Code 0749- Ontwikkeling innovatie ecosystemen**Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid**

Doelstelling: Toegang te bieden tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage zodat eenieder de kansen krijgt om zijn of haar idee te ontwikkelen en daardoor kansen creëert om het levensonderhoud wereldwijd te verbeteren

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Er zal gewerkt worden aan het ontwikkelen van een innovatiebeleid. De mogelijkheid zal worden bekeken voor het opzetten van een Centraal Fab Lab. Fablabs leveren een bijdrage aan importvervanging en facilitering van ondernemerschap en onderwijs. Voorts zal voor een efficiëntere afhandeling van vergunningsaanvragen voor bedrijven en beroepen een moderne web based versie voor Suriname ontwikkeld worden.

Programma **0749** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 1.200.000, =:

Verantwoordelijke: DTI		
SRD.	200.000	Ontwikkelen innovatie beleid
		Formuleren van een innovatie beleid
SRD.	250.000	Ondersteuning” hands on innovatie” geïnitieerd door de private sector
		Het ministerie zal een aantal programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie te verbeteren. De private sector initiatieven die "hands on innovatie stimuleren.
SRD.	750.000	Business Licensing
		Het verbeteren van de efficiëntie en toegankelijkheid van het zakelijke licentieproces door het bestaand systeem te herzien en een moderne 'web-based' en internationaal concurrerende versie voor Suriname te ontwerpen en te implementeren. De verantwoordelijken zijn DTI en DEZ.
SRD.	1.200.000	TOTAAL RAMING Code 0749

Code 0750- Ontwikkelen Intellectual Property (IP) beleid**Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid**

Doelstelling: ontwikkelen van intellectuele eigendommen (een nieuw idee, verbeterd product/ dienst) welke leidt tot een economische activiteit, behoeft bescherming.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Een beleidskader voor intellectuele eigendom zal worden opgesteld als tool voor de economische ontwikkeling, stimuleren van innovatie en productie.

Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten beschermd worden. Voorts wordt gewerkt aan de modernisering van het registratiesysteem middels upgrading van het systeem inzake merken, ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland en het initiëren van de registratie van modellen en tekeningen ter nakoming van de verdragsrechtelijke plichten en verruiming van de dienstverlening. Een verbeterde en verruimde dienstverlening leidt ertoe dat de overheid een stijging van inkomsten tegemoet mag zien. Innovatie draagt zorg voor de basis om condities te scheppen voor ontwikkeling.

De external audit van BIE wordt voortgezet in 2023. In februari 2019 is Bureau Intellectuele Eigendom gecertificeerd volgens Quality Management System (QMS) ISO 9001:2015 standaarden. Voornoemd systeem is ontworpen om consequent te voldoen aan de verwachtingen van de cliënten van BIE door de factoren die de kwaliteit van dienstverlening zou kunnen beïnvloeden, te identificeren en te reguleren. Daarnaast heeft de QMS een ingebouwde mechanisme die het mogelijk maakt continu te werken aan het verbeteren van de doeltreffendheid van de dienstverlening van BIE

De certificering vergt dat BIE elk jaar een “external audit” ondergaat, hetgeen inhoudt dat jaarlijks nagegaan dient te worden indien de werkprocessen en werkprocedures volgens voornoemde standaarden geschieden.

De audit van BIE is noodzakelijk teneinde te verzekeren dat het niveau en de te verlenen diensten gegarandeerd van kwaliteit zijn. De external auditing zal door het bedrijf DQS Management System Solution worden uitgevoerd.

Programma **0750** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 5.000.000, =:

Verantwoordelijke: DO / ODIE		
SRD.	SRD 500.000	Institutionele versterking Bureau Intellectuele Eigendom (Fysieke verhuizing)
		Het faciliteren van het Bureau Intellectuele Eigendom w.o: fysieke verhuizing, ondersteuning ICT, aankoop kantoorinventaris
SRD.	SRD 992.000	Het formuleren van beleid inzake Intellectueel Eigendom (instellen commissies per onderdeel)
		Het opstellen van een beleidskader voor intellectuele eigendom als tool voor de economische ontwikkeling, stimuleren van innovatie en productie. Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten beschermd worden
SRD.	SRD 2.000.000	Moderniseren van een Registratie system
		Het upgraden van het registratie systeem inzake merken, modellen en tekeningen en octrooien ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland. Een verbeterd systeem zal ertoe leiden dat de overheid een stijging van aanvragen c.q. inkomsten tegemoet mag zien.
SRD.	SRD 1.000.000	Capaciteits versterking
		Capaciteitsversterking t.b.v. het personeel, overheidsmedewerkers en de private sector inzake intellectuele eigendom
SRD.	SRD 427.000	Behouden van het Quality Management System BIE
		Het behouden van het Quality Management System van BIE voor het opleveren van kwaliteit in de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland.
SRD.	SRD 81.000	Bemannen van het Onderdirectoraat Bureau Intellectuele Eigendom
		In het concept organogram van het Ministerie heeft BIE nieuwe afdelingen die resorteren onder het onderdirectoraat dat bemand moeten waaraan invulling aan gegeven moet worden.
SRD.	5.000.000,00	TOTAAL RAMING Code 0750

Code 0753- Onderzoek en Analyse

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: het verzamelen, verwerken en analyseren van statistieken en andere informatie voor het ondersteunen van het beleid.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Opzet en Operationalisering van Statistiek en Analyse Unit. Het Min. van EZ zal commerciële en industriële ondernemingen in kaart brengen met behulp van GIS mapping om zodoende een duidelijk overzicht te realiseren van bestaande industriële en commerciële ondernemingen en om effectiever vergunningenbeleid uit te voeren. Teneinde de mapping te realiseren moet het personeel (basis) GIS-trainingen volgen.

Programma **0753** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 100.000, =:

Verantwoordelijke: DEZ/ ODIM/ AEB		
SRD.	100.000	Opzet en Operationalisering Statistiek en Analyse Unit.
		Het Ministerie van EZ zal commerciële en industriële ondernemingen in kaart brengen met behulp van GIS mapping om zodoende een duidelijk overzicht te realiseren van bestaande industriële en commerciële ondernemingen en om effectiever vergunningenbeleid uit te voeren. Teneinde de mapping te realiseren moet het personeel (basis) GIS trainingen volgen.
SRD.	100.000	TOTAAL RAMING Code 0753

Code 0754- Beleid Nationaal Kwaliteits Infrastructuur

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het ontwikkelen van beleid m.b.t. het Nationaal Kwaliteits Infrastructuur, waarbij diverse protocollen worden ontwikkeld voor sectoren ter waarborging van de kwaliteit en veiligheid van goederen en diensten.

Wijze van financiering: Begroting 2023 EZ (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Om Suriname's activiteiten, investeringen en exportgeleide handel in traditionele en niet-traditionele productensector uit te breiden voor het bereiken van duurzame economische groei en ontwikkeling, moet een professionele Nationaal Kwaliteits Infrastructuur (NQI) worden opgezet.

De Nationaal Kwaliteits Infrastructuur omvat het geheel aan processen voor kwaliteit en veiligheid van producten en diensten. Standaardisatie (certificering), metrologie, accreditatie en conformiteits beoordeling (conformity assessment) zijn de aspecten die allemaal de Nationaal Kwaliteits Infrastructuur vormen. Om deze aspecten te stimuleren en te realiseren zullen activiteiten gerelateerd aan NQI worden uitgevoerd en vervolgd worden in het dienstjaar 2023. Dit doet zij door het ontwikkelen van diverse protocollen voor sectoren, het uitvoeren van een Nationaal Certificerings Programma en het creëren van een nationaal exportkeurmerk voor Surinaamse producten. De Nationaal Kwaliteits Infrastructuur zal verder bijdragen aan de vergroting van de markttoezichtcapaciteit van regelgevende instanties, aangezien deze instanties vaak vertrouwen op het testen van productnormen/ kwaliteit. Bovendien zal het eveneens de consument ten goede komen, aangezien de ontwikkeling van de NQI de consument zal beschermen tegen gevaarlijke en niet-conforme verbruiksartikelen die nadelige effecten kunnen hebben op de gezondheid en veiligheid

Programma **0754** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 837.000, =:

Verantwoordelijke: ODIM		
SRD.	350.000	Nationaal Certificerings Programma
		Selectie- en begeleidingstraject voor de certificering van bedrijven in de industriële sector en trainen van gekwalificeerde gecertificeerde auditors en het opstellen van nationale certificerings protocollen.
SRD.	301.000	Het opzetten van National Quality Infrastructure t.b.v. economische ontwikkeling
		Het voorbereiden van het beleid m.b.t. het Nationaal Quality Infrastructure, waarbij diverse protocollen zullen worden ontwikkeld voor sectoren.
SRD.	186.024	Het creëren van een nationaal exportkeurmerk voor Surinaamse producten.
		Het creëren van een nationaal exportkeurmerk of uitbreiding van het Made in Suriname (MiS) keurmerk naar een exportgarantie keurmerk uitgegeven door het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie in samenwerking met het bedrijfsleven.
SRD.	837.024	TOTAAL RAMING Code 0754
SRD.	837.000	TOTAAL RAMING Afgerond Code 0754

Code 0755- Beleid Interne Markt

Zie OP-Beleidsgebied(en): Productie, Ondernemerschap, werkgelegenheid en export & Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling:

Prijscontrole, maar ook het opsporen en onderzoeken van feiten die strafbaar gesteld zijn bij of krachtens de Wet Economische Delicten. Hiermede wordt beoogd het terugdringen van criminaliteit op economisch gebied door de Economische Controle Dienst. Dit ter bescherming van consumenten. De afdeling Consumentenzaken (Coza) brengt consumenten bewustzijn bij omtrent consumentengerelateerde onderwerpen zoals Wereld Consumentenrechten Dag welke jaarlijks wordt gevierd. Hieraan wordt jaarlijks een thema gekoppeld, uitgekozen door Consumers International. Met de Dienst voor de Waarborg en van het IJKwezen en het Surinaams Standaarden Bureau wordt de interne markt gecoördineerd op het gebied van wettelijke metrologie, standaardisatie, keuring en certificatie. Regulering van de interne markt maakt zich continue sterk om welvaart en welzijn te bevorderen voor de samenleving, door garantie te bieden aan de beschikbaarheid van basisbehoeften van de burgers, wat hen in staat stelt hun levensstandaard te verhogen, het milieu voldoende te beschermen en voldoende kansen te bieden aan eenieder.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud zal gecontinueerd worden door de landelijke controlewerkzaamheden uitgevoerd volgens de Wet Economische Delicten door de ECD. De afdeling Consumentenzaken zal haar taken ter bescherming en informeren van consumenten voortzetten. Jaarlijks wordt onder andere WCRD belicht en dat zal eveneens het geval zijn in 2023. Het beleid voor het uitbannen van single use producten, waaronder styrofoam en single use plastic wordt voortgezet in 2023. Het gaat om wet- en regelgeving voor import- en gebruiksverboden, instrumenten voor uitfasering, en het bieden van alternatieve producten. Met SSB zullen activiteiten geïntensiveerd worden uitgevoerd op het gebied van consumenten welzijn. Het SSB zorgt ervoor dat nationale standaarden en meetstandaarden worden ontwikkeld. De Dienst Waarborg & IJkwezen houdt toezicht op de Metrologiewet en de Waarborgwet.

Programma 0755 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 3.633.000, =:

Verantwoordelijke: DEZ/ ODIM/ DTI		
SRD.	230.391	Uitbanning/uitfaseren single-use producten en promotie afval scheiding Het verschaffen van promomateriaal en verhogen van awareness omtrent single use producten en afval scheiding. De samenleving bewust maken van de negatieve impact van single-use producten en het bevorderen van milieuvriendelijke alternatieven.
SRD.	320.394	Bewustwordingsactiviteiten i.h.k.v. Wereld Consumentenrechten Dag 2023 Jaarlijks wordt er op 15 maart Wereld Consumentenrechtendag (WCRD) herdacht, waaraan tevens een thema gekoppeld is. De afdeling Consumentenzaken (Coza) houdt awarenessactiviteiten op die dag en gedurende de rest van het jaar.
SRD.	912.882	Trainingen en stage i.h.k.v. consumentenbescherming en mededingingswetgeving en beleid. De functionarissen van het onderdirectoraat zullen getraind worden inzake consumentenbescherming en mededingings wetgeving en beleid door lokale als buitenlandse trainers. Verder zullen zij stage lopen bij consumenten en mededingingsautoriteiten in het buitenland.
SRD.	156.280	Awarenessactiviteiten m.b.t. voedselveiligheid. (Consumenten Welzijn) De afdeling Consumentenzaken (CoZa) zal awarenessactiviteiten houden voor zowel consumenten als ondernemers m.b.t. onderwerpen gerelateerd aan voedselveiligheid (o.a. recall van voedselwaren, gebruik van landbouwchemicaliën en antibiotica in de agrarische sector). Vooralsnog zullen deze activiteiten in de volgende districten worden uitgevoerd, t.w.: in de districten Wanica, Commewijne, Saramacca en Nickerie.
SRD.	2.013.029	Landelijke controle werkzaamheden Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud. Dit zal getracht worden door monitoring van de prijzen van basis- en strategische goederen en evenals de controle van prijzen van deze goederen in de winkels c.q. supermarkten.
SRD.	3.632.976	TOTAAL RAMING Code 0755
SRD.	3.633.000	TOTAAL RAMING Afgerond Code 0755

Code 0772 - Ontwikkelen Alternatieve Innovatiesystemen

Zie OP-Beleidsgebied(en): Productie, Ondernemerschap, werkgelegenheid en export & Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Het promoten van alternatieve en betere energiemogelijkheden o.a. Solar adoption bij huishoudens om de overstap te maken van traditionele energy naar renewable energy.

Wijze van financiering: Interamerican Development Bank (IDB) (schenkingen)

Beleidsintensiveringen voor 2023: het project Promotion of Energy Efficiency and Distributed Generation in Suriname (SU-T1147) zal verder uitgevoerd worden in 2023.

Voor het uitwerken van een zonnepaneel plan heeft de Inter-American Development Bank (IDB) reeds een schenking van USD. 250.000, - beschikbaar gesteld voor Suriname. Het startsein van deze technische samenwerking heeft virtueel plaatsgevonden op 25 februari 2022 voor een duur van twee jaar. Het algemeen doel van het project is het bevorderen van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie maatregelen in Suriname, middels:

- het uitwerken van een energie en efficiëntie diagnose;

- het verrichten van een marktonderzoek betreffende de haalbaarheid voor de opwekking van energie uit alternatieve (duurzame) bronnen;
- het bevorderen van de lokale productie.

Programma 0772 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 1.140.000, =:

Verantwoordelijke: DTI		
SRD.	1.139.750	Promotie van zonedaksystemen en energie efficiëntie projecten in Suriname
		Het creëren van betaalbare energiebronnen voor Suriname door het opzetten van een Renewable Energy Desk (RED). Voor dit jaar zal dus worden uitgegeven USD. 50.000 met een tegenwaarde van SRD. 1.139.750,= bij een CBvS-koers van SRD. 22,795 voor 1 USD./ d.d. 29.06.22- 10.00u). Zie Middelen begroting code 52200.
SRD.	1.139.750	TOTAAL RAMING Code 0772
SRD.	1.140.000	TOTAAL RAMING Afgerond Code 0772

PROGRAMMA 09: Subsidies en Bijdragen

Code 0927- Surinaams Standaarden Bureau (SSB)

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het scheppen van een adequate, gezonde standaardeninfrastructuur ter stimulering van economische activiteiten ter bescherming van het milieu, de veiligheid en gezondheid van de mens alsmede de bescherming van het leven en gezondheid van plant en dier door middel van het vaststellen, ontwikkelen en onderhouden en het bevorderen van de toepassing van gebruik van standaarden en technische voorschriften.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De subsidiegelden van het “Surinaams Standaarden Bureau (SSB)” zullen worden aangewend voor betaling van de personeelskosten alsook de overige operationele kosten en de contributiebetalingen aan de diverse organisaties. En de aanzet tot toepassing van wetten m.b.t. standaarden buiten beschouwing gelaten.

Het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) ontwikkelt, beheert en onderhoudt de nationale meetstandaarden, terwijl haar technische werkarm, de Dienst Waarborg & IJkwezen toezicht houdt op de Metrologiewet en de Waarborgwet. Vanwege financiële omstandigheden van deze instantie lukt het meestal niet om al de gestelde beleidsdoelen te realiseren, en ook dit jaar is het de vraag wat en hoeveel haalbaar zal zijn.

Zo heeft het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) behoorlijke betalingsachterstanden m.b.t. de exploitatiekosten en de contributies. Dit vanwege het feit dat zij in de afgelopen jaren slechts de subsidie voor personele uitgaven heeft ontvangen. Daar het ernaar uitziet dat het SSB zichzelf in de komende 3 jaren niet zal kunnen bedruipen, is het van eminent belang dat m.n. de huurachterstanden en de contributieachterstand vlot worden ingelopen en ook overige exploitatiekosten worden aangepakt.

Programma 0927 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 2.716.000, =:

Verantwoordelijke: Dir. TI / SSB		
	Begroting	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)
		Subsidies t.b.v. de operationele uitgaven
SRD.	2.332.315	Personeelskosten
		Bij het SSB speelt menselijk kapitaal een belangrijke rol in het behalen van de strategische doelen. In het kader van de ontwikkeling van het Bureau is het belangrijk dat zij in de toekomst over voldoende professionele medewerkers beschikt. In dit bedrag zijn opgenomen; salarissen, representatietoelage, vervoerstoeelage, vakantietoelage, kinderbijslag, overige personeelskosten en Remuneratie.
SRD.	235.145	Werkgeverslasten
		Dit zijn de SZF premie, SOR premie, Pensioen premie en overige premies op jaarbasis.
SRD.	148.272	Overheadkosten voor dj. 2023 zijn afwijkend van de aanvankelijke raming als volgt opgebouwd:
	36.000	Vervoerskosten: Brandstofkosten voor dienstvoertuigen en onderhoud daarvan.
	17.280	Kantoorkosten: Verbruik van papier & inkt alsmede drukwerk i.v.m. copie-exemplaren van standaarden en overige t.b.v. het uitvoeren van de werkzaamheden en opdrachten van cliënten. alsook reparatie van kantoor machines.
	19.440	Algemene kosten: Hierin zijn opgenomen diensten aan derden, en aan diversen, juridische kosten, accountantkosten, bankkosten, reis- en verblijfkosten, advertentie- en reclamekosten, reparatiekosten, kantine en schoonmaakkosten, kosten voor activiteiten SSB, en overige algemene kosten.
	15.552	Kosten Technische Dienst i.v.m. verhuizing
	60.000	Aanschaffingen van kantoormeubilair voor de nieuwe medewerkers met inbegrip van afgeschreven kantoormeubilair.
SRD.	2.715.732	TOTAAL RAMING Code 0927
SRD.	2.716.000	TOTAAL RAMING Afgerond Code 0927

Opmerking:

Het SSB heeft wel nog uitstaande schulden zijn de huurachterstanden van het SSB-gebouw aan de Leysweg en Contributieverplichtingen aan de diverse organisaties m.b.t. Standaarden.

Code 0928- Surinaams Business Forum (SBF)

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: de ontwikkeling van de lokale private sector, dit middels dialoog tussen de private sector met de publieke sector in een Public- Private Partnership (PPP) voor het samenstellen voor het formuleren, samen uitvoeren en monitoren van een Nationale Strategie voor de ontwikkeling van de private sector in Suriname.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Programma 0928 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 2.500.000, =:

Verantwoordelijke: DO /SBF		
		Remuneratie
SRD.	2.500.000	De mogelijkheid zal worden bekeken om de remuneratie t.b.v. bestuur SBF (leden en plaatsvervangende leden) over het dienstjaar 2023 te betalen. De mogelijkheid tot het eventueel betalen van de achterstallige remuneratie zal zeker worden bekeken.
SRD.	2.500.000	TOTAAL RAMING Code 0928

PROGRAMMA 13: Wet en Regelgeving**Code 1307- Beleid economische Wet & regelgeving**

Doelstelling: Ter verbetering van het ondernemingsklimaat en investeringen wordt er gewerkt aan het concipiëren van diverse wetten en staatsbesluiten.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2023 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Tot de activiteiten behoren:

1. het wijzigen Handelsregisterwet van 1936 no. 149 zoals laatstelijk gewijzigd bij SB. 1997 no 52;
2. het finaliseren wet Zekerheidsrechten op roerende goederen;
3. het wijzigen van de Wet Bedrijven en Beroepen op enkele artikelen en redigeren van uitvoeringsbesluiten. Voorts zullen er bewustwordingsactiviteiten worden georganiseerd om de samenleving meer informatie hierover te geven en de belanghebbenden meer bekendheid te geven aan deze wetten.

Programma 1307 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 350.000, =:

Verantwoordelijke: JZ	
SRD.	200.000,00
	Capaciteitsversterking i.h.k.v. Redigering wetgeving die van belang zijn voor het stimuleren van ondernemingsklimaat
	Specifieke deskundigen uit het buitenland die tijdelijk worden aangetrokken voor het assisteren bij de redigering van wetten en verzorgen van trainingen ter versterking van de ambtelijke kwaliteit van het ministerie. Tot de activiteiten behoren: 1. het wijzigen Handelsregisterwet van 1936 no. 149 zoals laatstelijk gewijzigd bij SB. 1997 no 52; 2. het finaliseren wet Zekerheidsrechten op roerende goederen ; 3. het wijzigen van de Wet Bedrijven en Beroepen op enkele artikelen en redigeren van uitvoeringsbesluiten.
SRD.	150.000,00
	Awareness activiteiten met betrekking tot de geconcipieerde wetten
	Het is noodzakelijk dat er een traject wordt uitgezet om de samenleving te informeren m.b.t. de wetgeving die het ministerie regardeert. Tot de activiteiten behoren het houden van Seminar/workshop voor stakeholders teneinde hen bekend te maken met de wet.
SRD.	350.000,00
	TOTAAL RAMING Code 1307

PROGRAMMA 14: Internationale Samenwerking**Code 1409 – Handelsfacilitering****Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid**

Doelstelling: voortzetting van de facilitering van de handel middels transparante in-en uitvoerprocedures en best practices. Eén van de verplichtingen die voortvloeien uit de World Trade Organization WTO/ Trade Facilitation Committee Agreement is het instellen van een Nationale Trade Facilitation Comite welke nu in uitvoerende fase is.

Wijze van financiering: Begroting EZ (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Er zal gewerkt worden aan het actualiseren van het ‘Harmonized System’ (HS) coderingen.

Ter verbetering van het ondernemersklimaat alsook in het kader van verdere implementatie van handelsfacilitering en elementen zal het uitgeven van een CARICOM certificate of origin worden toegelicht. Het ministerie zal via de verdere implementatie van Suriname Electronic Single Window (SESW) bijdragen aan het digitaliseren van de administratieve procedures bij de import en export.

Door de verdere uitvoering van CARICOM Interactive Marketplace Suspension Procedure (CIMSuPro) zullen vrijstellingen buiten de CARICOM transparant en vergemakkelijkt worden. Ondernemers zullen middels trainingen en bewustwordingsessies vertrouwd gemaakt met dit systeem.

Het ministerie zal in overleg met DNA, de komende periode zich inzetten teneinde de ratificatie van de CARIFORUM – EU- EPA te bewerkstelligen aangezien dat ondermeer onze markttoegang kan waarborgen en bevorderen met de EU.

Programma 1409 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op SRD. 20.000.000, =.

Verantwoordelijke: DEZ / ODH		
SRD.	111.000	Trade Facilitation Commissie (verlenging)
		Een van de verplichtingen die voortvloeien uit de WTO/ Trade Facilitation Committee Agreement is het instellen van een Nationale Trade Facilitation
SRD.	87.000	HS Implementatie Commissie
		In het kader van handelsdiversificatie alsook het verbeteren van het ondernemersklimaat zullen meerderen maatregelen uitgevoerd worden. Een der maatregelen is het up to date brengen van de Harmonized System; Suriname hanteert op dit moment HS2007 terwijl HS2022 al beschikbaar is. Een der obstakels in dit verband is het steeds moeten vertalen van de HS naar het nederlands alvorens deze geïncorporeerd kan worden. De voornaamste doelstellingen zijn: (a) Update the current HS to the most recent HS (engels) (b) Elimination of disambiguations by removing "others" (c) Disaggregation of items that have been clustered In dit verband zal er een interdepartementale commissie worden opzet waarbij EZOTI, de Douane en het Directoraat Belastingen (MinFin) nauw samen zullen werken aan dit handelsdiversificatie element.
SRD.	111.000	Certificate of origin / CARICOM Certificate of origin
		Momenteel is er geen structurele wijze waarop de Certificate of origins worden uitgegeven (door KKF). Ter verbetering van het ondernemersklimaat alsook in het kader van verdere implementatie van handels faciliteringen elementen zal het uitgeven van een CARICOM certificate of origin worden toe gelicht. Een needs assessment commissie zal in dit kader worden ingesteld ter verbetering van het process tot uitgeven van een CARICOM certificate of origin.
SRD.	0	Export-Readiness
		Meerdere activiteiten ontplooiën ter ondersteuning van bedrijven die reeds in staat zijn hun producten te exporteren op regionaal en internationaal niveau. De marktaanwezigheid van Surinaamse goederen en diensten te verbeteren. Tevens zullen mogelijkheden worden geboden dat Surinaamse ondernemers hun goederen en diensten kunnen aanbieden door deelname aan internationale Expo's/
SRD.	135.000	EPA Implementatie Unit (verlenging)
		EU Economic Partnership Agreement, zal een interdepartementale Commissie opgezet worden. De hoofd verantwoordelijk voor de Implementatie van de EPA is Min EOTI. Met de beoogde handelsdiversificatie is van eminent belang dat de handel met een van onze belangrijkste handelspartners nl. de EU, wordt gewaarborgd. Het uitblijven van de implementatie van de EPA ligt alleen ten nadele van onze economische ontwikkeling waarbij wij niet alleen moeten denken aan de doorstroom van goederen en diensten maar ook aan de technische assistentie welke wij mislopen door het niet ratificeren van de CARIFORUM-EU EPA.

Vervolg toelichting code 1409

SRD.	99.000	EPA Phased Reduction Commissie
		Ter implementatie van een van de meest zwaarwegende verplichtingen die voortvloeien uit de CARIFORUM-EU EPA overeenkomst moeten lidlanden overgaan tot het reduceren van hun invoerrechten tarieven zoals overeengekomen in de EPA overeenkomst. Om deze exercitie op de juiste wijze te doen plaats vinden heeft het Ministerie van EZ, als hoofd verantwoordelijke voor de implementatie van de EPA, een interdepartementale Commissie opgezet specifiek gericht hierop. Met de beoogde handelsdiversificatie is van eminent belang dat de handel met een van onze belangrijkste handelspartners nl. de EU, wordt gewaarborgd. Het uitblijven van de implementatie van de EPA ligt alleen ten nadele van onze economische ontwikkeling waarbij wij niet alleen moeten denken aan de doorstroom van goederen en diensten maar ook aan de technische assistentie welke wij mislopen door het niet ratificeren van de CARIFORUM-EU EPA. In de EPA Phased Reduction Commissie zullen zitting hebben: Internationale Handel, IUD, Douane en Directoraat Belastingen. De Phased Reduction lijsten zullen geïnventariseerd worden en alle producten zullen in kaart worden gebracht om de juiste behandeling van de diverse producten weer te geven. Doel van de activiteit: Het geven van inzicht in de kansen en mogelijkheden die de EPA biedt als ook de activiteiten
SRD.	543.000	TOTAAL ODH
SRD.	543.000	AFGEROND TOTAAL Code 1409 (ODH)
Verantwoordelijke: DEZ /HIUD		
SRD.	19.457.000,00	Suriname Electronic Single Window (SESW)
		Voortzetting van de handelsfacilitering blijft nog van kracht. De uitvoering van het project voor de instelling van een Electronic Single Window for Trade is in een vergevorderde stadium en wordt thans onderhandeld over het contract met het bedrijf Crimson Logics. Importeurs, exporteurs en scheepvaartmaatschappijen zullen via een centraal punt op een digitale manier vergunningen kunnen aanvragen. Dit is een belangrijk onderdeel speerpunt van handelsfacilitering. Gebruik Amazon cloud Bescherming van persoonlijke gegevens van ondernemers en dataopslag voor het gebruik van het systeem.
SRD.	19.457.000	TOTAAL Code 1409 (IUD)
SRD.	20.000.000	TOTAAL RAMING Code 1409

PROGRAMMA: 20 - Contributie Verplichtingen**Code 2001 – Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties**

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het stimuleren van de economie en door internationale samenwerking de productie en handel bevorderen.

Wijze van financiering: Begroting EZ (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) heeft vanwege haar lidmaatschap in diverse regionale en internationale handelsorganisaties contributieverplichtingen namens de Staat Suriname. Vanaf het jaar 2015 zijn vele autorisaties uitgebleven, zo ook de autorisaties m.b.t. contributies, met als gevolg dat het ministerie (voorheen Handel, Industrie en Toerisme) niet aan haar contributieverplichtingen heeft kunnen voldoen en de achterstand in betalingen aan deze verschillende organisaties behoorlijk is opgelopen.

Het jarenlang niet voldoen aan de contributieverplichting kan uiteraard onaangename gevolgen hebben zoals: Verzwakte onderhandelingspositie van de staat Suriname, zwijgplicht of verbod op stemrecht bij deelname aan conferenties etc., geen optimale participatie in bepaalde activiteiten vanuit EZ, mislopen van bepaalde voorzieningen van bepaalde regionale en internationale organisaties.

De steeds wijzigende CBvS-koers heeft tot gevolg dat mede vanwege het beperkt budgetplafond vastgesteld door de Minister van Financiën (en Planning) de contributie achterstand bij de vele organisaties de afgelopen jaren in Surinaams Courant zeer hoog is.

De contributies zijn voor het jaar 2023 o.b.v. de jaarlijkse verplichting exclusief de bijkomende bankkosten en boete rente, geraamd op SRD. 30.000.000.. Dit terwijl de uitstaande contributieschuld t/m het jaar 2022 geraamd is op minimaal SRD. 159.920.000 (excl. de bijkomende bankkosten en de eventuele boete rente). De uitstaande contributieschuld zal in 2023 dan minimaal SRD.167.686.000 bedragen.

Programma 2001 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2023 begroot op **SRD. 30.000.000, =**.

Contributie verplichting 2023					
Verantwoordelijke: DEZ					
SRD-Bedrag	Valuta Bedrag	Organisaties	Periode		
SRD. 30.836.456,89	US\$, 1.352.772,84	CARICOM	over het jaar 2023/ US\$.338.193,21 p/kw. (2022)		
SRD. 2.673.405,81	US\$, 117.280,36	OTN	over het jaar 2023/ US\$. 29.320,09 p/kw. (2022)		
SRD. 1.565.135,25	US\$, 68.661,34	CEDA	over het jaar 2023		
SRD. 1.276.809,27	US\$, 56.012,69	CCC	over het jaar 2023		
SRD. 700.920,00	ChF 29.500,00	WTO	over het jaar 2023		
SRD. 347.071,18	€ 14.586,50	UNIDO	over het jaar 2023		
SRD. 22.795,00	US\$, 1.000,00	CI	over het jaar 2023		
SRD. 275.249,63	US\$, 12.075,00	ICDT	over het jaar 2023		
SRD. 67.692,24	ChF 2.849,00	WIPO	over het jaar 2023		
SRD. 37.765.535,25		TOTALE CONTRIBUTIESCHULD o.b.v. CBvS-Koers excl. bankkosten & boeterente (US\$.: SRD. 22,795 d.d. 29.06.22-10.00u / €: SRD. 23,794 d.d. 29.06.22-10.00u / CHF.: SRD. 23,76 d.d. 21.06.22)			
SRD. 37.766.000		TOTALE AFGERONDE CONTRIBUTIESCHULD o.b.v. CBvS-Koers excl. bankkosten & boeterente (US\$.: SRD. 22,795 d.d. 29.06.22-10.00u / €: SRD. 23,794 d.d. 29.06.22-10.00u / CHF.: SRD. 23,76 d.d. 21.06.22)			
SRD. 30.000.000		TOTALE RAMING AFGEROND VOOR HET Dj. 2023 (exclusief bijkomende bankkosten en boeterentes) ten einde een deel van de contributie achterstand in te lopen.			

Overzicht uitstaande contributieverplichtingen zonder reçu per 28.06.2022.

Verantwoordelijke: DEZ					
SRD-Bedrag		Valuta Bedrag		Organisaties	Periode
SRD.	122.016.469,20	US\$.	5.352.773,38	CARICOM	uitstaande contributieschuld per 31.12.2021 minus de deelbetalingen in 2022 plus de verplichting over 2022
SRD.	14.464.811,61	US\$.	634.560,72	OTN	uitstaande contributieschuld per 31.12.2021 minus de deelbetalingen in 2022 plus de verplichting over 2022
SRD.	14.086.218,12	US\$.	617.952,10	CEDA	uitstaande contributieschuld over de jaren 2014 t/m 2022
SRD.	4.702.265,89	US\$.	206.284,97	CCC	uitstaande contributieschuld over de jaren 2019 t/m 2022
SRD.	2.429.498,27	€	102.105,50	UNIDO	uitstaande contributieschuld over de jaren 2016 t/m 2022
SRD.	22.795,00	US\$.	1.000,00	CI	lidmaatschap is door de organisatie tijdelijk opgezegd vanwege de uitstaande contributieschuld over de jaren 2018 t/m 2021. Contributie voor 2022 kan wel worden betaald.
SRD.	1.926.747,38	US\$.	84.525,00	ICDT	uitstaande contributieschuld over de jaren 2016 t/m 2022
SRD.	270.768,96	ChF	11.396,00	WIPO	uitstaande contributieschuld over de jaren 2019 t/m 2022
SRD.	159.919.574,42			TOTALE CONTRIBUTIESCHULD o.b.v. CBvS-Koers excl. bankkosten & boeterente (US\$.: SRD. 22,795 d.d. 29.06.22-10.00u / €: SRD. 23,794 d.d. 29.06.22-10.00u / CHF.: SRD. 23,76 d.d. 21.06.22)	
SRD.	159.920.000	TOTALE UITSTAANDE CONTRIBUTIESCHULD AFGEROND VOOR HET Dj.. 2023			(exclusief bijkomende bankkosten en boeterentes)

TITEL III: MIDDELEN

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten (Middelen)	1.079	5.254	41.321	119.893	32.449	1.257
52	Donormiddelen (Schenken)	0	4400	1140	0	0	0
52200	IDB- Donaties	0	4.400	1.140	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	1.079	854	1.211	1.047	1.152	1.257
53110	Leges Vergunningsrechten Intellectuele Eigendommen	694	500	640	600	650	700
53116	Leges Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen	239	152	305	195	225	255
53132	Justeerloon (IJKgelden)	146	200	264	250	275	300
53145	Bestekkosten	0	1	1	1	1	1
53153	Diverse Niet- Belasting Ontvangsten	0	1	1	1	1	1
54	Leningen	0	0	38.970	118.846	31.297	0
54112	WBG- Lening (Overige)	0	0	38.970	118.846	31.297	0

De totale Middelen Ontvangsten zijn voor het jaar 2023 geraamd op SRD. 41.321.000, =

Code 52200 – IDB Donaties

Voor het uitwerken van een zonnepaneel plan i.h.k.v. Promotion of Energy Efficiency and Distributed Generation in Suriname (SU-T1147) heeft de Inter-American Development Bank (IDB) een schenking van USD 250.000, - beschikbaar gesteld voor Suriname. Het startsein van deze technische samenwerking heeft virtueel plaatsgevonden op 25 februari 2022 voor een duur van twee jaar.

Het projectplan, dat door het Directoraat Technologische Innovatie in samenwerking met de IDB is voorbereid, heeft de volgende drie componenten:

I. Stimuleren van het gebruik van zonnepanelen in Suriname; II. Stimuleren van energie efficiëntie in gebouwen van Suriname; III. Capaciteitsversterking voor bovengenoemde zaken.

Momenteel is het 1ste component van het project in uitvoering. Er is reeds een draft rapport aangeboden aan de IDB ter goedkeuring. Dit middel is geraamd op SRD. 1.140.000, =.

In de periode van 9 mei – 13 mei 2022 zijn er stakeholders meetings geweest van de IDB met de ministeries van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI); Natuurlijke Hulpbronnen; Financiën en Planning en andere stakeholders als Energie Bedrijven Suriname en de Energie Autoriteit van Suriname.

Ter uitvoering van het derde component zijn er besprekingen geweest voor ondersteuning met de Ambassadeur van India. Er zijn ITEC-trainingen geïdentificeerd die kunnen bijdragen tot capaciteitsversterking bij dit project.

Raming	Organisatie	Omschrijving Project
SRD. 1.140.000	IDB- Donatie	Promotie zonnedaksysteem en energie efficiëntie in Suriname i.h.k.v. Renewable Energy / Schenking IDB USD. 50.000 (bij een CBvS-koers van SRD. 22,795 voor 1USD./d.d. 29.06.22 -10.00u) uit het totaal bedrag groot USD. 250.000 van het jaar 2022(Zie beleidscode 0772)
SRD. 1.140.000	TOTALE RAMING	Code 52200

53110 – Leges m.b.t. Vergunningsrechten voor Intellectueel Eigendommen

Het Bureau Intellectuele Eigendommen (BIE) ressorterend onder het Directoraat Technologische Innovatie van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) zal conform haar bevoegdheden en verantwoordelijkheden zal evenals in voorgaande jaren ook in het jaar 2023 haar werkzaamheden zodanig uitvoeren zodat de Staat voldoende financiële middelen kan genereren. Maar het ministerie is toch hoopvol gestemd. De ontvangsten m.b.t. Vergunningsrechten voor Intellectueel Eigendommen voor het jaar 2022 zijn geraamd op een bedrag groot ca. SRD. 640.000, =.

Prognose voor het jaar 2023 o.b.v. de voorgestelde tarieven:

Vergunningsrechten voor Intellectuele Eigendommen			
Omschrijving	Aant. Verzoekschriften	Tarieven in SRD.	Totaal Inkomsten in SRD.
Inschrijving	590	500,00	295.000,00
Vernieuwing	400	500,00	200.000,00
Overgang	200	250,00	50.000,00
Adreswijziging	156	200,00	31.200,00
Naamswijziging	100	200,00	20.000,00
Beperking v/d Warenlijst	5	100,00	500,00
Doorhaling	4	200,00	800,00
Niet gewaarmerkte afschrift	9	100,00	900,00
Gewaarmerkte afschrift	8	200,00	1.600,00
Overige			40.000,00
Totaal	1472		640.000,00

53116 - Bijdrage Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen

Alhoewel het in 2019 gewijzigd beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (toen Handel, Industrie en Toerisme) m.b.t. de afdeling Bedrijfsvergunningen nog onduidelijk is, is voor wat betreft het verstrekken en/of verlenen van bedrijfsvergunningen een minimale raming opgenomen.

Ervan uitgaande dat het beleid conform de laatst goedgekeurde Wet op Bedrijven en Beroepen voortgezet zal worden, is middel "Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen" inclusief de zegelkosten voor het jaar 2023 geraamd op SRD. 305.000, =.

De geplande tariefsaanpassing van deze vergunningsrechten is al jaren een discussiepunt tussen de overheid en het Surinaams bedrijfsleven, hetgeen ertoe heeft geleid dat de verwachte inkomsten op basis van de voorgestelde tarieven tot heden is uitgebleven. Indien de doorvoering van de nieuwe tarieven een feit is, zal dit een mooie meevaller zijn voor de Staat Suriname.

Prognose voor het jaar 2023 o.b.v. de huidige tarieven:

Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen					
Omschrijving	Aantal	Eenheidsprijs		Totaal Inkomsten	
Nieuwe Vergunningen	500	SRD.	300,00	SRD.	150.000,00
Verlengingen	500	SRD.	300,00	SRD.	150.000,00
(Leges) Zegelkosten	1000	SRD.	4,50	SRD.	4.500,00
			Totaal	SRD.	304.500,00
		Afgerond Totaal		SRD.	305.000,00

53132- Bijdrage justeerloon

De Dienst voor de Waarborg van het IJkwezen van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie hoopt ongeacht de omstandigheden in het jaar 2023 haar dienstverlening t.b.v. de gemeenschap voort te zetten. Conform de vastgestelde tarievenlijst hoopt deze dienst dit jaar wel de verwachte inkomsten te genereren door de uitvoering van het vastgestelde jaarplan.

De ontvangsten voor Justeerloon (ijkgeden) zijn voor het jaar 2023 geraamd op een bedrag groot SRD. 264.000, =. Alhoewel het bedrijfsleven wordt geconfronteerd met tegenvallende inkomsten, overweegt het ministerie t.z.t. toch een tariefsverhoging daar de huidige tarieven al lang zijn achterhaald. Wanneer de tariefsaanpassing een feit zal zijn, is uiteraard nog niet duidelijk.

De ontvangsten voor justeerloon zullen gebaseerd zijn op de tarievenlijst per 1 mei 2016 vastgesteld door de Ministers van Handel en Industrie & Financiën.

JUSTEREN VAN GEWICHTEN

- A. Gewichten voor fijne wegingen (zoals apotheken en goudsmederijen):
 - 1 mg. t/m 1000 mg. SRD. 4,00 per stuk

B Overige gewichten:

van 0 gr - 500 gr.	SRD. 3,12 per stuk
van 500 gr - 1 kg.	SRD. 4,00 per stuk
van 1 kg - 5 kg.	SRD. 7,50 per stuk
van 5 kg - 10 kg.	SRD. 10,00 per stuk
van 10 kg - 20 kg.	SRD. 20,00 per stuk
van 20 kg - 25 kg.	SRD. 35,00 per stuk
van 25 kg - 50 kg.	SRD. 60,00 per stuk
van 50 kg - 1.000 kg.	SRD. 100,00 per stuk

VERGOEDINGEN VOOR EENVOUDIGE WERKZAAMHEDEN M.B.T. REPARATIE AAN:

Toonbank weegschalen	SRD. 40,00 per stuk
Snelwegers en balansen	SRD. 60,00 per stuk
Grondbascules	SRD. 100,00 per stuk
Weegbruggen	SRD. 300,00 per stuk

VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING VAN WEEGWERKTUIGEN
(mechanisch / elektronisch):

van 0 kg - 15 kg (ED)	SRD.	31,25 per stuk
van 15 kg - 30 kg	SRD.	43,75 per stuk
van 31 kg - 50 kg	SRD.	50,00 per stuk
Balansen (EB):		
van 0 kg- 1 kg	SRD.	40,00 per stuk
Hangklokwegers:		
van 0 kg - 30 kg	SRD.	37,50 per stuk
van 30 kg- 60 kg	SRD.	43,75 per stuk
van 60 kg- 100 kg	SRD.	50,00 per stuk
van 100 kg- 300 kg	SRD.	62,50 per stuk
Toonbank weegschalen:		
van 0 kg- 6 kg	SRD.	25,00 per stuk
van 6 kg- 15 kg	SRD.	31,25 per stuk
van 15 kg- 25 kg	SRD.	43,75 per stuk
van 25 kg- 30 kg	SRD.	50,00 per stuk

VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING
VAN GRONDWEEGWERKTUIGEN (mechanisch/elektronisch)

Grondbascules:		
van 0 kg- 250 kg	SRD.	60,00 per stuk
van 250 kg- 500 kg	SRD.	108,00 per stuk
van 500 kg- 1.000 kg	SRD.	150,00 per stuk

VERGOEDING VOOR DIVERSE KEURING:

Meetstokken	SRD.	15,00 per stuk
Maatkannen(1/2dl. tot 2 liter)	SRD.	7,00 per stuk
Pocketbalans	SRD.	40,00 per stuk
Opstap weegschaal(laag en hoog)	SRD.	50,00 per stuk
Babyweegschalen	SRD.	50,00 per stuk
Alcoholmeters	SRD.	100,00 per stuk
Remvertragingmeters	SRD.	100,00 per stuk
Tinmeters	SRD.	100,00 per stuk
Snelheidsmeters	SRD.	100,00 per stuk
Asdrukmeters	SRD.	200,00 per stuk
Roller-platen rem testbanken	SRD.	300,00 per stuk
Flow meters	SRD.	120,00 per stuk

KEURING OP VERZOEK:

Balans B.A.F. 0 - 1 kg	SRD.	50,00 per stuk
Snelwegers/ Hangkloksnelwegers:		
Van 0- 30 kg	SRD.	40,00 per stuk
Van 30- 60 kg	SRD.	45,00 per stuk
Van 60- 100 kg	SRD.	60,00 per stuk
Van 100- 300 kg	SRD.	70,00 per stuk
Grondbascules:		
Van 0- 250 kg	SRD.	70,00 per stuk
Van 250- 500 kg	SRD.	30,00 per stuk
Van 500- 1.000 kg	SRD.	175,00 per stuk
Weegbruggen/Hangklokwegers (zware meetmiddelen):		
Van 1.000- 5.000 kg	SRD.	200,00 per stuk
Van 5.000- 35.000 kg	SRD.	300,00 per stuk
Van 35.000- 60.000 kg	SRD.	400,00 per stuk
Van 60.000-120.000 kg	SRD.	700,00 per stuk
Van 120.000-150.000 kg	SRD.	1.500,00 per stuk

VII VOLUMEMETINGEN: (Twee ijkperiodes in een jaar bij benzinepompen (nozzels))

Bulkstations	SRD.	200,00 per stuk
Van Tankwagens	SRD.	200,00 per stuk
Benzine Pompen (nozzels)	SRD.	35,00 per stuk
Van Tankschepen	SRD.	300,00 per stuk
Inhoudsmaten:		
Van 0- 20 liters	SRD.	50,00 per stuk
Van 20- 200 liters	SRD.	100,00 per stuk
Van 200- 1.000 liters	SRD.	150,00 per stuk
Van 1.000- 10.000 liters	SRD.	200,00 per stuk
Van 10.000- 20.000 liters	SRD.	400,00 per stuk
Strooptanks	SRD.	400,00 per stuk
Alcoholtanks	SRD.	400,00 per stuk
Benzine Opslagtanks	SRD.	500,00 per stuk

Essaailoon (bij het ijken van goud en zilver)

Van 0 gram - 10 gram	SRD.	3,40 per proef
Van 10 gram - 20 gram	SRD.	6,80 per proef
Van 20 gram - 30 gram	SRD.	10,20 per proef
Van 30 gram - 40 gram	SRD.	13,60 per proef
Van 40 gram - 50 gram	SRD.	17,00 per proef
Van 50 gram - 60 gram	SRD.	20,40 per proef
Van 60 gram - 70 gram	SRD.	23,80 per proef
Van 70 gram - 80 gram	SRD.	27,20 per proef
Van 80 gram - 90 gram	SRD.	30,60 per proef
Van 90 gram - 100 gram	SRD.	44,00 per proef

53145- Bijdrage Bestekkosten:

Ingeval het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie besluit middels openbare aanbestedingen goederen en/of diensten te zullen aankopen, dan zal voor de verkoop van een bestek (waarin de voorwaarden van levering zijn vervat) i.v.m.de inschrijving van de te houden openbare aanbestedingen SRD. 100, = per bestek aan kosten in rekening worden gebracht. De raming van dit middel wordt voor het jaar 2023 vastgesteld op SRD. 1.000, = uitgaande van de verkoop van ± 10 stuks bestek.

53153- Diverse Ontvangsten:

Indien het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie specifieke activiteiten zal houden zoals trainingen, beurzen & tentoonstellingen, seminars/workshops t.b.v. ondernemers e.a. belangstellenden, waarbij een eigen bijdrage aan de participanten zal worden gevraagd, zullen deze ontvangsten als “Diverse Niet-Belasting Ontvangsten” t.g.v. de Staat worden geregistreerd. Voor het jaar 2023 zijn de “Diverse Ontvangsten” geraamd op minimaal SRD. 1.000, =.

54112 – WBG-Lening

De uitvoering van het SCSD-Project “SURGE-Suriname Growth Enterprises” t.b.v. ondernemerschap om via matching grants export readiness te stimuleren, verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate, wordt voortgezet.

Voor het jaar 2023 bedroeg de financiering vanuit de WorldBank Group ca. USD. 3.433.300,00 (SRD. 78.292.000,- , voor 1 USD/ zie CBvS-koers d.d. 29.06.22-tijd:10.00u) plus overheidsbijdrage SRD 30.000,). Maar wegens een dratische in mindering is het nu gesteld op USD 1.709.585,- zijnde de tegenwaarde van SRD. 38.970.000,- bij een CBvS-koers van SRD 22.795 voor 1 USD plus overheidsbijdrage SRD 30.000,-. Dat restand USD 1.723.715 zal worden overgeheveld naar het dienstjaar 2024. (Zie Code 0709).

Raming	Organisatie	Omschrijving Project
SRD.	38.970.000	Worldbank SCSD Suriname Competitiveness and Sector Diversification Project/ voor het jaar 2023 een bedrag van USD. 1.709.000,= (Zie Beleidscode 0709)
SRD.	38.970.000	TOTALE RAMING Code 54112

Afdeling 8. Het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij

Algemeen deel

Tegen de achtergrond van de huidige financieel-economische crisis in ons land en het streven van de regering om zo snel mogelijk uit deze crisis te geraken, is het noodzakelijk om doelgerichte investeringen van zowel de overheid als de private sector te vergroten. Deze doelgerichte investeringen zullen op korte termijn bijdragen tot duurzame ontwikkeling in de agrarische sector, welke zal bijdragen aan werkgelegenheid, inkomenszekerheid, voedselzekerheid, voedselveiligheid, exportproductie en deviezengenerering. Tevens zal sprake zijn van een significante bijdrage aan stabilisatie en herstel van de financieel- economische situatie in ons land.

Het agrarisch beleid wordt uitgevoerd op basis van de volgende strategische doelen:

Het garanderen van nationale voedselzekerheid;

Het garanderen van voedselveiligheid conform internationale gezondheids- en voedselveiligheidsstandaarden;

Vergroten van de bijdrage aan de nationale economie middels productieverhoging, creëren van meer werkgelegenheid en vergroting van het exportvolume;

Bevorderen van duurzame en innovatieve productie- en teeltsystemen gekoppeld aan de agro- business (verwerking, marketing en klimaatsverandering);

Het bevorderen van participatie van jongeren in de agrarische sector door middel van trainingsprogramma's;

Stimulering van de productie van niet-traditionele producten die geïmporteerd worden.

Het agrarische beleid is erop gericht om de omgevingsfactoren en randvoorwaarden te creëren voor de ontwikkeling van de sector. Bij de uitvoering van diverse beleidsprogramma's is institutionele versterking van essentieel belang. Dit zal geschieden door het aanbieden van opleidingen en trainingen ten behoeve van upgraden van het personeel, alsook versterking van faciliteiten van het ministerie.

In het belang van voedselzekerheid en voedselveiligheid worden de sanitaire- en fytosanitaire diensten van het ministerie adequaat verbeterd alsook wet- en regelgeving aangepast om uiteindelijk toegang tot markten te vergroten. Ook de agrarische activiteiten in dit verband zullen zich richten op het certificeren van de bedrijven en aanverwante productieketens naar Global GAP of andere standaarden. De controle op in- en uitvoer van agrarische producten inzake voedselveiligheid wordt verbeterd door het inrichten van de faciliteiten op de grensposten. Ook wordt beoogd om de afbouw en inrichting van de nieuwe laboratoria (residu-, veterinaire, plantdiagnostisch en cluster) te realiseren conform de internationale standaarden.

Zowel voor de lokale als de internationale markt zullen de internationale geldende standaarden zoveel mogelijk worden gehanteerd met assistentie van internationale organisaties zoals de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank en de Europese Unie, waarna deze operationeel worden gemaakt.

Om de landbouwproductiviteit in Suriname te verhogen, worden investeringen in infrastructuur en beheer van irrigatie en drainage (I & D) systemen gepleegd. Voorlichting t.b.v. de agrariër in nieuwe efficiëntere technologieën en statistische informatiesystemen zijn van fundamenteel belang voor het beheren van bedrijven en organisaties binnen de agro-ondernemerschap. Voor het nemen van adequate beslissingen over publieke- en private landbouwinvesteringen in Suriname zullen investeringen gepleegd worden in het verbeteren van de kwaliteit van de beschikbare agrarische statistieken. De verdere ontwikkeling in 2022 zal eveneens gaan in ondernemerschap en het aanbod van nieuwe technieken onder beter gecontroleerde productie-omstandigheden dient vergroot te worden.

In de veeteeltsector zullen ondermeer investeringen worden gepleegd in de verbetering van de kwaliteit van de veestapel en uitbreiding van de Kunstmatige Inseminatie (KI) dienstverlening. De sanitaire positie van de diergezondheid zal verder worden versterkt en in oevenstemming worden gebracht met de standaarden, richtlijnen en aanbevelingen van de wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE). Suriname beschikt momenteel over de Mond-en-klauwzeer (MKZ) free status en het behoud hiervan geniet hoge prioriteit. Verder zal er aandacht besteed worden aan capaciteitsopbouw van de sector, onder andere middels voorlichting en trainingen alsook capaciteitsversterking van het veeteelt productiekader voor een betere dienstverlening.

Voor een duurzaam beheer van de visserijsector zal verdere uitvoering gegeven worden aan het vergunningenbeleid en controle op wet en regelgeving. Gelet op de grote waardetoevoeging bij visserijproducten is er bij de visserijsector ook een grote groeipotentie in de productie. Met name gaat het om aquacultuur. Ter stimulering van de bevolkingsaquacultuur wordt er begeleiding en voorlichting gegeven aan de stakeholders. Middels het opzetten van een broedstation zal pootmateriaal beschikbaar zijn voor de kleine ondernemers in aquacultuur technieken. Tevens wordt onderzoek voor de productie van vismeel met gebruik van visafval gestimuleerd.

Titel I: Operationele uitgaven (bedragen x SRD 1.000)

Kosten-soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	109.148	125.480	195.339	195.339	282.948	271.160	259.370
61	Lopende uitgaven	102.764	121.670	187.839	187.839	242.340	232.243	222.146
610	Lonen en Salarissen	93.385	103.871	160.166	160.166	176.640	169.280	161.920
611	Sociale Premies	7.295	10.419	17.595	17.595	17.671	16.935	16.199
612	Gebruik van goederen en diensten	2.016	7.302	10.000	10.000	47.935	45.938	43.941
616	Sociale uitkeringen	68	78	78	78	94	90	86
62	Kapitaal uitgaven	6.384	3.810	7.500	7.500	40.608	38.917	37.224
620	Inventaris	537	600	2.500	2.500	16.572	15.882	15.191
621	Transport middelen	5.847	3.210	5.000	5.000	24.036	23.035	22.033

Toelichting op de Operationele Uitgaven

610. Lonen en Salarissen

Het totaal aan lonen en salarissen bedraagt voor het jaar 2023, **SRD 160.166.000,00**.

De brutosalariskosten van ambtenaren die in loondienst zijn en een bezoldiging krijgen conform de functiewaarderingenopbouw van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, worden hier geboekt. Hierin zijn verder meegenomen de inhoudingen die voor of namens de ambtenaar in kwestie worden gepleegd, alsook eventueel andere toekenningen.

Verder wordt er continuïteit gegeven aan de deskundigheidsbevordering van het personeel door het voeren van een Human Resource - beleid gericht op het sturen, monitoren en uitvoeren van de beleidsstrategieën van het ministerie. Ook wordt er gewerkt aan de capaciteitsversterking van het personeel door trainingsprogramma's en andere vaardigheid bevorderende activiteiten.

Het personeel van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij telt over het begrotingsjaar 2022 1.449 landsdienaren.

In de periode januari tot en met mei 2022 zijn 9 medewerkers met pensioen gegaan, 4 medewerkers zijn overleden, 28 medewerkers in dienst getreden en zijn 3 medewerkers met ontslag gegaan. Verder zijn 3 medewerkers naar een ander ministerie overgeplaatst. Voor het jaar 2022 zijn er 52 medewerkers die een gratificatie zullen ontvangen.

Personeelsbestand naar kaderniveau en gender

Kaderniveau	Totaal	%	M	V
Hoger	153	11	56	97
Midden	330	23	122	208
Lager	966	66	629	337
Totaal	1.449	100	807 (56%)	642 (44%)

Personeelsbestand naar directoraat en kaderniveau

Directoraat	Kader			
	Lager	Midden	Hoger	Totaal
Landbouw	759	217	87	1063
Veeteelt	40	61	21	122
Visserij	40	9	14	63
Landbouwkundig Onderzoek, Afzet en Verwerking	127	43	31	201
Totaal	966 (67%)	330 (23%)	153 (10%)	1.449

Gratificaties over 2023					Totaal ambtenaren
Aantal dienstjaren	25	30	35	40	
Aantal ambtenaren	13	19	16	4	52

611: Sociale Premies

Naast lonen en salarissen worden ook de sociale premies begroot. Hieronder vallen de werkgeverslasten Pensioenfonds en werkgeverslasten Ziekenfonds. Het totaal aan sociale premies bedraagt voor het jaar 2023, **SRD 17.595.000,00**.

612: Gebruik goederen en diensten

Naast de lonen en salarissen en sociale premies maakt het gebruik van goederen en diensten ook deel uit van de lopende uitgaven.

Deze post zal worden benut om medewerkers te voorzien van adequaat en voldoende werkmateriaal. De raming van de diverse specifieke posten is zoveel als mogelijk aangepast aan de huidige prijsontwikkelingen van goederen en diensten en bedraagt voor het jaar 2023, **SRD 10.000.000**. Deze zullen worden besteed aan het in stand houden van de fysieke werkomstandigheden zoals werkmaterialen, herstel en onderhoud, utiliteiten en energie en ook voor het behoud en verbetering van fysieke en intellectuele vaardigheden. De middelen worden ook benut voor de continuïteit en verbetering van de automatisering, maar ook de bevordering van het positief beeld van de sector en het Ministerie via beurzen en de media.

616: Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen maken ook deel uit van de lopende uitgaven.

Onder deze code vallen de kosten die gemaakt worden voor het ambtelijk personeel.

Het begroot bedrag is **SRD 78.000,00**

Kapitaal Uitgaven**620: Inventaris**

De inventaris kosten zijn net als voorgaande kostensoorten gericht op het functioneren van het overheidsapparaat. Voor een goede facilitering van het personeel ter bevordering van onder andere een werkbare omgeving, motivatie en een vlotte uitvoering van de reguliere werkzaamheden, is voor 2023 een bedrag van **SRD 2.500.000,00** begroot.

621: Transportkosten

Naast de inventaris kosten maken de transportkosten ook deel uit van de kapitaaluitgaven. Voor een vlotte uitvoering van de werkzaamheden zijn vervanging en aanschaf van transportmiddelen voor de directoraten van eminent belang. Hiervoor is een bedrag van **SRD 5.000.000,00** begroot.

Titel II: Programma's (bedragen x SRD 1.000)

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	131.823	503.012	1.060.223	1.060.223	1.026.260	992.048	647.450
01	Infrastructurele werken	48.882	286.661	445.000	445.000	646.059	640.300	289.750
0123	Cultuurtechnisch onderhoud	25.735	76.000	100.000	100.000	99.000	108.900	119.790
0124	Institutionele Vormgeving	5.095	22.900	15.000	15.000	24.000	18.000	18.000
0125	Reactivering waterschappen	15.918	5.710	5.000	5.000	6.909	7.600	8.360
0126	Bouwwerkzaamheden	1.966	5.401	15.000	15.000	7.150	7.800	8.600
0164	Buyers Credit Agreement Pumpingstations	168	176.650	310.000	310.000	509.000	498.000	135.000
07	Onderzoek en Ontwikkeling	41.595	171.260	547.094	547.094	279.751	247.068	248.040
0712	Stimulering Private sector	0	10.000	110.170	110.170	50.000	50.000	50.000
0713	Landbouwtelling	0	5.000	1.000	1.000	16.356	4.939	469
0714	Stimulering Landbouwsector	424	61.000	30.000	30.000	88.000	98.000	106.000
0715	Veehouderij	1.011	8.600	115.000	115.000	20.000	18.000	17.000
0716	Visserij	3.300	15.000	25.000	25.000	23.395	20.129	19.571
0717	Landbouwinfrastructuur en Exportpromotion	36.860	70.160	262.924	262.924	75.000	50.000	50.000
0766	Staatsboerderij N.V	0	1.500	3.000	3.000	7.000	6.000	5.000
09	Subsidies en bijdrage	41.346	45.091	68.129	68.129	100.450	104.680	109.660
0929	Staatsbedrijf Alliance	684	771	1.000	1.000	5.000	5.000	5.000
0930	Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne	187	300	1.500	1.500	950	960	960
0931	Stichting Nationale Parken	0	76	150	150	700	1.000	1.000
0932	Stichting Proeftuinen	0	771	300	300	100	120	200
0933	Stichting Nationaal Rijst Instituut	4.106	4.630	14.679	14.679	20.000	20.000	20.000
0975	Stichting Experimentele Landbouw	1.369	1.543	500	500	3.000	3.000	4.000
4105	Food and Agriculture Industries (FAI)	35.000	37.000	30.000	30.000	50.700	54.600	58.500
4117	Melk Centrale	0	0	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

Toelichting op Programma's

De geplande interventies voor 2023 zijn in onderstaande beleidsprogramma's verwerkt.

0123. Cultuurtechnisch Onderhoud

Doelstelling: Bevordering van de agrarische sector middels efficiënte en effectieve natte en droge infrastructuur.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Hierbij worden de volgende cultuurtechnische werken uitgevoerd in de volgende gebieden:

Wanica, Saramacca, Para en Brokopondo:

- Afwatering en waterkeringen (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na onderhoud).
- Onderhouden van bruggen.
- Onderhouden van wegen.
- Ontbossingswerkzaamheden.
- Aanleg en uitbreiding van lekbetuingelingsdam te Wayambo.

Commewijne en Marowijne:

- Afwatering en waterkering (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na- onderhoud).
- Onderhouden van wegen.
- Ontbossingswerkzaamheden.

Nickerie en Coronie:

- Afwatering en waterkering (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na - onderhoud).
- Onderhouden van wegen.
- Ontbossingswerkzaamheden.
- Het aanleggen van een weg (4,5 km) naar de rijstarealen te Labenie.
- Aanleg en uitbreiding van lekbetuingelingsdam te Coronie en Nickerie.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipments aangeschaft.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 100.000.000,00** geraamd.

0124. Institutionele vormgeving

Doelstelling: Garandering van voedselzekerheid en voedselveiligheid.

Beleidsintensivering voor 2023:

In het kader van voedselveiligheid en voedselzekerheid worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Agrarische gezondheid en voedselveiligheid

In het begrotingsjaar 2023 blijft het ministerie haar bijdrage aan Caribbean Agricultural Health and Food Safety Agency (CAHFSA) leveren met het oog op de voedselveiligheid en gezondheid van plant en dier. De instelling van het Nationaal Agrarisch Voedselveiligheidssysteem is hier van eminent belang om de activiteiten nationaal te kunnen coördineren. De wet "Nationaal Instituut van Voedselveiligheid in Suriname" is reeds goedgekeurd. In dit kader zal het Instituut worden opgericht.

Awareness en trainingen

In het kader van verantwoord omgaan met Pesticiden bij de scholen, boeren, verkooppersoneel bij landbouwcentra, douaneambtenaren en bestuur opzichters worden programma's uitgevoerd, ter waarborging van de gezondheid en voedselveiligheid.

Om te voldoen aan de vereisten op het gebied van plantgezondheid conform de "International Plant Protection Convention", is het ministerie reeds geruime tijd bezig de plantgezondheidscontrole en monitoring daarvan te reorganiseren en institutioneel te versterken. Dit ten behoeve van het internationale en nationale landbouwverkeer. Ter waarborging van de plantgezondheid en de voedselveiligheid is de beschikbaarheid van een goed uitgeruste plant diagnostisch laboratorium essentieel. Het rijstkeurings laboratorium is ook van eminent belang om de kwaliteit van de rijstexporten te kunnen waarborgen.

Ter bestrijding van de Carambola fruitvlieg is er behoefte aan een Carambola identificatie ruimte. Het kweken van de parasiet ter bestrijding van deze plaag is van groot belang. In dit kader wordt de renovatie van het gebouw ter hand genomen.

Aan de structurele operationalisatie en versterking van de grensposten wordt in 2023 uitvoering gegeven. Werving, training en uitrusting van personeel om te werken conform de moderne standaarden van bewaking, monitoring en surveillance van plantgezondheid en voedselveiligheid, behoren tot de meest belangrijke institutionele versterkingsactiviteiten die worden vervolgd in 2023. Enkele trainingsactiviteiten die hiervoor zijn gepland betreffen het trainen van laboratoriummedewerkers, keurings- en inspectiemedewerkers. Daarnaast zal ook een geautomatiseerd systeem worden opgezet voor het afhandelen van fytosanitaire keuringen.

Onderzoek

Ter stimulering van landbouwgewassen wordt technische assistentie op het gebied van onderzoek door Adek, Celos en eventueel consultants verleend. De kosten komen ten laste van de overheid.

Op de proeftuin Tijgerkreek West wordt een Agrarisch Praktijkcentrum opgezet om mechanische teelt van land- en tuinbouwgewassen te stimuleren om zodoende een hoger productie te behalen en de kostprijs te verlagen. Het Centrum zal boeren en vooral jongeren technieken bijbrengen, waaronder Good Agriculture Practices, post harvest management en verwerking en opslag technieken. Voorts zal het Centrum de gelegenheid bieden aan instituten om praktisch landbouwonderwijs te verzorgen.

De proeftuinen zullen geheractiveerd worden voor het verrichten van toegepast onderzoek in verbeterde ziekten- en plagenmanagement en uitbreiding en verbetering van ons bestaande genenmateriaal. Verder zullen verbeterde teelttechnieken gedemonstreerd worden en informatie verschaft worden over Good Agriculture Practices aan boeren en belangstellenden. Daarnaast wordt er ook plantmateriaal aangemaakt op diverse proeftuinen.

Project Markoesa te Matta en omliggende dorpen

Met dit project wordt gestreefd naar verhoogde inkomsten van de Markoesa telers van Matta en omliggende dorpen middels jaarrondproductie. Binnen dit project wordt gewerkt met een outgrowers systeem, waarbij boeren getraind worden om praktische ervaring op te doen in het telen van Markoesa en zodoende jaarrond productie en inkomsten te hebben. Met de opzet van een verwerkingsbedrijf, zal de verwerking van markoesa vruchten tot half (eind)fabrikaat plaatsvinden. Dit project zorgt voor werkgelegenheid voor vrouwen en jongeren en ontwikkeling van het gebied.

Verwerking

Vanwege de strenge fyto-sanitaire eisen van onder andere de EU, op import van verse groenten en fruit, is het noodzakelijk om verbeterde methoden voor verwerking van plantaardige producten toe te passen. Hiervoor zijn de volgende activiteiten noodzakelijk:

De opzet, inrichting en operationeel maken van een verwerkingslaboratorium;

De oprichting van de afdelingen Afzet en Verwerking bij het Directoraat Landbouwkundig Onderzoek, Afzet en Verwerking;

Een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit (mogelijkheden worden bekeken om in PPP verband te werken).

De raming voor bovengenoemde activiteiten bedraagt **SRD 12.000.000,00** .

IDB lening (Agricultural competitiveness Program (SU-L1020))
(Voedselveiligheid, plantgezondheid en Onderzoek)

Middels de IDB lening zal de voedselveiligheid worden versterkt. De activiteiten hieraan verbonden zijn o.a.;

Het installeren van een surveillance inspectie en monitoring systeem;

Het installeren van een monitoring systeem voor agrarische inputs;

Verbetering van het GAP programma;

Het formuleren van voedselveiligheidsprotocollen;

Training personeel;

Afbouw van het laboratorium complex (residu en veterinair) en bijbehorende infrastructuur;

Het weder opzetten van het plantdiagnostiek laboratorium en bijbehorende apparatuur.

Beoordeling van institutionele architectuur van de agrarische gezondheid en voedselveiligheid systeem.

Ook worden investeringen gepleegd met middelen van de IDB ter versterking van de plantgezondheid t.w.:

Reorganisatie van de plantgezondheid diensten;

Vestiging van een pest surveillance systeem;

Vestiging traceability systeem;

Verbetering van plant quarantaine faciliteiten;

Vestiging van landbouw en veeteelt grenscontrole;

Formulering van teeltprotocollen van groente en fruitgewassen;

Training personeel;

Pesticiden management.

Verder wordt middels de lening nagestreefd een integrale aanpak van agrarische innovatiestrategie en agenda, waarbij onderzoek en voorlichting nauw samenwerken in agrarische projecten. Er zullen ook gemeenschappelijke innovatie projecten van land- en tuinbouw, veeteelt en visserij worden vastgesteld in overleg met de private sector, resulterend in de nationale agrarische agenda. De agrarische innovatie projecten die uitgevoerd worden zijn o.a.:

Onderzoek naar teelt van groenten op open veld;
Onderzoek in citrus teelt;
Onderzoek in ananas, markoesa en zuurzak;
Onderzoek in kassenteelt;
Onderzoek in ziekten en plagen binnen de rijstteelt.

Verder worden activiteiten ontplooid in het kader van institutionele capaciteitsopbouw. Ook zullen programma's worden uitgevoerd ter voltooiing van het Clusterlaboratorium.

Het begroot bedrag uit IDB voor bovengenoemde activiteiten is geraamd op **SRD 3.000.000,00**.

Wijze van financiering: De totale begroting voor deze code bedraagt **SRD 15.000.000,00**, waarvan **SRD 3.000.000,00** uit de IDB lening **SRD 12.000.000,00** ten laste van de overheid.

0125. Reactivering waterschappen

Doelstelling: Het verhogen van de landbouwproductiviteit door goede infrastructuur en beheer van irrigatie en drainage systemen.

In diverse districten worden waterschappen gerehabiliteerd.

Hiervoor is een bedrag van **SRD 0,00** begroot.

IDB lening (Sustainable Agricultural Productivity Program (SU-L1052))

Bij deze gaat het om Component I van het project: Irrigatie en Drainage.

Om de landbouwproductiviteit in Suriname te verhogen worden, middels een lening van de IDB, investeringen in infrastructuur en beheer van irrigatie en drainage (I & D) systemen gepleegd. Hierbij is de Surinaamse overheid voornemens om de kosten van exploitatie en het onderhoud van de secundaire infrastructuur over te dragen aan de boeren, die zijn verenigd in waterschappen. De afgelopen jaren zijn grote inspanningen verricht door de overheid voor de totstandkoming van de waterschappen.

Het project financiert de volgende sub componenten:

De rehabilitatie van de hoofdinfrastructuur;

De rehabilitatie van de secundaire infrastructuur van de waterschappen: Paradise & Longmay, Nanni & Bruto, Clara Polder, Wasima, Euro Zuid, Uitbreiding-Groot Henar;

Ondersteuning voor de ontwikkeling en versterking van de capaciteit van de waterschapbesturen om het operationeel beheer en onderhoud van de I & D systemen over te nemen;

Capaciteitsopbouw van overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor de distributie van water en het beheer van hulpbronnen voor irrigatie en drainage;

Ontwerp en uitvoering inclusief maatregelen voor duurzaam beheer in geïntegreerd waterbeheer.

Voor bovengenoemde activiteiten is uit de **IDB lening SRD 5.000.000,00** geraamd

Wijze van financiering: De activiteiten voor bovengenoemd project is voor het planjaar begroot op **SRD 5.000,00**, welke als volgt wordt gefinancierd

SRD 0,00 uit overheidsmiddelen

SRD 5.000.000,00 uit de IDB leningsmiddelen.

0126. Bouwwerkzaamheden

Doelstelling: Voor een goed functioneren van het ministerie is het nodig dat de verschillende gebouwen, o.a. kantoren en opstallen van het ministerie worden gerenoveerd en onderhouden.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Renovatiewerkzaamheden aan verschillende gebouwen o.a. kantoren en opstallen van het ministerie worden in het dienstjaar gepleegd.

Het residu laboratorium voor residuen onderzoek in groente en fruit en het veterinaire laboratorium, worden afgerond volgens internationale standaarden, waarna voor de nutsvoorzieningen en inrichting (inclusief installatie gespecialiseerde laboratoriumapparatuur) wordt gezorgd. Alvorens het project gecontinueerd wordt, zal aan de achterstallige betalingen voldaan moeten worden.

Voor de afbouw van het clusterlaboratorium voor landbouwkundig onderzoek zal eerst voldaan moeten worden aan de achterstallige betalingen, alvorens overgegaan kan worden tot afbouw van het clusterlaboratorium met donatie middelen van de EU (70% van het gebouw).

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid SRD 15.000.000,00 geraamd.

0164. Buyers Credit Agreement Pumpingstations

Doelstelling: Verhoging van de landbouwproductiviteit door adequate afwatering middels pompstations in verschillende landbouwgebieden.

Beleidsintensivering voor 2023:

De planning is om 19 nieuwe pompen te installeren in tien (10) lokaties in Suriname door Kirloskar Brothers Limited India. De aanschaf van de pompen is gefinancierd door Exim Bank of India. Deze pompen dienen voor adequate afwatering en ter voorkoming van het binnendringen van zoutwater in de landbouwgebieden. Gepland is om elk jaar 3 pompen te plaatsen. In het begrotingsjaar wordt een deel van de opslagkosten van de pompen betaald en worden 3 pompen geïnstalleerd.

Wageningen

Om het waterbeheer in het rijstgebied aan te pakken, zullen de volgende activiteiten ontplooid worden:

- Verwijderen van de oude pompen en indien nodig revisie van de pompen;
- Installatie van nieuwe pompen te Wageningen.

Wakay gebied

Voor een goed waterbeheer in Nickerie zijn de cultuurtechnische werkzaamheden, welk ook omvat revisie en vernieuwing van pompen in het Wakay gebied, een belangrijke voorwaarde.

Arawarasluis: Voor een goed waterbeheer in het district Nickerie en Sipaliwini is het van belang dat de Arawarasluis wordt gerehabiliteerd. Met de aanpak van de werkzaamheden zal de uitstroom van het zoetwater richting de Coppenerivier worden geblokkeerd en hiermede de waterkwaliteit van de Nickerierivier worden verbeterd. Door de beschikbaarheid van voldoende zoetwater zal het pompgemaal te Wageningen ook optimaal kunnen functioneren.

Wijze van Financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid SRD 310.000.000,00 geraamd.

0712. Stimulering Private sector

Doelstelling: Het creëren van randvoorwaarden ter stimulering van de private sector.

Beleidsintensivering voor 2023:

NOFA

Vanwege gewijzigde beleidsinzichten is door de regering besloten om het Agrarisch Krediet Fonds te hernoemen naar Nationaal Ontwikkelingsfonds voor Agri-business (NOFA). De doelstelling blijft hetzelfde, nl. de agrariërs kunnen tegen soepele voorwaarden leningen krijgen ter ontwikkeling van de sector. In 2021 is de tendering gehouden en is de gunning gegaan naar de Trustbank Amanah bank.

Productie van import vervangende agrarische producten voor verwerking en afzet.

Stimulering van agro-ondernemerschap: Productie technieken voor het telen van soya, gras silage, voeder rijst als substituuat voor mais, cacao, gember (poeder) en cocosnoten.

Stimulering van agrarische ontwikkeling in het binnenland

In het binnenland wordt de Non-Timber Food Products (NTFP) en groente en fruitproductie gestimuleerd om de inkomen en werkgelegenheid te verhogen en de carbon footprint te verminderen in het kader van Climate Change.

Ontwikkelen van Soja pilot industrie in Suriname

Soja en mais zijn een van de bestanddelen in krachtvoer in de pluimvee industrie welke onmisbaar zijn. Voer bestaat voor ruim 80% van de kostprijs van kip en de grondstoffen worden geïmporteerd. Het lokaal telen van Soja leidt tot importvervanging en het creëren van arbeidsplaatsen.

Handels protocollen/ verdragen sluiten met landen in de regio

De samenwerkingsrelaties met landen in de regio worden geïntensiverd om financiële en technische bronnen aan te boren voor de agrarische sector.

Import van vee

Grote en kleine herkauwers worden geïmporteerd ter verbetering van lokale veestapel

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 110.170.000,00** geraamd.

0713. Landbouwtelling

Doelstelling: Duurzame ontwikkeling van de agrarische sector door een goede beleidsanalyse en planning door middel van verbeterde en kwalitatieve beschikbare agrarische data.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Betrouwbare en actuele agrarische statistieken zijn voorwaarden voor een goede beleidsanalyse en planning. Agrarische Statistieken zijn belangrijk voor het verschaffen van een solide basis voor de besluitvorming, om vooruitgang te monitoren en om publieke bewustwording m.b.t. de agrarische sector te bevorderen. Voor de duurzame ontwikkeling van de agrarische sector is het noodzakelijk om middels een efficiënte en goed functionerende organisatie en structuur, agrarische gegevens te verzamelen, verwerken, analyseren en te publiceren. Ter bevordering van de agrarische productie middels verbeterde en kwalitatieve beschikbare agrarische data is in dit kader het component “Agriculture Statistics and Information”, opgenomen in het IDB Sustainable Agricultural Productivity Program SU-L1052.

IDB lening: Sustainable Agricultural Productivity Program SU-L1052

Het hoofddoel van dit project is het bereiken van een duurzame, effectieve georganiseerde agrarische productiestructuur en geschikte fysieke omstandigheden voor de productie. De beschikbaarheid van adequate, actuele en zeer betrouwbare gegevens moet worden beschouwd als de meest essentiële voorwaarde voor de verdere uitwerking en implementatie van de door dit project beoogde ontwikkelingen. Hieronder valt component II van het project “Agrarische Statistieken en Informatie”.

De volgende subcomponenten worden gefinancierd:

Institutionele versterking van de afdeling Agrarisch Data Management en de Ressortkantoren;

Uitvoering van een Landbouwtelling in 2024;

Uitvoering van twee Agrarische Surveys.

Wijze van financiering: Ter voorbereiding en uitvoering van de landbouwtelling is in het planjaar een bedrag van **SRD 1.000.000,00** begroot, welke gefinancierd wordt uit de IDB leningsmiddelen.

0714. Stimulering Landbouwsector

Doelstelling: Het creëren van omgevingsfactoren en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de landbouwsector.

Beleidsintensiveringen voor 2023:**NIVS**

Om aan de internationale standaarden te kunnen voldoen is in eind 2020 de NIVS (Nationaal Instituut voor Voedselveiligheid in Suriname) wet aangenomen. Naar aanleiding hiervan zullen de landbouw voorlichters in de verschillende regio's getraind worden om meer kennis en kunde op te doen, welke zij moeten overbrengen aan de agrariërs. In dit kader zijn de volgende activiteiten gepland:

Interne trainingen ter capaciteitsversterking;

Good Agriculture Practices;

Good Hygiëne Practices;

Trainer of Trainers.

Capaciteitsversterking

De afdeling Voorlichting van het directoraat Landbouw wordt versterkt door o.a.:

Verbeterde training en voorlichting tbv de rassen;

Intensiveren van veld visitaties;

Aanschaf van equipments zoals regenmeters e.d.

Op verschillende locaties waar intensief landbouw wordt uitgeoefend, worden regenmeters geplaatst om een beter beeld te krijgen van de regenval zodat de agrariërs beter kunnen plannen.

Voedselzekerheid

Verder zijn de volgende activiteiten gepland om de voedselzekerheid te verbeteren:

Opzet van moestuinen en schooltuinen in de regio's;

Opzet van plantenkassen in de regio's;

Opzetten van agrarische modelbedrijven

Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf

De volgende activiteiten worden uitgevoerd:

Herinrichting van de Citruskwekerij;

Het opzetten van een eenden kwekerij;

Het opzetten van een Nursery.

Heractivering van Proeftuin Montresor als demonstratie object

Op de Proeftuin Montresor wordt het bestaande gebouw gerenoveerd en een nursery opgezet voor de aanmaak van plantmateriaal tbv podosiri productie.

Agro-Toeristische Transformatie Marienburg" middels opzet multifunctionele markthal

Het project wordt in de volgende 3 fasen uitgevoerd;

Fase 1: Een markthal met een parkeerterrein. (aanvang wordt gemaakt in 2021 indien middelen beschikbaar zijn)

In de markthal worden plaatselijke ondernemers in de gelegenheid gesteld om tegen stand huur hun producten op 1 plek afzetten.

Fase 2: Een culinaire hal.

Fase 3: Een verpakkingshal.

Het doel van deze hal is om producten van plaatselijke ondernemers efficiënter en hygiënischer te kunnen sorteren en verpakken.

De planning is om fase 1 en 2 dit jaar nog uit te voeren indien middelen beschikbaar zijn.

In het begrotingsjaar zal fase 2 worden uitgevoerd.

Value chain analyse

Een complete waardeketen analyse van productgroepen zal geschieden voor grotere efficiëntie, naleving van standaarden en versterking van het netwerk.

Ter stimulering van landbouw en ondernemerschap in het binnenland worden onderhouds- en uitbreidingswerkzaamheden uitgevoerd aan het fruitverwerkingsfabriek voor het binnenland.

China schenking

Met deze schenking wordt een praktijkgericht trainingscentrum opgezet met een plantenkassen complex en aquacultuur kweekstation. De overheid zal het gebied moeten schoonmaken en voorzien van nutsvoorzieningen, waarvoor in het planjaar de overheidsbijdrage SRD 7.400.000,00 is begroot.

Wijze van financiering: De totale begroting voor deze code bedraagt **SRD 30.000.000,00, ten laste van de overheid**

0715. Veehouderij

Doelstelling: Duurzame bijdrage van de veeteeltsubsectoren aan de nationale economie en waarborgen van de voedselzekerheid en voedselveiligheid.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De veehouderij in Suriname heeft groeipotentie. Suriname dient deze mogelijkheid tot uitbouw van de sector beter te benutten. De volgende acties zullen worden genomen om de omstandigheden daartoe gunstig te beïnvloeden.

Dierziekte monitoring, bewaking en surveillance

De volgende activiteiten worden in dit kader uitgevoerd:

Uitvoering van de TBC survey bij runderen;

Disease monitoring;

Aanpak van antimicrobiële resistentie. D.m.v. uitvoering van antimicrobiële sensitivity testen voor het detecteren van antibiotica resistentie bij dieren. De Veterinaire Dienst zal de registratie van medicamenten die gebruikt worden binnen de veeteeltsector uitvoeren en zal overgaan tot categorisatie en canaliseren van antibiotica en onstekingsremmers

Veterinair laboratorium

Het laboratorium is een belangrijke schakel voor het garanderen van de voedselzekerheid door middel van het dierziekte-bewakingssysteem. Naast de reguliere analyses bestaan de werkzaamheden van het veterinair laboratorium verder uit het identificeren en analyseren van de volgende dierziekten: Mond- en Klauwzeer, Classical Swine Fever, African swine fever, Avian influenza, New Castle disease en Trichinella spiralis.

In dit kader zijn de volgende activiteiten gepland:

Aankoop van verbruiks- en gebruiksartikelen;

Aankoop PCR test kits;

Ontwerp en druk van surveillance formulieren.

Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren

Ter behoud van de genetische kwaliteit (DNA) van lokaal geadapteerde rassen van landbouwhuisdieren moeten de volgende activiteiten uitgevoerd worden:

Genetisch onderzoek bij Criollo runderen en oso fowroes;

Het opzetten van een veredelingsstation;

Toepassen van bevruchtingstechnieken ter behoud van lokale rassen van landbouwhuisdieren.

In het begrotingsjaar zal een aanvang worden gemaakt met het opzetten van een veredelingsstation.

Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee

De faciliteiten voor het uitvoeren van de grens- en havencontroles worden opgezet alsook de faciliteiten voor het uitvoeren van controles op veetransport.

Opzet vee opvang en import fokdieren

Ter versterking van de nationale kudde vindt de aanschaf van genetisch hoogwaardige dieren plaats.

Tevens is het opzetten van een vee opvang bedrijf en opkoop van lokaal aangeboden vrouwelijke dieren van belang om zodoende het voortplantingspotentieel van de nationale kudde optimaal in te zetten.

Kunstmatige Inseminatie dienst

Voor het heractiveren van de KI dienst, behelsende de aanschaf van KI equipment en het trainen/opleiden van nieuwe inseminatoren.

Contributie

Betaling van contributie aan OIE en CariVet voor het dienstjaar 2023.

Improvement in Free Range Chicken Raising Techniques in Family Farming

Het project wordt in Brazilië uitgevoerd. Het doel van dit project is om de levensstandaard en nutritionele waarde van voeding van mensen in achtergestelde rurale gebieden te verhogen middels productie van kip en eieren. Project voorstel is reeds ingediend en goedgekeurd door ABC instituut van Brazilië. De projectduur is 24 maanden.

De Braziliaanse overheid zal technische assistentie verlenen. De Surinaamse overheid zal zorgen voor logistiek en training.

Institutional strengthening of the Artificial Insemination Service of the Department of Animal Production and Health

Het doel hiervan is institutionele versterking van de dienst kunstmatige inseminatie. Het trainen van inseminatoren in het verrichten van overige “assisted reproductive technologies” en het uitrusten met de benodigde tools. De projectduur is 3 maanden.

De Braziliaanse overheid zal technische assistentie verlenen.

Voor de bovengenoemde activiteiten is uit overheidsmiddelen een bedrag van **SRD 100.000.000,00** begroot.

Ook zullen investeringen middels leningen in de veeteeltsector gepleegd worden ter garandering van voedselveiligheid en voedselzekerheid.

IDB-lening (Agricultural Competitiveness Program SU-L1020)

De diergezondheid zal worden versterkt door:

Aankoop van laboratoriumapparatuur, laboratorium- en kantoormeubilair voor nieuw veterinair laboratorium;
Aantrekken internationaal consultant voor het ontwerpen en implementeren van trainingsprogramma's over opkomende dierziekten, melding en inspectie;

Aantrekken internationaal consultant voor de implementatie van het Surveillance Programma;

Uitvoeren van bewustwordingscampagnes;

Aquacultuur reproductie en productieproces;

Aantrekken internationaal consultant voor het ontwerpen en implementatie van trainings-programma voor KI-technici en laboratoriumpersoneel met betrekking tot kunstmatige inseminatie van vee.

Voor bovengenoemde activiteiten uit de lening is in het begrotingsjaar een bedrag van **SRD 15.000.000,00 uit de IDB lening** begroot

Wijze van financiering: De totale begroting voor deze code bedraagt **SRD 115.000.000,00** , waarvan de bedragen van de financieringsbronnen het volgende bedragen

SRD 15.000.000,00 uit de IDB lening;

SRD 100.000.000,00 ten laste van de overheid

0716. Visserij

Doelstelling: Duurzaam en evenwichtige exploitatie van de biologische rijkdommen van de zee, waarbij de impact van de visserij op de mariene ecosystemen zo beperkt mogelijk moet zijn. Alsook duurzame ontwikkeling van de aquacultuur. Dit alles onder verantwoorde en sociale omstandigheden.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Voor de duurzame visserij en aquacultuur ontwikkeling worden de volgende maatregelen getroffen en activiteiten ontplooid.

Monitoringsprogramma voor bycatch en in het bijzonder Endangered, Threatened and Protected (ETP) species

Het doel van dit project is om de bycatch te minimaliseren en de monitoring van de interactie tussen de visserij-activiteiten en bedreigde- en beschermde soorten te bevorderen. De monitoring is belangrijk voor het garanderen van de toegang van onze vis tot de belangrijke internationale markten, waaronder de VSA en Europa, waarbij o.a. monitoringsprogramma's een vereiste is. Een van de belangrijke activiteiten is het plaatsen van waarnemers op zee voor de dataverzameling. De opstart en uitvoering van ETP-monitoringsprogramma's en verwerking van de data zal plaatsvinden.

Monitoring, Controle en Surveillance

Door de ongebreidelde Illegale, Ongemelde en Ongereguleerde visserij (IOO-visserij) in onze wateren derft de staat Suriname niet alleen enorme inkomsten, maar vormt het ook een ernstige bedreiging voor de instandhouding en duurzaam beheer van onze natuurlijke visserijhulpbronnen. Om de IOO visserij activiteiten te minimaliseren dan wel tegen te gaan, zal er gewerkt worden om internationale instrumenten als de Port State Measures agreement (PSMA) in te zetten. Tevens wordt de capaciteit en de samenwerking met de Kustwacht Suriname, de Maritieme Politie en de Marine op het gebied van Monitoring Controle en Surveillance (MCS) versterkt.

Upgrading visserij data collectie en data beheer

Dit project behelst:

Implementatie van het ge-upgrade systeem voor data collectie en data beheersysteem.

Het doel van deze activiteit is om op efficiënte wijze accurate visserijstatistieken en informatie te produceren om beleidsmakers correct te kunnen informeren, en om te voldoen aan rapportageverplichtingen om de export van visserijproducten veilig te stellen. Hiertoe zullen zowel het systeem van data collectie alsook databeheer worden aangepast door het implementeren van logboeken aan boord van vissersvaartuigen, het inzetten van meer data-opnemers in het veld en betere uitrusting voor de data-opnemers (laptops/tablets voor dataregistratie in het veld), aankoop en onderhoud van hardware (server, PCs) en de trainingen in het gebruik van het nieuwe systeem.

Reactiveren waarnemingsprogramma

Het doel van deze activiteit is om een beeld te krijgen van de vangsten die niet aan wal worden gebracht. Daartoe zullen waarnemers mee aan boord zijn van vissersvaartuigen. Het in kaart brengen van bijvangst en teruggooi (discards) is van belang voor regionale en (inter)nationale rapportage verplichtingen, en het waarnemersprogramma werkt op deze manier complementair aan het reguliere systeem van verzameling van aanlandingsdata. De kosten voor het uitvoeren van het waarnemersprogramma situeren zich in het aantrekken van additionele waarnemers, aankoop van voeding voor zeereizen en materialen voor gebruik aan boord (PPE, beschermende kledij, tablets voor data invoer, etc.)

Visserij onderzoek

Bestandschatting

Een bestandschatting is een onderzoek naar de status van een visbestand. Het doel is om advies te geven aan beleidsmakers om de exploitatie volgens het principe van maximale duurzame opbrengst te laten plaatsvinden. Bestandschattingen zijn daarom van erg groot belang om de visserijsector in Suriname op duurzame wijze te beheren, met maximale opbrengsten voor de sector en voor het land. Bovendien zijn deze onderzoeken nodig om het risico van overbevissingen en instortingen van bepaalde visserijsectoren tegen te gaan. Het uitvoeren van bestandsonderzoek vereist goede basisgegevens, alsook specifieke expertise. Voor dit onderzoek zullen middelen worden ingezet voor het verzamelen van specifieke (biologische) gegevens, het verzorgen van trainingen in bestandschattingen (met hulp van buitenlandse experts), alsook de aankoop en inzet van bepaalde hard- en software. Gezien de veelheid aan visbestanden die door de Surinaamse visserijsector wordt gevangen, zullen vele verschillende schattingen moeten uitgevoerd worden.

Ontwikkelen van Bycatch Reduction Device (BRD)

Onder BRD's worden alle aanpassingen aan de netten gerekend, die tot doel hebben om ongewenste bijvangsten te verminderen. Het terugdringen van bijvangsten in de (trawl)visserij is van groot belang om de visserijsector te verduurzamen en zo te voldoen aan internationaal geldende regelgevingen, die toelaat om de export van visserijproducten veilig te stellen. De middelen opgebracht onder deze activiteit zullen worden ingezet om prototype BRDs voor verschillende visserijsectoren aan te kopen in het buitenland en deze vervolgens volgens een gestandaardiseerde methode te gaan testen op effectiviteit in de Surinaamse visserij.

Visserij value adding

Uit visserijdata blijkt dat het visbestand aan het afnemen is. Ter garandering van de werkgelegenheid is het belangrijk dat wij aan value adding gaan doen. Value adding is veel meer dan alleen de visrokerij.

Een eerste aanzet is het opstarten van de visrokerij te Commewijne (Nieuw Amsterdam) met als doel de gerookte vissen te exporteren alsook de lokale markt te voorzien. Verder wordt de productie en gebruik van vis silage gestimuleerd door middel van demonstratie en trainingen.

Capaciteitsversterking van het Directoraat Visserij

Doel van het project is het trainen van de personeelsleden om de vastgestelde beleidsdoelen efficiënt en effectief te kunnen uitvoeren.

In de afgelopen drie jaren zijn er nieuwe personeelsleden in dienst getreden met weinig tot geen ervaring of kennis inzake de visserijsector, waaronder het herkennen van de verschillende soorten vissen en garnalen. Daarnaast bestaat het personeel uit kantoor en veld personeel en is het noodzakelijk dat het kantoorpersoneel ook opgeleid wordt. Het is de taak van het ministerie om het personeel 'on-the-job' te trainen alsmede middels 'refreshment' trainingen. In dit kader zal het personeel eerst getraind worden in het herkennen van de verschillende vissen en garnalen die in Surinaamse wateren gevangen worden.

Ondersteuning bevolkingsvisserij

In het kader van capaciteitsversterking worden kleine verwerkers getraind in het verwerken van vissen tot eind produkt, zodat er een uitbreiding plaats vindt van de produktie voor zowel de lokale markt. Het doel is om de produktie en afzet te verhogen en de visserij in Suriname verder te verduurzamen.

In het kader van een effectieve en efficiënte monitoring, controle en surveillance van de vissersboten in het distrikt Saramacca is het noodzakelijk de aanmeersteiger te upgraden, die voldoet aan de standaarden inzake voedselveiligheid van de vissers, waar de vissers vaartuigen verplicht zijn hun vissen te lossen. Hiermee zal de strijd tegen IOO visserij efficiënter uitgevoerd kunnen worden, welke zal resulteren in meer aanlandingen van vis, betere datacollectie en toezicht op naleving van de vis vergunningsvoorwaarden.

Voor de veiligheid van de scheepvaart (visvaartuigen) zal onderhoud van de boeien te Galibi plaatsvinden in samenwerking met Maritieme Autoriteit Suriname (MAS).

Nieuw gebouw visserij inclusief rehabilitatie terrein en afwatering

Aangezien adequate kantoorkaasruimte belangrijk is voor het optimaal functioneren van het Directoraat Visserij, zal een nieuw gebouw opgezet worden. Het oud gebouw is in verval geraakt en de stroominstallatie is verouderd. Het oud Stivi hal zal gesloopt worden waar het nieuw gebouw opgezet zal worden, inclusief garage, afwatering en electra installatie.

Onderzoek en ontwikkeling van de aquacultuur in Suriname

Opzetten hatchery en aquacultuur onderzoeks station middels PPP. Voor het succesvol promoten van aquacultuur moet voldaan worden aan de randvoorwaarden zoals fingerlings, voer en onderzoek naar haalbaarheid van vissoorten voor commerciële teelt. Dit project zal de basis leggen voor de productie van fingerlings(inzet materiaal) en het onderzoek voor het juiste productie gerichte inzet van vissen naar lokale omstandigheden. Hiervoor zijn de particuliere actoren reeds geïdentificeerd. Het directoraat bekostigt alleen kleine investeringen m.b.t. vijver constructie en kleinonderhoud van de bestaande vijvers op het terrein van de partner. De variabele kosten zijn grotendeel voor rekening van de partner. Het project beoogt ook de aquacultuur productie bij de kleine en middel grote lokale ondernemers te stimuleren door de constructie van vijvers. Deze vijvers worden ingezet met lokale vissen voor productie t.b.v. eigen consumptie en verkoop lokaal.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid SRD 25.000.000,00 geraamd.

0717. Landbouw infrastructuur en Exportpromotion

Doelstelling: het bevorderen en faciliteren van duurzame agrarische productie, verwerking en afzet.

Beleidsintensivering voor 2023:

Onder deze code worden de volgende projecten uitgevoerd:

InVitro (IV)

InVitro zal door het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij overgenomen worden. Dit bedrijf is een plantvermeerderingsfaciliteit en heeft voor het verrichten van onderzoek en uitbreiding van hun exporten investeringen nodig voor het dienstjaar. Deze zijn nodig om te voldoen aan de gemaakte afspraken met afnemers, waarbij de verhoging van de exporten en zelfvoorziening van het bedrijf van eminent belang zijn. Investeringen worden gepleegd in o.a. aanschaf van equipment, plantmateriaal, inputsvoorziening en bijbehorende exploitatiekosten.

Packing Material Factory

Om de export van agrarische producten te ondersteunen wordt er een Packing Material Factory in PPP verband opgezet voor de productie van verpakkingsmateriaal. Er is reeds een projectdossier gemaakt. Op dit moment is een marktsudie gaande van leverancier van de machines.

Frozen Fruit Export NV

Er wordt een vriesproces opgezet voor verduurzaming van groente en fruit. Hiermee wordt de houdbaarheid verlengd. Hierdoor kan dure luchttransport van groenten en fruit worden omzeild door goedkope zeevracht. Dit project zal gedeeltelijk uit de beschikbare Nederlandse verdragsmiddelen worden uitgevoerd. In augustus 2022 vindt de contractering plaats. Een aanvang zal worden gemaakt met de bouwactiviteiten.

Trade & Business Center in Nederland

Ter verhoging van de markttoegang en stimulering van productie en export door de private sector wordt er een Trade & Business Centre in Nederland opgezet. Er is reeds een ruimte beschikbaar. Bemensing wordt nog voorbereid.

Landaanwinning project te Wayambo

De Wayambo weg is dwars door de Wayambo zwamp aangelegd op de ritsen. Ten noorden van de weg zijn infrastructurele activiteiten uitgebelevd. De zwamp staat in de regentijd heel hoog waardoor kwalitatief goede gronden onbenut blijven. De mogelijkheden zijn er om een waterloopkundig eenheid van te maken met waterschappen met een oppervlakte van ongeveer 10.000 ha met voldoende afstand tussen polders en zee.

Landaanwinning project rechteroever Nickerie rivier

De beschikbare landbouwgronden aan de rechteroever van de Nickerie rivier zijn niet voldoende in productie, vanwege de slechte infrastructuur en het gebrek aan zoet water in de kleine regentijd. Met het herstellen van de bestaande weg parallel lopende aan de rechterzijde van de Nickerie rivier naar Paradise en het aanleggen van een irrigatiekanaal van de Middenstandspolder naar Paradise, wordt verwacht dat ± 6.000 ha rijstareaal extra in cultuur gebracht zal worden.

Wijze van financiering: De totale begroting voor deze code bedraagt **SRD 262.924.000,00**, waarvan de bedragen van de financieringsbronnen het volgende bedragen

SRD 50.000.000,00 uit de verdragsmiddelen Nederland;

SRD 212.924.000,00 ten laste van de overheid

0767 Staatsboerderij NV

De Staatsboerderij wordt verder gereorganiseerd en gerehabiliteerd. Dit zal dienen als een vée-opvang centrum, alwaar ras veredelingsactiviteiten zullen plaatsvinden. In het begrotingsjaar 2023 zullen de bovengenoemde activiteiten alsook de onderzoek werkzaamheden aangepakt worden, waarvoor een bedrag van **SRD 3.000.000,00** is geraamd.

0929. Staatsbedrijf Alliance

Er is per October 2020 een nieuw Bestuur geïnstalleerd. Middels een aangepast bedrijfsplan wordt in het planjaar gewerkt aan diversificatie van het bedrijf. Het bedrijf Alliance wordt verder gerehabiliteerd en geherstructureerd, conform ons huidig agrarisch beleid. Verder zal de infrastructuur worden gerehabiliteerd. Hierbij zullen de sluiswanden worden vervangen en zal het sluishuis worden gerehabiliteerd. Het herstel/rehabilitatie van de sluiswanden zal voorkomen dat het zoutwater binnendringt. Hiermee kunnen de goede agrarische gronden behouden worden voor productie diverse gewassen m.n markoesa en andere gewassen (o.a groenten). Verder vindt uitbreiding/modernisering van de proeftuinen plaats. Voor het planjaar is het streven om een aanvang te maken met 15 ha markoesateelt. Het begroot bedrag voor bovengenoemde activiteiten bedraagt **SRD 1.000.000,00**.

0930. Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne (SLOC)

Deze stichting maakt plantmateriaal voor lokaal verkoop ter stimulering van de erfcultures. Het streven is om de verkoopcapaciteit te vergroten ter verhoging van de inkomsten om later kostendekkend te kunnen functioneren. Voor het begrotingsjaar is een bedrag van **SRD 1.500.000,00** geraamd.

0931. Stichting Nationale Parken

Deze stichting heeft als doel het aanleggen, inrichten en onderhouden van nationale parken in Suriname en het beheren en exploiteren van bedoelde parken in het belang van het Surinaamse publiek en het toerisme.

De Minister van LVV heeft op 6 november 2020 een nieuw bestuur van STINAPA geïnstalleerd. Dit bestuur bestaat uit 7 leden, die vertegenwoordigers zijn van Overheids- en niet Overheidsinstellingen, waaronder de Ministeries van LVV, ROM, Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en Binnenlandse Zaken, de Paramaribo Zoo en de Surinaamse Orchideeën en Sierteelt Vereniging (SOSV). De acties hier zijn gericht op duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo.

Het begroot bedrag is geraamd op **SRD 150.000,00**.

0932 Stichting Proeftuinen (STIPRIS)

Deze stichting heeft als doel het verrichten van onderzoek ter bevordering en verbetering van rationele teelt van land- en tuinbouwgewassen in Suriname.

Het nut van dit bedrijf is dat middels onderzoek, ziekten en plagen die land- en tuinbouwgewassen aantasten, uitgeroeid kunnen worden en hierdoor de kwaliteit van deze gewassen verhoogd kan worden.

Het begroot bedrag is **SRD 300.000,00**.

0933. Stichting Nationaal Rijstonderzoeks Instituut (SNRI/ ADRON)

Deze stichting streeft naar bevordering van de rijstcultuur in de ruimste zin des woord. Door het uitvoeren van wetenschappelijk en toegepast onderzoek door haar werkmarm het Anne van Dijk Rijst Onderzoekscentrum Nickerie (SNRI/ADRON) wordt technologie beschikbaar gemaakt voor de rijstverbouwers en -verwerkers. De stichting zorgt er ook voor dat de rijstboeren over goed plantmateriaal kunnen beschikken. In dit kader is in 2014 een Zaaizaad Unit opgezet. Echter kan de effectuering van deze Unit nog niet goed van de grond komen omdat de benodigde fondsen niet ter beschikking worden gesteld. De stichting houdt zich bezig met het volgende:

Uitvoeren van onderzoek betreffende het telen en verwerken van rijst;

Het zuiver houden van de bestaande en het ontwikkelen van nieuwe rijstrassen;

Onderzoek naar ziekten en plagen die door de klimaatsverandering steeds meer in importantie toeneemt;

Het opzetten en het in standhouden van een zaaizaadaanmaak- en -distributiesysteem voor verzekering van beschikbaarheid van goed zaaizaad;

Het verzamelen, documenteren, bewerken en verspreiden van informatie welke van belang is voor de rijstsector.

Verder is het doel van de stichting om samenwerking met instellingen in binnen- en buitenland aan te gaan, die op dezelfde terreinen werkzaam zijn. Voorts zorgt de stichting voor het bevorderen van en meewerken aan opleidingen ten dienste van de rijstsector.

Bij de stichting vinden 72 medewerkers emplooi, verdeeld over lager en middenkader en hoger kader met name op HBO en wetenschappelijk niveau. Om de werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren, is in het planjaar 2023 **SRD 14.679.000,00** begroot.

0975. Stichting voor Experimentele Landbouwbedrijven (SEL)

Deze stichting te Prins Bernardpolder zal de rijstonderzoek activiteiten ondersteunen i.s.m. ADRON en de aanmaak van zaaizaad. In het planjaar wordt een droger opgezet. De activiteiten zijn geraamd voor **SRD 500.000,00**.

4105. Food and Agriculture Industries (FAI)

Sedert het vertrek van de buitenlandse aandeelhouder is de overheid de enige aandeelhouder van FAI en is hierdoor genoodzaakt salarissubsidies aan het bedrijf FAI (FOOD AND AGRICULTURE INDUSTRIES NV) te verlenen om het bedrijf draaiende te houden en de wekelijkse export naar Trinidad te garanderen. Het bedrijf exporteert bananen naar Trinidad. Exportmogelijkheid naar Barbados wordt ook onderzocht. Er wordt fruit ten behoeve van de lokale markt afgezet en worden de lokale veehouders voorzien van fruit, die niet voor de menselijke consumptie geschikt is. Er is ook behoefte aan cruciale inputs voor de voortgang van de export naar de regio. In het dienstjaar 2023 zullen er extra middelen nodig zijn om de productie en export te verhogen. Dit bedrijf is volledig overgenomen door de Overheid, het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij. Ter continuering van het productieproces en de garandering van de salarissen van het personeel van FAI is voor het dienstjaar 2023 een bedrag van **SRD 30.000.000,00** op de begroting geplaatst.

4117 Melkcentrale N.V.

De Melkcentrale N.V. is een staatsbedrijf dat zich bezighoudt met de verwerking van rauwe melk die door de melkboeren wordt geleverd. Het beleid van het bedrijf richt zich op het gebruik van meer rauwe melk bij de verwerking. Dit geldt voor alle bedrijven die melk verwerken, waarbij naleving van de "Melkverwerking verordening", in acht wordt genomen. Het bedrijf is met India Exim bank een creditline overeengekomen voor opzet van een UHT-lijn om langere houdbaarheid van melkproducten mogelijk te maken. De opkooprijs van rauwe melk is verhoogd. Om de consumentenprijs van volle melk in sachete betaalbaar te houden voor de bevolking, zal als suppletie en bijdragen worden uitgekeerd. Voor het jaar 2023 is een bedrag begroot van **SRD 20.000.000,00** voor het subsidiëren van de melkprijs.

Toelichting op Prestatie en Resultaat Indicatoren:

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
OP-Beleidsgebied: Agrarische productie		
Programma: 01 Infrastructurele werken		
0123 Cultuur technisch onderhoud	<p>Zand en kleiwegen in agrarische geieden zijn duurzaam belegd.</p> <p>Regulier onderhoud van de natte en droge infrastructuur van de agrarische gebieden in de verschillende districten.</p> <p>Pompen t.b.v pompgemaal Wageningen zijn geïnstalleerd en operationeel.</p> <p>Het gebouw van pompgemaal Wageningen is gerenoveerd en infrastructurale werken zijn uitgevoerd.</p>	<p>Zand en kleiwegen in agrarische geieden zijn duurzaam belegd.</p> <p>Regulier onderhoud van de natte en droge infrastructuur van de agrarische gebieden in de verschillende districten.</p>
0124 Institutionele Vormgeving	<p>Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen</p> <p>Traceback systeem voor de export opgezet.</p> <p>Vestiging Registratiesysteem landbouwers, exporteurs, etc.</p> <p>Afdeling Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen (NPPO van Suriname) is in proces van reorganisatie.</p> <p>Infrastructuur op de point of entries is versterkt of verbeterd.</p> <p>Nodige SOP's opgezet voor de export en import fytosanitaire inspecties, plant ziekten en plagen surveillance.</p> <p>Training en studie van personeel afd. Goederen van een plant pest/disease surveillance systeem aangeschaft en gevestigd.</p> <p>Transportmiddelen aangeschaft voor de inspecties en surveillance.</p> <p>Inspecteurs met de technische inspectie tools gefaciliteerd.</p> <p>Rijst kwaliteit testing met nieuwe equipments verbeterd.</p> <p>Gekwalificeerd personeel aangetrokken volgens organisatiestructuur van de NPPO.</p> <p>Fytosanitair fonds opgericht volgens het Plantenbeschermingswet 2020</p> <p>Bestrijdingsmiddelen</p> <p>Voorlichters en groepen landbouwers getraind in veilig werken met bestrijdingsmiddelen en in toepassen van alternatieven m.n. in onkruidbestrijding.</p>	<p>Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen</p> <p>Traceback systeem opgezet en in werking.</p> <p>Registratiesysteem opgezet en in werking</p> <p>Afd. Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen (NPPO van Suriname) gereorganiseerd.</p> <p>Infrastructuur op de "point of entries" in place.</p> <p>SOP's opgesteld en gecommuniceerd van het personeel.</p> <p>Personeel getraind.</p> <p>Aankoop gepleegd en surveillance systeem opgezet en in werking.</p> <p>Transportmiddelen aangekocht en wordt ingezet.</p> <p>Inspecteurs in het bezit van de juiste technische tools.</p> <p>Rijst kwaliteit testing verbeterd.</p> <p>Personeel aangetrokken.</p> <p>Fytosanitair Fonds is beschikbaar.</p> <p>InVitroPlants is overgenomen door het ministerie en onderzoeken hebben bijgedragen aan exportverhoging.</p>

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
	<p>Clusterlaboratorium Continuering van de bouwwerkzaamheden van het clusterlaboratorium voor praktijkgericht landbouwkundig onderzoek.</p> <p>Nieuwbouw Residu en Veterinaire laboratorium: De bouwwerkzaamheden van Residu en Veterinair Laboratorium worden afgerond. Laboratoriumapparatuur, chemicaliën en standaarden zijn aangeschaft voor de analyses. Diverse trainingen zijn verzorgd aan het personeel van het Residu Laboratorium in het kader van capaciteitsopbouw en te verrichten werkzaamheden.</p> <p>Innovatie projecten Continuering gemaakt met de agrarische innovatie projecten inzake onderzoek naar groenten, citrus, ananas, markoesa, zuurzak, kassenteelt en ziekten en plagen in de rijstteelt.</p> <p>Agrarisch Praktijkcentrum Aanvang gemaakt met de opzet van een agrarisch praktijkcentrum voor mechanische teelt van land- en tuinbouwgewassen op de proeftuin Tijgerkreek West.</p> <p>Proeftuinen De proeftuinen zijn geheractiveerd voor het verrichten van toegepast onderzoek in verbeterde ziekten- en plagenmanagement. Aanvang gemaakt met de uitbreiding en verbetering van het bestaande genenmateriaal. Verbeterde teelttechnieken zijn gedemonstreerd en informatie verschaft over Good Agriculture Practices aan boeren en belangstellenden. Plantmateriaal is aangemaakt op diverse</p>	<p>Bestrijdingsmiddelen Voorlichters en landbouwers getraind in veilig en verantwoord omgaan met bestrijdingsmiddelen en het toepassen van alternatieven m.n. in onkruidbestrijding. Afname van import van bestrijdingsmiddelen door het vaststellen van een quotum en strengere controle op verkoop en gebruik. Landbouwgebieden zijn vrij van pesticide flessen. Scholen, boeren, verkooppersoneel landbouwcentra, douaneambtenaren en bestuur opzichters zijn getraind in verantwoord omgaan met pesticiden</p> <p>Clusterlaboratorium Het personeel van diverse laboratoria is getraind voor duurzame aanwending en instandhouding van het laboratorium.</p> <p>Nieuwbouw Residu en Veterinaire laboratorium: Specialistische trainingen in chromatografie zijn verzorgd aan het personeel. Een nationaal pesticiden/contaminanten residuen plan is opgezet. Analyses naar pesticide residuen in 5 landbouwgewassen zijn verricht.</p> <p>Innovatie projecten Continuering van de agrarische innovatieprojecten inzake onderzoek naar groenten, citrus, ananas,</p>

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
	<p>proeftuinen.</p> <p>Verwerking Vorbereidingen getroffen voor het opzetten van een verwerkingslaboratorium. De afdelingen Afzet en Verwerking bij het Directoraat Landbouwkundig Onderzoek, Afzet en Verwerking zijn opgezet. Vorbereidingen getroffen voor het opzetten van een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit.</p>	<p>markoesa, zuurzak, kassenteelt en ziekten en plagen in de rijstteelt.</p> <p>Agrarisch Praktijkcentrum Een agrarisch praktijkcentrum is opgezet voor mechanische teelt van land- en tuinbouwgewassen op de proeftuin Tijgerkreek West.</p> <p>Proeftuinen Toegepast onderzoek in verbeterde ziekten- en plagenmanagement uitgevoerd. Aanvang gemaakt met de uitbreiding en verbetering van het bestaande genenmateriaal. Verbeterde teelttechnieken zijn gedemonstreerd en informatie verschaft over Good Agriculture Practices aan boeren en belangstellenden. Plantmateriaal is aangemaakt op diverse proeftuinen.</p> <p>Verwerking Vorbereidingen getroffen voor het opzetten van een verwerkingslaboratorium. De afdelingen Afzet en Verwerking bij het Directoraat Landbouwkundig Onderzoek, Afzet en Verwerking zijn opgezet. Vorbereidingen getroffen voor het opzetten van een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit.</p> <p>Project Markoesa Project Matta en omliggende dorpen Training verzorgd aan Markoesa telers van Matta en omgeving in het telen van</p>

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
		Markoesa. Aanvang gemaakt met de opzet van een verwerkingsbedrijf.
0125 Reactivering Waterschappen	Launch van het IDB project. De Wakay pompen worden gereviseerd.	3 primaire I&D infrastructuur gerehabiliteerd. 1 I&D actieplan opgemaakt. 3 Hydrometric training for OWMCP verzorgd. 10 boeren getraind in duurzaam gebruik van water en inputs. Ecologische assessment van de Nanni zwamp uitgevoerd. Een pesticide survey uitgevoerd. 1 gender actieplan geïmplementeerd. Waterschappen in Districten aangepakt.
0126 Bouwwerkzaamheden	De nodige gebouwen, zoals kantoren en opstallen zijn gerenoveerd.	De nodige gebouwen, zoals kantoren en opstallen zijn gerenoveerd. Het gebouw van clusterlaboratorium is opgeleverd en ingericht. Het Residu – en Veterinair Laboratorium zijn volledig ingericht en operationeel.
0164 Buyers Credit Agreement pumpingstations	Aannemers aangetrokken voor de uitvoering van civiel technische werkzaamheden mbt de installatie van de 19 pompen.	Aangevangen met de installatie van 19 pompen in de landbouwgebieden van de districten Wanica, Saramacca en Nickerie. 3 pompen zijn geïnstalleerd Wakaypompen zijn aangepakt
Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling		
0713 Landbouwtelling	FAO Technische assistentie bij de voorbereiding van de Proeftelling en de 6e Landbouwtelling. Werkmateriaal aangeschaft t.b.v. de uitvoering van de Proeftelling. Vorbereidingswerkzaamheden m.b.t. de Proeftelling uitgevoerd. Overige voorbereidingen t.b.v. van de 6e Landbouwtelling uitgevoerd. Personeel getraind in het kader van institutionele versterking en capaciteitsopbouw. Personeel afd. Agrarisch Data Management en Ressortkantoren getraind in het kader van de uitvoering van de Proeftelling en de Landbouwtelling	Wet 6e Landbouwtelling goedgekeurd. Voortzetting voorbereidingen van de 6e Landbouwtelling. Proeftelling uitgevoerd, verwerkt en geëvalueerd. Personeel getraind in het kader van de uitvoering 6e Landbouwtelling. Transport, apparatuur en werk materiaal aangeschaft in het kader van de uitvoering van de 6e Landbouwtelling. Personeel getraind in het kader van institutionele versterking en capaciteitsopbouw.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
0714 Stimulering Landbouwsector	<p>Landbouw voorlichters zijn getraind ter verbetering van de dienstverlening naar de agrariërs toe.</p> <p>Agrariërs zijn getraind in toepassing van de richtlijnen inzake voedselveilig productie conform de internationale standaarden.</p> <p>Intensiveren van veld visitaties.</p> <p>Materialen z.a; Ph, Ec en regenmeters e.d. zijn aangeschaft.</p> <p>Modelbedrijf in Commewijne is uitgebreid en omvormd.</p> <p>Op verschillende locaties zijn schooltuinen opgezet.</p> <p>Plantenkassen in de regio's opgezet.</p> <p>Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf gedeeltelijk afgerond.</p> <p>Nursery op Montreosr en Rechteroever van de Commewijne rivier opgezet.</p> <p>Aanvang gemaakt met het project Mariënborg.</p>	<p>Landbouw voorlichters zijn getraind ter verbetering van de dienstverlening naar de agrariërs toe.</p> <p>Agrariërs zijn getraind in toepassing van de richtlijnen inzake voedselveilig productie conform de internationale standaarden.</p> <p>Intensiveren van veld visitaties.</p> <p>Modelbedrijf in Commewijne is uitgebreid en omvormd.</p> <p>Op verschillende locaties zijn schooltuinen opgezet.</p> <p>Plantenkassen in de regio's opgezet.</p> <p>Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf gedeeltelijk afgerond.</p> <p>Nursery op Montreosr en Rechteroever van de Commewijne rivier opgezet.</p> <p>Fase 2 van het project Mariënborg is aangevangen.</p>
0715 Veehouderij	<p>Dierziekte monitoring en bewakingssysteem</p> <p>Landelijke dierziekte survey in uitvoering. Monsternamen bij vee</p> <p>Dierziekte monitoring en surveillance programma in uitvoering.</p> <p>Regelmatige controle veebedrijven.</p> <p>Veterinair Laboratorium Vet Lab is afgebouwd</p> <p>Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren</p> <p>Genetisch onderzoek bij Criollo runderen uitgevoerd</p> <p>Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee</p> <p>Faciliteiten voor het uitvoeren van grens- en haven controles zijn aangeschaft</p> <p>Opzet vee opvang en import fokdieren</p> <p>Arealen zijn bouwrijp gemaakt</p>	<p>Dierziekte monitoring en bewakingssysteem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Landelijke dierziekte survey voortgezet. Monsternamen bij vee voortgezet. - Dierziekte monitoring en surveillance programma voortgezet. - Voortzetting regelmatige controle veebedrijven. <p>Veterinair Laboratorium Vet Lab is ingericht en operationeel</p> <p>Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren</p> <p>Veredelingsstation is opgezet</p> <p>Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee</p>

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
	Kunstmatige Inseminatie dienst KI dienst gereorganiseerd	Grens- en havencontrole is uitgebreid Opzet vee opvang en import fokdieren Stallen zijn gebouwd Dieren zijn aangeschaft Kunstmatige Inseminatie dienst Aanschaf van KI equipment Nieuwe inseminatoren zijn opgeleid
0716 Visserij	Aquacultuurwet behandeld en goedgekeurd in DNA. Vorbereidingen getroffen voor het opzetten van een onderzoek- en kweekstation aquacultuur. De nieuwe voorwaarden en regelgeving t.a.v. vergunningen zijn in werking. Continuering implementatie VMS apparatuur op alle boten. Continuering Bycatch Reduction Device testing (BRD testing). Visserij management Plan wordt herzien. Boeien te Galibi worden onderhouden ter bescherming van de zeeschildpadden. Steiger te Nickerie is opgezet en aanvang van bouw monitoringscenter Visserij onderzoeksactiviteiten opgestart en waarnemers programma is actief	Aquacultuurwet afgekondigd. Alle boten zijn voorzien van VMS apparatuur. Bycatch Reduction Device testing (BRD testing) wordt gecontinueerd. Upgrading visserij data collectie en data beheer wordt gerealiseerd en is operationeel. Bestrijding IOO visserij. MCS unit is opgezet samen met de andere autoriteiten zoals de Marine, Maritieme Politie en de Kustwacht. Monitoring van bycatch en ETP species wordt voortgezet en de export wordt veilig gesteld. Visserij onderzoek worden de bestandschattingen uitgevoerd. Otwikkelen van geschikte BRD wordt voortgezet. Visrokerij VCC is operationeel. Aqaacultuuronderzoek is opgestart en is operationeel. Visserij personeel is getraind in het herkennen van vissen. Visrokerij VCC is operationeel
0717 Landbouwinfrastructuur en Exportpromotion	Vorbereidingen getroffen voor de opzet van Packing Factory incl. Vriesfaciliteiten.	Aanvang gemaakt met opzet van Packing Factory incl. Vriesfaciliteiten.
0767 Staatsboerderij N.V.	Staatsboerderij is gereorganiseerd.	Sttatsboerderij is gerehabilliteerd
Programma : 09 Subsidies en bijdrage		
0929 Staatsbedrijf Alliance	Vorbereidingen getroffen voor de rehabilitatie en herstructurering van het	Het gefaseerd rehabiliteren van de plantage is ingezet en

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
	bedrijf Alliance.	het bedrijfsplan is goedgekeurd voor financiering. Proeftuin gemoderniseerd. Start fase 1 markoesaproject.
0930 Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne	Verbeterde en voldoende plantmateriaal beschikbaar voor verkoop ter stimulering van de erfcultures.	Verbeterde en voldoende plantmateriaal beschikbaar voor verkoop ter stimulering van de erfcultures.
0931 Stichting Nationale Parken	Uitvoering gegeven aan duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo.	Uitvoering gegeven aan duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo.
0932 Stichting Proeftuinen		STIPRIS krijgt een nieuw bestuur.
0933 Stichting Nationaal Rijstinstituut	<p>Meer hoger kader aangetrokken om het rijstonderzoek te versterken.</p> <p>Verbeterde teelttechnische voorlichting aan de boerengemeenschap via de optionele en meest effectieve communicatiemiddelen.</p> <p>Nieuw geavanceerde laboratorium voor onderzoeksactiviteiten vanwege het niet beschikken van financiële middelen nog niet opgezet.</p> <p>Ontwikkelen van nieuwe rijstrassen vindt gestaag plaats.</p> <p>Verbeterd agronomisch onderzoek en begeleiding van de rijstboeren.</p> <p>Onderzoek naar bestrijding van ziekten en plagen gecontinueerd</p> <p>Onderzoek naar plantenvoeding en bodem weer leven ingeblazen.</p> <p>Zaaizaadproductie, verwerking en distributie naar behoefte opgevoerd.</p>	<p>Trainingen voor het personeel zoals onderzoekstechnieken, middel- en hogermanagementtechnieken, communicatietechnieken verzorgd.</p> <p>Uitvoering van onderzoek naar de gevolgen van klimaatsveranderingen op onze rijstproductie.</p> <p>Voor het uitvoeren van gewasbeschermingsonderzoek en opkweken van kiemplanten voor veredelingsonderzoek dient een compleet nieuwe broeikas te worden geconstrueerd.</p> <p>Continuering Farmer Field School (FFS).</p> <p>Een aanvang wordt gemaakt in het opzetten van een volledig geoutilleerd Entomologisch lab en Herbarium ter verbetering van Gewasmanagement activiteiten.</p> <p>Aanvang revisie van het wagen- en machinepark.</p> <p>Verbeterde teelt-technische voorlichting aan de boerengemeenschap via de optionele en meest effectieve communicatiemiddelen</p> <p>Verbeterd agronomisch onderzoek en begeleiding van de rijstboeren.</p> <p>Zaaizaadproductie, verwerking en distributie</p>

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
		naar behoefte verder opgevoerd. Verbeterde teelttechnische voorlichting aan de boerengemeenschap via de optionele en meest effectieve communicatiemiddelen. Nieuw geavanceerde laboratorium voor Onderzoeksactiviteiten opgezet. Continuering en opvoering van het maken van nieuwe kruisingen en selectie van kandidaat-lijnen. Opvoeren van onderzoek naar ziekten en plagen bestrijding. Opvoeren bemestings-onderzoek en verstrekken van informatie aan de rijstboeren.
0975 Stichting Experimentele Landbouw	Rehabilitatie werkzaamheden aan de natte en droge infrastructuur van Prins Bernardpolder zijn uitgevoerd. Serie 3 en Serie 4 zijn zaaiklaar gemaakt.	Gestart met rijstonderzoek activiteiten i.s.m. ADRON en aanmaak zaaizaad. Opzetten droger tbv zaaizaad productie.
4105 Food and Agriculture Industries (FAI)	De productiewerkzaamheden en export worden gecontinueerd.	De productiewerkzaamheden en export worden gecontinueerd.
4117 Melkcentrale		Melk is betaalbaar voor de sociaal zwakkeren

Titel III: Middelen begroting (bedragen x SRD 1.000)

Kosten-soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	32.112	61.313	113.889	38.523	40.129	41.734
53	Niet Belastingmiddelen	12.400	32.103	39.889	38.523	40.129	41.734
53126	Zeevergunningrechten e.a visvergunningen	3.664	22.473	25.844	26.968	28.091	29.215
53145	Bestekkosten		96	110	115	120	125
53167	Opbrengst Planten Onderzoek en Resultaten	3.501	5.167	8.913	6.200	6.459	6.717
53150	Opbrengsten Veeteelt (o.a. slacht- en keuringsgelden)	5.235	4.367	5.022	5.240	5.459	5.677
52	Donormiddelen	0	0	50.000	0	0	0
52105	Nederland donatie			50.000			
54	Leningen	19.712	29.210	24.000	0	0	0
54101	IDB ontvangen leningen	19.712	29.210	24.000			

Toelichting op de Middelenbegroting

De Middelenbegroting voor het planjaar 2023 kan worden onderscheiden in Niet- belastingmiddelen, donormiddelen en leningen. Het beoogd beleid van het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij wat betreft de Niet-Belastingmiddelen (NBM) kan onder andere als volgt worden aangegeven:

Constante en periodieke evaluatie van tarieven, zodat achterhaalde tarieven worden aangepast en dat gestreefd wordt naar kostendekkende exploitatie door elke relevante afdeling.

Hierbij zorgdragen dat er regelmatig wordt gecontroleerd dat de aangepaste tarieven worden gehanteerd.

Kostenberekening, waardoor het ministerie een beter beeld heeft van wat de kostprijs van haar goederen en diensten is en op lange termijn inkomstenverhogend te werk kan gaan.

Erop toezien dat de begrote middelen zoveel als mogelijk worden gerealiseerd met inachtnaam van externe factoren die van invloed kunnen zijn op de realisatie van de middelen.

Naast bovengenoemd beleid, zijn er ook zaken die binnen het ministerie zijn gepland voor wat betreft de Niet-Belastingmiddelen.

Het zorgdragen dat volledige, juiste en tijdige informatie over de registratie en inning van de Niet-Belastingmiddelen bij de verschillende afdelingen wordt vastgelegd.

Aan de betalingsplichtigen moet duidelijk worden aangegeven waar en bij wie betaald moet worden.

Hierbij moet regelmatig controle plaatsvinden op de registratie en inning van de Niet-Belastingmiddelen.

Werven van gekwalificeerd personeel t.b.v. de verschillende afdelingen die het werk naar behoren kunnen uitvoeren of eventueel het aanwezige personeel bijscholen, zodat zij adequaat kunnen functioneren.

Het trainen van zowel de medewerkers van de financiële afdeling als de afdelingen waar de middelen worden gegenereerd om het werk naar behoren te kunnen uitvoeren en zorg te dragen dat de realisaties overeenstemmen met de begrote Niet-Belastingmiddelen.

Ontvangen Leningen

54101: IDB

Met de IDB lening worden de volgende projecten uit de verschillende beleidscodes gefinancierd;

Voor beleidscode “Institutionele Vormgeving” wordt het volgende gefinancierd, t.w.

- Versterking nationaal agrarisch gezondheid en voedselveiligheidssysteem
- Verbetering plantgezondheid
- Integrale aanpak van agrarische innovatie strategie en agenda

Het bedrag hier is geraamd voor **SRD 3.000.000,00**.

Voor beleidscode “Reactivering Waterschappen” worden de Irrigatie en & Drainage activiteiten gefinancierd voor een geraamd bedrag van **SRD 5.000.000,00**.

Voor beleidscode “Landbouwtelling” worden de census activiteiten gefinancierd. Hiervoor is SRD **1.000.000,00** geraamd.

Voor beleidscode “Veehouderij” worden de activiteiten inzake diergezondheid gefinancierd. Het bedrag hier is geraamd voor **SRD 15.000.000,00**.

De totale IDB-lening in 2022 bedraagt **SRD 24.000.000,00**.

De totale leningen bedragen **SRD 24.000.000**.

TITEL IV: Parastatalen

Bij titel IV zullen de parastatalen die onder het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij ressorteren kort worden belicht. Hierbij gaat het om de parastatalen die operationeel zijn. De niet-operationele bedrijven zijn aan het eind opgesomd.

Staatsbedrijf Alliance

Er is per October 2020 een nieuw Bestuur geïnstalleerd. Middels een aangepast bedrijfsplan wordt in het planjaar gewerkt aan diversificatie van het bedrijf. Het bedrijf Alliance wordt verder gerehabiliteerd en geherstructureerd, conform ons huidig agrarisch beleid. Verder zal de infrastructuur worden gerehabiliteerd. Hierbij zullen de sluiswanden worden vervangen en zal het sluishuis worden gerehabiliteerd. Het herstel/rehabilitatie van de sluiswanden zal voorkomen dat het zoutwater binnendringt. Hiermee kunnen de goede agrarische gronden behouden worden voor productie diverse gewassen m.n markoesa en andere gewassen (o.a groenten). Verder vindt uitbreiding/modernisering van de proeftuinen plaatst. Voor het planjaar is het streven om een aanvang te maken met 15 ha markoesateelt. Het begroot bedrag voor bovengenoemde activiteiten bedraagt SRD 1.000.000,00.

Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne (SLOC)

Deze stichting maakt plantmateriaal voor lokaal verkoop ter stimulering van de erfcultures. Het streven is om de verkoopcapaciteit te vergroten ter verhoging van de inkomsten om kostendekkend te kunnen functioneren. Voor het begrotingsjaar is een bedrag van SRD 1.500.000,00 geraamd.

Stichting Nationale Parken (STINAPA)

De minister van LVV heeft op 6 november 2020 een nieuw bestuur van STINAPA geïnstalleerd. Dit bestuur bestaat uit 7 leden, die vertegenwoordigers zijn van Overheids- en niet Overheidsinstellingen, waaronder de Ministeries van LVV, ROM, Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en Binnenlandse Zaken, de Paramaribo Zoo en de Surinaamse Orchideeën en Sierteelt Vereniging (SOSV). Het doel van STINAPA is tweeledig, namelijk:

1. Het aanleggen, inrichten en onderhouden van nationale parken in Suriname
2. Het beheren en exploiteren van deze parken in het belang van Surinamers en Toeristen

Zoals bekend voert STINAPA het beheer over het Cultuurtuinbos. Hier is de afgelopen periode veel om te doen geweest met de verkaveling van delen van dit kostbaar gebied. Omdat dit niet de eerste keer is dat er uitgifte heeft plaatsgevonden van percelen in dit gebied zal één van de eerste acties gericht zijn op duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo.

De acties van het bestuur houden in:

1. het verkrijgen van een titel op de grond dat nog onverkaveld is.
2. het geven van een status van bescherming.
3. het produceren van een formeel beheers document.
4. het Cultuurtuinbos van een verwaarloosd park laten uitgroeien tot een Botanische tuin.
5. het inventariseren van alle beschikbare rapporten van en over het Cultuurtuinbos.
6. het centraal registreren en archiveren van documentatie.
7. bewustwordingsactiviteiten over het Cultuurtuinbos w.o. productie van een documentaire over het Cultuurtuinbos.

Het begroot bedrag is SRD 150.000,00.

Stichting Proeftuinen Suriname (STIPRIS)

Deze stichting heeft als doel het verrichten van onderzoek ter bevordering en verbetering van een rationele teelt van land- en tuinbouwgewassen in Suriname.

Het nut van dit bedrijf is dat middels onderzoek, ziekten en plagen die land- en tuinbouwgewassen aantasten, uitgeroeid kunnen worden en hierdoor de kwaliteit van deze gewassen verhoogd kan worden.

Het begroot bedrag is SRD 300.000,00.

Stichting Nationaal Rijstonderzoeks Instituut (SNRI/ ADRON)

Deze stichting streeft naar bevordering van de rijstcultuur in de ruimste zin des woord. Door het uitvoeren van wetenschappelijk en toegepast onderzoek door haar werkmans het Anne van Dijk Rijst Onderzoekscentrum Nickerie (SNRI/ADRON) wordt technologie beschikbaar gemaakt voor de rijstverbouwers en -verwerkers. De stichting zorgt er ook voor dat de rijstboeren over goed plantmateriaal kunnen beschikken. In dit kader is in 2014 een Zaaizaad Unit opgezet. Echter kan de effectuering van deze Unit nog niet goed van de grond komen omdat de benodigde fondsen niet ter beschikking worden gesteld. De stichting houdt zich bezig met het uitvoeren van onderzoek betreffende het telen en verwerken van rijst, het zuiver houden van de bestaande en het ontwikkelen van nieuwe rijststrassen, onderzoek naar ziekten en plagen die door de klimaatsverandering steeds meer in importantie toeneemt, het opzetten en het in standhouden van een zaaizaad aanmaak- en distributiesysteem voor verzekering van beschikbaarheid van goed zaaizaad en het verzamelen, documenteren, bewerken en verspreiden van informatie welke van belang is voor de rijstsector. Verder is het doel van de stichting om samenwerking met instellingen in binnen- en buitenland aan te gaan, die op dezelfde terreinen werkzaam zijn. Voorts zorgt de stichting voor het bevorderen van en meewerken aan opleidingen ten dienste van de rijstsector. Bij de stichting vinden 72 medewerkers emplooi verdeeld over lager, midden en hoger kader met name HBO en wetenschappelijk niveau. Om de werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren, is in het planjaar 2023 SRD 14.679.000,00 begroot.

Stichting voor Experimentele Landbouwbedrijven (SEL)

Voornoemde stichting was opgericht ter ondersteuning van rijstonderzoek - en veeteelt activiteiten. Gezien de grote behoefte aan ondersteuning in de agrarische sector in het rijstdistrict Nickerie zullen programma's worden uitgevoerd op het gebied van rijstonderzoek en veeteelt. Om uitvoering te geven aan de programma's is een bedrag van SRD 500.000,00 begroot.

Staatsboerderij NV

De Staatsboerderij wordt verder gereorganiseerd en gerehabiliteerd. Dit zal dienen als een vée-opvang centrum, alwaar ras veredelingsactiviteiten zullen plaatsvinden. In het begrotingsjaar 2023 zullen de bovengenoemde activiteiten alsook de onderzoek werkzaamheden aangepakt worden, waarvoor een bedrag van SRD 3.000.000,00 is geraamd.

Food and Agriculture Industries (FAI)

Sedert het vertrek van de buitenlandse aandeelhouder is de overheid de enige aandeelhouder van FAI en is hierdoor genoodzaakt salarissubsidies aan het bedrijf FAI (FOOD AND AGRICULTURE INDUSTRIES NV) te verlenen om het bedrijf draaiende te houden en de wekelijkse export naar Trinidad te garanderen. Het bedrijf exporteert bananen naar Trinidad. Exportmogelijkheid naar Barbados wordt ook onderzocht. Er wordt fruit ten behoeve van de lokale markt afgezet en worden de lokale veehouders voorzien van fruit, die niet voor de menselijke consumptie geschikt is. Er is ook behoefte aan cruciale inputs voor de voortgang van de export naar de regio. In het dienstjaar 2023 zullen er extra middelen nodig zijn om de productie en export te verhogen. Dit bedrijf is volledig overgenomen door de Overheid, het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij. Ter continuering van het productieproces en de garanderen van de salarissen van het personeel van FAI is voor het dienstjaar 2023 een bedrag van SRD 30.000.000 op de begroting geplaatst.

Melkcentrale N.V.

De Melkcentrale N.V. is een staatsbedrijf dat zich bezighoudt met de verwerking van rauwe melk die door de melkboeren wordt geleverd. Het beleid van het bedrijf richt zich op het gebruik van meer rauwe melk bij de verwerking. Dit geldt voor alle bedrijven die melk verwerken, waarbij naleving van de "Melkverwerking verordening", in acht wordt genomen. Het bedrijf is met India Exim bank een creditline overeengekomen voor opzet van een UHT-lijn om langere houdbaarheid van melkproducten mogelijk te maken. De opkooprij van rauwe melk is verhoogd naar SRD 14,-. Om de consumentenprijs van volle melk in sachete betaalbaar te houden voor de bevolking, zal deze gesubsidieerd worden. Voor het jaar 2023 is een bedrag begroot van SRD 20.000.000 voor het subsidiëren van de melkrij.

N.V. Suriname Zwaar materieel (Surzwam)

Deze vennootschap heeft ten doel het beheren, onderhouden en exploiteren van zwaarmaterieel voor de productiesector en in het bijzonder de agrarische sector.

Met de exploitatie van zwaar materieel en andere equipment wordt de flexibiliteit, slagvaardigheid en effectiviteit voor het onderhoud van de fysieke en natte agrarische infrastructuur beoogd.

Door de permanente beschikbaarheid van machines kan overal en snel en overal worden ingespeeld in situaties waar machine-inzet nodig is. Daarnaast kan regulerend worden opgetreden bij de prijsvorming.

Hiermee kunnen de agrariërs, in het bijzonder de kleine en middelgrote ondernemingen worden ondersteund door het inhuren van machines en equipments voor hun infrastructurele werkzaamheden.

Centrale voor Vissershavens in Suriname (CEVIHAS)

Door de werkzaamheden van dit bedrijf wordt de export van vis bevorderd en het logistieke proces in deze branche ontwikkeld. Verder wordt een bijdrage geleverd aan de visvangst en de voorziening van zowel de lokale als internationale markt van vis. Hiertoe is er een visaanvoerhaven en wordt er gezorgd voor de regelmatige en geordende aanvoer en verhandeling van vis.

Surinaamse Amerikaanse Industrie Maatschappij (SAIL N.V.)

De SAIL N.V. houdt zich voornamelijk bezig met het exporteren van garnalen, verkoop van vis voor de lokale markt, ijsverkopen en verwerking van vis en garnalen voor andere bedrijven. Afzet van de vangstbedrijven aan dit bedrijf zijn gegarandeerd. Dit bedrijf is in staat om zonder subsidie van de overheid te functioneren en levert een belangrijke bijdrage aan het nationaal inkomen van Suriname.. SAIL N.V. zal haar bedrijfsactiviteiten blijven voortzetten voor de Surinaamse gemeenschap en de internationale markt.

Stichting Machinale Landbouw (SML)

Het bedrijf is in een rehabilitatie fase en het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij is verantwoordelijk voor het uit te voeren beleid. Er is een Bestuur ingesteld die zaken moet evalueren om een plan van aanpak op te maken. Allereerst wordt een aanvang gemaakt met de huidige SML deelnemers met betrekking tot hun pensioenverzekeringen.

Stichting voor Visserij Bevordering (STIVI)

Deze stichting functioneert sedert 1992 niet optimaal. De activiteiten zijn beperkt tot het verkopen van ijs en het verhuren van de faciliteiten.

Landbouwbank N.V.

De aandelen van de Landbouwbank zijn overgenomen door de VCB bank. De Landbouwbank zal voorafgaand aan het integratieproces fungeren als dochteronderneming van de VCB. Het doel van de landbouwbank wordt verder nagestreefd. Het doel is bevordering van de ontwikkeling van de landbouw, bosbouw en visserij in Suriname door het financieren van landbouw-, bosbouw- en visserijbedrijven.

Stichting Viskeurings Instituut

De stichting heeft ten doel het bewaken en verzekeren van de voedselveiligheid voor zowel de export als voor de lokale consumptie. Dit geschiedt door het uitvoeren van kwaliteitskeuringen en controles in de visserijsector en al datgene wat daarmee samenhangt of daaruit voortvloeit, geheel of gedeeltelijk in samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid, conform de Viskeuringswet en haar uitvoeringsbesluiten en beschikkingen in de ruimste zin des woord.

Stichting Agrarische Ontwikkeling in Coronie (SAOC)

Deze stichting is geheractiveerd, waarbij een bestuur is geïnstalleerd en de activiteiten gecoördineerd worden vanuit het district Coronie.

De hierna volgende bedrijven zijn nagenoeg inactief.

Gemeenschappelijke Plantaardige Oliën en Vetten bedrijven N.V. (GPOV N.V.), Stichting Agrarische Kernbedrijven in Nickerie (SAKN), Phedra, Victoria, Rijstinstituut in Suriname (RIS), Surinaamse Citrus Centrale (SCC), Surinaamse Cultuur Maatschappij (Mariëenberg), Surinaamse Landbouwbedrijven N.V. (Surland N.V.), Suriname Rice Operation N.V. (SRO N.V.), Tropica Food Industrie N.V., Stichting Rijst Ontwikkeling Instituut Suriname (ROIS).

Afdeling 9. Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen

Algemeen deel

Doelstelling

Het doel van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is het zorgen voor een integraal duurzaam en efficiënt beheer en de ontwikkeling van de productie van de in Suriname aanwezige natuurlijke hulpbronnen, rekening houdend met het milieu, veiligheid en rechten van lokale gemeenschappen.

Taakstelling

Ter verwezenlijking van de doelstelling zijn aan het Ministerie de volgende taken toebedeeld:

- a. Een nationaal beleid met betrekking tot de natuurlijke hulpbronnen en energie;
- b. De inventarisatie, exploratie, optimale exploitatie en het beheer van: delfstoffen, de natuurlijke hulpbron water en de voor de energie benodigde natuurlijke hulpbronnen;
- c. Het mijnbouw kadaster
- d. De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot geodesie;
- e. Het waterbeheer, waar nodig in interdepartementaal verband;
- f. De drinkwatervoorziening;
- g. De energievoorziening;
- h. De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de delfstoffen, het waterbeheer, de opwekking, het transport en de distributie van energie;

Het ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de in het voorgaande lid genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

De **visie** van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is: “Een efficiënt beheer en integrale duurzame ontwikkeling van de water en energiebronnen ontplooiing van de mijnbouw-, water- en energiesector voor het welzijn en de welvaart van onze natie na te streven.”

De **missie** van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen luidt als volgt: “Het ontwikkelen van een integraal duurzaam, transparant beleid voor het beheer van de natuurlijke hulpbronnen in het bijzonder water, delfstoffen en energie ten dienste van het menselijk-, economisch- en milieu kapitaal van Suriname.”

In de afgelopen decennia hebben zich op het vlak van de natuurlijke hulpbronnen water, energie, delfstoffen en het milieu zowel nationaal als internationaal diverse ontwikkelingen voorgedaan. Deze ontwikkelingen zijn ook van invloed geweest op Suriname, waardoor ons land zich aan diverse internationale verdragen en initiatieven heeft gecommitteerd. Daarnaast is er de afgelopen jaren sprake van een toename in de exploitatie van goud- en bouwmaterialen, recente significante olie- en gasvondsten in het offshore gebied en de toenemende rol van hernieuwbare energie in de beperking van de negatieve effecten van klimaatverandering. Deze factoren noopten tot aanpassing van de structuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen, opdat zij in staat is om de ontwikkelingen bij te benen en dienovereenkomstig het beleid uit te zetten. Leidend bij de aanpassing van de organisatie en managementstructuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zijn geweest de principes van: transparantie, efficiëntie, innovatie, inclusie en duurzaamheid in relatie tot de drie hoofdbeleidsgebieden mijnbouw, water en energie.

Het Ministerie neemt op basis van het bovenstaande een belangrijke plaats in bij de duurzame ontwikkeling en de nationale productie door zich te richten op de vergroting van het nationaal inkomen ter herstel van de economie van de Staat Suriname. De opstelling van de begroting voor het dienstjaar 2023 heeft tegen deze achtergrond plaatsgehad.

De beleidsvisies van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen worden uitgewerkt in de volgende beleidsdomeinen mijnbouw, energie en water.

De werkmensen en strategische partners van het Ministerie die zowel direct als indirect hierbij betrokken zijn:

1. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)
2. Dienst Energievoorziening (DEV)

3. Dienst Watervoorziening (DWV)
4. N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)
5. Bauxiet Instituut Suriname (B.I.S)
6. N.V. Energie Bedrijven Suriname (E.B.S)
7. N.V. Grasshopper Aluminium Company
8. Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.
9. De Commissie Ordening Kleinschalige Goudsector (OKGS)
10. De Energie Autoriteit Suriname (E.A.S)

Institutionele versterking en capaciteitsopbouw

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zal in 2023 voortgaan met het transparant, efficiënt en effectief maken van de interne processen als ook het herformuleren van de taken en verantwoordelijkheden van verschillende directoraten, onder directoraten, afdelingen, diensten en functies.

Het ministerie zal in het kader van de versterking van processen voor monitoring van het beleid aandacht besteden aan de verdere digitalisering automatisering van o.a. de registratieprocessen van mijnbouwrechten. De huisvesting van diverse cruciale diensten en afdelingen zijn geïnventariseerd en wordt gefaseerd aangepakt.

Op basis van de actuele ontwikkelingen in de mijnbouw, energie en watersector en met het oog op de verdieping en specialisering van het beleid binnen de diverse directoraten, zal gericht de mogelijkheid voor opleidingen en trainingen voor personeel een belangrijk element vormen om zodoende een kweekvijver van sectorspecialisten op de diverse gebieden te ontwikkelen. Met name op het gebied van olie en gas en potentiële groene energiebronnen zal in vroeg stadium al worden ingespeeld op het kweken van kader binnen de overheid om in de nabije toekomst de sectorontwikkelingen bij te kunnen benen.

Sector Mijnbouw

De mijnbouwsector levert een belangrijke bijdrage in het aandeel van de exporten en de ontvangsten van de overheid. De opbrengsten uit de mijnbouwsector moet in reële termen van het BBP toenemen. De regering heeft ter verhoging van inkomsten uit de mijnbouwsector, de delfstoffen overeenkomst met IAM GOLD ROSEBEL GOLDMINES herzien en een nieuwe overeenkomst getekend met Newmont, wat moet resulteren dat de Staat meer verdient uit overeenkomsten met hier te lande opererende multinationals. Eveneens zal daadwerkelijk overgegaan worden tot diversificatie van de mijnbouwactiviteiten. De regering zal aanvullende maatregelen treffen om andere inkomsten van de Staat te verhogen. In dit kader kan genoemd worden de behandeling van de nieuwe Mijnwet, die na herziening aan de Nationale Assemblée wordt aangeboden ter goed keuring.

De Wereldbank heeft het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen ondersteund met een reeks studies over het mijnbouw- en aardolie kader om de agenda te hervormen en algemeen advies te verstrekken aan belanghebbenden. De bedoeling is om alle voorbereidingen te treffen met het oog op de lening van de Wereldbank welke momenteel wordt voorbereid voor de ontwikkeling van de particuliere sector in Suriname, inclusief prioritaire acties voor de winningindustrieën

In kader van een transparanter mijnbouwbeleid is de toetreding als lidland tot Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) van eminent belang.

Het opzetten van een Mining Policy Framework in samenwerking met het intergovernmental forum on Mining, Minerals, Metals and Sustainable Development zal ook een bijdrage leveren aan de nieuwe mijnwet alsook potentiële investeerders

In dit kader wordt een inventarisatie gedaan van houders van mijnbouw rechthouders, die hun verplichtingen van rapportages van werkzaamheden en de betalingen van de financiële verplichtingen niet tijdig nakomen. Bereids worden de houders aangeschreven.

Er zullen regelgeving tot stand komen m.b.t. sanctiegelden. Het uiteindelijke resultaat zal zijn intrekking van het mijnbouwrecht. Hierdoor zullen gebieden vrijkomen voor serieuze investeerders. De aanpassingen op verschuldigde betalingen van de oppervlakterechten voor exploratie en exploitatie, alsmede retributiegelden zijn inmiddels herzien.

Gezien de ontwikkelingen in de mijnbouwsector en de exploratie aanvragen naar andere delfstoffen (w.o. nikkel, koper, mangaan, ijzer etc.) is het nodig om alvast over te gaan tot het vaststellen van de royalty van deze delfstoffen.

T.a.v. de aanvragen voor de alluviale exploitatie van de mineralen Cassiteriet, Tantaliet en andere pegmatiet mineralen zal de royalty van deze mineralen op korte termijn worden vastgesteld.

Het voornemen om het controleapparaat van de Overheid (Mijninspectie), te versterken door optimale bemensing (mijninspecteurs en veldpersoneel) verloopt niet naar tevredenheid. Bereids is deels voorzien in apparatuur, logistieke faciliteiten en de automatisering van de diensten bij Geologisch Mijnbouwkundige Dienst.

Er zal ingespeeld worden op de uitstroom van studenten mijnbouwkunde en geologie aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname en het Natin, echter verloopt het proces voor indiensttreding niet vlot.

Het in te stellen Delfstoffen Instituut zal optimaal gebruik maken van de expertise die op de arbeidsmarkt komt. Hierdoor kan het instituut beter invulling geven aan haar taak, namelijk het mede op gang brengen van een vergroting van controleerbare buitenlandse investeringen in de mijnbouw. Het Delfstoffen Instituut zal een zelfstandig instituut zijn met een toezichhoudende, controlerende en beleidsvoorbereidende taak. Daarnaast zal het Delfstoffen Instituut exploratieactiviteiten stimuleren om de ontwikkelingen binnen de sector te versnellen.

In het kader hiervan is het van eminent belang om de digitalisatie (creëren van een database) van de aanwezige data op de GMD, hetzij in de vorm van monsterkaarten, veldrapportages, geologische data, en slijpplaatjes data, op gang te brengen, alsook de ordening hiervan.

Naast de traditionele mijnbouwactiviteiten van bouwmaterialen, goud en aardolie zal intensief gewerkt worden tot de ontwikkeling van niet metallische delfstoffen z.a. kaolien, klei, savannezand en andere in ons land aanwezige mineralen w.o. koper, nikkel, ijzer, mangaan, diamant, zilver etc., waarvoor reeds internationale belandstelling is. Bereids worden aanvragen gedaan voor de exploratie van savannezand en kaolien voor industriële doeleinden.

Alle mijnbouwactiviteiten zullen worden uitgevoerd op basis van het DECREET MIJNBOUW E- 58 1986 NO. 28 van 8 mei 1986, houdende algemene regelen omtrent de opsporing en ontginning van delfstoffen.

De taken van de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst zijn vervat in G.B. 1951, no. 110.

Sector Water

De regering heeft als beleid de Surinaamse gemeenschap 1x24 uur toegang te bieden tot goed, gezond en betaalbaar drinkwater als garantie voor zowel volksgezondheid als de sociaaleconomische ontwikkeling van ons land. In de context van de United Nations Sustainable Development Goal 6 Clean Water and Sanitation for all die in 2030 bereikt moet zijn, zal er meer bewustwording moeten plaatsvinden bij beleidsmakers, de totale samenleving, met speciale nadruk op jongeren, vrouwen en achtergestelde gebieden. Rond 2030 zal de implementatie van integraal beheer van waterbronnen een feit moeten zijn, evenals de toegankelijkheid van drinkwater voor alle Surinamers. Dien ten gevolge is het instellen van een directoraat dat zich specifiek toespitst op het waterbeleid, dat verder reikt dan slechts watervoorziening van eminent belang.

De werkmensen en strategische partners van het Directoraat, voor wat betreft Water, die zowel direct als indirect hierbij betrokken, zijn:

1. Dienst Watervoorziening (DWV)
2. N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)

De basis voor het drinkwaterbeleid is de verdere verwezenlijking van de aanbevelingen zoals vervat in het Suriname Water Supply Masterplan 2011 – 2024 en het updaten hiervan. Hiertoe zullen in 2023 wederom nieuwe bronnen worden aangeboord en zal het waterleidingnet verder worden uitgebreid met onder andere de winning van oppervlaktewater, om zodoende de drinkwatervoorziening voor Suriname te garanderen. Met de ondertekening van de IDM-lening van US\$ 26 miljoen, wordt de SWM in de gelegenheid gesteld de drinkwatervoorziening in het district Wanica op te voeren. Ook zal de vervanging en uitbreiding van het waterleidingnet in de desbetreffende districten verder ter hand worden genomen.

In 2023 zal het Directoraat Water de nodige voorbereidingen treffen voor de uitvoering van een Integraal watermanagement systeem en beheersplan. De institutionele versterking van het personeel van de afdeling Integraal Waterbeheer zal verder worden in 2023 ter hand worden genomen om ze zij in staat te stellen het watermanagement beleid te kunnen uitvoeren. De drie conceptwetten die reeds zijn voorbereid, zijn opnieuw gescreend en zullen in 2023 worden aangeboden ter behandeling in De Nationale Assemblée (DNA). Het gaat

om de volgende conceptwetten:

1. Het wetsontwerp “*Toezicht Drinkwaterkwaliteit*” (met Memorie van Toelichting);
2. Het wetsontwerp “*Grondwaterwet*” (met Memorie van Toelichting);
3. Het wetsontwerp “*Grondwaterbeschermingsgebieden*” (met Memorie van Toelichting).

Deze drie conceptwetten zullen als eerste instrumenten dienen voor het Directoraat Water voor een betere beheerstructuur van de waterbronnen in Suriname. Voorts zal er een start worden gemaakt met de ontwikkeling van een ‘Nationaal Water Marketing en Export Strategie’ voor Suriname. Deze strategie zal vooral richting moeten helpen geven aan de export potentie van ons water naar de regio en elders en het creëren van een inkomstenbron voor Suriname uit export van water. In het dienstjaar 2023 zullen de volgende acties ondernomen worden om het beleid van de Watersector uit te zetten:

1. Nieuwe waterwetten: Wet Grondwaterbeschermingsgebieden, Wet Toezicht Drinkwaterkwaliteit, Grondwaterwet.
2. Integrated Water Resource Management
3. Decentrale drinkwatervoorziening voor Boven Suriname gebied (project 2)
4. Upgraden van bestaande en nieuwbouw waterinstallaties in het binnenland.
5. Certificering volgens IOS9001: 2015 (jaarlijkse beoordeling SWM- kwaliteitsmanagement systeem)
6. Watersupply infrastructure Improvement Project Paramaribo Wanica, Para and Moengo (WASIP).
7. Verbetering productie en drinkwatervoorzieningsystemen, van Hatteweg 1.000 m³/uur.
8. Installeren scada systeem in vestiging; bouwen nieuw oppervlaktewater zuiveringsinstallatie Moengo 200m³/uur), aansluiten 2 dorpen Ricanaumofu en Abadukondre, opstellen strategisch plan drinkwatervoorziening t/m 2050
9. Feasibility study to upgrade water facility supplies: bouw/ rehabilitatie productiestations Nickerie Groot Henar, Paradise, Nw Nickerie, Sidoredjo, Wageningen), uitvoeren energy efficiency project en institutioneel versterkingsproject
10. Water supply modernization program SU-L1058: o.a. upgrade drinkwaterproductie Wanica (Hel CHR), ontwikkelen drinkwater strategie binnenland, modernisering operations SWM
11. Voortzetting verbetering drinkwatervoorziening Commewijne: aanleg bijbehorende hoofdleidingen La liberte-Tamanredjo en het distributienet naar de diverse rios.
12. Upgrade productiestation Tijgerkreek; verbetering waterkwaliteit
13. Vervanging asbestbuizen landelijk.
14. Distributie van drinkwater in eigenbeheer van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen.

Sector Energie

De sector Energie is zeer cruciaal in de voor ons liggende periode in het kader van de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van olie en gas. Het beleid van het Ministerie is erop gericht om de nationale energievoorziening veilig te stellen gelet op het belang hiervan voor de sociaaleconomische - ontwikkeling van ons land. Hieronder vallen ook de ontwikkelingen op het gebied van olie en gas, mede vanwege de significante olie en gasvondsten in het offshore gebied door Apache en Total in 2020. De energiesector kan een enorme boost krijgen, indien het gas getransporteerd kan worden naar de kust van Suriname. De uitdaging voor 2022 op het gebied van de gas en oliesector zal allereerst gelegen zijn in het opgang brengen van structuren en instituten die met name de lokale content voor de gas en oliesector moeten gaan voorbereiden en begeleiden. Dit ter voorbereiding van de samenleving op actieve participatie in de olie-industrie hetzij direct of indirect. Deze sector is daarom ook als apart onder directoraat binnen het directoraat Energie opgezet om zich met name te verdiepen in de ontwikkeling, het beleid, de regulering en monitoring van de koolwaterstoffen sector (olie en gas). Gezien de internationale ontwikkelingen op het gebied van groene energie zal ook aandacht besteed worden aan het uitzetten en ontwikkelen van beleid op het gebied van alternatieve hernieuwbare energiebronnen met name, bio-energie.

"Sustainable Energy for All", SE4ALL, streeft drie (3) belangrijke doelen na voor 2030 namelijk:

- ❖ Toegang tot elektriciteit en kookgas voor allen
- ❖ Verdubbeling van energie efficiëntie
- ❖ Verdubbeling van hernieuwbare energiebronnen in het overall energiegebruik.

De herstructurering van de elektriciteitsvoorzieningssector, die in 2021 is gestart, zal worden voortgezet in het begrotingsjaar 2023. Deze herstructurering is noodzakelijk voor de gezondmaking van de energievoorziening, maar is ook een van de essentiële voorwaarden voor een verhoging van de productieontwikkeling, alsmede de noodzakelijke economische groei van Suriname.

Het dienstjaar 2023 zal vooral ook in het licht staan van de goedkeuring van het Energie Sector Plan. Dienstjaar 2023 zal zich ook kenmerken door de verdere operationalisering van de EAS.

Het energiebeleid van het ministerie zal in 2023 verder ontwikkeld worden op basis van prioriteiten in lijn met doel nummer 7 van de “United Nations Sustainable Development Goals”, die de toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen moet garanderen. Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen. Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen, waaraan Suriname zich ook heeft geëngaat.

Deze prioriteiten zijn:

Het energieprofiel voor alle districten en dorpen en woongemeenschappen in het binnenland van Suriname zal worden afgerond. Onder meer zullen door middel van de installatie van windmeetstations langs de kust van Suriname de nodige metingen worden verricht gedurende een jaar om zodoende te komen tot een windmap die de potentie voor het opzetten van windfarms moet vaststellen. In 2020 en 2021 is in het binnenland van Suriname in een aantal dorpen, waaronder het dorp Pikin Slee, Gujaba en Godolo een pilot met solar energie uitgevoerd. Deze pilot is met de gemeenschappen en met interne en externe deskundigen geëvalueerd en de Regering heeft besloten om voort te gaan met dit concept voor overige dorpen in het binnenland. In 2022 is er eveneens aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een businessmodel voor het betaalbaar stellen van elektriciteit voor de bewoners van het binnenland.

In het dienstjaar 2023 zullen de volgende acties, die gestart zijn in 2021 om het beleid van de elektriciteitssector uit te zetten, worden voortgezet:

Program SU-G1001 “Development of Renewable Energy, Energy Efficiency and Electrification “(GRT/FM-13774-SU)

Finaliseren Energie Sector Plan (ESP)

ISA India Suriname Creditline: micro grid solar projecten voor 60 dorpen in het binnenland)

Micro Grid Solar Project (50 dorpen in het binnenland)

Straatverlichting landelijk netwerk

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zal zich in de komende periode sterk maken om beleid met betrekking tot olie en gas te formuleren en te implementeren, mede door de significante fondsen die zijn gerapporteerd in 2020, 2021 en 2022. Het opzetten van een Directoraat Energie met daaronder ressorterend een onder directoraat Olie en Gas, bemensing alsook institutionele versterking maken onderdeel hiervan uit.

DIRECTORAAT ALGEMEEN BEHEER

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x 1000

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	19.606	28.762	45.361	33.236	34.898	36.643	38.475
61	Lopende uitgaven	19.446	27.760	44.061	31.936	33.533	35.209	36.970
610	Lonen en Salarissen	15.954	21.876	26.715	26.715	28.051	29.453	30.926
611	Sociale Premies	1.246	2.058	2.671	2.671	2.805	2.945	3.092
612	Gebruik van goederen en diensten	2.246	3.764	14.625	2.500	2.625	2.756	2.894
614	Subsidies	-	-	-	-	-	-	-
616	Sociale uitkeringen	-	62	50	50	53	55	58
62	Kapitaal uitgaven	160	1.002	1.300	1.300	1.365	1.433	1.505
620	Inventaris	160	231	300	300	315	331	347
621	Transport middelen	-	771	1.000	1.000	1.050	1.103	1.158

Toelichting op de Operationele Uitgaven Lopende Uitgaven

Het directoraat Algemeen Beheer heeft per juli 2022 een personeelsbestand van 184.

De formatie wordt onderscheiden in:

- ❖ 01 x dienende in 99 Werk Overeenkomst
- ❖ 33 x dienende in functiegroep 3
- ❖ 15 x dienende in functiegroep 4
- ❖ 21 x dienende in functiegroep 5
- ❖ 20 x dienende in functiegroep 6
- ❖ 09 x dienende in functiegroep 7
- ❖ 24 x dienende in functiegroep 8
- ❖ 31 x dienende in functiegroep 9
- ❖ 03 x dienende in functiegroep 10
- ❖ 09 x dienende in functiegroep 11
- ❖ 03 x dienende in functiegroep 12
- ❖ 03 x dienende in functiegroep 13
- ❖ 09 x dienende in functiegroep OD
- ❖ 03 x dienende in functiegroep DIR

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 184

Naar geslacht verdelen we het in:

- ❖ 51 mannen
- ❖ 133 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	90	49%
Midden kader	functiegroep 7-8	33	18%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	61	33%
Totaal personeelsbestand		184	100%

Ongeveer 4 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en middenkader wordt verwacht.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijke salarissen	19.587.000,00
61002	Vakantie toeslag	1.474.000,00
61003	Overwerk	580.000,00
61004	Bonussen en gratificaties	189.000,00
61006	Vacatiegelden	1.256.000,00
61013	Functionele toelagen	2.525.000,00
61014	Persoonlijke toelagen	103.750,00
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	261.500,00
61017	Waarnemingstoelagen	24.000,00
61020	Telefoon vergoeding	22.600,00
61021	Representatie vergoeding	403.000,00
61023	Vervoersvergoeding	250.000,00
61024	Overige Vergoedingen	39.150,00
	Totaal	26.715.000,00

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2023 zijn begroot voor **SRD 26.715.000,-**.

611. Sociale Premies

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	1.335.500
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	1.335.500
	Totaal	2.671.000

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 2.671.000,-**.

612. Gebruik van goederen en diensten

Specificatie Gebruik goederen en diensten

Code	Gebruik van Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61208	Binnenlandse Reiskosten	8.260
61209	Binnenlandse Verblijfkosten	12.980
61210	Buitenlandse Reiskosten	118.000
61211	Buitenlandse Verblijfkosten	306.800
61215	kantoormiddelen (papier,pennen etc.)	35.400
61217	Drukwerk en grafisch materieel	36.580
61219	Onderhoud Mubilair en Inventaris	12.980
61221	Vergaderkosten	63.720
61222	Verbruiksgoederen(cartridge/diskettes)	112.100
61226	Advertenties en Bekendmakingen	30.000
61227	Radio en Tv programma's	20.000
61228	Brochure en andere Periodieken	20.000
61230	Overige Kantoorkosten	2.360
61231	Overige Automatisering	4.720
61233	Huur Gebouwen en Terreinen	396.480
61234	Onderhoud van Gebouwen en Terreinen	1.180
61236	Vuilnis en Reinigings Diensten	2.360
61238	Telefoon	3.540
61240	Water	8.260
61244	Representatie (Nationale en Internationale Vertegenwoordigingen)	100.000
61245	Abonnementen en vakliteratuur	2.360
61247	Schoonmaak	36.580
61250	Bewaking	174.480
61251	Voeding	26.700
61255	Rechterlijke Vonnissen	3.540
61260	Onderscheidingen	300.000
61263	Overige Algemene kosten	600.000
61282	Overige Medische Verzorgingen	10.620
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	50.000
	Totaal	2.500.000

Totaal is er in de begroting 2023 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 2.500.000,00**.

616. Sociale Uitkeringen

Specificatie Sociale uitkeringen

1. Sociale zekerheid uitkeringen in natura

Code	Sociale Uitkerin	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	25.000,00
61612	Poliklinische kosten	22.000,00
61613	Preventieve medische voorziening	3.000,00
61614	Overige medische kosten	-
	Totaal	50.000,00

Het totaalbedrag voor de Sociale uitkeringen is geraamd op **SRD 50.000,00**.

620. Inventaris

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor inventaris	64.000,00
62004	Computers	122.000,00
62005	Printers	49.000,00
62006	Netwerken	40.000,00
62009	Technisch gereedschap	10.000,00
62011	Overige automatisering	10.000,00
62012	Overige gereedschappen	5.000,00
Totaal Inventaris		300.000,00

Het totaalbedrag voor inventaris is geschat op **SRD 300.000,00**.

621. Transportmiddelen

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62104	Pick-ups	920.000,00
62106	Bromfietsen	80.000,00
Totaal Transportmiddelen		1.000.000,00

Dit bedrag zal o.a. worden besteed aan:

Afdeling	Terreinwagens	Pick-ups	Bromfietsen	Overige transporten
Departementsleiding		1		
Algemene Zaken			1	
Totaal		1	1	

De totale uitgaven voor de transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 1.000.000,00**.

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's

O Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II Programma's	1.115	2.561	2.550	2.550	1.310	1.365	1.420
07 Onderzoek en Ontwikkeling	1.115	2.561	2.550	2.550	1.310	1.365	1.420
0758 Duurzame organisatie ontwikkeling	26	20	50	50	60	65	70
0768 Community Engagement & Development	1.089	2.541	2.500	2.500	1.250	1.300	1.350

Toelichting 0758: Duurzame organisatieontwikkeling

Duurzaamheid binnen het ministerie wordt bepaald door het waarborgen van de hoogste prioriteiten welke beschreven zijn in de beleidsmaatregelen. Gelet op de recente ontwikkelingen waaronder de significante olie- en gasvondsten in het offshore gebied is de noodzaak aanwezig om de structuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen aan te passen, opdat zij instaat is, om die ontwikkelingen bij te benen en dienovereenkomstig het beleid uit te zetten.

Leidend bij de aanpassing van de organisatie en managementstructuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zijn geweest de principes van: transparantie, innovatie, inclusie en duurzaamheid in relatie tot de drie hoofdbeleidsgebieden mijnbouw, water energie.

Het ministerie ondergaat een herstructurering en reorganisatie uitgestippeld welke geschiedt volgens het principe van duurzame organisatieontwikkeling waarbij de institutionele versterking van het ministerie een centrale rol zal vervullen.

De institutionele versterking van het ministerie is onderverdeeld in de volgende beleidsprojecten:

- ❖ Verdere herstructurering en reorganisatie van het ministerie
- ❖ Professionele en persoonlijke ontwikkeling van het personeel
- ❖ Kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie

De kosten die hiermee gepaard gaan over het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 50.000,00**.

0768. Community Engagement & Development

Dit programma is over het dienstjaar 2023 voor een bedrag van **SRD 2.500.000,00** begroot en is als volgt opgebouwd:

In dit begrotingsjaar zal de CED-unit op basis van vooraf verworven inzicht en kennis in de complexe interacties tussen de achtergestelde, inheemse en tribale gemeenschappen enerzijds en de private sector anderzijds, welke onder supervisie van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen projecten uitvoeren, informeren en begeleiden in hun recht op Free, Prior and Informed Consent (FPIC). Dit zal erin resulteren dat de negatieve gevolgen van grote projecten zullen worden vermeden en dat de economische, sociale en culturele rechten van deze gemeenschappen zullen worden beschermd.

DIRECTORAAT MIJNBOUW

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x 1000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	4.703	9.655	8.357	8.357	8.770	9.208	9.669
61	Lopende uitgaven	4.675	9.617	8.257	8.257	8.670	9.103	9.559
610	Lonen en Salarissen	4.136	4.547	6.586	6.586	6.915	7.261	7.624
611	Sociale Premies	332	404	659	659	692	727	763
612	Gebruik van goederen en diensten	207	4.636	976	976	1.025	1.076	1.130
614	Subsidies	-	-	-	-	-	-	-
616	Sociale uitkeringen	-	30	36	36	38	40	42
62	Kapitaal uitgaven	28	38	100	100	100	105	110
620	Inventaris	28	38	100	100	100	105	110
621	Transport middelen	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Lopende Uitgaven

Het Directoraat heeft per juni 2022 een personeelsbestand van 64.

De formatie wordt onderscheiden in:

❖ 8 x dienende in functiegroep 3	❖ 13 x dienende in functiegroep 7
❖ 6 x dienende in functiegroep 4	❖ 17 x dienende in functiegroep 8
❖ 8 x dienende in functiegroep 5	❖ 2 x dienende in functiegroep 9
❖ 9 x dienende in functiegroep 6	❖ 1 x dienende in functiegroep 10

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 64.

Naar geslacht verdelen we het in:

❖ 33 mannen	❖ 31 vrouwen
-------------	--------------

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	31	48%
Midden kader	functiegroep 7-8	30	47%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	3	5%
Totaal personeelsbestand		64	100%

Ongeveer 4 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Gelet op de huidige ontwikkelingen in de sector is er een instroom van hoofdzakelijk hoger kader verwachtbaar, gevolgd door personeel t.b.v. de bediening en onderhoud van de lichtaggregaten in de districten en het binnenland en technisch georiënteerd kader alsook midden- en hoger kader.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijke salarissen	5.610.000,00
61002	Vakantie toeslag	400.000,00
61003	Overwerk	100.000,00
61004	Bonussen en gratificaties	57.000,00
61011	Overige Vacatie en Onderstanden	50.000,00
61013	Functionele toelagen	210.000,00
61014	Persoonlijke toelagen	50.000,00
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	90.000,00
61017	Waarnemingstoelagen	9.000,00
61021	Representatie vergoeding	4.000,00
61024	Overige Vergoedingen	6.000,00
	Totaal	6.586.000,00

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2023 zijn begroot voor **SRD 6.586.000,-**.

611. Sociale Premies

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	329.500
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	329.500
	Totaal	659.000

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 659.000,-**.

612. Gebruik van goederen en diensten**Specificatie Gebruik goederen en diensten**

Code	Gebruik van Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten Opleiding Binnenland (incl. Seminars en Workshops) excl. Reis en Verblijf	8.260
61202	Kosten Opleiding Buitenland (incl. Seminars en Workshops) excl. Reis en Verblijf	12.980
61208	Binnenlandse Reiskosten	5.900
61209	Binnenlandse Verblijfkosten	5.900
61215	kantoormiddelen (papier,pennen etc.)	9.440
61216	Kopieer	5.900
61217	Drukwerk en grafisch materieel	2.360
61219	Onderhoud Mubilair en Inventaris	1.180
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	1.180
61221	Vergaderkosten	3.540
61222	Verbruiksgoederen(cartridge/diskettes)	1.180
61223	Onderhoudskosten automatisering	2.360
61226	Advertenties en Bekendmakingen	1.180
61230	Overige Kantoorkosten	2.360
61234	Onderhoud van Gebouwen en Terreinen	11.800
61235	Verbouwingen	5.900
61236	Vuilnis en Reinigings Diensten	1.180
61240	Water	5.900
61242	Overige Kosten Gebouwen en Terreinen	1.180
61245	Abonnementen en vakliteratuur	1.180
61246	Verzekering	5.900
61247	Schoonmaak	5.900
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	4.720
61250	Bewaking	29.500
61251	Voeding	29.500
61255	Rechterlijke Vonnissen	5.900
61263	Overige Algemene kosten	756.520
61279	Medicijnen	2.360
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	44.840
	Totaal	976.000

Totaal is er in de begroting 2023 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 976.000,00**.

616. Sociale Uitkeringen

Toelichting Sociale uitkeringen

Sociale zekerheid uitkeringen in natura

Code	Sociale Uitkering	Bedrag in SRD
61611	Lig- en Verpleegkosten	11.000,00
61612	Poliklinische kosten	25.000,00
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	-
61614	Overige Medische Kosten	-
	Totaal	36.000,00

De totale uitgaven voor de Sociale uitkeringen bedraagt **SRD 36.000,00**.

620. Inventaris**Specificatie Inventaris**

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor inventaris	20.000,00
62004	Computers	50.000,00
62005	Printers	12.000,00
62009	Technisch gereedschap	18.000,00
	Totaal	100.000,00

Het totaalbedrag voor inventaris is geschat op **SRD 100.000,00**.

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie	Begroting	Begroting 2023		Raming	Raming	Raming
		2021	2022	Verplichtingen	Uitgaven	2024	2025	2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	11.093	38.484	33.505	33.505	29.388	30.857	32.400
	07 Onderzoek en Ontwikkeling	917	22.765	23.505	23.505	23.768	24.956	26.204
	Projecten t.b.v. Geologisch							
	0718 Mijnbouwkundige Dienst	205	205	1.155	1.155	300	315	331
	0719 Voorbereiding Mineralen							
	Instituut	712	22.560	22.350	22.350	23.468	24.641	25.873
	09 Subsidie en Bijdragen	1.676	2.819	3.000	3.000	2.500	2.625	2.756
	0935 Bauxiet Instituut Suriname	1.676	2.819	3.000	3.000	2.500	2.625	2.756
	23 Mijnbouw	8.500	12.900	7.000	7.000	3.120	3.276	3.440
	2301 Ordening Goudsector	8.500	12.900	7.000	7.000	3.120	3.276	3.440

Toelichting 0718: Uitvoering projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)

GMD draagt zorg voor het verzamelen van alle gegevens die voor de geologische mijnbouwkundige kennis van het land van belang kunnen zijn.

UITVOERING PROJECTEN T.B.V. G.M.D.	Bedrag in SRD
Onderhoud Gebouwen en Terreinen	1.155.000,00
Totaal Beleidsmaatregel 0718	1.155.000,00

Project Gesteente magazijn/ Distr. Paramaribo – Bouwkundige werken.

Het op een verantwoorde wijze opslaan cq opleggen van gesteenten, boorkernen en verschillende soorten bodemmonsters die in de periode 1941 - 1986 zijn genomen, haast over het geheel grondgebied van Suriname vertegenwoordigen een waarde van bijkans US\$ 30.000.000,00 (DERTIG MILJOEN AMERIKAANSE DOLLAR). Bij de bouw van het nieuwe gebouw aan de Mr. Jagernath Lachmonstraat is niet voorzien in deze faciliteit, waardoor het noodzakelijk is deze wederom op te zetten. De huidige situatie is dat deze monsters op een zeer ongestructureerde wijze zijn opgeslagen in het magazijn te "Saramacca doorsteek" en de houten bakken totaal aan het verrotten zijn. Ter conservering van deze monsters zal op kort termijn middels renovatie van het magazijn preventief worden ingegrepen. De G.M.D. beschikte in het oud gebouw aan de Kleine Waterstraat over voldoende magazijnruimte, waarin diverse gesteente en andere soorten monsters op een verantwoorde wijze werden opgeslagen.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn geraamd op **SRD 1.155.000,00**.

Toelichting 0719: Voorbereidingen Mineralen Instituut

Het mijnbouwbeleid van het ministerie is erop gericht om het beheer van alle in Suriname voorkomende mineralen/delfstoffen centraal te laten aansturen via het Delfstoffen instituut. Deskundigen zijn in kaart gebracht omtrent de procedure voor het opzetten van dit instituut en aanpassing huidige mijnbouwwet. Ter realisatie hiervan is een technische lening van de Wereldbank van US\$ 6 miljoen goedgekeurd, zodat o.a. gewerkt kan worden aan de noodzakelijke wet- en regelgeving, waar binnen het instituut zal fungeren. De transformatie van BIS, GMD en een deel van OGS naar dit nieuwe overkoepelend orgaan zal derhalve worden verwezenlijkt. In 2023 zijn de projecten vanuit deze lening begroot op USD 698.437,50.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn geraamd op **SRD 22.350.000,00**.

Toelichting 0935: Bauxiet Instituut Suriname

BAUXIET INSTITUUT SURINAME

Het Bauxiet Instituut Suriname is op 17 februari 1981 ingesteld per Decreet E-9, Decreet van 17 februari 1981, SB 1981 No. 14.

Het Instituut heeft ten doel:

- ❖ Het kennen en begrijpen van het totale gebeuren in de bauxietindustrie, zowel in, als buiten Suriname;
- ❖ Het voorbereiden van het bauxietbeleid ten behoeve van de Regering;
- ❖ Het verlenen van medewerking bij het uitvoeren van het bauxietbeleid van de Regering, uitgezonderd de daadwerkelijke deelname aan de exploratie en exploitatie;
- ❖ Het zelfstandig uitoefenen van controle op de activiteiten van de bauxietindustrie in Suriname;
- ❖ Het bereiken van al hetgeen tot het voorgaande behoort of daarmee in verband staat, alles in de ruimste zin genomen.

Activiteiten 2023:

- ❖ De hoofdactiviteiten zijn een voortzetting van de activiteiten van 2022, waarbij de werkzaamheden geïntensiveerd zullen worden met de ondersteuning van externe deskundigen. Voorts houdt het instituut toezicht op een verantwoorde rehabilitatie en monitoring van uitgemijnde, verstoorde en vervuilde gebieden. De naleving van fiscale- en sociale verplichtingen zijn ook van belang. Adviseren over herbesteding van uitgemijnde gebieden

De expertise, bemensing en infrastructuur worden verder ingezet voor een effectieve transformatie naar het Delfstoffen Instituut. Onderzoek en advies inzake ontwikkeling overige bauxietafzettingen zoals West-Suriname is ook van eminent belang voor onze mijnbouwsector als drijfveer van de economie.

De geraamde bijdrage (subsidie) van de overheid is **SRD 3.000.000,00**.

Toelichting 2301: Ordening Goudsector

De Vice-President heeft in 2020 een commissie Ordening Kleinschalige Goudsector (COKGS) geïnstalleerd belast met het opzetten van structuren en richtlijnen voor de ordening van de kleinschalige goudsector op 1 sociaal maatschappelijk-, het financiële-, het milieu gerelateerde en het veiligheidsgebied. Voor de Ordening van de Kleinschalige Goudsector zijn enkele specifieke doelstellingen geformuleerd.

Financieel

Belastinginning:

Deze commissie heeft ook als taak de coördinatie van de inning van royalty's uit de kleinschalige goudsector. Personen die verdienen in deze sector (door een combinatie van omstandigheden) voldoen hun belastingplichten niet. In samenwerking met relevante organisaties zal de COKGS de inkomsten voortvloeiende uit de kleinschalige goudsector voor Staat vergroten.

Veiligheid

Mensen uit de illegaliteit halen:

De inspanningen zullen verder ook gericht zijn op de verdere uitvoering van het EMSAQS-project met NIMOS, UNDP, en andere relevante actoren, om te werken aan de overgang van illegalen naar de legaliteit. De financiering is ten laste van de staatsbegroting en uit een UNDP/GEF-schenking.

Verwachte Beleidsresultaten 2023

Het streven is erop gericht om in het jaar 2023 de volgende doelen gerealiseerd te hebben:

- ❖ De mensen werkzaam in de kleinschalige mijnbouwsector zijn voor max. 90% geregistreerd;
- ❖ Het overheidsgezag moet duidelijker zichtbaar zijn in het binnenland voor wat betreft de mijnbouw gebieden;
- ❖ Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning moet gefaseerd teruggedrongen worden;
- ❖ Minimaal 3 Mijnbouw Technical Service Centers implementeren op diverse lokaties met bemensing en operatonaliteit;
- ❖ De grote mijnbouwmaatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten uitvoeren;

- ❖ De aangewezen gebieden voor kleinschalige mijnbouwactiviteiten moeten volledig in kaart zijn gebracht en ook operationeel zijn.
- ❖ Transformatie naar het Delfstoffen instituut (DIS),

Omschrijving	Bedrag in SRD
Lonen en Salarissen	3.900.000,00
Overige Exploitatie	1.613.000,00
Inventaris	343.000,00
Transportmiddelen	900.000,00
Gebouwen en Constructies	244.000,00
Achterstallige rekeningen	-
FPIC	-
Totaal O.K.G.S.	7.000.000,00

De geraamde operationele kosten voor OKGS en FPIC in 2023 zijn **SRD 7.000.000,00**.

Tabel 2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
<i>Uitvoering projecten t.b.v. GMD</i>	Het zorg dragen voor het verzamelen van alle gegevens die voor de Geologische Mijnbouwkundige kennis van het land van belang kunnen zijn.	Vervanging van het dak van de G.M.D. gebouw gelegen aan de Jaggernath Lachmon straat.	Geologische bestand updaten, digitalisering aanvraag- en verwerkingsproces.	Aankoop laboratorium equipment (Microscopie)
				aanvang renovatiewerkzaamheden beheerderswoning
<i>Voorbereiding Mineralen Instituut</i>		Multi Stakeholders Group (MSG) voor begeleiden proces EITI geïnstalleerd	Installeren 2 commissies	Concept wetten opstellen. Herziening mijnbouw en mijnontwikkeling overeenkomst.
			Afronden ontwerp gebouw Mineralen instituut	Instellen Mineralen Instituut.

Programma: Mijnbouw				
<i>Ordering Goud sector</i>	Het milieuprobleem aanpakken.	Geen realisatie projecten.	Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning is voor 75% teruggedrongen;	Introductie milieu vriendelijke apparatuur en winning methoden.
	Sociale context bewaken.		De grote mijnbouw maatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten uitvoeren;	Verdere registratie van vaartuigen voor ordentelijke belastingafdracht.
	Belasting inning.	Geen realisatie projecten.	Installatie CKOGS	Opgaan van OGS tezamen met BIS en GMD in het Mineralen Instituut .
	Mensen uit de illegaliteit halen.		Installatie CKOGS	Verdere formalisering activiteiten Kleinschalige goudmijnbouw

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1000

Titel III: Middelen begroting

	Dienstjaar: 2023	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	1.537.367	2.454.831	3.349.800	3.517.290	3.693.155	3.877.812
52	Donormiddelen	-	-	-	-	-	-
53	Niet Belastingmiddelen	1.537.367	2.432.271	3.327.450	3.493.823	3.668.514	3.851.939
53109	Royalties	1.535.279	2.426.251	3.324.400	3.490.620	3.665.151	3.848.409
53301	Retributies op bauxiet en aluinaarde	70	20	50	53	55	58
53302	Vergunnings- en concessie rechten overige delfstoffen	2.018	6.000	3.000	3.150	3.308	3.473
54	Leningen	-	22.560	22.350	23.468	24.641	25.873
54112	Wereld Bank	-	22.560	22.350	23.468	24.641	25.873

Toelichting Middelen

❖ **53109 Royalties**

Hieronder vallen de royalties uit de mijnbouwsector. De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 3.324.400.000,-**.

Company	Bedrag in SRD
I Am Gold	598.000.000,00
Newmont	1.574.000.000,00
Staatsolie	74.000.000,00
Kleinschalig Goudmijnbedrijven	1.078.400.000,00
Totaal	3.324.400.000,00

❖ **53301 Retributies op bauxiet en aluinaarde**

Alhoewel de activiteiten rond de productie van bauxiet en aluinaarde zijn stopgezet zijn er enkele inkomsten die voor het dienstjaar 2023 begroot zijn op **SRD 50.000,00**.

❖ **53302- Vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen**

Deze inkomsten behelzen:

- Concessierechten van klein- en grootmijnbouw.
- Royalties uit de **bouwmaterialen**.

De achterhaalde tarieven op het recht van exploitatie van bouwmaterialen zijn per Staatsbesluit van 28 februari 2017 (S.B. 2017 no.19) geactualiseerd, welke inhoudt dat zij berekend worden op basis van een door het ministerie vastgestelde putmondwaarde. Deze waarde wordt per 6 maanden vastgesteld. Daarnaast is het ministerie ook gestart met het ordenen van de bouwmaterialensector voor de optimale inning van de royalties en overige mijnbouwrechten. In 2023 zal de inning van vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen verder geoptimaliseerd worden, waarbij de huidige tarieven gezien de precare financiële situatie van de overheid geëvalueerd zullen worden. Exploratie en exploitatie mijnbouwrechthouders zullen aangeschreven worden voor het aanleveren van geologische data en het betalen van de verschuldigde mijnbouwrechten conform de voorgeschreven wetgeving.

De verwachte ontvangsten voor het dienstjaar 2023 zijn daarom geraamd op **SRD 3.000.000,00**.

❖ 54112 - Wereldbank

Deze lening heeft te maken met de beleidsmaatregel 0719 “Voorbereiding Mineralen Instituut”.

Dit component is gericht op verbetering van het wettelijk, regelgevend en institutioneel kader voor de mijnbouw in Suriname. De project donor is de Wereldbank en heeft een looptijd van 6 jaar. Het totaalbedrag dat getrokken kan worden is USD 23.000.000,00 en de looptijd hieraan gebonden is van 25 september 2019 tot en met 13 juni 2025.

De verwachte ontvangsten voor het dienstjaar 2023 zijn daarom geraamd op **SRD 22.350.000,00**.

Titel IV: Parastatalen

GRASSALCO

1. Doel van de parastatale instelling

1.1. Visie

De Surinaamse leider in het duurzaam ontwikkelen van mineralen en ertsen.

1.2 Missie

Het zelfstandig en/of in samenwerkingsverband exploreren en exploiteren van mineralen en ertsen in Suriname, m.u.v. koolwaterstoffen, teneinde de mijnbouwsector tot welvaart en welzijn van de totale natie te ontwikkelen.

Conform artikel 2 van de Statuten dient de maatschappij werkzaam te zijn op het terrein van mijnbouw, industrie, handel en transport en mag zij daartoe andere ondernemingen oprichten, verwerven en financieren, daarin deelnemen en de directie over voeren.

Conform de statuten dient Grassalco in het kader van haar normale bedrijfsuitoefening te streven naar een welvaartspositie op lange termijn en naar maximale werkgelegenheid, zulks ter:

- ❖ Behartiging van de directe belangen van eenieder die inkomsten ontvangt vanwege het bestaan en door de bloei van de vennootschap;
- ❖ Bevordering van de welvaart in Suriname en de ontwikkeling van West Suriname in het bijzonder.

2. Activiteiten en Plannen

In 2023 zal Grassalco als Driver of Diversification, haar visie verder tot uiting brengen middels strategische projecten waarbij de focus gericht is op:

1. Waarde toevoeging aan het product portfolio
2. Verbetering van de organisatie capaciteit
3. Versterking van de financiële robuustheid
4. Verbetering van de structuren en systemen
5. Stijging van waarde voor belanghebbenden

Reële potenties:

- Verbreden van de inkomstenbasis van het land en Grassalco onafhankelijk te maken van royalties en huurpenningen
- Risicospreiding
- Regionale en internationale markttoegang
- Synergie in de bouwsector
- Verruiming van productassortiment en portfolio
- Innovatie
- Opdoen van kennis en ervaring in de kaolienwinning en- markt
- Opbouwen van een duurzame identiteit als Staatsmijnbouwonderneming

DIRECTORAAT WATER

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x 1000

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	21.208	34.612	50.440	50.440	52.962	55.610	58.391
61	Lopende uitgaven	21.175	34.572	50.340	50.340	52.857	55.500	58.275
610	Lonen en Salarissen	10.468	10.551	17.082	17.082	17.936	18.833	19.775
611	Sociale Premies	808	1.021	1.708	1.708	1.793	1.883	1.977
612	Gebruik van goederen en diensten	1.148	1.000	1.500	1.500	1.575	1.654	1.736
614	Subsidies	-	11.000	30.000	30.000	31.500	33.075	34.729
616	Sociale uitkeringen	8.751	11.000	50	50	53	55	58
62	Kapitaal uitgaven	33	40	100	100	105	110	116
620	Inventaris	33	40	100	100	105	110	116
621	Transport middelen	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Lopende Uitgaven

Het Directoraat heeft per juni 2022 een personeelsbestand van 187.

De formatie wordt onderscheiden in:

❖ 5 x dienende in functiegroep 3	❖ 7 x dienende in functiegroep 7
❖ 80 x dienende in functiegroep 4	❖ 4 x dienende in functiegroep 8
❖ 63 x dienende in functiegroep 5	❖ 4 x dienende in functiegroep 9
❖ 23 x dienende in functiegroep 6	❖ 1 x dienende in functiegroep 11

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 187.

Naar geslacht verdelen we het in:

❖ 166 mannen	❖ 21 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	171	91%
Midden kader	functiegroep 7-8	11	6%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	5	3%
Totaal personeelsbestand		187	100%

Ongeveer 5 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten, terwijl een instroom van hoofdzakelijk midden en hoger kader verwachtbaar is.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijke salarissen	13.695.000,00
61002	Vakantie toeslag	1.200.000,00
61003	Overwerk	250.000,00
61004	Bonussen en gratificaties	144.000,00
61012	Detacheringstoelagen	100.000,00
61013	Functionele toelagen	1.256.000,00
61014	Persoonlijke toelagen	104.800,00
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	125.000,00
61017	Waarnemingstoelagen	20.000,00
61023	Vervoersvergoeding	187.200,00
	Totaal	17.082.000,00

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2023 zijn begroot voor **SRD 17.082.000,-**.

611. Sociale Premies**Specificatie Sociale Premies**

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	854.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	854.000
	Totaal	1.708.000

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 1.708.000,-**.

612. Gebruik van goederen en diensten**Specificatie Gebruik goederen en diensten**

Code	Gebruik van Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61208	Binnenlandse Reiskosten	200.000
61209	Binnenlandse Verblijfkosten	75.000
61215	kantoormiddelen (papier,pennen etc.)	5.640
61216	Kopieer	5.000
61217	Drukwerk en grafisch materieel	18.450
61221	Vergaderkosten	14.460
61222	Verbruiksgoederen(cartridge/diskettes)	38.660
61226	Advertenties en Bekendmakingen	8.000
61227	Radio en Tv programma's	5.000
61234	Onderhoud van Gebouwen en Terreinen	10.000
61238	Telefoon	15.000
61246	Verzekering	10.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	27.800
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	80.750
61250	Bewaking	240.000
61251	Voeding	60.000
61253	Vrachtkosten en Portie	20.000
61257	Dienst specifieke Exploitatiekosten	90.000
61263	Overige Algemene kosten	20.640
61279	Medicijnen	12.000
61283	Huur van Voertuigen	163.100
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	124.000
61286	Overige Transport kosten	256.500
	Totaal	1.500.000

Totaal is er in de begroting 2023 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 1.500.000,00**.

614. Subsidies**Specificatie Subsidies**

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61402	Subsidie water	30.000.000,00
Totaal		30.000.000,00

De totale uitgaven voor de Subsidies bedraagt **SRD 30.000.000,00**.

616. Sociale Uitkeringen**Specificatie Sociale uitkeringen**

Sociale zekerheid uitkeringen in natura

Code	Sociale Uitkering	Bedrag in SRD
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000,00
61612	Poliklinische kosten	25.000,00
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	-
61614	Overige Medische Kosten	-
Totaal		50.000,00

De totale uitgaven voor de Sociale uitkeringen bedraagt **SRD 50.000,00**.

620. Inventaris**Specificatie Inventaris**

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor inventaris	21.000,00
62004	Computers	50.000,00
62005	Printers	12.000,00
62009	Technisch gereedschap	17.000,00
Totaal Inventaris		100.000,00

Het totaalbedrag voor inventaris is geschat op **SRD 100.000,00**.

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000****Titel II: Programma's**

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
	Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II Programma's	30.328	62.304	164.102	164.102	66.315	69.447	72.735
13 Wetgeving	-	150	150	150	158	165	174
Institutionele voorziening en wetgeving							
1305 watersector	-	150	150	150	158	165	174
21 Drinkwater Voorziening	30.328	62.154	163.952	163.952	66.158	69.281	72.561
2101 Watervoorziening	7.328	22.700	35.000	35.000	39.000	40.950	42.998
Uitvoering Waterleidingprojecten in het							
2103 Kustgebied en Binnenland	-	11.630	115.690	115.690	23.470	24.644	25.876
2106 Drinkwater Productie Centrum Commewijne	23.000	21.047	13.262	13.262	3.688	3.688	3.688
2108 Water Supply Modernization	-	6.777	-	-	-	-	-

Toelichting 1305: Institutionele voorziening en wetgeving watersector Suriname

De voorbereidingen voor het opzetten van de waterautoriteit Suriname met het doel de ontwikkeling van een integraal watermanagement en beheersplan tezamen met zes andere ministeries, zijn in vergevorderd stadium. De relevante wetten voornamelijk bedoeld voor een verbeterde beheerstructuur van onze waterbronnen zijn:

- ❖ Het wetsontwerp “Toezicht Drinkwaterkwaliteit” (met Memorie van Toelichting);
- ❖ Het wetsontwerp “Grondwaterwet” (met Memorie van Toelichting);
- ❖ Het wetsontwerp “Grondwaterbeschermingsgebieden” (met Memorie van Toelichting).
- ❖ Het wetsontwerp “Waterautoriteit Suriname” (met Memorie van Toelichting)

Bedoelde wetten zijn reeds aangeboden voor behandeling in De Nationale Assemblée (DNA) en geëvalueerd zullen worden.

De opstart en exploitatiekosten van de waterautoriteit zijn in 2023 geraamd op **SRD 150.000,00**.

Toelichting 2101: Watervoorziening

- a) Deze maatregel heeft tot doel het uitbreiden van distributienetten, het opzetten van nieuwe waterleiding installaties, etc. met als uiteindelijk doel, eenieder van goed en gezond drinkwater te voorzien.

Maatregelen:

- ❖ Het boren en ontwikkelen van nieuwe bronnen.
- ❖ Uitbreiden van zuiveringsinstallaties en rein wateropslag.
- ❖ Aanschaffen van pompen en/of onderdelen.
- ❖ Aanschaf rein watertanks.
- ❖ Bouwen van platformen voor rein watertanks.
- ❖ Aankopen van P.V.C.-buismaterialen en hulpstukken.
- ❖ Aankopen van stalenbuizen en hulpstukken.
- ❖ Verzwaren van de elektrische installaties.
- ❖ Aanleggen van distributienetten.
- ❖ Opzetten van waterleiding installaties.
- ❖ Leggen van transport en dienstleidingen.
- ❖ Aanschaffen van voertuigen.

De volgende projecten zullen als volgt worden uitgevoerd

WATERVOORZIENING				
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING IN SRD	PERIODE	
			BEGIN	EIND
1	<u>LOPENDE PROJECTEN</u>			
A	NW LOMBE/MOEJEKI/KAPASIKELE BUDGET OM EVENTUALITEITEN (BESTEKWIJZIGINGEN) I.V.M. DE OVERSTROMINGEN IN HET DORP OP TE KUNNEN VANGEN	500.000,00	JAN	FEBR
	SUBTOTAAL	500.000,00		
WATERVOORZIENING				
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING IN SRD	PERIODE	
			BEGIN	EIND
2	<u>ALGEMEEN</u>			
	AANKOOP EN AANLEGGEN VAN WATERLEIDINGBUIZEN EN HULPSTUKKEN T.B.V. TRANSPORT- EN DISTRIBUTIELEIDINGEN DISTRIBUTIELEIDINGEN VOOR PARA, MAROWIJNE, SIPALIWINI EN BROKOPONDO	2.000.000,00	JAN	DEC
	AANSCHAFFEN VAN EEN KLEINE WELL DRILL	415.000,00	APR	
	AANSCHAFFEN VAN EEN WATERTRUCK MET EEN CAPACITEIT VAN 20 M3	2.000.000,00	MEI	
	SUBTOTAAL	4.415.000,00		

WATERVOORZIENING				
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING IN SRD	PERIODE	
			BEGIN	EIND
3	SIPALIWINI			
	STOELMANSEILAND			
	REHABILITEREN EN AANPASSEN (INWONERSTAL ± 699)	4.700.000,00	APR	MEI
	ASIDONHOPO			
	REHABILITATIE (± 293 INWONERS)	2.800.000,00	AUG	OKT
	DONDERSKAMP			
	AANPASSINGEN OP DE DRINKWATERINSTALLATIE IN GROTE LIJNEN: NIEUWE BRON, AANGEPASTE ELECTRIFICATIE EN TOREN OPSLAG	4.800.000,00	APR	JUN
	BENDEKONDRE EN AKISIAMAUI			
	ALGHELE REHABILITATIE VAN DEZE DRINKWATERINSTALLATIES	5.000.000,00	MEI	JULI
	NW. AURORA/ PIKIN SLEE/ ABENASTON			
	UPGRADEN VAN DE ELEKTRIFICATIE VAN DEZE DRINKWATERINSTALLATIES NAAST DE AANWEZIGE GENERATOREN ZULLEN DEZE INSTALLATIES OOK VAN ZONNE - ENERGIE WORDEN VOORZIEN	1.485.000,00	JUN	AUG
	PUKETIE			
	BOUWEN VAN EEN NIEUWE DRINKWATERINSTALLATIE BESTAANDE UIT: 1. GRONDWATER INNAME, 2. ZUIVERING, 3. OPSLAG OP DE GROND, 4. OPSLAG OP DE TOREN, 5. BOUWEN VAN EEN TOREN, 6. DISTRIBUTIE	4.500.000,00	JUL	SEPT
4	MAROWIJNE			
	BIGISTON			
	UPGRADEN VAN BESTAANDE FACILITEIT INBEGREPEN ZONNE - ENERGIE OPSTELLING, ZUIVERING, TOREN OPSLAG EN UITBREIDEN VAN DISTRIBUTIE NET	2.800.000,00	SEPT	OKT
SUBTOTAAL		26.085.000,00		

WATERVOORZIENING				
5	DOOR (EXTERNE) DIENSTVERLENERS OP WATERINSTALLATIES TE VERZORGEN NAZORG			
	ZIE TERMS OF REFERENCE" NAZORG DRINKWATERINSTALLATIES BINNENLAND"	1.000.000,00		
6	ALGEMEEN			
	VERVANGING EN AANPASSINGEN OP BESTAANDE INSTALLATIES BINNENLAND	1.500.000,00		
	KOSTEN INSTANDHOUDING VERZORGINGSGBIEDEN	1.500.000,00		
SUBTOTAAL		4.000.000,00		
	TOTAAL (NR 1 T/M 6)	35.000.000,00		

b) In standhouden van de waterleidingbedrijven zodat de continuïteit van de drinkwatervoorziening in de kustvlakte en het binnenland gegarandeerd is.

Maatregelen:

- ❖ Het servicen en repareren van diverse motoren.
- ❖ Het repareren van leidingwerken uitgevoerd in staal, ijzer en p.v.c.
- ❖ Het repareren en onderhouden van diverse stalen- en betonnen filters op de diverse waterleidingbedrijven en - systemen.
- ❖ Het aanschaffen van filtermateriaal, wearingparts zoals: kammen, kettingen, bushings, bearings, belts, vervangen/aanvullen van filter medium (grind, zand, schelpen).
- ❖ Het doen verrichten van las-, draai- en slijpwerken t.b.v. de diverse bedrijven en systemen
- ❖ Het plegen van onderhouds- en reparatiewerken op de diverse distributienetten van de Dienst, reparatie van beluchtingen, rein watertanks en filters.
- ❖ Onderhoud van drinkwaterinstallaties in het binnenland.
- ❖ Aankoop van diverse Elektra- en waterleiding materialen en hulpstukken, pompen.
- ❖ Vervangen van pompen
- ❖ Verzwaren van distributienetten (vervangen van kleine afmetingen (Ø2") door grotere (Ø3" of Ø4"))

De aangekochte materialen en de te verrichten werkzaamheden zijn voor de diverse stations alsook de distributienetten bestemd. De aankoop van de materialen en het uitvoeren van diverse werkzaamheden moeten ervoor zorgen dat de continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe gegarandeerd is.

De kosten voor deze maatregel zijn geraamd op **SRD 35.000.000,00**.

Toelichting 2103: Uitvoering waterleidingprojecten in het kustgebied en binnenland

Dit behelst het project dat via een staatslening wordt gefinancierd vanuit de KBC-bank België. Het project beoogt het voorzien van drinkwater voor minimaal 9 dorpen en MINI hydro-elektriciteit voor 3 dorpen in Boven Suriname.

Voorcontract ter waarde van 3.2 miljoen euro getekend op 14 april 2020 met opdracht tot betaling voorschot van 250.000,- euro. Voorschot van 250.000,- euro is betaald in juni 2020 aan BOSAQ. Formele goedkeuring door de minister van Financiën van Suriname via een brief aan BOSAQ op 15 mei 2020. Contract tussen BOSAQ en het ministerie van NH getekend ter waarde van 3.2 miljoen euro op 6 juni 2020 tegen een rentepercentage van 2,1% per jaar en een looptijd van 5 jaar. Eerste contract gelegd met de huidige regering, juni 2021, ter voorstelling van dit project. Mondelinge toezegging verkregen van de President. Goedkeuring Credendo - Belgische staatsverzekeraar-14 juli 2020. Goedkeuring KBC in de maand juli 2020. In het dienstjaar 2023 zal er een bedrag van Euro 1.833.593,75 worden getrokken uit de lening voor BOSAQ.

Voor verdere verbetering van de drinkwatervoorziening in het binnenland is er een grant afkomstig van de Belgische stichting G-STIC voor een bedrag van Euro 1.833.593,75.

De raming in 2023 voor dit programma is **SRD 115.690.000,00**.

Toelichting 2106: Drinkwaterproductie centrum Commewijne

Op 26 januari 2016 is er een overeenkomst gesloten tussen het Ministerie van NH (NV SWM) en de Vlaamse Maatschappij voor watervoorziening inzake de realisatie van een drinkwater productiecentrum te Commewijne beter genoemd het Waterproductiecentrum Commewijne (WPC). Het oppervlaktewater uit de Suriname rivier zal door de Belgische Watergroep behandeld worden. De planning voor 2023 voor N.V. S.W.M. is gericht op de volgende activiteiten:

- ❖ Betalen van Watergroep na oplevering (€ 400.056,00)
- ❖ Onderhoud van de DPC en de training van manschap in huis voor het onderhoud en eventuele reparaties. (€ 165.000,00)

De totale raming in 2023 voor deze beleidsmaatregel is SRD 13.261.864,32 afgerond op **SRD 13.262.000,00**.

Tabel 2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Water				
Watervoorziening	Meer bewoners (huishoudens) voorzien van goed en gezond drinkwater.	rehabilitatie c.q. modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland	rehabilitatie c.q. modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland	Verbetering van de drinkwater voorziening
	De waterleidingbedrijven zodanig toe te rusten, zodat de diverse stations goed en gezond drinkwater kunnen distribueren in de verschillende dorpen in het binnenland.	Vervanging van oude leidingen en aankoop van materialen voor nieuwe aansluitingen	Vervanging van oude leidingen en aankoop van materialen voor nieuwe aansluitingen	Continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe. Optimale distributie drinkwatervoorziening. Optimale brandstof voorziening waterleidingstations en voertuigen.
		Instaleren van 3 waterzuiverings installaties incl. platvormen	Instaleren van 2 waterzuiverings installaties incl. platvormen	Instaleren van 2 waterzuiverings installaties incl. platvormen
				Concept waterwetten goed gekeurd. Implementatie stappenplan IWRM.
Watervoorziening projecten kustgebied en binnenland	Het project dat met donorfinanciering uitgevoerd zal worden moet ertoe leiden, dat het dure, gezuiverde water zonder al te grote verliezen bij de consument komt.	Verbetering van de drinkwater Voorziening. Project is afgerond.	Verbetering van de drinkwater Voorziening.	Verbetering van de drinkwater Voorziening.
Drinkwaterproductie centrum Commewijne	Om de drinkwatervoorziening van het District Commewijne te verbeteren	Grondaanschaf geregeld en project design afgerond. Ophogen en Funderen, Levering Leidingmaterialen, Leggen Leidingmaterialen en Betalen aan Watergroep.	Oplevering drinkwater productie centrum Commewijne	Betaling 1 jaar na voorlopige oplevering bij de definitieve oplevering. Begeleiding bij exploitatie gedurende 5 jaren.
			Aanvang werkzaamheden	Aanvang werkzaamheden

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1000

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	-	11.635	115.695	5	5	5
	52 Donormiddelen	-	-	58.675	-	-	-
	52212 Overige donaties	-	-	58.675			
	53 Niet Belastingmiddelen	-	5	5	5	5	5
	Overheidswaterleidingbedrijven						
	53103 in de Districten	-	5	5	5	5	5
	54 Leningen	-	11.630	57.015	-	-	-
	54101 IDB (Lening SWM)	-	-	-	-	-	-
	54110 KBC Bank	-	11.630	57.015	-	-	-

Toelichting Middelen**❖ 53103- Overheidswaterleidingbedrijven in de districten**

Uitgaande van het aantal geregistreerde aansluitingen op de diverse distributienetten van de dienst, met uitzondering van de overgedragen gebieden Wanica-West en Nickerie – West, aan de N.V. S.W.M zal de raming ten behoeve van het dienstjaar 2023 met inachtneming van het huidig tarief, c.a. **SRD 5.000,00** moeten bedragen.

❖ 52212 – Overige donaties

Deze donatie heeft te maken met een Grant die ontvangen zal worden van het Belgische Stichting G-STIC ten behoeve van drinkwatervoorziening voor het Binnenland.

Dat project is geraamd over het dienstjaar 2023 voor een bedrag van Euro 1.833.593,75 omgerekend tegen de Centrale bankkoers van SRD 32,- komt het op een bedrag van **SRD 58.675.000,00**.

❖ 54110 – Lening KBC Bank

Deze lening heeft te maken met het project “drinkwatervoorziening voor Boven-Suriname”

Dat project is geraamd over het dienstjaar 2023 voor een bedrag van Euro 1.781.718,75 omgerekend tegen de Centrale bankkoers van SRD 32,- komt het op een bedrag van **SRD 57.015.000,00**.

Titel IV: Parastatalen**Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M)****Doel van de parastatale instelling**

Volgens de Statuten van de naamloze vennootschap N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (SWM) d.d. 03 april 1979 heeft de vennootschap ten doel:

- Het aanleggen en het exploiteren van waterleidingbedrijven in Suriname;
- Het aanleggen en onderhouden van installaties voor de distributie van water;
- Het bevorderen en het doen van onderzoekingen ter verzekering van de drinkwatervoorziening in Suriname;
- Het verrichten van alle handelingen welke met het voorgaande in de ruimste zin geacht kunnen worden in verband te staan, daaruit voortvloeien of daaraan bevorderlijk zijn;
- Voorts het deelnemen in of het samenwerken met of het voeren van de Directie over andere ondernemingen of instellingen met een gelijk of aanverwant doel.

Voor de prioriteiten met betrekking tot de drinkwatervoorziening wordt verwezen naar pagina 74 e.v. van het Ontwikkelingsplan 2017 – 2021 alsmede het Regeerakkoord 2020-2025. Leidraad bij de verdere ontwikkeling en verbetering van de drinkwatervoorziening is het Suriname Water Supply Master Plan 2011- 2024 (SWMP), welke door de overheid noodzakelijk is geacht om de nodige investeringen voor de toenemende drinkwaterbehoefte in geheel Suriname tot en met 2024 te bepalen. Voor de drinkwatervoorziening in de kustvlakte zijn de totale kosten geraamd op USD 253 miljoen (prijspeil 2011). Diverse van de in het SWMP geïdentificeerde projecten zijn uitgevoerd, terwijl andere in uitvoering dan wel in voorbereiding zijn (zie ook de tabel op pagina 3 e.v.). Voor de goede orde wordt hier opgemerkt dat er binnenkort een upgrading zal plaatsvinden van het SWMP.

De geplande investeringen, zoals voorzien in het SWMP, zullen moeten resulteren in een verhoging van de productiecapaciteit in de kustvlakte van 5.800 m³/uur (in 2011) naar 11.000 m³/uur (in 2024), dit om de toenemende behoefte t/m 2024 te kunnen dekken. In de distributiesfeer zullen de investeringen leiden tot het transporteren en distribueren van het geproduceerde water naar de klant onder voldoende waterdruk (minimaal 6 mwk) en een Non Revenue Water van maximaal 25%.

DIRECTORAAT ENERGIE

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x 1000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	51.670	53.613	66.762	66.762	70.100	73.605	77.285
61	Lopende uitgaven	51.670	53.575	66.337	66.337	69.654	73.137	76.793
610	Lonen en Salarissen	19.996	20.774	30.852	30.852	32.395	34.014	35.715
611	Sociale Premies	1.395	1.751	3.085	3.085	3.239	3.401	3.571
612	Gebruik van goederen en diensten	917	1.000	2.350	2.350	2.468	2.591	2.720
614	Subsidies	29.363	30.000	30.000	30.000	31.500	33.075	34.729
616	Sociale uitkeringen	-	50	50	50	53	55	58
62	Kapitaal uitgaven	-	38	425	425	446	469	492
620	Inventaris	-	38	100	100	105	110	116
621	Transport middelen	-	-	325	325	341	358	376

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Lopende Uitgaven

De formatie wordt onderscheiden in:

❖ 12 x dienende in functiegroep 3	❖ 14 x dienende in functiegroep 8
❖ 196 x dienende in functiegroep 4	❖ 2 x dienende in functiegroep 9
❖ 91 x dienende in functiegroep 5	❖ 1 x dienende in functiegroep 10
❖ 23 x dienende in functiegroep 6	❖ 1 x dienende in functiegroep 11
❖ 5 x dienende in functiegroep 7	❖ 1 x OD

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 346

Naar geslacht verdelen we het in:

- ❖ 311 mannen
- ❖ 35 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	322	93%
Midden kader	functiegroep 7-8	19	5%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	5	1%
Totaal personeelsbestand		346	100%

Ongeveer 5 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten.

Gelet op de huidige ontwikkelingen in de sector is er een instroom van hoofdzakelijk hoger kader verwachtbaar. Gevolgd door personeel t.b.v. de bediening en onderhoud van de waterleidingstations in de districten en het binnenland en technisch georiënteerd kader alsook midden- en hoger kader.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijke salarissen	23.065.000,00
61002	Vakantie toeslag	2.000.000,00
61003	Overwerk	300.000,00
61004	Bonussen en gratificaties	300.000,00
61012	Detacheringsstoelagen	250.000,00
61013	Functionele toelagen	4.350.000,00
61014	Persoonlijke toelagen	200.000,00
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	195.000,00
61020	Telefoon vergoeding	1.000,00
61021	Representatie vergoeding	15.000,00
61023	Vervoersvergoeding	15.000,00
61024	Overige Vergoedingen	161.000,00
	Totaal	30.852.000,00

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2023 zijn begroot voor **SRD 30.852.000,-**.

611. Sociale Premies

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	1.542.500,00
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	1.542.500,00
	Totaal	3.085.000,00

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 3.085.000,-**.

612. Gebruik van goederen en diensten

Specificatie Gebruik goederen en diensten

Code	Gebruik van Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61208	Binnenlandse Reiskosten	152.000,00
61209	Binnenlandse Verblijfkosten	208.750,00
61215	kantoormiddelen (papier,pennen etc.)	97.547,00
61216	Kopieer	488,00
61222	Verbruiksgoederen(cartridge/diskettes)	106.062,00
61226	Advertenties en Bekendmakingen	2.700,00
61234	Onderhoud van Gebouwen en Terreinen	120.000,00
61236	Vuilnis en Reinigings Diensten	4.800,00
61240	Water	12.000,00
61241	Electriciteit	35.000,00
61246	Verzekering	5.000,00
61247	Schoonmaak	51.950,00
61248	Gereedschappen en Apparatuur	137.813,00
61250	Bewaking	528.000,00
61251	Voeding	190.800,00
61263	Overige Algemene kosten	300.000,00
61279	Medicijnen	46.875,00
61283	Huur van voertuigen	205.753,00
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	144.462,00
	Totaal	2.350.000,00

Totaal is er in de begroting 2023 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 2.350.000,00**.

614. Subsidies

Toelichting Subsidies

Ongeveer 149 dorpen in het binnenland worden voorzien worden van brandstof en smeermiddelen. Het goed is te vermelden dat vijf (5) dorpen voorzien zijn van 24 uur stroom. Per maand is er 218.000 liters diesel, 59.317 liters gasoline, 140 pails smeerolie en 123 karton nautilus nodig. Voor alle districten zijn de kosten voor brandstof en smeermiddelen gecalculeerd op SRD 80.649.000,00 voor het dienstjaar 2023.

Specificatie Subsidies

149 dorpen	Diesel/ liters	Gasoline/ liters	Smeerolie/ Pail	Nautilus/ Karton
Per maand	50000	40000	102	100
Per jaar	600000	480000	1224	1200
Gemiddeld kostprijs SRD	19,67	24,56	2.000,00	3.300,00
Totaal in SRD	11.802.000,00	11.788.800,00	2.448.000,00	3.960.000,00
Degreasing fluid (wasolie)				-
Coolant				1.200,00
Hi temp. Grease				-
Totaal uitgave op jaarbasis				30.000.000,00

De totale uitgaven voor de Subsidies in 2023 bedraagt **SRD 30.000.000,00**.

616. Sociale Uitkeringen

Toelichting Sociale uitkeringen

Sociale zekerheid uitkeringen in natura

Code	Sociale Uitkering	Bedrag in SRD
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000,00
61612	Poliklinische kosten	25.000,00
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	-
61614	Overige Medische Kosten	-
Totaal		50.000,00

De totale uitgaven voor de Sociale uitkeringen in 2023 bedraagt **SRD 50.000,00**.

620. Inventaris**Specificatie Inventaris**

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoor inventaris	20.000,00
62004	Computers	50.000,00
62005	Printers	20.000,00
62009	Technisch gereedschap	10.000,00
Totaal Inventaris		100.000,00

Het totaalbedrag voor inventaris is geschat op **SRD 100.000,00**.

621. Transportmiddelen

Dit zal besteed worden voor de aankoop van 2 korjalen ten behoeve van de dienst.

Code	Omschrijving	Hoeveelheid	Eenheidsprijs	Bedrag in SRD
62108	Korjaal 47 voet	1	137.500,00	137.500,00
62108	Korjaat 52 voet	1	187.500,00	187.500,00
TOTAAL				325.000,00

Het totaalbedrag voor transportmiddelen over het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 325.000,00**.

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	6.955	207.052	743.677	399.021	319.391	237.274	249.138
	13 Wetgeving	684	17.399	21.128	21.128	22.184	23.294	24.458
	Energie autoriteiten							
	1306 Suriname	684	17.399	21.128	21.128	22.184	23.294	24.458
	22 Energievoorziening	6.271	182.653	718.549	373.893	293.007	209.571	220.049
	2201 Energievoorzieningen	4.229	16.000	16.000	16.000	16.800	17.640	18.522
	Openbare Straat							
	2202 Verlichting	2.042	7.000	38.591	38.591	40.521	42.547	44.674
	2205 Renewable Energy	-	159.653	663.958	319.302	235.686	149.384	156.853
	41 Subsidie	-	7.000	4.000	4.000	4.200	4.410	4.631
	Bijdrage aan Dienst							
	4113 Energievoorziening	-	7.000	4.000	4.000	4.200	4.410	4.631

Toelichting 1306: Energie Autoriteit Suriname

Met de aanneming en afkondiging van de Wet Energie Autoriteit Suriname en de Elektriciteitswet 2016, heeft de overheid de eerste stappen gezet in het proces van herstructurering van de energievoorziening sector. Het belang van betrouwbare energievoorziening wordt reeds in de Grondwet onderschreven. Energie, dus ook elektriciteit, is in de grondwet als een van de basisbehoeften genoemd ten aanzien waarvan de Staat omstandigheden behoort te scheppen waardoor optimale bevrediging kan worden verkregen. Als reactie op de economische problemen waarmee Suriname thans anno 2021 wordt geconfronteerd, dient de regering ook prioriteit te geven aan de herstructurering van de elektriciteitssector. In de Elektriciteitswet zijn drie doelstellingen vastgelegd om de prestaties en duurzaamheid in de sector te verbeteren. Deze doelstellingen zijn:

- ❖ **Verbetering van de beschikbaarheid van elektriciteit**
- ❖ **Zorgen voor de betaalbaarheid van de levering**
- ❖ **Verhogen van de milieukwaliteit**

Gezien de cruciale en centrale rol welke de EAS speelt binnen de energiesector van Suriname is het van belang dat de opstart en operationalisering van dit orgaan langs twee sporen gefaseerd wordt uitgevoerd in 2023. Hiertoe is reeds in 2021 een aanvang meegemaakt:

- ❖ Een institutionele opstart: hierbij zal de nadruk vooral gelegd worden op zaken als de governance structuur, functiehuis, begroting en financiering, zichtbaarheid, huisvesting en het aantrekken en trainen van personeel.
- ❖ Een functionele opstart: de functionele opstart van de EAS richt zich vooral op de uitvoering van haar wettelijk voorgeschreven taken en verantwoordelijkheden. Met name zal de focus liggen op de samenstelling en implementatie van het Elektriciteit Sector plan (ESP), afkondiging en implementeren van de noodzakelijk staatsbesluiten, overname van het installateurbestand en toezicht op de herstructurering van de EBS conform de wet.

Dit twee sporen beleid zal zich vooral vertalen in een duidelijke en transparante gefaseerde planning in 2023 waarbij het kan voorkomen dat twee fasen tegelijkertijd worden opgestart of kort na elkaar. Met betrekking tot de fasen zijn de volgende geïdentificeerd:

- ❖ Fase 1 – Opstart en operationalisering EAS
- ❖ Fase 2 – Elektriciteit Sector Plan (ESP) samenstelling en implementatie
- ❖ Fase 3 - Effectuering kritische randvoorwaarden voor werking EAS en wetgeving

Nr.	Omschrijving	Bedrag in SRD	Percentage
1	IDB - Lening SU-L1055	16.627.905,00	79%
2	Dotatievoorziening uit het elektriciteitsstarief	4.500.095,00	21%
Totaal		21.128.000,00	100%

De additionele operationele kosten van EAS en de kosten voor het opstellen van het ESP voor 2023 zijn geraamd op **SRD 21.128.000,00**.

Toelichting 2201: Energievoorziening

Doel:

- A. Het opzetten en reviseren van de elektrische centrales en de distributienetten middels vervanging van het bestaande aluminium distributienet door amka kabel, die minder storingen op het net veroorzaakt en beter bestand is tegen blikseminslag. Verder zullen de distributienetten van de dorpen die niet ver van elkaar liggen gekoppeld worden om de efficiëntie te verbeteren. In het kader van het zonne-energieproject met India is het upgraden van de bestaande elektrische centrales een dringende vereiste.

Maatregelen:

- ❖ Aankoop van kabel c.q. lijnmateriaal voor de bouw van koppelnetten.
- ❖ Aankoop van dieselaggregaten
- ❖ Aankoop van opvoertransformatoren.

De hiernavolgende projecten zullen vanwege het decentralisatieproces als volgt worden uitgevoerd:

ENERGIEVOORZIENING					
NR.	DISTRICT SIPALIWINI	OMSCHRIJVING PROJECT	DOEL	UITVOERINGSPERIODE	RAMING
1	Futuna, Botopasi, Dan, Kambaloea, Manlobi, Massiakreek, Dawme, Heikununu, Toemaipa, Padalafanti, Semoisi en Granslee	Vervanging en uitbreiding van het bestaande aluminium distributie-net door amka kabel die minder storingen op het net veroorzaakt en beter bestand is tegen bliksem inslag.	Klustering van de dorpen en reviseren op het net	De Uitvoering zal in het jaar 2023 plaatsvinden (januari t/m december)	8.579.108,25
TOTAAL					8.579.108,25

Deze beleidsmaatregel dekt verder nog de volgende activiteiten:

- B. Het vervangen en het in standhouden van elektrische centrales van 135 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweegbrengt.
- ❖ Aankoop van servicemateriaal zoals: lucht, smeerolie- en dieselfilters
 - ❖ Aanschaffen van chargers, hulpwerktuigen etc.
 - ❖ Aanschaffen van lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud.
 - ❖ Aankoop van radiator, brandstofpomp, waterpomp, smeeroliepomp, opvoerpomp, turbo, injector, fan belt en machinekop

Het bedrag voor component B is geraamd op **SRD 7.420.891,75**.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn in het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 16.000.000,00**.

Toelichting 2202: Openbare straatverlichting

Doel: Het verlichten van de straten en of wegen van de woonwijken in Paramaribo en omgeving, de districten en het binnenland in verband met het verminderen van de criminaliteit.

In 2020 is reeds gestart met het aanschaffen en plaatsen van 2500 straatlampen. In 2023 zullen de volgende maatregelen worden getroffen:

- ❖ Het aanschaffen van straatverlichting armaturen.
- ❖ Het onderhouden van de reeds bestaande verlichtingspunten.
- ❖ Het plaatsen van straatverlichting in nieuwe woonwijken.
- ❖ Het illumineren van de diverse locaties van de overheid op hoogtijdagen in de stad, districten en het binnenland.
- ❖ Stroomverbruik straatverlichting Suriname

LOCATIE	Aantal hoeveelheid	OMSCHRIJVING	BEDRAG IN SRD
Binnenland	3000	Led armateuren 40W	19.027.500,00
Paramaribo	910	Led armateuren 40W	5.771.675,00
Randdistricten	815	Led armateuren 40W	5.169.137,50
	4726	Bracket	7.112.630,00
	4726	Tyco fotocel	1.509.957,00
TOTAAL			38.590.899,50

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn in het dienstjaar 2023 geraamd op SRD 38.590.899,50 afgerond op **SRD 38.591.000,00**.

Toelichting 2205: Renewable Energy

Deze beleidsmaatregel is gericht op het uitvoeren van activiteiten ter ontwikkeling en benutting van hernieuwbare energiebronnen. Met deze energiebronnen zal in het bijzonder het Binnenland van elektriciteit worden voorzien. “

In maart 2021 zijn in het kader van het GEF-project “Development of Renewable Energy, Energy Efficiency and Electrification of Suriname” gefinancierd via de IDB, gestart met de implementatie van twee componenten te weten:

- 1) Een windatlas t.b.v. een windenergie haalbaarheidsstudie (Strengthening of regulatory and institutional framework to implement RE and EE technologies). In mei 2021 is gestart met meten van windkrachten en andere weer invloeden over de gehele kustvlakte van Suriname en duurt tot mei 2022. Het doel van deze is het verzamelen van informatie voor het formuleren van een windatlas waarmee een wind- energiekaart zal worden gebracht.
- 2) Pilot mini zone-panelen netwerk te Godo-holo (Implementation of pilots for on-grid and rural electricity supply using RETs). In juli 2021 is er een begin gemaakt van het opzetten van het mini-zonnepanelen netwerk te Godoholo. In 2022 zal de oplevering plaatst vinden van het geheel hybride netwerk ten behoeve van het voorzien van 1x24 uur energie te Godoholo. De geraamde kosten voor het totale project voor 2022 zijn geraamd op US\$ 1.900.000,00. (Een miljoen negenhonderdduizend Amerikaanse Dollars)

Als uitvloeisel van ons lidmaatschap van de ISA (International Solar Alliance), een initiatief van de Indiase en Franse Presidenten waar zonne-energie centraal staat, is er een creditline t.b.v. duurzame energieprojecten ter waarde van USD 35.8 miljoen toegezegd door India aan Suriname. In dit kader is reeds door deskundigen van DEV-data verzameld van 50 dorpen in het binnenland waar op basis van de Indiase creditline solar panelen en netwerken zullen worden geïnstalleerd. Hiermee wordt 24/7 elektrificatie voor de dorpsgemeenschappen gerealiseerd. Voor 2023 is het beleid er ook op gericht om ook de overige dorpen en woongemeenschappen in het traject van 24/7 elektrificatie op te nemen. De geraamde kosten voor 2023 zijn US\$ 1,5 miljoen.

Het beleid van het ministerie is erop gericht om de stroomvoorziening aan de 50 dorpen in de districten Marowijne-Oost, Brokopondo en Sipaliwini structureel op te lossen en deze van 1x24u stroom te voorzien door het uitvoeren van het Micro-grid project met Sinohydro Corporation Limited. De uitvoering van dit project moet resulteren in een structurele oplossing voor de brandstofvoorziening aan de dorpen.

Omschrijving	Bedrag in SRD
IDB grant	32.000.000,00
India creditline	33.525.000,00
Powerchina	203.776.752,36
Overheidsbijdrage	50.000.000,00
Totaal bedrag 2023	319.301.752,36

Het totaal geraamd bedrag is SRD 319.301.752,36 afgerond **SRD 319.302.000,-** ..

Toelichting 4113: Bijdragen aan Dienst Energievoorziening

De Regering streeft ernaar om te garanderen de toegang tot elektrificatie aan de totale bevolking. Voor het monitoren en het betaalbaar stellen van elektriciteit voor de bewoners in het binnenland, zal er een upgrading plaatsvinden van de Dienst Elektrificatie Voorziening (D.E.V.). Deze upgrading omvat o.m. Institutionele versterking voor het dekken van de operationele kosten van de dienst. Voorts zal er een elektronische monitoring en communicatiesysteem worden opgezet, waarbij internetverbinding nodig zal zijn voor de monitoring van onze centrales en telefoontoestellen voor de dienstverlening.

Het totaal geraamd bedrag voor deze maatregel is **SRD 4.000.000,00**.

Tabel 2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Energie				
<i>Energie-voorziening</i>	Uitbreiding van het distributienet	DEV heeft het voornemen om het zonnepaneel project in samenwerking met Power China in de 1ste fase uit te voeren in 2 geselecteerde dorpen in Boven-Suriname nl. Guyaba en Pikinslee. Alsook herstel van het Electrische Netwerk en reparatie van de machines in de dorpen waar DEV een centrale heeft.	1. Dit jaar denkt men het volgende te realiseren : - Het slopen en uitbreiden van het distributie-net te Dangogo, Futunukaba, Semoisie, Corneliskondre, Asidohopo, Duwatra en Ping Ping. - Solar Projecten in de dorpen Galibi, Drietabiki en Godo Olo. 2. DEV heeft het voornemen om het zonnepaneel project in samenwerking met India in de 1ste fase uit te voeren in 50 geselecteerde dorpen in Boven Marowijne en de regio Coppename. Alsook herstel van het Electrische Netwerk en reparatie van de machines in de	1. Het slopen en uitbreiden van de dorpen t.w.: Abenaston, Lokaloka, Sangamasoesa, Kishai, Sabengdoemi. 2. Solar Projecten : Twee met Powerchina in de dorpen Gengeston tot en met New Aurora
	Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales van 128 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.	Koina Kondre en omgeving te laten voorzien van elektriciteits die op het EBS net zal worden aangesloten.		Optimale energievoorziening aan de leefgemeenschappen in het Binnenland. Werken aan efficiëntie binnen het proces van energie voorziening in het binnenland
<i>Openbare straatverlichting</i>	Het reviseren van de schakelborden.	Implementatie plaatsing Cobra headlampen t.b.v. straatverlichting in het binnenland + kustgebied	Elektrificeren van diverse locaties en	Elektrificeren van diverse locaties en
			Illumineren van diverse objecten	Illumineren van diverse objecten
<i>Elektrische centrales Binnenland</i>	Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales van 128 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.	Revisie van schakelborden in diverse dorpen in het binnenland	aanschaf servicemateriaal zoals: lucht- , smeerolie- en dieselfilters, lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud	
		Regulier services van de lichtaggregaten		
<i>Renewable Energy (Zonne-, Hydro -, en Wind energie</i>	Concentratie op uitvoeren van projecten die betrekking hebben op hernieuwbare energie bronnen in het binnenland gefinancierd	Geen realisatie projecten.	Uitvoering van zonne-energie project te Godo olo en plaatsen van 6 windmasten	Opzetten van tenminste twee zonne energie installaties in het Binnenland. Samenstellen Windmap
				Energie profiel dorpen en productie wind- energie- kaart

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1000

Titel III: Middelen begroting							
0 Dienstjaar: 2023		Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	837.952	1.722.020	5.195.037	5.390.248	5.561.674	5.682.905
	52 Donormiddelen	-	5.159	32.000	-	-	-
52200	Energievoorzieningen (IDB Grant)	-	5.159	32.000	-	-	-
	53 Niet Belastingmiddelen	837.952	1.545.739	4.909.107	5.154.562	5.412.290	5.682.905
53014	Dividend Staatsolie	837.441	1.540.433	4.904.000	5.149.200	5.406.660	5.676.993
53100	Verhuur van landsgebouwen en toebehoren	447	580	604	634	666	699
53104	Overheidselektrische bedrijven in de Districten	65	2	3	3	3	3
53179	Dotatievoorziening uit het elektriciteitstarief	-	4.724	4.500	4.725	4.961	5.209
	54 Leningen	-	171.122	253.930	235.686	149.384	-
54002	India Creditline	-	16.124	33.525	22.350	22.350	-
54101	IDB SU-L1055	-	16.628	16.628	11.175	11.175	-
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	-	138.370	203.777	202.161	115.859	-

Toelichting Middelen**❖ 53014- Dividend staatsolie**

De bijdrage aan de overheidsbegroting 2023 wordt geschat op ca. US\$ 159,5 miljoen, bestaande uit US\$ 40 miljoen aan slotdividend en US\$ 119,5 miljoen als dividend. De gemiddelde referentieprijs per barrel voor NYH 1.0% S is US\$ 84 en een gemiddelde goudprijs van US\$ 1.700,00 per Toz. De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 4.904.000.000,-**.

❖ 53100- Verhuur van landsgebouwen en toebehoren

Hieronder vallen de ontvangsten voor het verhuren van een loods van Dienst Elektrificatie Voorziening aan de pindakaas fabriek. De huur per maand bedraagt USD 2.250,00.

De raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 603.450,00 afgerond op **SRD 604.000,00**.

❖ 53104- Overheidselektriciteitsbedrijven in de districten

Hieronder worden de ontvangsten van leges en bestekken opgenomen.

De raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 3.000,00**.

❖ 53179 – Dotatievoorziening uit het elektriciteitstarief

Dotatievoorziening conform artikel 4 lid 6 van het Staatsbesluit van 12 juli 2021, ter uitvoering van de artikelen 17, 18 en 20 van de Elektriciteitswet 2016 (SB 2016 no. 42) voor dekking van de kosten voor beheer en regulering, zijnde een bedrag van SRD 0,01 per kilowattuur in rekening te brengen aan afnemers geleverde elektriciteit. Op jaarbasis komt dit neer op een toewijzing van ongeveer SRD 13.268.000,00. De raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 4.500.095,00 afgerond op **SRD 4.500.000,00**.

❖ 52200- IDB Donor:

Voor het dienstjaar 2023 is de IDB-bijdrage voor het renewable energy project geraamd op US\$ 1.000.000,00 omgerekend is dat **SRD 32.000.000,00**.

❖ 54002 - INDIA Credit Line Lening:

Voor het solar project betreffende de 24/7 elektrificatie van de dorpen in het binnenland wordt verwacht dat US\$ 1.047.656,25 omgerekend **SRD 33.525.000,00** zal worden getrokken uit de credit van India ad US\$ 20 miljoen.

❖ 54101 – IDB SU-L1055 Lening

De IDB-Lening met code SU-L1055 getiteld ‘Consolidating a Sustainable Energysector’, waarvan een totaalbedrag van USD 2 miljoen is gereserveerd voor de opstart en operationalisering van de EAS. De lening heeft een looptijd tot 2024. Het bedrag dat uit deze lening getrokken zal worden voor het dienstjaar 2023 is begroot op **SRD 16.628.000,00**.

❖ 54110– Overige Ontvangen Leningen

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen als verantwoordelijke voor de energie- en watervoorziening in Suriname, geeft bij deze aan mee te kunnen werken met de herallocatie van de beschikbare middelen (26 miljoen) en wel onder de voorwaarde dat 50% van de middelen gheralloceerd worden voor het project “Phase II of Health Facilities Improvement Project” ten behoeve van het Ministerie van Volksgezondheid en de resterende 50% ten behoeve van energievoorzieningsprojecten via het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. De middelen uit deze fonds zullen gebruikt worden om het Micro-grid project met Sinohydro Corporation Limited te financieren.

Het bedrag dat uit deze lening getrokken zal worden voor het dienstjaar 2023 is begroot op SRD 203.776.752,36 afgerond op **SRD 203.777.000,00**.

Titel IV: Parastatalen**STAATSOLIE MAATSCHAPPIJ SURINAME N.V.****WERKPROGRAMMA 2023**

Voor 2023 heeft Staatsolie de volgende focusgebieden gedefinieerd:

Onshore: het toevoegen van oliereserves, al dan niet door middel van het toepassen van nieuwe technieken, en het garanderen van de productie van minimaal 6 miljoen barrels per jaar. Het voortzetten van ons besparingsprogramma met als resultaat het behouden van Staatsolies positie in de ‘1st Quartile low cost producers’

Offshore: heeft zich ten doel gesteld om tezamen met Staatsolie Hydrocarbon Institute N.V. (SHI), de beschikbare data van de diverse offshore projecten te evalueren en Staatsolie’s deelname in deze vast te stellen.

Downstream: ook hier staan het kostenbesparingsprogramma centraal en zal er zowel voor SPCS als bij de Raffinaderij worden gefocust op de uitvoering van efficiency projecten. Onze verkooporganisatie zal zich richten op maximaliseren van onze opbrengsten van Fuel oil en het vergroten van ons lokaal marktaandeel van GOW2.

Power & Renewables: bij de elektriciteit assets is de focus op efficiency projecten. Er zullen daarnaast studies worden gedaan om de haalbaarheid van renewable projecten, i.e. solar projecten, vast te stellen. Er wordt meegewerkt aan een gas master study, welke moet bijdragen aan het te gelde maken van de gasreserves op termijn voor Suriname.

Duurzaamheidsstrategie: naast de operationele focusgebieden zal er ook aandacht worden besteed aan het uitvoeren van onze duurzaamheidsstrategie (gericht op Environmental, Social & Governance) middels:

- ❖ het uitvoeren van haalbaarheidsstudies voor zonne-energie en het te gelde maken van de gasreserves.
- ❖ ook zal Staatsolie zijn lange termijnvisie t.a.v. emissiereductie vaststellen en dienovereenkomstig een programma uiteenzetten t.b.v. de realisatie.

Er zullen ESG-criteria en SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) doelen worden vastgesteld en er zal een rapportage plaatsvinden van de prestaties. De voortgang van de uitvoering van onze duurzaamheidsstrategie zal worden gepubliceerd in ons duurzaamheidsrapport welke voor de eerste keer zal worden uitgebracht voor het boekjaar 2021 en wel voor eind 2022 en vervolgens jaarlijks periodiek zal worden uitgebracht.

Goudprojecten

Newmont/Merian

Staatsolie participeert sinds 2014 voor 25% in het Merian goudproject met Newmont Suriname LLC als managing partner. De verwachte netto cash contributie voor 2023 uit deze Staatsolie participatie wordt geschat op US\$ 54.5 miljoen op basis van een geschatte totale goudproductie van 87K oz. (25% aandeel) en een goudprijs van US\$ 1,700 p/oz. Iamgold

Op 22 april 2020 heeft Staatsolie een 30% belang verworven in de VOF Pikin Saramacca met Rosebel Gold Mines N.V. als partner. Dit belang van 30% in de VOF is door de Republiek Suriname overgedragen aan Staatsolie. De VOF betreft de exploitatie van de Pikin Saramacca mijn en de verdere exploratie in de "Area of Interest" met Rosebel Gold Mines N.V. als operator. De verwachte netto cash contributie voor 2023 uit Staatsolie participatie in het Pikin Saramacca project zal nog nihil US\$ zijn, dit op basis van een geschatte totale productie in 2023 van 21.1K oz. (30%) en een goudprijs van US\$ 1,700 p/oz.

Bijdrage aan de Overheidsbegroting in US\$

Bijdrage aan de Overheidsbegroting 2023 is ingeschat op ca. US\$ 273 miljoen, bestaande uit inkomstenbelasting (inclusief Staatsolie dochtermaatschappijen), verbruiksbelasting, dividend, loonbelasting en royalties welke namens Staatsolie door Newmont en Iamgold worden afgedragen. Onderstaand een inschatting van de productie, investeringen en overheidsafdrachten over de periode 2022 tot en met 2026.

Staatsolie projections 2021 - 2026	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Realization	Forecast	Plan	Plan	Plan	Plan
Crude production (x 1,000 bbls)	5.951	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Refinery High End Production (x 1,000 bbls)	2.977	3.250	3.218	2.827	3.208	3.208
Reference Price (USD per bbl)	70	98	84	50	47	47
Consolidated Revenues (x1,000 USD)	557.855	806.742	698.737	507.680	517.584	514.545
Net Contribution Gold Participations (X 1,000 USD)	98.266	76.432	54.488	51.388	66.714	41.312
Capex (x 1,000 USD)	125.475	118.000	120.000	95.000	100.000	100.000
Total Government Contributions (x 1,000 USD)	185.737	349.333	272.566	160.486	163.851	147.224

DE N.V. ENERGIEBEDRIJVEN SURINAME (N.V. EBS)

Doel van de parastatale instelling:

1. De vennootschap stelt zich ten doel:

- a. Het exploiteren van, het deelnemen in en het voeren van de directie over gas- en elektriciteitsbedrijven
- b. Het aanleggen en onderhouden van installaties voor de productie en distributie van gas en elektriciteit
- c. Het deelnemen in, het samenwerken met of het voeren van de directie over andere ondernemingen of instellingen, die een doel beogen of soortgelijk aan dat der vennootschap
- d. Het verrichten van alle overige handelingen die aan het hiervoor omschreven doel bevorderlijk of dienstig kunnen zijn

2. Lopende en geplande activiteiten

IDB Loan 2 programma

CDB Loan 1 programma

CDB Lona 2 i.s.m Europese Investerings Bank (EIB) programma

IDB loan 3

3. Bijdrage aan de overheid: royalty's, dividend, rendement, opbrengsten: de bijdrage aan de overheid is nihil

4. Door Overheid af te dekken kosten:

A. A Elektriciteit (resterend verschil tussen opbrengst en Uitgaven): SRD 1.537 miljoen

- ❖ De gehanteerde brandstofprijs voor HFO is USD 116 per vat
- ❖ De vraag naar energie stijgt in 2023 met 2 % t.o.v. 2022
- ❖ Wisselkoers = SRD 21.60 voor 1 Amerikaanse dollar

B. Gas:

- SRD 523 miljoen subsidie

Prognose winst- en verliesrekening Elektriciteitsbedrijf 2023

(In duizenden SRD)	Dec-23
Bedragen X SRD 1,.	Electra
Opbrengst elektriciteit en gas	2.310.578.628,00
Inkoopwaarde en directe kosten elektriciteit en gas	3.475.283.494,00
Brutomarge	(1.164.704.866,00)
Overige opbrengsten	389.709.821,00
Brutomarge en overige opbrengsten	(774.995.045,00)
Personeelskosten	418.718.354,00
Afschrijvingen	79.828.456,00
Overige bedrijfskosten	99.083.635,00
Bedrijfskosten	597.630.445,00
Bedrijfsresultaat	(1.372.625.490,00)
Financiële lasten	164.598.999,00
Resultaat (verlies)	(1.537.224.489,00)

Prognose winst- en verliesrekening Gasbedrijf 2023

(In duizenden SRD)	Dec-23
Bedragen X SRD 1,.	Gas
Opbrengst elektriciteit en gas	281.961.163,00
Inkoopwaarde en directe kosten elektriciteit en gas	570.421.589,00
Brutomarge	(288.460.426,00)
Overige opbrengsten	27.435.677,00
Brutomarge en overige opbrengsten	(261.024.749,00)
Personeelskosten	21.582.399,00
Afschrijvingen	3.884.590,00
Overige bedrijfskosten	2.685.349,00
Bedrijfskosten	28.152.338,00
Bedrijfsresultaat	(289.177.087,00)
Financiële lasten	233.473.831,00
Resultaat (verlies)	(522.650.918,00)

Afdeling 10. Het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken

Directoraat Arbeid Arbeidsmarkt

Ten aanzien van het arbeidsmarktbeleid als belangrijk onderdeel van het sociaal-economisch beleid voor de komende periode heeft het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AW&J) in 2019 een aanvang gemaakt met een bewust planmatige aanpak van de beleidsmaatregelen op basis van 'Result Based Management' (RBM). Langs deze lijnen zal in het dienstjaar 2023 de opzet van het arbeidsmarktinformatiesysteem (Labour market information system) hoge prioriteit genieten.

De SDG's, het Decent Work Country Program, de Beleidsnota 2021 - 2026 van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken en het Herstelplan 2020-2022 met als strategische benadering een 'bottom up approach', die middels verhoogde participatie en publieke en private partnerschappen meer en betere werkgelegenheid en duurzame economische groei nastreeft, zijn de richtlijnen voor het arbeidsmarktbeleid in het dienstjaar 2023. Het arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid wordt geïmplementeerd met ondersteuning van de aan haar ter beschikking gestelde werkarmen: de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO), Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE), Suriname Hospitality and Tourism Training Center (SHTTC) en de Raad voor Coöperatie Wezen (RACO).

In het jaar 2023 zal aan de integrale aanpak van werkgelegenheid gestalte worden gegeven. Hiervoor zal een structuur worden opgezet, waarin vertegenwoordigd zullen zijn relevante ministeries, de vakbeweging en het bedrijfsleven. De dienstverlening van de dienst Arbeidsbemiddeling zal verder worden geprofessionaliseerd. Werkzoekenden zullen tevens begeleid worden naar vakopleidingen en andere trainingsmogelijkheden. Verder zal aan deze dienst meer bekendheid worden gegeven. In het verlengde hiervan zal aan 300 werkzoekenden die hun baan verloren hebben tijdens de covid-19 pandemie om- en bijscholing worden geboden.

De integrale samenwerking tussen de publieke, private sector zal versterkt worden door het aangaan van samenwerkingsverbanden in de vorm van "Public Private Partnership" (PPP). Om jongeren nieuwe toekomstperspectieven aan te bieden zal er in breder verband samengewerkt worden met de relevante stakeholders om dit problematiek gezamenlijk te oplossen. Eveneens zullen de arbeidsmarkt kwalificaties ("hard skills en soft skills") van werkloze en werkzame jongeren uit arme gezinnen versterkt worden.

Ook zal gewerkt worden aan institutionele en capaciteitsversterking van de werkarmen en de verbetering van de efficiëntie van de exploitatie van de instituten.

Juridische- en Internationale zaken

De zorg voor de arbeidsverhoudingen is één van de kerntaken van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken en is gekoppeld aan de productiviteit en weerbaarheid van de economie en de samenleving. De activiteiten op dit vlak zijn gerelateerd aan verschillende departements-onderdelen, maar in hoofdzaak hebben de beleidsactiviteiten van het Onderdirectoraat Juridische en Internationale Zaken (JIZ) betrekking op dit beleidsgebied. De verantwoordelijkheden van dit departementsonderdeel staan in relatie tot enkele bijzondere taken van het ministerie van Arbeid zoals vastgelegd in het Besluit Taakomschrijving Departementen, met name:

het beleid ten aanzien van de verhouding tussen werkgevers en werknemers en het toezicht op de naleving van wettelijke bepalingen ter zake;

- b. het toezicht op de naleving van wettelijke regelingen inzake de arbeidsbescherming c.q. de arbeidsinspectie;
- c. het toezicht op wettelijke bepalingen inzake arbeidsbemiddeling;
- d. het onderhouden van contacten met en het toezicht op de naleving van wettelijke bepalingen inzake werknemers- en werkgeversorganisaties en het bevorderen van goede arbeidsverhoudingen.

Volgens Regeerakkoord “Samen werken aan een duurzame toekomst voor Suriname – VHP-ABOP-NPS-PL” zal een voortdurende constructieve dialoog zijn met de gemeenschap landelijk, zowel op district- als ressortniveau, zodat er weer onderling begrip en vertrouwen groeit, zoals dat hoort onder goed bestuur. Er zal gewerkt worden in een goed public-private partnerschap, met het bedrijfsleven, de vakbeweging, en met de religieuze en maatschappelijke organisaties zoals voor jongeren, vrouwen, gepensioneerden, mensen met een beperking en mensen in nood. Via overlegstructuren zal dit partnerschap een duurzaam karakter krijgen (uitgangspunt 8).

In het kader van ‘groei, diversificatie en werkgelegenheid’, bepaalt het regeerakkoord dat de Staat de taak heeft om te zorgen voor de nodige voorwaarden op de gebieden van wetgeving, rechtshandhaving, veiligheid, onderwijs, gezondheidszorg, ruimtelijke ordening, planning en infrastructuur. Verderstaat in hetzelfde kader in het regeerakkoord dat “de ontwikkeling van een welvarende gemeenschap komt tot stand in een goed public-private partnerschap waarbij elk zijn deelverantwoordelijkheid kent en draagt”. “De dialoog tussen regering, het bedrijfsleven, de vakbeweging en andere functionele groepen is belangrijk, waarbij de instituten zoals de Sociaal Economische Raad, het Suriname Business Forum en het Arbeidsadviescollege versterkt zullen worden.”

Het regeerakkoord bepaalt dat economische stabiliteit en inclusieve groei belangrijke voorwaarden zijn om te komen tot herstel van welvaart, welzijn en rust in de samenleving. Werkgelegenheid, gekenmerkt door hoge arbeidsproductiviteit, wordt belangrijk voor een evenwichtige samenleving en voor sociale cohesie. De overheid heeft een belangrijke rol in de economie te vervullen door het scheppen van de juiste voorwaarden voor productie en hierdoor het creëren van werkgelegenheid door het particulier initiatief en het bedrijfsleven. In de productie van goederen en diensten zal de particuliere sector de hoofdrol hebben. De staat heeft vervolgens de taak om te zorgen voor de nodige voorwaarden op de gebieden van o.a. wetgeving, rechtshandhaving en veiligheid.

Het Onderdirectoraat JIZ zal zich in zijn werk met betrekking tot het bovenstaande, laten leiden door de **ILO Verklaring inzake Sociale Rechtvaardigheid voor een Billijke Mondialisering**, aangenomen door de werkgevers, werknemers en de overheden van de ILO-lidlanden in 2008. Deze verklaring heeft als doelstelling het bevorderen van de werkgelegenheid door een duurzame institutionele en economische omgeving, sociale beschermingsmaatregelen, sociaal dialoog en tripartisme en respect voor de fundamentele arbeidsprincipes en -rechten. Met betrekking tot dit laatste wordt voortgebouwd op **de ILO Verklaring inzake de Beginselen en Principes op de Werkplek** van 1999. In de verklaring van 2008 wordt gerefereerd aan de **Tripartiete Verklaring van Principes aangaande Multinationale Ondernemingen en Sociaal Beleid (1977)** welke relevant en een actueel onderwerp is bij de tripartiete besprekingen in de Raad van Beheer van de ILO. Tegelijkertijd dient als leidraad de **ILO Global Jobs Pact** welke unaniem door de tripartiete partners in 2009 werd aangenomen. Deze legt de nadruk op herstel uit (de) economische crisis gebaseerd op investeringen, werkgelegenheid en sociale bescherming.

Bij de formulering van de beleidsactiviteiten voor het onderdirectoraat Juridische en Internationale Zaken gelden voorts de door de Verenigde Naties nieuw aangenomen **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen 2030** als hoofdleidraad.

Goal nummer 8 heeft in het bijzonder betrekking op "het bevorderen van aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en menswaardig werk (**Decent Work**) voor allen". Dit ontwikkelingsdoel is bedoeld om een sterkere koppeling en harmonisering te bewerkstelligen tussen economische groei en Decent Work, die geen tegenovergestelde maar juist met elkaar overeenkomende en elkaar versterkende belangen nastreven. Met betrekking tot het bovenstaande zijn relevant de volgende SDG-subdoelen:

het stimuleren van waardig werk voor alle mannen en vrouwen, inclusief jongeren en personen met een beperking en gelijke beloning voor gelijkwaardig werk (subdoel 8.5);

b. de substantiële reductie van het aantal jongeren dat niet in werkgelegenheid, educatie of een training is betrokken (subdoel 8.6);

c. het nemen van onmiddellijke en effectieve maatregelen om dwangarbeid, moderne slavernij en mensenhandel uit te bannen en het verbod en eliminatie van de ergste vormen van kinderarbeid te waarborgen (8.7) het beschermen van rechten van werkenden en het bevorderen van een veilige werkomgeving voor alle werknemers, inclusief migrerende werknemers (migrant workers) in het bijzonder de vrouwen, en die betrokken bij niet gereguleerd werk (precarious employment; 8.8).

De activiteiten van het onderdirectoraat zijn ook geconcentreerd rond activiteiten uit **het Decent Work Country Programme Suriname 2019-2021** en de aanname van een derde Decent Work Country Programme Suriname.

De beleidsactiviteiten van Juridische en Internationale Zaken zullen worden uitgevoerd volgens een geïntegreerde werkmethode van de vier afdelingen waaruit het bestaat: Bureau Wetgeving, Internationale Zaken en Registratie Collectieve Arbeidsovereenkomsten en Afdeling Vergunningen Intermediairs. Extern zal ook overleg zijn met de onderdirectoraten en ander entiteiten op het ministerie en andere afdelingen buiten het ministerie en met de sociale partners.

Het onderdirectoraat zal een overlegsysteem in stand houden met de sociale partners, voor een deel via de Vaste Commissie ILO in het Arbeidsadviescollege.

In 2023 zal het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken voortgaan om het concept van “Decent work en economische groei” verder gestalte te geven. Nadruk zal onder meer liggen op de verdergaande modernisering van de arbeidswetgeving en de vorming van de werkgevers, werknemers en hun organisaties op het vlak van de arbeidswetgeving.

Directoraat Arbeidsinspectie

De taken van de Arbeidsinspectie zijn geregeld in de Wet Arbeidsinspectie en hebben in het kort betrekking op toezicht op de naleving van de arbeidswetgeving, het verschaffen van inlichtingen en het geven van technische adviezen en het rapporteren van in de wetgeving geconstateerde hiaten alsmede het uitvoeren van onderzoeken, controles of enquêtes en voorstellen doen t.a.v. veiligheidsaspecten, aanmanen.

Met de technische ondersteuning van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) is overgegaan tot de uitvoering van een Decent Work Country Programma in Suriname. In het concept van “decent work” staan centraal de positie van de werkende mens, respect voor de fundamentele arbeidsrechten en standaarden, de bevordering van goede arbeidsverhoudingen en maatregelen om verbeteringen te bewerkstelligen in werkgelegenheid en productiviteit; ordening en regulering op het loonvlak en veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie verder worden vergroot. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie verder worden verbeterd en geautomatiseerd. In 2022 zijn er reeds voorbereiding getroffen om de processen en geldende procedures te evalueren en aan te passen. In het verlengde hiervan dient het capaciteit van et Directoraat Arbeidsinspectie verder worden vergroot en versterkt. In de komende periode zal de Arbeidsinspectie zich toeleggen op een verbetering van de output, verbetering van haar imago en verbeterde huisvesting. Ook vanwege de aankomende sectoren zoals de “Oil and Gas” zal de Arbeidsinspectie voor het begrotingsjaar 2023 ook veel meer moeten richten op de toezicht en veilige werkplek. De Arbeidsinspectie zal hiervoor getraind en voorbereid moeten worden voor de inspectie werkzaamheden met de nodige logistieke randvoorwaarden.

Het beleidsplan 2020-2025 van de Arbeidsinspectie legt de nadruk op het optimaliseren van de inspecterende/controlerende activiteiten. Zowel preventie als repressie van overtredingen van voornoemde bepalingen staan hierbij centraal.

Het verder versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie in het kader van de dienstverlening en handhaving.

Versterken Arbeidsinspectie

Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie verder worden vergroot. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie worden verbeterd en geautomatiseerd.

De Arbeidsinspectie zal haar capaciteit vergroten middels het digitaliseren en meteen grondig opschonen en actualiseren van haar bedrijvenbestand met gebruikmaking van een geautomatiseerd systeem, computers en training van de inspecteurs, medewerkers van de afdeling automatisering en de administratie.

De Arbeidsinspectie zal haar dienstverlening verbeteren. In dit kader moeten geldende procedures en richtlijnen worden vastgelegd, geëvalueerd en/of aangepast en de arbeidsinspecteurs worden getraind.

De Arbeidsinspectie heeft een vergroting van de verantwoordelijkheid en verzwaring van de taken meegemaakt door de toename en mate van handhaving van de verschillende arbeidswetten.

De huidige bemensing van de organisatiestructuur van de Arbeidsinspectie is niet afgestemd op het dragen van haar – over de jaren heen – steeds groter wordende verantwoordelijkheid. In het dienstjaar 2022 is er reeds aanvang gemaakt met de werving van een nieuwe groep aspiranten. Ook is er in 2022 eindelijk een aanvang gemaakt met de Basis Opleiding tot junior inspecteur. De laatste basis opleiding was in het jaar 2009 geweest.

Decentralisatie

Decentralisatie heeft tot doel de dienstverlening van de Arbeidsinspectie dichter naar de bevolking in de districten en het binnenland te brengen o.a. in het kader van Covid-19 landelijk. Hiervoor is het noodzakelijk dat er dependances worden opgezet en dat er nauw samengewerkt zal moeten worden met de overige overheidsorganisaties in die gebieden. Hierbij is ook belangrijk de versterking en uitbreiding van de Arbeidsinspectie Client Contact Center met daarin een Info-Balie bij de diverse districten. Met de Districtscommissariaten zal dit verder worden uitgewerkt.

Verbetering infrastructuur

De toenemende verantwoordelijkheid van de Arbeidsinspectie vraagt wel de capaciteit van de arbeids-inspectie verder moet worden versterkt en beschikt over een goed hoofdkantoor en overige kantoor-panden voor de dependances alsmede dienstwoningen voor te detacheren ambtenaren. Essentieel voor de beleidsuitvoering is ook de voorziening van de benodigde gebruik- en verbruiksgoederen. Tevens is het nodig te beschikken over een goed wagenpark, een goede regeling voor het inzetten van het privé vervoermiddel t.b.v. de dienst, meetapparatuur, communicatiemiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en vakliteratuur.

Training en begeleiding

Dit aspect heeft tot doel de kwaliteit van de dienstverlening van de arbeidsinspecteurs en overige medewerkers op het gewenste peil te houden c.q. te brengen. Eveneens zullen er korte trainingen worden verzorgd voor het op effectieve wijze uitoefenen van toezicht op nieuwe wetgeving en aankomende sectoren zoals “Oil and Gas”. Tevens zal aandacht besteedt worden aan de training van derden die zullen dienen als mankracht van de in te stellen Veiligheid, Gezondheid en Welzijn Commissies.

Handhaving

Met de aanpassing van de minimumuurloon per juni 2022 zal de controle bij bedrijven verder opgevoerd worden. De controle op een veilige werkplek en Decent Work voor wernemers zal eveneens verscherpt en opgevoerd worden voornamelijk bij vreemdelingen en uitzendkrachten. Het snelrecht systeem zal ook verder worden uitgebreid met de overige arbeidswetten. Snelrecht is een snelle manier om overtreders te berechten in een korte tijd bestek. Door middel van een Oproeping wordt de zaak aanhangig gemaakt bij de Rechter. De overtreder wordt geverbaliseerd en wordt in de gelegenheid gesteld om de vastgestelde boete te betalen. Door het afdoen van de boete binnen de aangegeven termijn kan de verdachte verdere strafvervolgning voorkomen. Hierdoor is de zaak afgedaan en is het dus niet meer noodzakelijk om voor de rechter te verschijnen.

II. Het (her)vestigen van de autoriteit/integriteit van de Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie zal geen bijdrage kunnen leveren aan de creatie van de cultuur van bedrijfsveiligheid en preventie als zij niet met autoriteit kan optreden. In dit kader dient de reputatie van de Arbeidsinspectie te worden verbeterd. Er zal gewerkt worden aan een verhoogde voorlichting met betrekking tot de inspectie werkzaamheden van de arbeidsinspectie

Directoraat Jeugdzaken

Gelet op de vele uitdagingen, waarvoor de jeugd in ons land staat is het noodzakelijk om het jeugdbeleid in Suriname te transformeren, Om deze transformatie te bewerkstelligen werd het noodzakelijk geacht om de fundamente van het jeugdbeleid te bepalen, zodat deze kunnen helpen om richting te geven aan het beleid, maar ook het jeugdgebeuren beter te structureren.

De fundamente van het jeugdbeleid in Suriname in de komende periode zullen zijn het profiel van de Surinaamse jeugd, gekoppeld aan het concept Youth POWER. Hieronder zal in het kort worden ingegaan op het profiel en het concept van Youth POWER.

Profiel Surinaamse Jeugd

Een profiel, waaraan de Surinaamse jeugd moet voldoen, werd noodzakelijk geacht, zodat afwijkingen van het profiel snel gesignaleerd kunnen worden en de nodige beleidsinterventies ontwikkeld en geïmplementeerd kunnen worden om correctief op te treden.

De jeugd van Suriname is :

- Vaderlandslievend en bewust van de ontwikkelingen welke nationaal, regionaal en internationaal gaande zijn.
- Bereid om zich continu te scholen, zodat zij hun kennis en vaardigheden kunnen benutten voor hun verdere ontwikkeling, maar ook dat van Suriname, de regio en de rest van de wereld.
- Bewust van de culturele diversiteit en andere vormen van diversiteit en omarmt deze
- Tolerant in denken en handelen en discrimineert niet en heeft respect voor een ieder en geeft negatieve uitingen geen plaats in hun denken en handelingen
- Voorbeeldig qua gemeenschapszin en burgerschap
- Bereid om in samenwerkingsverband gezamenlijke doelen te behalen en mee te helpen aan de ontwikkeling van het land
- Sociaal vaardig en weerbaar
- Creatief, pro-actief, assertief, zelfreddend, zelf ondernemend en ambitieus
- Bewust van de noodzaak van duurzame ontwikkeling en baseert haar keuzes en handelen daarop
- Gekwalificeerd om de arbeidsmarkt te betreden, maar ook om deel te nemen aan het politiek bestel en een positieve bijdrage te leveren in alle geledingen van de samenleving.
- Centraal bij de uitvoering van het beleid zal naast het profiel staan het concept van Youth Power.

Youth Power

Het concept Youth POWER staat voor Jongeren Participatie Overleg Weerbaarheid Economische activiteiten Rechten. Het beleid van het ministerie zal daarom voor wat betreft jeugdzaken gericht zijn op deze vijf pilaren, die in de komende jaren moeten bijdragen om jongeren te laten voldoen aan het ontwikkelde profiel.

Pilaar 1 – Participatie

Jongeren moeten in staat gesteld worden om hun visie te geven over vraagstukken, die betrekking hebben op hun enook om zelfstandig issues te entameren. Om de participatie van jongeren te structureren zal de Nationale Jongeren Raad in het leven geroepen worden ter vervanging van het Nationaal Jeugd Parlement. Het Nationaal Jongeren Instituut zal ervoor moeten zorgdragen dat de visie van de jeugd beter geïntegreerd wordt in het jeugd beleid. Het NJI zal een werkarm worden van het ministerie.

Pilaar 2 – Overleg

Jongeren moeten in staat gesteld worden om te overleggen met andere jongeren over issues de jeugd rakende. In dit kader zullen de leden van de Nationale Jongeren Raad gefaciliteerd worden om minimaal drie keer per jaar overleg te plegen met de jeugd van de aan hun toegewezen ressorten. Dit overleg moet ertoe bijdragen dat er een wederzijdse uitwisseling van informatie plaatsvindt, welke uiteindelijk het jeugd beleid verrijkt.

Pilaar 3 – Weerbaarheid

Jongeren moeten weerbaar worden gemaakt op diverse vlakken, aangezien er dagelijks een hoop op hun afkomt van diverse bronnen, inclusief van leeftijdsgenoten, wat maakt dat zij kwetsbaar worden. De focus op weerbaarheid zal vooral mentaal, emotioneel en sociaal zijn. Het beleid zal derhalve gericht zijn op het vergroten van de weerbaarheid van de jeugd middels het plegen van de nodige interventies. Hierbij is van belang dat onderzoek verricht wordt naar de oorzaken en op welk vlak weerbaarheid versterkt moet worden.

Pilaar 4 – Economische activiteiten

Jongeren nemen over of zullen overnemen van ouderen, die de arbeidsmarkt uittreden. In dit kader is het noodzakelijk om de jeugd voor te bereiden op het ondernemen van economische activiteiten, hetzij als werknemer of zelfstandige. Cruciaal hierbij is een focus op vakscholing voor jongeren, die om wat voor reden dan ook vroege schoolverlaters zijn . Daarnaast zal er ook een focus zijn op de bevordering van ondernemerschap onder jongeren, met name micro-ondermerschap.

Pilaar 5 – Rechten

Jongeren zijn rechthebbenden. Ze hebben dezelfde mensenrechten als ouderen, maar daarnaast zijn er ook specifieke rechten voor bepaalde groepen van jongeren, bijvoorbeeld de rechten, die vervat zijn in de Convention on the rights of the Child. Speciale aandacht zal worden besteed aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van jongeren. Het ministerie zal jongeren bewust maken van hun rechten, ongeacht waar zij zich mogen bevinden.

Het Directoraat Jeugdzaken, zal zich richten op het investeren in de vorming en opleiding van jonge

Surinamers in geest en lichaam. Dit gebiedt ons onze jeugd te betrekken, alsmede te laten participeren in alle initiatieven die de vervolmaking van onze samenleving ten doel hebben. Jeugd is daardoor een terugkerend aandachtspunt in alle beleidsthema's, waar in de aankomende periode aandacht aan zal worden besteed.

PLAN-UNIT

Het ministerie zal verder invulling geven aan het goedgekeurd formatierapport van de Plan Units, indachtig het regeringsbeleid (Planbureau)) m.b.t. het voorbereiden, realiseren en evalueren van de jaarplannen om o.a. actuele, beleidsprogramma's en arbeidsvraagstukken op wetenschappelijke basis uit te voeren.

AUTOMATISERING/ICT

De Surinaamse overheid c.q. het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken zal indachtig de taakstelling en in relatie tot werkzoekenden, werkgevers en intern de overheid op zeer korte termijn een geautomatiseerde werkomgeving moeten implementeren (indachtig e - Government). Verder is het van belang dat zij in alle fasen van de beleidscyclus effectief en efficiënt te werk gaat en dus optimaal omgaat met de beperkte beschikbare middelen die haar ter beschikking staan.

Een behoorlijk beleidsvormingsproces en een adequate evaluatie van de beleidsuitvoering is alleen mogelijk als er in voldoende mate relevante en betrouwbare beleidsinformatie voorhanden is. Maar ook in de fase van beleidsuitvoering zelf is goede Informatie Beheer onontbeerlijk. Beleidsuitvoering wordt immers gekenmerkt door zeer informatie-intensieve processen.

DIRECTORAAT ARBEID

De personeelsleden die in het dienstjaar 2023 met pensioen zullen gaan zijn in totaal 5. Het aantal personeelsleden zal in het begrotingsjaar 2023 gemiddeld 500 bedragen en 14 op arbeidsovereenkomst.

TITEL 1: OPERATIONELE UITGAVEN

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>					
Titel I	Operationele uitgaven	48.940	59.933	176.326	183.170	105.100	122.150	139.200
61	Lopende uitgaven	48.872	59.607	77.226	84.070	97.600	112.650	127.700
610	Lonen en Salarissen	37.946	46.292	55.292	60.980	70.000	80.000	90.000
611	Sociale Premies	3.069	4.136	5.444	6.600	7.500	10.000	12.500
612	Gebruik van goederen en diensten	7.832	9.148	16.440	16.440	20.000	22.500	25.000
616	Sociale uitkeringen	25	31	50	50	100	150	200
62	Kapitaal uitgaven	68	326	99.100	99.100	7.500	9.500	11.500
620	Inventaris	68	126	1.100	1.100	1.500	2.000	2.500
621	Transport middelen			3.000	3.000	4.000	5.000	6.000
624	Gebouwen en constructies		200	95.000	95.000	2.000	2.500	3.000

Lopende uitgaven

De Lopende uitgaven voor het dienstjaar 2023 bedragen in totaal **SRD 84.070.000,-** -

610: Lonen en Salarissen

Lonen en salarissen van het ministerie zijn voor het dienstjaar 2023 begroot op **SRD 60.980.000,-**. Hierop aanvullend dient te worden meegegeven, dat de vacatiegelden van commissies vallend onder het ministerie van Arbeid, ook zijn ondergebracht. Gedurende het dienstjaar 2023 zal het Ministerie uitgeven aan bevorderingen, gratificaties, vacatiegelden ten behoeve van commissies, overwerkvergoeding, overplaatsingen van andere ministeries, kosten van opleidingen, kosten van de te houden workshops, seminars en vervoer- en kledingtoelagen.

Specificatie Lonen en Salarissen		
Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk Salaris	47.000.000
61002	Vakantietoelage	6.000.000
61003	Overwerk	900.000
61004	Bonussen en Gratificaties	950.000
61006	Vacatiegelden	4.860.000
61013	Functioneietoelage	32.000
61014	Persoonlijke toelage	8.000
61016	Gezinstoelage en Kinderbijslag	7.000
61017	Waarnemingstoelage	400.000
61019	Overige Toelage	13.000
61020	Telefoonvergoeding	60.000
61021	Representatievergoeding	250.000
61023	Vervoersvergoeding	500.000
	Totaal	60.980.000

Het aantal personeelsleden van **het Directoraat Jeugdzaken** zal in het dienstjaar 2023 gemiddeld **200** bedragen inclusief 5 op arbeidsovereenkomst.

611: Sociale premies

De sociale premies bedragen voor het dienstjaar 2023: **SRD 6.600.000,-**.

Sociale premies

Specificatie Sociale Premies		
Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	3.300.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	3.300.000
	Totaal	6.600.000

612: Goederen en Diensten

Om het beleid van het Ministerie van AWJ voort te zetten zoals omschreven in de memorie van toelichting, is voor het begrotingsjaar 2023 de uitgaven aan goederen en diensten geraamd voor **SRD 16.440.000,-**. De uitgaven bestaan onder meer uit huurpenningen, bewakingskosten, verzekeringen en contributies

Specificatie Goederen en Diensten		
Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleiding Binnenland (incl. seminars & workshop excl.reis en	90.000
61205	Deskundigen Binnenland	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	30.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	20.000
61210	Buitenlandse reiskosten	1.500.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.500.000
61213	Overige Deskundigen	50.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen, etc)	300.000
61216	Copieer	50.000
61217	Drukwerk	50.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	10.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	300.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	350.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	40.000
61227	Radio- en T.V. Progammma's	60.000
61232	Overige kosten voorlichting	40.000
61233	Huur gebouwen en terreinen	6.539.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	25.000
61236	Vuilnis en reinigingsdienstern	17.000
61238	Telefoon uitgaven	750.000
61240	Water	22.000
61241	Elektriciteit	100.000
61242	Overige kosten Gebouwen en terreinen	25.000
61244	Representatie	20.000
61245	Abonnementen en vakliteratuur	10.000
61246	Verzekering	200.000
61247	Schoonmaak	50.000
61249	Werkkleding incl.schoeisel e.a.	10.000
61250	Bewaking	1.100.000
61251	Voeding	10.000
61252	Contributie	613.000
61253	Vrachtkosten en Porti	9.000
61254	Onderzoek	40.000
61255	Rechterlijke vonnissen	200.000
61259	Nationale en internationale w.o.cultuur en sport	20.000
61260	Onderscheiding	600.000
61261	Inhuur externe juridische bijstand	260.000
61263	Overige algemene kosten	400.000
61283	Huur van voertuigen	100.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	800.000
61286	Overige Transportkosten	30.000
61287	Seminars & Workshop	50.000
	Totaal	16.440.000

616: Sociale uitkering

Sociale uitkeringen van het ministerie van Arbeid zijn voor het dienstjaar 2023 is begroot op **SRD 50.000,-**

Specificatie Sociale uitkeringen		
Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en Verpleegkosten	30.000
61612	Poliklinische Kosten	10.000
61614	Overige Medische Kosten	10.000
	Totaal	50.000

Kapitaal uitgaven

Voor het dienstjaar 2023 zijn de kapitaal uitgaven begroot op **SRD 99.100.000,-**

Specificatie Kapitaal uitgaven		
Code	Kostensoort	Bedrag in SRD
620	Inventaris	
62001	Kantoorinrichting	350.000
62003	Communicatie	50.000
62004	Computers	350.000
62005	Printers	200.000
62006	Netwerken	75.000
62009	Technisch gereedschap	35.000
62010	Overige Inventaris	20.000
62011	Overige Automatisering	20.000
	Totaal Inventaris	1.100.000
621	Totaal Transportmiddelen	3.000.000
624	Totaal Gebouwen en Constructies	95.000.000
	Totaal Kapitaal Uitgaven	99.100.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	6.060	21.874	32.851	30.401	59.000	68.750	77.500
	03 Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	0	500	1.500	1.000	4.000	5.000	6.000
0313	Arbeidsbescherming gezin	0	500	1.500	1.000	4.000	5.000	6.000
	09 Subsidie	4.760	5.850	9.935	9.935	13.000	15.750	18.500
0936	Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)	4.760	5.600	9.685	9.685	12.500	15.000	17.500
0968	Subsidie aan jeugdorganisaties	0	250	250	250	500	750	1.000
	13 Wetgeving en Standaarden	0	750	1.200	1.000	15.000	16.000	17.000
1302	Democr. rechtsst., rechtshandh., rechtsbesch. en veilig.	0	750	1.200	1.000	15.000	16.000	17.000
	24 Sociale Bescherming en Armoedebestrijding	1.223	9.394	12.966	12.966	15.000	18.000	20.000
2401	Arm. bestr./Onderw. en Volksontw./Verb. Sociale Besch.	1.223	9.394	12.966	12.966	15.000	18.000	20.000
	37 Jeugd	77	5.380	7.250	5.500	12.000	14.000	16.000
3701	Voorz. i/d ontw. v/d jeugd, ter onderst. v/h alg. Jeugdbel.	44	750	1.500	1.000	2.500	3.000	3.500
3702	Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's	5	149	250	250	500	750	1.000
3703	Instandhouding en verdere uitbouw v/h NJI	0	3.500	3.500	3.000	4.000	4.250	4.500
3704	Versterking en begeleiding risico jongeren	28	231	1.000	500	2.500	3.000	3.500
3705	Versterking jeugd en gemeenschapontwikkeling	0	750	1.000	750	2.500	3.000	3.500

Code 0936 - Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling

Doel: middels korte praktische trainingen een wezenlijke bijdrage leveren aan de beroepsvorming van jeugdigen, werkzoekenden en mensen die tweedekans onderwijs willen volgen om zodoende te voorzien aan de vraag naar goed geschoolde vaktechnische arbeidskrachten. Hierbij zullen er ook vaktrainingen in de verschillende districten worden aangeboden. Loon- en Salariskosten aan werknemers SAO, is de grootste uitgavenpost.

Totaal begroot bedrag: **SRD 9.685.000,-**

Code 2401 - Armoedebestrijding/Onderwijs en volksontwikkeling/verbetering sociale Bescherming**Programma Arbeidsmarktbeleid****Beleidsprogramma's****I. Programma Arbeidsmarktbeleid :****Job skills survey**

Doelstelling: het verkrijgen van inzicht in de behoeften van bedrijven/ sectoren naar specifieke vaardigheden en/of de openstaande arbeidsplaatsen.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensivering voor 2023: middels het opzetten van een onderzoek naar de behoefte van de specifieke beroepsgerichte vaardigheden bij bedrijven in specifieke sectoren over het hele land. Het trainen van werklozen die skills ontbreken om aan een baan te komen.

Totaal begroot bedrag: **SRD 500.000,=**

Transformatie Dienst der directe bemiddeling tot modern arbeidsbureau

Doelstelling: om werkzoekenden sneller en beter te informeren over beschikbare vacatures en tegelijkertijd werkgevers sneller en vollediger op de hoogte te brengen van het beschikbare aanbod van arbeid.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensivering voor 2023: de transformatie van de Dienst der Arbeidsbemiddeling

(Paramaribo, Nickerie en Saramacca) tot een modern arbeidsbureau. Het gemoderniseerd arbeidsbureau zal zich o.a. toeleggen op een intensieve inventarisatie van openstaande arbeidsplaatsen, het promoten van sectoren waarin structureel tekorten aan arbeidskrachten heersen, en training, begeleiding en coaching van werkzoekenden. Eveneens zal dringend worden gewerkt aan de aanschaf van benodigd materiaal om de dienst zo efficiënt mogelijk te maken middels nieuwe pc's, optimaal internet en een aantrekkelijke aanblik voor werkzoekenden.

Totaal begroot bedrag: **SRD 600.000,=**

Arbeidsmarktinformatiesysteem (AMIS)/statistische website

Doelstelling: een compleet arbeidsmarktinformatiesysteem beschikbaar te hebben, zodat de toegang tot arbeidsmarktinformatie verbeterd en vergroot wordt.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023: als onderdeel van het “Decent Work Country Program” is in 2022 een aanvang gemaakt met de voorbereidende activiteiten voor de opzet van een arbeidsmarktinformatiesysteem. In 2023 zullen de samenwerkingsverbanden met stakeholders en andere instanties z.a. ABS, APF, Pensioenfonds Suriname, Fonds Voorzieningen Ouderschapsverlof, verzekeringsmaatschappijen, SZF, AOV, Sozavo etc verder uitgediept worden. Presentaties zullen verzorgd worden omtrent het systeem aan de stakeholders. Tevens zullen promotie activiteiten uitgevoerd worden. Totaal begroot bedrag: **SRD 250.000,=**

Webportaal/ webapplicatie DB en WV

Doelstelling: de burger in staat stellen om online vacatures op te vragen en aan te bieden en om zich te registreren voor een baan. Tevens voor het opvragen van informatie m.b.t. werkvergunningen en indienen van werkvergunningen.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023: in 2022 is reeds een aanzet gemaakt tot het bouwen van een op maat gesneden webportaal/webapplicatie t.b.v. de afdelingen werkvergunningen en directe bemiddeling als onderdeel van het Arbeidsmarktinformatie systeem en de aanschaf van meubilair en noodzakelijke apparaten. In 2023 zal personeel getraind worden in het nieuw systeem en promotie activiteiten zullen uitgevoerd worden om het onlinesysteem bekendheid te geven. Totaal begroot bedrag: **SRD 250.000,=**

Project ‘Labor Market Alignment With New Industries’

Doelstelling: de werkgelegenheid en arbeidsmarktkansen voor individuen van alle achtergronden te bevorderen door het versterken van de institutionele capaciteit van de arbeidsmarktinstututen en het verminderen van de mismatch tussen werkzoekenden en werkgevers

Wijze van financiering: IDB lening en overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023: dit project wordt gefinancierd door de Inter-American Development Bank (IDB) en moet resulteren in het vergroten van de toegang van werkzoekenden tot de arbeidsmarkt en het afstemmen van vaardigheden van werkzoekenden op de behoeften van de productieve sector middels de:
1. verbetering van het bestaande systeem voor technisch en beroepsonderwijs en -opleiding (TVET) (programma's afstemmen op de huidige en te verwachte behoeften van de arbeidsmarkt)
2. vergroten van de impact de PES door de ontwikkeling van nieuwe mogelijkheden van dienstverlening die digitale instrumenten en traditionele mechanismen combineren
Financiering Inter American Development Bank : USD 10.000.000,=

Totaal begroot bedrag: **SRD 100.000,= (eigen bijdrage)**

Werkgelegenheidsraad

Doelstelling: monitoren van werkgelegenheidsbeleid en programma's.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023: **In 2021 is de Commissie “vaststelling van een lang termijn arbeidsmarktbeleid” geïnstalleerd.** Het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken is gemandateerd om het arbeidsmarktbeleid te ontwikkelen en uit te voeren. Gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt was het arbeidsmarktbeleid van het ministerie aan evaluatie toe. Middels het vaststellen van een arbeidsmarktbeleid dat ook maatschappelijke draagvlak geniet kan beter ingespeeld worden op de problemen en uitdagingen die zich op de arbeidsmarkt manifesteren. Het aangepaste arbeidsmarktbeleid is gebaseerd zijn op het “Decent Work Concept”, welke onderdeel is van de “Sustainable Development Goals 2030”. Het arbeidsmarktbeleid is tevens gericht op de sectoren die de komende jaren in de lift zullen zijn. Daarnaast zal het beleid gekoppeld worden aan de onderwijs vernieuwingen (het aanbod van arbeid) en de public sector reform. In het tweede halfjaar van 2022 is de 2e draft uitgekomen en de finale versie kort hierna gepresenteerd. Ter monitoring van de aanbevolen actiepunten in dit rapport is het aan te raden een permanente raad in te stellen die de activiteiten monitort.

Vacatiegelden Raad:

SRD120.000,=

Beleidsactiviteiten: SRD 180.000,=

Totaal begroot bedrag: **SRD 300.000,=**

Commissie Vrij Verkeer van Personen (VVP)

Doelstelling: het reguleren van het vrij verkeer van bekwame burgers binnen CARICOM in Suriname

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023: De commissie Vrij Verkeer van Personen zal in het kader van de implementatie van Vrij Verkeer van Personen volgens het Herziene Verdrag van Chaguaramas en ter implementatie van de Wet Bekwame Burgers van ingesteld bij Staatsbesluit van 7 februari 2006 en laatstelijk gewijzigd bij Staatsbesluit van 14 augustus 2008 awareness sessies verzorgen .

Eveneens ondertekent de minister van AW&J de uitgegeven certificaten welke gedrukt moeten worden.

Vacatiegelden: SRD. 110.000,-

Begroot bedrag beleidsactiviteiten: SRD 10.000,-

Totaal begroot bedrag: **SRD 120.000,=**

Institutionele & Capaciteitsversterking

Doelstelling: het bijbrengen van de nodige skills en competenties aan de medewerkers van de afdeling arbeidsbemiddeling en afdeling arbeidsstatistieken i.h.k. van de automatisering van de dienstverlening. (AMIS/moderne DB/ online WV)

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023: voor de transformatie van de directe bemiddeling (Paramaribo, Nickerie en Saramacca) tot een modern bemiddelingsbureau is het nodig dat het personeel capaciteitsversterking ondergaat m.n. trainingen in begeleiding en coaching en de moderne technologie. De medewerkers zullen getraind worden in de nieuwe systemen die gebruikt zullen worden voor deze applicaties. M.b.t. de softskills zullen ook trainingen in arbeidsethiek, persoonlijk leiderschap, effectief communiceren aangeboden worden aan het personeel.

Totaal begroot bedrag: **SRD. 250.000,=**

II. Minimumloon

Doelstelling: werkgevers en werknemers informeren over de inhoud en werking van de Wet Minimumloon en de nieuwe uurloon middels informatiebijeenkomsten en awareness activiteiten.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023: Awareness sessies en training AI: 2023 Na de goedkeuring en afkondiging van de Wet Minimumloon heeft het ministerie van AWJ zich erop toegelegd om de functionarissen van het ministerie die een specifieke rol te vervullen hebben bij de uitvoer van deze wet (arbeidsinspecteurs), middels informatie en werksessies gereed te maken om hun werk op dit gebied naar behoren te kunnen verrichten. Het is in dit kader belangrijk te vermelden dat de Arbeidsinspecties naast haar controle werkzaamheden ook belast kan worden met het verschaffen van informatie tijdens de reguliere spreekuren en ook specifieke assistentie verlenen op het gebied van het doorberekenen van de dag, - week en of maandlonen.

De Nationale Loonraad (NLR) is in 2021 geïnstalleerd voor 1 jaar. In 2022 is het zittingstermijn verlengd met nog 1 jaar. Vanwege de positionering van de NLR zal deze in 2023 wederom ingesteld worden. Het orgaan heeft als taak het presenteren van een advies aan de minister onder andere voor het vaststellen van een nieuwe algemeen minimumloon en of een nieuwe minimumloon per sector of beroepsgroep; het grondig consulteren van de technische stakeholders; het vaststellen van een calculatiemethode voor het berekenen van minimumloon.

Vacatie gelden 2023: SRD 200.000,-

Begroot bedrag voor beleidsactiviteiten: SRD 150.000,-

Totaal begroot bedrag: **SRD 350.000,=**

III. Raad voor de Coöperatiewezen (RACO)

Doelstelling: het doel van RACO is het bevorderen van coöperatiewezen middels het promoten en begeleiden bij de opzet van coöperaties. Coöperaties zorgen voor werkgelegenheid.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023: RACO heeft als taak het adviseren van de minister inzake wetgeving en coöperatief beleid met betrekking tot de coöperatieve ontwikkeling in Suriname. Hiernaast is RACO ook belast met het verzorgen van trainingen en begeleiden van bestaande coöperaties in stad, districten en het binnenland. In 2021 is er reeds een aanvang gemaakt met de herregistratie van alle coöperaties ten lande.

Vacatiegelden Raad: SRD. 105.000,-

Begroot bedrag SRD 350.000,-

Totaal begroot bedrag: **SRD 455.000,=**

IV. Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE)

Doelstelling: SPWE heeft als doel het bevorderen van werkgelegenheid middels het ontwikkelen en versterken van het micro- en klein ondernemerschap d.m.v. van voorlichting, begeleiding /coaching en training.

Wijze van financiering: subsidie SPWE

Beleidsintensiveringen voor 2023: het verschaffen van volledige en productieve arbeidsplaatsen aan werkzoekenden. Hierbij zal er hulp en begeleiding gegeven worden bij het voorbereiden en opzetten van kleine ondernemingen en coöperaties en hulp te verlenen aan reeds operationeel zijnde kleine ondernemingen, bedrijven en coöperaties. In Alliantie verband met de UNDP, VSB, SAO, NGO en andere relevante partners zal er ondersteuning gegeven worden aan mensen met een beperking in ondernemerschap.

Vacatiegelden Raad van Toezicht: SRD. 85.000,-

Begroot bedrag : SRD 1.850.000,- (subsidie).

Totaal begroot bedrag: **SRD 1.935.000,=**

V. Stichting Suriname Hospitality Tourism and Training Center (SHTTC)

Doelstelling: SHTTC heeft als doel het ontwikkelen en versterken van werkgelegenheid in de toerisme sector d.m.v. Horeca trainingen.

Wijze van financiering: subsidie

Beleidsintensiveringen voor 2023: continuering van haar taakstelling m.n. het zorgen voor competente arbeidskrachten in de hospitality en tourism sector gericht op invulling en behoud van werkgelegenheid binnen de sector en inherent daaraan het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening in deze sector.

Totaal begroot bedrag : **SRD 150.000,=**

V1. Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)

Doelstelling: SAO heeft tot doel werkloosheid terugdringen middels het verzorgen van competentie gericht onderwijs en training.

Wijze van financiering: subsidie

Beleidsintensiveringen voor 2023: het aanbieden van vak trainingen op technisch en verzorgend gebied. Deze vak trainingen zijn bedoeld voor personen vanaf 16 jaar en de primaire doelgroep bestaat uit voortijdige schoolverlaters, werkzame personen (bij de overheid en het bedrijfsleven), die om-, her- of bijscholing behoeven.

Vacatiegelden Raad van Bestuur: SRD. 85.000,-

Begroot bedrag: SRD 1.850.000,- (subsidie.)

Totaal begroot bedrag: **SRD 9.685.000,=**

V11. Scholingsinstituut voor de Vakbeweging in Suriname

Door middel van subsidieverlening zal de werkende mens in het algemeen en leden van de Vakbeweging in het bijzonder, kennis en inzicht worden verschaft over de organisatie, de taak en de rol van de vakbeweging in het sociaal economisch gebeuren, zowel nationaal, regionaal als internationaal, waardoor zij gemotiveerd worden om individueel en collectief een positieve bijdrage te leveren tot een dynamische ontwikkeling van vakbeweging en maatschappij.

Totaal begroot bedrag **SRD 400.000,=**

V111. Het versterken van de werkarmen SAO, SPWE en SHTTC op institutioneel en capaciteitsniveau.

Ten einde te geraken tot een betere input van de werkarmen zal gewerkt worden aan institutionele en capaciteitsversterking van de werkarmen. Ook de verbetering van de efficiëntie van de exploitatie van de instituten zal aangepakt worden.

Totaal begroot bedrag: **SRD 700.000,=**

Beleidsprogramma's Arbeidsinspectie Programma Arbeidsbeschermingsbeleid

(vallende onder Armoede bestrijding/Onderwijs en Volksontwikkeling/Verbetering Sociale Bescherming)

Doelstelling : verbetering van de sociale en arbeidsbescherming zorgen ervoor dat het toezien op en het verzekeren van de naleving van de wettelijke bepalingen met betrekking tot arbeidsvoorwaarden en de bescherming van de werknemers bij de uitoefening van hun werkzaamheden en van andere wettelijke regelingen voor zover de arbeidsinspecteurs mede belast zijn de naleving van deze regelingen wordt gegarandeerd.

Wijze van financiering : de financiering voor de verbetering voor de sociale en arbeidsbescherming vindt plaats door het adequaat beschikbaar stellen van middelen uit de overheidsbegroting ten behoeve van het directoraat Arbeidsinspectie. Hierdoor wordt de handhaving en inspectie werkzaamheden gewaarborgd. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 2401.

Beleidsintensiveringen voor 2023 :

De Minister garandeert de operaties van het Directoraat Arbeidsinspectie door :

I. Het verder versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie in het kader van de dienstverlening, handhaving en inspectie werkzaamheden

Het versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie

Versterken Arbeidsinspectie

Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie verder worden vergroot. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie worden verbeterd en geautomatiseerd.

Totaal begroot bedrag: **SRD 360.000,=**

Decentralisatie/Verblijf inspecties

Voor het optimaal kunnen verrichten en het verhogen van de klantvriendelijkheid en het meer zichtbaar maken van de Arbeidsinspectie in de ver af gelegen gebieden in Suriname Het is dringend noodzakelijk om de nodige huisvesting cq cabines en verblijf te verwezenlijken. Hiervoor zijn er naast de kosten voor verblijf en huisvesting ook de kosten voor consumptie en standplaatstoelage.

Totaal begroot bedrag: **SRD 660.000,=**

Verbetering infrastructuur

- **Uitbreiding wagenpark**

Voor het verrichten van de opgedragen werkzaamheden en Inspecties in ver gelegen gebieden in Suriname te noemen de districten Commewijne, Marowijne, Para, Brokopondo, Sipaliwini, Saramacca en Wanica, is gebruikmaken van dienstvoertuigen noodzakelijk. Hiervoor zijn goede dienstvoertuigen nodig. Op dit moment beschikt Arbeidsinspectie slechts over 2 rijbare voertuigen.

Totaal begroot bedrag: **SRD 3.300.000,=**

- **Meet instrumenten**

Er bestaat een dringende behoefte aan het aanschaffen van een aantal meetinstrumenten voor de controle op de naleving van de Veiligheidswet 1947 zoals Licht en geluid apparatuur, het meten van kwik damp, gas meeting, trillingen radioactief meet materiaal (Geiger Teller of Geiger meter).

Totaal begroot bedrag: **SRD 600.000,=**

- **Trafficking in Person (TIP)/Vreemdelingen**

Het inzetten van voertuigen waar nodig voor transport van vreemdelingen die vermoedelijk slachtoffers zijn van mensen handel en mensen smokkel.

Trainingen voor de arbeidsinspecteurs door de gekwalificeerde arbeidsinspecteurs met de ondersteuning van het Ministerie van Justitie en Politie.

Totaal begroot bedrag: **SRD 30.000,=**

- **Voorlichting (Informatie en begeleiding werknemers/werkgevers).**

Totaal begroot bedrag: **SRD 28.000,=**

- **Traning en begeleiding**

Trainingen

Het belang van training voor het adequaat uitvoeren van het werk van de arbeidsinspecteurs kan niet meer benadrukt worden.

Totaal begroot bedrag: **SRD 400.000,=**

Handhaving

- **Uitbreiding snelrechtstelsel**
Totaal begroot bedrag: **SRD 25.000,=**
- **Verscherping handhaving**

Met de aanpassing van de minimumuurloon per juni 2022 zal de controle bij bedrijven verder opgevoerd worden. De controle op een veilige werkplek en Decent Work voor werknemers zal eveneens verscherpt en opgevoerd worden voornamelijk bij vreemdelingen en uitzendkrachten. Totaal begroot bedrag: **SRD 500.000,=**

II. Het (her)vestigen van de autoriteit/integriteit van de Arbeidsinspectie**Uitbreiding opzet Client Contact Centra.**

Totaal begroot bedrag: **SRD 60.000,=**

Inzetten klachten procedure.

Totaal begroot bedrag: **SRD 10.000,=**

Werken aan de branding van Arbeidsinspectie:

Aanpak social media;
Verbetering informatie stroom naar de werkzamen;
Opvoeren van voorlichting en realisaties arbeidsinspectie.
Totaal begroot bedrag: **SRD 200.000,=**

Beleidsprogramma's Juridische – en Internationale Zaken**Code 2401: Armoedebestrijding/Onderwijs en volksontwikkeling/verbetering sociale Bescherming.****Decent Work Country Programma Suriname (DWCP-SUR)/ILO**

In het kader van de uitvoering van het Decent Work Country Program Suriname III (DWCP SU III) zullen ter vaststelling van de uitgangspunten van de sociale partners en overige belanghebbenden, in het jaar 2023 sessies worden georganiseerd door het Onderdirectoraat Juridische en Internationale Zaken, die zullen leiden tot bevordering van de uitvoering van het DWCP SU III. Verder zullen de vacatiegelden van de tripartiete Commissie DWCP SU 2023 worden uitbetaald.

Totaal begroot bedrag: **SRD 217.000,=**

Awarenessprogramma i.v.m. ratificatie C102, C129, C131, C183 (DWCP SU II)

In het DWCP SU II is de ratificatie van 4 verdragen opgenomen die betrekking hebben op sociale zekerheid, arbeidsinspectie in de landbouw, minimumloonmechanisme en moederschapsbescherming. Ratificatie van deze verdragen betekent dat de praktijk en eventueel de wetgeving op de beginselen van deze verdragen dienen te worden aangepast. Daarvoor oet er genoeg kennis en beuustwording te bestaan bij de stakeholders. Het ministerie zal in dit kader een goed ingerichte seesie houden met de stakeholders.

Totaal Begroot bedrag: **SRD 34.000,=**

Capaciteits- en institutionele versterking (AVI, CAO-Registratie en IZ)

Teneinde de ontwikkelingen op het gebied van de intermediairs en de andere arbeidsmarktinstututen, de collectieve onderhandelingen en de arbeidsverhoudingen en de internationale arbeidsstandaarden goed te beheersen en toe te passen en de stakeholders in te lichten en te begeleiden is institutionele versterking waaronder training van kader van enorm belang. Deze training is dringend in het kader van de vele nieuwe wetten die door het ministerie zijn geiniteerd en die op stapel liggen.

Totaal begroot bedrag: **SRD 182.000,=**

Code 0313: Wet Arbeidsbescherming Gezin.

Met de inwerkingtreding van de Wet Arbeidsbescherming Gezin in september 2019 is het thans zeer urgent om het Fonds Voorzieningen Ouderschapsverlof in te stellen. Dit fonds zou conform de wet binnen twee maanden na inwerkingtreding van de wet moeten zijn ingesteld. Het fonds heeft krachtens de wet tot taak het zorgdragen voor doorbetaling van loon in verband met de toekenning aan werknemer van zwangerschaps-, bevallings- en vaderschapsverlof. Het bestuur, welke belast is met het beheer van het fonds, is op 14 februari 2022 reeds ingesteld en heeft de nodige werkzaamheden verricht om te geraken tot het instellen van het bureau, van waaruit de administratieve werkzaamheden dienen plaats te vinden. Het voornemen is het bureau zo snel mogelijk in te stellen. Totaal begroot bedrag: **SRD 1.000.000,=** .

Code 1302: Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid.

Totaal begroot bedrag **SRD 1.000.000,=** .

Kinderarbeid /Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid 2023

Suriname heeft de twee fundamentele ILO conventies betreffende kindarbeid te weten Conventie 138. The Minimum Age Convention en Convention 182. The Elimination of the Worst Forms of Child Labour geratificeerd. Suriname heeft overeenkomstig art. 5 van ILO Conventie no. 182 een multidisciplinaire commissie, de Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid (NCUK), op 20 november 2009 ingesteld, welke als voornaamste taak heeft het uitstippelen van beleid inzake het tegengaan van kindarbeid en haar ergste vormen in Suriname. De Commissie is in 2021 wederom ingesteld en de zittingstermijn loopt tot 31 december 2023. De conventies zijn reeds omgezet, geformuleerd in nationale wetgeving en beleidsmaatregelen. De volgende stap om resultaten te boeken m.b.t. sociale bescherming is om praktische uitvoering geven van de wetgeving betreffende kindarbeid en het Nationaal Actieplan Kinderarbeid 2019 – 2024. Voor het jaar 2023 zal de focus voornamelijk liggen op voorlichting en bewustwordingsactiviteiten naar de gemeenschap toe omtrent kindarbeid met doel om ten eerste geïnformeerd te zijn over de wetgeving hieromtrent en ook de gevolgen van kindarbeid met het doel dat het bewustzijn vergroot wordt en verandering optreedt binnen samenleving. De NCUK zal in 2023, 4 veldbezoeken afleggen a SRD 7.000,-.

Totaal begroot bedrag: **SRD 28.000,=**

Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP)

In verband met het operationaliseren van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP) zal de begroting voor de initiële fase afhangen van het initiële werkprogramma. Het uitgangspunt is dat in het eerste jaar de NPC de nodige equipment aanschafft om in de toekomst de werkzaamheden zonder enige stagnatie te kunnen uitvoeren. In de eerste jaren zal het CIP niet instaat zijn financiële middelen te generen. Zij zal volledig afhankelijk zijn van de subsidie van de overheid. In dit jaar zal er worden gewerkt aan de institutionele versterking van het CIP. Er wordt voor de beginperiode voorgesteld een bemensing van 6 personen (Directeur, office manager, 3 managers en schoonmaakster). Voor het CIP zal een pand moeten worden gehuurd van waaruit de activiteiten kunnen worden ontplooid. Uit de subsidie worden bekostigd de kantoorkosten en het aanschaffen van een dienstvoertuig dat ter beschikking zal zijn van de directeur in bruikleen. Na de opstart zal worden gewerkt aan het inzichtelijk maken van de productiesector in Suriname. In de daaropvolgende jaren zal het CIP zich meer toeleggen op capaciteitsversterking en relevante technologieën.

Het doel van het initieel werkprogramma is tweeledig: in de eerste plaats om overeenstemming te bereiken over de belangrijkste activiteiten om CIP op te zetten, inclusief een voorlopig tijdschema en budget: ten tweede om het te gebruiken als een instrument om partners te betrekken om de oprichtingskosten van deze belangrijke instelling te financieren.

De eerste fase van het CIP eindigt wanneer het operationeel is en het hoofddoel van de wet vervult, en de belangrijkste output is de publicatie van het eerste jaarlijkse productiviteitsrapport van Suriname met een basislijn voor toekomstige benchmarking - deze fase kan tot twee jaar duren;

De tweede fase, die aanvangt in 2024, eindigt wanneer CIP voldoende ervaring en vaardigheden heeft verworven om zonder externe ondersteuning te kunnen functioneren, wat training en extra versterking zou vereisen door het inhuren van hooggekwalificeerd personeel - deze fase kan tot twee jaar duren. In of na deze fase volgen:

- toekomstige uitbreiding en aanvullende specialisatie in nader te bepalen gebieden
- samenwerken met een donor die begeleiding, best practices, administratieve duidelijkheid en financiering kan bieden voor de belangrijkste fase van het creëren van CIP: opstarten.

De volgende outputs (die in de wet zijn gedefinieerd) worden geleverd tijdens de eerste fase van de oprichting van CIP. Elke output zal in detail worden uitgewerkt in de volgende paragrafen van het werkprogramma.

Output	Geschat budget
1. Opzetten van het CIP	SRD 168.000,-
2. Consultaties met stakeholders over de taken van CIP en het promoten van een cultuur van productiviteit in Suriname	SRD 75.000,-
3. Ontwerpen en ontwikkelen van methodologieën voor productiviteitsmeting en productiviteitsverbetering in de publieke en private sector (voorbereiding van baseline en eerste jaarverslag)	SRD 100.000,-
4. Ontwerpen van een educatieprogramma over productiviteit om de samenwerking tussen werkgevers en werknemers te bevorderen	SRD 75.000,-
5. Informatie verspreiden om het publiek bewust te maken	SRD 100.000,-
Eerste fase afgerond	SRD 518.000,-

Output 1: Opzetten van het CIP

Hoger management inhuren

Vanwege de budgetcyclus in Suriname, naast de beperkingen van de salarisschaal van de publieke sector, zou het hogere management van CIP vergelijkbaar moeten zijn met de private sector. Compensatie zorgt ervoor dat het beste talent dat op de markt beschikbaar is, kan worden aangetrokken om voor CIP te werken. De wet identificeert de volgende sleutelfuncties: directeur van CIP; afdelingshoofd Publiek Bewustzijn, Arbeidsrelaties en Onderwijs; Afdelingshoofd Onderzoek en Planning; Afdelingshoofd Human Resources Development en Training; Afdelingshoofd Technische Assistentie en Organisatorische Transformatie. Voorgesteld wordt dat tijdens de eerste fase financiering nodig zou zijn voor de volgende sleutel-posities: directeur en hoofd van de afdeling Onderzoek en Planning, naast de Chief Administrative/Procurement Officer. De overige functies, zoals gedefinieerd door de wet, zouden worden ingevuld nadat de eerste fase is afgerond. Deze aanpak bespaart tijd en geld en zou welkom zijn bij een potentiële ontwikkelingspartner.

Ondersteuningsteam

De leidende principes vragen om een institutie die slank, effectief en efficiënt is. Om dit doel te bereiken zal CIP sterk afhankelijk zijn van de output van onderaanneming. Maar daarvoor moet het CIP over de capaciteit beschikken om uitbesteed werk te ontwerpen en te controleren, met inbegrip van het beoordelen van de kwaliteit van de output. De Centrale Bank kan een centrale rol spelen bij de kwaliteits-controle, maar CIP moet de technische capaciteit behouden om zowel met de Centrale Bank als met onderaannemers samen te werken. Om deze reden moet de afdeling Onderzoek en Planning volledig functioneel zijn tijdens de eerste fase van de oprichting van CIP. Daarnaast moet ook de nodige ondersteuning worden geboden aan de directeur en de hoofdadministrateur.

Initiële trainingsprogramma voor CIP-personeel

Het management en het personeel van CIP moeten getraind worden in het volgende:

Basisconcepten van productiviteit

Productiviteit meten

Programma's die werken: hoe productiviteit de sleutel is voor groei en ontwikkeling

Productiviteit en lonen: hoe productiviteit de sleutel is voor het bepalen van lonen in de private en publieke sector

Educatie en outreach

Aanbevolen is dat een programma van twee weken wordt ontworpen om iedereen bij CIP een gemeenschappelijk begrip van productiviteit te geven, de beste manier is om te beginnen.

Output 2: Consultatieproces

Het consultatieproces, dat vroeg bij de oprichting van CIP ergens tussen mei en juni 2019 moet worden uitgevoerd, dient het belangrijke doel om beste praktijken uit het buitenland en specifieke behoeften uit Suriname samen te brengen. Dit proces zou resulteren in het vinden van de behoeften van bedrijven, (sub)sectoren, organisaties, instellingen, agentschappen enz. met betrekking tot innovatie en productiviteitsverhoging. Als zodanig is het consultatieproces een "luisteroefening" voor het CIP-management en het personeel.

Bij het raadplegingsproces zou een groot aantal belanghebbenden betrokken zijn, waaronder: vakbonden, vertegenwoordigers van de particuliere sector en ambtenaren. Het wordt aanbevolen om alle relevante sectoren in de economie op te nemen, zoals toerisme, b.v. hotel, foodservice en detailhandel; landbouw; vee; visserij; bosbouw/houtverwerking; kleinschalige mijnbouw; leveranciers olie- en gassector; leveranciers mijnbouwsector; ICT-sector; bouw sector; creatieve industrieën. Dit is niet alleen een exercitie in de particuliere sector is, en dat ook vertegenwoordigers van de publieke sector moeten worden betrokken, met name het kabinet van de president en overheidsbedrijven.

Ten slotte kan het maatschappelijk middenveld, zoals NGO's en andere, ook een rol spelen.

Als resultaat zou het consultatieproces de bereidheid, bereidheid, relevantie en potentie van sectoren bepalen, en de tijd om tastbare resultaten te behalen (bijdrage en toegevoegde waarde aan de economie): quick wins/laaghangend fruit, voordelen op kortere, middellange en langere termijn termijn, zowel voor de organisatie inclusief werknemers als voor het land.

Output 3: Ontwerp en ontwikkeling van methodieken

Deze activiteit zal resulteren in de eerste concrete uitkomst van CIP: het eerste jaarverslag over productiviteit. Het werk omvat twee hoofdactiviteiten: het technisch ontwerp waarvan de vragen op zeer korte termijn (1-2 jaar) haalbaar zijn om te beantwoorden; en de voorbereiding van de eerste resultaten die in de publicatie moeten worden opgenomen. Totaal begroot bedrag: **SRD 518.000,-**.

Jeugdzaken**Programma 0968 :****Subsidies aan jeugdorganisaties:**

Het algemeen jeugdbeleid van de overheid is het specifiek beleid met betrekking tot de maatschappelijke positie van de jeugd, gericht op het scheppen van voorwaarden om tot haar ontplooiing te komen. Om dit beleid mede te helpen realiseren is een financiële steun (subsidie), een belangrijk instrument.

Financiële ondersteuning aan actieve jeugdorganisaties en organisaties die werken met en voor de jeugd en individuen is noodzakelijk, aangezien het directoraat Jeugdzaken zich absoluut richt op kansarmen in de samenleving. Het subsidiebeleid zal ingezet worden om het jeugdwerk te ondersteunen en verder te ontwikkelen. Dit beleid krijgt zijn impact omdat het zich richt op kansarmen en heeft tevens een preventief karakter. Het beleid zal gericht zijn om door subsidies jeugdorganisaties in staat te stellen zich verder te ontwikkelen waardoor zij op lang termijn zelfstandig hun doelen kunnen bereiken.

De financiële ondersteuning aan jeugdorganisaties en of hun afgevaardigden bij internationale ontmoetingen is nodig, aangezien jonge mensen meestal de middelen niet hebben en het dus de overheidstaak is daarbij in te springen. Internationale ontmoetingen van de doelgroep draagt bij tot de verdere ontwikkeling van de jeugd in haar algemeenheid en die organisaties in het bijzonder en draagt dus ook bij tot de verdere ontwikkeling van onze samenleving. Jaarlijks stijgt het aantal aanvragen voor subsidie. Om organisaties de gelegenheid te bieden het jeugdwerk landelijk uit te voeren en tevens te werken aan de institutionele versterking. Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 250.000,-**

Programma 3701:**Voorzien in de ontwikkeling van de jeugd, ter ondersteuning van het algemeen Jeugdbeleid**

Bij de ontwikkeling van de jeugd op gemeenschapsniveau zijn: preventie, begeleiding en bescherming de voornaamste prioriteitsgebieden voor het directoraat Jeugdzaken voor het begrotingsjaar. De primaire focus van het directoraat Jeugdzaken is gericht op het creëren van kansen en mogelijkheden voor de optimale ontplooiing van jongeren. Dit zal voornamelijk tot uiting komen bij de uitvoering van activiteiten voor de doelgroep in zowel buiten schoolverband alsook in de vakantieperioden.

Het Directoraat Jeugdzaken heeft de zorg voor de ontwikkeling en bevordering van een gecoördineerd en geïntegreerd jeugdbeleid. Een van de speerpunten van het beleid van Jeugdzaken is erop gericht de jonge generatie als geheel de ruimte te bieden zich voor te bereiden op een zelfstandig bestaan.

Daarom zal het directoraat zich in haar werk richten op enerzijds het creëren van randvoorwaarden voor versterking van de capaciteit en actieve participatie van jongeren in ontwikkeling op zowel gemeenschaps- als nationaal niveau en anderzijds het versterken van condities voor optimale ontwikkeling van jongeren. Er zal onder dit programma gewerkt worden aan de institutionele en capaciteitsversterking van het Directoraat Jeugdzaken en acties voor een betere coördinatie en integratie van beleid ten behoeve van de jeugd.

Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 1.000.000,-**.

Programma 3702:

Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's.

Het hoofddoel van deze maatregel:

Het voorkomen of corrigeren van gedrag dat niet bevorderlijk is voor de ontwikkeling van jeugdigen en derhalve instellingen ondersteunen met jeugdprogramma's die zullen bijdragen tot een positieve levenshouding van de jeugd.

Voor de voorlichting, begeleiding van (risico) jongeren en zinvolle vrije tijdsbesteding voor jongeren zullen samenwerkingsverbanden aangegaan worden met instellingen die daarvoor de expertise beschikken en ondersteund worden.

Activiteiten:

Ondersteunen van voorlichting en bewustwordingsactiviteiten voor de doelgroep

Ondersteunen van begeleidingstrajecten voor de doelgroep

Ondersteunen van programma's voor een zinvolle vrije tijdsbesteding voor de doelgroep

Ondersteunen bij re-integratie programma's

Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 250.000,-**

Programma 3703

Instandhouding en verdere uitbouw van het Nationaal Jeugd Instituut:

Het algemeen Jeugdbeleid met betrekking tot de maatschappelijke positie van de jeugd is gericht op het scheppen van voorwaarden tot haar ontplooiing. Een van de voorwaarden voor een optimale ontplooiing van de jeugd is het recht op participatie. Om dit recht op participatie tot uitdrukking te laten komen is het Nationaal Jeugd Instituut bij uitstek een geschikt instrument. Voor een goed en optimaal functioneren van het Nationaal Jeugd Instituut is het van belang dat de capaciteit van het instituut verder wordt versterkt. In het komend begrotingsjaar zal in samenwerking met partners de institutionalisering worden voortgezet.

In het dienstjaar 2023 zal prioriteit worden gegeven aan:

Het versterken van de capaciteit van de leiding van het NJI en overig personeel.

De verkiezing van Jeugdparlementariers en Caricom en SDG Ambassadors.

3. Training en begeleiding van de jeugdparlementariers en de jeugdbassadeurs.

4. Ondersteuning bij het beleggen van reguliere vergaderingen en het uitvoeren van projecten.

5. Het organiseren van het consultaties met de jeugd.

De facilitering van inspraak en participatie van de jeugd behoeft een doorstart. Voor het garanderen van de inspraak en participatie van de jeugd is de instandhouding en uitbouw van het NJI van cruciaal belang en zullen middelen gealloceerd moeten worden om de bovenstaande prioriteiten te kunnen realiseren.

Te verwachten resultaten:

Versterking van de structuur van het NJI.

Kwaliteitsontwikkeling van het Nationaal Jeugd Instituut.

3. Kwaliteitsontwikkeling van het Jeugd parlement.

4. Bijdrage van de Surinaamse jeugd in internationale besluitvorming t.b.v. de jeugd.

5. Verbetering van het algemeen jeugdbeleid.

Het Jeugdparlement

Het Jeugdparlement is in beginsel een inspraakorgaan voor de jeugd om het beleid te beïnvloeden middels de inzichten van de jeugd door de belangen en uitdagingen van de jeugd kenbaar te maken. In dat kader worden vertegenwoordigers gekozen door de Surinaamse jeugd om hun stem te laten horen en dat de inzichten meegenomen worden in het beleid. Om dit te bewerkstelligen worden er landelijke verkiezingen georganiseerd om de vertegenwoordigers te kiezen.

Verder behoren de jeugdparlementariërs een training en begeleidingsstraject te doorlopen om capaciteit te versterken om hun taken te kunnen uitvoeren. Er behoren ook momenten van terugkoppeling met de doelgroep te zijn (de jeugdconsultaties), zodat de wenselijkheden van de Surinaamse jeugd kenbaar worden gemaakt zijn en hun belangen niet uit het oog worden verloren.

Ondersteuning van de Jeugdambassadeurs bij de uitvoering van projecten:

De Jeugdambassadeurs worden door het jeugdparlement gekozen. De taken van de jeugdambassadeurs zijn onder andere het in overleg treden met het jeugdparlement over uit te voeren en gevoerde werkzaamheden en het in overleg treden met relevante nationale en internationale instanties over hun toegewezen domeinen. Het ambassadeursprogramma is dus veel omvattend en om jongeren in de gelegenheid te stellen hun werk naar behoren te doen zal de overheid moeten voorzien in de behoefte van de jeugd. (zoals het faciliteren goede werkruimte, kantoorspullen/meubilair.

Caricom Jeugdambassadeursprogramma:

Sinds het jaar 1993 is het Caricom jeugdambassadeurs programma ontstaan nadat de vergadering van Caricom staatshoofden dit heeft besloten. De rede hiertoe was dat men het nut is gaan inzien om ook jongeren in de gelegenheid te stellen om te participeren op beleidsniveau. Hierdoor is het woord "jongeren participatie" ontstaan. Dit houdt in dat jeugdigen worden betrokken bij zaken die hun direct of indirect aangaan, en dat zij hierover goed geïnformeerd worden. Jeugdigen krijgen de mogelijkheid om hun mening te geven, mee te beslissen en veranderingen teweeg te brengen. Het hoofddoel van de CYA's is dus het promoten van de CSME alsook het initiëren van projecten die betrekking hebben op de problematiek van jongeren op regionaal/nationaal niveau bv. HIV/AIDS.

United Nations Sustainable Development Goals Jeugd Ambassadeurs programma:

Dit programma is voortgevloeid uit de, "First ever Global Youth Leadership Summit" in New York. De belangrijkste taak van de UN SDG CYA is de Surinaamse jongeren zoveel als mogelijk bekend te maken met- en betrekken bij activiteiten in het kader van de SDG's. Hierbij is het gebruik van jongeren, sport en cultuur participatie als methode gehanteerd ter realisatie van de activiteiten. Er is wereldwijd afgesproken dat reeds in het jaar 2015 de 8 ontwikkelingsdoelen gerealiseerd dienen te worden. Aangezien de jongeren een wezenlijke bijdrage hierin moeten leveren zijn wij genoodzaakt middelen te reserveren ter uitvoering van de activiteiten van de SDG.

Capaciteitsversterking CYA'S, MDG'S, en hun korpsen:

Het is erg belangrijk om mensen te trainen /scholen om zodoende hun werk optimaal te kunnen doen. Nadat er nieuwe ambassadeurs zijn gekozen worden zij in de gelegenheid gesteld om een aantal trainingen te volgen die hun in de gelegenheid stellen te werken naar professionalisme in hun werkzaamheden. Enkele trainingen zijn: vergadertechnieken, schrijven van projecten, protocol, Basic life skills, Engelse conversatie, leiderschapstrainingen, enz.

Uitwisseling binnen/buitenland ten behoeve van jongeren:

Binnen dit project proberen wij naast de jeugdleiders ook andere jongeren in de gelegenheid te stellen om hun kennis te verbreden op zowel nationaal, regionaal als international niveau. Hierbij kan gedacht worden aan uitwisseling met districtsjongeren onderling alsook met jongeren in Paramaribo of jongeren van de verschillende buurtorganisaties in de gelegenheid te stellen om een conferentie/meeting bij te wonen buiten de stad. Vaak worden ook scholen (op verzoek) ondersteund door het beschikbaar stellen van bv. transport voor een educatieve dagtocht of schoolreis.

Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 3.000.000,=** .

Programma 3704:

Versterking en begeleiding risico jongeren:

Een van de prioriteiten van het directoraat Jeugdzaken is het rehabiliteren van risicogroepen onder jeugdigen. Onder risicogroepen wordt onder andere verstaan jeugdigen die vroegtijdig de school hebben verlaten, tienermoeders, jongeren die dreigen te ontsporen en jongeren die in aanraking zijn gekomen met justitie. Het directoraat Jeugdzaken heeft de zorg voor de ontwikkeling en bevordering van een gecoördineerd, geïntegreerd en planmatig jeugd beleid voor deze doelgroep, waarbij deze jeugdigen worden ondersteund met het maken van de juiste keuzen om zichzelf te ontwikkelen tot zelfstandige burgers met respect voor zich zelf en voor anderen.

Gelijke kansen creëren voor jongeren die opgroeien in een risicovolle omgeving is a must zodat deze doelgroep zich ten volle kan ontwikkelen.

Belangrijk hierbij is de samenwerking met en ondersteuning van particuliere en niet gouvernementele organisaties, (NGO) die werkzaam zijn op het gebied van het jeugd en met overheidsinstanties, die belast zijn met deeltaken van het jeugd beleid.

De projecten die vanuit het Nationale Jongeren Aangelegenheden uitgevoerd zullen worden zijn:

Project Scholieren Moeder (ookwel PSM genoemd)Jeugdzaken is reeds jaren bezig met

De begeleiding van scholierenmoeders, voornamelijk uit Paramaribo, Wanica, Para en Commewijne. De begeleiding geschiedt project matig onder de naam Project Scholieren Moeders (PSM), welke in 1988 is begonnen. Het Project Scholieren Moeders (PSM) richt zich op de hulpverlening en begeleiding van jonge moeders, of aanstaande jonge moeders op GLO (Gewoon Lager Onderwijs) en VOJ niveau (Voortgezet Onderwijs op Junioren niveau) om tenminste het VOJ-diploma te verwerven

Begeleiding voor vroege schoolverlaters. Voor de vroege schoolverlater zal er ook een traject ingezet worden waarbij deze begeleid worden om alsnog een opleiding af te ronden, een beroep aan te leren. Veelal spelen er problemen op verschillende gebieden, waardoor de zelfredzaamheid van deze doelgroepen beperkt is.

Geïdentificeerde oorzaken:

Ernstige gedragsproblematiek.

Beperkte cognitieve en/of sociale vaardigheden.

Persoonlijkheidsproblemen.

Woon- en of gezinsproblematiek.

Misbruikrelaties met als gevolg tienerzwangerschappen

Moeite met behouden opleiding/baan.

Begeleiding is specifiek gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid, maar de begeleiding gaat verder dan het aanleren van zelfredzaamheid. Het is ook nodig om oorzaken aan te pakken, zoals het verwerken van traumatische ervaringen en/of het herstellen van een gestagneerde ontwikkeling.

Voorlichting en bewustwordingsprogramma's gericht op de jeugd, ouders en verzorgers.

In deze beleidsperiode zal er meer nadruk gelegd worden op voorlichting en bewustwordingsprogramma's voor de jeugd, ouders en verzorgers met het doel positieve gedragsverandering teweeg te brengen en bewustere keuzes te maken voor een positieve ontwikkeling van jeugd. Ook de mentale gezondheid van de jeugd krijgt in deze periode bijzondere aandacht gezien de alarmerende cijfers van suicide onder jeugdigen.

Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 500.000,=** .

Programma 3705:

Versterking jeugd en gemeenschapsontwikkeling:

Het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken beschouwt participatieve gemeenschapsontwikkeling als een onlosmakelijk deel van de principes die gelden voor duurzame ontwikkeling van de jeugd.

Bij het uitvoeren van participatieve gemeenschapsontwikkeling staan een aantal belangrijke uitgangspunten centraal: Percepties, ervaringen, en levensomstandigheden van doelgroepen in de gemeenschappen. Deze vormen het vertrekpunt bij het ontwikkelen van beleid en gemeenschapsprogramma's. De actieve participatie van gemeenschappen in hun eigen ontwikkeling zal worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Het ontwikkelen van beleid en programma's zal plaatsvinden op basis van dialoog met alle relevante partners (gemeenschapsgroepen, overheid en niet overheid). Het beleid is gericht op het creëren c.q. versterken van gelijke kansen en integreert een mensenrechten en genderperspectief, waarbij er specifieke aandacht is voor achtergestelde en marginale gemeenschapsgroepen. De nadruk wordt gelegd op participatie van de gemeenschap en het stimuleren van zelfredzaamheid, zelfontplooiing en verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling.

Belangrijk is dat de percepties, ervaringen en levensomstandigheden in de gemeenschap de vertrekpunten vormen bij het ontwikkelen en implementeren van beleid. Versterking van de actieve participatie van gemeenschappen moet bijdragen aan het creëren van condities voor optimale ontwikkeling van jongeren. In dit kader zal er aandacht worden besteedt aan specifieke besteedt worden aan het versterken van de jeugd en gemeenschapsontwikkeling in de districten.

Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 750.000,=** .

OP-Beleidsgebied: Sociale Vooruitgang (Welvaart en Welzijn)				
Progr.:Onderwijs/Armoedebestrijding				
Beleidsmaatregel 0936 Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling				
Programma	Doel	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten eind 2023
Stichting Arbeids-mobilisatie en Ontwikkeling	Middels korte praktische trainingen een wezenlijke bijdrage leveren aan de beroepsvorming van jeugdigen, werkzoekenden en mensen die tweedekans onderwijs willen volgen om zodoende te voorzien aan de vraag naar goedgeschoolde vaktechnische arbeidskrachten	Continu competentie gerichte vaktraining aan tweedekans onderwijs zoekenden en werkzoekenden verzorgen.Mede helpen om het Werkloosheids-cijfer omlaag te brengen.	Continu competentie gerichte vaktraining aan tweedekans onderwijs zoekenden en werkzoekenden verzorgen.Mede helpen om het werkloosheids-cijfer omlaag te brengen	Continu competentie gerichte vaktraining aan tweedekans onderwijszoekenden en werkzoekenden verzorgen.Mede helpen om het werkloosheidscijfer omlaag te brengen.Het verkleinen van de skills gap van werkzamen en werklozen en het bevorderen van de kwalificaties van vaklieden op technisch en verzorgend gebied
Arbeids-marktbeleid	Het stimuleren van de toename van BBP- en banengroei, meer en betere banen (Decent Jobs) die bijdragen aan de inkomens- en sociale zekerheid en weerbaarheid van vooral arme gezinnen	Arbeids-bemiddeling wordt aangeboden in verschillende wijken / gebieden. Geregistreerde werkzoekenden vakbekwaam maken.	Het trainen geregistreerde werkzoekenden van sociale vaardigheden en basis rechten en plichten van werknemers. Het plaatsen van het aantal werkzoekenden verhogen.	De overheid, vakbeweging en het bedrijfsleven adopteren een aangepaste actief arbeidsmarktbeleid en actieprogramma gericht op geïdentificeerde arbeidsmarktgroepen, districten en bedrijfstakken

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	664	420	5.385	6.762	8.317	10.372
	53 Niet Belastingmiddelen	664	420	5.385	6.762	8.317	10.372
	Werkvergunning vreemdelingen	56	100	2.000	2.500	3.000	4.000
	Werkvergunning vreemdelingen Goudsector	608	220	3.180	4.000	5.000	6.000
	Certificaat Status Bekwame Burgers	0	100	2	2	2	2
	Ketelkeuringen	0	0	53	60	65	70
	Boete overtreding arbeidswetten	0	0	150	200	250	300

Werkvergunning vreemdelingen / CARICOM Burgers

Rekening houdend met de algemene tariefsaanpassing naar

SRD 1000,- per werkvergunningaanvraag (Vreemdelingen);

Rekeninghoudend met de verhoogde bijzondere tarieven van

USD 500,- voor Vreemdelingen Goud, Hout en Olie sector

Conform SB 2021 no. 115;

Inning van SRD 75, - conform SB 2006 no.19 d.d. 5 maart 2008

(Status Bekwame burgers).

TITEL IV: Parastatalen

De parastatalen die onder het ministerie vallen zijn:

1. Stichting Arbeidsmobilisatie & Ontwikkeling (SAO)
2. Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE)
3. Suriname Hospitality Tourism and Training Centre (SHTTC)
4. Stichting Scholings Instituut voor de Vakbeweging in Suriname (SIVIS)
5. Raad voor de Coöperatievazen (RACO)

Ad.1. Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)**Doel**

Het verzorgen van competentie gerichte vak trainingen aan jeugdigen vanaf 16 jaar en werkenden ten behoeve van de arbeidsmarkt om de vraag van de arbeidsmarkt te voldoen en om de werkloosheid terug te dringen.

Te nemen maatregelen:

Middels het verzorgen van beroepstrainingen tracht de SAO haar doel te bereiken, uiteraard binnen het kader van de gestelde beleidsgebieden.

Deze zijn o.a. de versterking van de positie van kwetsbare jongeren c.q. actieve participatie van laagopgeleiden over het gehele land.

de creatie van duurzame werkgelegenheid met daaraan gekoppeld het bevorderen van een optimale koppeling van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

De SAO als een van de beleidsinstrumenten van het ministerie van Arbeid, treedt ondersteunend op naar zowel de publieke sector als het particulier initiatief bij het creëren van duurzame werkgelegenheid middels het opleiden van werklozen, particulieren en overheidswerkers.

Ook is de SAO een instituut die een belangrijke rol vervult in de spreiding van kennis over het gehele land, waarbij zij meehelpt aan

de re-integratiemogelijkheden en de diversificatie van de inzetbaarheid van individuele werknemers te versterken.

de exploitatie van 2 trainingsinstituten en inhuren van lokaliteiten in de districten worden de doelgroepen opgeleid voor deelname aan het arbeidsproces.

In het aanbod van zowel de dag als de avondopleidingen kan een onderverdeling gemaakt worden in:

Technische trainingen.

Administratieve trainingen.

Verzorgende / schoonheids- / textiele vak trainingen.

Nagenoeg in alle districten heeft de SAO de voorgaande jaren vak trainingen verzorgd. Ter uitvoering van het uitgestippelde beleid is het noodzakelijk dat er investeringen worden gedaan door de overheid opdat deze trainingen naar de districten en het binnenland gebracht kunnen worden.

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2023 is begroot op **SRD 9.685.000,-** van de overheid aan de SAO, deze wordt besteed aan onder andere:

Loon- en Salariskosten van de werknemers SAO, is de grootste uitgavenpost.

Materiële kosten zijn o.a. de nutsvoorzieningen (elektra, waterleiding en telefoon), kantoor kosten, onderhoudskosten transportmiddelen, machinepark, gebouwen en terreinen.

Trainingskosten, die betrekking hebben op verbruiksgoederen die nodig zijn om trainingen conform het curriculum te verzorgen tot aan de certificering toe.

Specificatie SAO	
Operationele Uitgaven	Bedrag in SRD
Lopende Uitgaven	9.685.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	9.685.000

Ad. 2. Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE)

Doel

De SPWE heeft volgens de statuten de opdracht drie doelen te realiseren:

Het creëren van productieve werkgelegenheid

De bestrijding van armoede

Trainen van kleine ondernemers in stad en district

De SPWE tracht deze doelen in de huidige situatie te realiseren door startende micro- en kleine ondernemers te stimuleren, te begeleiden en te trainen

Activiteiten/te nemen maatregelen

Activiteiten in samenwerking met relevante instituten (z.a. RACO, LVV, HI), ter stimulering van ondernemerschap onder kwetsbare groepen (vrouwen jongeren en mensen met een beperking).

Assistentie en opstellen van bedrijfsplannen. Assistentie bij de uitvoer van marktonderzoek in samenwerking met het ministerie van Handel Industrie en Toerisme.

Advies en assistentie bij het identificeren en aanvraag van kredieten en vergunningen.

Beleidsresultaten

Stimulering , trainen, werving, identificeren van 600 potentiële ondernemers die serieus blijken te hebben de intentie te hebben te starten met een bedrijf /onderneming en verder te investeren in de groei daarvan. Voor dit jaar zal er ook extra aandacht worden besteedt aan een mensen met een beperking die geïnteresseerd zijn in ondernemerschap.

Het continue aanbieden van professioneel en effectieve begeleiding/ coaching aan (potentiële) ondernemers in stad en district (Paramaribo, Para, Sipaliwini, Brokopondo, Nickerie, Commewijne)

Professionalisering van het aanbod van gerichte ondernemerschap trainingen t.b.v. de doelgroep.

Specificatie SPWE	
Operationele Uitgaven	Bedrag in SRD
Lopende Uitgaven	1.935.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	1.935.000

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2023 is begroot op **SRD 1.935.000,-**

Ad.3. Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)

Doel

De stichting Suriname Hospitality en Tourism Training Centre (SHTTC) is een werkmarm van zowel het ministerie van Arbeid als het ministerie van HI&T. Deze werkmarm is opgericht in 2008 met de bedoeling om in te spelen op de behoefte aan getrainde arbeidskrachten in de hospitality- en toerisme sector. Het gaat in deze niet slechts om invulling van werkgelegenheid, doch ook om behoud van arbeidsplaatsen in bedoelde sector. Toerisme zit in de lift en de sector heeft de potentie voor de creatie van werkgelegenheid. De stichting wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Arbeid als ook door het Ministerie van HI&T. Het wegblijven van subsidies van beide ministeries heeft de geplande trainingsactiviteiten van de stichting gestagneerd en de bouw van leslokalen en hotelkamers t.b.v. trainingsdoeleinden.

De trainingen zijn op LBO en MBO niveau en hebben betrekking op: Horeca, Hospitality, Housekeeping, Tourguiding, ondernemerschap, management etc. Het aanvangsniveau voor de meeste trainingen is laagdrempelig. De garantie voor een constante kwaliteit wordt gegarandeerd door vakbekwame docenten die ook door de leiding van de stichting worden betrokken bij brainstorming sessies met als doel mee te gaan met de aanpassingen die mondiaal binnen deze sector plaatsvinden. SHTTC streeft ernaar uit om binnenkort ook de master opleidingen te verzorgen.

Ten aanzien van de eigen inkomsten: Afgezien van de trainingen die worden verzorgd en waarvoor de cursisten een deel van de kosten betalen, verhuurd de stichting vrije ruimtes aan derden die o.a. eigen trainingen en opleidingen verzorgen op het gebied van toerisme en Hospitality en die de ruimtes huren voor andere activiteiten.

Doelen voor het dienstjaar 2023:

Het verder bemensen/capaciteitsversterking van het centrum.

Het verder automatiseren van de financiële administratie.

Het verzorgen van trainingen op minimaal 5 locaties in het binnenland.

De opleidingen nationaal en binnen de Caricom te laten erkennen.

Het verder operationaliseren van het restaurant.

Het bijbouwen van vier leslokalen en vijf hotelkamers.

Het doen van vervangingsinvesteringen aan keukenapparatuur.

Continueren en verdere uitbouw van de driejarige MBO toerisme opleiding onder het Twinning Project van UTSN, samen met het ROC van Amsterdam.

Samenwerkingsverbanden aangaan met lokale en regionale opleidings- en trainingsinstituten.

Samenwerkingsverbanden aangaan met de toerisme en hospitality sector en sector organisaties in Suriname om de vraag en het aanbod in balans te kunnen brengen.

Specificatie SHTTC	
Operationele Uitgaven	Bedrag in SRD
Lopende Uitgaven	150.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	150.000

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2023 is begroot op **SRD 150.000,-**

Ad.4. Stichting Scholings Instituut voor de Vakbeweging in Suriname (S.I.V.I.S.)

Doel:

De werkende mens in het algemeen, leden van de vakbeweging, kennis en inzicht te verschaffen over de organisatie, de taak en de rol van de vakbeweging in het sociaal economisch gebeuren op nationaal, regionaal en internationaal gebied.

Te nemen maatregelen:

De stichting zal trachten hun doelen te bereiken, door het organiseren van scholingsactiviteiten om de recente ontwikkelingen met het proces van globalisatie, de werknemers voor te bereiden om de uitdagingen die deze veranderende wereld met zich meebrengt te accepteren door reguliere opleidingen en nog andere activiteiten te organiseren zoals: trainingen voor kaders van individuele vakcentrales, management trainingen, ILO/SIVIS-seminars dat leidt tot het versterken van de vakbeweging.

Specificatie S.I.V.I.S	
Operationele Uitgaven	Bedrag in SRD
Lopende Uitgaven	400.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	400.000

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2023 is begroot op **SRD 400.000,-**

Ad. 5. Raad voor de Coöperatievezen (RACO)

De Raad van Coöperatievezen is ingesteld als werkarm belast met het promoten en begeleiden bij de opzet van coöperaties. De bijdrage van RACO maakt een belangrijk deel uit van het ministerieel beleid van het ministerie van Arbeid. Coöperaties kunnen bijdragen tot de vorming van hechtere en georganiseerde gemeenschappen en tot:

grotere werkgelegenheid

toename van persoonlijke en nationale middelen en inkomen.

Logistiek

Om landelijk te kunnen opereren voor RACO is het noodzakelijk om de beschikking te hebben van een vervoermiddel in het bijzonder de kustvlakte en het verre binnenland. RACO beschikt nog niet over de nodige logistieke middelen om te allen tijde in uitvoering te gaan.

Doel

RACO stelt zich ten doel om:

de oprichting en de groei van coöperaties ter bevordering van de economische, sociale en culturele ontwikkeling van de bevolking te stimuleren;

de werkloosheid te bestrijden en de economische, sociale en culturele posities van personen met beperkte middelen en mogelijkheden en hun ondernemingslust te verbeteren.

de spaarzaamheid, het verstandig gebruik van kredieten, de vergroting van het persoonlijke en het nationale kapitaalbezit te bevorderen.

het niveau van de algemene en de technische kennis van de leden op peil te brengen.

Te realiseren projecten:

landelijke registratie coöperaties

Landelijke analyse sectorale keten aanpak Coöperaties

“Train the trainers” Program

Facelift RACO

Specificatie RACO	
Operationele Uitgaven	Bedrag in SRD
Lopende Uitgaven	455.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	455.000

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2023 is begroot op **SRD 455.000,=**

Afdeling 11. Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

De begroting voor het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting wordt vastgesteld, als volgt:

Taakstelling

Het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is conform het Staatsbesluit van 10 oktober 1991 (S.B. 1991 no. 58) verantwoordelijk voor:

1. Het algemeen welzijn, in het bijzonder de sociale en maatschappelijke zorg voor bejaarden (seniorenburgers), lichamelijk en geestelijk gehandicapten (mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking) en de jeugd, waaronder de zorg voor de onder toezicht van de Staat gestelde jeugdigen;
2. Het algemeen maatschappelijk werk;
3. Het toezicht op weeshuizen, internaten en soortgelijke maatschappelijke instellingen;
4. Het algemeen maatschappelijk opbouwwerk waaronder het bevorderen van indirecte acties gericht op de verbetering van het woon- en leefklimaat;
5. Het sociale verzekeringswezen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries, evenals sociale voorzieningen en de sociale zekerheid;
6. De bevordering van de huisvesting;
7. De bevordering van het kredietwezen ten behoeve van de sociale woningbouw, het een en ander in samenwerking met het Ministerie van Financiën;
8. Het beheer en de toewijzing van volkswoningen.

Doelstelling

Het Ministerie streeft de volgende beleidsdoelen na:

1. Transparantie in beleidsuitvoering;
2. Kostenbesparing en een hoog rendement in de beleidsuitvoering;
3. Gelijke toegang tot diensten en voorzieningen;
4. Informatieverschaffing (voorlichting en bewustwording);
5. Het stimuleren van gezonde gezinnen;
6. Het bevorderen van de gezonde ontwikkeling van het kind en de bescherming van hun rechten;
7. Het continu her-, bij- en omscholen van het personeel met het oog op de hedendaagse aspiraties van de samenleving;
8. Het bevorderen van het welzijnsniveau van het personeel op de werkvloer;
9. Sociale bescherming van de kwetsbare groepen
10. Het bevorderen van een duurzame, leefbare en menswaardige woonomgeving
11. Bevorderen van de levensstandaard van de bevolking binnen een daarop ingesteld leefmilieu.

Missie en Visie

Missie:

Het Ministerie zal in het begrotingsjaar 2023 op richtige wijze invulling geven aan haar missie.

Voor de beleidsperiode 2020 – 2025 heeft het Ministerie de volgende missie geformuleerd:

Een transparant en efficiënt beleid gestoeld op voorspelbaarheid en rechtvaardige procedures. Vanuit een zich moderniserende overheid zal een sterk beschermend raamwerk voor kwetsbare groepen worden opgezet, met het oog op het stimuleren van de menselijke waardigheid van hen die anders geen of nauwelijks ontwikkelingskansen krijgen en of kunnen benutten.

Titel I: Operationele uitgaven

× SRD 1000

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	185.883	233.633	322.643	322.443	296.781	26.262	296.781
61	<i>Lopende uitgaven</i>	185.883	233.248	316.843	316.643	289.246	18.727	289.246
610	Lonen en Salarissen	170.865	208.908	284.495	284.495	256.085		256.085
611	Sociale Premies	13.027	18.789	25.648	25.648	26.161	8.977	26.161
612	Gebruik van goederen en diensten	1.991	5.401	6.500	6.500	7.000	9.750	7.000
616	Sociale uitkeringen	-	150	200	-	-	-	-
62	<i>Kapitaal uitgaven</i>	-	385	5.800	5.800	7.535	7.535	7.535
620	Inventaris	-	385	800	800	2.535	2.535	2.535
621	Transportmiddelen	-	-	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

Lopende uitgaven**610 Lonen en Salarissen**

Het personeelsbeleid voor het nieuw begrotingsjaar 2023 voor het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting heeft als streven een gedigitaliseerd systeem op na te houden in een voor het ministerie functioneel informatiesysteem. Het Ministerie is zoals elke bedrijfsvoering afhankelijk van gekwalificeerd personeel. De gemiddelde loonsom heeft een stijgende trend gehad vanwege de periodieke verhogingen, de herwaardering van verschillende kernfuncties, de benoemingen en de instroom van ambtenaren.

Personeel ambtelijk salaris

<i>Directoraat Sociale Zaken</i>					
	in %	in aantal	salarisklasse	M	V
Lager kader, FISO 1a-6c	75	1991	4339 - 6896	571	1420
Middenkader, FISO 7a-8c	17	446	6423-8736	111	335
Hoger kader, FISO 9a en hoger	8	226	8002 +	79	147
Totaal	100	2663		761	1902
<i>Directoraat Volkshuisvesting</i>					
	in %	in aantal	salarisklasse	M	V
Lager kader, FISO 1a-6c	51	20	4339- 6896	16	4
Middenkader, FISO 7a-8c	31	12	6423 - 8736	9	3
Hoger kader, FISO 9a en hoger	18	7	8002 +	3	4
Totaal	100	39		28	11
<i>Totaal voor het Ministerie</i>					
	in %	in aantal	salarisklasse	M	V
Lager kader, FISO 1a-6c	74	2011	4339 - 6896	587	1424
Middenkader, FISO 7a-8c	17	458	6423 - 8736	120	338
Hoger kader, FISO 9a en hoger	9	233	8002 +	82	151
Totaal	100	2702		789	1913

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	245.286.000
61002	Vakantietoelage	20.274.000
61003	Overwerk	6.732.000
61004	Bonussen en Gratificatie	3.881.000
61006	Vacatiegelden	1.965.000
61013	Functionele toelagen	64.000
61014	Persoonlijke toelagen	724.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	3.072.000
61017	Waarnemingstoelagen	534.000
61020	Telefoonvergoeding	18.000
61021	Representatievergoeding	503.000
61023	Vervoersvergoeding	1.442.000
	Totaal	284.495.000

Lonen en salarissen is voor het dienstjaar 2023 begroot op **SRD 284.495.000,-** .

611 Sociale premies

Bij elk ministerie is het regel om elke ambtenaar te voorzien van sociale premies t.w. SZF en Pensioen c.q. spaarpremie. Hierbij wordt aan het loon van iedere ambtenaar m.u.v. de 'losse krachten' 5% SZF-premie bijgedragen door het Ministerie, waarvan 4% eigen bijdrage wordt ingehouden. Eveneens bij het pensioen- c.q. spaarpremie wordt bij het loon van iedere ambtenaar m.u.v. de 'losse krachten' ook 5% bijgedragen, waarvan 10 % eigen bijdrage wordt ingehouden op het loon.

Specificatie Sociale Premies

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
611	Sociale premies	
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	11.325.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	14.323.000
	Totaal	25.648.000

Sociale premies is voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 25.648.000,-** .

612 Gebruik van goederen en diensten

Het beleid van het Ministerie is erop gericht om de dienstverlening naar de gemeenschap toe door middel van het clusteren van de wijkkantoren en het opzetten van multifunctionele dienstencentra doelmatig aan te pakken over het geheel land. Hiervoor zullen de nodige gebouwen worden aangehuurd, ingericht en geleidelijk zullen de nodige kantoormiddelen worden aangeschaft om een adequate dienstverlening te garanderen. In het kader van activiteiten ter herdenking van nationale en internationale gedenkdagen zijn de volgende gedenkdagen genoteerd:

- 4 januari Wereld Braille dag
- 16 januari Verjaardag SOZAVO laatste zondag januari Wereld Lepra dag
- 12 mei Dag van de Verpleging
- 15 mei Internationale dag van het Gezin
- 4 juni Internationale dag van onschuldige kinderen, slachtoffers van agressie
- 12 juni Internationale dag tegen kinderarbeid
- 4e zaterdag september Werelddoenvdag
- 1 oktober Internationale dag van de Ouderen
- 1e maandag oktober Wereld Habitat dag
- 11 oktober Internationale dag van het Meisje
- 13 oktober Wereld Zichtdag
- 15 oktober Witte Stokkendag
- 20 november Internationale dag van de Rechten van het kind
- 3 december Internationale dag van Mensen met een Beperking

Voor het uitvoeren van de bijgestelde beleidsmaatregelen is reorganisatie en verdere structurering voor het Directoraat Volkshuisvesting is huisvesting (nieuw pand) een prioriteit. Verhuizing naar een eigen ruime locatie (aangezien momenteel gebruik wordt gemaakt van de krappe bovenverdieping van het pand waar de stichting Volkshuisvesting is gehuisvest) en het samenstellen van een nieuw huisvestingsplan 2020-2025 vormen de basis voor het uit te voeren huisvestingsbeleid; dit is van eminent belang voor de te realiseren geplande activiteiten.

Een transparant, efficiënt en kostenbesparend huisvestingsbeleid is een voorwaarde voor de bestrijding van armoede in ons land. Veilig wonen in een gezonde leefomgeving is een van de speerpunten van het beleid van de regering Santokhi – Brunswijk.

Het ministerie is voornemens om de gepensioneerden en jubilarissen te huldigen.

Om de dienstverlening vanuit de afdeling Wagenpark te versterken zullen er dienstvoertuigen worden aangehuurd en aangekocht. In het kader van de decentralisatie van de registratie van de AKB-voorziening en de transformatie van kas- naar bank betalingen van de AOV, FB en AKB-voorziening zullen er voorlichtingscampagnes naar de doelgroep toe worden gehouden. Het ministerie zal ook beleidsactiviteiten uitvoeren gericht op het proces van "financial inclusion". Te rekenen van 1 mei 2022 zal het Ministerie verhuizen naar een nieuw huurpand waarvan de huurprijs USD 4.400,00 per maand bedraagt.

Specificatie Gebruik goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten Opleidingen, externe deskundigen en reis-en verblijfkosten	Bedrag in SRD
61201	Kosten van opleidingen Binnenland (incl. Seminars en workshops) excl. r&v	10.000
61202	Kosten van opleidingen Buitenland (incl. Seminars en workshops) excl. r&v	10.000
61205	Deskundigen binnenland	30.000
61206	Deskundigen buitenland	30.000
61208	Binnenlandse reiskosten	300.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	90.000
61210	Buitenlandse reiskosten	30.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	20.000
61214	Overige reis- en verblijfkosten	20.000
	Kantoorkosten , automatisering en voorlichting	
61215	Kantoormiddelen	100.000
61216	Kopieer	200.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	50.000
61221	Vergaderkosten	75.000
61222	Verbruiksgoederen	220.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	30.000
61227	Radio en TV programma's	30.000
	Gebouwen, terreinen en nutsvoorzieningen	
61233	Huur gebouwen en terreinen	2.111.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	205.000
61235	Verbouwingen	20.000
61236	Vuilnis- en reinigingsdiensten	20.000
61238	Telefoon uitgaven	500.000
61240	Water	210.000
61241	Elektra	50.000
	Algemene kosten	
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	20.000
61245	Abonnementen en vakliteratuur	20.000
61246	Verzekering	5.000
61247	Schoonmaak	40.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	30.000
61250	Bewaking	20.000
61251	Voeding	55.000
61254	Onderzoekskosten	20.000
61255	Rechterlijke Vonissen	25.000
61259	Nationale en internationale manifestatie w.o. cultuur en sport	50.000
61261	Inhuur van externe juridische bijstand	25.000
61263	Overige algemene kosten	220.000
	Medische verzorging	
61282	Overige medische verzorging	15.000
	Transportkosten	
61283	Huur van voertuigen	799.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	795.000
	Totaal	6.500.000

Gebruik goederen en diensten is voor het dienstjaar 2023 vastgesteld op **SRD 6.500.000,-**.

Kapitaaluitgaven

620 Inventaris

Het ministerie staat voor de komende jaren voor de opdracht om de werksituatie binnen de directoraten, onderdirectoraten, afdelingen en diensten gefaseerd te verbeteren. Dat betekent dat er gewerkt zal worden volgens een systematische stappenplan om alle diensten te voorzien van o.a. pc's, printers met alle toebehorende apparatuur, dit ten behoeve van de verbetering van de communicatie, tevens is het de bedoeling dat er voor de apparaturen die verouderd zijn geheel te vervangen. De deconcentratie gedachte van het ministerie zal ook in de kapitaal uitgaven merkbaar zijn. Ook zullen in het kader van het terugbrengen van kas naar bankcliënten bij het AOV fonds en de Dienst AUSV de nodige apparatuur en software worden aangeschaft. Er zullen meerdere investeringen worden gepleegd in het vernieuwen en upgraden van kantoormeubilair en inrichting. De raming van inventaris voor het dienstjaar 2023 is **SRD 800.000,-**.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	100.000
62004	Computers	400.000
62005	Printers	150.000
62006	Netwerken	50.000
62010	Overig inventaris	50.000
62011	Overige automatisering	50.000
	Totaal	800.000

Inventaris is voor het dienstjaar 2023 vastgesteld op **SRD 800.000,-**.

621 Transportmiddelen

Mede in verband met de verbetering van de dienstverlening naar de gemeenschap toe, zullen vervoermiddelen worden aangeschaft. In het dienstjaar 2023 zullen pickups en autobussen aangekocht worden. Het streven is erop gericht elke dienst op termijn te voorzien van een dienstvoertuig. De raming voor transportmiddelen voor het dienstjaar 2023 is **SRD 5.000.000,-**.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
621	Transportmiddelen	
62102	Auto's	1.250.000
62103	Terreinwagens	3.750.000
	Totaal	5.000.000

De totale raming van **operationele uitgaven** voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 322.433.000,-**.

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	NvW 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	1.117.449	2.293.702	3.279.852	3.279.852	2.709.972	2.691.972	2.705.482
02	<i>Institutionele versterking</i>	-	771	2.000	2.000	4.700	4.700	210
0221	Instituut en scholing	-	771	2.000	2.000	4.700	4.700	4.700
07	<i>Onderzoek & Ontwikkeling</i>	-	70	1.500	1.500	1.000	1.000	1.000
0745	Versterken Child Indicators Monitoring System (CIMS)	-	70	1.500	1.500	1.000	1.000	1.000
09	<i>Subsidies</i>	7.072	9.021	14.500	14.500	9.378	9.378	9.378
0937	Subsidie aan overheidsstichtingen o.b.v. exploitatietekorten	2.806	3.383	4.500	4.500	3.500	3.500	3.500
0938	Subsidie aan particuliere sociale instellingen o.b.v. tarieven per verblijfsdagen	4.266	5.638	10.000	10.000	5.878	5.878	5.878
10	<i>Welvaart & Welzijn</i>	-	-	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250
1002	Sociaal Beschermingsprogramma	-	-	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250
16	<i>Financieel economisch</i>	-	43.300	26.670	26.670	43.670	43.670	43.670
1620	Financial Inclusion	-	43.300	26.670	26.670	43.670	43.670	43.670
17	<i>Noodreserve</i>	-	4.661	2.000	2.000	4.661	4.661	4.661
1705	Covid-19 Sociale uitgaven	-	4.661	2.000	2.000	4.661	4.661	4.661
24	<i>Sociale bescherming & Armoede</i>	964.162	1.755.565	2.509.591	2.509.591	1.891.253	1.873.253	1.891.253
2402	Schoolkledingactie	-	-	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
2403	AOV Fonds	745.230	1.068.000	1.281.096	1.281.096	1.123.125	1.123.125	1.123.125
2404	Algemene Kinderbijslag	116.130	138.342	260.788	260.788	212.136	212.136	212.136
2407	Gemeenschapsontwikkelingsprogramma	-	2.500	2.000	2.000	4.000	4.000	4.000
2408	Zorgvervoer	477	717	2.049	2.049	2.210	2.210	2.210
2409	Armoedebestrijding	6.815	144.833	95.092	95.092	121.862	121.862	121.862
2411	Monitorings- en evaluatiemechanisme bij de uitvoering van integraal kinderrechtenbeleid (MUIK)	65	173	850	850	350	350	350
2414	Bijdrage in acute noodsituaties	1.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
2415	Financiële Bijdrage aan mensen met een beperking	91.131	252.000	518.549	518.549	264.535	246.535	264.535
2416	Financiële Bijdrage aan sociaal zwakke huishoudens	3.314	147.000	337.167	337.167	151.035	151.035	151.035
25	<i>Gezondheidszorg</i>	142.452	339.450	339.845	339.845	363.790	363.790	363.790
2502	Bijdrage aan medische hulpmiddelen	210	300	345	345	345	345	345
2503	Thuiszorg	209	150	500	500	1.000	1.000	1.000
2504	Premie betalingen Basiszorgverzekering	128.124	319.000	319.000	319.000	329.000	329.000	329.000
2505	Meerkosten Medische Zorg	13.909	20.000	20.000	20.000	33.445	33.445	33.445
26	<i>Huisvesting</i>	3.763	140.864	374.496	374.496	382.270	382.270	382.270
2601	Low Income Shelter Program	2.143	135.114	354.496	354.496	353.920	353.920	353.920
2602	Woningbouwprogramma	1.620	5.750	20.000	20.000	28.350	28.350	28.350

Programma: Institutionele versterking

0221 Instituut en Scholing

Het is van eminent belang om instituten binnen het ministerie op te zetten of te versterken. Ook moeten waar nodig onderzoek, training, en scholing plaatsvinden, waardoor het personeel goed is toegerust om haar taken te kunnen uitvoeren. Waarbij het nodig is actuele en betrouwbare data te kunnen verzamelen. Hiertoe moeten de nodige maatregelen genomen en voorzieningen getroffen worden.

Reorganisatie en structurering zijn noodzakelijk voor het voortbestaan van het Directoraat Volkshuisvesting. Een transparant, effectief en efficiënt huisvestingsbeleid draagt bij aan de realisatie van een van de kerntaken van het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting zoals vermeld in het SB.1991 No.58, artikel 17, lid 1, sub f, g en h.

Voor deze reorganisatie en structurering zullen de volgende acties moeten worden genomen:

- 1. Het ontwikkelen en opzetten van een IT (Information Technology) unit.** De unit zal een digitaal loket realiseren ter verruiming van de dienstverlening aan elke Surinaamse burger, als die nu woonachtig is in Paramaribo of in de districten of in het binnenland. De door de IT-afdeling uit te voeren werkzaamheden zijn inherent aan een transparant huisvestingsbeleid, gebaseerd op de bij wet vastgestelde taakstelling. Ter voorkoming van fraude en inbreuk op de “privacy” dient de IT-unit zorg te dragen voor de beveiliging en het onderhoud van gegevens van elke geregistreerde burger, binnen het IT-systeem (vb. het voorkomen van het tweemaal toewijzen van een bestaande woning, het beschermen van persoonsgegevens). De raming voor het opzetten van deze afdeling is **SRD 475.000,-**.
- 2. Versterking afdeling Huisvestingsonderzoek en Planning (HOP)**
HOP is essentieel voor het realiseren van nieuwe wetsproducten alsmede voor het doen van huisvestingsonderzoeken. Er moet een onderzoek agenda opgesteld worden, waarna afstemming met de verschillende onderzoeksinstituten zal moeten plaatsvinden. Er zal een samenwerkingsverband worden gerealiseerd met het bureau voor Statistiek en met de Anton de Kom Universiteit. Huisvestingsindicatoren moeten gedefinieerd en gemonitord worden vanuit het Directoraat. HOP moet een “early warning system” beheren (dit, ter opvang van knelpunten het huisvestingsbeleid betreffende).
De raming voor het operationeel maken van de afdeling is **SRD 200.000,-**.
- 3. Versterken van de afdeling Juridische aangelegenheden.**
De juridische afdeling is het centrum voor het realiseren van contracten als het gaat om “public private” aangelegenheden. Tevens dient deze afdeling alle aspecten met betrekking tot juridische geschillen inzake woon- c.q. huurgeschillen conform wet en regelgeving af te handelen.
De raming voor het operationeel maken van de afdeling is **SRD 100.000,-**.
- 4. Het renoveren/opzetten van crèches.**

In het licht van de deconcentratiegedachte en Early Childhood Development (ECD) is het wenselijk dat de capaciteit aan kinderdagopvang van de Stichting Beheer en Exploitatie Crèches (SBEC) wordt vergroot om te voorzien in de behoefte. Het is van belang dat kinderen in veilige leefomgevingen worden ondergebracht. Vele overheid crèches verkeren momenteel in deplorabele situaties. Het streven is om in 2023, 7 crèches te renoveren. De kosten voor het renoveren (inclusief directievoering) van crèche bedragen **SRD 500.000,-**.

Specificatie geraamdekosten:

	Omschrijving	Bedrag in SRD
	Activiteiten DVHV:	
1	Het ontwikkelen en opzetten van een IT unit	475.000
2	Versterking afdeling HOP	200.000
3	Versterking van de Juridische afdeling	100.000
4	Renovatie/ opzetten chreches	500.000
	Sub totaal	1.275.000
	Activiteiten DOV:	
1	Gezin coaching	30.000
2	Counceling huiselijk geweld	30.000
3	Rouwverwerking	30.000
4	Het schrijven van project voorstellen	30.000
5	Het schrijven van raadsvoorstellen	30.000
6	Het schrijven van ORAG	30.000
7	Training + Refreshment training Basiszorg	40.000
8	Management & Organisatie	30.000
9	Opleiding tot Bejaarden Verzorgende	475.000
	Sub totaal	725.000
	Generaal totaal	2.000.000

De totale raming voor programma Instituut en Scholing voor het jaar 2022 is vastgesteld op **SRD 2.000.000,-**.

0745 Versterken Child Indicators Monitoring System (CIMS)

Beleidsmaatregel 0745, Child Indicators Monitoring System (CIMS) is de specifieke beleidsmaatregel om dataverzameling rond duurzaam kinderrechtenbeleid uit te voeren. Deze data blijft ook in dit begrotingsjaar van groot belang om de planning, uitvoering, monitoring en bijsturing van duurzaam en integraal kinderrechten/mensenrechtenbeleid van de juiste kwantitatieve en kwalitatieve informatie te voorzien.

In dat verband wordt in samenwerking met de Unicef, het Zevende Multiple Indicator Cluster Survey-Onderzoek MICS-7 uitgevoerd. In de voorgaande begrotingsjaren werd dit onderzoek grotendeels door de Unicef gefinancierd, maar door haar gewijzigde en beperkte financiële armslag, is zij daartoe bij MICS-7 niet in staat de gehele financiering op zich te nemen. Op grond hiervan en de wens het kinder- en jeugdbeleid een voorname plaats te geven, wordt de financiering o.a. op de begroting voor het dienstjaar 2023 geplaatst. Gezien via de Beleidsmaatregel 130 een substantiële bijdrage wordt geleverd aan de uitvoering van specifieke beleidsaspecten het kind rakende, is continuering van de betreffende beleidsmaatregel een noodzaak.

Het geraamde budget voor het Dienstjaar 2023 ter realisatie van de beleidsvoornemens is begroot op SRD 1.000.000,- (Eén miljoen Surinaamse dollars).

Het geraamde budget uit donormiddelen (UNICEF) bedraagt SRD 500.000,-. Voor de voorbereiding en implementatie van het MICS-7 Suriname is een bedrag van SRD 500.000,- opgebracht.

Specificatie geraamde kosten voor het dienstjaar 2023

Omschrijving	Bedrag in SRD
Vorbereiding en implementatie MICS 7	1.000.000
UNICEF Bijdrage	500.000
Totaal	1.500.000

De raming voor programma 0745 voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 1.500.000,-**

Programma: Subsidies en Bijdragen**0937 Subsidie Overheidsstichtingen Op Basis Van Exploitatietekort**

Middels dit beleidsprogramma geeft het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting invulling aan één van haar taakstelling namelijk het bevorderen van het algemeen welzijn, in het bijzonder de sociale en maatschappelijke zorg voor bejaarden (senioren burgers), personen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en kinderen/jeugdigen.

In dit kader ondersteunt het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting vijf overheidsstichtingen, die activiteiten ontplooiën in het belang van een der bovengenoemde doelgroepen, door het toekennen van subsidie. De overheidsstichtingen, die ressorteren onder het Ministerie zijn Stichting Beheer en Exploitatie Bejaardencentra, Stichting Trainingsprojecten Jeugdige met een Beperking, Esther Stichting, Stichting Beheer en Exploitatie Crèches, Stichting Kinder- en Jongerentelefoon. De subsidietoekenning aan deze stichtingen vindt plaats op basis van exploitatietekorten.

OVERZICHT SUBSIDIE OVERHEIDSSTICHTINGEN

NAAM	Bedrag in SRD
Stg. Beheer en Exploitatie Bejaardencentra	2.150.000
Stg. Trainingsprojecten Jeugdige met een Beperking	150.000
Esther Stichting	1.200.000
Stg. Beheer en Exploitatie Creches	700.000
Stg. Kinder en Jongerentelefoon	300.000
TOTAAL	4.500.000

De raming voor programma 0937 voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 4.500.000,-**.

0938 Subsidie Aan Particuliere Sociale Instellingen O.B.V. Tarieven Per Verblijfsdagen

Het subsidiebeleid met betrekking tot de particuliere sociale instellingen wordt gekenmerkt door het toekennen van subsidie op basis van verblijfsdagen, gekoppeld aan subsidievoorwaarden en de liquiditeitsbehoefte.

Het subsidiebedrag bestaat uit twee componenten te weten kind-gerelateerde zorgkosten/bewoner-gerelateerde zorgkosten en exploitatiekosten. De kind-gerelateerde zorgkosten/bewoner-gerelateerde zorgkosten wordt berekend door het aantal pupillen/bewoners te vermenigvuldigen met het aantal verblijfsdagen per jaar en het tarief per verblijf dag per pupil/bewoner. De exploitatiekosten wordt berekend door het aantal personeelsleden te vermenigvuldigen met het aantal werkdagen per jaar en het tarief per werkdag per personeelslid. Het tarief per verblijf dag per pupil voor kinderopvanginstellingen en voor instellingen mensen met een beperking bedraagt SRD 27,- het tarief per verblijf dag per bewoner voor bejaardentehuizen bedraagt SRD 5,- en het tarief per werkdag per personeelslid bedraagt SRD 37,-.

De hoogte van het toegekend subsidie is mede afhankelijk van de begroting, de liquiditeitsbehoefte en het financieel verslag van het afgelopen jaar van de desbetreffende instelling.

Bij de eventuele subsidietoekenning is het noodzakelijk dat er voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden. Dit houdt onder andere in: een financieel verslag van het voorgaande jaar, de begroting voor het nieuwe jaar waarin onder meer is opgenomen een overzicht van de geplande activiteiten, een liquiditeitsoverzicht, een overzicht van het personeel en een overzicht van de pupillen/inwoner.

OVERZICHT SUBSIDIE AAN SOCIALE PARTICULIERE OPVANGINSTELLINGEN

KINDEROPVANGINSTELLINGEN

No.	NAAM	Verwachte Bezetting Pupillen	Verwachte Bezetting Personeel	Bedrag in SRD
1	Prasoro voor het Kind in	25	8	353.150
2	Nos Kasita	70	15	592.375
3	Samuel	18	8	282.100
4	Lotjeshuis	18	10	306.950
5	Johanna	12	7	208.775
6	Ramoth	15	8	251.650
7	Gaytrie	15	8	251.650
8	Weid mijn Lammeren	15	8	251.650
9	Tamara	15	10	276.500
10	Mamanteng	15	5	214.375
11	Maharishi Dayanand	20	5	265.125
	SUBTOTAAL	238	92	3.254.300

MENSEN MET EEN BEPERKING en OVERIGE INSTELLINGEN

No.	NAAM	Verwachte Bezetting Pupillen	Verwachte Bezetting Personeel	Bedrag in SRD
1	Stichting in de Ruimte	20	15	389.375
2	Stigesu	25	15	466.750
3	Kennedy Stg	30	20	567.200
4	Huize Tyl Tyl	15	12	322.650
5	Gehandicapten Nickerie	18	10	314.760
6	Stg Vroege Stimulatie	20	13	387.600
7	Betheljada	25	25	608.750
8	Stg.Ontspanningsoord	60	15	555.675
9	Geloof & Nieuw Leven	13	8	245.550
10	Mr.Huber Stg.	40	20	668.700
11	Mijnzorg	15	12	322.650
12	De Stem	25	12	424.150
13	Matoekoe	30	15	517.500
	SUBTOTAAL	336	192	5.791.310

SENIOREN INSTELLINGEN

No.	NAAM	Verwachte Bezetting	Verwachte Bezetting	Bedrag in SRD
1	Huize Emma	28	13	300.850
2	Majella	38	15	380.150
3	Husnul Khotimah	25	12	272.800
	SUBTOTAAL	91	40	953.800
TOTAAL SOCIALE PARTICULIERE OPVANGINSTELLINGEN				9.045.610
TOTALE RAMING 2023				9.999.410

De raming voor programma 0938 voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 10.000.000,-**.

Programma 1002: SOCIAAL BESCHERMINGSPROGRAMMA

Indachtig de ondersteunende maatregelen vanuit de Regering zullen ter ondersteuning van de sociaal zwakkeren in de samenleving voedingspakketten worden verstrekt. In het kader van het 'Sociaal Beschermingsprogramma' zullen de risicogroepen (sociaal zwakkeren) in de samenleving versterkt worden.

Er zullen maatregelen worden getroffen en activiteiten worden uitgevoerd waardoor het verzekerd is dat iedere burger over de noodzakelijke basisgoederen beschikt. In dit kader zal er verdere uitvoering worden gegeven aan het Sociaal Beschermingsprogramma. Het 'Sociaal Beschermingsprogramma' heeft als doel het versterken van de risicogroepen (sociaal zwakkeren) in de samenleving.

Voor het dienstjaar 2023 (betreft openstaande facturen van het dienstjaar 2020) is de raming voor programma 1002 gesteld op **SRD 9.250.000,=**.

1620 Financial Inclusion

Het SOZAVO Social Beneficiary Program (SBP), is een systeem van SOZAVO om de verschillende uitkeringen te digitaliseren. Het gaat dan om AOB, AKB, FBMMEB en FBZWHH. Het digitaliseren van de uitkeringen bestaat uit verschillende aspecten:

- **Mastercard SOZAVO Prepaid Kaart:** Mastercard EMV (Europay, MasterCard, and Visa) kaart die is voorzien van Magstripe, Chip en contactless mogelijkheden.
- **SOZAVO SBP Intake Applicatie:** Applicatie dat online en offline gebruikt kan worden om de verschillende groepen te registreren.
- **Integratie met BIS:** Integratie met het huidig BIS systeem voor het efficiënt registreren en updaten van de verschillende uitkering groepen.
- **Bank Anywhere:** Een applicatie ontwikkeld voor de SOZAVO-cliënten die geen toegang hebben tot een bank, internet of een smartphone. De applicatie wordt geplaatst op strategische locaties. De cliënten kunnen dan met hun SOZAVO kaart, bank zaken verrichten op de Bank Anywhere applicatie.

Voor 2023 in het FI-budget kunnen de wijkkantoren ook worden meegenomen. De Southern Commercial Bank NV kunnen dan per kantoor ook dezelfde hardware aanleveren (Desktops, terminals, randapparatuur etc.).

Voor het dienstjaar 2023 is de raming voor programma 1002 gesteld op **SRD 26.670.000,=**.

1705 Covid Sociale Uitgaven

Het Ministerie van sociale zaken en volkshuisvesting heeft vanwege de onstabiele financiële en sociaaleconomische situatie, de COVID-19 pandemie en het buitengewoon hoog aantal COVID-doden met als gevolg sociale erupties binnen families en in de samenleving besloten om nabestaanden die niet in staat zijn de begrafenis kosten te dekken tegemoet te komen met een deel van de begrafenis kosten. Onder de gegeven omstandigheden heeft het verlies van een huisgenoot als direct gevolg van COVID-19 rampzalige gevolgen.

In het kader hiervan heeft het ministerie in haar beleid opgenomen een overheidsbijdrage aan zij die op basis van de voorwaarden en criteria niet in staat zijn de kosten te dekken. Hiertoe is een uitvoeringsbeschikking uitgegeven, welke als ingangsdatum 1 juni 2021 heeft. De overheidsbijdrage geldt voor aanvragen ten behoeve van uitvaarten als direct gevolg van COVID-19 en is vastgesteld op SRD 10.000,- per overledene per gezin.

De raming voor het programma COVID-19 Sociale Uitgaven voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 2.000.000,-**.

2402 Schoolkledingactie

Dit programma is in 2015 voor het laatst uitgevoerd 2016. In het kader van het herstelplan 2020-2022 is als tijdelijke COVID maatregel in 2021 en 2022 het Schooltassenproject uitgevoerd en gebracht ten laste van het programma 2409 Armoedebestrijding. Dit maatregel heeft als doel gehad 20.000 scholieren uit zwakke huishoudens en residentiele opvanginstellingen ondersteunen met schooltaspakketten. Voor 2023 is dit programma wederom opgenomen in het beleid van SOZAVO. Thans wordt dit project onder 2402 Schoolkledingactie opgebracht en is bestemd voor schoolgaande kinderen uit sociaal zwakke huishoudens en opvanginstellingen in de leeftijd van 4 jaar tot en met 21 jaar.

Specificatie schoolkledingactie

Omschrijving	Soort onderwijs	Bedrag in SRD
10.000 leerlingen	GLO, VOJ en VOS	7.500.000
Exploitatiekosten		2.500.000
Totaal budget 2023		10.000.000

Het geraamd bedrag voor 2402 Schoolkledingactie is gesteld op **SRD 10.000.000,-**.

2403 A.O.V. FONDS

Bij wet van 20 maart 1981 (SB1981) werd het Algemeen Oudedagsvoorzieningsfonds opgezet. Tot de doelgroep worden gerekend: Surinamers die de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt en 60- jarige ingezetenen met een niet-Surinaamse nationaliteit. Een ingezetene met een niet- Surinaamse nationaliteit moet wel 10 jaar onafgebroken in Suriname hebben gewoond en gedurende tenminste 10 jaren AOV-premie hebben gestort in het fonds. Te rekenen van 1 maart 2022 bedraagt de AOV-uitkering SRD 1.250,- per maand.

Onderstaand treft u aan de raming van de financiële uitgaven voor de AOV uitkering.

Specificatie geraamde kosten AOV

Omschrijving	Bedrag in SRD
Subsidie t.b.v. A.O.V. uitkering	1.250.438.000
Subsidie t.b.v. A.O.V. suppletie	15.658.000
Exploitatiekosten	15.000.000
Totaal	1.281.096.000

Het geraamde bedrag voor het dienstjaar 2023 voor A.O.V. Fonds is vastgesteld op **SRD 1.281.096.000** .

2404 Algemene Kinderbijslag

De Algemene Kinderbijslag (A.K.B.) voorziening dat gebaseerd is op de Algemene Kinderbijslagregeling 1973 G.B.107, wordt toegekend aan huishoudens met kinderen waarvan de gezinshoofden niet uit anderen hoofde aanspraak maken op kinderbijslag. Te rekenen van 1 juni 2021 bedraagt de A.K.B.-uitkering SRD 125,- per kind per maand, en wel voor maximaal vier kinderen per gezin.

Geraamde kosten voor het dienstjaar 2023

Omschrijving	Bedrag in SRD
Uitkering	227.933.000
IDB Bijdrage	32.855.000
Totaal	260.788.000

Op grond van het bovenstaande is de totale raming t.b.v. de A.K.B.-uitkering voor het 2^e halfjaar 2022 en het dienstjaar 2023 vastgesteld op **SRD 260.788.000** .

2407 Gemeenschapsontwikkelingsprogramma

Dit programma richt zich op het realiseren van ontwikkelingsprojecten en/of - programma's, die betrekking hebben op het ondersteunen en opbouwen van groepen van personen woonachtig in achtergestelde buurten in zowel de stad, het district als het binnenland. Voorop staat het stimuleren van deelname van deze kansarmen aan de projecten en/of programma's. Bovengenoemde activiteiten zullen in het kader van de decentralisatie- en deconcentratiegedachte worden uitgevoerd.

De onderdirectoraten AMZ en KMW zullen met hun respectievelijke diensten trekkers zijn van bedoelde projecten.

Bij het Onderdirectoraat AMZ zijn het :

1. Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk (MOW)
2. De maatschappelijke Dienst (MD)

Bij het Onderdirectoraat KMW zijn het:

3. Dienst Bejaardenzorg (DBZ)
4. Dienst Gehandicaptenzorg (DGZ)

Ad 1. Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk (MOW)

De Dienst MOW zet zich in voor groepen van personen binnen een afgebakend geografisch gebied c.q. de lokale samenleving in zowel stad als district, met speciale aandacht voor hen die zich in achterstandssituaties bevinden. Achterstelling betekent in dit opzicht het geheel van maatschappelijke processen, waardoor personen of bevolkingsgroepen door een opeenstapeling van factoren onvoldoende kansen hebben tot ontplooiing. Het betekent ook dat ze verstoken zijn van participatie aan het maatschappelijk leven of dat ze bedreigd worden in hun welzijn.

Probleemgebieden zijn o.a. woon-en leefklimaat, werkgelegenheid, nutsvoorzieningen, educatie en onderwijs. Opbouwwerk is in dit kader een middel om groepen van personen te stimuleren dan wel te mobiliseren op weg naar zelfwerkzaamheid. Opbouwwerk houdt ook in het ondersteunen bij buurtinitiatieven op het gebied van welzijnsbevordering en verbetering van leefbaarheid binnen woongebieden. Concreet bestaan hiervoor verschillende mogelijkheden zoals actie, gesprek, netwerkvorming, buurtwerk.

MOW tracht actiever te worden op het veld, waarbij nagegaan wordt welke remmende factoren ten grondslag liggen aan achterstelling van groepen van personen. Tevens zal worden geïnventariseerd welke noden en hoefden er bestaan binnen de desbetreffende woongebieden.

Om invulling te kunnen geven aan de deconcentratie gedachte zal MOW nagaan wat de omvang is van de behoefte aan crèches, thuiszorg, jeugdzorg, centra voor mensen met een beperking, centra voor senioren burgers, psychosociale begeleiding, huisvesting enz.

Met de uitvoering van kleine projecten zal er ingespeeld worden op de behoeften per ressort, per wijk, per buurt of per dorp. De uitvoering zal geschieden door de relevante diensten i.s.m. NGO's en CBO's. Actieve participatie van de lokale bevolking is een must. Projecten, uit te voeren door MOW, zijn die projecten waarbij zelfredzaamheid van de lokale gemeenschappen en leefbaarheid van het milieu centraal staan.

Voor projecten op het gebied van zelfredzaamheid is een bedrag van **SRD 500.000,=** begroot.

Ad 2. Maatschappelijk Dienst

Een gezinsbeleid met als pijlers opvoeding, ondersteuning en begeleiding van ouders is noodzakelijk om sterke gezinnen te ontwikkelen binnen de gemeenschap. Het ministerie richt zich op de versterking van gezinnen. Als onderdeel hiervan zijn in 2017 de dienst Algemeen Maatschappelijk Werk en de dienst Jeugdzorg gefuseerd tot een integraal Maatschappelijke Dienst.

De Maatschappelijke Dienst heeft als doelstelling zorg voor immateriële dienst en hulpverlening aan individuele personen en groepen die in immateriële nood verkeren of dreigen te verkeren. De meest voorkomende aanvragen bij de Maatschappelijke Dienst betreffen aanvragen voor: voeding, een baan, huisvesting en financiële ondersteuning.

De Maatschappelijke Dienst geeft uitvoering aan:

- Het signaleren van probleemvelden in de maatschappij en zoeken naar mogelijkheden voor het oplossen hiervan.
- Het ontwikkelen van projecten, programma's en activiteiten voor de verschillende doelgroepen, o.a. jeugdigen, in samenwerking met andere hulpverlenende instanties.
- Het behandelen van de maatschappelijke problemen van individuen, jeugdigen (0-21jaar en gezinnen. Het begeleiden van deze cliënten, zodat de sociale en geestelijke potenties ontwikkeld c.q. gemobiliseerd wordt, zodat hij/ zij zowel individueel als in groepsverband maatschappelijk weerbaar en zelfstandig wordt.
- Ervoor zorgdragen, dat een adequaat niveau van sociale voorzieningen wordt bereikt.
- Het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van een goed functioneren en geïntegreerd welzijnsbeleid.
- Het scheppen van voorwaarden ter ondersteuning van de decentralisatie en integratie van de dienstverlening.

Voor de Maatschappelijke Dienst is er een bedrag van **SRD 500.000,-** begroot

Ad 3. Dienst Bejaardenzorg

De Dienst Bejaardenzorg zal projecten initiëren, formuleren en uitvoeren ten behoeve van seniorenburgers. Hierbij valt te denken aan structurele oplossingsmodellen op de gebieden van 599 huisvesting, recreatie, thuiszorg en mobiliteit. Verder zal er een onderzoek worden gedaan in het kader van het opzetten van een senioren dorp die kwalitatieve opvang en verzorging aan seniorenburgers moet garanderen. Voor de activiteiten in het kader van maatschappelijk werk ten behoeve van seniorenburgers is een bedrag van **SRD 500.000,-** begroot.

Ad 4. Dienst Gehandicaptenzorg

De Dienst Gehandicaptenzorg zal een actievere rol gaan spelen in de samenleving.

Hierbij valt onder meer te denken aan:

1. De begeleiding van mensen met een beperking ter ondersteuning bij sociale verplichtingen en noodzakelijke behoeften;
2. Het in kaart brengen van het aantal mensen met een beperking in Suriname opgesplitst in leeftijd, geslacht, etniciteit en aard van beperking.
3. Het in kaart brengen van de vaktrainingspotentie en –behoefte van de doelgroep in samenwerking met Stichting Jeugdige Gehandicapten in Suriname en andere particuliere organisaties die vak trainingen verzorgen voor de doelgroep;
4. De opzet van een voorlichtings- en begeleidingsprogramma voor ouders van kinderen met een beperking;
5. Coördinatie van verstrekking en uitleen van revalidatiehulpmiddelen zoals rolstoelen, rollators, krukken, enz.
6. Het transformeren van de Dienst Gehandicapten Zorg naar een dienstencentrum mens en beperking.

Het is noodzakelijk dat de dienst zal beschikken over de randvoorwaarden om de dienstverlening naar de doelgroep te garanderen. Versterking van de dienst op het personele vlak is één van de randvoorwaarden voor het doen welslagen van de geplande activiteiten. Voor de Dienst Gehandicapten Zorg is er een bedrag van **SRD 500.000,-** begroot.

Raming Kosten Gemeenschapsontwikkelingsprogramma

Instantie	Bedrag in SRD
Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk (MOW)	500.000
Maatschappelijke Dienst	500.000
Dienst Bejaardenzorg	500.000
Dienst Gehandicaptenzorg	500.000
Totaal	2.000.000

De raming voor programma 0938 voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 2.000.000,-**.

2408 Zorgvervoer

Het ministerie biedt aan zorgvervoerbedrijven de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor transportsubsidie. Hierbij dienen de zorgvervoerbedrijven een aanvraag in bij het Ministerie na het uitvoeren van de transportdiensten.

Zorgvervoer is bestemd voor senioren en mensen met een beperking met als hoofddoel om hun mobiliteit en integratie te stimuleren/bevorderen.

Sinds de COVID-periode is de vraag naar zorgvervoer in het bijzonder voor taxiritten toegenomen zoals bezoeken aan de dokter/dialysecentra. Naast de verhoogde vraag is de financieel economische situatie en de stijgende benzineprijzen in acht genomen. Om efficiënter te kunnen inspelen op de behoefte van de cliënten aan zorgvervoer zal in 2023 modaliteiten worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

OVERZICHT ZORGVERVOER

NAAM	Bedrag in SRD
NVB	275.000
Wan Okasi	675.000
Matoekoe	202.400
Mr.Huber Stg.	222.200
Betheljada	62.500
Achterstanden 2022	611.500
TOTAAL	2.048.600

De raming voor programma 2408 voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 2.049.000,-**.

2409 Armoedebestrijding

Dit programma is gericht op het ondersteunen van de meest kwetsbare groepen binnen de samenleving. Het gaat in deze om degenen die leven op de rand van het bestaansminimum. Deze doelgroep ontbreekt aan voedsel, veilig drinkwater, sanitair, gezondheid, onderwijs, onderdak en informatie.

In dit kader worden maatregelen getroffen en activiteiten ontplooid om de meest kwetsbare groepen te voorzien van de noodzakelijke levensbehoeftes.

Een van deze maatregelen is de tegemoetkoming aan ouders met een drieling. Om deze ouders, in het bijzonder de moeders van de drielingen te ondersteunen, heeft het Ministerie besloten een financiële ondersteuning te bieden aan het gezin voor 60 maanden. Het aantal drielingen dat nog in het bestand van 2022 voorkomt en een uitkering ontvangt is in totaal 7. Deze data gaat over naar 2023.

Daarnaast zijn maatregelen getroffen die zich o.a. richten op de huishoudens die het meest getroffen zijn door de huidige financiële en sociale-economische situatie in Suriname. Een van de doelstellingen van het ministerie van Sociale Zaken is het helpen verbeteren van de leef omstandigheid van kwetsbare gezinnen in de samenleving. Het is namelijk gebleken dat vooral in gemeenschappen met gebrek aan gezonde voedsel en drinkwater, in combinatie met sociaaleconomische achterstandsituaties, vaak ondervoeding voorkomt. Om deze gezinnen in de samenleving te ondersteunen zal het ministerie landelijk voeding toekennen aan behoeftige huishoudens/gezinnen en opvanginstellingen. De toekenning hiervan zal geschieden op basis van een medische of sociale indicatie vergezeld van een sociaal rapport van de Maatschappelijke Dienst (MD) of van de dienst Algemeen Maatschappelijke Zorg (AMZ). Daarnaast zullen deze gezinnen middels speciale projecten trainingen en tools worden aangereikt om zelfstandig en zelfredzaam te worden. Projecten die hieronder kunnen vallen zijn vak trainingen, z.a. textiele werkvormen, computercursussen, gawasa, opleiding tot zieken-en bejaardenverzorgende, etc. Ook de overheidscreches en particuliere sociale instellingen die vanwege hun financieringsproblemen een verzoek daartoe doen kunnen in aanmerking komen voor voeding.

Overzicht raming

No.	Maatregel	Bedrag in SRD
1.	Bijdrage in de verzorgingskosten van ouders met een drie-of meerling	270.000
2.	Voeding en speciale projecten t.b.v. kwetsbare gezinnen	93.710.068
3.	Voeding t.b.v. opvanginstellingen (creches, residentiele en niet-residentiele opvanginstellingen)	1.111.932
	Totaal	95.092.000

De raming voor programma 2409 voor het dienstjaar 2022 is vastgesteld op **SRD 95.092.000,-**.

2411 Monitorings- en Evaluatiemechanisme bij de uitvoering van Integraal Kinderrechtenbeleid

Gezien het beleid van het ministerie gestoeld is op een duurzame mensenrechtenbenadering, is het van belang dat aan de transformatie van de nationale wetgeving naar de regionale en internationale mensenrechtenverdragsbepalingen verder vorm en inhoud wordt gegeven. Uit voorgaande studies blijkt dat min of meer 70 wetsproducten over kinderrechten moeten worden ontwikkeld dan wel worden aangepast. Gezien de complexiteit en de veelheid hiervan, is de samenwerking met strategische, relevante en ter zake deskundige ngo's een belangrijke optie om invulling hieraan te geven. In deze samenwerking blijft het ministerie c.q. de overheid verantwoordelijk voor het geheel, maar trekt zij samen met de geïdentificeerde ngo's op, om de prioriteitenlijst van de wetgevingsproducten in conceptwetten om te zetten. Het hoofddoel van dit beleidsvoornemen is om de wettelijke bescherming van de doelgroep verdere vorm en inhoud te geven.

De promotie van kinderrechten, vrouwenrechten en rechten van personen met een beperking moet leiden tot de eliminatie van elke vorm van discriminatie tegen hen; de volledige beleving van hun rechten en het stimuleren van hun gelijkwaardigheid binnen alle segmenten van de samenleving moet gewaarborgd zijn.

Het Monitorings- en evaluatiemechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid, MUIK, is belast met het doorlopend nationale toezicht op de naleving van het kinderrechtenverdrag. Ook in het begrotingsjaar 2023 wordt deze monitoring voortgezet om verdere uitvoering en invulling aan integraal en duurzaam kinderrechtenbeleid te geven.

In de begrotingsjaren 2013 en 2014 zijn de eerste en de tweede fase voor de vestiging van een integraal sociaal en justitieel netwerk voor de bescherming van kinderen die geweld ervaren, uitgevoerd. Het doel is het opzetten en consolideren van een integrale en interdepartementale overheidsstructuur (netwerk) voor de sociale en justitiële bescherming van het kind dat geweld ervaart, heeft ervaren of dreigt te ervaren. Dit omdat door de geweldsspiraal de ontwikkelingskansen van het kind teniet dreigen te gaan. De aanmelding, het volgen en de juiste doorverwijzing naar de relevante afdelingen binnen de overheid, hebben tot doel de bescherming van het kind duurzaam te bevorderen. In het dienstjaar 2021 is er een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een softwareprogramma ten behoeve van het casemanagement – en doorverwijssysteem. Dit uniform softwareprogramma zal gegevens bevatten over kinderen die speciale hulp/bescherming nodig hebben van de overheid en ngo's. De uitvoering van dit kinderbeschermingsnetwerk zal wederom worden voortgezet in het dienstjaar 2023.

Het geraamde budget voor het Dienstjaar 2023 ter realisatie van de beleidsvoornemens is begroot op SRD 350.000,- (Driehonderd en Vijftigduizend Surinaamse dollars)

De raming van de bijdrage uit donormiddelen (UNICEF) is gesteld op SRD 500.000,-.

Geraamde kosten voor het dienstjaar 2023

Omschrijving	Bedrag in SRD
Voorlichting en promotie	250.000
Kinderbeschermingsnetwerk	100.000
UNICEF Bijdrage	500.000
Totaal	850.000

De raming voor programma 2411 voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 850.000,-**.

2414 Bijdrage In Acute Noodsituaties

Dit programma dekt aanvragen die gedaan worden als mensen in acute nood verkeren. Het gaat om een eenmalige tegemoetkoming aan deze personen, die b.v. met plotseling overlijden van een dierbare worden geconfronteerd en op dat moment niet of niet genoeg over de financiële middelen beschikken om de begrafeniskosten te betalen. Andere acute noodgevallen kunnen zijn brandgevallen, medische hulpmiddelen (b.v. prothese- en pacemaker), thuiszorg attributen (bedden, rolstoelen, rollators, etc.) en overige medische kosten, b.v. brilkosten, medicamenten, poliklinische kosten, lig- en verpleegkosten die niet gedekt worden middels garantiestellingen.

De raming voor programma 2414 voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 2.000.000,-**.

2415 Financiële Bijstand Aan Mensen Met Een Beperking

Het programma Financiële Bijstand aan Mensen met een Beperking (FBMMEB) bestaat uit een maandelijks tegemoetkoming van SRD 1.750,- per maand. Mensen met een permanente beperking, die niet of niet meer in staat zijn (volgens medische indicatie van de specialist) arbeid te verrichten, kunnen tot 60 jaar in aanmerking komen voor deze tegemoetkoming. Mensen met een tijdelijke beperking of een beperking, waarbij de persoon wel in staat is arbeid te verrichten na een bepaalde periode, kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van 6 maanden of een jaar.

Specificatie raming 2023 FB MMEB

Aantal cliënten per mnd	Omschrijving	Bedrag per eenheid	Bedrag in SRD
20.000	Mensen met een beperking	1.750	420.000.000
1.000	Beschikkingsboeken	75	75.000
15.000	SIS registratieformulieren	10	150.000
	Exploitatiekosten		65.469.500
	IDB		32.854.500
Totaal			518.549.000

Het gemiddeld cliëntenbestand van mensen met een beperking voor de kustvlakte voor het 3e kwartaal van 2022 bestaat uit 10.815 cliënten. In het kader van giralisering (financiële inclusie) en mede vanwege de achterstand in de herregistratie in het binnenland is in 2022 een aanvang gemaakt met de herregistratie en uitbetaling van de achterstand van 2019 tot en met juni 2022 voor het binnenland (Brokopondo en Sipaliwini). Het aantal cliënten vòòr de herregistratie in 2022 voor het binnenland is 1.330.

Op 22 februari 2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000,- getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB). Van dit bedrag is 15% bestemd voor AKB, MMEB en ZWHH van die 15% is 35% (SRD 32.855.000,-) bestemd voor MMEB.

De raming voor Financiële Bijstand aan mensen met een beperking voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 518.549.000,-**.

2416 Financiële Bijstand aan Sociaal Zwakke Huishoudens

Het programma Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens is gericht op het ondersteunen van het hoofd en de andere leden van het huishouden. De leeftijdsklasse van de aanvrager ligt tussen 21 jaar tot 60 jaar en die van de kinderen tussen de 0 en 18 jaar. Het programma Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens (FBHH) bestaat uit een maandelijkse tegemoetkoming van SRD 1.250, -. Het aantal zwakke huishoudens in het binnenland is in mei 2022 (voor de herregistratie) gesteld op 5.435. Voor de kustvlakte is het aantal 642.

De uitbetaling van de achterstand voor 2019 tot en met juni 2022 is van start gegaan in het jaar 2022. Verwacht wordt dat het aantal zwakke huishoudens zal toenemen met ongeveer 65%. Dit vanwege de huidige economische situatie in Suriname (stijgende prijzen van nutsvoorzieningen, benzine, openbaar vervoer, schoolgelden, etc.). Volgens de voorlopige cijfers van de Stichting Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) zijn de consumentenprijzen op maandbasis gemiddeld met 59.8% gestegen (Bron: Consumentenprijsindexcijfers en inflatie over april 2022). Op 22 februari 2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000, - getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB). Van dit bedrag is 15% bestemd voor AKB, MMEB en ZWHH van die 15% is 30% (SRD 28.161.000,00) bestemd voor ZWHH.

Overzicht raming 2022 FB ZWHH

Aantal cliënten per maand	Omschrijving	Bedrag in SRD per eenheid	Bedrag in SRD
18.000	Zwakke huishoudens	1.250	270.000.000
7.500	Beschikingsboeken	75	562.500
5.000	SIS registratieformulieren	10	50.000
	IDB		28.161.000
	Exploitatiekosten		38.393.500
Totaal			337.167.000

De raming voor Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 337.167.000,-** .

2502 Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen

Het programma Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen heeft als doel de personen, die vanwege sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, te ondersteunen.

Uit dit programma worden de kosten voor de volgende hulpmiddelen gedekt, te weten CT- en MRI-scans, brillen, gehoortoestellen, scootmobiel, rollator, pacemaker, rolstoel, VP drain, orthopedische schoenen, prothesen (knie, heup, gebit etc.), orthesen, shunts, verrichtingen t.b.v. dialyse zoals getunnelde dialyselijn, ciminoshunt, shuntogram, PTA (Plasma Thromboplastin Antecedent) gezichts-, gehoor-, en verzorgingsmiddelen.

De dekking geschiedt op basis van medische indicatie, waarbij het hulpmiddel ter bevordering van de mobiliteit van personen worden verstrekt door de leveranciers/dienstverlenende instellingen.

De betaling aan de dienstverlenende instellingen vindt achteraf plaats op basis van ingediende facturen door medische instellingen.

De raming voor het programma Bijdrage aan medische hulpmiddelen voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 345.000,-**.

2503 Thuiszorg

Binnen het beleidskader van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is er in de achter ons liggende jaren geen adequaat antwoord geformuleerd voor het tekort aan plaatsingsmogelijkheid voor mensen met een beperking in de leeftijdsklasse 18-59 jaar en senioren burgers. Het is van eminent belang residentiele opvang en kwalitatieve zorg voor senioren burgers en mensen met een beperking te garanderen. Mede gelet op de SDG's zal het Ministerie in het dienstjaar 2023 het thuiszorgsysteem bevorderen, waarbij de kwaliteit van het leven van thuiswonende senioren en mensen met een beperking in de leeftijdsklasse 18-59 jaar in Suriname verbeterd zal moeten worden. Dit doel zal het Ministerie trachten te bereiken door het versterken van de diensten in wiens taakstelling zorg aan huis is opgenomen. De diensten Mensen met een Beperking en Seniorenzorg zijn in dit kader aan elkaar gekoppeld om zodoende een optimale zorg te kunnen bieden. Het doel van een verbeterd thuiszorgsysteem is om de kwaliteit van het leven van de Surinaamse hulpbehoevenden in een thuissituatie te vergroten. Er komt een inhaalslag door te starten met de financiering van thuiszorg voor diegenen die het echt nodig hebben. Dat zal gelden voor de doelgroep mensen met een beperking en senioren die: 1. geen familie hebben; 2. niet in staat zijn om thuiszorg te betalen; 3. alleenwonende sociaal zwakke burgers; 4. verwaarloosde burgers; 5. ondervoede burgers; 6. burgers met een slechte gezondheidstoestand. De diensten mensen met een beperking en bejaarden zorg zullen worden voorzien van de nodige basis benodigdheden/ tools om thuiszorg optimaal aan te bieden aan de doelgroep. Verder zullen er ook opleidingen qua thuiszorg voor de mensen met een beperking en refreshment trainingen worden aangeboden aan de personeelsleden om kwalitatieve zorg te bieden en om mee te gaan met de ontwikkelingen binnen de thuiszorg.

Voorts zullen er ook hulpmiddelen zoals ziekenhuisbedden, toiletstoelen, krukken, rollators en rolstoelen, blindenstokken enzovoorts worden aangeschaft en het onderhoud van eerder aangeschafte hulpmiddelen. De exploitatie/ logistieke kosten van transport etc. en verpleegartikelen zoals (Pampers, bloeddruk meters, glucose meters, verband artikelen, zalfjes, medische handschoenen, schorten, alcohol enzovoorts) behoren ook tot het geheel. Op termijn zullen de lange wachtlijsten in de zorg voor senioren burgers en mensen met een beperking tot het verleden gaan behoren.

De kosten voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 500.000,-**.

2504 Premiebetalingen Basiszorgverzekering

Op 9 oktober 2014 zijn 3 sociale wetten in werking getreden, die samen de wettelijke basis vormen voor het Nationaal Sociaal Zekerheidstelsel; de Wet Minimum Uurloon, de Pensioenwet en de Wet Nationale Basiszorgverzekering. De laatste wet heeft als doel een basiszorgverzekering te garanderen voor alle ingezetenen van Suriname. Dit houdt in dat door deze wet alle ingezetenen in Suriname verplicht zijn zich te verzekeren voor het bij wet vastgestelde basiszorgpakket.

Conform artikel 7:3 De Raad van Ministers bepaalt voor welke groepen, of categorieën van personen de premie geheel of gedeeltelijk wordt betaald. Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is belast met de behandeling en toewijzing van de aanvragen voor het subsidiëren van de premie en wel voor de categorie 17-59 jaar.

De subsidie van de premie komt ten laste van de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. De premiebedragen zijn als volgt onderverdeeld:

17 - 20 jaar □ SRD 75,-

21 - 59 jaar □ SRD 165,-

De raming van deze leeftijdscategorie (BZV verzekerden) bedraagt **SRD 200.000.000,-**.

BZV verzekerden

Soort verzekerden	Premie bedrag	Gemiddeld aantal 2020 Jan - Mei	Prognose aantal 2022 o.b.v. 15 % stijging	Jaartotaal 2022 in SRD	Jaartotaal 2023 in SRD
17 – 20 jaar	SRD 75,-	12.120 (12.120*75=909.000,-)	13.938 (13.938*75=1.045.350,-)	10.908.000,- (12*909.000,-)	12.546.000,- (12*1.045.500,-)
21 – 59 jaar	SRD 165,-	82.300 (82.250*165=13.579.500,-)	94.645 (94.645*165=15.616.425,-)	162.954.000,- (12*13.579.500,-)	187.397.100,- (12*15.616.425,-)
Totaal				173.862.000,-	199.943.100,-

De leeftijdscategorieën 0-16 jaar en 60+ vielen onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Echter heeft in juli 2018 de Onderraad besloten, om de Basiszorgverzekeringen van deze leeftijdscategorieën te overhevelen naar het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. De facturen van de BAZO- verzekerden worden ingediend bij het ministerie voor betaalbaarstelling.

De raming voor deze 2 leeftijdscategorieën (BAZO- verzekerde) bedraagt **SRD 119.000.000,-**

BAZO- verzekerden

Soort verzekerden	Premie bedrag	Aantal verzekerden	Jaartotaal 2022 in SRD	Jaartotaal 2023 in SRD
0-16 jaar	45,-	100.000	54.000.000,- (12*4,500,000.-)	54.000.000,- (12*4,500,000.-)
60+	180,-	30.000	64.800.000,- (12*5,400,000.-)	64.800.000,- (12*5,400,000.-)
Totaal			118.800.000,-	118.800.000,-

De raming voor het programma Premiebetalingen basiszorgverzekeringen voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 319.000.000,-**.

2505 Meerkosten Medische Zorg

Het programma Meerkosten Medische Zorg behelst de ongedekte medische kosten die worden gemaakt door de verzekerden, vanwege o.a. het overschrijden van de dekking van het pakket van de medische verzekering. Deze meerkosten worden opgedeeld in vier kostensoorten, te weten:

1. **Medicamenten:** hier gaat het om medicamenten binnen de Nationale Geneesmiddelen Klapper (NGK) en ook medicamenten waarvoor er ontheffingen worden verleend, de zogenaamde Bijzondere Essentiële Geneesmiddelen (BEG).
2. **Lig- en verpleegkosten:** hieronder vallen de lig- en verpleegdagen;
3. **Poliklinische kosten:** hieronder vallen: lab verrichtingen, röntgen, niersteenvergruizing, lenspakket, Katheterisatie & Hartinterventie, Bloedproducten, ECG, Echo, PA Lab, Operaties, nierdialyse, partuspakket, baarmoederhalskanker en wondbehandelingen;
4. **Overige medische kosten:** hieronder vallen o.a. thuiszorg, ambulance kosten, exploitatiekosten en premiebetalingen.

Specificatie raming Meerkosten Medische Zorg

Kostensoort	Bedrag in SRD
Medicamenten	500.000
Lig- en Verpleegkosten	5.000.000
Poliklinische Kosten	4.500.000
Overige Med. Kosten	10.000.000
Totaal	20.000.000

De raming voor programma 2505 voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 20.000.000,-**.

2601 Low Income Shelter Program (LISP) / Affordable Housing Project (AHP)

Het Affordable Housing Project (AHP), een vervolg van het LISP II, is gepland om uitgevoerd te worden in Februari 2019 tot en met November 2023. Voor de uitvoering van AHP is USD 35.000.000 (90%) investeringslening goedgekeurd. De Surinaamse Overheid komt in met een bedrag van USD 750.000 in financiële middelen voor kosten die niet gefinancierd worden via de middelen van de ISDB en terrein dat gekapitaliseerd is voor USD 3.000.000,-.

MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM

Ten behoeve van de upgrade en installatie van het Management Information System (MIS) is een nieuw contract tussen AHP met Ayala Consulting Corporation getekend in Januari 2021. Het gaat hierbij om het op lijn brengen van de uitvoering van het project met de project documenten (het operations manual). Het contract is goedgekeurd door de IsDB voor een bedrag van USD 128.750. De MIS-consultant heeft zijn eerste deliverable gefinaliseerd in 2021. In Juni 2022 heeft de eerste missie naar Suriname plaatsgevonden waarbij er content gegeven moest worden aan het systeem door AHP. Nadat het systeem volledig is opgeleverd in oktober 2022, zullen er jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden plaats vinden.

Begroting 2023: US\$ 26.977,15 (ISDB)

NGO's

De aanbesteding voor inhuren van de intake en outreach diensten te verlenen door de NGO's en CBO is reeds geschied. De Term of Reference (TOR), de Request for Proposal (RFQ) en het draft contract zijn reeds goedgekeurd door de IsDB. De kosten voor deze activiteiten vallen geheel ten laste van de IsDB. De NGOs zijn getraind in het Management Information System (MIS) en zullen in het derde kwartaal van 2022 aanvangen met de intake ter selectie en goedkeuring van applicanten. Het verwachte aantal uit te geven subsidies aan de begunstigden voor het jaar 2023 is in totaal 2.105.

Begroting 2023: US\$ 220.531,64 (ISDB)

PROMOTION EN OUTREACH FIRM

Aan een aantal randvoorwaarden moet voldaan zijn opdat de PIU met de NGO's en CBO het intake proces kan opstarten. Het zijn o.a. installatie van het MIS-systeem, training in het MIS-systeem en in Intake procedures, het uitvoeren van Promotion en Outreach activiteiten. In het 3^e kwartaal van 2022 zal de promotion en outreach firm starten met de bekendmakingsactiviteiten van AHP. Het bedrijf zal jaarlijks conform de behaalde resultaten en de informatiebehoefte samen met de promotion officer promotion en outreach activiteiten uitvoeren.

Begroting 2023: US\$ 69.843,75 (ISDB)

SUBSIDIES KUSTVLAKTE

De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden start in de 4e kwartaal van 2022 en loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven van het project voor 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouw, renovatie of uitbreidingen van woningen in de kustvlakte. Het totaal aantal geprojecteerde subsidies voor 2023 is 1.175, zijnde 200 voor de bouw van woningen en 975 voor de renovaties en uitbreidingen van bestaande woningen. **Begroting 2023:US\$ 3.221.542,97 (ISDB)**

SUBSIDIES BINNENLAND

Voor de dorpen in het binnenland is gepland om voor de dorpsgemeenschappen die in aanmerking komen voor subsidie onder het AHP het gedetailleerd werkplan conform het Operational Manual uit te zetten. De dorpen zullen aangedaan worden en in overleg met de leiding van dorpsgemeenschappen zal o.a. bepaald worden wie in aanmerking komt voor subsidie, wat gebouwd zal worden, waar gebouwd zal worden, welke contractors zullen deelnemen aan de bouw. De logistieke zaken voor de bouw, renovatie en of uitbreiding van woningen zal ook in overleg met de dorpsgemeenschappen gebeuren. Daarbij zal de PIU in samenwerking met de dorpsgemeenschappen de inkoop, transport en opslag en bewaking van bouwmaterialen en bouwequipment met verschillende te contracteren leveranciers organiseren. De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden start in de 4e kwartaal van 2022 en loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven van het project voor 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouw, renovatie of uitbreidingen in het binnenland. Het totaal aantal geprojecteerd subsidies voor 2023 is 780; 550 voor bouw van woningen en 230 voor de renovaties en uitbreidingen van bestaande woningen. **Begroting 2023: US\$ 3.715.687,50 (ISDB)**

VOORBURG

In het derde kwartaal 2022 vangt het aanbestedingsproces plaats voor het aantrekken van een civieltechnische aannemer te Voorburg. Na gereedkomen in fasen (blokken) van de civieltechnische werken zal de bouw van de huizen plaatsvinden. In 2023 zal het civieltechnische werk afgerond worden. De nutsvoorzieningen zullen door de Overheid opgebracht moeten worden. De bouw van de huizen zal na aanbesteding voor het aantrekken van bouwkundige aannemer plaatsvinden. De aanbesteding voor de bouw van de huizen zal simultaan met de civieltechnische werken plaatsvinden opdat bij gereedkomen van de civieltechnische werken de bouw van de woningen opvolgend kan starten. De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden start in de 4e kwartaal van 2022 en loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven van het project voor 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouwwoningen in Voorburg.

Het totaal aantal geprojecteerde subsidies voor Voorburg voor 2023 is 150 stuks.

Begroting Civieltechnische werken: US\$ 1.396.875,- (ISDB) Begroting Huizen: US\$ 942.890,63 (ISDB)

RICHELIEU

De PIU zal in 2022 starten met voorbereidingen voor het project Richelieu. Dit onderdeel vertoont veel overeenkomsten met project onderdeel Voorburg en zulks zal op soortgelijke wijze waar mogelijk worden uitgevoerd. Het ontwerp en engineering van de civieltechnische werken zal door een ingenieursbureau worden voorbereid. Betreffend ingenieursbureau zal middels een proces van aanbesteding worden aangetrokken. Hierop volgend zal de aanbesteding voor de uitvoering van de civieltechnische werken plaatsvinden.

Begroting US\$ 83.812,50 (ISDB) Begroting US\$ 1.047.656,25 (ISDB)

Bovenstaande planning met de bijbehorende besteding van de budgetten is conditioneel en afhankelijk van diverse factoren zoals alle tijdslijnen halen v.w.b. het goedkeuren voorbereidende stappen door de PSC/EA en ISDB.

INTERMEDIARY FINANCIAL INSTITUTION SPSB

Er zal tussen het Ministerie en SPSB een contract afgesloten moeten worden. De SPSB zal voorzien in de leenbehoefte van de applicanten die in aanmerking komen voor een woning. Conform lopende overeenkomsten zullen applicanten tegen 5% een lening kunnen aangaan met deze bank. De SPSB krijgt vanuit het budget van de ISDB een bedrag voor haar diensten. **Begroting 2023: US\$ 47.781,51 (ISDB)**

PIU

Voor de uitvoering van AHP zijn er per 2022 14 consultants in de PIU.

De PIU zal uitgebreid worden met 3 personen. De PIU zal bestaan uit 17:

1	Project Director
2	Housing Distribution Manager
3	Finance and Procurement Manager
4	Housing Construction Specialist
5	Procurement Specialist
6	Finance Administrator
7	Office Assistant (nog aan te trekken)
8	Field Officer Urban
9	Field Officer Hinterland (nog aan te trekken)
10	Housing Distribution Officer
11	Housing Distribution Supervisor 1
12	Housing Construction Officer
13	Procurement Officer
14	Office Manager
15	Promotion and Outreach Officer
16	MIS-administrator
17	Housing Distribution Supervisor 2 (nog aan te trekken)

Begroting 2023: US\$ 195.911,72 (ISDB)

FINANCIAL AUDIT

Crowe Burgos is het accountantskantoor die belast is met het uitbrengen van verslag over de financiële activiteiten van AHP. Het is de eerste aanbesteding die is geweest vanwege het feit dat de aanwezigheid van de auditor vereiste was om de eerste disbursement (geld aanvraag) aan te mogen vragen. Het accountantskantoor brengt jaarlijks en per kwartaalverslag uit. **Begroting 2023: US\$ 3.701,72 (ISDB)**

ONDERHOUD EN LOGISTIEK TRANSPORTMIDDELEN

De transportmiddelen van het AHP zijn gekocht vanuit het budget van de IsDB. De IsDB heeft echter gevraagd dat de reguliere onderhoudskosten zoals benzine en onderhoud separaat worden opgenomen.

Begroting 2023: US\$ 34.921,88 (GOS)

SOR/MEDISCHE VERZEKERING/BRANDVERZEKERING

De PIU-consultants hebben conform de contractuele afspraken recht op medische verzekering van USD 800 per jaar. Daarnaast is het in de wet geregeld dat de consultants SOR verzekerd moeten zijn. Het gebouw waarin de PIU resideert is jaarlijks onderworpen aan een brandverzekering. **Begroting 2023: US\$ 5.283,68 (GOS)**

ONDERHOUD PAND (ALARM- EN CAMERA SYSTEEM)

Het AHP is bezig om vanuit een ander pand haar operatie te doen en de kosten van security en onderhoud zijn opgebracht voor een bedrag per maand.

Begroting 2023: US\$ 419,06 (GOS)

MOBILE PLAN

Er is een contract afgesloten voor de aankoop van mobiele telefoons en een datapakket voor 4 jaar. Er worden maandelijkse kosten van het datapakket (ongelimiteerd bellen binnen de groep) gemaakt. In 2022 verloopt het contract met telesur en zullen wij een nieuwe aangaan.

Begroting 2023: US\$ 6.984,38 (GOS)

FIELD OFFICERS

Voor de uitvoering van de veldwerkzaamheden zal de PIU-versterking nodig hebben. Dit middels het aantrekken van veld officiers.

Begroting 2023: US\$ 37.715,63 (GOS)

OFFICE SUPPLIES

Voor de aankoop van papier, inkt en andere opslag benodigdheden is er een bedrag opgenomen. Voorheen werden deze zaken gehaald uit petty cash ISDB. Maar verwacht wordt bij toename van de activiteiten in het project, petty cash, niet voldoende zal zijn om deze aankopen te financieren.

Begroting 2023: US\$ 3.492,19 (GOS)

LOGISTICS HINTERLAND

Door de Overheid zijn er dorpen aangewezen waar de potentiële applicanten verzameld zullen worden. Het is gebruikelijk om alvorens de applicanten door het MIS-systeem worden gebracht, er krutu's (vergaderingen) worden georganiseerd door de PIU zodat er een efficiënte informatiewisseling plaats vindt. In dit kader is er een budget gereserveerd voor deze kosten.

Begroting 2023: USD 3.492,19 (GOS)

ENVIRONMENTAL, SOCIAL HEALTH AND SAFETY CONSULTANT RICHELIEU

Environmental, Social Health and Safety (EHSE) Consultant Richelieu.

Voor opmaak van de ESHE-paragrafen van de TOR, voor het beoordelen van de ingediende documenten van de engineering firms en voor verdere evaluatie en monitoring van Richelieu inzake de EHSE-paragrafen zal het AHP een consultant moeten contracteren.

Begroting 2023: USD 6.984,38 (GOS)

ONVOORZIEN

Er is een bedrag gelijk aan 5% van het budget opgebracht ten behoeve van onvoorziene kosten.

Begroting 2023: USD 5.238,28 (GOS)

Overzicht geraamde kosten 2023

Omschrijving	Bedrag in SRD
Exploitatiekosten Overheidsbijdrage	3.353.000
ISDB Trekking	351.143.000
Totaal	354.496.000

De totale raming voor AHP voor **het dienstjaar 2023 is vastgesteld op SRD 354.496.000,-.**

2602 Woningbouwprogramma

Met deze maatregel streeft het ministerie ernaar degenen tegemoet te komen, die zonder overheidssteun niet in staat zijn hun woonsituatie te verbeteren. Ook is het noodzakelijk om in te spelen op de behoefte aan hulp bij gezinnen in wooncrisis. Er wordt hierbij gedacht aan o.a. arbeidsongeschiktheid, langdurige ziekte, slachtoffers van o.a. natuurgeweld. Er wordt verder ook aandacht besteed aan de huisvesting van mensen met een beperking en instellingen die mensen met een beperking opvangen en huisvesting van senioren. De woningen zullen na afgebouwd te zijn worden overgedragen aan de SVS t.b.v. uitbreiding van het woningbestand van de SVS om zodoende de levensvatbaarheid van de stichting te vergroten.

Doelgroep:

1. Senioren burgers
2. Mensen met een beperking
3. Eén-ouder gezinnen (alleenstaande moeder/alleenstaande vader)
4. Lage inkomensgroepen

Criteria om in aanmerking te komen voor deze voorziening uit het fonds:

1. Benodigde stukken worden in orde gemaakt
 - a) kopie eigendomsakte
 - b) kopie perceelkaart
 - c) kopie ID-Kaart
 - d) kopie uittreksel alle inwonenden
 - e) kopie loongegevens/overzicht inkomsten
 - f) kopie familieboek
2. Indien het een calamiteit betreft dient een rapport van NCCR ook te worden overlegd
3. Een gezamenlijk gezinsinkomen van niet meer dan SRD 4000,-

Locatie:

Landelijke beschikbaarstelling.

Plan van aanpak:

- Aanvraagbrief (AVB) binnen bij minister indienen
- AVB komt binnen bij de directeur DVH
- AVB binnen bij afdeling, de aanvrager wordt gebeld om met hun benodigde documenten langs te komen voor een intakegesprek
- Achtergrondinformatie wordt onderzocht (veldbezoek)
 - technisch rapport wordt opgesteld
 - sociaal rapport wordt opgesteld
 - foto opname wordt gemaakt
- dossiers worden opgemaakt
- dossier met advies naar minister
- Dossier naar DVH voor opmaak Raadsvoorstellen

Woningbouwprogramma bouw 50 sociale woningen

De Regering i.c. het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting heeft in de planning de bouw van 50 woningen als urgentieprogramma opgenomen, in Paramaribo als in de districten als onderdeel van het sociale vangnet.

Waar nodig zullen in de diverse woonprojecten sociale woningbouw worden opgenomen. Gedifferentieerde woningbouw. Aangezien 50 sociale woningen in 1 complex onder brengen dit ten koste gaat van de leefbaarheid Immers de samenleving bestaat uit diverse bewoners allen met hun eigen woonwensen.

Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB)

Het primaire proces van een GOB dient er op gericht te zijn dat geïnvesteerd wordt in het verkrijgen van gronden die vervolgens bouw- en woonrijp worden gemaakt, waarna kavels ten behoeve van onder andere woningbouw aangeboden kunnen worden. Het streven moet erop gericht zijn, om op een evenwichtige en duurzame wijze een bijdrage te leveren aan een continu proces van kwantitatieve en kwalitatieve gebiedsontwikkeling en stadsherstelprojecten ten behoeve van de woningbehoefte in Suriname voor alle inkomensgroepen.

Ten behoeve van de opstart en de activiteiten rond de bouw van 50 sociale woningen in het ressort Kwatta zijn de kosten voor activiteiten van het GOB geraamd op SRD 2.000.000,-.

Specificatie geraamde kosten Woningbouwprogramma

	Omschrijving	Bedrag in SRD
	Overheidssteun in wooncrisis situaties (150 gevallen)	
1	Situaties zoals brand, renovatie, uitbreiding en calamiteit.	8.100.000,00
	Steun tot max SRD 54.000 per geval.	
	150 gevallen x SRD 54.000= SRD 8.100.000,-	
2	Achterstallige betaling SURAMERICA BUILD CONSTRUCTIONS	349.198,50
3	Actuele bouwkosten \$250. 40 woningen van 40 m2 = 1600 m2 x \$250 = \$400.000	8.940.000,00
4	GOB	2.610.000,00
	TOTAAL	19.999.198,50

De raming voor programma Woningbouw voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 20.000.000,-**.

Toelichting op de middelenbegroting

Bedragen × SRD 1000,-

Titel I: Operationele uitgaven							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel III	Ontvangsten	137.014	132.603	446.014	446.013	94.870	94.870
	53 Niet Belastingmiddelen	6.000	-	-	-	-	-
	53153 Diverse vergoedingen	6.000	-	-	-	-	-
	52 Donormiddelen	1.254	700	1.000	1.000	1.000	1.000
	52212 Overige Donaties	-	-	-	-	-	-
	52211 UNICEF	1.254	700	1.000	1.000	1.000	1.000
	54 Leningen	129.760	131.903	445.014	445.013	93.870	93.870
	54101 IDB	-	-	93.871	93.870	93.870	93.870
	54707 IsDB	129.760	131.903	351.143	351.143	-	-

52211 UNICEF

Child Indicators Monitoring System (CIMS) is de specifieke beleidsmaatregel om dataverzameling rond duurzaam kinderrechtenbeleid uit te voeren. Deze data blijft ook in dit begrotingsjaar van groot belang om de planning, uitvoering, monitoring en bijsturing van duurzaam en integraal kinderrechten/mensenrechtenbeleid van de juiste kwantitatieve en kwalitatieve informatie te voorzien. De bijdrage van UNICEF voor CIMS is **SRD 500.000,-**.

Het Monitorings- en evaluatiemechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid, MUIK, is belast met het doorlopend nationale toezicht op de naleving van het kinderrechtenverdrag. In het dienstjaar 2021 is er een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een softwareprogramma ten behoeve van het casemanagement – en doorverwijssysteem. Dit uniform softwareprogramma zal gegevens bevatten over kinderen die speciale hulp/bescherming nodig hebben van de overheid en ngo's. De uitvoering van dit kinderbeschermingsnetwerk zal wederom worden voortgezet in het dienstjaar 2023. De bijdrage van UNICEF voor MUIK is **SRD 500.000,-**.

De totale raming van UNICEF voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 1.000.000,-**.

54101 INTER-AMERICAN DEVELOPMENT BANK

Op 22 februari 2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000, - getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB). Van dit bedrag is (\$ 2.933.437,25) bestemd voor de uitvoering van AKB, MMEB en ZWHH. Van die (\$ 2.933.437,25) is SRD 32.855,00 bestemd voor AKB, voor MMEB een bedrag van SRD 32.854.500,00 en ZWHH een bedrag van SRD 28.161.000,00. De totale raming van IDB voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 93.871.000,-**.

54107 Islamic Development Bank

De proposal voor het LISP III programma is ingediend bij de Islamic Development Bank (IsDB) en intussen zijn er twee meetings geweest: een fact finding mission in oktober 2016 en een technische missie in januari 2017. Bij beide missies zijn er afspraken gemaakt waarbij de Stg. LISP voldoende huiswerk mee kreeg ter beantwoording van technische vragen en ter voorbereiding voor de uitvoering van het LISP III met veel toelichting aan de IsDB hierover. Uiteindelijk gaf de IsDB ook haar visie hoe zij een succesvolle implementatie zien. Belangrijk is dat de IsDB het succes van het programma mede afhankelijk maakt van verhoogde subsidiebedragen die het mogelijk moeten maken dat de begunstigden beter in staat gesteld worden om tot een woonoplossing te geraken.

Bijdrage van IsDB voor 2023 van het AHP is **SRD 351.143.000,-**.

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren:

Beleidsgebied: Sociaal Maatschappelijk Welzijn				
Programma	Doel Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
<i>Sociaal Zekerheidsstelsel</i>				
2415: Financiële Bijstand aan mensen met een beperking	Het verstrekken van een financiële tegemoetkoming aan mensen met een beperking.	Volledige uitbetaling van cliënten.	In 2022 ontvangen alle rechthebbenden de financiële tegemoetkoming.	In 2023 ontvangen alle rechthebbenden de financiële tegemoetkoming.
<i>Armoedebestrijding</i>				
2416: Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens	Het verstrekken van een financiële tegemoetkoming aan sociaal zwakke huishoudens.	Volledige uitbetaling van cliënten.	In 2022 ontvangen alle rechthebbenden de financiële bijstand	In 2023 ontvangen alle rechthebbenden de financiële bijstand
<i>Armoedebestrijding</i>				
2414: Bijdrage in acute Noodsituaties			Voor 2022 zal getracht worden de huidige criteria m.b.t. het verstrekken van deze voorzieningen door te lichten en zo nodig aan te passen of bij te stellen c.q. verscherpen.	De voorziening zal gecontinueerd worden.
2409: Armoedebestrijding			Het beleid toegespitst aan de bestrijding van armoede zal worden gecontinueerd.	Het beleid toegespitst aan de bestrijding van armoede zal worden gecontinueerd.

Leefbaarheid (Gezond Milieu & Omgeving)				
2407: Gemeenschaps ontwikkeling Programma	Dit programma richt zich op het realiseren van ontwikkelingsproject en en/of - programma's, die betrekking hebben op het ondersteunen en opbouwen van groepen van personen woonachtig in achtergestelde buurten in zowel de stad, het district als het binnenland. Voorop staat het stimuleren van deelname van deze kansarmen aan de projecten en/of programma's.	In het dienstjaar 2020 is er voor dit programma niet begroot.	In het dienstjaar 2022 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> - Een minibeurs in Paramaribo en - Een begeleidingsprogramma in Coronie voor tienermoeders 	Een project m.b.t. immateriële begeleiding zal worden uitgewerkt en uitgevoerd in 2023.
Gezondheidszorg & Gezondheidsbescherming				
2505: Meerkosten medische zorg	Ondersteuning van Sociaal zwakkeren met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	Sociaal zwakkeren zijn ondersteund met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	In 2022 zijn Sociaal zwakkeren ondersteund met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	In 2023 zijn Sociaal zwakkeren ondersteund met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.
2502: Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen	Personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, te ondersteunen.	Personen die een medisch hulpmiddel nodig hebben zijn geholpen.	In 2022 zijn personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen voorzien hiervan.	In 2023 worden personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, voorzien hiervan.

2504: Premiebeta- ling Basiszorgverz ekering	Volledige Premiebetaling voor personen in de leeftijdscategorie van 17-59 jaar, die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, die niet in staat zijn hun basis zorgverzekering te betalen.	De premie voor de basiszorgverzekerin g is betaald voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.	In 2022 is de premie voor de basiszorgverzekering is betaald voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.	In 2023 is de premie voor de basiszorgverzeker ing is betaald voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.
--	--	--	--	--

Afdeling 12. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

De begroting voor het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen Deel

Het algemeen beleid van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

Met het aantreden van de regering Santokhi/Brunswijk op 16 juli 2020 zijn in het Regeerakkoord van de coalitie een aantal nieuwe beleidsuitgangspunten geformuleerd. Ook het beleid op het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zal bijgesteld worden naar de nieuwe doelstellingen. Een paar hoofdpunten daaruit betreffen: de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, een hoger rendement en betere afstemming op de arbeidsmarkt. Daarbij zal de organisatie worden aangepast en inefficiënties en kansengelijkheid worden weggewerkt. Tevens wordt het gebruik van ICT- en afstandsonderwijs belangrijker. De curricula zullen aan een evaluatie worden onderworpen, waarbij speciale aandacht besteed zal worden aan milieu- en sport educatie. Het Hoger Onderwijs zal meer aandacht krijgen met als speerpunten innovatie en onderzoek. Het Cultuurbeleid zal in het komende jaar een omslagpunt kennen, waarbij meer nadruk zal komen te liggen op het culturele erfgoed. De relatie van het Openbaar Onderwijs en het Bijzonder Onderwijs is geen relatie van ondergeschiktheid, maar nevenschiktheid en goed partnerschap, waarbij dezelfde onderwijsdoelen nagestreefd worden. Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur is verantwoordelijk voor de middelen en dat zal in het subsidiebeleid zichtbaar worden, waarbij subsidies niet meer onvoorwaardelijk, maar binnen duidelijke beleidskaders zullen worden verstrekt.

DIRECTORAAT ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH BEHEER

Het Directoraat Administratief en Technisch Beheer (ATB) is binnen het Min OWC het directoraat welke faciliterend werkt naar de andere directoraten toe. Het ATB huisvest daarbij de verschillende diensten die verdeelt zij in Hoofdafdelingen/ onderdirectoraten. De onderdirectoraten van het ATB zijn:

Algemene Personele Aangelegenheden

Financieel Beheer

Technische diensten

Behalve de bovenstaande diensten werkt het directoraat ATB ook beschermend toe naar het Ministerie. Zij zorgt ervoor dat alle werkzaamheden volgens de geldende wet- en regelgeving geschiedt. Samen zijn zij verantwoordelijk voor de administratieve werkzaamheden van ongeveer 17.000 ambtenaren en leerkrachten, het bewaken van gebouwen en terreinen en het vervoer van leermiddelen van ongeveer 120.000 leerlingen.

DIRECTORAAT ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS

Het directoraat AVO huisvest daarbij de verschillende diensten die verdeeld zijn in onderdirectoraten met hoofdafdelingen. De onderdirectoraten van het directoraat AVO zijn:

- Algemeen Vormend Onderwijs (AVO)
- Ontwikkelingsdienst (ONTW.D)
- Onderwijs Binnenland (OB)

De ondersteunende afdelingen aan AVO zijn het examenbureau, het bureau voor onderwijs en studiefaciliteiten (BOS) en de Algemene Onderwijs Bibliotheek (AOB).

De COVID-19 pandemie heeft ons doen beseffen dat het noodzakelijk is om te investeren in ons onderwijs. Ons onderwijssysteem is niet veerkrachtig om de schokken van de COVID-pandemie op te vangen. De discussie over de hervorming van ons onderwijs wordt al heel lang gevoerd, zonder dat daar adequaat invulling aan is gegeven. De regering Santokhi – Brunswijk heeft de sector onderwijs als prioriteit gesteld. Onderwijsvernieuwing zal moeten dienen als brandstof, zodat onze eigen leerlingen en studenten zich kunnen bekwalen in nieuwe hoogwaardige technieken en kennis en de nieuwe arbeidsplaatsen ten goede komen van onze Surinaamse burgers. Verder moet het vernieuwd onderwijssysteem meegaan met de eisen van de tijd en in lijn zijn met de “Caricom HRD Strategy 2030” en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG 4). Om dit te kunnen realiseren zal het onderwijsstelsel hervormd moeten worden. Om invulling hieraan te kunnen geven is de volgende concrete en werkbare visie ontwikkeld:

“Het onderwijs richt zich op de competentieontwikkeling van alle leerlingen en studenten in geheel Suriname door het aanbieden van een uitdagende en veilige leeromgeving, waarbij zij:

1. zelfstandig aan de slag kunnen gaan
2. hun eigen leerweg kunnen volgen zonder te blijven zitten
3. zowel zelfstandig als samen met anderen vraagstukken kunnen oplossen
4. cultuur bewust worden zodat zij culturele diversiteit respecteren en waarderen en attitudes, vaardigheden en kennis verwerven om in verschillende culturen te functioneren en
5. hun talenten en sociaal-emotioneel welbevinden leren ontwikkelen tot kritische burgers.

In dit ontwikkelingsgericht onderwijs is er expliciet aandacht voor de meertaligheid, de gelijkheid en gelijkwaardigheid, culturele diversiteit en de fysieke en mentale gezondheid.

Rekening houdend met de veerkracht van het onderwijsveld en de effecten van COVID-19 zullen de onderwijsvernieuwingsactiviteiten in kleine stappen worden uitgevoerd.

DIRECTORAAT BEROEPS ONDERWIJS

Binnen de huidige organisatiestructuur van het Min OWC is het DBO weergegeven als een relatief kleine afdeling met korte structuur lijnen. In de praktijk ontstaan er echter informele lijnen om werkzaamheden en processen adequaat aan te kunnen pakken.

Niet altijd zorgen deze informele lijnen voor de juiste balans op de werkplek. De formele structuur echter, is meer statisch van aard, daar het beloningssysteem alsook een belangrijk deel van het gehele HRM beleid hierop wordt gebaseerd. Omdat wijzigingen hierin vaak te veel tijd en overleg kosten, vallen managers in de praktijk vaak terug op de informele structuren.

In het geval van het Directoraat Beroepsonderwijs betreft het een relatief “nieuwe” afdeling die bekeken vanuit het organogram leiding geeft aan 2 sub afdelingen, te weten BLBO en BMBO.

In de praktijk echter blijkt dat er heel veel gewicht uitgaat vanuit deze 2 “blokken”.

Doel

Een zodanige verbinding bewerkstelligen tussen onder andere de beschikbare kennis, mensen, middelen, tijd en ruimte dat er optimale resultaten worden bereikt.

DIRECTORAAT HOGER EN WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

In de huidige Surinaamse, maar ook binnen de wereldgemeenschap, zijn participatie en succes steeds meer afhankelijk van vaardigheden, kennis en technologie, en onderwijs is daarmee een essentiële voorwaarde geworden voor economische en sociale vooruitgang. Het Hoger onderwijs moet bijdragen tot de ontwikkeling van een maatschappij waarin mensen hun leven zelf kunnen vormgeven en in staat zijn samen te leven met anderen. In deze maatschappij willen en kunnen burgers verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en hun omgeving. Een goed opgeleide en ondernemende bevolking die hoogwaardige diensten en producten voortbrengt, is dan ook een voorwaarde voor een vitale Surinaamse samenleving. Een samenleving die internationaal concurrerend en succesvol is in de aanpak van maatschappelijke opgaven”.

Onderwijs en wetenschap zijn meer dan aanjagers van de kenniseconomie in elke samenleving, waar naast financiële factoren ook inzicht in de eigen identiteit, historische achtergronden, natuur en milieu, sociale verhoudingen, cultuur en kunst de bepalende factoren vormen voor de kwaliteit van leven. Onderwijs, wetenschap en cultuur moeten daarom bereikbaar en toegankelijk zijn voor iedere burger. Zonder adequaat hoger onderwijs en onderzoeksinstituten die zorgen voor een substantieel goed opgeleid en geschoold kader kan geen enkel land een echte eigen en duurzame ontwikkeling realiseren.

Het beleidskader van het Hoger Onderwijs ziet er als volgt uit:

Inrichting van het directoraat Hoger Onderwijs;

Het Hoger Onderwijs (HO) dient afgestudeerden af te leveren met zodanige kennis en vaardigheden dat zij het hoofd kunnen bieden aan de nationale economische, sociale, culturele, politieke en milieu gerelateerde uitdagingen;

Het HO moet het voorbeeld zijn als het gaat om kwaliteitsonderwijs en effectief leren en onderwijzen;

Het HO moet steeds haar prestaties verbeteren, transparant zijn en voldoende rekenschap geven aan studenten en de gemeenschap;

Het HO moet zich in het bijzonder als collectief maximaal toewijden aan research en relevante toepasbare technologische kennis genereren en verspreiden ter stimulering en bevordering van duurzame sociale, economische, culturele en fysieke welvaart en welzijn;
Versterking en verbetering van de kwaliteit van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs, waaronder de oplossing van de vraagstukken rond certificering.

Het hoger onderwijs omvat diverse typen van opleidingen op postsecundair niveau t.w.

Het Instituut voor de Opleiding van Leraren (IOL)
 Het Polytechnic College Institute University of Applied Sciences (PTC)
 De Leraren Opleiding Beroepsonderwijs (LOBO)
 De Academie voor Hogere Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO)
 De Stichting Jeugdandverzorging (JTV),
 De Centrale Opleiding voor Verpleegkundigen en Aanverwante Beroepen (COVAB).
 De FHR Lim A Po Institute for Social Studies/FHR Institute for Higher Education
 De Hogeschool voor Bedrijfswetenschappen (IBW) thans IBW university of Applied studies
 University of Applied Science and Technology (UNASAT)
 Boshuizen Training & Consultancy Suriname (BTCS) en Business School Paramaribo NV (BSP)
 Hogeschool Janssen & Partners
 Stichting Opleidingen en Onderzoek in Suriname (SOOS)
 Suriname Institute of Management Studies (SIMS)
 Suriname College of Accountancy (SCA) (Tjong A Hung Consulting N.V.)
 Suriname College of Hospitality & Tourism (SCHT)
 OD International Business School in Suriname (ODIBS)
 International Business School Americas Europe (IBSAE)
 Associate College Suriname (ACS)
 International Business & Management Studies (IBMS)
 Het Institute for Graduate Studies and Research (IGSR)
 Institute of Management and Information Technology (IMIT)
 Nederlands Handelsacademie SURINAME
 Instituut Voor Moderne Opleidingen IVMO)
 Universal Training & Education Center (UTEK)
 Anton de Kom Universiteit van Suriname (AdeKUS)

Als gevolg van technologische, sociaal-culturele en economische ontwikkelingen verandert de vraag naar arbeid voortdurend. Er is sprake van een sterke differentiatie van functies en beroepen. Om in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt, is afstemming van het opleidingsaanbod en van de beroeps- en studiekeuzes op de vraag van werkgevers naar personeel van groot belang. Meer en betere statistieken en onderzoek zijn van belang om het bovenstaande te onderbouwen.

DIRECTORAAT CULTUUR

Cultuur is een krachtige en dynamische factor, die te maken heeft met de ontwikkeling van de Natie Suriname. De Culturele rijkdom van ons land, met als basis onze culturele diversiteit, is de afgelopen jaren via de factor mens gegroeid naar bijzondere culturele verworvenheden.

In het Regeerakkoord 2020-2025 “Samen werken aan een duurzame toekomst voor Suriname” wordt cultuur, naast het economische stelsel, het sociaal-maatschappelijke stelsel en het politieke stelsel als vierde stelsel of wel de vierde pilaar voor ontwikkeling van onze samenleving erkend. Suriname staat bekend om haar harmonie in culturele, religieuze en etnische diversiteit en haar rijkdom aan cultureel erfgoed.

Het cultuurbeleid zal respect voor elke groep bevorderen en tevens de gemeenschappelijke bestemming van ons als natie vooropstellen. De cultuureconomie zal gestimuleerd worden. Initiatieven ter bevordering van werk en inkomen zullen ondersteund worden. Door het scheppen van een gunstig kunst- en cultureel erfgoedklimaat zullen kunstenaars, artiesten, cultuurbeoefenaars en erfgoedinstellingen extra gestimuleerd worden om hun werkzaamheden krachtig te ondersteunen.

Het is de cultuur die de mens instaat stelt over zichzelf na te denken, het is vanwege de cultuur dat waarden onderscheiden kunnen worden en keuzen worden gemaakt. Het is Cultuur dat de mens zich uitdrukt, van zichzelf bewust wordt, zijn onvolledigheid inziet, zijn prestaties onder de loep neemt, onvermoeibaar zoekt naar nieuwe inhouden en werken schept waarmee hij zijn eigen beperking overwint. In de praktijk houdt cultuur in een weerspiegeling van het verleden, evenwel een verleden dat leeft in het materieel en immaterieel cultureel erfgoed, omdat het opgenomen is door de huidige generatie en als een weerspiegeling van handelingen door en door verbonden is met het dagelijks leven van de mens. Cultuur kan, volgens de omschrijving van UNESCO, worden beschouwd als het gehele complex van geestelijke, materiële, intellectuele en emotionele eigenschappen, die een samenleving of sociale groep kenmerken. Cultuur houdt niet alleen in kunsten en letteren, maar ook leefwijzen, fundamentele rechten van de mens, waardesystemen, tradities en overtuigingen.

Het algemeen cultuurbeleid zal mede erop gericht zijn om, met erkenning van artikel 27 van de Universele verklaring van de Rechten van de Mens, eenieder vrijelijk deel te laten nemen aan het cultureel leven van de gemeenschap en de vruchten daarvan. Voorts heeft eenieder recht op bescherming van de geestelijke en materiële belangen, voortvloeiend uit een wetenschappelijk, letterkundig of artistiek werk dat hij/zij heeft voortgebracht.

In Artikel 38 van de Grondwet van Suriname zijn onderwijs en cultuurbeleving als grondrechten geregeld. Ook de plicht de “democratisering van cultuur door het genot van cultuur en culturele scheppingen aan te moedigen en middels culturele en recreatieve vereniging, voorlichting media en andere geschikte kanalen de toegang van alle burgers tot die culturele scheppingen te verzekeren”. Artikel 47 staat dat “de Staat bewaart en beschermt de culturele erfenis van Suriname, stimuleert het behoud hiervan en bevordert het beoefenen van wetenschap en technologie in het kader van de nationale ontwikkelingsdoelstellingen”.

Op grond van het bovenstaande, en uitgaande van de culturele pluriformiteit van de Surinaamse samenleving is de beleidsfilosofie gebaseerd op de culturele democratie. Met als kenmerk erkenning van de gelijkwaardigheid van alle culturen. Onder culturele democratie wordt in dit verband verstaan het onderling accepteren van elkaars cultuuruitingen, en zo nodig het uitwisselen van culturele waarden. Dit moet garanderen dat:

Alle individuen zonder uitzondering vrijelijk kunnen deelnemen aan het culturele leven;

Voor de verdere ontwikkeling, welke gericht is op de versterking van de Surinaamse culturele identiteit, de creativiteit en de nationale eenheid, er geput zal worden uit alle cultuurbronnen;

De grote en rijke verscheidenheid aan culturele waarden behouden en verder ontwikkeld wordt.

In 2023 zal het directoraat Cultuur, zich als vierde ontwikkelingspilaar inzetten om cultuur geaccepteerd te krijgen als vitaal en horizontaal geïntegreerd onderdeel binnen het ontwikkelingsbeleid van Suriname. Cultuur heeft voldoende werkingskracht om geïntegreerd te worden in alle beleidssectoren en processen rond duurzaamheid, duurzame ontwikkeling, welzijn en welvaart.

De culturele erfgoed sector van Suriname draagt bij aan ondernemerschap, aan het bedrijfsleven en is door de brede culturele diversiteit een onuitputtelijke bron voor cultuurhistorische uitingen. Een levendig cultureel klimaat draagt altijd bij aan de vitaliteit van een samenleving.

Het beleid in 2023 zal zich namelijk richten op 6 programma's

Het versterken van de basis infrastructuur, het institutioneel versterken van culturele en erfgoed instellingen en organisaties;

Het transformeren van de incidentele subsidieregeling naar een structureel subsidie en uitkeringsprogramma ten behoeve van de cultuur en erfgoed sector;

Het verder ontwikkelen en inrichten van het cultureel erfgoed beleid;

Aanpassing van bestaande en invoering van nieuwe wet- en regelgeving om de bescherming en behoud van het cultureel erfgoed, culturele eigendomsrechten en traditionele kennis te faciliteren;

De geografische spreiding van kunst en cultuur gericht op het ontwikkelen en vergroten van het aanbod aan kunst en cultuuruitingen.

Het uitvoeren van een gedegen internationaal cultuurbeleid

DIRECTORAAT ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH BEHEER

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

De Operationele Uitgaven zijn alle uitgaven om het ministerie draaiende te houden. Deze zijn geraamd op SRD 707.500.000, = voor het directoraat Administratief Technisch Beheer.

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Dienstjaar: 2023
Bedragen x SRD 1000
Directoraat: Administratief en Technisch Beheer

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	834.176	572.935	757.500	757.500	677.575	677.575	677.575
61	Lopende uitgaven	834.176	558.838	756.500	756.500	676.575	676.575	676.575
610	Lonen en Salarissen	659.128	355.300	188.500	188.500	188.500	188.500	188.500
611	Sociale Premies		23.950	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
612	Gebruik van goederen en diensten	175.048	160.960	553.000	553.000	473.075	473.075	473.075
616	Sociale uitkeringen		18.628	-	-			
62	Kapitaal uitgaven	-	14.097	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
620	Inventaris		6.097	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
621	Transport middelen		8.000					

Lopende Uitgaven

610 Lonen en Salarissen

De lonen en salarissen van het directoraat zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op SRD 188.500.000, =.

Specificatie Lonen en Salarissen

Omschrijving	Ambtenaren	Onderwijs gevenden	Parttimers / AO	Totaal
NOP	1.769	642	26	2.437
Grand Total	1.769	642	26	2.437

Toelichting Lonen en Salarissen

Het personeelsbestand van het directoraat Administratief en Technische Beheer bedraagt in begrotingsjaar 2023, 7.270 medewerkers. Het aantal medewerkers van het niet onderwijzend bedraagt 2.437. Uitgaande van de geprognosticeerde cijfers voor het dienstjaar 2022 is het gemiddelde bruto maandinkomen van het niet onderwijzend personeel gesteld op SRD 1.733 tot een maximum SRD 11.111. Het Ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur is drukdoende de achterstand welke zij heeft inzake jubilerende in te lopen.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	142.930.000
61002	Vakantietoeslag	12.210.000
61003	Overwerk	172.500
61004	Bonussen en gratificaties	7.350.000
61006	Vacatiegelden	7.740.000
61012	Persoonlijke toelagen	4.600.000
61014	Lesuren vergoeding	5.100.000
61015	Waarnemingstoelagen	1.815.000
61017	Inconvenienten	3.250.000
61018	Telefoonvergoeding	230.000
61020	Representatievergoeding	287.500
61022	Huishuurvergoeding	575.000
61023	Vervoersvergoeding	2.240.000
	Totaal	188.500.000

De totale personeelskosten van het Directoraat Administratief en Technisch Beheer voor het dienstjaar 2023 bedragen SRD 188.500.000, =.

611 Sociale Premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het ambtelijk salaris en betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 5.936.000, = en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds is SRD 9.064.000, = De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 15.000.000**, = voor het dienstjaar 2023.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	5.936.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	9.064.000
611	Totaal	15.000.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2023 is geraamd op **SRD 553.000.000**, =

Code	Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61208	Binnenlandse Reiskosten	660.000
61209	Binnenlandse Verblijfskosten	490.000
61210	Buitenlandse Reiskosten	830.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.000.000
61215	Kantoormiddelen	1.000.000
61216	Kopieer	498.000
61222	Verbruiksgoederen	1.000.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	409.000
61224	Licenties en programmakosten	142.760
61226	Advertentie en bekendmaking	830.000
61227	Radio en tv programma's	498.000
61233	Huur gebouwen en terreinen	3.000.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	5.000.000
61238	Telefoonuitgaven	10.000.000
61240	Water	8.900.000
61241	Elektriciteit	14.130.000
61246	Verzekering	500.000
61247	Schoonmaak	1.600.000
61250	Bewaking	16.000.000
61251	Voeding	498.000
61252	Contributies	6.000.000
61263	Overige algemene kosten	2.744.469
61270	Lesmateriaal en Leermiddelen	90.000.000
61274	Onderwijs Binnenland	3.056.200
61283	Huur van Voertuigen	382.500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.713.571
	Totaal	553.000.000

620 Inventaris

De totale raming voor het dienstjaar 2023 van deze kostensoort bedraagt **SRD 1.000.000, =**

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinventaris	300.000
62004	Computers	400.000
62005	Printers	100.000
62006	Netwerken	100.000
62010	Overige inventaris	100.000
	Totaal	1.000.000

Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor computers alsook kantoormeubilair.

TITEL II: PROGRAMMA'S

De Programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op SRD 639.400.000, = voor het directoraat Administratief Technisch Beheer.

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Administratief en Technisch Beheer

Titel II: Programma's	-
------------------------------	---

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>					
Titel II	Programma's	227.331	636.728	639.400	639.400	639.400	639.400	639.400
01	<i>Infrastructurele werken</i>	<i>2.786</i>	<i>15.433</i>	<i>15.000</i>	<i>15.000</i>	<i>15.000</i>	<i>15.000</i>	<i>15.000</i>
0130	Nieuwbouw, rehabilitatie & renovatie van scholen & woningen	2.786	15.433	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
02	<i>Institutionele versterking</i>	<i>-</i>	<i>231</i>	<i>500</i>	<i>500</i>	<i>500</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
0265	Institutionele versterking aan Stichtingen		231	500	500	500	500	500
27	<i>Basis onderwijs</i>	<i>220.046</i>	<i>605.750</i>	<i>610.000</i>	<i>610.000</i>	<i>610.000</i>	<i>610.000</i>	<i>610.000</i>
2702	Bijzonder Lager Onderwijs	220.046	605.750	610.000	610.000	610.000	610.000	610.000
28	<i>Secundair onderwijs</i>	<i>4.499</i>	<i>15.314</i>	<i>13.900</i>	<i>13.900</i>	<i>13.900</i>	<i>13.900</i>	<i>13.900</i>
2801	Bijzonder Nijverheidsonderwijs	554	2.114	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
2802	Christelijk Pedagogisch Instituut	3.945	13.200	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000

Toelichting op de programma's**0130 Nieuwbouw, rehabilitatie en renovatie van scholen en woningen**

In het kader van Covid-19 is het van belang uitvoering te geven aan enkele randvoorwaarden welke moeten zorgdragen voor kwalitatief goed onderwijs. De preventieve voorzieningen zijn noodzakelijk voor het ministerie van onderwijs maar ook voor de gemeenschap in zijn algemeenheid. Zowel in Paramaribo, randdistricten en in het binnenland zullen er diverse activiteiten uitgevoerd worden. Deze werkzaamheden zullen voornamelijk gericht zijn op de renovatie c.q. bouw en afbouw van lokalen en toiletgroepen.

De totale raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 15.000.000, =**

0265 Institutionele Versterking aan Stichtingen

Het Ministerie ondersteunt elk jaar een beperkt aantal stichtingen, die vanwege hun werkzaamheden, een relevante bijdrage leveren aan het beleid van het ministerie. In het komend jaar zal dit programma aan een evaluatie worden onderworpen en waar nodig zullen beleidskaders voor verstrekking van de subsidie worden opgesteld. Het geraamd bedrag voor 2023 bedraagt **SRD 500.000, =**.

2702 Bijzonder Lager Onderwijs

Hieronder vallen scholen met een religieuze achtergrond waaronder: RKBO, EBG, SanatanDharm, Arya Dewaker, SIS, Zevende Dags Adventisten, AMEC, Baptisten Gemeente, Bahai, Scholen met de Bijbel, SMA, Wesleyaanse Gemeente en EMG. Deze instellingen verzorgen onderwijs op GLO en VOJ-niveau. Het beleid van het Min OWC richt zich op het toegankelijk maken van onderwijs voor eenieder op elk niveau. Het Min OWC draagt bij in de exploitatiekosten van bovengenoemde instellingen. De raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 610.000.000, =**

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
610	Lonen en Salarissen	557.800.000
611	Sociale Premies	37.200.000
612	Gebruik van goederen en diensten	15.000.000
	Totaal	610.000.000

2801 Bijzonder Nijverheidsonderwijs

Hieronder valt het Waaldijk College. Hier worden aan de leerlingen bepaalde beroepsgerichte vaardigheden bijgebracht. De exploitatiekosten voor deze onderwijsinstelling worden door het MINOWC betaald. De raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 1.900.000, =

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
610	Lonen en Salarissen	1.624.000
611	Sociale Premies	126.000
612	Gebruik van goederen en diensten	150.000
	Totaal	1.900.000

2802 Christelijk Pedagogisch Instituut

Het Christelijk Pedagogisch Instituut is een school van middelbaar niveau waar studenten worden opgeleid tot leerkrachten. Er is een bedrag van SRD 12.000.000,= begroot voor de personeelskosten sociale premies van de leraren van dit instituut.

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
610	Lonen en Salarissen	11.163.000
611	Sociale Premies	837.000
	Totaal	12.000.000

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2021	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Infrastructurele werken				
0130 Nieuwbouw, Rehabilitatie en renovatie van scholen en woningen	Opheffen te kort aan schoollokalen en kantoorruimtes		De hoofdafdeling technische diensten zal in het jaar 2022 de achterstallige werkzaamheden m.b.t. De bouw van o.a. scholen voortzetten. Extra aandacht voor COVID-19 Hygiëne faciliteiten	De hoofdafdeling technische diensten zal in het jaar 2023 de achterstallige werkzaamheden m.b.t. De bouw van o.a. scholen voortzetten. Extra aandacht voor COVID-19 Hygiëne faciliteiten
Programma: Subsidie en Bijdragen				
0265 Institutionele versterking aan Stichtingen	Financiële bijdragen aan diverse Stichtingen		Het subsidiebeleid wordt nader bekeken en waar nodig aangepast	Het subsidiebeleid zal geëvalueerd worden, en waar nodig aangepast
Programma: Primair (Basis) Onderwijs				
2702 Bijzonder Lager Onderwijs	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeevenden en deels dekking van de materiële kosten w.o. leermiddelen	Realisatie van 98%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Voortzetten van de subsidie met mogelijke aanpassingen i.v.m. uitbreidingen van scholen
2801 Bijzonder Nijverheids- onderwijs	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeevenden van het Waaldijk college en deels dekking van de materiële kosten w.o. leermiddelen	Realisatie van 58%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Voortzetten van de subsidie
2802 Christelijk Pedagogisch Instituut	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeevenden	Realisatie van 90%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Het afleveren van meer en goed geschoolde leerkrachten teneinde het tekort aan leerkrachten op te vangen

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Administratief en Technisch Beheer

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	-	-	251	251	251	251
	<i>Niet</i>						
53	Belastingmiddelen	-	-	251	251	251	251
53133	Opbrengst schoolvervoer			141	141	141	141
53134	Examen- en inschrijfgelden			110	110	110	110

Toelichting op de middelenbegroting**53133 Opbrengst schoolvervoer**

De totale opbrengsten voor de examen- en inschrijfgelden zijn geraamd op **SRD 141.000, =**. Deze gelden zijn afkomstig van de afdeling Vervoer

53134 Examen- en inschrijfgelden

De totale opbrengsten voor de examen- en inschrijfgelden zijn geraamd op **SRD 110.000, =**. Deze gelden zijn afkomstig van het Examenbureau.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

De Operationele Uitgaven zijn alle uitgaven om het ministerie draaiende te houden. Deze zijn geraamd op **SRD 1.445.577.000, =** voor het directoraat Algemeen Vormend Onderwijs

DIRECTORAAT ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Algemeen Vormend Onderwijs

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025
				Verplichtingen	Uitgaven		
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	791.060	703.415	1.445.577	1.445.577	1.301.000	1.301.000
61	Lopende uitgaven	791.060	701.223	1.444.577	1.444.577	1.300.000	1.300.000
610	Lonen en Salarissen	720.536	632.573	1.317.577	1.317.577	1.182.642	1.182.642
611	Sociale Premies	56.488	55.150	110.000	110.000	100.358	100.358
612	Gebruik van goederen en diensten	14.036	13.500	17.000	17.000	17.000	17.000
62	Kapitaal uitgaven	-	2.192	1.000	1.000	1.000	1.000
620	Inventaris	-	192	1.000	1.000	1.000	1.000
621	Transport middelen	-	2.000	-	-	-	-

Toelichting op de Operationele Uitgaven**610 Lonen en Salarissen**

Overzicht Personeelsbestand

Omschrijving	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/ AO	Totaal
BLO	2214	5748		7962
BVO	344	819	59	1222
Grand Total	2558	6567	59	9184

Gemiddelde maandelijkse Salaris Personeel BLO en BVO

Gemiddelde Salaris	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/AO
BLO	2.053,46	4.270,22	-
BVO	2.241,08	6.083,99	2.434,95
GRAND TOTAL	4.294,54	10.354,21	2.434,95

Toelichting Lonen en Salarissen

Het personeelsbestand is gesteld op 9.184 medewerkers. Uitgaande van de geprognosticeerde cijfers voor het dienstjaar 2022 is het gemiddelde bruto maandinkomen van het niet onderwijzend personeel gesteld op SRD 3.174,-. Voor de onderwijsgeevenden bedraagt het aanvangssalaris SRD 2.435,- tot maximum SRD 7.312,22,-.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	1.082.800.000
61002	Vakantietoeslag	116.835.000
61003	Overwerk	750.000
61004	Bonussen en gratificaties	18.700.000
61006	Vacatiegelden	26.992.000
61012	Detachering toelagen	8.300.000
61012	Persoonlijke toelagen	12.000.000
61014	Lesuren vergoeding	25.350.000
61015	Waarnemingstoelagen	4.125.000
61017	Inconvenienten	6.000.000
61018	Telefoonvergoeding	250.000
61020	Representatievergoeding	550.000
61022	Huishuurvergoeding	425.000
61023	Vervoersvergoeding	14.500.000
	Totaal	1.317.577.000

De totale personeelskosten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs voor het dienstjaar 2023 bedragen **SRD 1.317.577.000, =**.

611 Sociale Premies

Deze kosten betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 43.108.000, = en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds is SRD 66.892.000, =. De totale raming van Sociale Premies bedraagt SRD **110.000.000, =** voor het jaar 2023.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	43.108.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	66.892.000
611	Totaal	110.000.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 17.000.000,-** .

Code	Goederen en diensten	Bedrag in S
61204	Tijdelijk personeel	250.000
61208	Binnenlandse Reiskosten	625.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	625.000
61210	Buitenlandse reiskosten	625.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	625.000
61215	Kantoormiddelen	750.000
61216	Kopieer	885.500
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	250.000
61222	Verbruiksgoederen	625.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	625.000
61226	Advertentie en bekendmaking	375.000
61227	Radio en tv programma's	250.000
61246	Verzekering	375.000
61247	Schoonmaak	563.750
61251	Voeding	223.750
61263	Overige algemene kosten	664.500
61272	Examenmateriaal	8.662.500
	Totaal	17.000.000

620 Inventaris

De totale raming voor het dienstjaar 2023 van deze kostensoort bedraagt **SRD 1.000.000, =** Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor computers, schoolinrichting, internet equipment alsook kantoormeubilair t.b.v. de dagelijkse werkzaamheden van het directoraat AVO. Gelet op de huidige technologie is het noodzakelijk de verschillende onderwijsafdelingen te laten automatiseren voor een efficiënt en effectiever verloop.

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinventaris	250.000
62004	Computers	500.000
62005	Printers	120.000
62006	Netwerken	80.000
62010	Overige inventaris	50.000
	Totaal	1.000.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

De Programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op Deze zijn geraamd op SRD 245.705.000, = voor het directoraat Algemeen Vormend Onderwijs.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dienstjaar: 2023
Bedragen x SRD 1000
Directoraat: Algemeen Vormend Onderwijs

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	48.716	332.749	245.205	245.705	49.205	49.205	49.205
05	<i>ICT (Automatisering)</i>	-	3.000	-	-	-	-	-
0521	Distance Education Center	-	3.000	-	-	-	-	-
07	<i>Onderzoek & Ontwikkeling</i>	11.377	27.416	21.205	21.205	21.205	21.205	21.205
0722	Schoolvoeding	-	5.711	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
0726	Vernieuwing Onderwijsstelsel en Verbetering van het Onderwijs	-	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
0729	Centrum Nascholing Suriname (CENAS)	-	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205
0748	Speciaal Onderwijs	-	2.500	-	-	-	-	-
0769	Sciencepark	11.377	9.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
16	<i>Financieel economisch</i>	-	96.000	96.000	96.000	-	-	-
1618	Beurzen of Fonds en Studiefinanciering Suriname	-	96.000	96.000	96.000	-	-	-
26	<i>Huisvesting</i>	-	385	500	500	500	500	500
2605	Huisvesting in Internaten	-	385	500	500	500	500	500
27	<i>Basis onderwijs</i>	25.981	122.793	45.000	45.000	10.000	10.000	10.000
2701	Ondersteuning voor Verbetering van het Basisonderwijs in Suriname	17.466	108.000	35.000	35.000	-	-	-
2704	Onderwijs Binnenland	8.515	13.993	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
2705	Volwassen Educatie	-	800	-	-	-	-	-
28	<i>Secundair onderwijs</i>	-	65.000	65.000	65.000	-	-	-
2803	Ondersteuning voor Verbetering Secundair Onderwijs	-	65.000	65.000	65.000	-	-	-
29	<i>Hoger onderwijs</i>	11.358	18.540	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
2903	Studie lening voor Hoger Onderwijs in Suriname	10.000	10.264	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
2904	Studietoelagen voor Bursalen in Hoger Onderwijs	1.358	8.276	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000

Toelichting op de programma's**0722 Schoolvoeding**

Het project schoolvoeding zal worden uitgevoerd op zowel GLO als VOJ-scholen. Het project van 2023 is doorlopend afgeleid van het pilotproject dat is gestart eind 2021. Het gaat hierbij om een maaltijd-project waarbij behoeftige leerlingen van een ontbijt worden voorzien. Het pilotproject is geëvalueerd en in 2022 gestart met fruit en zal verder worden ontwikkeld en aangepast. De raming voor 2023 bedraagt totaal SRD **6.000.000, =**

0726 Vernieuwing Onderwijsstelsel en Verbetering van het Onderwijs

Het vernieuwde onderwijssysteem moet meegaan met de eisen van de tijd en moet in lijn zijn met de "Caricom HRD Strategy 2030" en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG4). De volgende algemene doelen zijn gesteld voor de onderwijshervorming.

Een meer verbeterd onderwijssysteem dat gelijke kansen biedt en relevant is en toegankelijk voor eenieder in het primaire en onderwijs (Leerjaar 1 t/m 8);

Een verbeterd curriculum, didactiek en toetsing dat aansluit op SDG en betere kansen biedt voor de ontwikkeling van leerlingen en studenten;

Capaciteitsversterking en professionalisering van schoolleiders en leerkrachten;

Versterken en innoveren van de schoolorganisatie

Bovenstaande doelen richten zich op (inter) nationaal competente beroepsbevolking en worden ontwikkeld in het kader van de aangegane internationale samenwerkingsverdragen (o.a. CARICOM HRD strategy 2030). Waar nodig zullen vanwege de COVID-19 situatie aanpassingen worden gepleegd.

De raming voor 2023 van vernieuwing onderwijsstelsel en verbetering kwaliteit van het onderwijs bedraagt **SRD 9.000.000, =**

0729 Centrum Nascholing Suriname (CENASU)

Het Centrum voor Nascholing in Suriname (Cenasu) werd opgericht in 2011 en heeft als doelstelling het professionaliseren van de mensen die betrokken zijn bij het onderwijs. Het Cenasu streeft ernaar een centrum te zijn dat ondersteuning en uitvoering geeft aan alle activiteiten op het gebied van opleiding, nascholing en ontwikkeling van alle mensen die direct betrokken zijn in het onderwijsproces.

Voor 2023 zijn de volgende activiteiten gepland:

Traject zorgcoördinatie GLO, LBO, MULO groep 1 jaar 2 & groep 2 jaar 1

Workshop Google Docs en Google Forms

Bijscholing secretariaatsmedewerkers MinOWC groep 3

Trainingstraject/ summer course schoolleiders

Opzetten van een schoolleider netwerk GLO

Trainingen gender sensitieve preventie en aanpak van gedragsproblemen GLO groep 1

Bijscholing mentoren LBO, alsook opstart nieuwe groep LBO

traject Ontwikkelingsgericht Onderwijs jaar 3 GLO

De raming voor 2023 bedraagt totaal **SRD 1.205.000, =**

2803 Ondersteuning voor verbetering van Secundair Onderwijs

Het vernieuwde onderwijs systeem moet meegaan met de eisen van de tijd en moet in lijn zijn met de “Caricom HRD Strategy 2030 “ en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG 4). De volgende algemene doelen zijn gesteld voor de onderwijshervorming:

Een verbeterd onderwijssysteem dat gelijke kansen biedt en relevant is en toegankelijk voor elke leerling die komt van de basisschool en gaat naar secundaire onderwijs (leerjaar 9 t/m 12);

Een verbeterd curriculum, didactiek en toetsing dat aansluit op de SDG en betere kansen biedt voor de ontwikkeling van studenten van het voortgezet onderwijs;

Capaciteitsversterking en professionalisering van schoolleiders en leerkrachten;

Versterken en innoveren van de schoolorganisatie.

Bovenstaande doelen richten zich op (inter nationaal) competente beroepsbevolking en worden ontwikkeld in het kader van de aangegane internationale samenwerkingsverdragen (o.a. CARICOM HRD strategy 2030).

Waarnodig zullen vanwege de COVID-19 situatie aanpassingen worden gepleegd.

De raming voor het totaalbedrag van vernieuwing onderwijsstelsel en verbetering kwaliteit van het onderwijs bedraagt voor 2023 **SRD 65.000.000, =**

2605 Huisvesting in Internaten

Het MinOWC heeft vier internaten te weten:

Stoelmanseiland in het district Sipaliwini

Atjoni, in het district Brokopondo

Zaailand in Paramaribo

Voortgezet Onderwijs voor Senioren (VOS) in Paramaribo

Het doel van de internaten is om te zorgen dat leerlingen en studenten, die hoofdzakelijk afkomstig zijn uit de verre districten van Suriname, vervolgonderwijs kunnen genieten. In de internaten wordt gezorgd voor kwalitatieve opvang, educatieve begeleiding en zorg gedurende deze studieperiode.

In het kader van Covid-19 alsook vanwege de financiële situatie zal het MinOWC genoodzaakt zijn een herverdeling te maken voor de opvang per inrichting. Evaluatie van de internaten heeft uitgewezen dat er behoefte is aan een veilige, hygiënische en kindvriendelijke omgeving. In dit kader zullen voor het dienstjaar 2023 enkele cruciale activiteiten worden uitgevoerd. Deze zijn onder te verdelen in renovatiewerkzaamheden, begeleidingsprogramma's en herinrichting van de ruimtes.

Het begroot bedrag voor 2023 is **SRD 500.000, =**

1618 Beurzen (binnenlandse) of Fonds Studiefinanciering Suriname (FSS) (via NOB)

Het fonds Studiefinanciering Suriname (FSS) is ingesteld in 2009 met als doel Surinaamse studenten te financieren met een laag drempel leningen, om hen zo in de gelegenheid te stellen lokaal te studeren aan de universiteit of een hoger beroepsopleiding. Hiermee wenst het ministerie hoger kader te vormen voor de ontwikkeling van het land. Het beheer van deze middelen is toevertrouwd aan de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname (NOB), dit vanwege haar ervaring en deskundigheid inzake kredietbeheer. Het begroot bedrag voor 2023 is SRD 96.000.000, =

2903 Studielening voor Hoger Onderwijs in Suriname

Het doel van studielening is het financieren van studerende in het voortgezet onderwijs op senioreniveau, het middelbaar onderwijs, beroepsonderwijs, het hoger beroepsonderwijs en de Adek Universiteit van Suriname. De studenten kunnen kiezen tussen verschillende vormen van financieringen. Met het geleend bedrag wordt de student in staat gesteld om met minder financiële obstakels de studie binnen de vastgestelde tijd af te ronden.

Het totaal begroot bedrag is vastgesteld op **SRD 10.000.000, =**

2904 Studietoelage voor Bursalen in Hoger Onderwijs

Dit beleidsprogramma bestaat uit twee componenten te weten:

- a) Beursgelden voor studie in Suriname
 - b) Kosten van verstrekte beurzen voor studie in het buitenland.
- Het begroot bedrag voor 2023 is geraamd op SRD 8.000.000,=.

Hierna volgt een kostenplaatje van bursalen die zowel in eigen land, als in het buitenland studeren:

Studiebeurzen in Suriname					
Sub 1 Onderwijsniveau					
Niveau	Aantal Beurzen	Aantal maanden	Bedrag p/m p/beurs	Sub Totaal	Totaal
VOS	1300	12	250	3.900.000	
Totaal Sub 1				Totaal Sub 1	3.900.000
Sub 2 Beurzen Buitenland Bestaande Bursalen					
Bestaande Bursalen	Aantal studenten	Aantal maanden	Bedrag Euro/USD	Totaal	Tegenw. In SRD
Cuba	20	12	125	30.000	713.460
China	40	12	100	48.000	1.048.992
Georgië	1	12	100	1.200	26.225
Rusland	4	12	100	4.800	104.899
Totaal Sub 2				Totaal Sub 2	1.893.576
Sub 3 Nieuwe Aanvragen					
Prognose					
Brazilië	10	12	100	12.000	262.248
Cuba	10	12	125	15.000	356.730
China	10	12	100	12.000	262.248
Colombia	10	12	100	12.000	262.248
Georgië	10	12	100	12.000	262.248
O.A.S	10	12	100	12.000	262.248
Roemenië	10	12	100	12.000	262.248
Totaal Sub 3				Totaal Sub 3	1.930.218
				Subtotaal 1-3	7.723.794
Overige kosten					
Bank Commissie					218.953
Omzetbelasting 12 %					50.253
Telex kosten SRD 20,= per overmaking = 350 x 20					7.000
				Subtotaal	276.206
Generaal Totaal				Generaal Totaal	8.000.000

De totale raming voor 2023 bedraagt **SRD 8.000.000, =**.

2701 Ondersteuning voor Verbetering van het Basisonderwijs in Suriname (BEIP)

Dit programma richt zich op de kwaliteit van het basisonderwijs door middel van het verbeteren en ontwikkelen van onderwijsprocessen en leergebieden. Daarnaast is dit programma gericht op 3 componenten met enkele sub componenten waar men zich intensief op zal concentreren. Deze zijn als volgt opgedeeld;

Het verbeteren van de resultaten van leerlingen d.m.v. :

Het herontwerpen van het curriculum met als hoofddoel lokale onderwijsspecialisten.

Het afdrukken en verstrekken van studieboeken en leermateriaal voor leerjaar 1 tot en met leerjaar 8.

De toegang tot onderwijs verbeteren middels:

Renovatie en uitbreiding van klaslokalen en lerarenwoningen. het gaat hier specifiek om de rehabilitatie werkzaamheden van 7 bestaande scholen (O.S. Zanderij, O.S. Phedra, O.S. Compagniekreek, O.S. Victoria, O.S. Bronsweg, O.S. Brokopondo, O.S. Lebidoti Dep Bakoe) in het binnenland en renovatie van sanitair op 110 scholen.

Het CENASU-gebouw voorzien van stroom, ICT-apparatuur en meubels.

Het verbeteren van de beheercapaciteit bij het MinOWC. Dit geschiedt via verbetering van het ICT-netwerk van het MinOWC en sociale media marketing.

De financiering geschiedt middels een lening van de IDB (Inter American Development Bank). Voor het dienstjaar 2023 is de lening gesteld op **US\$ 1.093.750 oftewel SRD 35.000.000, =**. Er is geen overheidsbijdrage vereist.

2704 Onderwijs Binnenland

Instelling en Inrichting onder directoraat Binnenland

Het Bureau Onderwijs Binnenland is getransformeerd naar het onder directoraat Binnenland met de volgende afdelingen: Bureau Onderwijs Binnenland, Studenten Opvang Binnenland en Nucleus Centra. Het Onderdirectoraat Binnenland is gehuisvest in een gerenoveerd gebouw of geheel nieuwbouw met de nodige faciliteiten.

Er dient invulling te worden gegeven aan het onder directoraat Binnenland, zodat zaken richtig kunnen verlopen en het onderwijs in het binnenland beter kan worden aangepakt.

Het Onder directoraat Onderwijs Binnenland heeft als hoofddoel: de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling en beheer van het onderwijs in het binnenland, waarbij communicatie een substantiële rol vervult.

Het hoofddoel is verdeeld in de volgende subdoelen:

Ontwikkeling

Het bijhouden van en meegaan met onderwijsvoorzieningen aan de hand van kwalitatieve bevolkingstoename. Het bieden van steeds hogere onderwijsvoorzieningen aan de hand van de behoefte van de specifieke gemeenschap.

Mede zorgdragen voor de opvang, zorg en begeleiding van leerlingen in de internaten te Atjoni en Stoelmanseiland zodat zij vervolgonderwijs kunnen genieten.

Beheer

Initiëren van bouwen c.q. renovatie van lokalen en leerkrachten woningen en

Mede zorgdragen voor onderhoudswerkzaamheden.

Communicatie

Mede coördineren en organiseren van het leerkrachten en leerlingenvervoer en

Coördineren van het contact met het onderwijsveld

Voor het dienstjaar 2023 zijn de volgende activiteiten gepland vanuit het bureau:

Renovatie en schilderen van het gebouw

Instelling van het onderdirectoraat

Het aanwerven van personeel

Vervanging van kantoormeubilair

Aanschaf van kantoorbenodigdheden

Aanschaf van twee dienstvoertuigen

Het begroot bedrag voor 2023 is SRD 1.503.500, =

-Renovatie, werkzaamheden en nieuwbouw

De renovatie en de bouw liggen al jaren stil, waardoor leerkrachten woningen en schoolgebouwen in een slechte conditie zijn komen te verkeren. Deze is van invloed op de levensomstandigheden van leerkrachten en hun motivatie. Het niet bijbouwen heeft tot gevolg dat er op bepaalde scholen geen gekwalificeerde leerkrachten in dienst genomen kunnen worden en andere scholen hebben te kampen met een tekort aan opvangcapaciteit voor de leerlingen en leerkrachten woningen.

Voor het dienstjaar 2023 zijn er enkele prioriteiten gesteld m.b.t. renovatie en bouwwerkzaamheden aan zowel scholen alsmede leerkrachten woningen. In de dorpen waar er kinderen voorkomen en nog nooit onderwijs hebben genoten is het MinOWC voornemens om klassen en leerkrachten woning op te zetten. Ook in de dorpen waar kleine kinderen over gevaarlijke soela's gaan, wil het MinOWC overgaan tot plaatsen van container woningen voor leerkrachten en container klassen voor leerlingen van de onderbouw.

Er zal worden gewerkt aan de volgende activiteiten:

Het plegen van herstelwerkzaamheden

Het plaatsen/ schoonmaak van durotanks

Het verrichten van bestrijding werkzaamheden bestrijding werkzaamheden

Het opheffen van verstoppingen

Nieuwbouw/ containerwoningen

Voor het jaar 2023 is de raming SRD 7.496.500, = voor een totaal van 7 scholen

Districten	Scholen	Bedrag in SRD	Bedra in (SRD)
Sipaliwini	OS Kwamalasamutu.	2.115.000	
Brokopondo GLO	OS Afobakaweg	821.000	
	OS Afobakaweg	1.827.000	
Brokopondo VOJ	Mulo Brokopondo	1.472.500	
	L.B.O. Brokopondo	818.000	
	Mulo Brownsweg	443.000	
	Totaal: 7		7.496.500,=

Professionalisering (opleiden middels afstandsonderwijs) leerkrachten

Versterken van de leerkrachten in het binnenland geniet prioriteit vanwege de inhaalslag die in de verschillende gebieden gemaakt moet worden. Deels heeft dit te maken met de logistieke uitdaging maar ook vanwege de meertaligheid. Vandaar dat speciaal aandacht besteedt zal worden aan de professionalisering van leerkrachten. De noodzaak die er is aan professionalisering is geïdentificeerd en op basis daarvan zijn trainingsprogramma's /opleidingen ontwikkeld en de leerkrachten zijn getraind/ opgeleid. Verder is er ook voor alle leerkrachten in het binnenland een effectief begeleiding en coaching systeem opgezet.

Afstandsonderwijs voor leerkrachten introduceren, zodat zij verder kunnen studeren; zo kan het werken in het binnenland aantrekkelijker worden gemaakt.

Het begroot bedrag is vastgesteld op SRD 1.000.000, =.

2704 De totale raming voor het jaar 2023 t.b.v. het onderwijs binnenland is geraamd op **SRD 10.000.000, =**.

0769 Science Park and innovation (SIP)

Het ScienceandInnovation Park wordt gebruikt ter bevordering van het interactief leren en vergroot de interesse in technologie en wetenschap. De activiteiten van SIP worden onderdeel van het iSTREAMS curriculum voor het primaire en secundaire onderwijs. iSTREAMS staat voor Innovation, Science, Technology, Reading/Language, Engineering, Art, Mathematicsand Service. Voor het jaar 2023 zullen deze activiteiten verder worden uitgebreid.

Het totaal begroot bedrag is vastgesteld op **SRD 5.000.000, =** voor het dienstjaar 2023

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2021	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0722 Schoolvoeding	Behoeftige kinderen voorzien van voeding		Verwachte Realisatie van 80%	Dit programma wordt geëvalueerd en wellicht in aangepaste vorm voortgezet
0726 Vernieuwing onderwijsstelsel en verbetering kwaliteit van het onderwijs	Vernieuwing curriculum voor leerjaar 9 en 10 en een nieuwe boekenstelsel t.b.v. het voj en vos onderwijs als ook kwaliteitsverbetering bij studenten		Middelen aanwenden in het kader van covid-19. Realisatie van 100%	Er is extra lesmateriaal nodig i.v.m. de COVID-19 situatie, waarbij curricula worden aangepast
0729 Centrum Nascholing Suriname (CENASU)	Trainen van ambtenaren en onderwijsgeevenden		Training van leerkrachten in de vernieuwing 75%	Dit programma zal ervoor moeten zorgen dat ambtenaren en onderwijsgeevenden optimaal worden bijgeschoold
Programma: Subsidie en Bijdragen				
2605 Huisvesting in Internaten	Zorg dragen over de kinderen in het internaat en deze educatief begeleiden	Realisaties van 15%	Verwachte Realisatie 60%	Aantrekken gekwalificeerd kader, renovatie en uitbreiding van de internaten. Vervangen van interieur
2903 Studielening voor hoger onderwijs in Suriname	Stimuleren van studenten voor het volgen van hoger onderwijs d.m.v. een lening	Volledig bedrag ter beschikking gesteld	Volledig bedrag ter beschikking gesteld	Volledig bedrag ter beschikking gesteld
2904 Studietoelagen aan Bursalen in Hoger Onderwijs	Het bijdragen in de kosten van levensonderhoud voor studenten die in aanmerking komen voor een studiebeurs	Realisaties van 46%	Verwachte Realisatie van 70%	De studiebeurzen worden verder verstrekt om studenten in staat te stellen onderwijs te volgen
Programma: Primair(Basis) Onderwijs				
2701 Ondersteuning voor verbetering van het Basisonderwijs in Suriname	Verbeteren onderwijsprocessen en leergebieden	Realisatie 39% van het geprojecteerde bedrag van 2021	Realisatie ca. 50% van het geprojecteerde bedrag voor 2022	Het project wordt in 2023 afgerond
2704 Onderwijs Binnenland	Ontwikkelen en verbeteren van het onderwijs in het binnenland			Dat de geplande doelen en activiteiten gerealiseerd worden
0769 Opzetten Sciencepark	Bevorderen en verbeteren van het onderwijs op GLO, VOJ, VOS en Hoger Onderwijs			Dat de geplande doelen en activiteiten gerealiseerd worden

TITEL III: MIDDELEN BGEGRADING

De middelen voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op SRD 25.000.000, =. voor het directoraat Beroeps Onderwijs:

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Algemeen Vormend Onderwijs

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	-	96.000	196.000	-	-	-
	<i>52 Donormiddelen</i>		96.000	96.000			
	52105 Nederland Donatie		96.000	96.000			
	<i>54 Leningen</i>	-	-	100.000	-	-	-
	54101 IDB		-	100.000			

54101: IDB

Het Basic Education Improvement Project 2, welke wordt uitgevoerd ter ondersteuning voor verbetering van het Basisonderwijs in Suriname, wordt gefinancierd middels een lening bij de IDB ad **SRD 35.000.000, =**. Het programma Ondersteuning voor Verbetering Secundair Onderwijs wordt tevens door de IDB Gefinancierd middels een lening ad **SRD 65.000.000, =**.

52105: Nederland Donaties

In het jaar 2012 is de relatie tussen Suriname en Nederland stopgezet en daarmee is ook de beschikbaarstelling van de Verdragsmiddelen tijdelijk stopgezet. Bij de aanvang van deze Regering is de relatie hersteld en zullen de restant Verdragsmiddelen wederom beschikbaar worden gesteld voor de projecten. Voor het project Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname (FSS) is SRD 96.000.000, =.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

De totale Operationele Uitgaven zijn alle uitgaven om het ministerie draaiende te houden. Deze zijn geraamd op SRD 211.412.890,= voor het directoraat Beroeps Onderwijs

DIRECTORAAT BEROEPS ONDERWIJS

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Beroeps onderwijs

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	107.650	115.502	214.300	214.300	214.300	214.300	214.300
61	<i>Lopende uitgaven</i>	107.650	115.271	213.300	213.300	213.300	213.300	213.300
610	Lonen en Salarissen	100.183	87.000	195.000	195.000	195.000	195.000	195.000
611	Sociale Premies	7.467	27.500	16.410	16.410	16.410	16.410	16.410
612	Gebruik van goederen en diensten	-	771	1.890	1.890	1.890	1.890	1.890
62	<i>Kapitaal uitgaven</i>	-	231	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
620	Inventaris	-	231	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
621	Transport middelen	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de Operationele Uitgaven**Lopende Uitgaven**

De totale lopende uitgaven zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op SRD 211.411.890,= .

610 Lonen en Salarissen

Omschrijving	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/ AO	Totaal
BNO	215	830	65	1.110
Grand Total	215	830	65	1.110

Gemiddeld maandelijks Salaris Personeel BNO

Gemiddelde Salaris	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/AO
BNO	2.241,08	6.084	2.434,95
GRAND TOTAL	2.241,08	6.084	2.434,95

Toelichting Lonen en Salarissen

Het personeelsbestand is gesteld op 1.110 medewerkers. Het aantal medewerkers van het niet onderwijzend personeel is 215 en van het onderwijzend personeel is 895 medewerkers.

Uitgaande van de geprognosticeerde cijfers voor het dienstjaar 2022 is het gemiddelde bruto maand inkomen van het niet onderwijzend personeel gesteld op SRD 2.241,08. Voor de onderwijsgeevenden bedraagt het aanvangssalaris SRD 2.434,95,- tot maximum SRD 6.084,-

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	158.575.000
61002	Vakantietoelage	16.810.000
61003	Overwerk	110.000
61004	Bonussen en gratificaties	2.000.000
61006	Vacatiegelden	600.000
61012	Detachering toelagen	750.000
61012	Persoonlijke toelagen	950.000
61014	Lesuren vergoeding	12.000.000
61015	Waarnemingstoelagen	700.000
61017	Inconvenienten	980.000
61018	Telefoonvergoeding	75.000
61020	Representatievergoeding	400.000
61022	Huishuurvergoeding	200.000
61023	Vervoersvergoeding	850.000
	Totaal	195.000.000

De totale personeelskosten van het Directoraat Beroepsonderwijs voor het dienstjaar 2023 bedragen SRD **195.000.000, =**.

611 Sociale Premies

Deze kosten betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 5.700.000, = en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds is SRD 10.710.000, = De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 16.410.000, =** voor het dienstjaar 2023.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	5.700.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	10.710.000
	Totaal	16.410.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61204	Tijdelijk personeel	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	50.000
61210	Buitenlandse reiskosten	150.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	150.000
61215	Kantoomiddelen	100.000
61216	Kopieer	550.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	50.000
61222	Verbruiksgoederen	100.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	90.000
61226	Advertentie en bekendmaking	50.000
61263	Overige algemene kosten	50.000
61270	Lesmateriaal en leermiddelen	200.000
61272	Examenmateriaal	200.000
	Totaal	1.890.000

Deze kosten zijn in totaal begroot op **SRD 1.890.000, =**. In het bedrag van de overige algemene kosten is ook inbegrepen, een bedrag voor het onderhoud van de nieuwe machines, die geïnstalleerd zijn in de praktijklokalen van het LBO. Gezien de LBO-scholen ook te kampen hebben met het kopiëren van readers etc. is er ook een bedrag van SRD. 550.000, = opgebracht om voor het komend jaar de scholen tegemoet te komen.

620 Inventaris

De totale raming van deze kostensoort bedraagt **SRD 1.000.000, =**. Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor: computers, kantoormeubilair, schoolinrichting, etc. Vanwege de toevoeging van de andere beroepsopleidingen t.w. IMEAO's en PI's bij het BMBO is deze kostenpost bij kantoorinventaris en schoolinrichting ook toegenomen.

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinventaris	150.000
62002	Schoolinrichting	400.000
62004	Computers	100.000
62005	Printers	50.000
62006	Netwerken	50.000
62009	Technisch gereedschap	200.000
62010	Overige inventaris	50.000
	Totaal	1.000.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

De Programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op SRD 27.000.000, =, voor het directoraat Beroeps Onderwijs.

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Beroeps onderwijs

Titel II: Programma's

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	2.800	422.241	27.000	27.000	0	0	0
07	Onderzoek & ontwikkeling	0	68	0	0	0	0	0
0747	Suriname National Training Authori	0	68	0	0			
27	Basis onderwijs	2.800	422.173	27.000	27.000	0	0	0
2703	Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs	2.800	422.173	27.000	27.000			

Toelichting op de programma's**2703 Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs**

Dit betreft een project ter ondersteuning van het beroepsonderwijs, welke wordt gefinancierd door de IsDB t.w. het Secondary and Technical Education Support (STES) project. Het gaat hierbij om het vergroten van de toegang tot VOJ, VOS en MBO, alsmede het verhogen van de kwaliteit van het Secundair Onderwijs (VOJ, VOS en MBO). Het project zal in het bijzonder zorgdragen voor de oprichting van een schoolcampus te Para, ten behoeve van het secundair en technisch onderwijs met een internaat voor met name studenten uit het binnenland. Het MinOWC is reeds gestart met de bouw van deze moderne schoolcampus te Para. Met de bouw van de schoolcampus verwacht het MinOWC een stijging van het aantal inschrijvingen bij de mulo, middelbaar en het beroepsonderwijs. Voor 2023 is de lening gesteld op SRD 25.000.000, =, terwijl de overheidsbijdrage SRD 2.000.000, = bedraagt.

De totale raming voor het project is voor 2023 geraamd op **SRD 27.000.000, =**.

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling			
0747 Suriname National Training Authority	Opleiden en trainen van personen voor de arbeidsmarkt		
Programma: Primair (Basis) Onderwijs			
2703 Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs in Suriname	Project om het beroepsonderwijs te versterken en faciliteiten op te zetten (STES)	50% van het STES project.	80% STES project

TITEL III: MIDDELEN BGEGRADING

De middelen voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op SRD 25.000.000, =, voor het directoraat Beroeps Onderwijs.

Dienstjaar:2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Beroeps onderwijs

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	-	-	25.000	-	-	-
	54 Leningen	-	-	25.000			
	54107 IsDB			25.000			

Toelichting op de Middelenbegroting**54107: IsDB**

Middels deze lening van de Islamic Development Bank ad **SRD 25.000.000, =**. Wordt het Secondary and Technical Education Supportproject uitgevoerd.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

De totale Operationele Uitgaven zijn alle uitgaven om het ministerie draaiende te houden. Deze zijn geraamd op SRD 31.355.000,= voor het directoraat Hoger en Wetenschappelijk onderwijs

DIRECTORAAT HOGER EN WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Hoger en Wetenschappelijk onderwijs

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	8.799	26.703	31.355	31.355	31.357	31.359	31.361
61	<i>Lopende uitgaven</i>	8.799	25.827	30.355	30.355	30.357	30.359	30.361
610	Lonen en Salarissen	7.770	23.950	28.155	28.155	28.156	28.157	28.158
611	Sociale Premies	755	1.723	1.625	1.625	1.626	1.627	1.628
612	Gebruik van goederen en diensten	274	154	575	575	575	575	575
62	<i>Kapitaal uitgaven</i>	0	876	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
620	Inventaris	0	76	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
621	Transport middelen	0	800	-	-			

Toelichting op de Operationele Uitgaven**Lopende Uitgaven**

De totale lopende uitgaven zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 30.355.000, =** .

610 Lonen en Salarissen**Specificatie Lonen en Salarissen**

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	20.489.000
61002	Vakantietoeslag	1.332.000
61003	Overwerk	683.700
61004	Bonussen en gratificaties	1.000.000
61006	Vacatiegelden	1.100.000
61012	Persoonlijke toelagen	400.300
61014	Lesuren vergoeding	1.200.000
61015	Waarnemingstoelagen	200.000
61017	Inconvenienten	750.000
61018	Telefoonvergoeding	250.000
61020	Representatievergoeding	200.000
61022	Huishuurvergoeding	300.000
61023	Vervoersvergoeding	250.000
	Totaal	28.155.000

De totale personeelskosten voor het dienstjaar 2023 bedragen **SRD 28.155.000, =**.

611 Sociale Premies

Deze kosten betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 520.000, = en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds SRD 1.105.000, = De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 1.625.000,=** voor het dienstjaar 2023.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfond	520.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfond	1.105.000
	Totaal	1.625.000

612 Gebruik van goederen en diensten

De totale kosten voor het gebruik van goederen en diensten zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 575.000, =**.

Specificatie van het gebruik van goederen en diensten:

Code	Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61215	Kantoormiddelen	100.000
61216	Copieer	100.000
61222	Verbruiksgoederen	75.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	100.000
61263	Overige algemene kosten	200.000
	Totaal	575.000

620 Inventaris

De totale raming van deze kostensoort bedraagt voor het dienstjaar 2023 **SRD 1.000.000, =**. Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor: computers, kantoormeubilair, schoolinrichting, etc.

Automatisering en ICT

Om de verschillende afdelingen efficiënter en effectiever te laten functioneren is het noodzakelijk om de ICT-technologie te incorporeren binnen de werkzaamheden.

TITEL II: PROGRAMMA'S

De Programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op SRD 261.000.000, = voor het directoraat Hoger en Wetenschappelijk onderwijs

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Hoger en Wetenschappelijk onderwijs

Titel II: Programma's

#REF!	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	116.579	193.790	261.000	261.000	254.500	254.500	254.500
02	<i>Institutionele Versterking</i>	-	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
0286	Institutionele Versterking aan HWO Instellingen	-	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
29	<i>Hoger onderwijs</i>	116.579,00	191.790	258.000	258.000	251.500	251.500	251.500
2901	ADEK Universiteit van Suriname	114.579,00	186.152	243.500	243.500	243.500	243.500	243.500
2902	Stichting Polytechnic College Suriname	2.000,00	5.638	14.500	14.500	8.000	8.000	8.000

Toelichting op de programma's

2901 Anton de Kom Universiteit van Suriname

De Universiteit van Suriname is een rechtspersoon belast met wetenschappelijk onderzoek. Deze instelling bestaat uit de volgende faculteiten, te weten:

De faculteit der Maatschappij Wetenschappen;

De faculteit der Medische Wetenschappen;

De faculteit der Technologische Wetenschappen;

De faculteit der Juridische Wetenschappen;

De faculteit Wis- en Natuurkundige Wetenschappen

De faculteit der Humanoria

Hiernaast kent de universiteit ook een aantal instituten (stichtingen), waarvan het CELOS, het MWI en het IGSR de belangrijkste zijn. Door het MinOWC wordt tot nog toe op grond van de door de Universiteit ingediende stukken een kwartaal subsidie toegekend, teneinde tegemoet te komen in de exploitatiekosten.

In het komend jaar zal het subsidiebeleid ten aanzien van de universiteit op een andere leest geschoeid worden, waarbij de universiteit zelf meer moet gaan opbrengen en ook duidelijke producten moet afleveren. De subsidie zal niet meer ongebonden worden verleend, maar binnen duidelijke subsidiekaders. Voor het dienstjaar 2023 is een totaalbedrag van **SRD 243.500.000**, = begroot.

2902 Stichting Polytechnisch College Suriname

De stichting Polytechnisch College verzorgt beroepsgerichte opleidingen, die moeten leiden tot het afleveren van technici. Behalve opleiding biedt het PTC ook trainingen en cursussen aan.

Het PTC heeft tot doel:

Middels technische en natuur technische opleidingen bij voorkeur met gebruikmaking van de mogelijkheden van bestaande instituten, voldoende kader op te leiden of te doen opleiden voor leidinggevende en hoger kaderfuncties binnen de Surinaamse samenleving;

Een mogelijkheid te bieden voor tweede kans technisch en natuur technisch onderwijs aan midden en hoger kader in onze samenleving;

Een mogelijkheid te bieden aan bij het arbeidsproces betrokken hoger kader, kennis en vaardigheden te actualiseren en aan te passen aan nieuwe inzichten en technologieën in de technische en natuur technische wetenschappen;

Het bevorderen c.q. verzorgen van opleidingen tot docenten in de technische en natuur technische wetenschappen.

De subsidie aan het PTC zal in het komend jaar ook nader geëvalueerd worden en voortaan binnen een duidelijk subsidiekader worden verstrekt.

De raming voor het jaar 2023 bedraagt **SRD 14.500.000**, =.

0286 Institutionele versterking aan Hoger en Wetenschappelijk Onderwijsinstellingen

Het Ministerie ondersteunt een beperkt aantal HWO - instellingen, die vanwege hun werkzaamheden een relevante bijdrage leveren aan het beleid van het ministerie. In het komend jaar zal dit programma aan een evaluatie worden onderworpen en waar nodig zullen beleidskaders voor verstrekking van de subsidie worden opgesteld. Het geraamd bedrag voor 2023 bedraagt **SRD 3.000.000**, =.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2021	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
2901 ADEK Universiteit van Suriname	Personeelskosten en een deel van de exploitatie worden gesubsidieerd	Realisatie van 76%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Evenals voorgaande jaren zal door het Min van OWC worden bijgedragen in de exploitatie kosten
2902 Stichting Polytechnische College	Personeelskosten en een deel van de exploitatiekosten worden gesubsidieerd		Personeelskosten en een deel van de exploitatiekosten worden gesubsidieerd	Verdere subsidie verlening. Ook hier zal na de toetsing van de subsidieaanvraag door het MinOWC worden bijgedragen in de exploitatiekosten
0286 Institutionele versterking aan HWO instellingen	Financiële bijdragen aan diverse HWO instellingen			Het subsidiebeleid wordt nader bekeken en waar nodig aangepast

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

De totale Operationele Uitgaven zijn alle uitgaven om het ministerie draaiende te houden. Deze zijn geraamd op SRD 28.592.000, = voor het directoraat Cultuur.

DIRECTORAAT CULTUUR

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Cultuur

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	2.689	29.303	28.592	28.592	26.000	26.000	26.000
<i>61</i>	<i>Lopende uitgaven</i>	<i>2.689</i>	<i>26.988</i>	<i>27.592</i>	<i>27.592</i>	<i>25.000</i>	<i>25.000</i>	<i>25.000</i>
610	Lonen en Salarissen	-	23.184	23.772	23.772	21.389	21.389	21.389
611	Sociale Premies	-	1.867	1.820	1.820	1.611	1.611	1.611
612	Gebruik van goederen en diensten	2.689	1.937	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
<i>62</i>	<i>Kapitaal uitgaven</i>	<i>-</i>	<i>2.315</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>
620	Inventaris	-	1.063	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
621	Transport middelen	-	1.252	-	-	-	-	-

Toelichting op de operationele uitgaven

610 Lonen en Salarissen

Voor 2023 is er **SRD 23.772.000**, = uitgetrokken voor de lonen en salarissen. Door de aanzienlijke natuurlijke uitstroom van medewerkers in het laatste decennium, is de menselijke capaciteit op vrijwel alle afdelingen ernstig verzwakt. Vanwege het feit dat er binnen het directoraat onvoldoende adequaat kader is, zal het Directoraat Cultuur genoodzaakt zijn midden- en hoger kader aan te trekken.

Overzicht personeelsbestand

Dienst betrekking Kader Niveau	Vaste dienst			Parttimer Contractant Docent en/of Comm. Lid			Generaal Totaal
	M	V	Tot.	M	V	Tot.	
Lager kader (schaal 1 t/m 6)	52	69	121	15	33	54	169
Midden kader (schaal 7 t/m 8)	12	34	46	5	1	6	51
Hoger kader (schaal 9 t/m 11)	12	16	28	41	25	60	95
Totaal	76	119	195	61	59	120	315

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het personeelsbestand van het Directoraat Cultuur voor 56% uit vrouwelijke en 44% uit mannelijke medewerkers bestaat. Van het personeel in vaste dienst wordt 15% gerekend tot hoger kader, 23% tot middenkader en 62% tot lager kader.

Om de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat te versterken, zullen structurele maatregelen worden genomen. Deze maatregelen zullen moeten resulteren in versterking van de rol en positie van de Surinaamse overheid binnen de culturele sector, de instituties en commissies op nationaal, regionaal en internationaal niveau.

Specificatie lonen en salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk Salaris	17.885.000
61002	Vakantie Toeslag	1.715.000
61003	Overwerk	7.000
61004	Bonussen en Gratificaties	76.000
61005	Overig Salaris	2.263.000
61006	Vacatiegelden	275.000
61013	Functionele Toelagen	2.000
61014	Persoonlijke Toelagen	71.000
61016	Gezinstoelagen & Kinderbijslag	80.000
61017	Waarnemingstoelage	250.000
61018	Inconvenienten	7.000
61019	Overige Toelagen	800.000
61020	Telefoonvergoeding	12.000
61021	Representatievergoeding	200.000
61023	Vervoersvergoeding	112.000
61024	Overige vergoedingen	17.000
	Totaal	23.772.000

611 Sociale Premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het Ambtelijk salaris en betreffen de Overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.) De kosten zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 1.820.000,=** .

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	809.000
61102	Werkgeverslasten StaatsZiekenfonds	1.011.000
	Totaal	1.820.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Deze kosten zijn voor het dienstjaar 2023 op **SRD 2.000.000**, = geraamd. De huidige huisvestingssituatie van het directoraat cultuur voldoet niet aan de minimale standaarden voor overheidsgebouwen en terreinen en in dat kader zullen de nodige herstelwerkzaamheden aan het gebouw waarin het directoraat gehuisvest is verricht worden. Het opzetten van de Cultuur dependances zal in 2023 voortgang vinden, alsook het opleiden c.q. trainen van huidig en nieuw aangetrokken personeel. Dit alles met de focus op professionalisering van het directoraat.

Specificatie gebruik van goederen en diensten

Code	Goederen en diensten	Bedrag in SRD
	Kosten opleiding binnenland incl. seminars en workshops excl. Reis en verblijfkosten	
61201	verblijfkosten	150.000
61208	Binnenlandse reiskosten	35.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	35.000
61210	Buitenlandse reiskosten	150.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	150.000
61214	Overige Reis- en verblijfkosten	20.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	250.000
61218	Bode diensten	2.000
61221	Vergaderkosten	12.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	35.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	500.000
61238	Telefoon uitgaven	30.000
61240	Water	20.000
61241	Elektriciteit	25.000
61242	Overige kosten gebouwen en terreinen	20.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordiging)	45.000
61246	Verzekering	25.000
61250	Bewaking	25.000
61251	Voeding	11.000
61252	Contributie	25.000
61253	Vrachtkosten en Porti	5.000
61258	Kunst en Cultuur aankopen en onderhoud	20.000
61259	Nationale en internationale manifestaties waaronder cultuur en sport	25.000
61263	Overige algemene kosten	250.000
61270	Lesmateriaal en Leermiddelen	30.000
61273	Vormingsprogramma's	40.000
61278	Verzekeringen	15.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	40.000
	Totaal	2.000.000

Kapitaal Uitgaven**620 Inventaris**

De inventaris van het directoraat is verouderd. Ter verbetering van de werkomstandigheden is vervanging noodzakelijk. Dit hoofdkostensoort is voor 2023 geraamd op SRD 1.000.000, =. Het betreft de noodzakelijke vervangingsinvesteringen van kantoorinrichting, automatisering computers en laptops en overige inventaris.

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	200.000
62004	Computers	300.000
62005	Printers	100.000
62006	Netwerken	200.000
62010	Overige inventaris	200.000
	Totaal	1.000.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

De Programma's voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 132.141.000**, = voor het directoraat Cultuur.

Dienstjaar: 2023

Bedragen x SRD 1000

Directoraat: Cultuur

Titel II: Programma's

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>					
Titel II	Programma's	-	65.405	132.141	132.141	3.460	3.460	3.460
09	Subsidies	-	684	855	855	855	855	855
0976	Subsidie en bijdragen aan Culturele en Overige niet Commerciele Instellingen, Instanties en/of Organisaties	-	684					
		-		855	855	855	855	855
30	Kunst & Cultuur	-	64.721	131.286	131.286	2.605	2.605	2.605
3001	Reguliere specifieke culturele activiteit	-	1.021	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
3009	Cultureel Erfgoed	-	171	300	300	300	300	300
3010	Revitalisering van historische binnenruimtes	-	62.640	128.681	128.681			
3011	Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed	-	205	350	350	350	350	350
3012	Culturele betrekkingen/Internationaal Cultuurbeleid	-	684	855	855	855	855	855

Toelichting op de Programma's

Programma: Subsidies en bijdragen

0976 Subsidie en bijdragen aan Culturele en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties.

In 2023 zullen museale, erfgoed, muziek en culturele instellingen evenals kunst en cultuuronderwijs instellingen in aanmerking komen voor een subsidieregeling. Ook met organisaties en verenigingen, die aannemelijk hebben gemaakt dat de subsidie zal bijdragen aan het verwezenlijken van de doelstellingen of projectactiviteiten en dat aantoonbaar kunnen maken, zullen in aanmerking komen voor een subsidieregeling.

Culturele en erfgoedinstellingen, organisaties en verenigingen die geen deeltaken uitvoeren van het cultuurbeleid, maar wel bijdragen aan de beleving van en participatie aan cultuur bevorderen kunnen ook in aanmerking komen voor een subsidieregeling.

Het directoraat Cultuur zal mede in het kader van de subsidieregeling cultuur en erfgoed sector, culturele instellingen en organisaties administratieve en technische ondersteuning verlenen teneinde culturele producties en participatie in binnen- en buitenland mogelijk te maken. Het geraamd bedrag voor 2023 bedraagt **SRD 855.000, =**

Programma: Kunst en Cultuur

3001 Reguliere specifieke culturele activiteiten

Kennis van elkaars cultuuruitingen kan bijdragen tot wederzijds begrip en waardering en kan toenadering van elkaar en van groepen met zich meebrengen, waardoor voorwaarden worden geschapen voor intercultureel dialoog saamhorigheid en acceptatie. In dit kader dragen nationale manifestaties in belangrijke mate bij tot kennisoverdracht over respectievelijke tradities, gewoonten en andere cultuuruitingen. De culturele uitwisseling tussen cultuurkenners en groepen met een eigen culturele identiteit zal verder geïntensiveerd worden.

De viering van de religieuze feestdagen zal aan de cultuurgemeenschappen zoveel mogelijk worden overgelaten. Het ministerie zal zich richten op de herdenkingsdagen. Het gaat in deze om:

- 1 juli Ketikoti/ Dag der Vrijheden
- 9 augustus Dag der Inheemsen
- 9 augustus herdenking plaats van de Javaanse immigratie
- 4 juni Dag van de Hindoestaanse Immigratie
- 10 oktober Marrondag

Bij dit programma moet de samenwerking tussen Overheid, cultuurgemeenschappen en het bedrijfsleven tot uiting komen. De vieringen zullen op zaterdagen en of zondagen worden gehouden.

De totale raming voor dit programma is gesteld op **SRD 1.100.000, =**.

3009 Cultureel Erfgoed

Zowel het materieel als het immaterieel cultureel erfgoed moet behouden en gedocumenteerd worden en de kennis daaromtrent moet uitgedragen worden. De hoofddoelstelling van het cultureel-erfgoedbeleid is duurzaam zorgen voor en omgaan met het cultureel erfgoed, opdat het van betekenis kan zijn voor de huidige generaties en doorgegeven kan worden aan de volgende generaties. Dit zal via diverse projecten en activiteiten mogelijk gemaakt worden.

De aangepaste monumentenwet en aangrenzende wet en regelgeving zullen dienen als instrument voor de inventarisatie van het cultureel erfgoed en het natuurlijk erfgoed van Suriname. De samenwerking met andere ministeries is hierbij noodzakelijk. De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 300.000, =**.

3010 Revitalisering van de historische binnenstad

Dit programma wordt gefinancierd door de Inter American Development Bank. Het is gericht op de revitalisatie van de historische binnenstad van Paramaribo, inclusief de herbouw van de Nationale Assemblée. Er is een Program Implementation Unit die het programma coördineert. Er is geen sprake van eigen bijdragen. De raming voor het jaar 2023 is \$ 5.849.118,09 oftewel **SRD 128.681.000, =**.

3011 Ruimtelijke Ordeningen en het Erfgoed

Het samenwerken met planning instanties met het doel het integreren van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologische erfgoed en landelijke waarden) in het planontwikkelingsproces c.q. ruimtelijke ordening is een belangrijk prioriteitsgebied. In deze z.g. “stedenbouwkundige of planologische monumentenzorg” nemen cultuurhistorische waarden in het ruimtelijk inrichtingsproces een belangrijke plaats in. De essentie van dit alles is, dat er bij ruimtelijke ordening van een gebied eerst nagegaan moet worden welke cultuurhistorische waarden in het geding zijn en of ze een bijdrage kunnen leveren bij de ontwikkeling van het gebied. Cultuurhistorische waarden kunnen een extra dimensie geven aan de ontwikkeling vanwege hun culturele uitstraling, hetgeen de kwaliteit van de woon- en leefomgeving verhoogt en het cultuur erfgoed toerisme ten goede komt. De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 350.000, =**.

3012 Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid

Een gedegen en effectief uit te voeren internationale cultuurbeleid moet de positie van de kunst, cultuur en erfgoedsector versterken, het moet verbanden tussen cultuur economie en diplomatie, leggen en bijdragen aan duurzame ontwikkeling, samenwerking en uitwisseling, inspiratie bieden, kennis vergroten, toegang bieden tot kunst en cultuur van hoog niveau en talentontwikkeling. De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 855.000, =**.

TOELICHTING PRESTATIE INDICATOREN

Onderwijs Wetenschap & Cultuur/ Informatie en Communicatie				
	Doel programma	Gerealiseerd Beleid 2020	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Beleidsprogramma : Subsidies en Bijdragen				
0976. Subsidies en bijdragen aan Culturele- en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties	Subsidie ter dekking v.d. exploitatie	Geen realisatie	Dit programma is voor het verlenen van vaste en/of incidentele subsidie aan diverse organisaties	Dit programma is voor het verlenen van vaste en/of incidentele subsidie aan diverse organisaties
Beleidsgebied: Onderwijs, Wetenschap & Cultuur				
Beleidsprogramma (Doel): Kunst en Cultuur				
3001. Reguliere specifieke culturele activiteiten	Kunst en Cultuur ontwikkeling	Geen realisatie	In samenwerking met scholen en lokale organisaties worden kunst- en cultuuractiviteiten georganiseerd	In samenwerking met scholen en lokale organisaties worden kunst- en cultuuractiviteiten georganiseerd
3009. Cultuur Erfgoedzorg	Behoud Cultureel Erfgoed	Geen realisatie	Er is een onderhoudsplan voor restauratie en upgrading van bestaande standbeelden en gedenktekens	Er is een onderhoudsplan voor restauratie en upgrading van bestaande standbeelden en gedenktekens
3010. Revitalisering van de historische binnenstad	Revitalisering Cultureel Erfgoed		Voortzetting van het programma in 2021	Voortzetting van het programma in 2022
3011. Ruimtelijke Ordening en het erfgoed	Integreren van Cultureelhistorische waarde plaatsen binnen de ruimtelijke planning		Er is een aanvang gemaakt met consultaties voor het vastleggen van de waarde plaatsen	De cultureelhistorische waardeplaatsen en geografische informatie zijn vastgelegd (waardekaart)
3012. Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid	De positie van Kunst, Cultuur en Erfgoedsector internationaal versterken		Er is internationaal cultuur beleid geformuleerd	Er wordt uitvoering gegeven aan het internationaal Cultuurbeleid en aan de cultuur accorden met bevriende landen

TITEL III MIDDELENBEGROTING

De middelen voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op SRD 128.681.000, =.

Dienstjaar: 2023
Bedragen x SRD 1000
Directoraat: Cultuur

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	-	62.840	128.681	-	-	-
	<i>54 Leningen</i>	-	62.840	128.681			
	54101 IDB		62.840	128.681			

Toelichting op de Middelenbegroting

De lening van \$ 4.021.282 of SRD 128.681.000, = bij de Inter American Development Bank (IDB) is voor de financiering van het programma "Revalidatie van de historische binnenstad" van Suriname. Ter voorkoming dat Suriname van de werelderfgoedlijst wordt afgevoerd is deze lening aangegaan.

De subsidie aan diverse parastatalen is voor een deel geheel verweven met de lonen en salarissen van het Directoraat Cultuur. In 2023 wordt er verder gewerkt aan de beleidskaders voor subsidieverlening en samenwerkingsrelaties met de parastatale instellingen ressorterende onder het directoraat Cultuur.

1. Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs

De AHKCO is belast met onderwijs op HBO niveau voor de studierichtingen Beeldende kunst, Journalistiek en Sociaal cultureel vormingswerk. Vanaf haar instelling heeft het directoraat Cultuur zorg gedragen voor de personele lasten en de daarmee gepaard gaande sociale premies van zowel het administratief personeel als de fulltime (2) en parttime docenten (57).

2. De NolaHatterman Art Academy

Deze particuliere stichting heeft als doel: het opzetten van kunstacademie gericht op talentontwikkeling en stimuleren van creatieve ontwikkeling bij kinderen tussen 6 en 12 jaar. Het Directoraat Cultuur heeft zich vanaf de instelling van deze stichting gecommitteerd tot de betaling van de algehele exploitatiekosten waaronder de vergoeding van parttime en fulltime medewerkers. In 2023 zal de relatie met deze stichting worden geëvalueerd en nader worden vastgesteld.

3. Het Cultureel Centrum Suriname (C.C.S.) en de Volks Muziek School

De Stichting CCS heeft als doel de culturele belangen van de Surinaamse bevolking te dienen en Cultuur in de ruimste betekenis van het woord te interpreteren. De Stichting CCS Volks Muziek School heeft als doel de bevordering van de Muziek kennis in het algemeen en in het bijzonder van de muzikale ontwikkeling van de jeugd. De staat Suriname heeft zich vanaf 1975 gecommitteerd tot het voorzien in de exploitatiekosten van voornoemde stichtingen. Vanaf de instelling van het directoraat Cultuur in 1980 is dit directoraat namens de staat Suriname aangewezen om hiervoor zorg te dragen. Circa 50% van het personeelsbestand van deze instelling (18 personen), uitgezonderd de muziekdocenten, zijn in het personeelsbestand van het Directoraat Cultuur geïntegreerd (zijn overheidsambtenaren). De relatie van het directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd in de participatie van een vertegenwoordiger van het directoraat in het stichtingsbestuur.

4. De Stichting Surinaams Museum heeft als doel:

Het oprichten, in stand houden en inrichten van het museum, het uitbreiden en conserveren van de voorwerpen in de diverse collecties, betrekking hebbende op Surinaamse kunsten en wetenschappen in de ruimste zin des woord;

Het bevorderen van de studie en kennis betreffende Suriname op alle daartoe geëigende wijze;

Het samenwerken met buitenlandse musea en instituten die een soortgelijk doel nastreven.

5. Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname

Deze Stichting heeft als hoofddoelstelling het voorbereiden van een rechtspersoon belast met het beheer van de monumenten (beheers instituut monumentenzorg). De stichting wordt als katalysator aangewend bij de revitalisering van de historische binnenstad van Paramaribo. Slechts de personeelskosten van de directeur en twee administratieve medewerkers komen ten laste van het Directoraat Cultuur. De relatie van het directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd, waarbij de directeur Cultuur de functie van voorzitter van het stichtingsbestuur bekleedt.

Stichting Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam (SOFNA)

Deze Stichting is gevestigd in het district Commewijne en heeft als doel:

Het bevorderen en verspreiden van kennis over de Surinaamse geschiedenis en het hedendaagse Suriname;
Het ontwikkelen van Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam tot een centrum van educatie, studie en vrijetijdsbesteding;

Het leveren van een bijdrage aan duurzame ontwikkeling van het district Commewijne, alles in de ruimste zin des woord.

De samenwerking tussen de staat Suriname en SOFNA is vastgelegd in twee overeenkomsten n.l.

1. een overeenkomst tot ter beschikbaarstelling van personeel en 2. een beheersovereenkomst.

Stichting Nationale Volksmuziekschool (VMS)

Deze particuliere stichting heeft als doel basis muziekonderwijs te verzorgen buiten schoolverband. De relatie van het directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd in de participatie van een vertegenwoordiger van het directoraat in het stichtingsbestuur.

Subsidie Naks Gemeenschapscentrum.

De Organisatie voor gemeenschapswerk Naks is een stichting die zich reeds tientallen jaren inzet voor de verhoging van het cultureel bewustzijn in relatie tot duurzame ontwikkeling van Surinamers in het algemeen en van de Afro-Surinamers in het bijzonder.

Afdeling 13. Het Ministerie van Volksgezondheid

De begroting voor het Ministerie van Volksgezondheid wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Het Ministerie van Volksgezondheid heeft twee belangrijke beleidsgebieden geïdentificeerd in het Herstel Plan 2020-2022. Waaronder de preventie en vermindering van morbiditeit en mortaliteit, en het optimaliseren van beschikbaarheid en toegankelijkheid van hoogwaardige gezondheidszorg voor de gehele populatie. Gezondheid staat bovenaan de nationale agenda en is daarmee een van de dragers van de Grondwet en sociale bescherming in de context van de huidige economische stagnatie. Suriname heeft de afgelopen jaren belangrijke beleidshervormingen doorgevoerd om verder te gaan in de richting van universele gezondheid. In 2014 is de Wet Basiszorgverzekering in werking getreden met als doel zorgverzekering te bieden aan de bevolking jonger dan 16 en vanaf 60 jaar en de toegang tot diensten op alle zorgniveaus te verbeteren, terwijl de werkenden verzekerd zijn via ziektekosten programma's van hun werkgevers. In 2016 is het management van dit volledige publieke stelsel, vanwege financiële moeilijkheden van particuliere verzekeringsmaatschappijen die een deel van het verzekeringsstelsel beheerden, overgedragen aan de Stichting Staatsziekenfonds (SZF), die momenteel ongeveer 75% van de bevolking dekt.

Suriname heeft een gefragmenteerd gezondheidssysteem dat de stedelijke, kust- en binnenland regio's van het land omvat. Er is specifieke eerstelijnsgezondheidszorg voor zowel de bevolking in het binnenland (via Stichting Medische Zending) als het stedelijk-kustgebied (via Regionale Gezondheidsdienst) die primaire gezondheidszorg biedt. Implementatie van projecten en programma's voor de volksgezondheid, inclusief monitoring van gezondheidstrends, vindt plaats via het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) van het Ministerie van Volksgezondheid. Zeven ziekenhuizen dienen de bevolking, waarvan vier in de hoofdstad, een hunner biedt uitsluitend psychiatrische zorg. Er wordt actief nieuwe modellen voor financiering van de gezondheidszorg ontwikkeld, met de nadruk op primaire gezondheidszorg omdat het huidige financieringsschema niet voldoet en de epidemiologische trends de kosten hoger liggen dan de werkelijke overheidsuitgaven.

Het Ministerie van Volksgezondheid heeft een *mission statement* geformuleerd die de plannen, acties en verantwoordelijkheden bevat gericht op de transformatie van het gezondheidssysteem om strategische doelen te bereiken op beide beleidsgebieden en tegelijkertijd het ontwikkelen en versterken van een gezondheidssysteem gericht op het individu, dat een gezonde levensstijl bevordert, die effectieve preventieve diensten en optimale kwalitatieve zorg en veiligheid biedt en in staat is te voldoen aan de behoeften en verwachtingen van de bevolking.

Deze prioriteiten benadrukken de noodzaak erop toe te zien "dat alle mensen de ondersteunende, preventieve, curatieve, revaliderende en palliatieve gezondheidsdiensten die ze nodig hebben, alsook ervoor te zorgen dat het gebruik van deze diensten de gebruiker niet blootstelt aan financiële problemen."

Uitgaande van een primair gezondheidssysteem (PHC), ondersteund door de Strategie voor Universele Gezondheid, en de overgang van het niet-duurzame biomedisch-ziektegerichte zorgmodel, zal Suriname een systeem bouwen:

- Georiënteerd op sterke waarden en principes (eigenaarschap, vertrouwen, gelijkheid, solidariteit, integriteit, professionaliteit en kwaliteit)
- Waar mensen en hun behoeften, verwachtingen en rechten centraal staan in het gezondheidssysteem

- Met universele toegang tot gezondheidszorg en universele zorgdekking (ervoor zorgen dat alle mensen toegang hebben tot een goede gezondheid en daarbij niet in financiële moeilijkheden geraken)
- Waar zorgverleners kwaliteitsvolle, uitgebreide en geïntegreerde gezondheidszorg bieden.
- Met de beschikbaarheid van voldoende personeel met een breed scala aan disciplines en competenties, die zich betrokken en gerespecteerd voelen.
- Waar een duurzame en rechtvaardige toegang tot medicijnen en geschikte technologieën een gebruikelijke realiteit is.
- En met bestuurssystemen met een sterke betrokkenheid van meerdere stakeholders (publiek en privaat) die samenwerken onder leiding en beheer van het Ministerie van Volksgezondheid in zijn rol als nationale gezondheidsautoriteit.

Dit zorgmodel zal als leidraad dienen voor het gezondheidssysteem en elementen voor de reorganisatie van de gezondheidsdiensten gericht op het vergroten van toegang, dekking, efficiëntie, gelijkheid en kwaliteit. De hierin gepresenteerde ideeën kwamen voort uit het open debat tijdens een workshop in Paramaribo in april 2017 met de deelname van een breed scala van nationale stakeholders en de steun van de *Pan American Health Organization* (PAHO/WHO).

Beleidsplan 2021-2025 van het Ministerie van Volksgezondheid

Een mensgerichte benadering van het leveren van diensten en zorg is een bepalend kenmerk van een systeem dat gericht is op het verbeteren en verzekeren van gezondheid en welzijn. Deze benadering vereist een aanzienlijke verandering in focus op alle niveaus, van beleid tot dienstverlening.

Een tweesporige aanpak is van cruciaal belang voor het waarborgen en ondersteunen van de consistentie van wijzigingen-implementatie. Ten eerste is het belangrijk dat individuen, families en gemeenschappen, bevoegd zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gezondheid en welzijn, en om een proactieve rol te spelen in het algemeen bestuur van het gezondheidssysteem. Het is even belangrijk en cruciaal dat bevoegde gezondheidswerkers, op alle niveaus en van alle disciplines, als actieve deelnemers en promotors dienen bij het heroriënteren van de levering van gezondheidsdiensten van ziekte-gerelateerde modaliteiten m.b.t. zorg, naar zorg en diensten die individuen en families en hun gezondheid en welzijn, als prioriteit stellen. Deze heroriëntering vereist nieuwe benaderingen m.b.t. professionele rollen en functies en de opname van nieuwe disciplines in overeenstemming met het concept van gezondheid als niet "alleen de afwezigheid van ziekte of handicap" maar als een toestand van "volledig fysiek, mentaal en sociaal welzijn". Terwijl de bevolking van Suriname deze uitdagende transformatie ondergaat, is ons belangrijkste actieplan onze toewijding en vastberadenheid m.b.t. het opzetten van een universeel, mensgericht gezondheidssysteem. In een gezondheidssysteem dat hierop ingesteld is, bereiken we:

Strategisch Doel # 1: Een Universeel mensgericht gezondheidssysteem voor Suriname

- ❖ Volledige implementatie van een primaire gezondheidszorg benadering naar gezondheidssysteem welke mensgericht is, het recht op gezondheid verzekerd, gelijk is en waar nodig, de inwoners van Suriname, overeenkomstig hun vermogen, naar hun behoeften zorg en voordelen biedt.
 - Sterke gezondheidszorgorganisaties die gedurende de hele levensduur kwaliteit, uitgebreide en geïntegreerde zorg aan iedereen bieden.
 - Verschillende modaliteiten van de gezondheidszorgorganisaties hebben succesvolle implementaties naar behoefte en geografische spreiding van de bevolking in zowel het kustgebied als de gemeenschappen in het binnenland.

Strategisch Doel # 2: Gelijke, duurzame en universele financiering voor gezondheid.

- ❖ Een systeem waarbij de financiering van gezondheids- en welzijnsdiensten universeel wordt nagekomen en het rationele en efficiënte gebruik van diensten, medicijnen en technologie wordt gerealiseerd.
 - Een gezondheidssysteem dat wordt gefinancierd en gegarandeerd op basis van solidariteit, gelijkheid en consistent beleid dat plannen, middelen en implementatie-inspanningen stuurt, met een specifieke nadruk op kwetsbare bevolkingsgroepen en het verbeteren van de nationale gezondheidsindicatoren.

Strategisch Doel # 3: Hulpbronnen voor een efficiënt en effectief gezondheidssysteem

- ❖ Het gezondheidssysteem trekt toegewijde, competente en betrouwbare gezondheidswerkers en werknemers aan, richt zich op de personeelsbehoeften en zorgt voor toegang-tot en gebruik-van geschikte technologieën die de prestaties bij het verlenen van zorg verbeteren. Daarnaast worden nodige middelen en transformatie om universele gezondheid te bieden, voortdurend geïdentificeerd, veiliggesteld en uitgebreid op basis van onze waarden en principes.
 - Een alomvattend en geïntegreerd gezondheidsinformatiesysteem, dat beantwoordt aan de besluitvorming behoeften van gezondheidsdiensten, artsen, epidemiologen, managers en beheerders, en beleidsmakers, geplaatst in het hele land, is robuust en in overeenstemming met nationale prioriteiten en doelen.
 - Een gezondheidssysteem waarbij management van gezondheidsdiensten resultaatgericht is en managers in juiste aantallen, met de juiste competenties, de juiste hulpmiddelen en in gunstige omgevingen, met succes zorgen voor efficiëntie en effectiviteit van het gezondheidssysteem.

Strategisch Doel # 4: Sterk leiderschap en bestuur in gezondheid

- ❖ Het Ministerie van Volksgezondheid is bevoegd en zijn leiderschapsrol is volledig erkend. Alle stakeholders nemen actief deel aan het bestuur van het gezondheidssysteem en dragen op effectieve wijze bij tot het bereiken van de nationale doelen en gezondheid prioriteiten.
 - Gekwalificeerde, technische mensen vormen de kern van het ministerie en zijn beschikbaar om beleid en besluitvorming te informeren en te ondersteunen
 - Monitoring en evaluatie van het systeem, de diensten en de plannen, creëert een continue cyclus van verbetering en transparantie.
 - Het leiderschap van het Ministerie van Volksgezondheid en alle stakeholders die betrokken zijn bij het bestuur van het gezondheidssysteem zijn sterke voorstanders van het recht op gezondheid en de nadruk op primaire gezondheidszorg.

In 2023 zal het strategisch plan verder worden geïmplementeerd.

Voor het jaar 2023 is de focus ook gelegd op de 2 uitgangspunten van het OP:

1. Preventie en reductie van ziekten en sterfte.
2. Bereikbaarheid en toegankelijkheid van kwaliteitszorg voor de gehele bevolking.

In het kader van deze doelstellingen zullen de instituten zoals de RGD, BOG en MZ worden versterkt en zullen de programma's gericht zijn op capaciteitsversterking en kwaliteitsverbetering. Strategische plannen zullen aangepast worden in het kader van veranderde inzichten in het gezondheidszorgsysteem (new model of care- People Centered Health System).

Programma: Institutionele versterking***Herinrichting Inspectoraat***

Er zal gewerkt worden aan de herinrichting van het Inspectoraat voor het Ministerie. Dit Inspectoraat zal omvatten milieu-inspectie, keuringsdienst, inspectie van verplegende en verzorgende beroepen, geneeskundige inspectie etc.

De bedoeling is een verbetering van de kwaliteit van de inspecteurs. Verouderde wetten moeten aangepast worden. Er zal capaciteitsversterking moeten plaatsvinden en er zullen trainingen verzorgd worden ter upgrading van kennis en inzichten.

Institutionele versterking van ziekenhuizen.

Het ministerie is momenteel bezig met een strategisch plan voor de ziekenhuizen waarbij de secundaire en tertiaire zorg in kaart gebracht zullen worden. Een verbeterde financieel beleid zal eveneens worden opgenomen in dit plan evenals standaard behandelprotocollen. Dit plan zal ertoe moeten leiden dat de ziekenhuizen financieel weer gezond worden met de aandacht op efficiëntie, effectiviteit, gelijke toegang van kwalitatieve zorg voor iedereen.

Programma: Infrastructurele Werken

In dit kader wordt er gewerkt aan een verbeterde infrastructuur van gezondheidszorg faciliteiten.

Bij het AZP zal verandering naar tertiaire zorg plaatsvinden. Als het enig academisch ziekenhuis is het noodzakelijk dat zij alle oneigenlijke activiteiten afstoot waardoor fysieke ruimten en financiële middelen efficiënter ingezet kunnen worden.

Bij de eerstelijnszorg zal de RGD zich uitbreiden met enkele gezondheidszorg centra en zullen verruimde diensten worden aangeboden.

Bij het Marwina ziekenhuis zal na additionele werken te hebben uitgevoerd en medisch apparatuur te hebben aangeschaft, volledig operationeel worden gesteld. Daarnaast zal de verdere bouw en operationalisering van ziekenhuis te Atjoni ook in 2021 plaatsvinden.

Programma: Onderzoek en Ontwikkeling***Aanvulling tekort medische specialisten en overig kader***

Er is een afdeling Human Resources for Health Planning (HRHP). Deze afdeling zal per beroepsgroep kunnen berekenen waarvan, waar en wanneer aanvulling of verschuiving nodig is. Dit beleid zal deels ook bijdragen aan het opzetten van een National Integrated Information System for Health (IS4H).

De verschillende opleidingsinstituten zullen betrokken worden in het geheel in het kader van capaciteitsversterking en vernieuwde inzichten (kwaliteit inzichten en curriculum aanpassingen). Ook wet- en regelgeving met betrekking tot Geneeskundige Beroepen zal moeten worden aangepast.

Health promotion

Health Promotion is het proces om het individu in staat te stellen om meer controle te hebben over, en het verbeteren van, eigen gezondheid. Het gaat om een scala van wettelijke, sociale en ecologische acties met als focus het individu.

Gezonde gemeenschappen hebben een belangrijke rol te vervullen bij het bevorderen van een goede gezondheid. Vaak is er een uitgesproken beeld over de districten en het binnenland waarin kenmerken als rust, ruimte, groen, natuur en vrijheid overheersen. We zien echter nog steeds dat het gebruik en de toegankelijkheid van gezondheidsvoorzieningen minder aanwezig zijn.

In dit begrotingsjaar 2023 zal de focus van health promotion in samenwerking met donoren gelegd worden op het verkleinen van de sociaal economische gezondheidsverschillen van de districten en het binnenland.

De speerpunten hierin zullen zijn:

1. Health promotion gericht op primaire, secundaire en tertiaire preventie;
2. Preventie van roken- uitvoering van de tabakswet 2013;
3. Vaccinatiebeleid;
4. Moeder en kindzorg – reductie van moeder en kindsterfte;
5. Healthy schools project waarbij de focus gelegd zal worden op voeding op school, mentale gezondheidszorg etc.;
6. Milieuhygiëne;
7. Mentale gezondheidszorg.

Programma: Binnenlandse veiligheid

Interventies bij rampspoed en gezondheidsbedreiging

Veranderde klimatologische omstandigheden hebben hun directe invloed op de volksgezondheid. Ook COVID-19 vraagt extra aandacht. Gezondheidsinstellingen en andere sectoren in Suriname zullen verder door trainingen versterkt worden om effectiever te reageren op soortgelijke rampspoed en gezondheidsbedreigende situaties.

De functies coördinatie Rampenbeheersing en coördinatie IHR zullen in de nieuwe organisatiestructuur samengevoegd worden onder de naam Rampen Risico Reductie en Beheersing. Voorts zal het actieplan die reeds is opgesteld ter voorkoming of beheersing van rampen en andere gezondheidsbedreigingen geïmplementeerd worden. Alle kwetsbare plekken en of haarden zullen in kaart worden gebracht, bijgehouden en gemonitord.

Programma: Subsidies en Bijdragen

Subsidies en Bijdrage worden gegeven aan parastatalen die diensten verlenen aan de overheid. Deze parastatalen zijn: Covab, JTV, PCS, RGD, NBB, BGVS, en PPP met een particulier M.Z.(PHC),.

STG. Jeugd tandverzorging:

Heeft ten doel het verstrekken van optimale preventieve en curatieve (restauratieve) tandheelkundige diensten ten behoeve van de jeugd van 0-18 jaar in het bijzonder en aan de Surinaamse bevolking in het algemeen. In het kader hiervan zullen preventie- en voorlichtingsprogramma worden opgezet en zal een geïntegreerd programma met de RGD worden voortgezet in drie pilot districten.

Verder heeft de stichting haar onderwijsprogramma vernieuwd in het kader van kwaliteitsverbetering.

Nationale Bloedbank van het Surinaamse Rode kruis (NBB)

De Nationale bloedbank zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van voldoende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoge eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-) nationale eisen.

Additionele bijdrage aan het Staatziekenfonds (SZF)

De regering heeft besloten om vanaf 1 januari 2015 de toenmalige premie die de Staat Suriname ten behoeve van verplichtverzekerden betaald bij het SZF, te verhogen van 9% naar 12%. De ingangsdatum was 01 januari 2015. Echter heeft de definitieve vaststelling nog niet plaatsgevonden. Dit besluit was noodzakelijk mede ter aanvulling van het tekort op het tarief voor ligdagen aan de ziekenhuizen, die inmiddels tot 2 maal toe is verhoogd.

Subsidie aan overheidsziekenhuizen

Deze overheidsziekenhuizen zijn: Academisch Ziekenhuis Paramaribo (AZP), 's Lands Hospitaal (LH), Mungra Medisch Centrum (MMC), Psychiatrisch Centrum Suriname (PCS), Streekziekenhuis Wanica, Streekziekenhuis Marwina.

Programma: Ziektebestrijding en Preventie

Aanpak HIV/AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria

Om reductie en preventie van HIV/aids te bereiken zal er aandacht besteed worden aan de versterking van de hiv-sites, psychosociale begeleiding van HIV/ aids patiënten en voorlichting voor de samenleving.

Met betrekking tot Tuberculose zijn er trainingen verzorgd die ervoor moeten zorgen dat verbetering optreedt van vroege diagnose en behandeling. Er zal wederom extra aandacht besteed worden aan risicogroepen: patiënten met HIV/aids, gevangenispopulatie, binnenlandse populatie. De doelstelling van dit programma is gericht op het reduceren van de incidentie, mortaliteit en transmissie van TBC. En voor 2021 met tenminste 95-95-95 (tenminste 95% van TBC gevallen te detecteren, 95% van de gediagnosticeerde TBC gevallen succesvol te behandelen en 95% van de HIV positieve TBC-patiënten ARV-behandeling te geven)

Met betrekking tot Malaria zal het beleid zoals uitgezet in het strategisch plan met als doel malaria eliminatie in Suriname in 2021 vervolgd worden. Extra aandacht zal besteed worden aan de risicogroepen: goudmijnwerkers en migranten, de distributie en gebruik van klamboes, verbeterde screening en behandeling van mensen in/afkomstig uit transmissie gebieden, rapportage-systeem.

Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen (NCD's)

NCD's zijn de hoofdoorzaak voor mortaliteit en morbiditeit in de meeste landen, alsook in Suriname. Suriname heeft zich tijdens de UN high level meeting in 2011 gecommitteerd aan "the UN resolution to NCDs", waarna de overheid een speciaal budget hiervoor heeft gealloceerd. Een van de prioriteiten was het ontwikkelen van een strategisch actieplan voor de preventie en beheersing van NCD's 2015-2020. De aanpak van NCD's wordt zoals opgenomen in het strategisch plan voortgezet in 2021. In 2019 was dit plan geëvalueerd ter voorbereiding op een nieuw strategisch plan in lijn met het nationaal strategisch plan voor gezondheid en welzijn 2019-2028. Extra aandacht zal besteed worden aan het versterken van de nationale capaciteiten voor het monitoren van en voorkomen van NCD's, met de focus op de eerstelijnszorg.

Aankoop van vaccins, laboratoriumbenodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en laboratoriumkosten ten behoeve van de Publieke Gezondheid.

Het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) is een dienstonderdeel van het Ministerie van Volksgezondheid, die zich richt op waarborging van de gezondheidszorg van de totale gemeenschap in Suriname. Er worden verschillende nationale programma's ter bestrijding van o.a. infectieziekten uitgevoerd. Onder dit bureau ressorteert o.a. het Medisch Centrum waar men terecht kan voor de zgn. reizigersvaccinaties.

Het Centraal laboratorium is ook aldaar gevestigd en vervult een bijzondere rol m.b.t. kwalitatief laboratorium-onderzoek in Suriname, volgens universele standaarden. Het laboratorium houdt zich voornamelijk bezig met: 1) de surveillance en monitoring van infectieziekten: HIV/Aids, TB en eliminatie van Malaria. 2) het verbeteren van laboratoriumtesten, kwaliteitsbewaking, veiligheid en preventie (vector control).

Ook het NIP (Nationaal Immunisatie Programma) is onderdeel binnen de preventieve gezondheidszorg. Het NIP heeft als belangrijkste doel: het terugdringen van en elimineren van morbiditeit en mortaliteit van een aantal ziekten door middel van vaccinatie inclusief kindervaccinatie. De aankoop en distributie van vaccins vindt plaats via het NIP. Het NIP is verantwoordelijk voor het behalen van de vastgestelde dekkingsgraad/ verbeteren van de vaccinatie dekking binnen Suriname. In het kader hiervan organiseert het NIP-awareness campagnes, superviseert poliklinieken en houdt het registratiesysteem bij.

Niet-Belasting middelen

Het Ministerie van Volksgezondheid zal in 2021 verder gestalte geven aan de inkomsten verhogende maatregelen voor de staat door de tarieven van “Niet-Belasting middelen” aan te passen.

Zo zijn de tarieven bij indiening van een verzoekschrift ter verkrijging van een vergunning voor de navolgende praktijken in 2019 reeds aangepast waaronder: Huisartsenpraktijk, Traditionele Geneesheer, Gezondheidscentrum, Apotheek, Medicamenten Fabriek, Medicinale Hennep en Industriële Hennep.

In 2021 zal verder in overweging worden genomen welke andere tarieven aangepast kunnen worden zonder dat het een impact heeft op de gezondheidszorg van de bevolking.

TITEL 1: OPERATIONELE UITGAVEN

Personeelsbeleid 2022-2023

Het ministerie van Volksgezondheid heeft in de loop der tijd heel wat organisatorische wijzigingen ondergaan die veelal niet zijn vastgelegd en als zodanig wettelijke grondslag hebben. De taakstelling van het Ministerie van Volksgezondheid in de juiste zin des woords en de steeds voortschrijdende ontwikkelingen in de gezondheidssector hebben geleid tot het vastleggen van een meer solide organisatiestructuur, die niet alleen past binnen de taakstelling van het Ministerie, maar ook beantwoordt aan haar doelstellingen. Human Resources als belangrijk instrument binnen elke organisatie is bij dit verander traject van eminent belang.

Een actief Human Resources beleid eist communicatie t.a.v. scholing tussen supervisors, managers en Human Resources planners. Met behulp van personeelsplanning kan worden aangegeven welke functies nodig zijn of als er opleidingsbehoefte ontstaat voor nieuwe taken. Dienstverlening op het gebied van Public Health dient continu aangepast te worden aan internationaal geldende maatstaven. Met de steeds veranderende eisen en het steeds aanpassen van onze diensten die daaraan gekoppeld zijn, zal de organisatie daarop ook moeten worden aangepast. Het beheersen van deze wijzigingen kan dan ook meer draagvlak vinden bij de diverse afdelingshoofden en medewerkers indien er openbaarheid wordt gegeven aan het beleid.

Het HRM beleid vormt het kader voor de inzet van de HRM instrumenten om de doelen van de organisatie te helpen bereiken.

Hierdoor zijn wij op de volgende uitdagingen voor HR in het jaar 2022 gekomen:

- Verdere training en behoud van gekwalificeerd personeel
- Waar nodig zal ook specifieke deskundigheid worden aangetrokken.

Met de invoering van FISO in 2008 waarbij er specifieke functievereisten zijn vastgesteld, is het belangrijk de competenties van het personeel door middel van opleiding en training voortdurend aan te passen naar de functie-eisen. Adequate scholing van personeel zal in veranderingen altijd een belangrijke rol spelen en is nu onontbeerlijk om de gestelde doelen te kunnen halen.

Het opleiding en trainingsbeleid zal gericht zijn op medewerkers die multifunctioneel moeten kunnen zijn en vanwege aanpassing van kwalificaties, kennis en vaardigheden. Het ministerie van Volksgezondheid wil investeren in de loopbaan van medewerkers om hun mogelijkheden te vergroten binnen de Public Health sector. Het personeel dient zich dan ook bewust te zijn van de technologische- en Cultuurverandering.

Vanwege het continue proces van instroom, doorstroom en uitstroom, zullen wij haast constant bezig zijn met het werven en selecteren en bijscholen van gekwalificeerd kader. Om de public health dienstverlening efficiënt te laten verlopen, moet er voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar zijn.

Het ministerie is voor het bereiken van haar doelstellingen sterk afhankelijk van de mate waarin de noodzakelijke financiën ter beschikking zijn. De beperkte beschikbaarheid maakt dit tot een enorme uitdaging. Het ministerie laat zich hierdoor zeker niet uit het veld slaan en zal blijven uitkijken naar andere mogelijkheden die met eventuele donorhulp verkregen zal worden.

Het aantal bij de Directie en Centrale Administratie, het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg en de dienst Dermatologie tewerkgestelde landsdienaren is thans 787, zijnde 511 van het vrouwelijke geslacht en 276 personen van het mannelijke geslacht.

In onderstaande tabel is het opleidingsniveau, de –in, -door en uitstroom, het geslacht en de gemiddelde loonsom, het gemiddelde ziekteverzuim van de Dienst Dermatologie, het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg en de Directie en Centrale Administratie aangegeven.

	Derm. Dienst	BOG	DCA	Totaal
Hoger kader	6	58	132	196
Midden Kader	19	192	91	302
Lager kader	11	95	142	248
Totaal	36	345	365	746
	Derm. Dienst	BOG	DCA	Totaal
Instroom	0	26	85	111
Uitstroom	0	27	116	143
Doorstroom	0	61	28	89
Gender verhoudingen	Derm. Dienst	BOG	DCA	Totaal
Aantal mannen	6	110	125	241
Aantal vrouwen	30	235	240	505
Totaal personeel	36	345	365	746
	Derm. Dienst	BOG	DCA	Totaal gem.
Gemiddelde jaarloon	90.394,05	95.476,67	91.620,92	92.497,21
Gemiddelde ziekteverzuim	nvt	20	3,24	11,62
Gemiddelde leeftijd	48	40	45	44,33

Titel I: Operationele uitgaven

Bedragen x SRD 1.000

Titel I: Operationele uitgaven

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	83.999	101.932	168.567	117.227	128.949	141.845	156.030
61	<i>Lopende uitgaven</i>	83.999	86.815	159.161	114.677	126.144	138.759	152.635
610	Lonen en Salarissen	70.525	66.835	85.699	95.564	105.120	115.632	127.196
611	Sociale Premies	4.949	6.204	8.113	8.113	8.924	9.817	10.798
612	Gebruik van goederen en diensten	8.189	13.276	63.000	10.000	11.000	12.100	13.310
616	Sociale Uitkeringen	336	500	2.349	1.000	1.100	1.210	1.331
62	<i>Kapitaal uitgaven</i>		15.117	9.406	2.550	2.805	3.086	3.395
620	Inventaris		5.067	6.536	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transport middelen		10.000	2.820	1.500	1.650	1.815	1.997
624	Gebouwen en constructies		50	50	50	55	61	67

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Lopende uitgaven

De totale lopende uitgaven zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 114.677.000,-** .

610 Lonen en Salarissen

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2023 zijn vastgesteld op **SRD 95.564.000,-** . In onderstaande tabel is de specificatie weergegeven.

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	77.936.400
61002	Vakantietoelage	5.279.500
61003	Overwerk	3.859.200
61004	Bonussen en gratificaties	217.200
61006	Vacatiegelden	4.084.000
61013	Functionele toelagen	3.000
61014	Persoonlijke toelagen	828.400
61015	Lesurenvergoeding	300.000
61016	Gezinstoelage en kinderbijslag	322.900
61017	Waarnemingstoelage	46.600
61019	Overige toelagen	105.000
61020	Telefoonvergoeding	10.800
61021	Representatievergoeding	107.000
61023	Vervoersvergoeding	440.100
61024	Overige vergoedingen	2.023.900
	TOTAAL	95.564.000

611: Sociale Premies

De bijdragen aan sociale premies ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds, voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 8.113.000,-**. De werkgeverslasten zullen toenemen door de verwachte instroming en doorstroming van personeelsleden.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	4.288.500
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	3.824.500
	TOTAAL	8.113.000

612: Gebruik goederen en diensten

De kosten voor gebruik goederen en diensten zijn begroot voor **SRD 10.000.000,-**.

Specificatie Goederen en diensten

Code	Goederen en diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleiding binnenland (incl. seminars en workshops) excl r&v	5.000
61202	Kosten opleiding buitenland (incl. seminars en workshops) excl r&v	1.000
61206	Deskundigen buitenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	10.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	10.000
61210	Buitenlandse reiskosten	450.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	150.000
61216	Kopieer	50.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	50.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	75.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	1.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	300.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	5.000
61230	Overige kantoorkosten	10.000
61231	Overige kosten automatisering	50.000
61233	Huur gebouwen en terreinen	20.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	284.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000
61238	Telefoon uitgaven	858.000
61239	Gas	50.000
61240	Water	50.000
61241	Elektriciteit	50.000
61246	Verzekeringen	150.000
61247	Schoonmaak	50.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	10.000
61252	Contributie	6.000.000
61253	Vrachtkosten en porto	2.000
61254	Onderzoekskosten	52.000
61255	Rechterlijke vonissen	300.000
61257	Dienst specifieke exploitatiekosten	2.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	5.000

Specificatie Goederen en diensten

61261	Inhuur externe juridische bijstand	20.000
61263	Overige algemene kosten	110.000
61277	Laboratoriumkosten	120.000
61279	Medicijnen	20.000
61280	Hulpmiddelen	25.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	300.000
	TOTAAL	10.000.000

616: Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 1.000.000,-**.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	25.000
61613	Preventieve medische voorzieningen	955.000
61614	Overige medische kosten	20.000
	TOTAAL	1.000.000

Kapitaal Uitgaven

De totale kapitaal uitgaven zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 2.550.000,-**.

620: Inventaris

Voor de aanschaf van inventaris is **SRD 1.000.000,-** begroot.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	200.000
62003	Communicatie	125.000
62004	Computers	225.000
62005	Printers	50.000
62006	Netwerken	100.000
62007	Laboratoriumbenodigdheden	100.000
62009	Technisch gereedschap	50.000
62010	Overige inventaris	100.000
62011	Overige automatisering	50.000
	TOTAAL	1.000.000

621: Transportmiddelen

Voor het dienstjaar 2023 zijn de aanschaffingen van transportmiddelen geraamd op **SRD 1.500.000,-**.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62104	Pickup's	750.000
62105	Bussen	670.000
62106	Bromfietsen	80.000
	TOTAAL	1.500.000

624: Gebouwen en Constructies

Voor overige aanschaffingen t.a.v. gebouwen en constructies is **SRD 50.000,-** begroot.

Specificatie Gebouwen en Constructies

Code	Gebouwen en Constructies	Bedrag in SRD
62424	Overige aanschaffingen gebouwen	50.000
	TOTAAL	50.000

Titel II: Programma's

bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostens oort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	787.730	1.112.110	3.555.747	3.025.376	3.657.995	3.600.152	3.960.167
	01 Infrastructurale werken	153.837	206.884	603.079	75.708	413.360	31.053	34.159
	0158 Health Services Improvement Project	668	94.884	435.174	50.044	385.130	-	-
	0166 Health Facilities Improvement Projects	153.169	105.000	99.905	15.664	17.230	18.953	20.849
	0167 Optopping Health Project t.b.v. Marwina Hospital	-	7.000	68.000	10.000	11.000	12.100	13.310
	02 Institutionele versterking	142.950	212.503	72.914	72.914	80.205	88.226	97.049
	0263 Institutionele Versterking Ziekenhuizen en Gezondheidsgerelateerde Instell	142.950	147.553	72.914	72.914	80.205	88.226	97.049
	0290 Bureau Openbare Gezondheidszorg	-	64.950	-	-	-	-	-
	07 Onderzoek en ontwikkeling	19.957	18.000	18.000	15.000	16.500	18.150	19.965
	0734 Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader	19.957	18.000	18.000	15.000	16.500	18.150	19.965
	09 Subsidie	206.502	349.723	2.721.000	2.721.000	2.993.100	3.292.410	3.621.651
	0951 Subsidie a/d Centrale Opleiding Verpleegkundigen en Beoefenaren van Ad	12.782	14.659	25.000	25.000	27.500	30.250	33.275
	0952 Subsidie a/d Stg. Medische Zending Suriname (P.H.C.)	39.495	55.000	35.000	35.000	38.500	42.350	46.585
	0953 Subsidie a/d Stg. Jeugdandverzorging (J.T.V.)	13.513	15.787	20.000	20.000	22.000	24.200	26.620
	0954 Lig -, verpleeg - en medische kosten chronische patienten Psychiatrisch Ce	22.414	40.000	40.000	40.000	44.000	48.400	53.240
	0955 Subsidie a/d Stg. Regionale Gezondheidsdienst (R.G.D.)	55.818	74.767	76.000	76.000	83.600	91.960	101.156
	0956 Subsidie aan de stg. Bureau Dak-en Thuislozen	-	5.000	1.500	1.500	1.650	1.815	1.997
	0957 Subsidie aan de Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis	2.533	4.510	3.500	3.500	3.850	4.235	4.659
	0973 Additionele overheidsbijdrage Staatsziekenfonds	16.194	60.000	2.500.000	2.500.000	2.750.000	3.025.000	3.327.500
	0978 Medicamentenvoorziening BGVVS t.b.v. de totale gemeenschap	43.753	80.000	20.000	20.000	22.000	24.200	26.620
	31 Ziektebestrijding en preventie	61.270	172.000	125.754	125.754	138.329	152.162	167.379
	3101 Afbouw Regeling Medische Uitzending Lokale Opbouw Voorzieningen (O	19.877	67.000	40.000	40.000	44.000	48.400	53.240
	3109 Aanpak HIV/AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/Global F	15.260	40.000	63.254	63.254	69.579	76.537	84.191
	3111 Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen	11.723	20.000	7.500	7.500	8.250	9.075	9.983
	3113 Aankoop vaccins, lab benodigheden, medicam, hulpm en lab kosten tbv de	14.410	45.000	15.000	15.000	16.500	18.150	19.965
	17 Noodreserve	202.732	145.000	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
	1704 Covid-19 Volksgezondheid	202.732	145.000	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
	41 Subsidies	482	8.000	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655

Toelichting op de Programma's

Programma: Infrastructurele Werken

0158 : Health Services Improvement Project

Doelstelling:

Het doel van het programma "Health Services Improvement Project" (SU-L1054) is om bij te dragen aan de vermindering van de ziekten in Suriname door de toegang tot hoogwaardige, geïntegreerde eerstelijnszorg gezondheidsdiensten te verbeteren en epidemiologische uitdagingen die prioriteit genieten aan te kunnen pakken om zodoende de effectiviteit van de gezondheidssector te verbeteren. Het betreft hier ook een nieuwbouw van het hoofdkantoor bij het BOG-complex en de renovatie van enkele gebouwen. Dit alles zal uiteindelijk moeten leiden tot het effectief verminderen van ziekten binnen de gezondheidssector in Suriname. De geplande uitvoering van het programma heeft een duur van 6 jaren, waarbij de lening een Grace Period van 6,5 jaar zal hebben met een afschrijvingsperiode van 24 jaren.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd middels een lening bij de Inter-American Development Bank (IaDB).

Table III: Disbursement projections (In US\$1000) YEAR

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	EOP
	518.9	3023.1	5345.1	6472.3	2338.3	2302.5	20
%	2.6	15.1	26.7	32.4	11.7	11.5	100
Total	518.9	3023.1	5345.1	6472.3	2338.3	2302.5	20

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De uitvoering van dit programma bestaat uit 4 componenten welke in onderstaande tabel zijn toegelicht:

Code	Omschrijving	Verplichtingen	Uitgaven
0158	Health Services Improvement Project		
01	Institutional strengthening of the MoH for evidence-based policy making	12.369.413,26	959.282,70
02	Expansion of the chronic care model	3.840.000	150.902,40
03	Increase the access to priority Chronical Disease preventive services for targeted population	1.345.964,30	334.991,67
04	Administration & management	1.406.864,14	118.700,00
	Totaal	18.962.241,17	1.563.876,77

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 50.044.000,- (1.563.876,77 x SRD 32,-)

0166: Health Facilities Improvement Projects**Doelstelling:**

Het doel van de OPEC-fund For International Development (OFID) leningen is het verbeteren van de faciliteiten in de primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg. Het gaat om de volgende componenten: rehabilitatie AZP en nieuwbouw van 7 (zeven) operatiekamers, nieuwbouw ICU met 8 (acht) kamers, een nieuwe sterilisatieafdeling en uitbreiding en rehabilitatie ICU.

Daarnaast worden ook 6 (zes) RGD-klinieken en een centraal magazijn en apotheek gebouwd. Alle faciliteiten worden voorzien van medisch apparatuur en meubilair. Zo ook worden de nieuwe operatiekamers en ICU voorzien van een PDMS.

Voor de supervisie bij de constructie van infrastructurele werken, design RGD-poliklinieken, de aanschaf van medisch apparatuur en het PDMS zijn consultants aangetrokken.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd middels de OPEC Fund lening.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Disbursement plan			
Health Facilities improvement project			
Comp #	Contractual commitments		2023
	Description	Contract amount in Us\$	
1	Lot 2: New Operating Theatre OR / Lot 3a Expansion ICU / Bouwbedrijf Kiesel NV	\$ 5.666.700,00	\$ 177.662,22
	Lot 3b: Rehabilitation Existing ICU	\$ 850.000,00	\$ 159.663,61
	Construction of PHC Koewarasan	\$ 3.500.000,00	\$ 122.163,61
	Construction of PHC 3de Rijkweg		
	Construction of PHC Wonoredjo		
3	Training for Healthcare staff	\$ 120.000,00	\$ 30.000,00
Total			\$ 489.489,45

De uitgaven voor het jaar 2023 is geraamd op SRD 15.664.000,- (\$ 489.489,45,- X 32,-)

0167 : Optopping Health Project t.b.v. Marwina Hospital**Doelstelling:**

Dit programma is ter ondersteuning aan de Surinaamse gezondheidssector, waarvan een deel bestemd is ter financiering van de bouw van het Marwina ziekenhuis welke in augustus 2017 is gestart op het complex van het Centrum van de Regionale Gezondheidsdienst te Albina. Dit project is gericht op de afronding en de volledige operationalisering van het Marwina ziekenhuis, welke vier componenten omvat die door het Ministerie van Volksgezondheid zullen worden geïmplementeerd. Momenteel zijn 89% van de gecontracteerde bouwwerkzaamheden al uitgevoerd en zijn er additionele werkzaamheden nodig om het ziekenhuis onder de best mogelijke condities operationeel in te stellen.

Wijze van financiering:

Middels de AFD-lening

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Met het ziekenhuis van St. Laurent (CHOG) wordt er een samenwerkingsovereenkomst aangegaan, waarbij binnenkort er Surinamers die behandeld zijn in het CHOG, in stabiele conditie overgeplaatst zullen worden in het Streekziekenhuis Marwina (SZM) voor ontslag. Het verder operationeel stellen van het ziekenhuis zal gefaseerd uitgevoerd worden.

De uitgaven voor het dienstjaar 2023 is geraamd op SRD 10.000.000,-.

Programma: Institutionele Werken**0263. Institutionele Versterking Ziekenhuizen en Gezondheidsgerelateerde Instellingen****Doelstelling:**

Het doel is om de ziekenhuizen financieel weer gezond te maken met de aandacht op efficiëntie, effectiviteit, gelijke toegang van kwalitatieve zorg voor iedereen. Door middel van een strategisch plan voor ziekenhuizen zal de secundaire en tertiaire zorg in kaart worden gebracht en zal er gewerkt worden aan een verbeterd financieel beleid.

Wijze van financiering:

Overheidsfinanciering.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Bij de gezondheidsgerelateerde instellingen zijn de tarieven voor dienstverleningen verhoogd. Ook de ligdagtarieven voor ziekenhuisopname zijn in de afgelopen jaren (2021 en 2022) verhoogd, met de bedoeling dat de ziekenhuizen volledig onafhankelijk van de overheid in staat moeten zijn om de dienstverlening te bieden. Indien blijkt dat de gezondheidsinstellingen toch niet in staat zijn om zelfstandig de dienstverlening te garanderen, zal de overheid na grondige evaluatie ondersteunen. Voor een duurzame oplossing in de financiering van de zorgsector zal een ander financieringsmodel geïmplementeerd moeten worden.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 72.914.000,-

0734: Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader**Doelstelling:**

In het kader van brain-drain is er een tekort ontstaan in gespecialiseerd zorgpersoneel, naar aanleiding hiervan is er buitenlands zorgpersoneel aangetrokken ter ondersteuning van de zorg. Ook zal gecontinueerd worden met het opleiden van eigen specialisten. Verder is er op basis van de samenwerking met Nederland een team in ons land ter ondersteuning van het vernieuwingsplan.

Wijze van financiering:

Ten laste van overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Upgraden HRH-register voor betere planning en monitoring en aanvullen van tekorten in het zorgveld. Opstart 2 jarige huisartsenopleiding voor allen die zich als huisarts willen vestigen in Suriname. Voor de kwaliteitswaarborging van de medische dienstverlening zal er verder gestalte worden gegeven aan voorbereidingen van de "wet BIG" (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg).

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 15.000.000,-.

Programma: Subsidie en Bijdragen**0951: Subsidie a/d Centrale Opleiding Verpleegkundigen en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen (COVAB)****Doelstelling:**

In het kader van de continu aanwezige brain drain en het tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen, zal het COVAB meerdere opleidingen beschikbaar stellen om de tekorten op te vangen. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.

Wijze van financiering:

De financiering geschiedt d.m.v. overheidsmiddelen.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Meer gespecialiseerde verpleegkundige opleidingen worden aangeboden voor het opvangen van deze personele tekorten.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 25.000.000,-.

0952: Subsidie a/d Stg. Medische Zending Suriname (P.H.C.)**Doelstelling:**

De toegang voor gezondheidszorg in het binnenland wordt door de Stg. Medische Zending Primary Health Care Suriname (MZPHCS) gegarandeerd. Hierbij is de ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid nodig om de dienstverlening te continueren. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd door middel van staatsmiddelen.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De overname van de poliklinieken van het Kabalebo- en Wayambo Gebied gaat met meer personeels- en exploitatiekosten gepaard. Ook de begeleiding van chronische ziekten zal landelijk meer aandacht krijgen. Een groot deel van de financiering zal uit overheidsmiddelen geschieden.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 35.000.000,-.

0953: Subsidie a/d Stg. Jeugd tandverzorging (J.T.V.)**Doelstelling:**

Het doel is het subsidiëren van lonen en salarissen en eventueel exploitatiekosten t.b.v. de Stichting JTV.

JTV heeft als doel het verstrekken van optimale preventieve en curatieve (restauratieve) tandheelkundige diensten ten behoeve van de jeugd van 0-18 jaar in het bijzonder en aan de Surinaamse bevolking in het algemeen. In het kader hiervan zullen preventie- en voorlichtingsprogramma worden opgezet en geoptimaliseerd worden en zal een geïntegreerd programma met de RGD worden voortgezet in drie pilot districten.

Verder heeft de stichting haar onderwijsprogramma vernieuwd in het kader van kwaliteitsverbetering.

Wijze van financiering:

De financiering geschiedt door middel van overheidsmiddelen.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Continuering van de tandheelkundige diensten naar de jeugdigen en dichterbij brengen van deze dienstverlening naar de gemeenschap.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 20.000.000,-.

0954: Lig -, verpleeg - en medische kosten chronische patiënten Psychiatrisch Centrum Suriname (P.C.S.)**Doelstelling:**

Het Psychiatrisch Centrum Suriname stelt zich, ten behoeve van alle ingezetenen van Suriname, ten doel het bevorderen of herstellen van geestelijke gezondheid dan wel, indien dit niet mogelijk blijkt, het draaglijk maken van het psychisch lijden. Tevens zet zij zich in om te voorzien in de behoefte aan onderzoek, behandeling, verpleging, verzorging en nazorg van psychiatrische patiënten, het verrichten en bevorderen van wetenschappelijk onderzoek op gebieden van geestelijke gezondheidszorg, alsmede de opleiding van hulpverleners voor de gezondheidszorg.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd middels overheidsmiddelen.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De Psychiatrische dienstverlening naar de doelgroep toe, zal efficiënter plaats vinden door middel van het intensiveren van de ambulante dienstverlening. Dit gaat gepaard met meer outreach. De behandelresultaten van de patiënten zullen verbeteren, wat op middellang termijn met minder kosten bij opname gepaard zal gaan.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 40.000.000,-.

0955: Subsidie a/d Stg. Regionale Gezondheidsdienst (R.G.D.)**Doelstelling:**

De toegang voor gezondheidszorg in de kustvlakte wordt onder andere door de Stg. Regionale Gezondheidsdienst (RGD) gegarandeerd. Hierbij is de ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid nodig om de dienstverlening te continueren. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd middels staatsmiddelen.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het opvangen van spoedzorg buiten poliklinische tijden, zal beschikbaar gesteld worden. Ook de begeleiding van chronische ziekten zal landelijk meer aandacht krijgen. Een deel van de financiering zal uit overheidsmiddelen geschieden.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 76.000.000,-.

0956: Subsidie aan de stg. Bureau Dak-en Thuislozen**Doelstelling:**

Het Bureau Dak- en Thuislozen zorgt voor opvang van Surinamers, met medische- en sociaal maatschappelijke problemen, die zich de kosten van een woning en levensonderhoud niet volledig kunnen permitteren. De personeels- en eventuele exploitatiekosten worden door het Ministerie van Volksgezondheid betaald.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd door overheidsbijdrage.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Onderhoudsinvesteringen en het optimaliseren van de dienstverlening zal continuïteit van de nodige opvang van deze Surinamers garanderen.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 1.500.000,-.

0957: Subsidie aan de Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis**Doelstelling:**

De NBB zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van voldoende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoogste eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-) nationale eisen. De personele- en deel van de operationele kosten zijn ten laste van de staat.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd middels overheidsbegroting.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het beschikbaar stellen van voldoende bloedproducten wordt gecontinueerd.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 3.500.000,-.

0973. Additionele overheidsbijdrage Staatsziekenfonds**Doelstelling:**

Vooruitlopend op een definitieve vaststelling heeft de Regering in 2015 besloten de toenmalige premie die de Staat Suriname ten behoeve van verplicht verzekerden betaald bij het SZF, te verhogen van 9% naar 12%. De ingangsdatum was 01 januari 2015.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd door de begroting van Volksgezondheid.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

In 2023 zullen gesprekken gevoerd worden met het Ministerie van Financien om deze post op te brengen in de begrotingen van individuele vak ministeries.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 2.500.000.000,-.

Programma: Ziektebestrijding en preventie**3101: Afbouw Regeling Medische Uitzending Lokale Opbouw Voorzieningen****Doelstelling:**

Begin 2012 is ons eigen radiotherapeutisch centrum geopend. De uitzendingen naar het buitenland zijn hierdoor drastisch afgenomen van gemiddeld 100 per jaar naar 36, 33 en 38 respectievelijk in 2012, 2013 en 2014. Echter zijn de kosten per uitzending per patiënt toegenomen van gemiddeld in 2012 en 2013. De behandelingskosten stegen in 2013 met 200 procent vanwege uitzending van patiënten met leukemie.

Zowel de uitzendingen als de kosten voor bestraling in het radiotherapeutisch centrum en de lokale behandeling van laagfrequente aandoeningen (LFA) en tertiaire zorg, die niet uit de reguliere verzekeringen betaald worden, zullen ten laste van dit programma betaald worden.

De geprojecteerde uitgaven lastens dit programma zijn als volgt:

Omschrijving	Bedrag in SRD
Radiotherapie in Suriname	15.000.000
Specialistische (Top Preferente)	2.000.000
Uitzenden naar het buitenland via SZF	10.000.000
Medicamenten Tertiaire zorg en LFA	13.000.000
Totaal	40.000.000

Wijze van financiering:

Uit staatbegroting.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Verdere lokale opbouw van niertransplantatie mogelijkheden en verbeteren van de kankerzorg.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 40.000.000,-.

3109 Aanpak HIV/AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/Global Fund)**Doelstelling:**

Dit programma zal bijdragen aan een verbeterde aanpak en uitvoering van het HIV/ AIDS, Tuberculose en Malaria problematiek en zal de interrelaties die er zijn tussen de verschillende organisaties verbeteren. Tevens wordt zorg gedragen voor institutionele versterking van het Ministerie en overige instanties die hun diensten verlenen ter uitvoering van het HIV/ AIDS, Tuberculose en Malaria Programma.

Wijze van financiering:

Deze maatregel wordt uitgevoerd met ondersteuning van fondsen uit Global Fund. De beschikbaarheid van medicamenten zal met afnemende donor- en toenemende overheidsmiddelen gegarandeerd worden. Met het oog op afnemende donormiddelen, waardoor een toenemende overheidsbijdrage meer dan vereist is om deze beleidsmaatregel uit te kunnen voeren zal er een aanvang worden gemaakt om middels social-contracting onze bevolking preventief te beschermen. Door middel van social-contracting zal het ministerie de activiteiten die voorheen uit donormiddelen werden gefinancierd en zeer belangrijk vinden om die te continueren, maar ook nieuwe activiteiten, die de preventieve gezondheidszorg aan de bevolking moeten blijven garanderen door middel van een openbaar aanbestedingsproces diensten kopen om deze activiteiten uit te kunnen voeren.

Het bedrag ad. SRD 63.253.732, - is als volgt opgebouwd:

Donormiddelen HIV/ AIDS:	SRD 13.295.207,-
Donormiddelen Malaria programma:	SRD 18.704.793,-
Overheidsbijdrage HIV/ AIDS:	SRD 22.253.732,-
Overheidsbijdrage Malaria programma:	SRD 6.000.000,-
Overheidsbijdrage Tuberculose:	SRD 3.000.000,-

Totaal: SRD 63.253.732, -

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Deze maatregel, die mede met ondersteuning van fondsen uit Global Fund wordt uitgevoerd, beoogt landelijk, in stad en binnenland de testmogelijkheden op het HIV virus te verruimen evenals de toegang tot zorg en medicamenten voor HIV/AIDS patiënten. Het aantal HIV patienten dat therapie krijgt is landelijk ruim 1000. Ook in 2023 zullen de bestaande HIV test sites verder versterkt worden. Momenteel zijn er landelijk 10 HIV test sites (waarvan 1 te Albina en 1 in het distrikt Nickerie) en 56 poliklinieken van de Medische Zending waar HIV testen gedaan worden. Ook in het kader van de

Treatment 2.0. is het voorhanden hebben van medicamenten van essentieel belang. De psychosociale begeleiding van HIV / AIDS patiënten door met name NGO's is al opgestart en wordt verder ter hand genomen. Deze benadering richt zich erop om patiënten therapie trouw te houden. Hiermee wordt getracht een optimaal resultaat met de medicamenten te bereiken. Deze maatregel beoogt tevens de preventie van HIV/ AIDS in 2023 te verbreden met actieve participatie van de gemeenschap en met speciale aandacht voor risicogroepen en voor de bevolking in districten en het binnenland. Ook zal met deze beleidsmaatregel de bestrijding van opkomende malaria epidemieën in de bewoonde gebieden in het binnenland, waar de residerende populatie ongeveer 50.000 is, gecontinueerd worden, teneinde de herintroductie van deze gevreesde ziekte te voorkomen. De bestrijding van malaria onder de mobiele populaties in de goudconcessies zal met ondersteuning van Global Fund middelen worden geïntensiveerd. Schattingen van de populaties in de goudconcessies liggen tussen de 20.000 en 25.000. Met de donormiddelen en overheidsbijdrage voor de landelijke Tuberculose bestrijding zullen in 2023 trainingen georganiseerd worden ter verbetering van de vroege diagnose en behandeling van deze ziekte.

Landelijk zullen er bewustwordingscampagnes georganiseerd worden om de gehele bevolking alert te maken zich tijdig te laten testen bij klachten. Specifieke aandacht wordt gegeven aan patiënten met HIV/AIDS, aangezien zij een verhoogd risico hebben voor het oplopen van TBC, evenals de gevangenispopulatie (pluim 1000) en de inheemsen in het verre binnenland (populatie pluim 1200).
De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 31.254.000,-
De donaties (Global Fund) voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 32.000.000,-.

3111 Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoening

Doelstelling:

Reductie van de complicaties van NCD, toegang verbeteren preventieve zorg, optimalisering van de behandelingen.

Wijze van financiering:

Deels uit IDB-lening, verzekeraars en subsidie bij preventieve zorg

Beleidsintensiveringen voor 2023:

- launch/start van de HEARTS initiative
- introductie incentive based healthy lifestyle commodities
- verbeterde toegang tot medicatie en medische technologie

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 7.500.000,-.

3113 Aankoop van vaccins, laboratoriumbenodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en laboratoriumkosten ten behoeve van de Publieke Gezondheid.

Doelstelling:

Het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) is een dienstonderdeel van het Ministerie van Volksgezondheid, die zich richt op waarborging van de gezondheidszorg van de totale gemeenschap in Suriname. Bij dit Bureau worden er verschillende nationale programma's ter bestrijding van onder andere infectieziekten uitgevoerd. Onder dit bureau ressorteert het Medisch Centrum, waar men o.a. terecht kan voor de zgn. reizigersvaccinaties. Het Centraal laboratorium is ook aldaar gevestigd en vervult een bijzondere rol bij het uitvoeren van kwalitatief laboratoriumonderzoek in Suriname, volgens universele standaarden. Hiertoe worden er inspectie uitgevoerd bij overige in Suriname gevestigde laboratoria.

Wijze van financiering:

De kosten voor vaccins, medicamenten, hulpmiddelen en laboratoriumbenodigdheden komen ten laste van de staatsbegroting.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Opvoering van Nationale Vaccinatie dekkingsgraad

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 15.000.000,-.

0978 Medicamenten Voorziening BGVS ten behoeve van de totale gemeenschap**Doelstelling:**

Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is speciaal opgericht om de geneesmiddelenvoorziening in Suriname te garanderen. Geneesmiddelenvoorziening is staatszorg. Die zorg is toevertrouwd aan de BGVS.

Wijze van financiering:

De kosten die gepaard gaan met die zorg komen voor een deel dan wel voor het geheel voor rekening van de Overheid.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Garanderen van de medicatiedekking ten behoeve van de totale Surinaamse gemeenschap.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 20.000.000,-.

1704 Covid-19 Volksgezondheid**Doelstelling:**

Om het wereldwijde pandemie m.b.t. COVID-19 het hoofd te kunnen bieden heeft het Ministerie van Volksgezondheid de voorhoede rol en taak het te beheersen en te monitoren. Naar aanleiding van de gemaakte kosten aan derden zal het ministerie van Volksgezondheid de openstaande betalingen vanaf het begin van de Covid-19 periode tot heden welke toen niet waren begroot alsnog moeten inlopen.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd door middel van staatsmiddelen.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het versneld in kaart brengen van de achterstanden ter betalingen aan derden om zo de betalingsachterstanden tot het verleden te laten behoren.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 10.000.000,-.

4109 Moeder en kindzorg babyvoeding**Doelstelling:**

Teneinde deze voor vele zuigelingen noodzakelijke voeding bereikbaar, beschikbaar en betaalbaar te houden voor ouders/verzorgers, via het netwerk van RGD en medische zending consultatiebureau. Verder is dit programma ook bedoeld voor o.a:

1. Screening op baarmoeder halskanker te vergroten.
2. Anticonceptie worden aangekocht en verstrekt.
3. Aan vader check-up worden gedaan.

Wijze van financiering:

Dit programma wordt gefinancierd middels overheidsmiddelen.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Optimalisering screening van vrouwen in de reproductieve leeftijd die risico lopen op het krijgen van baarmoederhalskanker via stichting Lobi Health Center. Continuering van sociale zekerheid voor minder draagkrachtige moeders.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 5.000.000,-.

Titel III: Middelenbegroting

Titel III: Middelen begroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	940	234.253	108.342	119.176	131.093	144.203
53	<i>Niet-Belastingmiddelen</i>	940	2.369	634	697	767	843
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	67	153	95	105	115	126
53504	Opbrengst van het B.O.G.	851	2.184	503	553	609	669
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en -diensten	22	32	36	39	43	48
52	<i>Donormiddelen</i>	-	25.000	32.000	35.200	38.720	42.592
52209	Global Fund	-	25.000	32.000	35.200	38.720	42.592
54	<i>Leningen</i>	-	206.884	75.708	83.279	91.607	100.767
54005	AFD (Progr. Optopping Health Project t.b.v. Marwina Hospital)	-	15.750	10.000	11.000	12.100	13.310
54101	IaDB (Progr. Health Services Improvement Project)	-	105.000	50.044	55.048	60.553	66.609
54111	OFID (Progr. Health Facilities Improvement Project)	-	86.134	15.664	17.230	18.953	20.849

Toelichting:**53423. Diverse Niet Belasting Ontvangsten:*****1.Directie en Centrale administratie:***

Omschrijving	Bedrag in SRD
Geslaagden opleiding Verpleegkundigen en ziekenverzorgenden	16.045
Vestiging van buitenlandse verpleegkundigen	4.690
Examengelden (Covab, St. Vincentius ZKH, PSV-opleiding (Psychiatrisch Centrum Suriname).	13.576
Examengelden Academisch Ziekenhuis Paramaribo	17.279
Bevoegdheidsverklaringen en waarmerken van diploma's voor Verpleegkundigen, Ziekenverzorgenden, OK en Anesthesieassistenten	3.703
TOTAAL	55.293

2.Dermatologische Dienst

OPBRENGSTEN KONTANTEN:	Bedrag in SRD
Soort	Bedrag
CSW (sex werkers)	15.000
Laboratorium : Verrichtingen (ontv.van Debiteuren)	25.000
TOTAAL	40.000

Het totaalbedrag aan Diverse Niet-belasting ontvangsten is **SRD 95.000,-**.

53504 Opbrengst van het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg, diverse ontvangsten:

RAMING NIET BELASTING MIDDELEN 2023	
ITEMS	TOT. juni t/m dec 2021
Boten Inspectie	500
Chemisch Resultaat	37.330
D.T.A.	2.755
D.T.A. FLACCON	3.150
Faeces Onderzoek	3.920
Faeces Potje	51
FOODHANDLER	189.020
Gelekoorts met reisdocument	128.560
Gelekoorts overschr./ reisdocument	42.600
H.P. V.	2.665
HEP. B.	8.300
HEP.B. FLACCON	1.010
M.M.R./ B.M.R.	120
Mantouxtest/CBL	3.520
MEN.COCCEEN	950
Micro Onderzoek	68.930
Rabies	900
SALM/SHIG.ONDERZOEK	1.500
Vaccinatie boekjes	110
VETTPUTTEKENING (S/M/L)	6.175
Seperator	750
GENERAAL TOTAAL	502.816

Het totaalbedrag aan opbrengst van het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg is **SRD 502.816,-**.

53108 Opbrengst Registratiebureau voor verpakte geneesmiddelen

Omschrijving	Artikel	Tarief	Bedrag in SRD
Jaarvergoeding	900	25.00	22.500
Aanmelding en behandeling	140	55.00	7.700
Wijzigingsvergoeding	110	50.00	5.500
TOTAAL			35.700

Het totaalbedrag aan opbrengst registratiebureau voor verpakte geneesmiddelen is **SRD 35.700,- afgerond SRD 36.000,-**.

Afdeling 14. Het Ministerie van Openbare Werken

Algemeen deel

Gelezen de Resolutie van 29 juni 2021 no. 4143/21 bestaat het Ministerie van Openbare Werken uit vier directoraten te weten: (1) Bouw- en Stedebouwkundige Werken, (2) Civieltechnische Werken, (3) Openbaar Groen en Afvalbeheer en (4) Directoraat Onderzoek en Dienstverlening.

De taakstelling van het Ministerie van Openbare Werken is geregeld in het STAATSBESLUIT van 10 oktober 1991, houdende instelling en taakomschrijving van Departementen van Algemeen Bestuur (“Besluit Taakomschrijving Departementen 1991”) (S.B. 1991 no. 58), gelijk het luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij S.B. 2002 no. 16).

De begroting, zijnde de meerjaren beleidsbegroting voor het dienstjaar 2023 is in lijn met de beleidsdoelen als opgenomen in het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026.

Voor het Directoraat Bouw-en Stedebouwkundige Werken zal de begroting over het dienstjaar 2023 een weerspiegeling zijn van het algemeen beleid van het Ministerie en inhoudelijk een voortzetting zijn in de verbetering van de dienstverlening en verdere professionalisering van de werkzaamheden. De aandachtspunten hierbij zijn:

- 1) ORGANISATIE- & WERKSTRUCTUUR ALSOOK HUISVESTING VAN DIENSTEN
- 2) UITGANGSPUNTEN BELEID 2021-2025
- 3) MODERNISERING EN VERBETERING PERSONEELSBELEID
- 4) CAPACITEITSOPBOUW PROGRAMMA'S
- 5) PROJECTEN –EN ONDERZOEKSPROGRAMMA'S
- 6) VERBETERING DIENSTVERLENING
- 7) WET- EN REGELGEVING PROGRAMMA'S
- 8) MATERIALEN EN MATERIEEL BELEID
- 9) PROJECT- EN FINANCIËEL MANAGEMENT
- 10) ORGANISATIE DISTRICTEN EN DEPENDANCES
- 11) SAMENWERKINGSVERBANDEN
- 12) COMMUNICATIE

DIRECTORAAT BOUW- en STEDEBOUWKUNDIGE WERKEN

Het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken richt zich conform haar taakstelling volgens het Staatsbesluit no. 58 van 1991, op de zorg voor het adequaat huisvesten van alle staatsdiensten in de breedste zin des woords.

Kerntaken van het Directoraat

1. Zorgdragen voor de fysiek huisvesting en onderhoud van staatsorganen en overheidsdiensten.
2. Voorbereiden, uitvoeren en onderhouden van bouwkundige werken voor de staat, voor zover deze niet bijzonderlijk aan een ander ministerie is voorbehouden.
3. Bouwen van woningen al dan niet voor de overheidsdiensten.
4. Zorgdragen van de stadsplanning en stadsontwikkeling in coöperatie met relevante ministeries.
5. Verrichten van onderzoek voor de bouwnijverheid en toezicht op de naleving van de geldende bouwvoorschriften.

In 2023 zal de focus zijn op de verdere uitvoering en realisatie van de speerpunten en beleidsgebieden van de Regering die prioriteit genieten.

Voorgenomen beleid dienstjaar 2023

Voor het dienstjaar 2023 zullen voornamelijk bestedingen plaatsvinden voor projecten ten behoeve van het Ministerie van Openbare Werken.

Het Directoraat zal verder het traject inzetten om via **Public Private Partnership (PPP) principe** haar doelen te realiseren. Bepaalde projecten waaronder voor woningbouw zullen via deze gedachte worden uitgewerkt. Ook de samenwerking met architecten en ingenieursbureaus zal opgevoerd worden voor specifieke aangelegenheden bij de bouwvergunningsaanvragen en verkavelingsaanvragen en -verdelingen.

Met de goedkeuring van het nieuw organogram van het Ministerie zal de opgezette **Controle Unit** naast interne controle op het directoraat ook de controle op projecten, verkavelingen en bij de bouw intensiveren. Versterkte controle in het veld zal merkbaar zijn, ook hier met de intentie om illegale bouw- en verkavelingspraktijken tot het verleden te doen gaan behoren.

Groot onderhoud overheidsgebouwen

Conform de taakstelling van het ministerie dient groot onderhoud van overheidsgebouwen en andere staatsorganen te geschieden vanuit het Ministerie. Groot onderhoud zijnde renovatie werken van bepaalde omvang wordt onder verantwoordelijkheid van de technische afdeling Onderhoud Staatsgebouwen uitgevoerd. In 2023 zal deze afdeling die in 2021 is ingesteld conform het nieuw organogram van het Directoraat verder geformeerd worden.

Met ondersteuning van externe deskundigen zal gewerkt worden aan een Vastgoed Unit met als doel alle staatgebouwen en grond als onroerende goederen structureel duurzaam te beheren. Dit zal kunnen gescheiden via integraal vastgoedbeheer en technisch vastgoedbeheer waarbij bij het eerstgenoemde gelet wordt op beheer van o.a. regel- en wetgeving, contracten en onderhoud bij huur/verhuur en verzekering, terwijl bij het technisch vastgoedbeheer onder andere gekeken wordt naar renovaties, verbouwingen en facilitair management.

Een voortdurende uitdagende issue is het regulier onderhouden van overheidsgebouwen.

Infrastructuurplanning, Verkavelings- en Saneringsplannen

Het Ministerie van Openbare Werken is verantwoordelijk voor een goede infrastructuur.

Gebleken is dat eigenaren en of bewoners van percelen in verkavelingsprojecten of verdelingen, buiten hun schuld om de dupe zijn geworden van slecht aangelegde of onderhouden infrastructuur door verkavelaars. Om dit probleem te verhelpen zal er beleid worden geherformuleerd alsook richtlijnen worden opgesteld aangaande het vergunningenbeleid met betrekking tot verkavelingen en saneringsplannen, met als doel illegaliteit aan te pakken. Het traject dat in 2022 is opgestart zal in 2023 worden voortgezet.

Bouw- en Woningtoezicht

In 2023, zal de afdeling haar reguliere werkzaamheden voortzetten bij het verlenen van bouwvergunningsaanvragen en controleren van de naleving van de bouwvoorschriften. De afdeling ontleent haar taken aan de bouwverordening (G.B.1956 no. 300).

Met ondersteuning van relevante actoren als het Ministerie van Justitie en Politie en de Districtscommissaris vindt controle plaats. Ook zal er aandacht worden besteed aan de vervolg stappen van de herziening van de bouwwet 1956, bouwbesluit no.1 en stedenbouwkundige wet van 1972. Met de ontwikkeling van o.a.

bouwtechnieken, -stijlen en -methoden, maar ook door inzichten vanuit de discipline van Planologie en Stedebouw is er een grote inhaalslag te maken, door afstemming van deze wetten op hedendaags gangbare inzichten en gebruikelijkheden

DIRECTORAAT CIVIELTECHNISCHE WERKEN

Het Directoraat Civieltechnische Werken zal in het begrotingsjaar 2023 geheel conform haar taakstelling verder werken aan het beleid zoals uitgezet door de regering. Het ministerie van Openbare Werken m.n. het directoraat Civieltechnische Werken zal het gepland beleid moeten uitvoeren binnen het beschikbaar gesteld budget. Vanwege het vastgesteld budgetplafond zijn er binnen het directoraat prioriteiten gesteld. In dit kader zal het directoraat trachten te werken aan het verbeteren en onderhouden van de infrastructuur van het land.

Waarnodig zal het directoraat projecten in PPP-verband (Public-Private Partnership) voorbereiden en uitvoeren. In dat kader wordt gedacht aan o.a. de bruggen- en wegenbouw, ontwateringswerken en andere typen werken.

In het navolgende zullen de beleidsdoelen per beleidsgebied welke het directoraat nastreeft in het kort worden toegelicht.

Droge infrastructuur

Voor het dienstjaar 2023 is met betrekking tot de droge infrastructuur indien de financiële middelen beschikbaar zijn de volgende projecten uitgestippeld o.a.:

1. Onderhouden van verharde en onverharde wegen in diverse districten,
2. Continuering van het project Landelijk Bestrating Programma I (woonbuurten en ontsluitingswegen),
3. Continuering van de rehabilitatie van de Oost-West verbinding (perceel 1: Henry Fernandesweg-Upkar/ perceel 2: Upkar-Vijfde Rijweg/ perceel 3: Vijfde Rijweg-Zesde Rijweg),
4. Continuering van de rehabilitatie van de wegstrekking Jenny – Henar,
5. Voortzetting van de rehabilitatie en bestraten van de Pt. Tilakdhariweg,
6. Voortzetting Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten: NIP-AMP, NIP-KI en NIP-Tjongalanga met focus wegen productiegebieden, stabiliseren van onverharde wegen zoals lateriet, klei, zandwegen),
7. Het rehabiliteren van de wegen in het Centrum van Paramaribo,
8. Het rehabiliteren van de Nieuw Zorgweg in het district Commewijne,
9. Het verrichten van een studie m.n. het uitvoeren van een studie voor de verlening ontsluiting gebied Paranam via Kaaimangrasi richting Oos-West verbinding,
10. Onderhoud en bouwen van (innovatieve) bruggen en steigers in diverse districten,
11. Het bouwen van de brug over de Corantijnrivier,
12. Bouw 2^e brug over de Surinamerivier,
13. Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname (file en doorstroming van ‘t Hogerhuysstraat),
14. Verkeersveiligheid op de weg.

Natte Infrastructuur

De projecten die zijn uitgezet voor het dienstjaar 2023 zijn o.a.:

1. Onderhoud, rehabilitatie en voortzetting van beheer van sluizen en gemalen in diverse districten,
2. Voortzetting van onderhoud van diverse lozingen en rioleringen in diverse districten,
3. Verhelpen van verzakkingen in het gesloten rioolstelsel en leggen van duikers in Paramaribo,
4. Het maken van kwelders langs en op de kust te Weg naar Zee,
5. Onderhoud van waterkeringswerken in diverse districten d.m.v. boulders, bigbags, kwelders, etc.,
6. Voortzetting van het project Taludbekleding Guaranistraat,
7. Onderhoud bagger Surinamerivier,
8. Voortzetting van het project rehabilitatie van de Saramacca Kanaal via de lening met de Wereldbank.

DIRECTORAAT OPENBAAR GROEN & AFVALBEHEER

Het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer richt zich voornamelijk op haar kerntaak met name “op het verbeteren en gezond houden van de leef- en woonomstandigheden in Suriname”.

Dit wordt bewerkstelligd doormiddel van het bevorderen, uitvoeren en begeleiden van allerlei activiteiten m.b.t. de milieubeleving en milieu ontwikkeling.

Binnen dit kader is het Directoraat Openbaar Groen & Afvalbeheer belast met de bescherming van het milieu in het algemeen en de verbetering van het fysieke woon- en leefmilieu evenals de controle op de naleving van de wettelijke bepalingen met betrekking tot milieu aangelegenheden.

Dit doel wordt onderverdeeld in de volgende beleidsdoelen:

1. De instandhouding van gezonde en evenwichtige verhoudingen tussen de mens en de omringende natuur en het verwezenlijken en beschermen van een duurzaam, optimaal woon- en leefmilieu;
2. Het opzetten en het in stand houden van de nodige structuren en organisaties, ten einde inhoud te geven aan de beleidsdoelstellingen van een optimaal woon- en leefmilieu;
3. De aanleg en het onderhouden van parken, plantsoenen en groenvoorziening, alsmede het onderhouden van overheidsterreinen.

Bij het samenstellen van de ontwerpbegroting over het dienstjaar 2023 is zijdens het Directoraat Openbaar Groen & Afvalbeheer gewerkt met de instructies vanuit het Ministerie van Financiën & Planning, de beleidsprioriteiten van het Ministerie van Openbare Werken rekening houdend met de verhoogde kosten voor goederen en diensten als gevolg van de koersstijgingen en verhoging van kosten voor brandstof en energie.

Het reeds beschikbare materiaal en machinepark zal efficiënt en effectief worden ingezet, zodat de reguliere diensten ten behoeve van land en volk gegarandeerd blijven.

Hieronder vallen voertuigen die worden aangehuurd in de verschillende districten om de werkzaamheden uit te voeren zoals:

1. Het ophalen, afvoeren en verwerken van huisvuil, zwerfvuil, maairesten, boomresten en grofvuil;
2. Het maaien van bermen, terreinen en taluds;
3. Het snoeien/rooien van bomen;
4. Het opschonen van platte goten, v-goten en ontwateringssleuven.

Eén van de belangrijkste beleidsdoelen van het Ministerie van Openbare Werken is het op verantwoorde wijze ophalen en verwerken van huisvuil waarmee de dienst Vuilophaal en – verwerking is belast. Het streven is te zorgen voor de continuering en optimalisering van de huisvuilinzameling en verwerking. De uitbreiding van het verzorgingsgebied de afgelopen jaren met diverse districten heeft ook de nodige financiële consequenties voor de begroting van 2023.

DIRECTORAAT ONDERZOEK EN DIENSTVERLENING

Het Directoraat Onderzoek en Dienstverlening is een nieuw directoraat welke in het begrotingsjaar 2022 geheel zal verder werken conform haar taakstelling aan het beleid zoals uitgezet door de regering met als referentie het Regeerakkoord 2020-2025. De organisatiestructuur van het ministerie van Openbare Werken is gewijzigd vanaf 1 juni 2021 waarbij er een nieuw directoraat aan is toegevoegd m.n. het directoraat Onderzoek en Dienstverlening. In dit kader zal getracht worden om te werken aan het verbeteren van de dienstverlening van het Ministerie. Het beter toegankelijk maken van de dienstverlening zal van eminent belang zijn voor dit nieuw directoraat.

Het beleid van dit directoraat is er op gericht om middels onderzoek de dienstverlening te ondersteunen en te verbeteren in Suriname.

Gelet op de ontwikkelingen op het gebied van de dienstverlening en wetenschappelijk onderzoek is het directoraat Onderzoek en Dienstverlening onderverdeeld in vier (4) onder directoraten, te weten:

- Onderzoek en Innovatie.
- Dienstverlening.
- Administratieve Diensten.
- Project Monitoring en Administratie, “voormalige afdeling Project Monitoring en Administratie”.

Elk onderdirectoraat heeft tot taak het coördineren van de werkzaamheden en het verschaffen van organisatorische en administratieve ondersteuning aan haar ressorterende afdelingen.

Onderzoek en Innovatie

Het onderdirectoraat Onderzoek & Innovatie is verantwoordelijk voor het plegen van onderzoeken op het gebied van waterloopkunde, meteorologie alsook zorgdragen voor een norm conforme kwaliteits- en geschiktheidskeuring van diverse grondsoorten, mengels en bouwmaterialen. Ook het houden van toezicht bij uitvoering van werkzaamheden in samenwerking met de nutsbedrijven en het leveren van een positieve bijdrage aan het natuurlijke milieu en welzijn middels het verminderen van de negatieve effecten is een verantwoordelijkheid van dit directoraat.

De volgende beleidsafdelingen vallen onder het onderdirectoraat Onderzoek en Innovatie:

- Nutsvoorzieningenbeheer.
- Meteorologische dienst.
- Grond Mechanisch en Bouwmaterialen Beheer.
- Waterloopkundige dienst.
- Esia en QHSE (Quality, Health, Safety and Environment).

Dienstverlening

De afdeling Materieel, Transport en Logistiek valt onder dit directoraat en heeft als taak het onderhouden/ repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen ten behoeve van diverse Ministeries.

DIRECTORAAT BOUW- EN STEDEBOUWKUNDIGE WERKEN

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	31.385	32.737	37.611	35.629	36.643	40.308	44.042
61	<i>Lopende uitgaven</i>	29.551	31.187	36.261	34.829	35.213	38.735	42.311
610	Lonen en Salarissen	22.329	18.504	24.972	24.972	25.300	27.830	30.316
611	Sociale Premies	2.052	2.171	2.845	2.845	2.200	2.420	2.662
612	Gebruik van goederen en diensten	5.170	10.500	8.432	7.000	7.700	8.470	9.317
616	Sociale uitkeringen	-	12	12	12	13	15	16
62	<i>Kapitaal uitgaven</i>	1.834	1.550	1.350	800	1.430	1.573	1.731
620	Inventaris	465	550	800	800	880	968	1.065
621	Transport middelen	1.369	1.000	550	-	550	605	666

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Lopende Uitgaven

Personeelsdata: aantal werknemers naar dienstjaar, leeftijdsklasse en ziekte verzuim.

Afdeling	Aantal		Totaal Lonen	
	2023	2022	2023	2022
Departementsleiding	25	18	2.782.565	2.573.668
Begrotings- en Financiële	15	19	1.400.047	1.294.372
Personeelszaken	15	21	1.565.789	1.387.843
Agenda, Post	10	9	762.580	593.612
Utiliteitsbouw	17	16	1.640.685	1.207.650
Onderhoud Staatsgebouwen	7	7	1.000.000	609.452
Bouw- en woningtoezicht	50	53	4.545.384	3.482.670
Woningbouw	11	12	1.165.597	992.266
Sektie West	27	29	2.304.673	1.712.656
Verkavelingen en	24	22	2.172.680	1.476.455
Infrastructuur en Planning	7	7	900.000	609.452
Juridische zaken	7	7	900.000	609.452
Controle Unit	7	7	900.000	609.452
Totaal	222	227	22.040.000	17.159.000
Totaal diverse toelagen			2.932.000	1.345.000
Totaal code 610			24.972.000	18.504.000

Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken; stand per 1 mei 2022.

DIENSTJAAR	AANTAL 2023	AANTAL 2022
<=5	52	30
6-10	61	43
11-15	20	48
16-20	23	45
21-25	21	8
26-30	30	22
31-35	11	23
36-40	4	8
TOTAAL		
ACTIEF	222	227

Aantal werknemers naar leeftijdsklasse van het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken; stand per 1 mei 2022

LEEFTIJD SKLASSE	AANTAL 2023	AANTAL 2022
<= 25	23	3
26-30	39	25
31-35	40	35
36-40	29	40
41-45	27	45
46-50	17	30
51-55	16	29
56-60	31	20
TOTAAL ACTIEF	222	227
GENERAAL TOTAAL	222	227

Per werknemer is de gemiddelde leeftijd 44 jaar.

Ziekteverzuim t.r.v. 1 mei 2022,
Bouw- en

Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken

Werknemersbestand naar kader van het Directoraat

Stedebouwkundige Werken; per 1 mei 2022

Verzuim redenen	2023		2022	
	Absoluut	Procentueel	Absoluut	Procentueel
Ziek zonder attest	0	0%	0	0%
Ziek met attest	663	100,00%	538	100,00%
Totaal	663	100,00%	538	100,00%

Stand per 1/08/2022			Indeling kader is o.b.v. inschaling FISO
Kader	2023	2022	
Lager	93	133	Schaal ≤ 6 (Lager)
Midden	94	70	Schaal 7-8 (Midden)
Hoger	21	15	Schaal 9-10 (Hoger)
Top	14	9	Schaal ≥ 11 (Topkader)
Totaal	222	227	

610 Lonen en Salarissen

Over het dienstjaar 2023 is ten behoeve van het personeel op de post Lonen en Salarissen een bedrag begroot van **SRD 24.972.000.-**.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	ambtelijk	22.040.000
61002	vakantietoeslag	1.949.244
61003	overwerk	248.886
61004	bonussen en gratificatie	16.075
61006	vacatiegelden	83.500
61012	detachering	1.080
61013	Funtionele toelage	28.283
61014	persoonlijke (kledingtoelagen)	80.850
61016	gezinstoelagen en kb	135.600
61017	waarneming	19.620
61018	inconvonienten	28.800
61021	representatievergoeding	293.022
61023	vervoersvergoeding	47.040
	Totaal	24.972.000

In 2023 zal het Directoraat verder het vernieuwd personeelsbeleid van het Ministerie van Openbare Werken voortzetten. Gewerkt zal worden aan een volledige formatie van het Directoraat met voornamelijk Midden en Hoger kader.

611 Sociale Premies

Aan Sociale Premies is geraamd een bedrag **SRD 2.845.000,-** bestemd voor Pensioenfonds en Staatsziekenfonds

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	1.350.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	1.495.000
	Totaal	2.845.000

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Voor besteding in 2023 lastens Gebruik van Goederen en Diensten is een bedrag van **SRD 7.000.000,-** geraamd. SRD 2.972.544,- is bestemd voor contractanten en tijdelijk personeel en SRD 4.027.456,- voor diverse uitgaven van kostensoorten ressorterende onder code 612.

Specificatie Goederen en Diensten

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten van opleiding binnenland excl. r&v.	122.500
61203	Contractanten	1.534.477
61204	Tijdelijk personeel	1.438.067
61205	Deskundig binnenland	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	8.500
61209	Binnenlandse verblijfkosten	19.500
61210	Buitenlandse reiskosten	10.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	20.000
61215	Kantoormiddelen	400.037
61216	Kopieer	50.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	22.150
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	8.750
61220	Onderhoud kantoormiddelen	1.250
61221	Vergaderkosten	15.000
61222	Verbruiks goederen (cartridge en diskette)	320.000
61223	Onderhoud	36.497
61224	Licenties en programma kosten	1.500
61226	Advertentie en bekendm.	1.500
61232	Overige kosten voorlicht.	2.500
61234	Onderhoud gebouwen en terr.	26.258
61235	Verbouwingen	550.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	130.000
61238	Telefoon	477.460
61245	Abonnementen en vakliteratuur	13.000
61246	Verzekeringen	53.170
61247	Schoonmaak	88.583
61248	Gereedsch. en apparatuur	210.235
61249	Kleding en bewassing	252.950
61251	Voeding	76.738
61253	Vrachtkosten en porti	1.000
61254	Onderzoekskosten	55.000
61259	Nat.en int.manifestaties	500
61260	Onderscheidingen en andere feestelijke bijeenkom.	200.000
61261	Inhuur externe juridische bijstand	57.500
61263	Overige kantoorkosten	10.000
61279	Medicijnen	27.000
61283	Huur van voertuigen	75.000
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	633.378
	Totaal	7.000.000

616 Sociale Uitkeringen

SRD 12.000,- is geraamd onder "Sociale Uitkeringen" voor poliklinische-, lig- en verpleegkosten van directieleden en of gewezen ministers.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	10.000
61612	Poliklinische kosten	2.000
	Totaal	12.000

Kapitaal Uitgaven**620 Inventaris**

Voor aanschaf van inventaris is een bedrag begroot van **SRD 800.000,-**.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	450.000
62004	Computers	200.000
62005	Printers	150.000
	Totaal	800.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostens oort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven			
Titel II	Programma's	17.235	106.077	87.400	78.800	62.480	68.729	75.603
	<i>01 Infrastructurele werken</i>	<i>17.235</i>	<i>104.577</i>	<i>86.450</i>	<i>77.850</i>	<i>60.610</i>	<i>66.672</i>	<i>73.340</i>
0131	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	904	8.389	3.500	3.500	20.625	22.688	24.957
0132	Bouw en uitbreiding van staatsgebouwen en ambtswoningen	16.250	82.526	25.100	16.500	2.585	2.844	3.128
0133	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	0	9.162	350	350	23.650	26.015	28.617
0134	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	81	4.500	57.500	57.500	13.750	15.125	16.638
	<i>07 Onderzoek en ontwikkeling</i>	<i>0</i>	<i>750</i>	<i>750</i>	<i>750</i>	<i>1.650</i>	<i>1.815</i>	<i>1.997</i>
0773	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	0	750	750	750	1.650	1.815	1.997
	<i>13 Wetgeving en standaarden</i>	<i>0</i>	<i>750</i>	<i>200</i>	<i>200</i>	<i>220</i>	<i>242</i>	<i>266</i>
1314	Standardisering verkavelings- en saneringsbeleid	0	750	200	200	220	242	266

Programma's met vermelding van de financieringsmodaliteit:

Code	Programma	Begroting (in SRD)	Overheidsbijdrage (in SRD)	Lening (in SRD)	
				Lopende lening/ Schenking	Nog te sluiten lening
0131	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	3.500.000	3.500.000	0	0
0132	Bouw en uitbreiding van staatsgebouwen en ambtswoningen	16.500.000	16.500.000	0	0
0133	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	350.000	350.000	0	0
0134	Woningbouw	57.500.000	57.500.000		0
0773	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	750.000	750.000		
1314	Standardisering verkavelings en saneringsbeleid	200.000	200.000		
	TOTAAL	78.800.000	78.800.000	0	0

Toelichting op de Programma's

De Programma's welke onder het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken zijn geraamd, zijn tegen de achtergrond van haar taakstelling. Hierbij zullen lopende projecten worden uitgevoerd alsook nieuwe projecten worden voorbereid en aanbesteed. Bij de uitvoering van deze activiteiten zijn de prioriteiten voor gedefinieerd en aan de hand van de beschikbare middelen vastgesteld.

Code 0131 Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren

De dienst Onderhoud en Staatsgebouwen heeft de verantwoordelijkheid voor het voorbereiden en uitvoeren van projecten in het kader van groot onderhoud en renovatie van staatsgebouwen en ambtswoningen. Onderhoud van staatsgebouwen is van groot belang, omdat het bijdraagt tot een beter en gezond werkklimaat voor functionarissen, betere dienstverlening en reductie van verval van staatseigendommen. In 2023 blijft de uitdaging het opgetreden achterstallig onderhoud wegens beperkte middelen en onvoldoende aandacht enigszins in te halen.

Voor het programma Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen is voor de uitvoering van projecten een bedrag van **SRD 3.500.000,-** begroot. De projecten die onder meer uitgevoerd zullen worden zijn opgenomen in onderstaande lijst.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Bedrag in SRD
1	Het renoveren van diverse projecten	Diverse	Diverse ministeries	3.500.000
	Totaal			3.500.000

Code 0132 Bouw en uitbreiding van staatsgebouwen en ambtswoningen

Onder dit programma is voor de uitvoering van projecten een bedrag van **SRD 16.500.000,-** begroot.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Bedrag in SRD
1	Bouw en uitbreiding van diverse projecten	Diverse	Ministeries	16.500.000
	Totaal			16.500.000

Code 0133 Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten

Programma "Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten" betreft projecten in diverse districten. De projecten betreffende de voorziening in accommodatie van functionarissen van de Ministeries Openbare Werken en Justitie en Politie.

De raming voor dit programma is **SRD 350.000,-**.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Bedrag in SRD
1	Het afbouwen en uitbreiden diverse projecten	Diverse	Diverse Ministeries	350.000
	Totaal			350.000

Code 0134 Woningbouw

De afdeling Woningbouw, is belast met de uitvoering van woningbouwprojecten, waarbij de aanleg van de vereiste infrastructuur is inbegrepen. In 2023 is de focus op het “China Aid Low Cost Housing Project (350 woningen)” en zal hiernaast ook technische assistentie verleend worden aan o.a. het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting in het kader van de woningbouwprojecten die onder dit ministerie ressorteren.

The China Aid Low Cost Housing Project (350 woningen)

Dit project is een schenking van de Volksrepubliek van China. Volgens een overeenkomst, getekend in mei 2017 zal middels het “design and build” model worden uitgevoerd. In 2022 is er om grondissues geen fysieke aanvang gemaakt met het project.

Het ligt in de lijn der verwachting dat de grondissue in 2023 reeds is verholpen en dat in het dienstjaar 2023 de werkzaamheden kunnen starten. In totaal zullen min of meer 350 woningen inclusief alle basis installaties sleutel klaar worden opgeleverd.

Het totaalbedrag opgenomen onder dit programma is **SRD 57.500.000,-**. Het begroot bedrag wordt gerekend tot de bijdrage van Surinaamse Overheid in dit project. De bouw van de woningen op zich betreft een investering (schenking) van ruim RMB 176 miljoen (Circa US\$ 26.26 miljoen).

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Bedrag in SRD
1	Bijdrage Sur. Overh. t.b.v.The china Aide Low cost Housing project (350 houses)	Wanica	Min. van Sozavo	6.500.000
2	Schadeloosstelling wegens beterschap inzake grond Lew Techniek N.V.			51.000.000
	Totaal			57.500.000

Code 0773 Ruimtelijke Planning en Inrichting Woongebieden

Onder dit programma zal gewerkt worden aan “Land use development planning en Critical Infrastructure”. Voor dit traject is een bedrag begroot van **SRD 750.000,-**.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Bedrag in SRD
1	Analyse componenten ruimtelijke systeem, problematiek, beperkingen en mogelijkheden	Paramaribo	OW	750.000
	Totaal			750.000

Code 1314 Standaardisering verkavelings- en saneringsbeleid

Binnen dit programma zal gewerkt worden aan het herzien van de bestaande voorschriften en opstellen van nieuw gedefinieerde voorschriften verkavelingen en saneringsplannen, waarvoor een bedrag van **SRD 200.000,-** is begroot.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Bedrag in SRD
1	Vastellen voorschriften verkavelingen en saneringsplannen	Diverse	OW	200.000
	Totaal			200.000

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Omschrijving/Toelichting te verwachte resultaten per programma			
Programma	Doel programma	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
0131 Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	Middels optimale renovatie enkele overheids-gebouwen in goede staat brengen.	Aan diverse overheids-gebouwen van voornamelijk het Ministerie van Openbare Werken in Paramaribo zijn grote onderhouds- en renovatiewerkzaamheden verricht.
0132 Bouw en uitbreiding van staatsgebouwen en ambtswoningen	Bouw en uitbreiding van staats en ambtswoningen	De afbouw van enkele lopende projecten w.o. het renoveren van kantoorgebouwen die in slechte staat verkeren en plaatsen van wachthuisjes.	Een aantal overheidsgebouwen van voornamelijk het Ministerie van Openbare Werken zijn afgebouwd en of gerenoveerd. Evenzo zijn voorbereidingen en werkzaamheden voor renovatie of afbouw voor nieuwe projecten gestart.
0133 Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	De renovatie van diverse dienstwoningen en kantoorruimten in de districten zijn afgerond.	Aan diverse overheids-gebouwen in Marowijne en Brokopondo zijn onderhouds- en of kleine renovatiewerkzaamheden verricht.
0134 Woningbouw	Voorzien in woningbouw en of de aanleg van infrastructuur ten behoeve van woningbouw	De voorgenomen projecten in stad en district zijn uitgevoerd.	Een nieuw woningbouw project is opgestart en is in uitvoering en of meerdere projecten zijn in voorbereiding of uitvoering voor de woningbouw .
0773 Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	Diverse studies betreffende ruimtelijke planning en inrichting van diverse woongebieden zijn aangevangen en of afgerond. Daarnaast is en GIS UNIT opgezet, waarbij aanschaf van vaktechnische software inclusief randapparatuur (computers) heeft plaatsgevonden.	Diverse studies waaronder het "land use development planning and critical infrastructure" betreffende ruimtelijke planning en inrichting van diverse woongebieden zijn aangevangen en of afgerond.
1314 Standardisering verkavelings- en saneringsbeleid	Standardisering verkavelings- en saneringsbeleid	Projecten in het kader van standardisering van het verkavelings- en saneringsbeleid zijn voorbereid en uitgevoerd of in uitvoering. Het opzetten en implementatie van een online vergunningenloket t.b.v. vergunningsaanvragen is in gebruik	Projecten in het kader van standarisering van het verkavelings- en saneringsbeleid zijn voorbereid en in uitvoering.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD

1.000

Titel III: Middelen begroting							
		Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Kostensoort	Omschrijving						
Titel III	Ontvangsten	816	49.008	1.411	1.552	1.708	1.878
	<i>53 Niet Belastingmiddelen</i>	<i>816</i>	<i>1.008</i>	<i>1.411</i>	<i>1.552</i>	<i>1.708</i>	<i>1.878</i>
	53115 Bouwvergunningrecht	681	750	750	825	908	998
	53415 Bestekken	100	253	11	12	13	15
	53423 Diverse niet belasting ontvangsten	35	5	650	715	787	865
	<i>52 Donormiddelen</i>	<i>-</i>	<i>48.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
	52105 Nederland Donaties	-	48.000	-	-	-	-

Toelichting op de middelenbegroting**53115 Bouwvergunningrecht**

Voor leges en bouwheffingen is aan ontvangsten een bedrag geraamd voor **SRD 750.000,-**.

Deze gelden worden ontvangen bij het aanvragen van bouwvergunningen door derden.

Op basis van aangepaste tarieven voor leges en zegelkosten van SRD 2,- naar SRD 50,- is de verwachting om hiervoor een bedrag van SRD 50.000,- te ontvangen. Naast deze ontvangsten wordt per aanvraag ook heffing geheven welke berekend wordt naar verhouding van de geraamde bouwkosten per m² bebouwd vloeroppervlak.

53423 Diverse niet belastingontvangsten

Aan diverse Niet Belastingontvangsten wordt een bedrag van **SRD 650.000,-** verwacht.

Opbrengst AWS 1996 en UWS 1996 exemplaren:

Het Aanbestedingsreglement voor Werken in Suriname 1996 (AWS 1996) en de Uitvoeringsvoorwaarden voor Werken in Suriname 1996 (UWS 1996) worden ten verkoop aangeboden. Prijs per reglement bedraagt SRD 30,- voor studenten en SRD 40,- voor niet studenten.

Opbrengst Huur restaurant faciliteiten en overige objecten:

Door het verhuren van kantine faciliteiten aan derden worden er middelen ontvangen.

De verwachte inkomsten bedragen SRD 50.000, -.

Opbrengst Verkavelingsvergunningen:

Deze opbrengsten betreffen leges en zegelkosten voor aanvragen van verkavelingsvergunningen.

Ingevolge de aangepaste tarieven van de kosten worden a.d.h.v. categorieën een bedrag ontvangen.

Categorie 1: verkaveling tot 10 ha.; SRD 500, = per kavel.

Categorie 2: verkaveling van 10 ha tot 20 ha.; SRD 750, = per kavel.

Categorie 3: verkaveling 20 ha en groter/ SRD 1.000, = per kavel.

53415 Bestekken

Aan geïnteresseerden die wensen mee te doen aan de uitvoering van diverse projecten en of diensten worden bestekken verkocht. Aan inkomsten wordt geraamd een bedrag van **SRD 11.000,-**.

DIRECTORAAT CIVIELTECHNISCHE WERKEN

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	127.302	92.914	121.540	121.540	133.694	147.063	161.770
61	Lopende uitgaven	120.215	85.914	119.440	119.440	131.384	144.522	158.975
610	Lonen en Salarissen	72.777	46.000	84.590	84.590	93.049	102.354	112.589
611	Sociale Premies	6.963	5.200	8.500	8.500	9.350	10.285	11.314
612	Gebruik van Goederen en Diensten	40.470	34.614	26.300	26.300	28.930	31.823	35.005
616	Sociale Uitkeringen	5	100	50	50	55	61	67
62	Kapitaal uitgaven	7.087	7.000	2.100	2.100	2.310	2.541	2.795
620	Inventaris	781	2.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transportmiddelen	6.306	5.000	1.100	1.100	1.210	1.331	1.464

Toelichting op de Operationele uitgaven

In onderstaande tabellen wordt de personeelsdata met betrekking tot aantal werknemers, dienstjaar en verdeling weergegeven.

Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Civieltechnische Werken; stand per 1 juni 2022.

Aantal werknemers naar leeftijdsklasse van het Directoraat Civieltechnische Werken; stand per 1 juni 2022

DIENSTJAAR	AANTAL 2022	AANTAL 2023
<=5	70	63
6-10	315	200
11-15	157	126
16-20	145	144
21-25	98	76
26-30	50	60
31-35	132	90
36-40	30	11
TOTAAL ACTIEF	997	770
TOTAAL INACTIEF	0	0
GENERAAL TOTAAL	997	770

LEEFTIJDskLASSE	AANTAL 2022	AANTAL 2023
<=25	50	60
26-30	80	55
31-35	209	138
36-40	197	164
41-45	101	98
46-50	151	101
51-55	132	95
56-60	77	59
TOTAAL ACTIEF	997	770
TOTAAL INACTIEF	0	0
GENERAAL TOTAAL	997	770

Werknemers naar kader van het Directoraat Civieltechnische Werken; stand per 1 juni 2022.

KADER	AANTAL 2022	AANTAL 2023
Lager	650	500
Midden	277	185
Hoger	50	60
Top	20	20
Overig	0	0
Inactief	0	0
TOTAAL	997	765

Indeling op basis inschaling ABB Schaal <=8 (Lager) Schaal 9-14 (Midden)Schaal 15-20 (Hoger) Schaal >=21 (Topkader)	Indeling op basis inschaling FISO Schaal <=6 (Lager) Schaal 7-8 (Midden) Schaal 9-10 (Hoger) Schaal>=11 (Topkader) Overige nog niet ingepast in FISO
---	---

Lopende uitgaven

610 Lonen en Salarissen

Per juni 2022 telt het Directoraat Civieltechnische Werken 997 ambtenaren. Het personeel van verschillende afdelingen volgt diverse opleidingen, waardoor de kwaliteit van de dienstverlening en de kennis op het ministerie verruimd zullen worden. Opleidingen en trainingen zijn noodzakelijk om zowel invulling te kunnen geven aan de toebedeelde taken als het opvoeren van de dienstverlening. De Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2023 zijn voor **SRD 84.590.000,-** .

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	69.403.000
61002	Vakantiegelden	6.187.000
61003	Overwerk	3.700.000
61004	Bonussen en gratificaties	1.200.000
61006	Vacatiegelden	450.000
61013	Functionele toelagen	1.003.000
61014	Persoonlijke (kledingtoelage) Toelagen	1.000.000
61016	Gezinstoelage en Kinderbijslag	840.000
61017	Waarnemingstoelage	240.000
61020	Telefoonvergoeding	7.000
61021	Representatievergoeding	360.000
61023	Vervoersvergoeding	200.000
	Totaal	84.590.000

611 Sociale Premies

Het begroot bedrag voor Werkgeverslasten Pensioenfonds en Werkgeverslasten Ziekenfonds bedraagt **SRD 8.500.000,-**.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	3.400.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	5.100.000
	Totaal	8.500.000

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Voor Gebruik van Goederen en Diensten is een bedrag van **SRD 26.300.000,-** begroot voor o.a.:

- De uitbetaling van salarissen aan tijdelijk personeel en contractanten inclusief eventuele loonsverhoging,
- Reis- en verblijfkosten (kosten welke gemaakt zullen worden voor eventuele dienstreizen),
- Kleding en bewassing (aanschaffen van veiligheidsattributen voor de afdelingen),
- Mogelijke rechterlijke vonnissen (uitgaven die gepleegd moeten worden o.b.v. rechterlijke vonnissen),
- Onderscheidingen e.a. feestelijke bijeenkomsten (kosten welke gemaakt zullen worden voor huldigheden van jubilarissen en gepensioneerden),
- De maandelijkse aanvullende Krediet Opening (overige algemene kosten),
- Het betalen van SOR-verzekeringen t.b.v. veldmedewerkers van de technische afdelingen,
- Telefoonkosten,
- Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen en
- Organisatie van bijeenkomsten t.b.v. trainingen, lezingen op O.W.

Specificatie Goederen en Diensten

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleidingen/seminars binnenland excl.r&v	200.000
61203	Contracten	3.750.000
61204	Tijdelijk personeel	17.000.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61210	Buitenlandse reiskosten	300.000
61213	Overige Externen	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen, etc.)	100.000
61222	Verbruiks goederen (cartridges, etc)	200.000
61238	Telefoon uitgaven	500.000
61249	Kleding en bewassing	1.700.000
61255	Rechterlijke vonnissen	200.000
61260	Onderscheidingen e.a. feestelijke bijeenkomsten	200.000
61263	Overige algemene kosten	1.200.000
61278	Verzekeringen	600.000
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	100.000
	Totaal	26.300.000

616 Sociale Uitkeringen

Voor de Sociale Uitkeringen is een bedrag van **SRD 50.000,-** uitgetrokken. Hieronder vallen onder andere poliklinische behandelingen van medewerkers, medische voorzieningen t.b.v. directieleden.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	30.000
61612	Poliklinische kosten	20.000
	Totaal	50.000

Kapitaal uitgaven**620 Inventaris**

Voor de vervanging en uitbreiding van de bestaande inventaris is er een bedrag van ongeveer **SRD 1.000.000,-** begroot. De bestaande inventaris van diverse afdelingen (ook dependances) op het ministerie is reeds verouderd en dient vervangen te worden. Bij deze gaat het niet alleen om aanschaffingen van meubilair (stoelen, bureaus, kasten, airco's etc.), maar ook de aanschaffing van o.a. computers, laptops, printers en overige accessoires. De aanschaffingen zullen plaatsvinden naar gelang de financiële middelen beschikbaar zijn.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	500.000
62004	Computers	200.000
62005	Printers	100.000
62009	Technisch gereedschap	200.000
	Totaal	1.000.000

621 Transportmiddelen

Voor investeringen in transportmiddelen is een bedrag van circa **SRD 1.100.000,-** begroot. Voor een vlotte uitvoering van de taken, dienen ook enkele voertuigen en vaartuigen aangeschaft te worden voor diverse afdelingen van het ministerie.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62101	Zwaarmaterieel en zware voertuigen	500.000
62102	Auto's	200.000
62104	Pick-ups	300.000
62108	Vaartuigen	100.000
	Totaal	1.100.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	415.018	1.176.206	1.664.600	1.664.600	1.831.060	2.014.166	2.215.583
	01 Infrastructurele werken	415.018	1.176.206	1.554.100	1.554.100	1.709.510	1.880.461	2.068.507
	0135 Onderhoud wegen	1.969	0	0	0	0	0	0
	0136 Aanleg / verbetering wegen	118.936	0	0	0	0	0	0
	0137 Onderhoud bruggen	3.496	0	0	0	0	0	0
	0138 Bouw bruggen	0	0	0	0	0	0	0
	Werken en diensten t.b.v. vliegvelden en havens		100	0	0	0	0	0
	0176 Wegen		484.052	720.000	720.000	792.000	871.200	958.320
	0177 bruggen en steigers		78.950	68.100	68.100	74.910	82.401	90.641
	0139 sluizen, gemalen en kanalen	11.904	28.000	26.000	26.000	28.600	31.460	34.606
	0140 Onderhoud waterkeringswerken	51	92.000	40.000	40.000	44.000	48.400	53.240
	0141 waterkeringswerken	1.888	0	0	0	0	0	0
	0142 waterkeringswerken	90.264	0	0	0	0	0	0
	0178 rivier en natuurbeheer		98.964	114.000	114.000	125.400	137.940	151.734
	0143 Beheer en Onderhoud verkeerstechnische voorzieningen	172	5.000	12.000	12.000	13.200	14.520	15.972
	0160 Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten-fase II (NIP)	117.211	255.600	374.000	374.000	411.400	452.540	497.794
	0165 Het rehabiliteren van de Saramacca Kanaal	11.259	63.660	200.000	200.000	220.000	242.000	266.200
	04 Interne & Externe veiligheid			10.500	10.500	11.550	12.705	13.976
	0405 Verkeersmonitoring en digitale techniek	0	3.110	7.500	7.500	8.250	9.075	9.983
	0411 Mobiliteit en Veiligheid		3.770	3.000	3.000	3.300	3.630	3.993
	07 Onderzoek & Ontwikkeling							
	0740 Upgrading Grondmechanisch Laboratorium	649	0			0	0	0
	32 Afval beheer & verwerking							
	3201 Vuilophaal en Verwerking	52.319	0			0	0	0
	34 Transport			100.000	100.000	110.000	121.000	133.100
	3404 Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	4.900	63.000	100.000	100.000	110.000	121.000	133.100

Onderstaand volgt een overzicht van de programma's met vermelding van de financiering modaliteit:

Code	Programma's	Begroting	Overheidsbijdrage	Lening (in SRD)	
				Lopende lening	Nog te sluiten lening
0175	Werken en diensten t.b.v. Vliegvelden en havens	0	0	0	0
0176	Werken en diensten t.b.v. wegen	720.000.000	309.233.000	385.767.000	25.000.000
0177	Werken en diensten t.b.v. Bruggen en steigers	68.100.000	67.100.000	0	1.000.000
0139	Werken en diensten t.b.v. Sluizen, gemalen en kanalen	26.000.000	26.000.000	0	0
0140	Werken en diensten t.b.v. open en gesloten rioleringen	40.000.000	40.000.000	0	0
0178	Werken en diensten t.b.v. Kust, rivier- en natuurbeheer	114.000.000	21.000.000	93.000.000	0
0143	Beheer en onderhoud verkeerstechnische voorzieningen	12.000.000	12.000.000	0	0
0411	Mobiliteit en Veiligheid	3.000.000	3.000.000	0	0
0405	Verkeersvoorzieningen	7.500.000	7.500.000	0	0
0160	Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten - fase II (NIP)	374.000.000	169.250.000	204.750.000	0
0165	Rehabiliteren van de Saramacca Kanaal	200.000.000	0	200.000.000	0
3404	Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	100.000.000	0	100.000.000	0
	TOTAAL	1.664.600.000	655.083.000	983.517.000	26.000.000

In onderstaande tabellen wordt beschreven wat het ministerie van Openbare Werken, Directoraat Civieltechnische Werken, binnen de programma's concreet van plan is te doen om de gestelde doelen te realiseren.

Toelichting per Programma

0176 – Werken en diensten t.b.v. wegen

Voor het dienstjaar 2023 is een bedrag van **SRD 720.000.000,-** begroot. Voorts zullen de in onderstaand tabel aangegeven projecten worden gecontinueerd en eventueel worden opgestart. Het streven is om per district materieel en materialen stand-by te hebben voor spoed verbeteringen of op afroep basis van het volk.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD.
	Afdeling wegen		
1	Landelijk Bestratingsprogramma I (percelen 1, 2 en 3)	Diverse districten	40.000.000
	Rehabilitatie van de Oost West verbinding (Perceel 1 : Henry Fernandesweg-Upkar / Perceel 2: Upkar-Vijfde Rijweg/ Perceel 3: Vijfde Rijweg-Zesde Rijweg)	Diverse districten	68.000.000
3	De rehabilitatie van de wegstreking Jenny- Henar	Diverse districten	396.667.000
4	Het rehabiliteren en bestraten van de Pt. Tilakdharieweg	Commewijne	85.000.000
5	Asfaltreparatiewerkzaamheden aan verharde wegen en leveren en verwerken van wegebouwmaterialen t.b.v. onderhoudswerkzaamheden aan onverharde wegen.	Diverse districten	87.333.000
6	Het aanhuren van zwaar materieel (grader, tractor, hydraulische graafmachine, dumppickup en trilplaat) t.b.v. onderhoud wegen in diverse districten	Diverse districten	3.000.000
7	Het rehabiliteren van de Nieuw Zorgweg in het district Commewijne	Commewijne	40.000.000
	Totaal		720.000.000

0177 – Werken en diensten t.b.v. Bruggen en steigers

Het gaat hier om regulier onderhoud van de bruggen en steigers in de diverse districten en diverse studies m.b.t. de bouw van bruggen. Hiervoor is een bedrag van **SRD 68.100.000,-** en zal volgens onderstaande specificatie worden besteed.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
	Afdeling Bruggen en steigers		
1	Onderhoud van diverse bruggen en steigin in diverse districten	Diverse districten	15.400.000
2	Aanschaf van diverse materialen en reparatie van bruggen, leuning en steigers inclusief bevestigings en conserveringsmiddelen in diverse districten	Diverse districten	1.500.000
3	Bouw Corantijnbrug	Nickerie	1.000.000
4	Bouw 2e brug over de Suriname rivier	Paramaribo-Commewijne	500.000
5	Kosten voor voorbereiding en directievoering	Diverse districten	700.000
6	Bouw brug over de Domineekreek	Paramaribo	2.000.000
7	Studie: Het uitvoeren van een Feasibility studie (haalbaarheidsstudie) en het maken van een gedetailleerdontwerp van een brug over de Corantijnrivier	Nickerie	47.000.000
	Totaal		68.100.000

0139 – Werken en diensten t.b.v. Sluizen, gemalen en kanalen

Voor het regulier programma voor onderhoud van sluizen en gemalen is het bedrag van **SRD 26.000.000,-** begroot in het dienstjaar 2023.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
	Afdeling Sluizen, gemalen en kanalen		
1	Onderhoud en beheer van sluizen en gemalen in diverse districten	Diverse districten	26.000.000
	Totaal		26.000.000

0140 – Werken en diensten t.b.v. Open en gesloten rioleringen

Voor dienstjaar 2023 is een bedrag van **SRD 40.000.000,-** t.b.v. werken en diensten voor open en gesloten rioleringen benodigd.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
	Afdeling Open en gesloten rioleringen		
1	Onderhoud van open en gesloten rioleringen in diversedistricten	Paramaribo en Wanica	30.000.000
2	Aanhuur, onderhoud en beheer van zwaar materieel in diverse districten.	Diverse districten	10.000.000
	Totaal		40.000.000

0178– Werken en diensten t.b.v. Kust, rivier en natuurbeheer

Voor diverse werken en diensten t.b.v. kust, rivier en natuurbeheer is een bedrag ad. **SRD 114.000.000,-** benodigd. Dit bedrag zal worden besteed voor het onderstaande projecten.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
	Afdeling Kust, rivier en natuurbeheer		
1	Onderhoud en rehabilitatie van diverse waterkeringen, dijken en beschoeiingen in diverse districten.	Diverse districten	21.000.000
2	Talud Bekleding Guaranistraat.	Paramaribo	72.000.000
3	Bagger Suriname Rivier fase II	Paramaribo	21.000.000
	Totaal		114.000.000

0143 – Beheer en onderhoud Verkeerstechnische voorzieningen

Voor het dienstjaar 2023 is een bedrag van **SRD 12.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
	Afdeling Beheer en onderhoud verkeerstechnische voorzieningen		
1	Het uitvoeren van bebordingsprojecten (verkeersmeubilair met bij behoren) in diverse districten.	Diverse districten	3.000.000
2	Uitvoeren marekeringsprogramma	Groot Paramaribo	7.000.000
3	Het leveren van wegverf met bij behoren in diverse districten.	Diverse districten	2.000.000
	TOTAAL		12.000.000

0411– Mobiliteit en veiligheid

Ter verbetering en garanderen van veiligheid is een bedrag groot **SRD 3.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	Bedrag in SRD
	Afdeling Mobiliteit en veiligheid	
1	Het uitvoeren van het verkeers veiligheidsplan; inclusief aanpak blackspots in diverse districten	3.000.000
	Totaal	3.000.000

0405 – Verkeersmonitoring en digitale techniek

Voor het dienstjaar 2023 is een bedrag van **SRD 7.500.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
1	Het beheer en onderhoud en eventueel vernieuwen van Verkeersregel Installatie in diverse districten.	Diverse districten	7.500.000
	Totaal		7.500.000

0160 – Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten - fase II (NIP)

Voor het dienstjaar 2023 is voor dit project een bedrag van **SRD 374.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
1	National Infrastructure Project Phase II (NIP -Tjongalanga)	Diverse districten	115.000.000
2	National Infrastructure Project Phase II (NIP -AMB)	Diverse districten	100.000.000
3	National Infrastructure Project Phase II (NIP -KI)	Diverse districten	159.000.000
	Totaal		374.000.000

0165 – Rehabiliteren Saramacca Kanaal

Voor het dienstjaar 2023 is voor Rehabiliteren van Saramacca Kanaal een bedrag van **SRD 200.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
1	Rehabiliteren Saramacca Kanaal	Paramaribo	200.000.000
	Totaal		200.000.000

3404 - Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname

Het betreft het uitvoeren van werkzaamheden aan de Jules Sedney Haven, waarbij de doorlooptijd containerafhandeling wordt teruggebracht, reconstructie van 't Hogerhuysstraat wegstrekking Molenpad-Latour (Willem Campagnestraat, Molenpad, Slangenhoutstraat, Hernutterstraat, etc.) en de reconstructie van de brug Van 't Hogerhuysstraat. De bedoeling hiervan is om de verkeersdoorstroming te verbeteren en de ontwateringsproblematiek van de Van 't Hogerhuysstraat op te lossen. Voor dit project is een bedrag van **SRD 100.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Bedrag in SRD
1	Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname		100.000.000
	Totaal		100.000.000

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
0175 Werken en diensten t.b.v. vliegvelden en havens	Onderzoek naar opzet van een nieuwe vliegveld in Paramaribo.	Het gebudgetteerd bedrag zal worden besteed aan de technische opname (toestand) van bestaande vliegvelden en havens in Suriname.	Het gebudgetteerd bedrag zal worden besteed aan een onderzoek voor het opzetten van een nieuw regionaal vliegveld aan de rand van Paramaribo/Wanica incl. toegangswegen voor een vlot verkeersverloop.
0176 Werken en diensten t.b.v. wegen	Onderhouden van het bestaande wegennet in Paramaribo en districten en het treffen van voorzorgsmaatregelen, zodat de goede staat van de bestaande wegen gewaarborgd blijft.	Regulier onderhoud van zowel verharde als onverharde wegen zullen gecontinueerd worden.	In 2023 zal met de beperkte financiële middelen getracht worden om de diverse wegen in Paramaribo en in de districten te onderhouden. Verder zullen de projecten als Landelijk Bestratingsprogramma I, rehabilitatie van Jenny-Henar, rehabilitatie van Pt. Tilakdhariweg worden gecontinueerd. Voorts zullen ook asfaltreparaties aan reeds verharde wegen die een onderhoudsbeurt nodig hebben, verricht worden.
0177 Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers	Onderhouden van de bestaande bruggen en het treffen van voorzorgsmaatregelen, zodat de goede staat van de bestaande bruggen gewaarborgd blijft.	Er zullen herstelwerkzaamheden aan diverse bruggen plaatsgevonden hebben z.a. brug aan de Manderijnstraat, de brug aan de Brokaatweg etc. Tevens is er een contract getekend voor het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie en het maken van voor ontwerpen van de Corantijnbrug.	Starten met de bouwwerkzaamheden van de brug middels een te sluiten PPP contract. Verder zullen diverse bruggen en steigers worden aangepakt. Tevens zal een aanvang gemaakt worden voor een 2 ^e brug over de Surinamerivier middels een PPP.
0139 Werken en diensten t.b.v. sluisen, gemalen en kanalen	Het verbeteren van het functioneren van de lozingspunten in Suriname, waardoor wateroverlast geminimaliseerd wordt.	Structurele herstel van sluisen en gemalen in diverse districten.	Continuering van lopende projecten en verrichten van rehabilitatie werkzaamheden van sluisen en gemalen in diverse districten.
0140 Werken en diensten t.b.v. open en gesloten rioleringen	Het investeren in onderhoud en verbeteringen aan het rioolstelsel ter minimalisatie van wateroverlast op wegen, percelen en in woonhuizen.	Opschonen van lozingen in diverse districten.	Voortzetting van het verhelpen van verzakkingen in gesloten rioolstelsel, waardoor de afwatering van de diverse woonwijken optimaal kan functioneren. Verder zal het onderhoud van lozingen in diverse ressorten en in diverse districten aangepakt worden.
0178 Werken en diensten t.b.v. kust, rivier en natuurbeheer	Gerichte investeringen plegen voor de aanleg van en het onderhouden en treffen van voorzorgsmaatregelen om de kwaliteit van de bestaande kust- en oeverlijnen op een duurzame manier te waarborgen. Het duurzaam tegen gaan van erosie	Het gebudgetteerd bedrag zal worden besteed aan: het aanbrengen van een noodoplossing t.b.v. Noordelijke zijde van de Nickerie Markt, aanleg van kwelders te Weg naar Zee en onderhoud van rivierkerende	Het voortzetten van de aanleg van een duurzame, ecologische oplossing voor de kustbescherming te Weg naar Zee. Tevens vindt voortzetting plaats van de volgende projecten: Taludbekleding Guaranistraat, alsmede het onderhoudsbaggeren

	en afkalvingen aan hoofdinfrastructuur in Suriname.	dammen op diverse locaties langs de Commewijne- en Surinamerivier.	van de Surinamerivier.
0143 Beheer en Onderhoud verkeersvoorzieningen	Een adequaat beheer van verkeersborden en markering, waarbij de kennis van de kwantiteit en kwaliteit van het te beheren areaal de basis vormt van het systematisch beheer.	Het uitvoeren van markeringsprogramma, het leveren en aanbrengen van thermoplastische wegmarkeringen, het uitvoeren van bebordingsprojecten op diverse locaties.	Het uitvoeren van markeringsprogramma, het leveren van wegverf met bijbehoren, het uitvoeren van bebordingsprojecten op diverse locaties.
0411 Mobiliteit en Veiligheid	In hoofdlijnen richten op het weergeven, welke strategie en aanpak uit moet rollen voor een verdere daling van het aantal verkeersongevallen. Op basis hiervan kunnen doelen worden gesteld en de juiste maatregelen worden genomen die hiertoe bijdragen.	Het opstellen van een verkeersveiligheidsplan, inclusief het doen laten uitvoeren van studies en trainingen.	Het uitvoeren van het verkeersveiligheidsplan.
0405 Verkeersmonitoring en digitale techniek	Het beheren van de verkeersdoorstroming en verkeersafwikkeling en de bewerking van de verkregen informatie.	Het gebudgetteerd bedrag zal worden besteed aan o.a. het onderhouden en eventueel vervangen van verkeersregelingsinstallaties.	Het beheer en onderhoud en eventueel vernieuwen van verkeersregelingsinstallaties in diverse districten.
0160 Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten – fase II	Het Upgraden van infrastructuur, rehabilitatie diverse wegen in diverse districten en bouwen van bruggen.	Het gebudgetteerd bedrag zal worden besteed voor continuering van de werkzaamheden.	Het gebudgetteerd bedrag zal worden besteed voor continuering en afronding van de werkzaamheden.
0165 Rehabileren Saramacca Kanaal	Verbeteren van de waterbeheersing in het kanaal, door optimaal gebruik te maken van de aanwezige infrastructuur.	Voortzetting van werkzaamheden.	Voortzetting van de rehabilitatiewerkzaamheden.
3404 Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	Het uitvoeren van werkzaamheden aan de Jules Sedney Haven, de reconstructie van Van 't Hogerhuysstraat wegstrekking Molenpad-Latour (Willem Campagnestraat , Molenpad, Slangenhoutstraat, Hernutterstraat, etc.) en de reconstructie van de brug Van 't Hogerhuysstraat. De bedoeling is om de verkeersdoorstroming te verbeteren en de ontwateringsproblematiek van de Van 't Hogerhuysstraat op te lossen.	Het gebudgetteerd bedrag wordt besteed aan de nodige aanbestedingen en gunningen voor de uitvoering van de projectonderdelen.	In dienstjaar 2023 zal een aanvang gemaakt worden met de fysieke uitvoering van de werkzaamheden.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Titel III: Middelen begroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	293.129	488.116	1.009.975	1.110.973	1.222.070	1.344.277
53	Niet Belastingmiddelen	16.513	1.116	458	504	554	610
53106	Opbrengst gasoline/ diesel Paramaribo	13.897	-	-	-	-	-
53107	Opbrengst gasoline/ diesel Nickerie	114	-	-	-	-	-
53110	Leges	1.632	466	148	163	179	197
53415	Bestekken	85	112	52	57	63	69
53423	Diverse vergoedingen : Diverse niet belasting ontvangsten	522	538	258	284	312	343
53506	Opbrengst containerhuur	263	-	-	-	-	-
54	Leningen	276.616	487.000	1.009.517	1.110.469	1.221.516	1.343.667
54110	Overige ontvangen leningen Buitenland	16.159	126.660	300.000	330.000	363.000	399.300
54199	Overige ontvangen leningen Binnenland	260.457	360.340	709.517	780.469	858.516	944.367

Toelichting op de middelenbegroting

Voor de Ontwerpbegroting 2023 is er op de middelenbegroting een bedrag van **SRD 458.000,-** geraamd voor Niet Belastingmiddelen en een totaalbedrag van **SRD 1.009.517.000,-** aan leningen.

53110 Leges:

Het gaat in deze om ontvangsten van verkoop van roerende goederen z.a. afgeschreven of beschadigde verkeersmeubilair. Voor het dienstjaar 2022 is er een bedrag ad **SRD 148.000,-** geraamd.

53415 Bestekken

Het bedrag welke hier is geraamd is verkregen van de afdelingen die de projecten voorbereiden. De verkoopbedragen van bestekken varieert tussen SRD 25,- en SRD 150,-. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld. Verder zullen mogelijkheden worden bekeken om deelnemers die geen gunning hebben verkregen een deel van de bestekkosten terug te betalen, zodat ze gestimuleerd worden te blijven deelnemen. Bestekkosten voor kleine, middelgrote en grote ondernemers zullen ook worden ontwikkeld. Voor de bestekken is er een bedrag van **SRD 52.000,-** begroot.

53423 Diverse niet belasting ontvangsten:

De diverse niet belasting ontvangsten is geprognostiseerd op **SRD 258.000,-**. Hier onder vallen onder andere:

Ontvangsten afdeling Bruggen en steigers

De afdeling Bruggen en steigers van het Ministerie van Openbare Werken is belast met het verlenen van vergunningen voor het bouwen van bruggen. Voor de vergunningen dient er betaald te worden. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld.

Ontvangsten afdeling Open en gesloten rioleringen

Betreft ontvangsten voor het verstrekken van overloopvergunningen aan derden door de afdeling. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld.

Ontvangsten afdeling Mobiliteit en veiligheid

Betreft de opbrengsten van vergunningen voor bestrating openbare terreinen, parkeerterreinen en commercieel gebruik van bermen. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld. Voor het dienstjaar 2023 is er een bedrag ad. **SRD 192.000,-** geraamd.

54110 - Overige ontvangen lening buitenland

Het bedrag aan leningen ad **SRD 300.000.000,-** dat benodigd zou zijn om de diverse projecten uit te kunnen voeren in het dienstjaar 2023 voor “code 54110 Overige ontvangen leningen buitenland” is een compilatie van buitenlandse leningen en betreft de volgende programma’s:

- Code 0165 “Rehabiliteren Saramacca kanaal”	SRD 200.000.000,-
- Code 3404 “Improving Transport Logistics and Competitiveness	<u>SRD 100.000.000,-</u>
Totaal	SRD 300.000.000,-

54199 – Overige ontvangen leningen binnenland

Het bedrag aan leningen dat benodigd zou zijn om de diverse projecten uit te kunnen voeren in het dienstjaar 2023 voor “code 54199 Overige ontvangen leningen binnenland” is een compilatie van binnenlandse leningen en betreft de volgende programma’s:

- Code 0176 “Werken en diensten t.b.v. Wegen”	SRD 410.767.000,-
- Code 0177 “Werken en diensten t.b.v. Bruggen en Steigers”	SRD 1.000.000,-
- Code 0178 “Werken en diensten t.b.v. Kust, rivier en natuurbeheer”	SRD 93.000.000,-
- Code 0160 “Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten fase II (NIP):	<u>SRD 204.750.000,-</u>
Totaal	SRD 709.517.000,-

DIRECTORAAT OPENBAAR GROEN EN AFVALBEHEER

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>					
Titel I	Operationele uitgaven	114.751	175.226	209.066	209.066	229.973	252.970	263.416
61	<i>Lopende uitgaven</i>	<i>112.840</i>	<i>171.410</i>	<i>204.371</i>	<i>204.371</i>	<i>224.808</i>	<i>247.289</i>	<i>257.166</i>
610	Lonen en Salarissen	100.940	149.500	180.000	180.000	198.000	217.800	219.615
611	Sociale Premies	7.471	11.875	14.331	14.331	15.764	17.341	19.499
612	Gebruik van goederen en diensten	4.422	10.000	10.000	10.000	11.000	12.100	17.969
616	Sociale uitkeringen	7	35	40	40	44	48	83
62	<i>Kapitaal uitgaven</i>	<i>1.911</i>	<i>3.816</i>	<i>4.695</i>	<i>4.695</i>	<i>5.165</i>	<i>5.681</i>	<i>6.250</i>
620	Inventaris	1.119	2.096	1.195	1.195	1.315	1.446	1.591
621	Transport middelen	792	1.720	3.500	3.500	3.850	4.235	4.659

Toelichting op de Operationele Uitgaven

Lopende uitgaven610. Lonen en Salarissen

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	150.300.000
61002	Vakantiegelden	10.823.000
61004	Bonussen en gratificatie	2.324.000
	Toelagen	14.235.000
	Vergoedingen	2.318.000
	Totaal	180.000.000

Lonen en Salarissen

Het geraamd bedrag voor de betaling van Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 180.000.000,-** begroot. Dit bedrag is opgebouwd uit het ambtelijk salaris, vakantiegelden, gratificaties, persoonlijke toelagen, vacatiegelden en vervoerstoelagen.

Per juni 2022 heeft het directoraat Openbaar Groen 1781 ambtenaren in dienst, waarvan 922 personen in vaste dienst, 854 tijdelijke dienst en 5 contractanten. Het directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer is operationeel in stad en districten. Het personeel van het directoraat wordt daarom ook zoveel als mogelijk ingezet in hun directe woonomgeving.

Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer;

Dienstjaren	2023
< = 5	879
6 – 10	94
11 – 15	64
16 -20	134
21 – 25	312
26 – 30	49
31 – 35	195
36 – 40	54
Totaal	1781

Aantal werknemers naar leeftijd van het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer;

Aantal werknemers naar leeftijdsklasse 2023	
Leeftijd	2023
< = 25	93
26 – 30	171
31 – 35	203
36 – 40	222
41 – 45	233
46 – 50	278
51 - 55	298
56 - 60	275
>60	8
Totaal	1781
Gemiddelde leeftijd	44 jaar

Werknemers naar kader van het Directoraat Openbaar Groen; stand per mei 2022

Werknemersbestand naar Kader van het Dir. OGA	
OMSCHRIJVING	CIJFERS
Lager kader	1681
Middenkader	67
Hogerkader	22
Top kader	11
Totaal	1781

Note: Indeling op basis van indeling FISO. Schaal ≤ 6 Lager kader. Schaal 7-8 midden kader. Schaal 9-10 hoger kader. Schaal ≥ 11 Topkader

611: Sociale Premies

De sociale premies hebben betrekking op de werkgeverslasten voor pensioenfondsen en ziekenfondsen. Het totaal begroot bedrag voor de werkgeverslasten pensioenfondsen en ziekenfondsen bedragen in totaal **SRD 14.331.000,-** .

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	7.000.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	7.331.000
	Totaal	14.331.000

612: Gebruik van Goederen en Diensten**Specificatie Gebruik van Goederen en Diensten.**

Code	Gebruik van Goederen en diensten	Bedrag in SRD
	Opleidingen, externe deskundigen, reis en verblijfkosten	
61201	Kosten opleiding binnenland inc. seminars en workshops excl. reis en verblijf kosten	30.000
61208	Binnenlandse Reiskosten	40.000
61209	Binnenlandse Verblijfkosten	20.000
61210	Buitenlandse Reiskosten	25.000
61211	Buitenlandse Verblijfkosten	35.000
	subtotaal	150.000
	Kantoorkosten, automatisering en voorlichting	
61215	Kantoormiddelen	297.170
61216	Copieer	303.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	17.000
61219	Onderhoud Meubilair en inventaris	5.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	22.500
61221	Vergaderkosten	25.000
61222	Verbruiksgoederen	347.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	135.500
61225	Datalijnen	50.000
61226	Advertentie en Bekendmakingen	20.500
61228	Brochure en andere Periodieken	15.000
61230	Overige kantoorkosten	134.500
	subtotaal	1.372.670
	Gebouwen, terreinen en nutsvoorzieningen	
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	468.750
61235	Verbouwingen	500.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	65.000
61238	Telefoon	838.675
61240	Water	257.000
61241	Electriciteit	382.500
	subtotaal	2.511.925

	Algemene kosten	
61247	Schoonmaak	70.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	1.720.500
61249	Kleding en Bewassing	1.099.250
61251	Voeding	580.280
61254	Onderzoekskosten	82.500
61255	Rechterlijkde Vonnissen	25.000
61257	Dienst specifieke exploitatiekosten	7.375
61259	Nationale en Internationale manifestaties wo cultuur en sport	25.000
61260	Onderscheidingen	500.000
61261	Inhuur Externe Juridische Bijstand	100.000
61263	Overige Algemene Kosten	45.500
61283	Huur voertuigen	865.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	845.000
	Subtotaal	5.965.405
	Totaal Gebruik Goederen en Diensten	10.000.000

Het geraamd bedrag voor het jaar 2023 bedraagt **SRD 10.000.000,-**. De raming van de diverse specifieke posten is zoveel als mogelijk aangepast aan de huidige financiële situatie. Deze zullen worden besteed aan het in stand houden van de fysieke werkomstandigheden zoals werkmaterialen, onderhoud en exploitatie van voertuigen, utiliteiten en energie en ook voor het doen van regulier onderhoud, waarvoor voertuigen worden gehuurd. De middelen worden ook benut voor de continuïteit en verbetering van de automatisering en de telefoonkosten. Deze uitgaven voor het gebruik van goederen en diensten zijn gespecificeerd als volgt:

Opleidingen, Externe Deskundigen, reis en verblijfkosten

Uit deze post worden onder andere de kosten voor opleidingen en de reis- en verblijfkosten betaald. Voor het jaar 2023 zijn de kosten ten behoeve van deze post geraamd op **SRD 150.000,-**.

Kantoorkosten, automatisering en voorlichting

Bij deze post gaat het om goederen die nodig zijn om normale administratieve werkzaamheden te verrichten. Voor het jaar 2023 is een totaalbedrag van **SRD 1.372.670,-** hiervoor uitgetrokken.

Gebouwen, Terreinen en Nutsvoorzieningen

Onder deze post valt de huur- en onderhoud van gebouwen en terreinen en de verrekening van de elektriciteitskosten. De water- en telefoonrekeningen worden ook uit deze post vergoed. Voor 2023 is er een bedrag van **SRD 2.511.925,-** hiervoor uitgetrokken.

Algemene Kosten

De algemene kosten bestaan uit onder andere de schoonmaakkosten, de kosten voor abonnementen, evenementen, onderscheidingen, huur van voertuigen en de onderhoudskosten van voertuigen die het directoraat in eigendom heeft. Het totaal bedrag voor de algemene kosten is voor het jaar 2023 gelijk aan **SRD 5.965.405,-**.

616: Sociale Uitkeringen

Onder de Sociale Uitkeringen vallen de lig-, verpleeg-, de poliklinische- en de overige medische kosten. Onder de overige medische kosten vallen de kosten voor tandheelkundige behandeling en oogheelkunde. Tot de poliklinische kosten worden gerekend de kosten van medische keuring ten behoeve van personeel van de vuilophaaldienst. Voor het dienstjaar 2023 is er een bedrag van **SRD 40.000,-** opgenomen.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	5.000
61612	Poliklinische kosten	25.000
61614	Overige medische kosten	10.000
	Totaal	40.000

Kapitaal uitgaven

620: Inventaris

Voor de kapitaaluitgaven voor het dienstjaar 2023 is er een bedrag van **SRD 1.195.000,-** uitgetrokken. Het kantoormeubilair van het directoraat is aan vervanging toe. Ook in de districten zal er een inhaalslag gemaakt moeten worden voor wat het meubilair betreft. Brushcutters en Trimmers zullen worden aangeschaft voor de uitvoering van de reguliere taken van het directoraat in stad en district. Gezien de beschikbare middelen is het minimale opgenomen voor de aanschaf van kantoor inventaris

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	811.000
62004	Computers	25.000
62005	Printers	30.000
62009	Technisch gereedschap	275.000
62010	Overige Inventaris	54.000
	Totaal	1.195.000

621 Transport middelen

In 2023 zal een aanvang worden gemaakt met de aanschaf van 4 dienstvoertuigen (A1 conditie) ten behoeve van veldafdelingen en 5 dumping dienstpick-up's 2 ton (A1 conditie) voor inzet in de districten. Het wagenpark van het Directoraat is tevens sterk verouderd, waarbij een aantal van de voertuigen niet meer bruikbaar zijn voor de dienst. Voor het dienstjaar 2023 is er een bedrag van **SRD 3.500.000,-** geraamd.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62102	Personenvoertuigen	860.000
62104	Dumping pick ups 2ton	2.640.000
	Totaal	3.500.000

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Titel II: Programma's								
kosten soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	8.173	120.042	223.132	209.132	230.045	260.107	328.468
032	Afvalbeheer en verwerking	1.362	98.410	180.000	180.000	198.000	224.857	247.343
3201	Vuilophaal en verwerking	-	97.500	179.500	179.500	197.450	224.252	246.677
3202	Opruimen van illegale vuilstortplaatsen en het ophalen van groot vuil	1.362	910	500	500	550	605	666
033	Mulieu (stads)verfraaiing	6.488	21.632	43.132	29.132	32.045	35.250	81.125
3301	Het maaien van parken en pleinen, alsmede berm en talud van secundaire en tertiaire tressen	6.182	17.500	38.500	25.000	27.500	30.250	75.202
3302	Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening	247	342	342	342	376	414	599
3303	Boomzorg	59	790	790	790	869	956	1.331
3304	Nationale Schoonmaakacties en overige milieuprojecten	-	3.000	3.500	3.000	3.300	3.630	3.993

Toelichting op de programma's

3201 Vuilophaal en verwerking

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu en het op verantwoorde wijze adequaat ophalen en verwerken van diverse soorten vuil zoals huisvuil en zwerfvuil.

Wijze van Financiering:

De financiering van de vuilophaal en verwerking geschiedt uit de staatsbegroting ten laste van het begrotingsartikel 3201.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Om afval op een milieu vriendelijke manier op te halen en te verwerken moet er gekeken worden naar de nieuwe technologieën die zorgdragen voor een duurzaam afvalbeheersysteem. Nieuwe verwerkingsmethoden en technologieën moeten bestudeerd en geïmplementeerd worden. Hierbij kunnen wij denken aan Sanitary Landfill (gecontroleerde vuilstort), het opzetten van een Waste to energy (WtE) plant op de vuilstortplaats Ornamibo en het introduceren van afvalscheiding bij de bron, recycling, gecontroleerde stortplaats, composteren en WtE). Dit zal een behoorlijke verlichting zijn voor de staatsuitgaven. Voor de diverse projecten in het kader van afvalbeheer is een bedrag van **SRD 179.500.000,-** begroot.

3202 Opruimen van illegale vuilstortplaatsen en ophalen van groot vuil

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu in Paramaribo en Wanica middels het opruimen en verwerken van grofvuil en het opruimen van illegale vuilstortplaatsen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3202.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het geïnitieerd beleid m.b.t. het opruimen van de illegale vuilstortplaatsen als mede het ophalen van grootvuil. In 2023 zal het opruimen van grootvuil structureel worden aangepakt middels het uitvoeren van grofvuil ophaalproject in diverse ressorten van Paramaribo. Voor het aanhuren van de dumping trucks met grijpers is er een bedrag van **SRD 500.000,-** geraamd.

3301 Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire en tertiaire trezen

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu in de diverse districten middels het maaien van de bermen en taluds langs diverse primaire – en secundaire wegen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3301.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het geïnitieerd beleid m.b.t. het op regelmatige basis onderhouden van de bermen langs primaire – en secundaire wegen zal worden voortgezet. Het beleid zal ook gericht zijn op het onderhouden van de bermen langs verbindingswegen, vanwege de verhoogde verkeersintensiteit in diverse woongebieden. De begroting is gemaakt op basis van bestaande onderhoudscontracten, waarbij in het geraamd bedrag meegenomen een prijsherziening van 50% gelet op de inflatie ten opzichte van 2021. Voor de financiering van dit programma is er een bedrag van **SRD 25.000.000,-** geraamd.

3302 Stadsverfraaiing en groenvoorziening**Doelstelling:**

Verbetering en verduurzaming van het urbaan milieu en optimalisering van milieu conservering door middel van stadsverfraaiing en groenvoorziening.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3302.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het geïnitieerd beleid van de afgelopen twee jaren, waarbij een inhaalslag wordt gemaakt voor rehabilitatie van diverse parken en pleinen in Paramaribo zal worden gecontinueerd. Tevens zal de focus gericht zijn op de verbetering van de parken, pleinen en plantsoenen in de districten. Voor de aanschaffingen is een bedrag van **SRD 342.000,-** begroot.

3303 Boomzorg**Doelstelling:**

Optimalisering milieu conservering van het aanwezige groen langs de openbare wegen en openbare terreinen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3303.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

In 2022 is reeds een aanvang gemaakt met het snoeien van de bomen langs de wegen in de binnenstad van Paramaribo. Het ligt in de bedoeling dit te continueren in 2023 en uit te breiden naar overige delen van Paramaribo. De aanhuur van de hoogwerker is begroot voor een bedrag van **SRD 790.000,-**

3304 Nationale Schoonmaakacties en overige milieuprojecten**Doelstelling:**

Verhoging van het milieubewustwordingsproces middels de uitvoering van diverse schoonmaakacties en diverse “awareness” programma’s.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3304.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

In 2022 is reeds een aanvang gemaakt met het uitvoeren van een integraal milieuproject de zogenaamd “Krin Foto”actie. In 2023 zal dit project worden gecontinueerd en worden uitgebreid naar de districten Wanica en Para. Voor de uitvoering van diverse milieuprogramma’s is een bedrag van **SRD 3.000.000,-** geraamd.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Titel III: Middelen begroting							
Kosten soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	63	1.432	1.477	1.477	1.477	1.477
53	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	63	1.432	1.477	1.477	1.477	1.477
53100	Verhuur van landsgebouwen en toebehoren	7	9	9	9	9	9
53166	Opbrengst containerverhuur		1.152	1.248	1.248	1.248	1.248
53153	Diverse vergoedingen	41	249	200	200	200	200
53203	Diverse boetes en transacties	15	22	20	20	20	20

Toelichting op de middelenbegroting**53100 Verhuur van landsgebouwen en toebehoren**

De inning uit artikel 53100 verhuur van landsgebouwen en toebehoren is begroot op **SRD 9.000,-** voor het jaar 2023. De heffingen zijn voor het jaar 2023 niet aangepast. De kosten voor huur Kantine, voetbalveld en toilettengroep Coen Ooft plein van het directoraat Openbaar Groen en afvalbeheer worden door de directie vastgesteld.

53166 Opbrengst containerverhuur

De inningen voor artikel 53166 opbrengst containerverhuur zullen in het jaar 2023 toenemen. De stijging heeft te maken met de verhoging van de tarieven en de aantallen te verhuren containers. De tarieven voor containerverhuur worden middels een staatsbesluit vastgesteld. De inning voor opbrengst containerverhuur is begroot op **SRD 1.248.000,-**.

53153 Diverse vergoedingen

De inningen voor artikel 53153 diverse vergoedingen zullen in 2023 voor een deel afnemen vanwege het feit dat mahonyhout niet meer wordt verkocht. Het hout wordt voor door de dienst zelf gebruikt. De inning voor diverse vergoedingen is geraamd voor **SRD 200.000,-**.

53203 Diverse boetes en transacties

De inningen voor artikel 53203 boetes en transacties zullen in 2023 eveneens afnemen vanwege het feit dat het wegslepen en verkoop van autowrakken niet meer door de dienst zal plaatsvinden. Dit is een aangelegenheid van het KPS en de Districtscommissariaat. De inning voor diverse boetes en transacties is begroot op **SRD 20.000,-**.

	Bedrag in SRD
Niet Belastingmiddelen	
Verhuur van landsgebouwen en toebehoren	
Verhuur van de kantine en het voetbalveld	9.000
Opbrengst containerverhuur	
Opbrengst containerverhuur / lediging	1.248.000
Diverse vergoedingen	
Afdeling Groenvoorziening Parken en Pleinen	
Verkoop van Mahony hout	10.000
Verhuur van verkoop van plantjes	2.000
Afdeling Terrein-, Straat- en Bermonderhoud	
Onderhoud (maaien) van terreinen	20.000
Het ophalen van grof vuil	10.000
Opruimen van cadavers	3.000
Afdeling Milieu Politie	
Wegslepen en/of verkopen van autowrakken	5.000
Vuilophaal en afvalverwerking	
Diverse opbrengsten	150.000
Boeten Straffen en verbeurdverklaringen	
Diverse boetes en transacties	20.000
Totaal Niet Belastingmiddelen	1.477.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING	1.477.000

DIRECTORAAT ONDERZOEK EN DIENSTVERLENING

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kosten-soort	Omschrijving	Realisatie	Begroting	Begroting 2023		Raming	Raming	Raming
		2021	2022	Verplichtingen	Uitgaven	2024	2025	2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	-	74.571	181.461	181.461	199.607	219.568	241.525
61	Lopende uitgaven	-	66.921	135.311	135.311	148.842	163.726	180.099
610	Lonen en Salarissen		35775	64.500	64.500	70.950	78.045	85.850
611	Sociale Premies		3465	5.796	5.796	6.376	7.013	7.714
612	Gebruik van goederen en diensten		27651	65.000	65.000	71.500	78.650	86.515
616	Sociale uitkeringen		30	15	15	17	18	20
62	Kapitaal uitgaven	-	7.650	46.150	46.150	50.765	55.842	61.426
620	Inventaris		3550	2.150	2.150	2.365	2.602	2.862
621	Transport middelen		4100	44.000	44.000	48.400	53.240	58.564

Toelichting op de Operationele uitgaven

Lopende uitgaven

In onderstaande tabellen wordt de personeelsdata per 31 juli 2022, met betrekking tot aantal werknemers, dienstjaar en verdeling weergegeven. Het gemiddelde aantal dienstjaren per werknemer is 15 jaar.

Aantal werknemers naar dienstjaar.

Dienstjaar	Aantal 2022	Aantal 2023
<=5	64	229
6-10	65	65
11-15	68	68
16-20	76	76
21-25	9	9
26-30	9	9
31-35	51	51
36-40	14	14
Totaal actief	356	521
Totaal inactief	0	0
Generaal totaal	356	521

Aantal werknemers naar leeftijdsklasse. De gemiddelde leeftijd per werknemer per jaar.

Leeftijdsklasse	Aantal 2022	Aantal 2023
<=25	7	50
26-30	26	65
31-35	49	86
36-40	54	100
41-45	42	42
46-50	41	41
51-55	58	58
56-60	79	79
Totaal actief	356	521
Totaal inactief	0	0
Generaal totaal	356	521

Werknemers naar kader van het Directoraat Onderzoek en Dienstverlening. Stand per juli 2022

Kader	Aantal 2022	Aantal 2023
Lager	254	275
Midden	84	213
Hoger	15	30
Top	3	3
Overig	0	0
Inactief	0	0
Totaal	356	521

610 Lonen en Salarissen

De Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2023 zijn voor **SRD 64.500.000**, - geraamd.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	56.841.300
61002	Vakantietoelage	3.450.100
61003	Overwerk	2.286.000
61004	Bonussen en Gratificaties	249.000
61006	Vacatiegelden	500
61013	Functionele toelagen	158.700
61014	Persoonlijke toelagen	250.400
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	524.500
61017	Waarnemingstoelage	116.100
61018	Inconvenienten	151.700
61020	Telefoonvergoeding	40.800
61021	Representatievergoeding	315.300
61023	Vervoersvergoeding	115.600
	Totaal	64.500.000

611 Sociale Premies

Het begroot bedrag voor Werkgeverslasten Pensioenfonds en Werkgeverslasten Ziekenfonds bedraagt **SRD 5.796.000,-**.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	2.809.500
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	2.986.500
	Totaal	5.796.000

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Voor gebruik van goederen en diensten is het begroot bedrag **SRD 65.000.000,-**. Dit bedrag is uitgetrokken voor het aankopen van goederen en diensten gericht om het ambtelijk apparaat draaiende te houden.

Voor 61284 is een bedrag van SRD 46.115.000,- opgenomen voor het onderhouden, repareren en de aankoop van brandstof voor alle dienstvoertuigen en zwaar materieel voor het gehele Ministerie en overige Ministeries met uitzondering van Ministerie van Justitie en Politie en Defensie.

Specificatie Goederen en Diensten

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleiding Binnenland (excl. reis- en verblijfkosten)	300.000
61203	Contractanten	5.000.000
61204	Tijdelijk personeel	3.000.000
61205	Deskundigen Binnenland	200.000
61206	Deskundigen Buitenland	150.000
61208	Binnenlandse reiskosten	189.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	300.000
61210	Buitenlandse reiskosten	229.000
61213	Overige Externen	50.000
61215	Kantoomiddelen	200.000
61216	Kopieer	2.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	5.000
61220	Onderhoud kantoomiddelen	5.000
61221	Vergaderkosten	100.000
61222	Verbruiks goederen (cartridge en diskettes)	200.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	350.000
61238	Telefoon uitgaven	1.000.000
61246	Verzekeringen	4.000.000
61247	Schoonmaak	250.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	250.000
61249	Kleding en Bewassing	250.000
61250	Bewaking	500.000
61251	Voeding	5.000
61252	Contributie WMO	650.000
61257	Dienst specifieke exploitatiekosten	150.000
61260	Onderscheiding en e.a. feestelijke bijeenkomsten	500.000
61263	Overige Algemene Kosten	1.000.000
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	46.115.000
	Totaal	65.000.000

616 Sociale Uitkeringen

Voor de Sociale Uitkeringen is een bedrag van **SRD 15.000,-** uitgetrokken.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	7.500
61612	Poliklinische kosten	7.500
	Totaal	15.000

Kapitaal uitgaven**620 Inventaris**

Voor het aanschaffen van inventaris zoals bureau's, bureaustoelen, filekasten, computers, printers en airco's, etc. is een bedrag van **SRD 2.150.000,-** begroot. Ook voor de afdelingen Voorlichting, Interne Controle, ICT, BIU en MPU zullen de aanschaffingen gedaan worden.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	1.000.000
62004	Computers	800.000
62005	Printers	250.000
62010	Overige inventaris	100.000
	Totaal	2.150.000

621 Transportmiddelen

Voor het aanschaffen van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 44.000.000,-** begroot. Met het begroot bedrag van SRD 41.400.000,- voor zwaar materieel en zware voertuigen zullen graders en tractoren aangeschaft worden voor het Ministerie van Openbare Werken om werken in eigen beheer uit te voeren.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Kapitaal Investerings	Bedrag in SRD
62101	Zwaar materieel en zware voertuigen	41.400.000
62102	Auto's	500.000
62104	Pick up's	2.000.000
62108	Vaartuigen	100.000
	Totaal	44.000.000

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's		1.000	7.700	7.700	8.470	9.317	10.249
	02 Institutionele versterking		-	800	800	880	968	1.065
	Verbetering dienstverlening Materieel,							
	0296 Transport en Logistiek		-	800	800	880	968	1.065
	06 Informatie & Communicatie		-	1.300	1.300	1.430	1.573	1.730
	0623 Upgrading Nutsvoorzieningen		-	1.300	1.300	1.430	1.573	1.730
	07 Onderzoek & Ontwikkeling		1.000	5.600	5.600	6.160	6.776	7.454
	0740 Upgrading Grondmechanisch Lab		500	3.300	3.300	3.630	3.993	4.392
	Verbetering dienstverlening							
	0741 Waterloopkundige afdeling		250	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
	Verbetering dienstverlening							
	0742 Meteorologische dienst		250	800	800	880	968	1.065
	0780 Upgrading ESIA & QHSE			500	500	550	605	666

De hierboven opgenomen bedragen hebben betrekking op het herstelplan, de beleidsgebieden, bestuurlijke en juridische ontwikkeling, economische ontwikkeling, sociaal maatschappelijk welzijn, ruimtelijke ordening, milieu en infrastructuur.

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de programma's met vermelding van de financierings- modaliteit:

Code	Programma's	Begroting (in SRD)	Overheidsbijdrage (in SRD)	(Lening in SRD)	
				Lopende lening	Nog te sluiten lening
0296	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	800.000	800.000	-	-
0623	Upgrading Nutsvoorzieningen	1.300.000	1.300.000	-	-
0740	Upgrading Grondmechanisch Laboratorium	3.300.000	3.300.000	-	-
0741	Verbetering dienstverlening Waterloopkundige afdeling	1.000.000	1.000.000	-	-
0742	Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	800.000	800.000	-	-
0780	Upgrading ESIA & QHSE	500.000	500.000	-	-
	Totaal	7.700.000	7.700.000	-	-

0296 – Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek

Nr.	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	District	Bedrag in SRD
1	Het centraliseren van het wagenpark van het Ministerie van Openbare Werken	Paramaribo	200.000
2	Het moderniseren van de Garage	Paramaribo	300.000
3	Het efficiënter maken van de wasplaats	Paramaribo	100.000
4	Verder ontwikkelen van de automatisering van de brandstofpomp en voertuigen bestand inclusief vervangen en/ of uitbreiden van de pompen	Paramaribo	200.000
	Totaal		800.000

Doelstelling: De afdeling Materieel, Transport en Logistiek is een dienstverlenende afdeling en heeft als taak het onderhouden, repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen.

Het heeft ook een coördinerende rol bij de aanschaf van dienstvoertuigen/ zwaar materieel. De afdeling stelt zich ten doel het registreren en onderhouden van overheidsvoertuigen.

Wijze van financiering: De financiering voor de verbetering van de dienstverlening van de afdeling Materieel, Transport en Logistiek zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 0296 voor een bedrag van **SRD 800.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

Het centraliseren van het wagenpark van Openbare Werken, het efficiënter maken van de wasplaats, het moderniseren van de garage, verder ontwikkelen van de automatisering van de brandstofpomp en voertuigen bestand inclusief het vervangen en/ of uitbreiden van de pompen en bijscholing van technisch personeel.

0623 – Upgrading nutsvoorzieningen

Nr.	Upgrading nutsvoorzieningen	District	Bedrag in SRD
1	Upgrading telefooncentrale van het Ministerie van Openbare Werken	Paramaribo	1.190.000
2	Automatisering en digitalisering van de vergunningsaanvragen met betrekking tot nutsvoorzieningen	Paramaribo	100.000
3	Het aanmaken van een zoomaccount voor het Ministerie van Openbare Werken	Paramaribo	10.000
	Totaal		1.300.000

Doelstelling: De afdeling Nutsvoorzieningen zal in samenwerking met de nutsbedrijven toezicht houden bij het aanleggen en onderhouden van waterleidingen, gasleidingen en elektriciteitskabels. Het zal geschieden middels het verstrekken van vergunningen aan de nutsbedrijven.

Wijze van financiering: De financiering voor het upgraden van de afdeling nutsvoorzieningen zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 0623 voor een bedrag van **SRD 1.300.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De volgende intensivering voor 2023 zijn begroot:

- Het upgraden van de telefooncentrale van het Ministerie van Openbare Werken.
- Automatisering en digitalisering van de vergunningsaanvragen met betrekking tot nutsvoorzieningen.
- Het aanmaken van een zoomaccount voor het Ministerie van Openbare Werken.

0740 - Upgrading Grondmechanisch Lab

Nr.	Upgrading Grondmechanisch Lab	District	Bedrag in SRD
1	Aankoop van een sondeerapparaat	Paramaribo	3.300.000
	Totaal		3.300.000

Doelstelling: De afdeling Grondmechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium draagt zorg voor de geschiktheids- en kwaliteitskeuring van verschillende grondsoorten, bouwmaterialen en asfalt voor gebruik bij diverse civieltechnische als bouwkundige projecten in Suriname. Deze keuringen geschieden volgens de geldende internationale normen zoals ASTM, NEN en ASHTOO.

Wijze van financiering: De financiering van het upgraden van het Grondmechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0740 voor een bedrag van **SRD 3.300.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

- Aankoop van een sondeerapparaat.

0741 – Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling

Nr.	Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling	District	Bedrag in SRD
1	Upgrading, modernisering meetstations (Basismmeetnet en Logistiek)	Paramaribo	300.000
2	Het opzetten van een waterkwaliteits Lab	Paramaribo	300.000
3	Het opzetten van automatische meetstations in diverse districten landelijk	Diverse districten	400.000
	Totaal		1.000.000

Doelstelling: De Waterloopkundige afdeling heeft als doel het bevorderen, optimaal benutten, beheren, beheersen (flood-control) en beschermen van de Surinaamse wateren.

Volgens de wereld waterraad is Suriname op de zesde plaats gerangschikt op de lijst van landen met het grootste zoetwater voorkomens.

Desondanks zijn er perioden van watertekorten binnen o.a. de rijstsector en de energiesector (waterkracht).

Dit komt o.a. doordat waterbeheer in Suriname nog onvoldoende is ontwikkeld. Gezien het belang van water en de plaats van Suriname op het gebied van zoetwater voorkomens, internationaal bekeken, is het gewenst dat onze wateren duurzaam worden benut. Hiervoor is adequate waterbeheer, upgrading en modernisering noodzakelijk en zal de dienst hierbij een wezenlijke bijdrage leveren.

Wijze van financiering: De financiering van het verbeteren van de dienstverlening van de Waterloopkundige afdeling zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0741 voor een bedrag van **SRD 1.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De volgende intensiveringen op code 0741 zijn begroot:

- Het upgraden, moderniseren van meetstations een bedrag van SRD 300.000,-.
- Het opzetten van een waterkwaliteit lab een bedrag van SRD 300.000,-.
- Het opzetten van automatische meetstations in diverse districten landelijk een bedrag van SRD 400.000,-.

0742 – Verbetering dienstverlening Meteorologische Dienst

Nr.	Verbetering van de dienstverlening Meteorologische Dienst	District	Bedrag in SRD
1	Aanschaf van radar onderdelen ter opstarting van de radar	Para	250.000
2	Het onderhouden van de radar	Para	75.000
3	Hercertificering ISO 9001-2015 Nationaal Meteorologisch Centrum	Paramaribo	125.000
4	Certificering van Meteorologische Dienst Suriname	Paramaribo	100.000
5	Het opzetten van automatische meetstations in diverse districten landelijk	Diverse districten	200.000
6	Het onderhoud van de bestaande en nieuwe instrumentarium	Paramaribo	50.000
	Totaal		800.000

Doelstelling: De Meteorologische Dienst Suriname draagt zorg voor het verschaffen van vakkundige weer- en klimaatinformatie aan derden. De dienst levert producten en diensten welke bijdragen aan onder ander, de veiligheid, het milieu en de economie. Het is tevens een datacentrum voor Meteorologie en Klimatologie ter ondersteuning van verschillende overheidsorganisaties, Ngo's, Adviesbureaus, onderzoekers en belanghebbenden.

Wijze van financiering: De financiering voor het verbeteren van de dienstverlening Meteorologische Dienst zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0742 voor een bedrag van **SRD 800.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Voor deze intensiveringen zijn middelen begroot op code 0742 voor een bedrag van SRD 800.000, - voor het verbeteren van de dienstverlening Meteorologische Dienst.

0780 – Upgrading ESIA en QHSE

Nr.	Upgrading ESIA en QHSE	District	Bedrag in SRD
1	Implementatie en handhaving van het ESIA en QHSE beleid	Diverse districten	25.000
2	Het ontwikkelen en verbeteren van de veiligheidscultuur	Diverse districten	30.000
3	Het opzetten van een QHSE (Quality, Health, Safety and Environment) / KAM (kwaliteit, arbo en milieu) systeem	Paramaribo	50.000
4	Het verrichten van interne audits (onderzoek naar eigen processen en de monitoring van de kwaliteit om na te gaan als het Ministerie goed functioneert) en het opstellen van QHSE rapporten en QHSE-data (digitaal)	Diverse districten	25.000
5	Identificeren, analyseren en management van incidenten/calamiteiten en het uitvoeren van riskassessments	Diverse districten	25.000
6	Het vaststellen van ESIA normen/ richtlijnen die het Ministerie zal handhaven	Paramaribo	10.000
7	Het verzorgen van QHSE trainingen	Diverse districten	10.000
8	Het aanschaffen van PPE's en overige veiligheidsmiddelen	Diverse districten	275.000
9	Het aanschaffen en installeren van haspels t.b.v. hoofdgebouw OW	Paramaribo	50.000
	Totaal		500.000

Doelstelling: De afdeling ESIA en QHSE stelt zich ten doel om een ongeval vrije Ministerie te zijn, waarbij het belangrijk is om bewust te zijn van de levens kritische activiteiten en om veiligheidsrisico's zoveel te mogelijk te elimineren of te verminderen.

Wijze van financiering: De financiering voor het upgraden van de afdeling ESIA en QSHE zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 0780 voor een bedrag van **SRD 500.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

Ontwikkelen, implementatie en handhaving van het ESIA en QHSE beleid.

- Het ontwikkelen en verbeteren van de veiligheidscultuur.
- Het opstellen van ESIA en QHSE- aspecten en coördinatie van de activiteiten.
- Identificeren en analyseren van incidenten/ calamiteiten en het uitvoeren van riskassessments.
- Het verrichten van interne audits.
- Het opstellen van ESIA en QHSE rapporten en het beheren van ESIA en QHSE data.
- Het verzorgen van QHSE trainingen.
- Het verrichten van wetenschappelijke onderzoeken ten behoeve van projecten die nadelige gevolgen hebben op het milieu (ESIA).

In het navolgende zullen de beleidsdoelen per beleidsgebied welke het directoraat nastreeft in het kort worden toegelicht.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
0296 Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	De afdeling Materieel, Transport en Logistiek is een dienstverlenende afdeling en heeft als taak het onderhouden/ repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen.		Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het centraliseren van het wagenpark, het moderniseren van de garage, het efficiënter maken van de wasplaats en het moderniseren van de brandstofpompen.
0623 Upgrading nutsvoorzieningen	De afdeling Nutsvoorzieningen zal in samenwerking met de nutsbedrijven toezicht houden bij het aanleggen en onderhouden van waterleidingen, gasleidingen en elektriciteitskabels.		Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het upgraden van de telefooncentrale van het Ministerie van Openbare Werken.
0740 Upgrading Grond mechanisch Lab	Het plegen van nieuwe investeringen, zodat de dienstverlening wordt verbeterd.	Het geraamd bedrag zal aangewend worden voor kalibratie van laboratorium apparaten.	Het geraamd bedrag zal aangewend worden voor het aanschaffen van een sondeerapparaat.
0741 Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling	Het plegen van nieuwe investeringen, zodat de dienstverlening wordt verbeterd.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het upgraden en moderniseren van de meetstations in de diverse districten.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het upgraden en moderniseren van de meetstations in de diverse districten en het onderhouden van laboratorium apparatuur.
0742 Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	Het plegen van nieuwe investeringen, zodat de dienstverlening wordt verbeterd en de verstrekte weersinformatie effectief, efficiënt, tijdig en juist is.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de rehabilitatie van de meetstations in de diverse districten	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de rehabilitatie van de meetstations in de diverse districten en het onderhouden van laboratorium apparatuur.
0780 Upgrading ESIA en QHSE	De afdeling ESIA en QHSE stelt zich ten doel om een ongeval vrije ministerie te zijn.		Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het implementeren en handhaving van het ESIA en QHSE beleid op het Ministerie.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Titel III: Middelenbegroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Code	Ontvangsten	-	2.410	19.338	21.272	23.399	25.738
53	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	-	2.410	19.338	21.272	23.399	25.738
53106	Opbrengsten gasoline diesel Paramaribo	-	-	14.533	15.986	17.585	19.343
53107	Opbrengsten gasoline diesel Nickerie	-	-	2.400	2.640	2.904	3.194
53110	Leges	-	2.200	2.200	2.420	2.662	2.928
53415	Bestekken	-	5	5	6	6	7
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	-	205	200	220	242	266

Voor het dienstjaar 2023 is de middelenbegroting geraamd op een totaalbedrag van **SRD 19.338.000,-** aan Niet Belastingmiddelen.

53106 Opbrengsten gasoline/ diesel Paramaribo

Voor het dienstjaar 2023 zijn de opbrengsten uit gasoline/ diesel Paramaribo begroot **SRD 14.533.000,-**.

53107 Opbrengsten gasoline/ diesel Nickerie

Voor het dienstjaar 2023 zijn de opbrengsten uit gasoline/ diesel Paramaribo begroot **SRD 2.400.000,-**.

53110 Leges

De afgekeurde dienstvoertuigen en/ of zwaar materieel worden ten laste van dit artikel verkocht. De verkoop van karkassen geschiedt middels een openbare aanbesteding.

Voor de Leges is er een bedrag van **SRD 2.200.000,-** geraamd.

53415 Bestekken

Op deze post worden opgebracht "de opbrengsten van bestekken" aan de hand van het voorbereiden van projecten door de diverse afdelingen. Het bedrag voor de verkoop van de bestekken varieert tussen SRD 50, - en SRD 350, -. Voor de Bestekken is er een bedrag van **SRD 5.000,-** geraamd.

53423 Diverse niet belasting ontvangsten

Voor het dienstjaar 2023 is er voor de diverse niet belasting ontvangsten een bedrag van **SRD 200.000,-** geraamd.

Ontvangsten van de Meteorologische Dienst

De Meteorologische Dienst verstrekt informatie aan derden betreffende weersberichten tegen betaling. Tarieven worden vastgesteld afhankelijk van verstrekte informatie. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld.

Ontvangsten afdeling Waterloopkundige Afdeling

Betreft ontvangsten voor het verstrekken van gegevens zoals de waterstanden, de afvoeren/stroomsnelheden van het water, de waterkwaliteitsgegevens, de kwaliteit van het water en diverse rapportages. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld.

Ontvangsten afdeling Grond mechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium

De schatting is gebaseerd op de aangepaste tarieven voor diverse testen en verschillende projecten van het ministerie van Openbare Werken die gepland zijn voor het jaar en ook de externe opdrachten die binnen zullen komen. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld. De mogelijkheden zullen worden bekeken om dit laboratorium tot een parastatale instelling of nv om te zetten.

Opbrengsten van Materiaal, Transport en Logistiek

Door de afdeling worden diverse overheidsvoertuigen gerepareerd en/ of voorzien van een servicebeurt. Ten laste van dit artikel vindt er verrekening plaats middels het opmaken van verrekening mandaten. Ook worden er dienstvoertuigen en zwaar materieel gewassen.

Afdeling 15. Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

De begroting voor het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme wordt vastgesteld, als volgt:

Volgens het Presidentieel besluit van 16 juli 2020 no 14/2020, houdende aanpassing instelling departementen van algemeen bestuur ("Besluit Taakomschrijving Departementen 1991" (S.B. 1991 no. 58, geldende tekst S.B. 2017 no. 22 zoals laatstelijk gewijzigd S.B. 2020 no 141) is het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme belast met de zorg voor:

Het transportwezen, waaronder het water-, lucht-, en wegtransport, alsmede het openbaar vervoer en het toezicht daarop;

De faciliteiten ten behoeve van het water- en luchtverkeer, in het bijzonder met betrekking tot een veilige en efficiënte afhandeling van personen en goederen, het loodswezen, alsmede het beheer van alle havens;

De afgifte van lucht- en zeebrieven;

De communicatie;

Het toerisme.

DIRECTORAAT TOERISME

De begroting van het directoraat Toerisme voor het dienstjaar 2023 behelst een waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De begroting is opgemaakt rekening houdende met het begrotingstekort, de economische groei, inflatie en de wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het directoraat afgeleid van het Crisis- en Herstelplan (CHP) 2020-2022 enerzijds en het Ontwikkelingsplan OP 2022 - 2026 anderzijds die richting geven aan duurzame ontwikkeling op zowel langer als korter termijn.

Beleidsgebied/doel

Voor ons land is de toerisme sector een belangrijk economisch potentieel. Het levert een aanzienlijke bijdrage aan het BNP. Deze sector is katalysator voor werkgelegenheid en ondernemerschap. Verwacht wordt dat de ontwikkelingen in de olie en gasindustrie van invloed zal zijn op de toerisme sector in Suriname.

Suriname behoort tot een van de weinige landen met veel primair bos, een rijke bio- en culturele diversiteit. Natuur- en cultuurtoerisme zijn daarom producten die de positie van Suriname op de regionale en internationale toeristenmarkt versterken.

DIRECTORAAT TOERISME

TITEL 1: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>					
Titel I	Operationele uitgaven	4.355	6.597	21.098	10.201	12.643	15.298	18.546
61	Lopende uitgaven	4.269	5.001	13.432	8.605	10.843	13.278	16.296
610	Lonen en Salarissen	3.657	4.257	7.476	7.476	8.791	10.989	13.736
611	Sociale Premies	271	352	822	822	544	680	850
612	Gebruik van goederen en diensten	341	385	5.100	300	1.500	1.600	1.700
616	Sociale uitkeringen	-	7	34	7	8	9	10
62	Kapitaal uitgaven	86	1.596	7.666	1.596	1.800	2.020	2.250
620	Inventaris	86	96	466	96	100	120	150
621	Transport middelen	-	1.500	7.200	1.500	1.700	1.900	2.100

Het directoraat heeft een personeelsbestand dat per 01 januari 2023 de volgende bezetting vertoond over de diverse afdelingen:

Aantal personeelsleden per afdeling opgesplitst naar geslacht per 1 januari 2023.

TOTAAL PERSONEELSBESTAND NAAR MANNEN EN VROUWEN DIRECTORAAT TOERISME (OPGESPLITST)			
AFDELINGEN	AANTAL VROUWEN	AANTAL MANNEN	TOTAAL
Departementsleiding.	29	9	38
Toerisme diensten & training	0	-	-
Promotie en Events Support	0	-	-
Totaal	29	9	38

Toelichting op de Operationele uitgaven

Lopende uitgaven

610. Lonen en Salarissen

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	4.495.500
61002	Vakantiegelden	2.522.500
61003	Overwerk	20.000
61004	Bonussen en Gratificatie	50.000
61005	Overige salaris	2.000
61006	Vacatiegelden	5.000
61013	Functionele toelagen	45.000
61014	Persoonlijke toelagen	30.000
61015	Lesuren vergoeding	15.000
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	76.000
61017	Waarnemingstoelage	9.000
61018	Inconveniënten	4.000
61020	Telefoonvergoeding	26.000
61021	Representatievergoeding	140.000
61025	Tijdelijk personeel	36.000
	Totaal	7.476.000

Het totaalbedrag voor Lonen en Salarissen is begroot op **SRD 7.476.000,-** .

611 Sociale Premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor 2023 geraamd op **SRD 822.000,-** Onder code 611 Sociale Premies worden ondergebracht de betaling van SZF- en pensioenpremie, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van SRD 457.000,- om SRD 365.000,-.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslaten pensioenfonds	457.000
61102	Werkgeverslaten ziekenfonds	365.000
	Totaal	822.000

Het totaalbedrag voor Sociale Premies is begroot op **SRD 822.000, -**.

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2023 ten laste van de post “Gebruik van goederen en diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 300.000, -**.

De gedetailleerde specificatie per kostensoort is in onderstaande tabel weergegeven.

Specificatie Gebruik van Goederen en Diensten

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleidingen binnenland incl. Seminars en workshops excl. Reis en verblijf kosten	10.000
61202	Kosten opleidingen buitenland incl. Seminars en workshops excl. Reis en verblijf kosten	10.000
61204	Tijdelijk personeel	5.000
61205	Deskundigen binnenland	1.000
61208	Binnenlandse reiskosten	7.500
61209	Binnenlandse verblijfkosten	7.500
61210	Buitenlandse reiskosten	10.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	10.000
61213	Overige externen	2.000
61214	Overige reis-en verblijfskosten	2.000
61215	Kantoormiddelen	7.000
61216	Kopieer	5.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	5.000
61218	Bodediensten	1.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	5.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	5.000
61221	Vergaderkosten	2.000
61222	Verbruiksgoederen	6.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	4.000
61224	Licenties en programma kosten	4.000
61225	Datalinen	5.000
61226	Advertentie en bekendmaking	6.000
61227	Radio en tv programma's	2.000
61231	Overige kosten automatisering	2.000
61233	Huur gebouwen en terreinen	7.000
61235	Verbouwingen	10.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	2.000

61238	Telefoon	8.000
61240	Water	8.000
61241	Elektriciteit	10.000
61242	Overige kantoor gebouwen en terreinen	10.000
61244	Representatie	1.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	5.000
61246	Verzekeringen	4.000
61247	Schoonmaak	5.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	5.000
61249	Kleding en bewassing	10.000
61250	Bewaking	10.000
61251	Voeding	5.000
61253	Vrachtkosten en porto	10.000
61254	Onderzoekskosten	1.000
61255	Rechterlijke vonnissen	5.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	5.000
61260	Onderscheidingen	5.000
61263	Overige algemenekosten	8.000
61279	Medicijnen	10.000
61280	Hulpmiddelen	1.000
61230	Overige kantoor kosten	1.000
61283	Huur van voertuigen	10.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	10.000
61285	Huur en onderhoud van zwaarmaterieel	10.000
	Totaal	300.000

Het totaalbedrag voor Gebruik van Goederen is begroot op **SRD 300.000,-** .

616 Sociale Uitkeringen

In het dienstjaar 2022 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 7.000,-** opgenomen.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61613	Preventie Medische Voorzieningen	2.000
61612	Poliklinische kosten	4.000
61614	Overige medische kosten	1.000
	Totaal	7.000

Kapitaaluitgaven

620 Inventaris

Onder de kapitaaluitgaven worden opgevoerd de kosten voor inventaris en aanschaffingen. Voor het jaar 2023 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van **SRD 96.000,-** opgenomen. Dit bedrag zal, gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting. Met name aanschaf van diverse kantoormeubilair ter vervanging van het reeds afgeschreven en onbruikbaar meubilair. Daarnaast zullen middelen aangewend worden voor de vervanging van computers en printers voor diverse afdelingen.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	15.000
62003	Communicatie	9.000
62004	Computers	24.000
62005	Printers	5.000
62006	Netwerken	6.000
62009	Technisch gereedschap	9.000
62010	Overige inventaris	8.000
62011	Overige automatisering	10.000
62012	Overige gereedschappen	10.000
	Totaal	96.000

621 Transportmiddelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 1.500.000,-** begroot. Het wagenpark van het Directoraat is in de afgelopen jaren sterk verouderd geraakt met toenemende onderhoudskosten als gevolg. Het aantal afgeschreven voertuigen c.q. in "niet rijdende staat" is toegenomen mede door het slecht onderhoud. Om dit probleem te verhelpen is wederom voor dit begrotingsjaar een budget gereserveerd. De aan te schaffen transportmiddelen zijn nodig voor het verrichten van diverse werkzaamheden.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62101	Auto's	600.000
62104	pick-ups	700.000
62110	overige transportmiddel	200.000
	Totaal	1.500.000

De totale raming van de **operationele uitgaven** voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 10.201.000,-**.

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	2.549	8.783	239.683	33.003	57.075	68.875	80.730
	06 Informatie en Communicatie	-	1.000	7.700	1.000	2.000	2.200	2.500
	0616 Toerisme Awareness	-	1.000	7.700	1.000	2.000	2.200	2.500
	09 Subsidie, Bijdragen en Voorzieningen	527	1.203	6.303	1.203	1.500	1.700	1.900
	Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training							
	0962 Centre (SHTTC)	527	1.203	6.303	1.203	1.500	1.700	1.900
	13 Wetgeving en Standaarden	-	-	17.900	2.000	5.100	5.300	5.500
	1315 Suriname Toerisme Autoriteit (STA)			17.900	2.000	5.100	5.300	5.500
	17 Noodreserve	250	25	-	-	-	-	-
	1716 COVID-19 Toerisme	250	25	-	-	-	-	-
	38 Ontwikkeling Toerisme Sector	1.772	6.555	207.780	28.800	48.475	59.675	70.830
	3802 Marketing en Branding	1.026	5.200	9.050	5.200	1.200	1.300	1.350
	3803 Stimulering lokaal Toerisme	655	655	2.950	700	700	750	800
	3804 Toerisme diensten	-	150	900	150	200	250	300
	3805 Toerisme evenementen	48	300	1.005	500	150	175	180
	3806 Toerisme training en capaciteitsversterking	43	250	17.875	2.250	5.225	5.200	5.200
	3808 Toeristinformation en visitor centrum (ala wakapasi)			176.000	20.000	41.000	52.000	63.000

Toelichting op de Programma's

0616 Toerisme Awareness

Awareness

Landelijk zullen er in elk district natuur milieueducatieprogramma's en toerisme awareness programma's opgestart worden in samenwerking met de districtscommissarissen en het ministerie van onderwijs.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 1.000.000, - begroot.

0962 Stichting Suriname Hospitality and tourism Centre (SHTTC)

De toerisme sector is een arbeidsintensieve sector waarbij veel goed opgeleide/ getrainde/ competente werkers nodig zijn om het toeristisch product op een hoger niveau te tillen.

De stichting heeft als doel, trainingen en opleidingen te verzorgen (in de stad en het binnenland) voor de werkende klasse en voor degenen die een carrière willen opbouwen in de toerisme- en hospitality sector, om zodoende de kwaliteit van de producten en de diensten binnen deze sector op een hoger niveau te brengen.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 1.203.000, - begroot.

1315 Suriname Toerisme Autoriteit (STA)

Uitgaande van het feit dat de Wet Suriname Toerisme Autoriteit (STA) en de Toerisme Raamwet zijn aangenomen in het begrotingsjaar 2022 is het van eminent belang dat dit beleid uitvoeringsorgaan verder wordt geoperationaliseerd.

Om in staat te zijn een prudent toerisme beleid te voeren is de institutionele versterking van publieke en private instituten van belang.

Het totaalbedrag voor dit programma is op **SRD 2.000.000,- begroot.**

3802 Marketing & Branding

De COVID-19 pandemie heeft een bijzondere invloed gehad op de wijze waarop landen travel en toerisme promotie regulier deden. Zowel onder de reizigers als onder de bewoners van de destinaties, zijn de attitudes aan beide zijden van het spectrum veranderd. Aangezien steeds meer landen erin slagen de verspreiding van het COVID-19-virus terug te dringen, is er een grote belangstelling en een grote druk van de industrie – om de grenzen te heropenen en de toeristische economie nieuw leven in te blazen.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 5.200.000,- begroot.

3803 Stimulering van lokaal Toerisme

Ter uitvoering van het beleid voor de stimulering van lokaal toerisme zijn er een aantal beleidsgebieden geïdentificeerd. Door private-public partnerships zal, o.b.v. een baseline studie de supply chain in kaart gebracht worden en een gedegen strategisch marketingplan ontwikkeld. De belangrijkste indicatoren zijn: duurzaam toerisme; natuur, cultuur en milieueducatie; capaciteitsversterking; mensen rechten; klein ondernemerschap, Marketing & promotie van het district en het opzetten van toerisme informatie & visitor centra.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 700.000,- begroot.

3804 Toerisme Diensten

Toerisme informatie Centrum (TIC) en Visitors Centrum moeten het coördinatie en informatie "hot spot" worden van elk district waar bezoekers terecht kunnen van alle toerisme producten en diensten van dat district. Deze diensten naar de toerist dienen in het bijzonder voor het aanbieden van alle noodzakelijke informatie aan bezoekers, reisindustrie en media en alle relevante stakeholders alsook verkoop van art & craft, voeding & drank alsook nette toiletten en voorzieningen voor kinderen.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 150.000,- begroot.

3805 Toerisme evenementen

Het faciliteren van toerisme evenementen voor de sector zal vanuit het beleidsprogramma toerisme evenementen worden voortgezet.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 500.000, - begroot.

3806 Toerisme training en capaciteitsversterking

Het is cruciaal om aan te geven dat de uitgaven van toeristen in districten en rurale gebieden een aanzienlijke economische impact hebben, dan in de stad. Het is van eminent belang dat landelijke tradities, ambachten en traditionele gebruiken niet dreigen te verdwijnen door deze invloeden van buiten. Investering in de vorm van training en capaciteit versterking van de centrale en lokale overheid zijn nodig teneinde ontwikkeling van de sector en behoud van lokale tradities en gewoontes maar ook erfgoed te waarborgen.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 2.250.000,- begroot.

3808 Toeristinformation en visitor centrum (ala wakapasi)

Toerisme informatiecentra moeten dienen als coördinatie en informatiecentra voor elk district.

In het begrotingsjaar 2022 is er een aanvang gemaakt met deze centra in de districten Coronie en Saramacca en die zullen in het begrotingsjaar 2023 afgebouwd/geoperationaliseerd worden en zal er een aanvang worden gemaakt in de districten Marowijne en Sipaliwini (Atjoni).

Het totaalbedrag voor dit programma is op **SRD 20.000.000,-** begroot.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel/Programma:	Verwachte beleidsresultat en Per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Code 0616 Toerisme Awareness	Toerisme bewustwording bij diverse doelgroepen	Diverse doelgroepen, w.o. beleidsmakers, jongeren, gemeenschappen bewust van duurzaam toerisme	Bewustwordingsactiviteiten via diverse media naar diverse doelgroepen worden voortgezet.
Code 0962 Stitching. Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	Het verzorgen van trainingen en opleidingen in stad en binnenland.	250 getrainde/ opgeleide personen.	350 getrainde/ opgeleide personen.
Code 1315: Suriname Toerisme Autoriteit (STA)	Om in staat te zijn een prudent toerisme beleid te voeren is de institutionele versterking van publieke en private instituties van belang daar toerisme sector overschrijdend is.	Marketing en promotie Suriname, productontwikkeling, data verzameling, Standaarden, classificering en certificeringen	Marketing en promotie Suriname, productontwikkeling, data verzameling, Standaarden, classificeringen en certificeringen.

Code 3802: Marketing & Branding	<p>Behoud van monumentale panden ter bevordering van Toerisme.</p> <p>Participatie aan internationaal toerisme beurzen.</p> <p>Branding van Suriname als toerisme destinatie.</p>	<p>Vergroten samenwerkings mogelijkheden. Toename van bezoekers, gemiddeld met 20% per jaar</p>	<p>Meer bekendheid van Suriname als toeristische destinatie.</p> <p>Meer investeringen in het toerisme en dienstensector door lokale en buitenlandse investeerders vanwege de groei in de sector. Toename van bezoekers met gemiddeld 20%</p>
Code 3803: Stimulering lokaal toerisme	<p>Creëren van werkgelegenheid op lokaal niveau; Vergroting van het assortiment van diensten en producten gericht op de lokale markt (domestic tourism)</p> <p>Stimulering van investeringen in productontwikkeling (verbetering van het product). Creëren van mogelijkheden voor de vrijetijdsbesteding van de samenleving.</p>	<p>Inventarisatie van het huidig toeristisch aanbod in alle districten. Branding en Marketing van elk district. Toerisme productontwikkeling ter vergroting van het aanbod</p>	<p>Stimulering ondernemerschap in de districten</p> <p>Armoedebestrijding. Branding en Marketing van elk district. Toerisme productontwikkeling ter vergroting van het aanbod.</p>
Code 3804: Toerisme diensten	<p>Verschaffen van informatie aan bezoekers en toeristen over de destinatie.</p>	<p>Faciliteren van elk district bij de opzet van het Tourist Information Center.</p>	<p>Elk district voorzien van een Tourist Information Centre dat gefaciliteerd wordt door het Directoraat Toerisme. Coronie en Saramacca afgebouwd en er wordt een aanvang gemaakt met de bouw van de centra en Marowijne en Atjonië (Sipaliwini)</p>
Code 3805: Toerisme evenementen	<p>De Tourism Recognition Award.</p> <p>De Toerisme roadshow en internationale beurzen.</p>	<p>Uitreiking van awards aan ondernemers als waardering en erkenning voor hun inzet binnen de branche. Stimuleren van de bekendheid destinatie Suriname onder het nationaal en Internationaal publiek</p>	<p>Ondernemers binnen de toerisme sector ontvangen een Tourism Recognition Award.</p> <p>Meer privésectoren worden bijbetrokken ter ondersteuning van het Toerisme Sector.</p>

Code 3806: Toerisme training en capaciteitsversterking	Ontwikkelen van curriculum voor het onderwijs. Stimuleren van het ondernemerschap d.m.v. kwaliteitswaarborging. Versterking van het directoraat Toerisme en de sector.	Verschaffen van trainingen aan medewerkers en belanghebbend en binnen de sector.	De capaciteit van medewerkers en actoren binnen de sector wordt versterkt en vergroot.
Code 3808: Toerisme informatie en visitor centrum (ala wakapasi)	Elk district voorzien van een centrum (PPP), met een eigen beheersstructuur ter facilitering van de toerisme sector en de bezoekers met nette faciliteiten, inclusief sanitaire.	Start districten Coronie en Saramacca	Afronding Coronie en Saramacca en start Marowijne en Sipaliwini (Atjoni)

TITEL III: MIDDELENBEGROTING**Bedragen x SRD 1.000**

Titel III: Middelen begroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	250	25	-	-	-	-
	42 Covid-19 noodfonds	250	25	-	-	-	-
	56001 Covid-19 Noodfonds	250	25				

TITEL IV: PARASTATALEN**Suriname Toerisme Autoriteit (STA)**

Voor het realiseren van een optimale benutting van de toerisme potenties, is het noodzakelijk dat de overheid voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor de ontwikkeling en marketing van het toerisme in Suriname. De inspanningen op het gebied van human resource development, toerisme onderzoek, productontwikkeling, kwaliteitsbewaking (standaarden), marketing, nationale, regionale en internationale samenwerkingen, werden reeds door de Stichting Toerisme Suriname (STS) i.s.m. overige stakeholders verricht. Met de goedkeuring en instelling van de STA zal de STS ophouden te bestaan en zullen de activiteiten gecontinueerd worden door de STA als beleid uitvoeringsorgaan. Er wordt van uit gegaan dat de Wet Suriname Toerisme Autoriteit (STA) en de Toerisme Raamwet in het begrotingsjaar 2022 worden aangenomen en afgekondigd en dat de toerisme autoriteit wordt geoperationaliseerd.

Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)

Het Suriname Hospitality & Tourism Training Centre (SHTTC), is een stichting waarvan het bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ), Handel, Industrie en toerisme (HIT) thans weer TCT, Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur (OWC) en de VSB. De stichting heeft als doel, trainingen en opleidingen te verzorgen (in de stad en het binnenland) voor de werkende klasse en voor degenen die een carrière willen opbouwen in de toerisme- en hospitality sector, om zodoende de kwaliteit van de producten en de diensten binnen deze sector op een hoger niveau te brengen.

Stichting Beheersraad Waterkant

De Waterkant is een strategisch toeristisch landschap in de historische binnenstad van Paramaribo. Om die reden is dit landschap ook opgenomen op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Binnen het projectplan Paramaribo Urban Rehabilitation Programma (PURP), die vanuit het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur wordt uitgevoerd is de herinrichting voor de Waterkant opgenomen. In het dienstjaar 2023 zal de beheerraad continu overleg en afstemming voeren met de strategische actoren betrokken bij dit project. Het ligt in de bedoeling dat de standhouders op een andere locatie zullen worden geacommodeerd. De Beheerraad Waterkant heeft als doel het ontwikkelen van de Waterkant tot een aantrekkelijke, hygiënische en veilige ontspanningsplaats voor iedere bezoeker c.q. zowel de lokale gemeenschap als de buitenlandse toeristen.

DIRECTORAAT ALGEMENE EN ADMINISTRATIEVE ZAKEN

Het Directoraat Algemene en Administratieve Zaken dient ertoe om administratief ondersteunende diensten van het Ministerie zoveel mogelijk te clusteren, zodat vanuit een centrale plek het gemonitord kan worden. Daardoor kunnen de overige technische directoraten, zich focussen op de puur technische taken, met kans op een grotere output. Bovendien wordt hiermee eenduidig handelen bij de uitvoering van soortgelijke taken ten behoeve van de directoraten onder het Ministerie bevorderd. Dit past overigens goed binnen de algemene ambtelijke structuur overheid en is ook nog kosten efficiënt. De afwikkeling van administratieve taken blijkt in de praktijk, vanwege de benodigde kennis en accuratesse hierbij, een enorme druk te veroorzaken op het dagelijks functioneren van diverse functionarissen op het Ministerie. Met de instelling van dit directoraat zal de afhandeling van administratieve zaken efficiënter geschieden.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgave	15.276	18.336	59.303	31.456	38.995	46.978	56.882
61	Lopende uitgaven	14.403	17.436	51.633	29.856	37.195	44.958	54.632
610	Lonen en Salarissen	12.146	13.515	22.396	22.396	27.171	33.963	42.453
611	Sociale Premies	841	418	2.452	2.452	3.016	3.736	4.669
612	Gebruik van goederen en	1.409	3.495	26.750	5.000	7.000	7.250	7.500
615	Schenkingen en Bijdrage	-	-					
616	Sociale uitkeringen	7	8	35	8	8	9	10
62	Kapitaal uitgaven	873	900	7.670	1.600	1.800	2.020	2.250
620	Inventaris	99	100	470	100	100	120	150
621	Transport middelen	774	800	7.200	1.500	1.700	1.900	2.100

Het directoraat heeft een personeelsbestand dat per 01 januari 2023 de volgende bezetting vertoond over de diverse afdelingen:

Totaal personeelsbestand naar mannen en vrouwen opgesplitst

TOTAAL PERSONEELSBESTAND NAAR MANNEN EN VROUWEN			
AFDELINGEN	AANTAL VROUWEN	AANTAL MANNEN	TOTAAL
Departementsleiding.	66	36	102
Algemene en Huishoudelijke dienst	36	7	43
Begrotings en Financiële	6	2	8
Personeelszaken	10	1	11
Documentatie en Informatie Verzorging	7	2	9
Interne controle	0	1	1
Voorlichting	0	-	-
Juridische Zaken	0	-	-
Technische en onderhoudsdienst	0	-	-
Project Management unit	0	-	-
Internationale betrekkingen	0	-	-
Generaal totaal	125	49	174

Toelichting op de Operationele uitgaven**Lopende uitgaven:****610. Lonen en Salarissen****Personeelskosten**

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Algemene en Administratieve Zaken zijn voor het dienstjaar 2023 begroot op **SRD 22.296.000,-** .

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	11.664.000
61002	Vakantiegelden	8.110.000
61003	Overwerk	470.000
61004	Bonussen en Gratificatie	204.000
61005	Overige salaris	2.000
61006	Vacatiegelden	150.000
61012	Detachering toelagen	1.000
61013	Functionele toelagen	167.000
61014	Persoonlijke toelagen	247.000
61015	Lesuren vergoeding	1.000
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	161.000
61017	Waarnemingstoelage	277.000
61018	Inconvenienten	14.000
61020	Telefoonvergoeding	31.000
61021	Representatievergoeding	500.000
61022	Huishuurvergoeding	2.000
61023	Vervoersvergoeding	261.000
61025	Tijdelijk personeel	34.000
	Totaal	22.296.000

611 Sociale Premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2023 begroot op **SRD 2.452.000,-** . Onder code 611 Sociale Premies worden de betaling van SZF- en pensioenpremie ondergebracht, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van SRD 1.363.000,- om SRD1.089.000,-.

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslaten pensioenfonds	1.363.000
61102	Werkgeverslaten ziekenfonds	1.089.000
		2.452.000

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2023 ten laste van de post “Gebruik van Goederen en Diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 5.000.000,-**. De gedetailleerde specificatie per kostensoort is in onderstaande tabel weergegeven.

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleidingen binnenland incl. Seminars en workshops excl. reis- en verblijf kosten	7.500
61202	Kosten opleidingen buitenland incl. Seminars en workshops excl. reis- en verblijf kosten	1.500
61204	Tijdelijk personeel	600
61205	Deskundigen binnenland	1.000
61208	Binnenlandse reiskosten	125.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	25.000
61210	Buitenlandse reiskosten	500.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	500.000
61213	Overige externen	1.000
61214	Overige reis-en verblijfskosten	1.500
61215	Kantoormiddelen	55.000
61216	Kopieer	32.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	65.200
61218	Bodediensten	1.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	2.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	2.000
61221	Vergaderkosten	20.000
61222	Verbruiksgoederen	50.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	75.000
61224	Licenties en programma kosten	5.000
61226	Advertentie en bekendmaking	45.000
61227	Radio- en tv programma's	45.200
61231	Overige kosten automatisering	21.800
61233	Huur gebouwen en terreinen	2.135.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	100.000
61235	Verbouwingen	10.000
61237	Onderhoud van openbare terrein	2.000
61238	Telefoon	810.000
61240	Water	15.000
61241	Elektriciteit	50.000
61242	Overige kantoor gebouwen en terreinen	1.000
61244	Representatie	1.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	4.000
61246	Verzekeringen	3.000
61247	Schoonmaak	4.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	2.000
61249	Kleding en bewassing	10.500
61250	Bewaking	10.000
61251	Voeding	1.500
61253	Vrachtkosten en porto	12.000
61254	Onderzoekskosten	1.000
61255	Rechterlijke vonnissen	100.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	7.000
61260	Onderscheidingen	6.500
61263	Overige algemenekosten	7.000
61279	Medicijnen	5.100
61283	Huur van voertuigen	50.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	40.100
61285	Huur en onderhoud van zwaarmaterieel	30.000
	Totaal	5.000.000

616 Sociale Uitkeringen

In het dienstjaar 2023 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 8.000,-** opgenomen onder de code "Sociale Uitkeringen".

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61613	Preventie Medische Voorzieningen	4.000
61612	Poliklinische kosten	2.000
61614	Overige medische kosten	2.000
	Totaal	8.000

Kapitaaluitgaven

620 Inventaris

Onder de Kapitaal uitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2023 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van **SRD 100.000,-** is opgenomen. Dit bedrag zal gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	35.000
62003	Communicatie	1.000
62004	Computers	35.000
62005	Printers	5.000
62006	Netwerken	10.000
62009	Technisch gereedschap	2.000
62010	Overige inventaris	2.000
62011	Overige automatisering	10.000
	Totaal	100.000

621 Transportmiddelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 1.500.000,-** begroot. De aan te schaffen transportmiddelen zijn nodig voor het verrichten van diverse werkzaamheden.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62101	Auto's	700.000
62104	pick-ups	600.000
62110	overige transportmiddel	200.000
	Totaal	1.500.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostensort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	-	-	100,500	12,500	27,500	29,000	31,500
01	Infrastructurele Werken	-	-	80,000	10,000	22,000	23,000	25,000
0181	Renovatie pand TCT	-	-	80,000	10,000	22,000	23,000	25,000
02	Institutionele versterking	-	-	20,500	2,500	5,500	6,000	6,500
0293	Interne capaciteit versterking TCT	-	-	20,500	2,500	5,500	6,000	6,500

Toelichting op de Programma's**0181 Renovatie pand TCT**

Het Hoofdkantoor van het ministerie moet vanwege expiratie van het contract noodzakelijkerwijze in een ander pand gehuisvest worden. Het huidige pand van de meteorologische dienst is in beeld gebracht om al zodanig te dienen. Vanwege de slechte staat van het gebouw moeten er dringend renovaties worden verricht.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 10.000.000,- begroot

0293 Interne capaciteitsversterking TCT**Transitie PZ naar HRM**

Het Ministerie van Transport Communicatie en Toerisme zal een transitie ondergaan van PZ naar HRM. Het doel daarbij is dat het personeel daadwerkelijk gezien wordt als een bepalende factor voor het succes van de organisatie, mensen en menselijk potentieel het belangrijkste kapitaal van een organisatie zijn.

Het totaalbedrag voor dit programma is op **SRD 2.500.000,- begroot**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel/Programma:	Verwachte beleidsresultaten Per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
Code 0181: Renovatie pand TCT	Het huidige pand van de meteorologische dienst in beeld brengen		Renoveren van het pand van meteorologische dienst
Code 0293: Interne capaciteitsversterking TCT	Stimuleren van medewerkers Versterking van het ministerie van TCT. De afdeling HRM dan bezig met de uitwerking van de beleidsplannen	Verschaffen van trainingen aan medewerkers.	De capaciteit van medewerkers binnen het ministerie wordt versterkt. Verschaffen van trainingen aan medewerkers. Een transitie van PZ naar HRM

DIRECTORAAT TRANSPORT

De begroting van het directoraat Transport voor het dienstjaar 2023 behelst een voornemen van een realistische beleidsverantwoorde begroting, waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De uitgaven zoals opgenomen zijn binnen het kader van het streven van de regering, waarbij er rekening is gehouden met het geprojecteerde begrotingstekort, de economische groei, inflatie en wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het Directoraat afgeleid van het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026. Uitgaande van het (MOP) is de focus van het Directoraat gericht op het kern beleidsgebied Transport.

Beleidsgebieden/doelen**Het algemeen transportbeleid**

Het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme is conform de taakstelling Departementen van 1991 zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2015 no 41 belast met de zorg voor het transportwezen, waaronder het water, luchttransport en wegvervoer, alsmede het openbaar vervoer en het toezicht daarop.

Uit hoofde van deze bevoegdheden is het transportbeleid van het ministerie erop gericht om o.a. te voldoen in de mobiliteitsbehoefte van nationale en internationale reizigers die respectievelijk in, naar of vanuit Suriname willen reizen. Ter voldoening aan de mobiliteitsvraag heeft Suriname bovendien een multimodaal transportsysteem. Het streven van het ministerie is er derhalve erop gericht om de kwaliteitskenmerken van de verschillende modaliteiten van de keten en van de aansluiting tussen de diverse modaliteiten te waarborgen en steeds te verbeteren. Die kwaliteitskenmerken zijn: tijd, betaalbaarheid, beschikbaarheid, comfort, status, imago, veiligheid, doorzichtigheid, en zekerheid.

In het beleidsjaar 2023 zal het beleid er derhalve erop gericht worden om de transportsector institutioneel te versterken. De doelen die hierbij gesteld zullen worden zijn verbeterde toegankelijkheid, verbeterde mobiliteit en een efficiëntere dienstverlening in de transportsector.

De transportsector wordt onderverdeeld in drie (3) sub sectoren, te weten:

1. Watertransport
2. Wegtransport
3. Luchttransport.

Watertransport

Beleidsprioriteiten

Het Ministerie van TCT zal de vaste infrastructuur ontlasten door het transport te water te stimuleren. Daarbij zal het Ministerie vanwege haar taakstelling, de veiligheid, beveiliging en milieuvriendelijke aspecten verwerven tot prioriteiten. Het traditionele vervoer van personen en goederen via waterwegen zal efficiënter plaatsvinden.

Er zal een integraal maritiem beleid worden uitgestippeld, dat gericht is op een gestructureerd, effectief en efficiënt gebruik van de waterwegen. Door middel van de vastgestelde voorwaarden en richtlijnen zullen de daarvoor aangewezen instanties de controle op het gebruik van de waterwegen opvoeren.

De havensector zal gestructureerd moeten worden waarbij specifieke havens aangewezen moeten worden als havens van nationale betekenis (het kern havennetwerk).

De N.V. Havenbeheer Suriname in 1971 bij Landsverordening is hiertoe ingesteld, die het beheer voert over de voornaamste haven in Suriname, - de Nieuwe Haven-, zal hierin een bijzondere (leidende) positie moeten hebben.

Wegtransport

In deze beleidsperiode is het van belang dat het wegtransport verder gereguleerd wordt. Dit doel zal gerealiseerd worden middels, het ordenen van het openbaar vervoer en het maken en implementeren van beleid met betrekking tot het taxiwezen en goederenvervoer over de weg.

Transport is de levensader van elke economie en moet gegarandeerd en betaalbaar zijn voor eenieder.

Binnen de sub sector wegtransport wordt het beleid uitgevoerd door de dienst Openbaar Vervoer en het Nationaal Vervoer Bedrijf NV.

Openbaar Vervoer

Het doel

Het Ministerie stelt zich ten doel de totale ontsluiting van de woon- en leefgemeenschappen over het geheel land te realiseren, zodat het openbaar vervoer bereikbaar en betaalbaar kan zijn voor alle Surinamers.

Goederenvervoer

Het beleid met betrekking tot het vervoeren van goederen door de lucht en over het water is in de desbetreffende wet- en regelgeving reeds geformuleerd. Het vervoeren van goederen over de weg is echter nog niet geregeld. Het beleid zal in het jaar 2023 erop gericht zijn het goederenvervoerbeleid te formuleren en implementeren. De redenen hiervoor zijn garanderen van een langere levensduur van de weginfrastructuur, veiligheid van overige weggebruikers als het gaat om vervoer van giftige stoffen en om het oponthoud op de wegen te voorkomen bij het in- en uitladen van onder andere containers. Wettelijke voorzieningen voor het wegvervoer moeten zo nodig worden aangepast en afgestemd op de basisprincipes van veiligheid, doelmatigheid en efficiëntie.

Luchttransport

Stand van zaken en problematiek:

De vigerende luchtvaartwet is verouderd. Er moet een inventarisatie plaatsvinden en waar nodig revisies worden gepleegd en eventueel nieuwe wet- en regelgeving worden geslagen.

Niet alle airstrips in het binnenland voldoen aan de International Civil Aviation Organization (ICAO) normen. Bepaalde delen van het binnenland zijn moeilijk bereikbaar en begaanbaar over land of water, waardoor de voorkeur moet worden gegeven aan luchttransport. De veiligheid van alle luchtvaartterreinen zal worden verhoogd conform het burgerluchtvaart-veiligheidsbeleid. Voorts zal de luchtvaartdienst beter gehuisvest worden, daar het huidige pand niet meer voldoet aan de eisen.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	18.176	86.810	165.382	130.012	130.887	137.508	140.225
61	Lopende uitgaven	13.602	82.553	155.406	127.866	128.512	134.903	137.375
610	Lonen en Salarissen	6.259	69.800	107.978	107.978	105.000	109.890	110.360
611	Sociale Premies	4.701	4.742	11.877	11.877	15.000	16.000	17.000
612	Gebruik van goederen en diensten	2.632	8.000	35.500	8.000	8.500	9.000	10.000
616	Sociale uitkeringen	10	11	51	11	12	13	15
62	Kapitaal uitgaven	4.574	4.257	9.976	2.146	2.375	2.605	2.850
620	Inventaris	-	1.154	466	96	100	120	150
621	Transport middelen	4.574	2.602	7.200	1.500	1.700	1.900	2.100
624	Gebouwen en Constructies	-	501	2.310	550	575	585	600

Het directoraat heeft een personeelsbestand dat per 01 januari 2023 de volgende bezetting vertoont over de diverse afdelingen:

Totaal personeelsbestand naar mannen en vrouwen opgesplitst

TOTAAL PERSONEELSBESTAND NAAR MANNEN EN VROUWEN			
AFDELINGEN	AANTAL VROUWEN	AANTAL MANNEN	TOTAAL
Departementsleiding	12	2	14
Luchtvaartterreinen	95	70	165
Luchtvaartdienst (algemeen)	59	23	82
Luchtverkeersbeveiliging	45	62	107
Brandweer Zorg en Hoop	2	49	51
Openbaar Vervoer	231	282	513
Generaal totaal	444	488	932

Per 1 januari 2023 telt het directoraat in totaal 932 personeelsleden.

Toelichting op de Operationele uitgaven

Lopende uitgaven:610. Lonen en SalarissenPersoneelskosten

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Transport zijn voor het dienstjaar 2023 begroot op **SRD 107.978.000,-** .

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	69.905.430
61002	Vakantiegelden	25.753.000
61003	Overwerk	932.000
61004	Bonussssen en Gratificatie	686.770
61005	Overige salaris	4.200
61006	Vacatiegelden	2.000.000
61012	Detachering toelagen	400.000
61013	Functionele toelagen	600.000
61014	Persoonlijke toelagen	500.000
61015	Lesuren vergoeding	7.000
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	5.000.000
61017	Waarnemingstoelage	600.000
61018	Inconveniënten	791.000
61020	Telefoonvergoeding	13.000
61021	Representatievergoeding	80.000
61022	Huishuurvergoeding	5.600
61023	Vervoersvergoeding	500.000
61025	Tijdelijk personeel	200.000
	Totaal	107.978.000

611 Sociale Premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2023 begroot op **SRD 11.877.000**. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van SRD 6.599.000,- om SRD 5.278.000,-.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslaten pensioenfonds	6.599.000
61102	Werkgeverslaten ziekenfonds	5.278.000
	Totaal	11.877.000

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post "Gebruik van Goederen en Diensten" de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2023 is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 8.000.000,-**.

De gedetailleerde specificatie per kostensoort is in onderstaande tabel weergegeven.

Specificatie Goederen en Diensten

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleidingen binnenland incl. seminars en workshops excl. reis-en verblijfkosten	100.000
61202	Kosten opleidingen buitenland incl. seminars en workshops excl. reis-en verblijfkosten	500.000
61204	Tijdelijk personeel	100.000
61205	Deskundigen binnenland	10.000
61208	Binnenlandse reiskosten	20.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	50.000
61210	Buitenlandse reiskosten	50.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	50.000
61213	Overige deskundigen	5.000
61214	Overige reis-en verblijfskosten	6.000
61215	Kantoormiddelen	42.000
61216	Kopieer	14.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	25.000
61218	Bodediensten	5.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	5.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	5.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen	53.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	6.000
61224	Licenties en programma kosten	7.000
61225	Datalinen	5.000
61226	Advertentie en bekendmaking	7.000
61227	Radio-en tv programma's	10.000
61231	Overige kosten automatisering	8.000
61233	Huur gebouwen en terreinen	1.000.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	500.000
61235	Verbouwingen	18.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	2.000
61238	Telefoon	1.000.000
61240	Water	100.000
61241	Elektriciteit	300.000
61242	Overige kantoor gebouwen en terreinen	30.000
61244	Representatie	10.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	10.000
61246	Verzekeringen	6.000
61247	Schoonmaak	10.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	200.000
61249	Kleding en bewassing	55.000
61250	Bewaking	1.000.000
61251	Voeding	30.000
61253	Vrachtkosten en porto	18.000
61254	Onderzoekskosten	10.000
61255	Rechterlijke vonnissen	100.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	1.000.000
61260	Onderscheidingen	113.000
61263	Overige algemene kosten	200.000
61279	Medicijnen	50.000
61280	Hulpmiddelen	5.000
61283	Huur van voertuigen	500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	300.000
61285	Huur en onderhoud van zwaarmaterieel	300.000
		8.000.000

616 Sociale Uitkeringen

In het dienstjaar 2023 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 11.000,-** opgenomen onder de code “Sociale Uitkeringen”.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	7.355
61612	Poliklinische kosten	1.290
61613	Preventie Medische Voorzieningen	1.355
61614	Overige medische kosten	1000
	Totaal	11.000

Kapitaaluitgaven**620 Inventaris**

Onder de Kapitaaluitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2023 is voor “Inventaris” een totaalbedrag van **SRD 96.000,-** opgenomen. Dit bedrag zal voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting voor diverse afdelingen.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	10.000
62003	Communicatie	35.000
62004	Computers	20.000
62005	Printers	5.000
62006	Netwerken	2.000
62009	Technisch gereedschap	10.000
62010	Overige inventaris	5.000
62011	Overige automatisering	5.000
62012	Overige gereedschappen	4.000
	Totaal	96.000

621 Transportmiddelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 1.500.000,-** begroot. Het wagenpark van het directoraat is in de afgelopen jaren sterk verouderd geraakt met toenemende onderhoudskosten als gevolg. Het aantal afgeschreven voertuigen c.q. in “niet rijdende staat” is toegenomen mede door het slecht onderhoud. Om dit probleem te verhelpen is wederom voor dit begrotingsjaar een budget gereserveerd.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62104	pick-ups	1.498.000
62107	Fietsen	2.000
	Totaal	1.500.000

624 Gebouwen en Constructies

Met het aantrekken van het Brandweerpersoneel te luchthaven Zorg en Hoop is er een beperking ontstaan aan sanitaire voorzieningen en opslagruimte voor onderdelen, gereedschappen en blusmiddelen. Hiervoor is er een uitbreiding voor magazijnruimte en een bad en toiletruimte nodig. Verder is er ook uitbreiding voor de Suriname Aviation Training Center en ook alle overige aanschaffingen voor onderhouden van diverse werkruimtes binnen het Ministerie nodig.

Het totaalbedrag is voor SRD 550.000,- geraamd.

Specificatie Gebouwen en Constructies

Code	Gebouwen en Constructies	Bedrag in SRD
62424	Overige Aanschaffingen	550.000
	Totaal	550.000

De totale raming van de **operationele uitgaven** voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 130.012.000,-**.

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	70.383	194.427	1.472.726	290.090	428.395	444.099	460.400
	01 Infrastructurele Werken	-	5.000	81.000	10.000	22.000	24.000	25.000
	0171 Renovatie en nieuwbouw Transport	-	5.000	81.000	10.000	22.000	24.000	25.000
	02 Institutionele versterking	-	44.433	243.800	47.000	61.500	66.600	68.700
	0224 Institutionele versterking luchtvaart	-	44.433	237.000	45.000	60.000	65.000	67.000
	0295 Institutionele versterking Canawaima	-	-	6.800	2.000	1.500	1.600	1.700
	04 Interne en externe veiligheid	-	500	2.350	250	600	700	800
	0409 Onderhoud ILS	-	500	2.350	250	600	700	800
	09 Subsidie, Bijdragen en Voorzieningen	60.414	95.684	588.200	143.800	140.700	147.800	155.900
	0958 Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)	49.000	64.384	435.000	105.000	105.000	110.000	115.000
	0959 Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname (SMS)	3.850	5.500	27.400,000	10.000	5.700	5.800	5.900
	0961 gesubsidieerde Vliegdiens ten Binnenland	-	20.000	87.000,000	20.000	21.000	22.000	24.000
	0977 Subsidie Bus- en Bootvergunninghouders	7.564	5.800	38.800,000	8.800	9.000	10.000	11.000
	17 Noodreserve	4.858	2.800	-	-	-	-	-
	1712 COVID-19 Transport	4.858	2.800	-	-	-	-	-
	20 Contributie	1.200	6.000	31.000	6.000	7.000	8.000	10.000
	2002 Contributie	1.200	6.000	31.000	6.000	7.000	8.000	10.000
	34 Transport	3.911	45.005	607.295	83.040	218.573	220.975	224.975
	3401 Ordening Transport Sector	-	1.411	48.000	6.000	12.000	14.000	16.000
	3403 Verbetering Vliegveiligheid	3.911	11.119	115.540	27.040	28.500	29.500	30.500
	3407 Veerverbinding Par'bo-Meerzorg	-	32.475	98.425	25.000	23.475	24.475	25.475
	3408 Infrastructure Suriname fase 2	-	-	174.330	10.000	104.598	100.000	100.000
	3409 Verharding strategische vliegveld	-	-	171.000	15.000	50.000	53.000	53.000

De hierboven opgenomen bedragen hebben betrekking op het daarbij behorend beleidsgebied: Transport. In de volgende tabellen wordt uitgelegd wat het Directoraat Transport concreet van plan is te doen om deze doelen te realiseren.

Toelichting op de Programma's

0171 Renovatie en nieuwbouw Transport

Bouw Nieuw Kantoorgebouw voor de Dienst Luchtvaartterreinen
Restauratie ACC en RTED-ruimtes te Zanderij
Nieuw kantoorgebouw Luchtvaartdienst

Voor het dienstjaar 2023 is een bedrag van SRD 10.000.000,- begroot.

0224 Institutionele versterking Luchtvaart

Het dienstonderdeel Brandweer is aan institutionele versterking toe, teneinde de benodigde ondersteuning te kunnen bieden aan alle actoren op het vliegveld. Voorts is het van belang dat de dienst wordt versterkt met nieuwe krachten, zodat de dienstverlening op tenminste op de meest bevlogen vliegvelden kan worden geoptimaliseerd.

Voor het programma Institutionele versterking Luchtvaart is er een bedrag van **SRD 45.000.000,-** begroot.

0295 Institutionele versterking Canawaima

Vanwege de Covid – 19 pandemie is het bedrijf niet in staat om haar operationele kosten volledig te dekken. Ter garanderen van de dienstverlening door het bedrijf aan het reizend publiek is het noodzakelijk om middelen te reserveren voor het klein onderhoud van de boot.

In totaal is hiervoor een begrotingsbedrag van SRD 2.000.000,- opgenomen.

0409 Onderhoud ILS

Onderhoud navigatieapparatuur
Onderdelen t.b.v. navigatieapparatuur

Voor het programma Onderhoud ILS is er een bedrag van SRD 250.000,-. Begroot.

0958 Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf Suriname (NVB)

Lonen en Salarissen

Door de inflatie en diverse verhogingen van de kosten voor levensonderhoud zal het loon van het personeel worden aangepast na CAO-loononderhandelingen. Tot zover is een aanpassing van 17 % over 2022 nog heel laag.

Overige Exploitatiekosten

De overige exploitatiekosten is circa 95% bestemd voor de uitbetaling van de declaraties van de bus- en boothouders en voor de uitbreiding van de bus- en boot trajecten. De exploitatie kosten van de bussen en boten zullen worden aangepast met 20%.

De noodzaak is aanwezig om het binnenland te ontsluiten voor wat betreft het Openbaar Vervoer, vooral in de gebieden waar de PLO geen passagierstransport aanbiedt.

Interconnectie Wanica: het uitzetten en in gebruik nemen van nieuwe NVB-trajecten vanuit een drietal centrale plaatsen in het district Wanica. Dit om de ressorten van dit district met elkaar te verbinden vanuit: Lelydorp, Nieuwe Grond en Kwatta (Derde Rijweg). De resterende 5% van deze post zal worden besteed aan huisvestings-, kantoor-, medische en overige kosten, verder zullen uitbreiding van de boottrajecten in het binnenland zoals aangegeven in DNA.

Benzinecompensatie

Vanwege de steeds stijgende brandstofprijzen zal een compensatie aan de contracthouders worden uitgekeerd.

Transportmiddelen

Voor een beter rendement van de verschillende diensten is het noodzakelijk dat het NVB haar wagenpark vervangt c.q. uitbreidt ten behoeve van de diverse afdelingen binnenland.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 ten behoeve van het Nationaal Vervoer Bedrijf N.V. bedraagt SRD 105.000.000,-.

0959 Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname (SMS)

Reguliere diensten

De NV SMS onderhoudt momenteel verschillende diensten op de binnenvaart van Suriname. Naast de zorg voor betaalbaar transport vanwege de overheid, zullen ook marktconforme tarieven moeten worden gehanteerd op andere nog uit te voeren diensten om zodoende selfsupporting te kunnen opereren.

Ontsluiting Binnenland

Momenteel worden er in verschillende districten bootdiensten onderhouden van en naar de verschillende dorpen.

Het totaalbedrag ter dekking van het exploitatietekort voor zowel de reguliere dienst als ontsluiting binnenland voor het dienstjaar 2023, is geraamd op SRD 10.000.000,-.

0961 Gesubsidieerde Vliegdiens ten Binnenland

In het kader van de verdere ontsluiting Binnenland heeft de Regering gemeend aan de gemeenschappen in het Binnenland gesubsidieerde vliegdiens ten aan te bieden. Binnenland bewoners en personen die diens ten verlenen in het Binnenland kunnen tegen een gereduceerd tarief 60% van het normaal tarief aan gebrek door de Luchtvaartmaatschappijen gebruik maken van deze diens ten

Er zal worden met een pilot van 6 maanden waarbij de volgende gebieden zullen worden aangedaan.

Cottica, Godoholo, Kwamalasamoetoe, Lawa Anapache, Sipaliwinie, Drietabbetje, Tepoe en Coeroeni.

Dit programma is begroot op **SRD 20.000.000,-**.

0977. Subsidie Bus- en Bootvergunning houders

Ter garanderen van de diens tenverlening van het openbaar Vervoer naar de samenleving wordt er brandstof compensatie aan de bus- en boot organisaties uitgekeerd. In verband met de verhoging van de brandstofprijs. Hiervoor is een bedrag van **SRD 8.800.000,-** begroot.

2002 Contributie

-ICAO-contributie

De Surinaamse burgerluchtvaart is een subsysteem in de internationale burgerluchtvaart. Dit groter systeem wordt geregeld door de ICAO (International Civil Aviation Organization).

-Reddig contributie

Alle luchtvaartorganisaties van de Zuid Amerikaanse lidlanden en Trinidad en Tobago maken thans gebruik van een privé satelliet netwerk genaamd Reddig 2 (Red Digital 2) waar men 24 uur per dag gegarandeerd is van belangrijke luchtvaart informatie. Hierbij wordt de vliegveiligheid gediend. Bij het niet nakomen van de contributie verplichtingen door de lidstaten kan de toegang tot het netwerk worden ontzegd. Hierbij zal de vliegveiligheid in gevaar komen. Dit programma is begroot op **SRD 6.000.000,-**.

3401 Ordening transportsector

In het kader van de verdere ordening van de transportsector is het noodzakelijk dat de transportdiens ten, die onder het ministerie ressorteren institutioneel versterkt worden. Deze institutionele versterking moet ertoe leiden dat o.a. de diens tenverlening naar de samenleving toe, de uitvoering van het beleid verbeterd c.q. aangescherpt wordt. In het kader van de institutionele versterking is het van belang dat ook de Dienst Openbaar Vervoer beter gehuisvest wordt. Projecten die in dit kader uitgevoerd zullen worden zijn.:

Institutionele versterking openbaarvervoer;

Introductie centraal betaalsysteem;

Instelling Transport autoriteit;

Huisvesting openbaarvervoer.

Voor het dienstjaar 2023 is een bedrag van **SRD 6.000.000,-** begroot.

3403 Verbetering Vliegveiligheid

Herstel/ verbouwing stationsgebouwen

Verharding 5 strategische vliegvelden

Stationsgebouwen: Het betreft hier Herstel/Verbouwing Stationsgebouw in het binnenland

Voor het dienstjaar 2023 is er voor dit programma een bedrag ad **SRD 27.040.000,-**.

3407 Veerverbinding Paramaribo – Meerzorg

De beleidsmaatregel ter verbetering van de nationale en regionale veerdiens ten is opgenomen in de begroting van TCT ter beantwoording aan de verdere ontwikkeling van de scheepvaart in Suriname. Zo zal uit de begrote middelen de aanmeersteigers te Paramaribo en Meerzorg worden gerehabiliteerd. Deze steigers zijn nodig om de veerboot die komt te varen tussen Paramaribo en Meerzorg op adequate wijze te doen aanmeren. **Hiervoor is een bedrag van SRD 25.000.000,-** begroot.

3408 Infrastructure Suriname fase 2**Het radarproject**

Het Radarsysteem ligt ruim 3 jaren stil vanwege het niet beschikbaar zijn van middelen om de defecte onderdelen tijdig te vervangen.

Ook de luchtverkeersleiders zijn niet getraind en gecertificeerd om met het Radarsysteem te werken en het personeel van de afdeling RTED belast met het onderhoud van communicatie en navigatie apparaturen is intussen getraind en gecertificeerd om het Radarsysteem te onderhouden.

- ADS-B Implementation
- Upgrading Communicatieapparatuur
- Communicatie -en navigatieapparatuur Luchtverkeerstoren Nickerie

In totaal is hiervoor een begrotingsbedrag van SRD 10.000.000,- opgenomen.

3409 Verharding strategische vliegveld

Onder het ministerie ressorteren (33) drie en dertig vliegvelden, zowel in de kuststrook als in het achterland. Deze vliegvelden bevinden zich vaker in deplorabele staat. Voor een adequaat beheer van de vliegvelden is het noodzakelijk dat de vliegvelden zonder stagnatie worden onderhouden. In het kader van de verdere ontsluiting van het binnenland is het noodzakelijk dat vijf (5) strategische vliegvelden worden verhard, het geen mede zal bijdragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling van het achterland. Mede in het kader van de uitvoering van het decentralisatiebeleid van de regering is de uitvoering van dit project van eminent belang. Vermeldenswaard is dat de stationsgebouwen op deze vliegvelden zich vaak genoeg ook in deplorabele staat bevinden.

In dit jaar zullen de volgende velden worden aangepakt:

No	Locatie	Activiteit
1.	Moengo	Verharding baan en nieuwbouw stationsgebouw
2.	Kwamalasemutu	Verharding baan en rehabilitatie stationsgebouw
3.	Godoholo	Idem
4.	Atjoni	Aanleg nieuw vliegveld en nieuwbouw stationsgebouw
5.	Stoelmanseiland	Verharding baan en nieuwbouw stationsgebouw

Voor het dienstjaar 2023 is een bedrag van SRD 15.000.000,- begroot.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel / Programma	Verwachte beleids resultaten per eind 2022	Verwachte beleids resultaten per eind 2023
0409: onderhoud ILS	De Jaarlijkse onderhouds- en ijkkosten van het ILS/Radar-systeem te waarborgen.	Efficiente gebruik van de ILS/Radar systeem.	Efficiente gebruik van de ILS/Radar systeem.
0958: Subsidie N.V. Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)	Landelijk bus- en boot transport.	Het introduceren van nieuwe routes in de gebieden binnen en buiten de districtsgrenzen van diverse districten. Het levert tijdsbesparing, het terugdringen van de toenemende verkeercongestie in Groot Paramaribo en omgeving.	Verbeterd en efficiënte bus- en boottransport. Het introduceren van nieuwe routes in de gebieden binnen en buiten de districtsgrenzen van diverse districten. Het levert tijdsbesparing, het terugdringen van de toenemende verkeercongestie in Groot Paramaribo en omgeving.
0959: Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname (SMS)	Rehabilitatie MVB Maratakka I en MB Nickerie.	Groot onderhoud MVB. Maratakka II en MB Nickerie.	Groot onderhoud MVB. Maratakka II en MB Nickerie.
	Verbetering en uitbreiding aan de gemeenschap.	Commewijne dienst verruimen met toeristische attracties.	MB Nickerie in de vaart voor de afvaarten op de Suriname rivier en plantages aan de rechteroever van de Commewijne rivier.
	Rehabilitatie veerdiensten	Businessplan veerdiensten Paramaribo-Meerzorg geschreven	Weer in operatie brengen van de dienst Paramaribo-Meerzorg.
0977: Subsidie Bus- en Bootvergunninghouders	Verbeterde toegankelijkheid, en een efficiëntere dienstverlening zowel te land als te water.	Verbeterd en efficiënte bus- en boottransport.	Verbeterd en efficiënte bus- en boottransport.
0961: Gesubsidieerde Vliegdiens ten Binnenland	Het aanbieden van gesubsidieerde vliegdiens ten aan binnenland bewoners.	Verhoogde vraag naar betaalbare vliegdiens ten naar het binnenland.	Betaalbare en besteedbare luchtvervoer voor binnenlandse bewoners.
2002: Contributie	Het opstellen van principes en standaarden voor de Internationale luchtvaart ter verbetering van het luchtverkeer.	Verbetering en continuering van de veiligheid van het luchtverkeer.	Verbetering en continuering van de veiligheid van het luchtverkeer.

0295: Institutionele versterking Canawaima	Versterking van de interne organisatie van het bedrijf.	Verhoogde efficiëntie van de bedrijfsvoering.	Verhoogde efficiëntie bedrijfsvoering verhoging van het passagier aanbod en
0224: Institutionele versterking Luchtvaart	Versterking interne organisatie van de luchtvaart.	Verhoogde efficiëntie bij de dienstverlening.	verhoogde efficiëntie bij de dienstverlening verhoogde veiligheid.
3408: Infrastructuur Suriname fase 2	Vervanging en upgrading communicatie en navigatie apparaten		Verhoging van de luchtvaart veiligheid in Suriname met als resultaat verhoogde activiteit en inkomsten.
3409: Verharden strategische vliegvelden	Verbeterde toegang tot het binnenland.		Verdere ontsluiting van het binnenland en verhoogde sociaal economische activiteiten en de geprofiteerde gebieden.
3401: Ordening Transport Sector	Verbeterde toegankelijkheid, verbeterde mobiliteit en een efficiëntere dienstverlening in de transportsector.	Het versterken van het beleid, strategie en de planning. Op strategisch niveau zal de samenwerking met de daarvoor in aanmerkende instanties dan wel ministeries geïntensiveerd worden. Wijziging van de autobusvergunningvoorwaarden. Middels wetenschappelijk onderzoek, zal de verdere herstructurering en regulering van het taxi vervoer plaatsvinden. Er is namelijk reeds een taxiwet in concept, welke verder zal worden uitgewerkt en geformaliseerd.	Ten einde het openbaar vervoer te kunnen ordenen, zal er verder en intensief geïnvesteerd moeten worden in technologie, onderzoek, de aanleg van infrastructuur , en aanschaf van materiaal en materieel tbv het openbaar vervoer met name bussen en boten.
			Voor wat het openbaar vervoer te land betreft, kent Suriname landelijk 70 trajecten die onderhouden worden door particuliere lijnbushouders.
3403: Verbetering vliegveiligheid	Het in operationele staat houden van de aan de Staat Suriname behorende luchtvaartterreinen, conform de geldende I.C.A.O voorschriften. Het gaat hierbij om het beheer van in totaal 33 vliegvelden, zowel in de kuststrook als in het achterland.	Feasibility studie afgerond.	Herstel/verbouwing stationsgebouw. Het onderhouden van de landingsbanen.
			Nieuwe brandweerkazerne, die voldoet aan de internationale standaarden en die efficiënt is gepositioneerd om betere uitruktijden te kunnen garanderen.
			Vervanging van de omrastering van het totale luchthaven terrein, om te voldoen aan de nieuwe internationale standaarden.
0171:Renovatie en nieuwbouw Transport	Vernieuwing en verbouwing van de faciliteiten t.b.v. het personeel.		Verhoging van de werk capaciteit en verhoging van werk intensiteit.
3407 : Veerverbinding Par'bo - Meerzorg	Rehabilitatie veerdienst Paramaribo-Meerzorg.		Ontlasting Jules Wijdenboschbrug ordening openbaar vervoer.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD 1.000

Titel III: Middelen begroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	32.263	236.398	347.405	28.595	29.805	28.105
	53 Niet Belastingmiddelen	27.405	236.398	347.405	28.595	29.805	28.105
	53014 Dividend	-	200	-	-	-	-
	53016 Opbrengst parastatalen	26.885	235.719	346.885	27.885	28.885	26.885
	53114 Opbrengst Autobus vergunning	306	211	306	406	506	606
	53119 Diverse vergunningen	214	268	214	304	414	614
	56 Noodreserve	4.858,000	-	-	-	-	-
	56001 COVID-19 Noodfonds	4.858	-	-	-	-	-

Toelichting per middel**53014 Dividend**

De verwachte ontvangsten voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 0,-**.

53016 Opbrengst Parastatalen**A. Concessies****B. Landingsgelden****C. Air Navigation Charges****D. Overige**

Het begroot bedrag voor Opbrengst parastatalen voor het dienstjaar 2023 is **SRD 346.885.000,-**.

53114 Opbrengst Autobus Vergunningen

In de vergunningsvoorwaarde is vastgelegd dat de vergunninghouder jaarlijks een vergunningsrecht moet betalen. Het bedrag bedraagt SRD 150,-.

In totaal is er voor het dienstjaar 2023 een begroot bedrag van **SRD 306.000,-** opgenomen.

53119 Diverse vergunningen

Voor het onderhouden van boot trajecten wordt jaarlijks een vergunningsrecht betaald. Dit bedraagt SRD 50,- per jaar. Het begroot bedrag voor diverse vergunningen voor het dienstjaar 2023 is **SRD 214.000,-**.

TITEL IV: PARASTATALEN

N.V. Havenbeheer Suriname (HBS)

Doelstelling:

Het exploiteren en beheren van terreinen, aanlegsteigers, gebouwen en andere haveninrichtingen en faciliteiten binnen de havengebieden aan openbaar vaarwater in Suriname, die door haar in eigendom, erfpacht, huur of concessies worden verkregen, dan wel in beheer zijn genomen met uitzondering van het voor een gunstige ontwikkeling van de scheepvaart in de vereiste conditie houden van het vaarwater binnen de havengebieden.

Het ten behoeve van het havenbeheer en de havenexploitatie aankopen, in erfpacht of huur verkrijgen en beheren van terreinen, gebouwen en opslagplaatsen, gelegen buiten de havengebieden. Zij zal trachten dit doel te bereiken met alle wettige en geoorloofde middelen.

Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)

Doelstelling:

Een veilige en efficiënte doorvaart garanderen van zeeschepen naar en van Suriname op basis van internationaal aanvaarde normen en regels en conform de door Suriname geratificeerde verdragen.

Toezicht houden op de naleving van wettelijke voorschriften de scheepvaart en het scheepvaartverkeer rakende.

N.V. Scheepvaart Maatschappij Suriname (S.M.S.)

Het doel van de N.V. SMS is om betaalbaar vervoer te voorzien binnen de Surinaamse wateren met als gevolg bevorderen van de Surinaamse economie en een bijdrage te leveren aan het welzijn van de Surinaamse samenleving. Nu is de N.V. SMS niet instaat economische bijdrage te leveren.

N.V. Nationaal Vervoer Bedrijf (N.V.B.)

De Vennootschap heeft ten doel het vervoeren van personen en goederen te land en te water.

Dit doel tracht zij te verwezenlijken d.m.v. het beheren, huren of verhuren van vaar- en voertuigen en het verzorgen van regelmatige vervoersdiensten te land en te water binnen Paramaribo alsook tussen Paramaribo en andere delen van het land, een en ander volgens instructies van, en op trajecten aangewezen door de minister belast met de zorg voor het Openbaar Vervoer.

N.V. Luchthaven Beheer Suriname

Doelstelling:

Het beheren en het exploiteren van luchthavens, het aanleggen, onderhouden, ontwikkelen en het exploiteren van luchthaventerreinen en de daarbij behorende faciliteiten ten behoeve van het luchtverkeer;

Het verrichten van alle andere handelingen van commerciële of financiële aard, die verband houden met het luchthavenbedrijf, waaronder begrepen het samenwerken met of deelnemen in andere ondernemingen met een aanverwant doel.

Het ontplooiën van alle activiteiten die met het voorgaande verband houden of daaraan bevorderlijk kunnen zijn.

Surinaamse Luchtvaart Maatschappij N.V. (S.L.M.)

Doelstelling:

De uitoefening van het luchtvaartbedrijf.

Het samenwerken met of deelnemen in andere ondernemingen met een verwant doel.

Het verrichten van alle handelingen die met het voorgaande verband houden of kunnen bijdragen tot het realiseren daarvan.

DIRECTORAAT COMMUNICATIE

De begroting van het directoraat Communicatie voor het dienstjaar 2023 behelst een voornemen van een realistisch beleid verantwoorde begroting, waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De uitgaven zoals opgenomen zijn binnen het kader van het streven van de regering, waarbij er rekening is gehouden met het geprojecteerde begrotingstekort, de economische groei, inflatie en wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het Directoraat afgeleid van het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026, welke richting geeft aan het bereiken van duurzame ontwikkeling op lange termijn is de focus van het Directoraat gericht op het kern beleidsgebied communicatie.

Beleidsgebieden/doelen

Binnen de telecommunicatiesector, incentives creëren die de introductie van informatie- en communicatietechnologie gerelateerde diensten moet stimuleren. In deze zullen wet- en regelgeving ter ondersteuning van dit voornemen worden aangepast.

Het algemeen communicatiebeleid

Binnen het directoraat leveren diverse stakeholders m.n. de parastatalen een belangrijke bijdrage aan het hoofd beleidsgebied Communicatie. De volgende uitkomsten zullen in het beleid verder uitgewerkt worden in resultaten- en actieprogramma's van de desbetreffende ministeries en instituten:

1. De Telecommunicatie Autoriteit Suriname ziet toe op de uitvoering van de nationale telecommunicatie strategie binnen het aangepast wettelijk kader voor de sector.
2. Als gevolg van Overheids- en particuliere investeringen en in lijn met de nationale ICT-strategie is de fysieke infrastructuur voor de ICT-sector uitgebreid en is het assortiment van producten en diensten meer gediversifieerd en van hogere kwaliteit.
3. De dekkingsgraad en capaciteit van het breedbandnetwerk zijn in lijn met de nationale telecommunicatie strategie en verhogen de efficiëntie van het internetverkeer, faciliteren de operationalisering van bijzondere activiteiten (onderwijs, veiligheid, e-business, e-Government, outsourcing, et cetera) en de potentie van de sector om internationale markten te bedienen.
4. In de telecommunicatiesector zijn gespecialiseerde 'centers of excellence' operationeel.
5. De toegang tot het internet is toegestaan in urbane en rurale gebieden.

Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme en m.n. het directoraat Communicatie zal de onderstaande projecten uitvoeren die moeten bijdragen tot het realiseren van de doelen die zijn gesteld voor de telecommunicatiesector in Suriname.

1. Opzetten ICT-platform

2. Wetgeving

3. Girls in ICT Day

4. Nationale Commissie Cybersecurity

5. CARICOM Single ICT Space

Internationale Organisaties

Suriname is ook lid van Internationale organisaties. Voor het beleidsgebied Communicatie zijn de volgende Internationale Organisaties van belang. Deze zijn: de World Trade Organisation (WTO), Internationale Telecommunicatie Unie (ITU), Caribbean Telecommunications Union (CTU), Inter- American Telecommunication Commission van de Organisatie voor Amerikaanse Staten (OAS/CITEL), Caribbean Association of National Telecommunications Organizations (CANTO) en Caribbean Community (CARICOM).

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen × SRD 1.000,-

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven			
Titel I	Operationele uitgaven	426	4.872	20.583	7.331	9.791	11.175	11.475
61	Lopende uitgaven	426	3.804	13.490	5.763	8.041	9.300	9.575
610	Lonen en Salarissen	344	2.514	3.836	3.836	4.534	5.668	7.085
611	Sociale Premies	32	200	422	422	499	623	780
612	Gebruik van goederen en diensten	50	1.082	9.200	1.500	3.000	3.000	1.700
616	Sociale uitkeringen	-	8	32	5	8	9	10
62	Kapitaal uitgaven	-	1.068	7.093	1.568	1.750	1.875	1.900
620	Inventaris	-	68	893	68	250	275	300
621	Transport middelen	-	1.000	6.200	1.500	1.500	1.600	1.600

Het directoraat heeft een personeelsbestand dat per 01 januari 2023 de volgende bezetting vertoond over de diverse afdelingen:

Totaal personeelsbestand naar mannen en vrouwen opgesplitst

AFDELINGEN	AANTAL VROUWEN	AANTAL MANNEN	TOTAAL
Departementsleiding	6	1	7
Media & Communicatie	0	0	0
Innovatie & Technologische Ontwikkeling	0	0	0
Totaal	6	1	7

Per januari 2023 telt het directoraat in totaal 7 personeelsleden.

Gelet op de huidige ontwikkelingen op het directoraat is er een instroom verwachtbaar naar 25 personeelsleden.

Toelichting op de Operationele uitgaven

Lopende uitgaven:

610. Lonen en Salarissen

Personeelskosten

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Communicatie zijn voor het dienstjaar 2023 op **SRD 3.836.000,-** begroot.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	2.129.302
61002	Vakantiegelden	782.498
61003	Overwerk	40.000
61004	Bonussen en Gratificatie	125.000
61005	Overige salaris	27.150
61006	Vacatiegelden	20.000
61013	Functionele toelagen	80.000
61014	Persoonlijke toelagen	101.000
61015	Lesuren vergoeding	10.000
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	60.000
61017	Waarnemingstoelage	127.000
61020	Telefoonvergoeding	13.000
61021	Representatievergoeding	55.000
61023	Vervoersvergoeding	2.050
61025	Tijdelijk personeel	264.000
	Totaal	3.836.000

611 Sociale Premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2023 begroot op **SRD 422.000,-**.

Onder code 611 Sociale Premies worden de betaling van SZF- en pensioenpremie ondergebracht, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van SRD 235.000,- om SRD 187.000,-.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslaten pensioenfonds	235.000
61102	Werkgeverslaten ziekenfonds	187.000
	Totaal	422.000

612 Gebruik van Goederen en Diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2023 ten laste van de post “Gebruik van Goederen en Diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 1.500.000,-**.

De gedetailleerde specificatie per kostensoort is in onderstaande tabel weergegeven.

Specificatie Goederen en Diensten

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslaten pensioenfonds	235.000
61102	Werkgeverslaten ziekenfonds	187.000
	Totaal	422.000

61244	Representatie	2.700
61246	Verzekeringen	10.000
61247	Schoonmaak	5.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	4.500
61249	Kleding en bewassing	4.000
61250	Bewaking	5.000
61251	Voeding	3.000
61253	Vrachtkosten en porto	4.500
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	9.000
61260	Onderscheidingen	4.200
61263	Overige algemene kosten	20.585
61283	Huur van voertuigen	26.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	143.000
	Totaal	1.500.000

616 Sociale Uitkeringen

In het dienstjaar 2023 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 5.000,-** opgenomen onder de code "Sociale Uitkeringen".

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Bedrag in SRD
61613	Preventie Medische Voorzieningen	2.000
61612	Poliklinische kosten	2.000
61614	Overige medische kosten	1.000
	Totaal	5.000

Kapitaaluitgaven

620 Inventaris

Onder de Kapitaaluitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2023 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van **SRD 68.000,-** opgenomen. Dit bedrag zal gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting voor diverse afdelingen.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	34.000
62003	Communicatie	4.000
62004	Computers	5.000
62005	Printers	4.000
62006	Netwerken	5.000
62009	Technisch gereedschap	5.500
62010	Overige inventaris	6.200
62011	Overige automatisering	2.000
62012	Overige gereedschappen	2.300
	Totaal	68.000

621 Transportmiddelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 1.500.000,-** begroot.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62101	Auto's	650.000
62104	pick-ups	700.000
62110	overige transportmiddel	150.000
	Totaal	1.500.000

De totale raming van de **operationele uitgaven** voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op **SRD 7.331.000,-**.

DIRECTORAAT COMMUNICATIE**TITEL II: PROGRAMMA'S**

Bedragen x SRD 1.000,-

Titel II: Programma's								
Kostensoor t	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	-	8.200,000	172.790,000	41.150,000	43.375,000	43.380,000	44.885,000
	05 I.C.T. (Automatisering)	-	-	75.440,000	31.500,000	16.075,000	13.680,000	14.185,000
	0520 Digitale onsluiting binnenland	-	-	31.600	25.000	2.000	2.100	2.500
	0536 ICT Mini Beurs en Seminar	-	-	6.600	1.500	4.000	500	600
	0537 Affordable Connectivity	-	-	34.000	2.000	10.000	11.000	11.000
	0538 ICT Internationale projecten	-	-	3.240	3.000	75	80	85
	06 Informatie en Communicatie	-	200,000	27.350,000	4.650,000	6.300,000	7.700,000	8.700,000
	0615 ICT Bewustwordingsprojecten	-	200	10.500	2.000	2.000	3.000	3.500
	0619 Girls in ICT day	-	-	2.300	400	500	600	800
	0620 Training voor personeel mbt Cyber security	-	-	1.300	250	300	350	400
	0621 Opzetten van hotspot plekken in buurten	-	-	13.250	2.000	3.500	3.750	4.000
	07 Onderzoek en Ontwikkeling	-	8.000,000	-	-	-	-	-
	0764 Internet toegang op scholen	-	8.000	-	-	-	-	-
	13 Wetgeving en Standaarden	-	-	70.000	5.000	21.000	22.000	22.000
	1316 Wet en Regelgeving	-	-	70.000	5.000	21.000	22.000	22.000

De hierboven opgenomen bedragen hebben betrekking op de ontwikkelingsdoelen van Suriname en het daarbij behorend beleidsgebied: Communicatie. In onderstaande pagina's zullen de concrete plannen van het Directoraat worden verwerkt om de vastgestelde doelen te kunnen realiseren.

Toelichting op de Programma's**0520 Digitale Onsluiting Binnenland**

Het opzetten van deze communicatiecentra zal er mogelijkheden geboden worden om leerlingen, studenten en bewoners om online lessen te volgen en de verschillende ICT-trainingen. De leerkrachten zullen ook de mogelijkheden krijgen vervolgonderwijs te volgen vanuit hun standplaats. De centra zullen gebouwd worden in Sipaliwini en Brokopondo.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 is begroot op **SRD 25.000.000,-**.

0536 ICT Mini Beurs en Seminar

In verband met de Computer Science Education Week in December 2023, zal er een 3-daagse ICT-mini beurs en Seminar georganiseerd worden voor het publiek om hen kennis met ICT te laten maken en of het verbreden van die kennis. Ook het bij elkaar brengen van de verschillende ICT-bedrijven en personen zal het doel zijn van deze ICT Mini Beurs en Seminar.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 1.500.000,-**.

0537 Affordable Connectivity Program

Middels dit project wilt het Ministerie alle studenten voorzien van een tablet en internet gebruik voor 1 (een) jaar. Het ministerie zal een samenwerking aangaan met Bnets, waarbij middels elke betaling met een pinpas een bedrag van SRD 1,- ingehouden wordt. Verder zal ook de samenwerking met de telecombedrijven worden aangegaan voor internetgebruik.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 is begroot op **SRD 2.000.000,-**.

0538 ICT Internationale projecten

Tijdens de 91ste COTED-ICT ministeriele vergadering van 11 februari 2022, hebben alle ministers met de verantwoordelijkheid voor ICT, goedkeuring gegeven aan uitvoering van de volgende regionale projecten:

A. CARICOM Single ICT Space

B. Girls in ICT Partnership

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 is begroot op **SRD 3.000.000,-**.

0615 ICT-bewustwording projecten.

Het doel van dit project is om jonge ondernemers en ouderen te trainen in Digital Skills. De trainingen zullen verzorgd worden in de volgende gebieden nl: Commewijne, Saramacca, Brokopondo en Marowijne. De trainees van genoemde gebieden zullen ook leren wat zij allemaal met mobile phone kunnen doen als zij internet bereik hebben. Het Directoraat zal de lesson learns van hetzelfde project dat uitgevoerd zal worden in 2023 meenemen bij de planning van bovengenoemd project. Aan de training zal ook een seminar gekoppeld worden met als thema "Connectivity a door 2 development". Natuurlijk komen we met een passende vertaling afhankelijk van de taal die het meest gesproken wordt in het gebied waar het seminar gehouden zal worden. De Telecombedrijven Telesur & Digicel en ICT Associatie zullen diverse onderwerpen presenteren tijdens het seminar dit met het oog op Public Private Partners.

De impact van genoemd project moet de ICT-ontwikkelingsniveau voor de doelgroepen verbreden en of bevorderen. De digitale wereld staat niet stil.

Het onderwerp "Access and safety on internet" zal ook behandeld worden, waarbij vooral de jongeren op de hoogte moeten zijn van zowel de voor- als de nadelen van internetgebruik. Veilig internet gebruik zal dieper belicht worden onder deze groep.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 2.000.000

0619 Girls in ICT day

Girls in ICT Day is een jaarlijks terugkerend evenement waarbij ICT gerelateerde activiteiten worden georganiseerd met als doel jonge dames te interesseren voor een baan/carrière binnen de ICT-sector. Dit initiatief is voortgevloeid uit de Internationale Telecommunicatie Union (ITU). Deze dag wordt telkens op de laatste donderdag van de maand april gevierd. Voor het dienstjaar 2022 was dat dus op 28 april.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 400.000,-.

0620 Training voor personeel m.b.t Cyber security

Het personeel van het Communicatie heeft behoefte aan de training m.b.t:

cyber security

crypto currency

ICT wetgeving

Computer Technieken (digital Skills)

In 2023 zal er een aanvang gemaakt worden met de training Cyber Security.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 250.000,-.

0621 Opzetten van "Wifi Hotspot" plekken in buurten en toeristische plekken

Het doel van deze hotspot plekken in buurten is om de minderdraagkrachtige personen, jong en oud toegang te bieden tot internet. Ook hebben we samen met het Directoraat Toerisme een aantal toeristische plekken in Paramaribo geïdentificeerd. Het Directoraat zal samen met de Telecombedrijven een samenwerking aangaan. Waar deze bedrijven al hotspot plekken hebben kunnen we nagaan om de service te upgraden en uit te breiden.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 2.000.000,-.

1316 Wet en Regelgeving

In het kader van Wet- en regelgeving is het van belang om de ICT-sector te consulteren. Dit anticiperend op de goedkeuring van de Wet Electronische Communicatie (WEC). Het ministerie zal regelmatig consultaties moeten houden met de sector. Dit is van belang voor het maken van beleid binnen de sector, zodat de samenleving inclusief de sector weet welke richting het Ministerie opgaat. De uitvoeringsbesluiten zullen binnen korte termijn geconcipieerd worden. In de WEC wordt in bepaalde artikelen aangegeven, dat bepaalde zaken nader bij beschikking of bij staatsbesluiten geregeld zullen worden. Het Ministerie van TCT zal samen met TAS en het Ministerie van Justitie en Politie dit ter hand nemen.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2023 is begroot op **SRD 5.000.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

0520: Digitale ontsluiting binnenland	De gemeenschap in het binnenland, leerlingen, studenten en bewoners om online lessen te volgen en de verschillende ICT trainingen.		beter en goedkoop toegang tot internet om informatie uit te kunnen halen, educatieve en dergelijke informatie zodat er geen achterstand of barriere ontstaat qua digitale informatie voorziening. toegang tot Informatie m.b.t vergroten van de algemene kennis en ontwikkeling. om online lessen te volgen en de verschillende ICT
0536: ICT Mini beurs en Seminar	om jonge ondernemers en ouderen te trainen in Digital Skills		het bijelkaar van de verschillende ICT bedrijven en personen
0537: Affordable Connectivity Program	Ministerie alle studenten voorzien van een tablet en internet gebruik voor 1 (een) jaar.		beter en goedkoop toegang tot internet, maar ook de middelen om de internettoegang te kunnen gebruiken
0538: ICT Internationale projecten	samenwerken met landen en organisaties in de regio op het gebied van ICT.		uitvoering van de volgende regionale projecten: CARICOM Single ICT Space, Girls in ICT Partnership Het zal harmonisatie van de ICT en wetgevende kaders mogelijk maken, digitale ondernemerschap aanmoedigen.
0615: ICT Bewustwordingsprojecten	Om jongeren en ouderen te trainen in de verschillende professionals in de ICT wereld. Om ze het belang van de ICT bij te brengen en ze bewust te maken dat ICT een zeer belangrijke rol speelt in onze wereld.		Dat jongeren en ouderen zullen meer interesse tonen voor de digitale wereld waarin wij nu
0619: Girls in ICT Day	Meisjes/jonge dames te interesseren een carrière te kiezen binnen de ICT sector	dat de potentie die vrouwen hebben om een carrière te ontwikkelen binnen de ICT-sector een aanzienlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van deze sector.	zitten.. De technieken worden voor allerlei belangrijke zaken gebruikt: in het bedrijfsleven,
0620: Training voor Personeel mbt Cyber security	Het personeel van het directoraat Communicatie		onderwijs, door de politiek, de media en natuurlijk ook door burgers zelf
0621: Opzetten van Wifi Hotspot plekken in buurten	de minderdraagkrachtige personen, jong en oud toegang te bieden tot internet.		Met het realiseren van dit project zullen vooral minderdraagkrachtige jongeren en ouderen de toegang geboden wordt tot gratis internet om educatieve en dergelijke informatie te halen gedurende bepaalde tijden van de dag. Ook
1316: Wet en Regelgeving	de Surinaamse gemeenschap		de goedkeuring van de Wet Electronische Communicatie (WEC) en regelgeving.

TITEL IV: PARASTATALEN**N.V. Telecommunicatiebedrijf Suriname (Telesur)**

Het doel van de vennootschap is het creëren en beschikbaar houden van telecommunicatievoorzieningen binnen Suriname en tussen Suriname en andere landen.

Zij tracht voormeld doel te bereiken door:

Aanleg, instandhouding en exploitatie van telegraaf-, telefoon- en overige telecommunicatie middelen;

Productie en distributie van telecommunicatieapparatuur en andere goederen, die aan de telecommunicatie dienstbaar kunnen zijn;

Het deelnemen in vennootschappen en andersoortige ondernemingen dan wel het samenwerken met dergelijke vennootschappen en ondernemingen door bijvoorbeeld het voeren van de directie of het beheren van die vennootschappen of ondernemingen;

Het verrichten van alles wat met het onder a, b en c gestelde verband houdt of kan bijdragen tot het realiseren daarvan voor zover wettelijk toegestaan.

Telecommunicatie Autoriteit Suriname (TAS)

De Telecommunicatie Autoriteit Suriname is een Sui Generis, opgericht bij Wet

Telecommunicatievoorzieningen (WTv) S.B. 2004 no. 151. De TAS is zelfvoorzienend en ontvangt derhalve geen subsidie van de Staat Suriname. De inkomstenbronnen van de TAS zijn opgenomen in artikel 7 lid 1 van de WTv. Verder is de TAS belast met het reguleren van de telecommunicatie wezen in Suriname en het uitbrengen van Adviezen conform art 3 Wet Telecommunicatievoorzieningen. De TAS zal als onafhankelijke regulator de invoering van nieuwe ontwikkelingen en technologieën stimuleren binnen de telecommunicatiesector.

Afdeling 16. Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer

De begroting voor het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is ingesteld bij Presidentieel Besluit van 16 juli 2020 no. 14/2020 (S.B. 2020 no.141), houdende nadere wijziging van het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij no S.B 2017 No. 22) en is belast met de navolgende taken:

1. De zorg voor:
 - a) De topografie, de kartografie, de geodesie, het bodemonderzoek en de bodemkartering;
 - b) De bodembestemming, waar nodig in interdepartementaal verband;
 - c) Een richtige gronduitgifte, het één en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries, waar nodig in departementaal verband;
 - d) Het kadaster en de openbare registers ten hypotheekkantore;
 - e) De controle op het rechtmatig en doelmatig gebruik van toegewezen gronden, waar nodig in interdepartementaal verband;
 - f) De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de geodesie;
 - g) De inventarisatie, exploratie, optimale exploitatie en het beheer van de hulpbron bos, de flora en fauna;
 - h) Een verantwoord natuurbeheer en natuurbescherming, en
 - i) Controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de productie van hout en houtproducten, de flora en fauna.

2. Dit ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de voorgaande genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

MISSIE

De missie van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer luidt als volgt:

Zorgdragen voor een richtig grondbeheer alsmede duurzaam bosbeheer ten bate van de Surinaamse samenleving, in samenwerking met relevante ministeries en actoren.

VISIE

Als visie heeft het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer:

Transitie naar geautomatiseerde systemen, inclusief digitalisering, ten behoeve van grondbeheer en het zetten van concrete stappen om te geraken tot het oprichten van een Bos- en Natuurbeheer Autoriteit, ter facilitering van de behoefte van de Surinaamse samenleving voor haar duurzame sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkeling, waarbij het ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer terdege rekening houdt met:

- Natuurbehoud;
- Biodiversiteit;
- Effectief beheer van beschermde gebieden;
- Bescherming van wilde flora en fauna.

Het algemeen beleid van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is gericht op het voeren van een sociaal-rechtvaardig beheer van de aan de Staat toebehorende gronden, waarbij als algemeen uitgangspunt wordt gehanteerd dat elke Surinamer recht heeft op een stuk grond en zij die geen grond bezitten prioriteit genieten bij de toewijzing. Tevens stimuleert het ministerie het doelmatig gebruik

van deze natuurlijke hulpbron voor een optimale bijdrage tot welvaart en welzijn van de samenleving. Het ministerie ziet er ook op toe dat een duurzame en rationele natuur- en bosbeheer in samenspraak met relevante stakeholders en lokale gemeenschappen wordt uitgevoerd middels het formuleren van natuur- en bosbeleid gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en nationale en internationale wettelijke regelingen en principes.

Het ministerie bestaat uit twee directoraten nl. het directoraat Algemeen Beheer en het directoraat Grondbeleid en Bosbeheer.

DIRECTORAAT ALGEMEEN BEHEER

Het directoraat Algemeen Beheer heeft ten doel om de efficiency binnen het ministerie te bevorderen. Het directoraat bestaat uit het:

1. **Onder directoraat Financieel Beheer** met als belangrijke taak de financiële stromen c.q. begrotingen van het ministerie beter te beheren;
2. **Onder directoraat Administratieve Diensten** dat zorgdraagt voor de algemene voorzieningen waaronder de accommodaties en voertuigen van het ministerie en de transitie van Personeelszaken naar HRM moet bewerkstelligen.

DIRECTORAAT GRONDBELEID EN BOSBEHEER

ONDERDIRECTORAAT GRONDBELEID

Het Onder directoraat Grondbeleid is verantwoordelijk voor het uitstippelen van het grondbeleid en de correcte uitvoering daarvan. Grond is een natuurlijke hulpbron welke, indien efficiënt en effectief wordt aangewend, een belangrijke bijdrage kan leveren aan de sociaaleconomische ontwikkeling van de samenleving. Demografische processen zoals bevolkingsgroei en urbanisatie vormen tezamen met processen zoals globalisering en regionalisering vaak de leidende factoren die de functies van grond bepalen en daarmee de relatie tussen mens en grond beheersen. Ook dient rekening te worden gehouden met de stand van de technologie en de voortdurende drang van de mens naar ontwikkeling en economische voorspoed. In dat kader is het van belang dat het grondbeleid zodanig wordt uitgevoerd, dat er maximale profijt wordt gehaald uit deze hulpbron en voldaan kan worden aan de aspiraties van de samenleving waaronder de steeds groeiende vraag naar grond.

Het streven van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer, in het bijzonder het Onder directoraat Grondbeleid, is erop gericht om de hulpbron Grond aan te wenden voor de economische groei. Het beschikbaar stellen van grond is een essentieel onderdeel daarvan. Hierbij zal in nauw overleg met de daarvoor in aanmerking komende actoren uit de Publieke - en Private Sector gronden ten behoeve van de productie en de dienstverlenende sectoren worden geïdentificeerd en ingericht, waarna het ministerie deze gronden aan rechthebbenden zal toewijzen. Het ministerie zal eveneens haar bijdrage leveren aan de vergroting van het nationaal inkomen middels efficiënte inning van de aan de Staat toekomende inkomsten alsmede inkomstenverhogende maatregelen, waarbij de aanpassing van betreffende wetgevingsproducten een vereiste is. Verder is het streven erop gericht om bestaanszekerheid te creëren voor elke burger van het land middels efficiënte toepassing van de wetgeving en een evenredige verdeling van de natuurlijke hulpbron grond. In het kader van de armoedebestrijding zal in samenwerking met diverse daarvoor in aanmerking komende instanties bouwkvavels worden ontwikkeld en **toegewezen** aan rechthebbenden, waarbij er vooral gekeken zal worden naar de sociaal minderdraagkrachtigen in onze samenleving.

DOELSTELLING

Het doel van het Onderdirectoraat Grondbeleid is om haar grondbeleid op een duurzame en doelmatige wijze uit te voeren voor het gebruik van grond ten behoeve van diverse functies c.q. doeleinden voor duurzame sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkeling.

Het institutioneel kader dat het Onderdirectoraat Grondbeid ter beschikking heeft voor de domaniale dienstverlening bestaat uit:

- de Dienst der Domeinen;
- de Dienst Grondinspectie
- de Landmeetkundige Dienst en
- het Taxatie Instituut.

ONDERDIRECTORAAT BOSBEHEER

Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is conform het besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, gewijzigd bij SB 2005 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2020 no. 141) belast met o.a. de zorg van onze bos en natuurbeheer.

Dat voert ze uit op basis van o.a. de Natuurbeschermingswet 1954, de Jachtwet 1954, Wet Bosbeheer 1992, Wetboek van Strafrecht, de Milieuraamwet 2020 en de diverse relevante verdragen. Inspanningen om het bos en natuur duurzaam te beheren, worden in samenwerking met diverse 'stakeholders' zoals andere overheidsinstellingen, lokale gemeenschappen, nationale en internationale NGO's en organisaties uitgevoerd.

Het streven is gericht op de optimale exploitatie van de hulpbron bos en het duurzaam en rationaal gebruik ervan. Dit wordt gedaan door middel van verantwoordelijk natuurbeheer en bescherming en controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de productie van hout en houtproducten, flora en fauna, om zodoende de wisselwerking tussen economische ontwikkeling en natuurbehoud in balans te brengen voor de huidige en toekomstige generaties.

In Suriname zijn er 4 categorieën van beschermde gebieden. In deze gaat het om 1 (één) Natuurpark (Browns Berg), de 4 (vier) Bijzonder beheersgebieden en 11 (elf) natuurreservaten en 2 (twee) Speciaal Beschermd Bos. Beschermde gebieden bevatten een belangrijke voorraad aan natuurlijk, cultureel en sociaal kapitaal, en verschaffen een stroom aan economisch waardevolle goederen en diensten. Zij vormen een belangrijke buffer voor onvoorspelbare effecten van klimaatverandering. De Natuurbeschermingswet van 1954 (**G.B. 1954 no. 26, gewijzigd S.B. 1992 no. 80**) vormt de grondslag voor het instellen van natuurreservaten en natuurmonumenten. Conform voormelde wet is het Hoofd van de Dienst 's Lands Bosbeheer, welk ressorteert onder het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer, belast met het algemeen beheer van de natuurreservaten. Op basis van het Decreet Uitgifte Domeingrond 1982 zijn per beschikking de Bijzondere Beheersgebieden, de zgn. Multiple Use Management Area (MUMA) ingesteld waarbij het algemeen beheer ervan in handen ligt van het Hoofd Dienst 's Lands Bosbeheer.

Conform de Jachtwet 1954, zoals laatstelijk gewijzigd bij Staatsbesluit 2002 (Jachtbesluit 2002) is het Ministerie ook belast met het wildbeheer in Suriname. Deze taak wordt eveneens uitgevoerd door de Dienst 's Lands Bosbeheer met name de afdeling Natuurbeheer. Het Hoofd van de Dienst 's Lands Bosbeheer is tevens bij ministeriele beschikking d.d. 15 april 2016 No. 0567B-16/Min RGB (S.B. 2016 No. 102) aangesteld als CITES Management Autoriteit in Suriname.

Voor 2023 zullen er maatregelen getroffen worden om het beheer van beschermde gebieden effectiever te gaan beheren, waaronder het proces om te komen tot de herziening van de Natuurbeschermingswet en andere relevante natuurbeschermingswetgeving, alsook om duurzaam de verdien capaciteit van de beschermde gebieden te vergroten. In internationaal verband profileert Suriname zich als een bosrijk land dat claimt recht te hebben op fondsen voor duurzaam bosbeheer/bosbehoud. Suriname krijgt van diverse nationale en internationale organisaties ondersteuning voornamelijk gericht op het behoud van biodiversiteit, duurzaam bosbeheer, beheer beschermde gebieden en ondersteuning bij het formuleren van klimaatbeleid.

De bossen zijn een van de grootste, dan wel de grootste hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen van Suriname en heeft enorme potentie om een significante bijdrage te leveren aan de welvaart en welzijn en de duurzame ontwikkeling van het land. Tegelijkertijd zijn de bossen heel erg kwetsbaar, daarom

is het noodzakelijk om deze op een duurzame wijze te benutten en te beschermen waardoor ook een bijdrage geleverd kan worden om de negatieve effecten van klimaatverandering tegen te gaan. Het Nationaal Bosbeleid van Suriname, geformuleerd in 2005, biedt de leidraad voor de duurzame benutting en bescherming van onze bossen, waarvan de hoofddoelstellingen als volgt luidt: “Verhogen van de bijdrage van de bossen aan de nationale economie en het welzijn van de huidige en toekomstige generaties met inachtneming van het behoud van de biodiversiteit”.

DOELSTELLINGEN

1. Aanpassing van nationale wetten en regelingen gerelateerd aan natuur en bosbeheer voor zowel binnen als buiten beschermde gebieden.
2. Adequaate en effectieve natuur en bosbeheer in beschermde gebieden alsook buiten de beschermde gebieden.
3. Initiëren van processen tot instelling van nieuwe beschermde gebieden in samenspraak met lokale gemeenschappen.
4. Stimuleren van duurzaam bosbouw, houtkap alsook de oogst van NTFP's van planten en herstel van bossen.
5. Duurzaam beheer en gebruik van in het wild levende dieren en planten.
6. Stimuleren van duurzaam natuur en ecotoerisme in beschermde gebieden.

Het institutioneel kader dat het ministerie ter beschikking heeft om het bosbeleid uit te voeren bestaat uit:

1. De Dienst 's Lands Bosbeheer (LBB) die ressorteert onder het Onder-Directoraat Bosbeheer en
2. De 'Groene' Stichtingen Bosbeheer met name:
 - De Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)
 - De Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC) en
 - De Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB).

DIRECTORAAT ALGEMEEN BEHEER

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x 1.000,-

Kostens oort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplicht- ingen	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	22.185	27.615	47.179	45.550	59.217	76.974	100.059
61	Lopende uitgaven	21.775	25.273	45.679	44.050	57.267	74.439	96.763
610	Lonen en Salarissen	18.255	20.524	35.925	35.925	46.703	60.713	78.927
611	Sociale Premies	1.464	1.572	3.000	3.000	3.900	5.070	6.591
612	Gebruik van goederen en diensten	2.053	3.170	6.736	5.107	6.639	8.631	11.220
616	Sociale uitkeringen	3	7	18	18	25	25	25
62	Kapitaal uitgaven	410	2.342	1.500	1.500	1.950	2.535	3.296
620	Inventaris	30	342	500	500	650	845	1.099
621	Transport middelen	380	2.000	1.000	1.000	1.300	1.690	2.197

610. Lonen en Salarissen

De Lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 35.925.000, =**.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	27.533.000
61002	Vakantietoelage	4.142.000
61003	Overwerk	850.000
61004	Bonussen en Gratificaties	500.000
61006	Vacatiegelden	200.000
61019	Overige toelagen	2.500.000
61024	Overige vergoeding	200.000
	Totaal	35.925.000

Het personeelsbestand binnen het Directoraat Algemeen Beheer is per juli 2022, 274 personen. Op de rol van GBB is verder opgenomen 12 commissieleden (10 districtsbestuur en 2 Focal Point Bureau). Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zal in 2023 de uitstroom 5 personen bedragen. De gemiddelde leeftijd van het personeel in 2022, is 45 jaar, terwijl het ziekteverzuimpercentage over 2021, 8% is.

De personeelsformatie per juli 2022 ziet er als volgt uit:

Kader	Omschrijving	Aantal
Lager kader	schaal 1 - 6	130
Midden kader	schaal 7 - 8	68
Hoger kader	schaal 9 en hoger	76
Totaal		274

611. Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	2.000.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	1.000.000
	Totaal	3.000.000

Toelichting

De Sociale Premies zijn geraamd op **SRD. 3.000.000, -**. De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage voor het Pensioen en de overheidsbijdrage aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

612. Gebruik van Goederen en Diensten

Voor Gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 5.107.000, -** opgebracht.

Enkele specifieke kosten:

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61215	Kantoormiddelen (papier,pennen etc.)	100.000
61238	Telefoon	1.539.000
61217	Drukwerk en grafisch materieel	100.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	10.000
61221	Vergaderkosten	100.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	100.000
61240	Water	181.500
61241	Electriciteit	450.000
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	20.000
61222	Verbruiksgoederen(cartridge/diskettes)	150.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	1.000
61245	Abonnementen en vakliteratuur	1.000
61247	Schoonmaak	100.000
61250	Bewaking	2.036.580
61251	Voeding	10.000
61253	Vrachtkosten en porti	2.500
61255	Rechterlijke vonnissen	50.000
61261	Inhuur externe juridische bijstand	100.000
61263	Overige Algemene kosten	5.420
	Totaal	5.107.000

- Deskundigen binnenland en inhuur van externe juridische bijstand; voor het verlenen van juridische bijstand aan het ministerie en het uitbetalen van consultancykosten en deurwaarderskosten.
- Kantoorkosten zoals aankoop van kantoormiddelen (papier, pennen etc), kopieer-en drukwerkkosten, onderhoud van kantoormeubilair en inventaris, verbruiksgoederen (cartridge, memorysticks etc.) en onderhoudskosten automatisering voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.
- De uitgaven voor vaste lasten zoals telefoon, water, elektriciteit, abonnement van de dagbladen 'De Ware Tijd' en bewaking.
- Rechterlijke Vonnissen: de uitvoering van vonnissen met financiële consequenties.
- Onderhoud van gebouwen en terreinen. Dit zal worden aangewend voor kleine reparaties aan gebouwen, vervangen van armaturen, maaien en schoonmaak van terreinen, het wassen van gordijnen etc.
- Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen. Voor onder andere benzine, wassen en service van de dienstvoertuigen.

616. Sociale uitkeringen

Voor sociale uitkering is er een bedrag geraamd ad **SRD 18.000,-**. Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. Poliklinische kosten en lig en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	9.000
61612	Poliklinische kosten	9.000
	Totaal	18.000

Kapitaaluitgaven**Toelichting**

Het totaalbedrag van de kapitaaluitgaven is begroot voor **SRD. 1.500.000,-**.

Dit bedrag zal worden besteed aan:

620. Inventaris

- Kantoorinrichting zoals vervangen van airconditioning units, kantoormeubilair etc.;
- Het vervangen van computers, omdat de meeste computers verouderd zijn;
- Printers.

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	200.000
62004	Computers	100.000
62005	Printers	150.000
62010	Overige inventaris	50.000
	Totaal	500.000

621 Transportmiddelen

Ten behoeve van de dienst zal er een pick-up worden aangeschaft.

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62104	Pickup's	1.000.000
	Totaal	1.000.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x 1.000,-

Kosten soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	0	2.315	3.365	1.050	0	0	0
0169	Renovatie Kantoorgebouwen GBB		2.315	3.315	1.000		0	0
0294	Institutionele versterking Algemeen Beheer			50	50	0	0	0

Toelichting op de Programma's:

0169 Renovatie kantoorgebouwen ministerie GBB

Doelstelling:

Met het renoveren van kantoorgebouwen wilt het ministerie voldoen aan haar verplichting als werkgever om zorg te dragen voor een arbeid vriendelijke werkomgeving, wat zo meer betekend dat het veilig, hygiënisch en aangenaam moet zijn voor de werknemer. Creëren van een werkomgeving die aansteekt tot positieve impulsen bij de werknemer om te presteren en om er trots op te zijn er te mogen werken. Daarnaast wordt ook de burgerij gediend in een menswaardige omgeving dat het gevoel geeft dat elk van hen belangrijk is en ze er recht op hebben

Wijze van financiering:

Het financieren van de renovatie van kantoorgebouwen geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB en Openbare Werken. De totale uitgaven hiervoor zijn begroot voor een bedrag van SRD 10.000.000, -.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het beleid van de minister richt zich op de verbetering van de werkomstandigheden van de leiding, het personeel en de ontvangst van de burger in mensvriendelijke kantoorruimten. Door middel van overleg met collegaministers van Financiën & Planning en Openbare Werken zal de minister van GBB hierin slagen.

De volgende intensiveringen voor 2023 is begroot:

De staat van veel kantoorgebouwen van het Ministerie van GBB is matig tot slecht en dat is onwenselijk vanwege de onveiligheid en de onhygiënische situaties. Daarnaast kan het meubilair en apparatuur schade oplopen. Met het programma code 01, wil het ministerie van GBB het hoofdkantoor aan de Cornelis Jongbaw straat 10-12 verder renoveren en in een arbeid vriendelijke staat brengen. In het laatste kwartaal van 2021 is een aanvang gemaakt met de renovatie van het hoofdkantoor aan de Cornelis Jongbawstraat. De verwachting is dat de werkzaamheden in 2022 verder uitgevoerd en opgeleverd worden.

De totale uitgaven hiervoor zijn begroot voor een bedrag van SRD 10.000.000, -. In 2023 zal op dit programma code 0169 een bedrag van **SRD 1.000.000**, - opgenomen worden ten behoeve van de onvoorziene uitgaven voor de renovatiewerkzaamheden.

0294 INSTITUTIONELE VERSTERKING ALGEMEEN BEHEER**Doelstelling:**

Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden wordt versterkt, waardoor de vakkennis binnen het ministerie effectiever en efficiënter kan plaatsvinden.

Wijze van financiering:

Het financieren van institutionele versterking geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0758 voor een totaalbedrag van **SRD 50.000,-**.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het Onder directoraat Algemeen Beheer is verantwoordelijk voor o.a. het zorgdragen van de algemene voorzieningen ten behoeve van het personeel. In de loop der jaren is een tekort ontstaan aan gekwalificeerd personeel waardoor het ministerie nu genoodzaakt is om specifieke en doelgerichte trainingen te ontwikkelen om het probleem aan te pakken.

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

Het onder directoraat Algemeen Beheer heeft thans een tekort aan gekwalificeerd en deskundig personeel. Dit is onwenselijk, vanwege de werkzaamheden die niet optimaal uitgevoerd kunnen worden hetgeen leidt tot uitbesteding aan particulieren.

Met het programma code 0758 wil het ministerie van GBB dit onder directoraat versterken door op effectieve en efficiënte wijze het technisch personeel uit te breiden, door hen bij te scholen en praktisch te begeleiden waardoor de werkzaamheden beter verricht kunnen worden. Dit zal ook bijdragen om de transitie van de afdeling Personeelszaken naar HRM te bewerkstelligen.

De uitgaven zijn begroot op programma code 0758 voor een bedrag van SRD 50.000,-.

DIRECTORAAT GRONDBELEID EN BOSBEHEER**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x 1.000,-

Kosten soort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplicht- ingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	23.080	33.174	44.703	44.451	57.792	75.122	97.651
61	uitgaven	22.054	31.813	43.453	43.201	56.167	73.009	94.905
610	Lonen en Salarissen	19.859	26.284	38.830	38.830	50.479	65.623	85.310
611	Sociale Premies	1.576	2.529	3.250	3.250	4.225	5.493	7.140
612	Gebruik van goederen en diensten	616	3.000	1.358	1.106	1.438	1.869	2.430
616	uitkeringen	3	0	15	15	25	25	25
62	uitgaven	1.026	1.361	1.250	1.250	1.625	2.113	2.746
620	Inventaris	0	205	250	250	325	423	549
621	middelen	1.026	1.156	1.000	1.000	1.300	1.690	2.197

Lopende Uitgaven**610. Lonen en Salarissen**

De Lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 38.830.000, =**.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	33.080.000
61002	Vakantietoeslag	3.000.000
61003	Overwerk	500.000
61004	Bonussen en Gratificaties	750.000
61006	Vacatiegelden	500.000
61019	Overige toelagen	500.000
61024	Overige vergoeding	500.000
	Totaal	38.830.000

610. Lonen en salarissen

Het personeelsbestand binnen het Directoraat Grondbeleid en Bosbeheer is per juli 2022, 297 personen.

Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zal in 2023 de uitstroom 9 personen bedragen. De gemiddelde leeftijd van het personeel in 2022, is 39 jaar, terwijl het ziekteverzuimpercentage over 2021, 7% is.

Ter versterking zal het personeelsbestand in 2023 middels aantrekking van 35 aspirant jachtopzieners en 15 aspirant inspecteurs grondinspectie worden uitgebreid naar 347 personen.

De personeelsformatie per juli 2022 ziet er als volgt uit:

Kader	Omschrijving	Aantal
Lager kader	Schaal 1 - 6	132
Middenkader	Schaal 7 - 8	94
Hoger kader	Schaal 9 en hoger	71
Totaal		297

611. Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	2.150.000
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	1.100.000
	Totaal	3.250.000

Toelichting

De Sociale Premies zijn geraamd op **SRD 3.250.000, -**. De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage voor het Pensioen en de overheidsbijdrage aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

612. Gebruik van Goederen en Diensten

Voor Gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 1.106.000, -** opgebracht.

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61205	Deskundig Binnenland	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	10.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	10.000
61215	Kantoormiddelen (papier,pennen etc.)	50.000
61217	Drukwerk en grafisch materieel	250.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	25.000
61284	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen	50.000
61222	Verbruiksgoederen(cartridge/diskettes)	100.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	25.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	5.000
61251	Voeding	5.000
61261	Inhuur externe juridische bijstand	505.440
61263	Overige Algemene kosten	20.560
	Totaal	1.106.000

Toelichting

- Deskundig binnenland en inhuur van externe juridische bijstand ; voor het verlenen van juridische bijstand aan het ministerie en het uitbetalen van consultancy- en deurwaarderskosten.
- Kantoorkosten zoals aankoop van kantoormiddelen (papier, pennen etc), kopieer-en drukwerkkosten, onderhoud van kantoormeubilair en inventaris, verbruiksgoederen (cartridge, memorysticks etc) en onderhoudskosten automatisering voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.
- De uitgaven voor binnenlandse reis- en verblijfskosten zijn voor het grootste deel bestemd voor binnenlandse dienstreizen van de jachtopzieners en overige veldpersoneel van afdeling 's Lands Bosbeheer en Natuurbeheer.

616. Sociale uitkeringen

Voor sociale uitkering is er een bedrag geraamd ad **SRD 15.000,-**. Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. Poliklinische kosten en lig en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig en verpleegkosten	8.000
61612	Poliklinische kosten	7.000
	Totaal	15.000

Kapitaal Uitgaven**Toelichting**

Het totaalbedrag van de kapitaal uitgaven is begroot voor **SRD 1.250.000,-**

Dit bedrag zal worden besteed aan:

620. Inventaris

- Kantoorinrichting zoals vervangen van airconditioning units, kantoormeubilair etc.;
- Het vervangen van computers, omdat de meeste computers verouderd zijn;
- Printers.

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	100.000
62004	Computers	100.000
62005	Printers	50.000
	Totaal	250.000

621 Transportmiddelen

Om veldwerkzaamheden te verrichten zal er een pick-up worden aangeschaft.

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62104	Pickup's	1.000.000
	Totaal	1.000.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x 1.000,-

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026
				Verplicht- ingen	Uitgaven			
		Uitgaven	Uitgaven		Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	1.012	34.836	59.778	58.996	88.236	113.690	147.797
0251	Institutionele versterking Grondbeleid		450	400	400	520	676	879
0298	Transformatie SBB in autoriteit			1.676	894	782	0	0
0965	Subsidie JSOOC		581	-	0	0	0	0
0966	Subsidie STINASU	166,000	857	1.326	1.326	1.724	2.241	2.913
1119	Adaptatie en mitigatie effecten klimaatsverandering		6.409	44.800	44.800	58.240	75.712	98.426
1121	Behoud en bescherming Biodiversiteit		19.757	2.000	2.000	2.600	3.380	4.394
1122	Toewijzing geografische centrum voor houtverwerkingsbedrijven			100	100			
2005	Contributies GBB		1.345	1.376	1.376	1.789	2.325	3.023
3501	Grondaankopen		4.000	8.000	8.000	10.400	13.520	17.576
3502	Verkaveling	714,000	937	-	0	12.181	15.835	20.586
3503	Grondconversie	132,000	500	100	100	0	0	0

0251 Institutionele Versterking Grondbeheer**Doelstelling:**

Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden is versterkt, op basis van een integrale aanpak van grondbeleid en bosbeheer ontwikkelingen.

Wijze van financiering:

Het financieren van institutionele versterking geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 3501 voor een totaalbedrag van **SRD 400.000,-**

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het Onder directoraat Grondbeleid is verantwoordelijk voor het uitstippelen van het grondbeleid en de uitvoering daarvan. Doordat er in de loop der jaren een grote achterstand is ontstaan in de afhandeling van de diverse categorieën verzoeken, worden er specifieke en doelgerichte beleidsinstrumenten ontwikkeld om deze problematiek aan te pakken.

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

- De achterstand in de afhandeling van verzoeken betreffende overdracht van de zakelijke rechten Grondhuur en Erfpacht blijft toenemen. Het niet binnen redelijk termijn afhandelen van deze verzoeken brengt diverse ongewenste sociaal- maatschappelijke consequenties met zich mee voor de burgerij. Deze situatie is onwenselijk en is het noodzakelijk om middels speciale projecten de achterstand in te lopen. Met het programma code 0251 institutionele versterking grondbeleid, wil het Ministerie van GBB de achterstand versneld inlopen. Dit doet zij door het technisch personeel uit te breiden, bij te scholen, praktisch te begeleiden, zodat stagnerende factoren binnen het proces van gronduitgifte zoveel als mogelijk worden geëlimineerd en de dienstverlening aanzienlijk wordt verbeterd. De voornaamste stagnerende factor is dat zowel de Dienst der Domeinen als Dienst Grondinspectie kampt met een tekort aan gekwalificeerd personeel. In dit kader zal het ministerie een aanvang maken met het opleiden en trainen van grondinspecteurs bij de Dienst Grondinspectie en het administratief personeel van de Dienst der Domeinen.
De kosten voor deze activiteiten bedragen ca. SRD 300.000,
- Daarnaast zal ook het communiceren en vergemakkelijken van het proces van overdrachten worden verbeterd, zodat de burgerij wordt voorzien van voldoende betrouwbare informatie en het proces voor de afhandeling van overdrachtsverzoeken wordt versneld. Hierdoor zal de wachttijd drastisch worden verminderd en de kans dat het zakelijke recht op de grond komt te vervallen wordt geminimaliseerd, terwijl de rechtszekerheid van belanghebbenden wordt gewaarborgd. Ook hiervoor zijn middelen begroot op programma 0251 voor een bedrag van SRD 100.000, -.

0298 Transformatie SBB naar autoriteit**Doelstelling:**

De transformatie van SBB naar een autoriteit zal zorgdragen dat de ontwikkelingen in de bosbouwsector versneld worden aangepakt en Suriname als volwaardige speler kan meedingen op de internationale houtmarkt, maar ook dat de potentie van de Surinaamse bossen wordt geoptimaliseerd op een duurzame manier. Verder krijgt SBB als autoriteit meer armslag om gedegen sturing te geven aan de bosbouwsector. De sector wordt voorbereid op de laatste technologische en industriële ontwikkelingen binnen de internationale houtsector, zodat de positie van Suriname steeds verbetert als ook om de potentie van forest carbon credits te benutten door de toepassing van duurzame bosbeheer .

Wijze van financiering:

Het financieren van de omzetting van SBB in een autoriteit geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De totale uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0298 voor een totaalbedrag van SRD 894.000, =.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De minister stimuleert specifieke beleidsonderwerpen met betrekking tot de instituten die onder haar ressorteren middels subsidie, versterking van de instituten en regelmatig overleg.

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

De SBB is een stichting en deze rechtsvorm heeft wat beperkingen, die vertragend werken op uitvoering van de taken waarmee de SBB belast is. Dit is onwenselijk vanwege de steeds grotere achterstanden in de ontwikkelingen in bosbouwsector die Suriname oploopt met de rest van de wereld en het mislopen van forest carbon credits voor onze bossen. Met het programma code xx wil het Ministerie van GBB de SBB een sterkere rechtsvorm geven, waardoor zij meer armslag krijgt om haar taken in de volledige diepte uit te voeren, op een effectieve en efficiënte wijze en op een

aanneembaar tempo met gebruikmaking van de modernste technologie. Bij uitstek is het omzetten van SBB in een autoriteit. Vooruitlopend op de instelling van de Bosbouwautoriteit zal de SBB versterkt worden om haar taken adequaat uit te voeren zodat o.a. de controle op de houtkap en houtexport te verbeteren.

Om het proces van transformatie van SBB naar een autoriteit te bewerkstelligen zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Het doorlichten van de Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB);
- Het vaststellen van de Visie en Missie alsook de taken en bevoegdheden van SBB;
- Het vaststellen de organisatiestructuur, het maken van functiebeschrijving, loonstructuren, statuten, Huishoudelijke reglement, procedures;
- Het vaststellen van de nodige investeringen en identificeren van de financieringsmodaliteiten;
- Ontwerpen van nieuwe wetsproducten alsook het aanpassen/wijzigen van de huidige Wet en regelgeving zoals de Wet Bosbeheer 1992, andere relevante wetten;
- Het ontwerpen van wet en regelgeving voor de instelling Bosbouw Autoriteit. Er zal een commissie ingesteld worden voor de evaluatie van de conceptwet BOSNAS (Bos en Natuur Autoriteit Suriname)
- Formuleren van een Plan/draaiboek voor het omzetten van SBB naar een autoriteit

De totale uitgaven voor deze activiteiten zijn begroot voor USD 75.000. In 2023 zal op programma code 0298 een bedrag van USD 40.000 of **SRD 894.000**, - opgenomen ten behoeve van de activiteiten.

0966. Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Doelstelling:

Stinasu geeft educatie, stimuleert, faciliteert en oefent ecotoerisme en wetenschappelijke onderzoek uit in de beschermde gebieden met het als doel bescherming en behoud van onze natuur.

Wijze van financiering:

De financiering van Stinasu vindt plaats middels het subsidiëren van de operationele kosten voor het dienstjaar 2023 ten laste van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer. De uitgaven zijn begroot op de code 0966 voor een totaalbedrag van **SRD 1.326.000**, =

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het algemeen beleid is gericht op het stimuleren, coördineren en (mede) financieren van de wetenschappelijke exploratie en het dienstbaar maken van reeds bestaande natuurrezervaten.

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

De activiteiten zijn voornamelijk gericht op onderhoud en renovaties van de faciliteiten van de locaties te Raleighvallen en Brownsberg.

De operationele kosten van STINASU die voor het dienstjaar 2023 ten laste van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer worden gebracht zijn als volgt:

Nettolonen	SRD 978.448,52
Toelagen	SRD 18.120,00
Pensioenpremie	SRD 54.912,00
Loonbelasting + AOV	SRD 81.492,00
SZF Premie	SRD 72.576,00
Bostoelagen	SRD 120.000,00
Totale uitgaven	SRD 1.325.548,52

1119 ADAPTATIE EN MITIGATIE EFFECTEN KLIMAATSV ERANDERING

Doelstelling:

Het doel van dit programma is Suriname te ondersteunen bij de aanpassing aan de belangrijkste gevolgen van klimaatsverandering, door het beheer van watervoorraden en kustecosystemen te verbeteren op een zodanige wijze, die het welzijn van in de kustvlakte wonende gemeenschappen vergroten.

Wijze van financiering:

De financiering van het Global Climate Change Alliances + (GCCA+) project geschiedt door de Europese Unie. De uitvoerende partner is de UNDP Suriname. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 1119 voor een totaalbedrag van SRD 44.800.000, =. De financiering geschiedt o.b.v. een goedgekeurde Annual Work Plan (AWP) over het desbetreffende jaar.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het algemeen beleid t.a.v. kustecosystemen is om beter beheer te voeren over onze Multiple Use Management Area's door middel van het co-management gedachte, waarbij de lokale gemeenschappen ook betrokken worden door hun kennis, ervaring en input te geven zodat wij komen tot een duurzaam beheer.

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

De toenemende gevolgen van klimaatsverandering is onwenselijk, omdat Suriname wordt bedreigd met zeespiegelstijging, stormgevaar, kust erosie, overstromingen, verruiming van de zoutwater grens en bedreiging van watervoorraden, welke negatieve effecten hebben op de mens en natuur. Met het GCCA+ project, onder programma code 1119 wil de UNDP het Ministerie van GBB ondersteunen om deze negatieve gevolgen te beperken. De activiteiten voor 2023 zullen aan het begin van 2023 tijdens de boardmeeting bepaald worden.

De kosten zijn begroot op programma code 1119 voor een bedrag van **SRD 44.800.000, =**.

1121 BEHOUD EN BESCHERMING BIODIVERSITEIT

Doelstelling:

Het behouden en beschermen van de biodiversiteit leidt tot veerkrachtigheid van de natuur. Wanneer er voldoende soorten en ecosystemen zijn, kan de natuur veranderingen beter opvangen en de balans tussen mens en natuur behouden.

Wijze van financiering:

De financiering van het Sea Turtle Marine Conservation project geschiedt door het trekken van de middelen uit de fondsen van WWF Guianas. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 1121 voor een totaalbedrag van SRD 422.593,80, =.

De financiering van het Amazone Sustainable Landscapes 2 (ASL 2) project geschiedt door het trekken van de middelen uit de fondsen van Global Environmental Fund (GEF 7). De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 1121 voor een totaalbedrag van SRD 1.577.406 =.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het algemeen beleid is gericht op een beter beheer van onze beschermde en productieve landschappen en duurzaam beheer en gebruik van in het wild levende dieren en planten.

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:**1. Sea Turtle Marine Conservation Project**

De stroperij van schildpadeieren vormt een zeer ernstige bedreiging voor het voortbestaan van de zeeschildpadden en dat is onwenselijk. Met het Sea Turtle Marine Conservation Project, onder programma 1121 beoogt WWF Guianas het Ministerie van GBB te ondersteunen bij het stabiliseren en behouden van de zeeschildpadden populatie. In dit kader zullen de volgende activiteiten uitgevoerd worden:

- Monitoring van het aantal nesten van zeeschildpadden te Marowijne (Galibi) en Commewijne (Braamspunt);
- Effectief beheer en bescherming van zeeschildpadden middels handhavingspatrouilles op de stranden en speciale patrouilles o.a. roadblocks;
- refreshment trainingen voor effectief beheer en bescherming van de zeeschildpadden.

De middelen voor het Sea Turtle Marine Conservation Project zijn begroot voor een bedrag van SRD 422.593,80.

2. Strengthening management of protected and productive landscapes in the Surinamese amazon (ASL 2 project)

Er vinden illegale activiteiten plaats in beschermde gebieden en deze vormen een bedreiging voor de lokale gemeenschappen en natuur. Binnen productieve landschappen wordt gedaan aan ongeplande houtkap, wat niet bevorderlijk is voor duurzaam bosbeheer.

De activiteiten die uitgevoerd zullen worden zijn:

- Uitvoeren van capaciteitsbehoefteanalyse voor de 4 beschermde gebieden te weten Sipaliwini natuurreservaat, Brinckheuvel natuurreservaat, Centraal Suriname natuurreservaat en Brownsberg natuurpark;
- Ontwerpen en verkennen van participatieve managementregelingen in de 4 beschermde gebieden;
- Finaliseren van de Code of Practice, Praktische richtlijnen voor duurzaam bosbeheer
- Het ontwikkelen van de gezaagd hout module binnen het Sustainable Forest Information Systeem Suriname (SFISS)
- Opzetten van een revolving fund voor de private houtsector
- Een permanent trainingsprogramma over SFM opzetten (trainingscentrum versterken, handleiding en educatief materiaal ontwikkelen);
- Het bewustzijn van traditionele autoriteiten over SFM vergroten, inclusief mogelijke modellen voor het herinvesteren van inkomsten uit gemeenschapsbossen in verbeterde bestaansmiddelen en diensten;
- Onderzoek naar NTFP;
- Ondersteuning van de ontwikkeling van het wettelijk kader voor PA-beheer;
- Ontwikkelen van een nationaal jaguarbeschermingsplan (in samenwerking met NGO);
- Ontwikkelen en implementeren van communicatie- en bewustmakingsstrategieën en
- Opzetten van een intersectoraal en sector overschrijdend coördinatieplatform voor (technische) adviesondersteuning.

De kosten voor deze activiteiten zijn begroot voor een bedrag van SRD 1.577.406, =.

De totale middelen op programma code 1119 zijn begroot voor een bedrag van **SRD 2.000.000,-**.

1122 Toewijzing Geografisch centrum voor houtverwerkingsbedrijven**Doelstelling:**

Het bestemmen van een geografische locatie voor houtverwerkingsbedrijven zorgt ervoor dat de bedrijven worden gefacilieerd, bedrijfseconomische voordeel kunnen behalen en hun activiteiten ongestoord kunnen uitvoeren. De samenleving zal hierdoor niet gehinderd worden in haar leef genot.

Wijze van financiering:

Het financieren van de toewijzing geografisch centrum voor houtverwerkingsbedrijven geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 1122 voor een totaalbedrag van SRD 100.000, -

Het opzetten en operationaliseren van de houtverwerkingsindustrie zal i.s.m. met de private sector gedaan worden terwijl de financiering ervan op Private Public Partnership methode gedaan moet worden.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

De minister ondersteunt elk beleid dat de ruimtelijke ordening van het land bevordert, door haar medewerking te verlenen om gronden te reserveren voor speciale economische zones.

De volgende intensiveringen voor 2023 is begroot:

Momenteel zijn er industriële bedrijven waaronder ook houtverwerkingsbedrijven midden in woonwijken en dat is onwenselijk vanwege milieuoverlast die de omliggende huishoudens ondervinden. Met het programma code 1122 wil het Ministerie van GBB-milieu overlast tot een minimum beperken en randvoorwaarden zoals nutsvoorzieningen en havens creëren voor houtverwerkingsbedrijven.

De kosten zijn begroot op programma code 1122 voor een bedrag van **SRD 100.000, =**

2005 Contributies GBB**Doelstelling:**

Het lidmaatschap behouden van RAMSAR, CITES, INBAR en ITTO zodat Suriname continu geïnformeerd blijft over de regels m.b.t. de internationale wildhandel, wetlands, duurzaam bosbeheer en ecologische systemen. Ook bieden deze organisaties ondersteuning voor het uitvoeren van projecten voor capaciteitsopbouw en -versterking.

Wijze van financiering:

De contributie betalingen aan RAMSAR en CITES worden gefinancierd door Suriname Conservation Foundation voor een bedrag van circa SRD 46.935, -. De contributie aan INBAR en ITTO bedraagt in totaal ca. SRD1.329.000,- en zal betaald worden uit de begroting van het ministerie. De totale middelen op programma code 2005 zijn begroot voor een bedrag van SRD 1.375.935, - afgerond **SRD 1.376.000,-.**

3501. Grondaankopen

Doelstelling: Middels het aankopen van grond wordt voorzien in de grondbehoefte van de Staat, waardoor kan worden voldaan aan de vraag van burgers naar domeingrond en alsmede voor het oplossen van gronddisputen. Grondaankopen biedt de Staat de mogelijkheid om strategische gebieden (strategisch gelegen gronden) te kopen ten algemene nutte, waaronder ten behoeve van infrastructurele werken, landbouwproefstations, overheidskantoorgebouwen etc. teneinde de ontwikkeling van het land te bevorderen. Het aankopen van grond door de Staat voor verkavelingsdoeleinden en de uitgifte van deze gronden aan de burgerij, biedt hen waarborging en rechtszekerheid, wat kan bijdragen aan de welvaart en het welzijn van gezinnen en daarmee de totale samenleving.

Wijze van financiering: het financieren van de grondaankopen geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 3501 voor een totaalbedrag van **SRD 8.000.000, -.**

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het grondaankoopbeleid van het ministerie van GBB wordt allereerst getoetst op de noodzakelijkheid van een aankoop. Teneinde zorgvuldig om te gaan met de aankoop van gronden, worden eerst alle mogelijkheden uitputten bestudeerd, alvorens er wordt over gegaan tot grondaankopen. Het ministerie beoogd ongestoorde groei en ontwikkeling van de natie waarbij rechtszekerheid voor alle burgers een essentieel onderdeel is. Het bieden van deze rechtszekerheid kan bijdragen aan een vreedzame en harmonieuze samenleving.

De volgende intensiveringen voor 2023 is begroot:

Occupatie van gronden leidt tot toenemende sociaal-maatschappelijke problemen onder delen van de samenleving. De occupatieproblematiek behelst enerzijds rechtsonzekerheid voor de occupanten en anderzijds inbreuk op het eigendomsrecht van de grondeigenaar. De dreiging om dakloos te worden met alle gevolgen van dien hangt steeds boven het hoofd van de occupanten, terwijl de rechtmatige eigenaar de mogelijkheid wordt ontnomen om ongestoord bezit te hebben van zijn grond. Met het programma code 35, wenst het ministerie van GBB een sociaal-maatschappelijke oplossing teweeg te brengen in de occupatieproblematiek teneinde rust en rechtszekerheid van beide partijen te waarborgen. Dit doet zij middels het aankopen van de geoccupeerde gronden van de eigenaar of middels compensatie met een ander stuk domeingrond. Door de aankoop van de geoccupeerde gronden keert deze terug in de boezem van de Staat, waardoor de staat vrijelijk kan beschikken hierover en deze in grondhuur kan worden uitgegeven aan de occupanten.

De afhandeling van de lopende zaak betreft de aankoop van het perceelland, groot van 1.8523 ha., gelegen in het district Paramaribo aan de Geertruidenweg bekend als No. 87 van de grond Ephraimzegen. Na afronding van de aankoop zullen ongeveer 300 occupanten, rechtszekerheid verkrijgen van de overheid. De extra middelen zijn begroot op programma code 35 voor een bedrag van SRD 6.500.000, -.

Daarnaast zullen ook andere geoccupeerde gebieden die urgentie betrachten, worden aangepakt in 2023. Ook hiervoor zijn extra middelen begroot op programma 35 voor een bedrag van SRD 1.500.000, -

3503. Grondconversie

Doelstelling: middels overdracht domeingrond in eigendom wil de staat de bevolking in de gelegenheid stellen op de grond, uitgegeven voor bebouwing en bewoning en waarbij er is voldaan aan de cultuurplicht, een sterkere recht te verkrijgen; het recht van volle en vrije eigendom.

Wijze van financiering: het financieren van de grondconversie geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 3503 voor een totaalbedrag van **SRD 100.000, -**.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het Ministerie van GBB zal grondconversiebeleid uitvoeren door zorg te dragen voor alle benodigde randvoorwaarden waarvoor het ministerie verantwoordelijk is.

De volgende intensiveringen voor 2023 zijn begroot:

Het recht van grondhuur heeft zijn beperkingen, die door de samenleving als ongewenst worden ervaren, omdat zij bij overdracht, verdeling, bestemmingswijziging en verlenging van het recht, toestemming van het ministerie nodig hebben. Dit werkt zeer stagnerend en vertraagt het economisch verkeer van de samenleving. Met het programma code 5303 wil het ministerie de burger en de ondernemers tegemoetkomen en daarmee het economisch verkeer bevorderen.

De kosten zijn begroot op programma code 3503 voor een bedrag van **SRD 100.000, -**.

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x 1.000,-

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	19.684	1.394.811	964.887	1.343.452	1.306.488	1.418.434
53	Niet Belastingmiddelen	19.684	1.368.300	918.040	1.343.452	1.306.488	1.418.434
53017	Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur	1.366	580.000	20.000	26.000	33.800	43.940
53102	Opbrengst verkoop onroerende goederen	4.266	773.000	370.000	481.000	625.300	812.890
53123	Retributies op hout	13.505	15.025	27.340	35.542	46.205	60.066
53423	Diverse niet belastingontvangst en	547	275	700	910	1.183	1.538
53509	Grondconversie	0	0	500.000	800.000	600.000	500.000
52	Donormiddelen	0	26.511	46.847	0	0	0
52201	Europese Unie		6.409	44.800			
52212	Overige Donaties (WWF Guianas, ACTO en SCF)		20.102	2.047	0	0	0

Toelichting op de Middelenbegroting**Code 53017 Landtaxen, akkergelden, huren, erfpachten, recognities en grondhuur**

De inningen uit hoofde van landtaxen, akkergelden, huren, erfpachten, recognities en grondhuur 2023 zijn geraamd op **SRD 20.000.000, -**. De stijging van de heffingen per 2023 zal meer aan Niet Belasting Middelen (NBM) opleveren een bedrag van SRD 18.000.000. De verhoging is bedoeld om extra middelen op te halen voor onontsloten- en nieuwe overheid verkavelingsprojecten, voor reserveringen t.b.v. speciale overheidsbestemmingen en voor beleid ten aanzien van gronddisputen. Dit kan echter pas nadat de regering het beleid heeft geformuleerd en De Nationale Assemblée daar akkoord voor geeft. De extra opgehaalde middelen komen ten gunste van de staatskas.

53102 OPBRENGST VERKOOP ONROERENDE GOEDEREN

De inningen uit hoofde van de opbrengst verkoop onroerende goederen 2023 zijn geraamd op **SRD 370.000.000, =**. De stijging van de opbrengsten zal meer aan Niet Belasting Middelen (NBM) opleveren een bedrag van circa SRD 166.000.000, =. De verhoging welke is geraamd, is bedoeld om extra middelen op te halen voor o.a. het opzetten van nieuwe overheidsgebouwen, renoveren van bestaande overheidspanden en aankopen van gronden. Dit kan echter pas nadat de regering het beleid heeft geformuleerd en De Nationale Assemblée daar akkoord voor geeft.

53303 RETRIBUTIE OP HOUT

De inningen uit hoofde van retributie (inclusief keuringslonen, concessierechten, exploratievergoeding) op hout 2023 zijn geraamd op SRD 127.340.000, -. Hiervan zal een bedrag van SRD 100.000.000= aangewend worden voor de operationele kosten van SBB. Het resterend bedrag **ad SRD 27.340.000** zal in Staatskas gestort worden. De verwachting is dat de bosbouwheffingen in augustus 2022 aangepast zullen worden. De geprognoseerde rondhout productie voor het jaar 2023 bedraagt 650.000 m³. Door de verwachte stagnatie in de rondhout productie zullen de Niet Belasting Middelen (NBM) uit de bosbouw heffingen niet toenemen. Met het ingezette proces om geleidelijk rondhout af te bouwen en lokale houtverwerking te stimuleren

zullen meer houtproducten met toegevoegde waarde worden afgezet op de lokale - en exportmarkt. Dit gaat leiden tot verhoogde deviezensgenerering en werkgelegenheid creatie. De opgehaalde middelen komen ten gunste van de staatskas. Deze middelen kunnen vervolgens worden ingezet voor beleid ten aanzien van de negatieve gevolgen van de bosbouw op o.a. het leefmilieu van de inheemse en marron gemeenschappen te compenseren, de capaciteit te versterken in houtexploitatie en houtverwerking, infrastructuur te onderhouden. Dit kan echter pas nadat de regering het beleid heeft geformuleerd en De Nationale Assemblée daar akkoord voor geeft.

Los van de inkomsten voor de overheid uit de retributie op hout ontvangt de overheid ook inkomsten uit de exporthellingen, loon- en inkomstenbelastingen uit de bosbouwsector die niet geadmineistreerd wordt door de SBB maar door andere instanties.

53423 DIVERSE NIET BELASTINGONTVANGSTEN

De inningen uit hoofde van diverse niet belastingontvangsten zijn geraamd op **SRD 700.000, -**.

Deze zijn de Niet belastingontvangsten voor onder meer wildlife export quota die bedoeld zijn voor de dienstverlening; administratie, controle en inspectie voor de invoer, aanvoer en de wederuitvoer van in het wild voorkomende dieren, planten en bloemen, alsmede delen of producten daarvan inclusief eieren vanwege de dienst 's Lands Bosbeheer.

53509 GRONDCONVERSIE

Middels overdracht domeingrond in eigendom wil de staat de bevolking in de gelegenheid stellen op de grond, uitgegeven voor bebouwing en bewoning en waarbij er is voldaan aan de cultuurplicht, een sterkere recht te verkrijgen; het recht van volle en vrije eigendom. Voor het dienstjaar 2023 verwacht het ministerie dat vanaf het 2^e halfjaar de conversie een bedrag van SRD 500.000.000,= zal opbrengen.

52 SCHENKINGEN EN DONORMIDDELEN

52201. Europese Unie

De schenkingen en donormiddelen voor het Global Climate Change Alliance (GCCA+) project zijn geraamd op **SRD 44.800.000, =** met als doel een nationale mangrove strategie te ontwikkelen en een economische (monetaire) waarderingsstudie uit te voeren van de mangrove-ecosystemen alsook van Scarlet Ibis en trapezen.

52212. Overige Donaties (WWF Guiana)

Het Sea Turtle monitoring project; heeft als doel om in 2025, stabiele populaties van de aitkanti, krapé en warana zeeschildpadden op de legstranden te Marowijne (Galibi) en Commewijne (Braamspunt) te hebben. Hierbij worden middels monitoring- en handhavingsactiviteiten, data verzameld over de zeeschildpadden nesten die gelegd en gestroopt zijn en zal controle op naleving van de Natuurbeschermingswet en Jachtwet plaatsvinden. In het jaar 2023 wordt een bedrag van **SRD 422.593,80**. Door WWF Guianas beschikbaar gesteld voor genoemd project.

52212. Overige Donaties (SCF)

De Suriname Conservation Foundation (SCF) is het duurzame Surinaamse milieufonds, dat zich inzet voor de bescherming van de biodiversiteit in het algemeen en de beschermd gebieden van Suriname in het bijzonder. Door haar nationaal en internationaal verworven vertrouwen, de goede samenwerking met stakeholders, haar zichtbare inzet voor de duurzame benutting en bescherming van de natuur, draagt zij door middel van het financieren van projecten en strategische acties actief bij, aan zowel de economische ontwikkeling van Suriname als de bescherming en het behoud van biodiversiteit van onze aarde. Dit milieufonds is bereid de contributies van het ministerie bij Ramsar en Cites te betalen. Het totaalbedrag aan contributie bij deze 2 organisaties bedraagt voor 2023 ca. **SRD 46.935, -**.

52212. GEF 7

Het doel van het Strengthening management of protected and productive landscapes in the Surinamese amazon (ASL 2 project) is het verzekeren van een rechtvaardig beheer van de beschermde en productieve landschappen van Suriname door middel van geïntegreerde benaderingen die wederzijds ondersteunende instandhouding en voordelen voor duurzaam levensonderhoud opleveren. Het Global Environmental Fund (GEF 7) stelt in 2023 een bedrag van **SRD 1.577.406,-** beschikbaar voor de financiering van het Amazone Sustainable Landscapes 2 (ASL 2) project.

Het geraamd bedrag op code 52212 voor het dienstjaar 2023 bedraagt SRD 2.046.935,- afgerond **SRD 2.047.000,-**

TITEL IV: OVERHEIDSINSTELLINGEN

Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB)
Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC)
Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Stichting Bosbeheer en Bostoezicht (SBB)

De Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB) heeft tot doel het bevorderen van een duurzame, optimale benutting van de bossen van Suriname in het algemeen en voor de houtproductie bestemde bossen in het bijzonder door toepassing van de in de Wet Bosbeheer 1992 en andere relevante wet- en regelgeving daartoe gegeven richtlijnen.

De SBB functioneert als technische werkmarm van het Ministerie Grondbeleid en Bosbeheer (GBB). Vanwege het feit dat alle inningen van retributie, keuringsloon, exploratie- en concessierecht teruggestort moeten worden, worden de operationele kosten van de SBB ten laste van het Ministerie van GBB opgebracht.

Het Sustainable Forestry Information System Suriname (**SFISS**) wordt niet alleen opgezet als onderdeel van het Nationaal Bosmonitoringsysteem (NFMS) gecoördineerd door de Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB), maar ook als een participatief multi-stakeholder proces binnen de bosbouwsector met en voor de private, publieke sector en de lokale gemeenschappen. Dit systeem zal het huidige Log Tracking systeem (LogPro) vervangen. Naast het verbeteren van de efficiëntie van het huidige systeem en verhogen van de transparantie is het op te zetten nieuw systeem een instrument om de actoren te stimuleren om aan duurzaam bosbeheer te (blijven) doen.

SBB heeft een personeelsbestand van 252 medewerkers bestaande uit:

- 18 directieleden
- 22 senior stafleden
- 36 stafleden
- 41 junior stafleden
- 135 overige personeelsleden

De operationele kosten van de SBB die voor het dienstjaar 2023 ten laste van het Ministerie van GBB worden voorzien, bedragen als volgt:

Omschrijving	Bedrag in SRD
Personeelskosten	70.000.000
Huisvestingskosten	3.500.000
Administratiekosten	2.000.000
Transportkosten	3.000.000
Algemene kosten	1.000.000
Overige Exploitatiekosten	1.000.000
Totaal	80.500.000
Investeringskosten	14.500.000
Totale exploitatiekosten	95.000.000
Crediteuren	5.000.000
Totale begroting	100.000.000

De investeringen betreffen:

- De aanschafwaarde van de nieuwe veldpost Moengo en het Hoofdkantoor
- De aanschaf van veldattributen (GPS, scanners, IT-materiaal, stempelhamers, meetapparatuur, etc.

De crediteuren betreffen:

- de aflossingen aan de bank, betrekking hebbende op de gepleegde investeringen in de aanschaf van transportmiddelen bij CKC Motors Company N.V. en Fernandes Autohandel N.V.

Het is van belang dat mede in acht wordt genomen, dat de SBB door middel van haar werkzaamheden inkomsten genereert ten behoeve van de staatskas. Deze ontvangsten betreffen:

- Directe inkomsten uit de bosexploitatie m.n. retributie op hout gewonnen op domeingrond waarop er (houtkap)rechten krachtens de Wet Bosbeheer zijn verleend en terreinen zoals grondhuur en erfpacht waarop er commerciële houtbenutting wordt ontplooid.
- Het jaarlijks verschuldigde concessierecht op terreinen waarop het concessierecht is verleend.
- De jaarlijks verschuldigde exploratievergoeding voor domeingrond waarop er een exploratievergunning is verleend.
- De keuringslonen, voor het keuren van hout bij export.

Een goed functionerende SBB is van wezenlijk belang voor het garanderen van de inkomsten zoals hierboven aangehaald. Indien de SBB zich niet van haar taken zou kunnen kwijten, zou zulks de export van hout ernstig kunnen stagneren, omdat de SBB bij de geldende procedures die in samenwerking met de Dienst der Invoerrechten en Accijnzen worden uitgevoerd, een essentiële rol vervult. De SBB stelt de ingeladen hoeveelheden hout vast en registreert daarnaast de klassen waarin het betreffende hout valt om vervolgens de vaststelling van de waarde daarvan te bepalen waaruit uiteindelijk het verschuldigde uitvoerrecht voortvloeit. Tevens is een verklaring van de SBB vereist om aan te tonen of het te exporteren hout al of niet op verantwoorde, duurzame wijze geproduceerd is.

De inning van het concessierecht is een voorname taak van de SBB. Zij controleert of er sprake is van eventuele achterstanden, hierdoor kan de SBB een drukmiddel toepassen om voldoening van deze verplichting af te dwingen.

De SBB houdt tevens de verschuldigde retributies na en treft dienovereenkomstig maatregelen die ertoe moeten leiden dat de vereisten afdrachten alsnog worden voldaan. Kortom, door de activiteiten van de SBB zoals de controle en monitoring op houtkapactiviteiten, levert de stichting een prominente bijdrage aan de ontwikkeling van Suriname.

De voor het jaar 2023 verwachte inkomsten van de staat uit NBM bedragen:

Soort inkomsten	Bedrag in SRD
• Retributie	74.727.900
• Exploratievergoeding	2.000.000
• Concessierecht	38.000.000
• Keuringsloon	12.600.000
• Totaal	127.327.900

Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC)

De Stichting Jan Starke Opleidings-en Ontspanningscentrum heeft als doel het bevorderen van natuurbehoud, milieubescherming en het duurzaam benutten en conserveren van de Surinaamse bossen, enerzijds en anderzijds het bieden van faciliteiten tot recreatie.

De activiteiten in 2023 zullen zijn:

1. Het verkrijgen van grondhuur status op het terrein te Zanderij-1
2. Een aanvang maken met het proces om het terrein van JSOOC Zanderij-1 te verklaren tot speciaal beschermd gebied.
3. Het verhogen van de bewustwording voor de natuur door het ontwikkelen en verzorgen van educatieve programma's.
4. Het zoeken naar fondsen om een inventarisatie en vastlegging te maken van de boomsoorten in het voormalige Arboretum op Zanderij-1.
5. Het stimuleren van onderzoek op het gebied van bosbouw en natuur door het faciliteren en begeleiden van studenten en liefhebbers van natuur.
6. Het promoten van het belang van een schoon milieu door het bieden van recreatie in een bosrijke en milieuvriendelijke omgeving.

De maatregelen om de activiteiten uit te voeren zijn:

1. Het gebied Zanderij-1 tot speciaal beschermd gebied doen verklaren, zodat Zanderij-1 als leerbos gehandhaafd blijft.
2. Het vastleggen van processen die binnen JSOOC toegepast worden en de organisatie handleidingen biedt om de stichting goed te beheersen.
3. Uitbreiden van het leerpad en het plaatsen van informatieborden i.v.m. voorlichtingsactiviteiten.
4. De bestaande wandelroute uitbreiden tot naar de Coropinakreek.
5. Trainen van het personeel om de arbeidsproductiviteit te verhogen.
6. Aantrekken van een drietal goed opgeleid en gemotiveerde personeelsleden.
7. Contact met scholen onderhouden en uitbreiden om JSOOC als educatieve plek te promoten.

Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Doel:

- Natuurbescherming
- Natuuronderzoek
- Natuurtoerisme
- Natuureducatie

STINASU tracht voormelde doelen te bereiken door (zie art. 3 der Statuten):

A. Het stimuleren, coördineren en (mede) financieren van de wetenschappelijke exploratie en het dienstbaar maken van reeds bestaande natuureservaten door:

1. Het aanknopen en onderhouden van contacten met en het lid worden van internationale instellingen die zich bewegen op natuurbeschermingsgebied;
2. Het verkrijgen van financiële en technische steun bij genoemde organisaties;
3. Het programmeren en leiden van het wetenschappelijk onderzoek in de reservaten en het ter beschikking stellen en publiceren van de uit dit onderzoek voortkomende resultaten.

B. Het dienstbaar maken van de reservaten aan de recreatieve, opvoedkundige en economische doeleinden waartoe deze reservaten mede zijn ingesteld; dit door middel van:

1. Het toegankelijk maken van de reservaten;
2. Het onderhouden en exploiteren van transport naar en in de reservaten en het construeren en exploiteren van overnachtingsgelegenheden in de reservaten; stimuleren door middel van promotie in binnen- en buitenland, van bezoek aan de reservaten, onder leiding van daartoe op te leiden expliciterend en toezichhoudend personeel;
3. De uitgifte van publicaties en voorlichtingsmateriaal op het gebied van de natuurbescherming in het algemeen en van het landschap, de flora en de fauna van de reservaten in het bijzonder; dit zowel ten behoeve van de scholen als van het volwassen publiek.

C. Het streven naar bescherming en dienstbaar maken ten behoeve van de wetenschap, de recreatie en de volksoontwikkeling, van nog niet of niet voldoende wettelijke beschermde objecten.

D. Het verkrijgen van (de onder artikel vier te noemen) middelen, benodigd voor verwezenlijking van de in de voorgenoemde werkzaamheden.

Noot. Natuurbeschermingswet 1954.

Art.1: Tot bescherming en behoud van de in Suriname aanwezige natuurlijke rijkdommen kan de President, de Staatsraad gehoord, bij besluit gronden en wateren behorende tot's Landsdomein als natuureservaat.

Art. 2: Om aangewezen te worden als natuureservaat moet een gebied voldoen aan de volgende eisen:

Dat het bescherming van overheidswege verdient uit hoofde van afwisselend natuur- en landschapsschoon en/of door de aanwezigheid van in wetenschappelijk of cultureel opzicht belangrijke flora, fauna en geologische objecten.

Gewenste Situatie

In de komende 3 jaren zal Stinasu de volgende situatie nastreven:

1. Alle locaties volledig in operatie krijgen, met optimale bezetting voor ecotoerisme & recreatie en het faciliteren van educatie & onderzoek, zodat STINASU weer financieel gezond en zelfvoorzienend kan functioneren.
2. STINASU weer zelfvoorzienend en subsidie onafhankelijk maken.
3. Het personeel van STINASU vaktechnisch op te leiden en bijscholen. Zorgen voor optimale kaderversterking voor planning, samenwerkingsverbanden, public relations en marketing, begeleiding, controle, operationeel management en logistiek.
4. De educatie, informatie, onderzoek afdeling heropenen. Werken aan de opbouw van een overzichtelijk en toegankelijk archief.
5. Het "Brownsberg Public Private People Partnership (PPPP) project" succesvol afronden en de "lessonslearned" meenemen naar de nieuwe projecten.

6. Het goudzoekers en houtkapprobleem in het Brownsberg Natuur Park structureel oplossen i.s.m. de overheid en de lokale gemeenschap.
7. Het versterken van de relaties met alle stakeholders binnen de overheid en NGO's voor efficiënt natuurbescherming, ecotoerisme en educatie.

Planning 2023

Voor 2023 zijn de volgende activiteiten gepland:

1. Renovatie en Covid- aanpassing van faciliteiten
 - Primaire renovatie van alle faciliteiten te Raleighvallen, Foengoe eiland.
 - Primaire renovatie van de faciliteiten te Witagron, de controlepost voor het verkeer van en naar Raleighvallen/CSNR
 - Primaire renovatie van de weg naar Brownsberg Natuur Park.
 - Hoognodige renovaties aan de faciliteiten te Brownsberg
2. Wederopzetten van de educatie, informatie, onderzoek poten van STINASU
3. Het schrijven van "operation manuals" voor de verschillende afdelingen binnen STINASU
4. Het versterken van de relaties met alle stakeholders binnen de overheid evenals NGO's, zowel nationaal als internationaal
5. Capaciteitsversterking van het personeel.

Afdeling 17. Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu

Algemeen deel

Het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu heeft een bijzondere rol in de ontwikkeling van Suriname. Als nieuw ministerie positioneert zij zich ook dusdanig, om bij te dragen aan de duurzame ontwikkeling van het land. Met het oog op de druk die de verwachte ontwikkelingen uit de olie- en gas industrie zullen hebben op land, water en lucht is het noodzakelijk dat er een duidelijke koers wordt bepaald en een strategie wordt uitgezet die de groene economie propageert en stimuleert. Dit vraagt om een grote inspanning van de regering en van het volk, maar tegelijkertijd biedt deze situatie ook nieuwe kansen aan ons land. Dit is het moment voor Suriname om te kiezen voor een groen economisch herstel, dat uitgaat van behoud van natuurlijke hulpbronnen, waarbij welvaart en welzijn hand in hand gaan. Daarnaast wordt het economisch herstel van de COVID-19-pandemie door overheden en internationale instituten wereldwijd aangegrepen om duurzame initiatieven te stimuleren. Daar kan Suriname van profiteren.

Het Ministerie is opgezet met een duidelijk doel om ervoor te zorgen dat de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu wordt gewaarborgd. Deze doelstelling wordt bereikt door zorg te dragen voor een optimale, duurzame en gecoördineerde aanwending en benutting van de hulpbronnen bodem, water, lucht en biodiversiteit en ecosystemen van ons grondgebied, waarbij mens en milieu centraal staan.

Conform de taakstelling van het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu zullen de taken tegen de achtergrond van de duurzame ontwikkelingsgedachte onverkort worden uitgevoerd, waarbij er sprake is van een evenwicht tussen nationale ontwikkeling (een groene, duurzame economie in Suriname, de ruimtelijke ordening) en bescherming van het milieu.

Volgens het goedgekeurd Meerjaren Ontwikkelings Plan (MOP) 2022-2026 is het de bedoeling gedurende de looptijd, om middels “strategische actiepunten” in de vorm van ontwikkelingsprogramma’s en –projecten landelijk uitvoering te geven aan voorwaarden scheppende fundamenten voor Suriname.

Voor het dienstjaar 2023 wordt er verder gewerkt aan de versterking van de integratie van de twee beleidsgebieden ruimtelijke ordening en milieu, waarbij de voorkomende knelpunten en successen worden geïdentificeerd en oplossingen worden aangeduid. Tevens zal *the billion dollar environment program* (BDEP) gedurende de MOP-periode leidend zijn voor project initiatieven.

Uitgaande van het doel en taakstellingen heeft het ministerie het beleid gebaseerd op vier pijlers t.w.:

- Public Private Partnership alsook partnership met NGO’s;
- Publieke bewustwording;
- Modernisering van Wet en regelgeving (strategische actiepunten MOP hierbij zijn: opstellen, indienen, aannemen en afkondigen van de Wet op Ruimtelijke Ordening¹ en opstellen en wettelijk vastleggen van zoning- en structuurplannen en ook alle gerelateerde wetgevingen betreffende milieu);
- Mobilisatie van duurzame financieringsmechanismen voor ontwikkelingsfondsen.

De beleidsprioriteiten voor het dienstjaar 2023 zijn gestoeld op de vier pijlers en zal gericht zijn op:

- Initiëren en intensiveren van duurzame Partnerschappen ter ondersteuning van het beleid;
- Verbeteren van de Publieke bewustwording;
- Beleidsformulering en handhaving van wet en regelgeving ter bevordering van ruimtelijke Ordening en milieu met de focus op groene economie (strategische actiepunten MOP hierbij zijn: instellen Milieu Autoriteit en invoeren van zwaardere straffen voor milieudelicten²);
- Ontsluiten van duurzame financieringsmechanisme.

Uitgaande van de beleidsprioriteiten zal de beleidsuitvoering onverkort worden voorgezet. Voor een optimaal verloop van de beleidsuitvoering zal de grondslag voor het uit te voeren beleid in 2023 gebaseerd zijn op:

- De taken die het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu moet vervullen overeenkomstig de taakomschrijving vastgelegd bij het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B 1991 NO.58, zoals laatst gewijzigd bij S.B 2020 no.191);

¹ 2023-2024

² 2023-2024

- Het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026;
- Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu, Beleidsnota 2020-2025;
- De geïdentificeerde VN Sustainable Development Goals (SDG's) waaronder de primaire SDG's die van toepassing zijn op het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu zijnde: (SDG's) 6, 11, 13, 14 en 15, alhoewel alle 17 SDG's relevant zijn voor het te voeren beleid van het ministerie houden de vijf genoemde direct verband met de taakstelling van het ministerie.

Het ministerie streeft om de volgende beleidsvoornemens betreffende de beleidsgebieden ruimtelijke ordening en milieu te realiseren in 2023 t.w.:

- Infrastructurele werken: de opstart van de bouw van een kantoorpand met milieu standaarden alsook renovatie van de bestaande kantoorpanden;
- Institutionele versterking: continueren van de capaciteitsontwikkeling;
- I.C.T. (Automatisering): opzet en verbetering van de databases inzake ruimtelijke ordening en milieu data;
- Onderzoek en ontwikkeling: beleidsformulering met de nadruk op gebiedsontwikkelingen, investeringen in duurzaam beheer en duurzame exploitatie van natuurlijke hulpbronnen;
- Wetgeving en standaarden;
- Handhaving: continueren van de handhaving op de naleving van milieuregels en de daarin opgenomen ruimtelijke ordeningsaspecten op bestuurlijk niveau .

DIRECTORAAT RUIMTELIJKE ORDENING

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven			
Titel I	Operationele uitgaven	3.791	16.081	54.030	15.120	13.970	12.970	11.970
61	Lopende uitgaven	2.147	13.188	31.880	7.970	7.970	7.970	7.970
610	Lonen en Salarissen	986	9.998	18.000	4.500	4.500	4.500	4.500
611	Sociale Premies	28	479	1.400	350	350	350	350
612	Gebruik van goederen en diensten	1.133	2.700	12.400	3.100	3.100	3.100	3.100
616	Sociale uitkeringen	0	11	80	20	20	20	20
62	Kapitaal uitgaven	1.644	2.893	22.150	7.150	6.000	5.000	4.000
620	Inventaris	1.044	771	10.500	3.000	3.000	2.500	2.000
621	Transport middelen	600	2.122	11.650	4.150	3.000	2.500	2.000

Lopende Uitgaven

610. Lonen en Salarissen

Het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu zal in 2023 verdere invulling geven aan het operationeel maken van de organisatiestructuur, door desbetreffende afdelingen te bemensen. Voor wat betreft de kostensoort lonen en salarissen gaat het in deze om de raming van het directoraat Ruimtelijke Ordening, Departementsleiding en onder directoraat Administratieve Diensten op basis van de huidige bezetting in 2022 en gewenste aantrekkingen in 2023. Voor het dienstjaar 2023 zijn lonen en salarissen geraamd op **SRD 4.500.000,-** .

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijke salaris	3.000.000
61002	Vakantietoelage	240.000
61003	Overwerk	350.000
61006	Vacatiegelden	130.000
61016	Gezinstoelage en KB	10.000
61017	Waarnemingstoelage	34.113
61020	Telefoon vergoeding	2.880
61021	Representatie vergoeding	75.482
61023	Vervoersvergoeding	36.000
61025	Tijdelijk personeel	621.525
	Totaal	4.500.000

De onderverdeling van de huidige medewerkers naar hoog-, midden- en laagkader evenals de gewenste aantrekkingen c.q. overplaatsingen t.b.v. directoraat Ruimtelijke Ordening, departementsleiding en Administratieve Diensten is als volgt:

	Hoog kader	Middenkader	Laagkader	Totaal
Man	7	5	0	12
Vrouw	7	4	8	19
Gewenste aantrekking	18	14	7	39
Totaal	32	23	15	70

611: Sociale Premies

Voor de sociale premies is er **SRD 350.000,-** geraamd .

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	200.000,00
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	150.000,00
	Totaal	350.000,00

612: Gebruik van goederen en diensten

Gebruik van goederen en diensten is in het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 3.100.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat Ruimtelijke Ordening, Departementsleiding en onder directoraat Administratieve Diensten. Bij dit onderdeel worden de kosten van o.m.: Kantoormiddelen, consumptie i.v.m. vergaderkosten, verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, usb-sticks, datakabels ect.) en onderhoud van automatisering (drum, service, reparatie,) etc; Licentiekosten antivirusprogramma e.a. kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland; Kosten voor het houden van seminars & workshops; telefoon- en internetkosten, en overige nutsvoorzieningen; beveiliging van het kantoorpand; De exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen; De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's;voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk enz. geraamd Navolgende tabel geeft een specificatie van de kostensoort "gebruik van goederen en diensten" weer.

Specificatie Goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten Opleiding Binnenland excl. R & V + Kosten Seminars/Workshops	20.000,00
61205	Deskundigen Binnenland	20.000,00
61208	Binnenlandse reiskosten	20.000,00
61209	Binnenlandse verblijfskosten	30.000,00
61210	Buitenlandse reiskosten	35.000,00
61211	Buitenlandse verblijfskosten	30.000,00
	Totaal Opleidingen, Externe deskundigen en Reis- en Verblijfskosten	155.000,00
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen, legbakken enz..)	50.000,00
61216	Kopieer	10.000,00
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	10.000,00
61218	Bode diensten	7.500,00
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	30.000,00
61221	Vergaderkosten	20.000,00
61222	Verbruiksgoederen	75.000,00
61223	Onderhoudskosten automatisering	35.500,00
61224	Licenties en programma kosten	10.000,00
61225	Datalijnen	10.000,00
61226	Advertenties en bekendmakingen	10.000,00
61227	Radio en TV programma's	10.000,00
61228	brochure en andere periodieken	5.000,00
61230	Overige kantoorkosten	10.000,00
61231	Overige kosten automatisering	20.000,00
	Totaal Kantoorkosten, Automatisering en Voorlichting	313.000,00
61233	Huur van gebouwen en terreinen	1.100.000,00
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	175.000,00
61235	Verbouwingen	30.000,00
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000,00
61238	Telefoon	30.000,00
61240	Water	12.000,00
61241	Electriciteit	35.000,00
	Totaal Kosten Gebouwen, Terreinen en Nutsvoorzieningen	1.387.000,00
61247	Schoonmaak	25.000,00
61248	Gereedschappen en apparatuur	15.000,00
61250	Bewaking	460.000,00
61251	Voeding	25.000,00
61253	Vrachtkosten en porti	5.000,00
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	5.000,00
61263	Overige algemene kosten	30.000,00
	Totaal Algemene kosten	565.000,00
61279	Medicijnen	5.000,00
	Totaal Medische Verzorging	5.000,00
61283	Huur van voertuigen	500.000,00
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	175.000,00
	Totaal Transportkosten	675.000,00
	Totaal	3.100.000,00

616: Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Deze zijn voor 2023 geraamd op **SRD 20.000,-**.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	5.000
61612	Poliklinische kosten	5.000
61614	Overige medische ksoten	10.000
	Totaal	20.000

Kapitaal Uitgaven

Toelichting op de Kapitaaluitgaven

620: Inventaris

Onder deze code vallen de uitgaven van kantoorinrichting z.a. bureaus, bureaustoelen, filekasten, computers (PC's) etc. Voor 2023 is de inventaris geraamd op **SRD 3.000.000,-**. Het betreft de verdere inrichting van het directoraat Ruimtelijke Ordening, Departementsleiding en het op te zetten directoraat Algemeen Beheer waaronder het onder directoraat Administratieve Diensten zal ressorteren.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	1.750.000
62004	Computers	1.000.000
62005	Printers	250.000
	Totaal	3.000.000

621: Transportmiddelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is er **SRD 4.150.000,-** geraamd. Hierbij gaat het om aanvullen van het wagenpark van het ministerie waarbij de aanschaf t.b.v. het directoraat Ruimtelijke Ordening en de Administratieve Diensten in 2023 zal geschieden.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62102	Terreinwagens	2.000.000,00
62104	Pick-ups	2.150.000,00
	Totaal	4.150.000,00

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	410	1.978	62.950	19.817	19.567	19.567	4.067
	01 Infrastructurele Werken	-	-	48.500	16.000	16.000	16.000	500
	0182 Voorbereiding Nieuwbouw ROM	-	-	48.500	16.000	16.000	16.000	500
	02 Institutionele versterking	309	481	2.000	500	500	500	500
	Capaciteitsversterking in het advance Geografic							
	0275 Information System (GIS)	-	96	-	-	-	-	-
	Capaciteitsversterking handhaving ruimtelijke ordening							
	0276 en milieu delicten	309,000	385	2.000	500	500	500	500
	05 I.C.T. (Automatisering)	11	50	1.200	317	317	317	317
	0519 Digitalisering van Ruimtelijke Informatie	11,000	50	1.200	317	317	317	317
	07 Onderzoek en Ontwikkeling	-	116	1.250	500	250	250	250
	Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en							
	0764 orderingsstudies	-	116	1.250	500	250	250	250
	13 Wetgeving	90	1.331	10.000	2.500	2.500	2.500	2.500
	1310 Identificatie en registratie van publieke terreinen	-	57	2.000	500	500	500	500
	1311 Ontwerpwet ruimtelijke Ordening	64,000	300	4.000	1.000	1.000	1.000	1.000
	1312 Zonering- en Structuurplannen	26,000	974	4.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Toelichting op de Programma's:**Programma: 01 Infrastructurele werken**

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 16.000.000,-** geraamd en is als volgt opgebouwd.

0182. Renovatie en Bouw

Het ministerie zal in het dienstjaar 2023, starten met de voorbereiding om het voormalig kantoorgebouw (Dienst Bodem Kartering) welke thans in vervallen staat verkeert te rehabiliteren gebaseerd op milieu innovatieve technieken. Het programma is geraamd op **SRD 16.000.000,-** overheidsbijdrage.

0276. Capaciteitsversterking: Handhaving Ruimtelijke Ordenings- en Milieudelicten

Binnen dit programma zal de continuering van de versterking capaciteitsuitvoering t.b.v. de handhaving (toezicht en controle) de geldende sectorale wet en regelgeving aangaande milieu, maar ook de daaraan gerelateerde ruimtelijke ordeningsaspecten verder ter hand worden genomen (*Capaciteitsversterking Ruimtelijke Ordening en Milieu Fase 3*).

Met de uitvoering van *Capaciteitsversterking Ruimtelijke Ordening en Milieu Fase 3*, wordt het aanpassen van relevante sector wet-en regelgeving die invloed heeft op het milieu en de ruimtelijke ordening ter waarborging van een gezond en veilig woon-en leefklimaat voor burgers gedaan. Voorts wordt het formuleren van richtlijnen, procedures en processen om de toezicht en handhavingstaken van handhavingsorganen effectief te kunnen worden uitgevoerd en het ontwikkelen van gerichte trainings-en bewustwordingsprogramma's over milieu en ruimtelijke ordening alsook over relevante wet-en regelgeving voor doelgroepen (burgers, ondernemers, en handhavers).

De volgende activiteiten worden uitgevoerd in het dienstjaar 2023:

- Evalautie en Herziening Hinderwet
- Ontwikkeling richtlijnen
- (Training) Workshops bestuurs-en handhavingsorganen
- Voorlichting programma's en filmpjes voor doelgroepen.

Dit programma is geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

Programma 05: ICT (Automatisering)**0519. Digitaliseren van Ruimtelijke informatie**

Digitaliseren van bodem en andere informatie (zoals kaarten, rapporten en veldonderzoeksresultaten). In het dienstjaar 2023 zullen de digitaliseren werkzaamheden worden voorgezet van analoge ruimtelijke data. Deze zullen worden verwerkt in een database voor het gebruik bij ruimtelijke planning. Voor het uitvoeren van dit programma is **SRD 317.000,-** geraamd overheidsbijdrage. Het bedrag is o.a. bestemd voor bodembeschrijvingen; maaiveldschetsen en bodemmonsteranalysen.

Programma 07: Onderzoek en Ontwikkeling

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 500.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd;

0764. Ruimtelijke planning- en ordeningsstudies.

In het dienstjaar 2023 zal de focus gelegd worden op het vaststellen van Standaarden voor de ruimtelijke inrichting van de ontwikkelingsgebieden op sectoraal niveau. Daarnaast zal het ministerie ook het *Caribbean Urban Forum* ondersteunen welk in 2023 zal worden gehouden in Suriname. Dit forum of platform zal ruimtelijke planners op elk niveau van de gehele wereld de mogelijkheid bieden om bij elkaar te komen om te brainstormen over de effecten van klimaatverandering en zeespiegelstijging; en middels adaptatie maatregelen en vooral regelgeving m.b.t. ruimtelijke planning en inrichting van de leefomstandigheden van de mens zullen best practices met elkaar worden gedeeld teneinde een beeld te hebben over hoe andere landen in vergelijkbare situatie deze vraagstukken hebben aangepakt. Dit programma is geraamd voor **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

Programma 13: Wetgeving en Standaarden

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 2.500.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd;

1310. Identificatie en registratie van publieke terreinen

Dit programma wordt verder gecontinueerd in 2023 en draagt bij aan het duurzaam ontwikkelingsdoel 11 nl. *Duurzame Steden en Gemeenschappen*. Het identificeren van publieke terreinen zal onverkort voortgaan. Hiermee wordt voorkomen dat publieke terreinen zonder meer een andere bestemmingen krijgen dan waarvoor ze bedoeld zijn. Hierdoor zullen publieke terreinen beschermd en behouden worden in o.a. hun historische, culturele en ecologische waarde. Deze publieke terreinen worden uiteindelijk geregistreerd in een speciaal register bij het MI-GLIS. Het programma is geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

1311. Wet Ruimtelijke ordening

In 2022 is als voorloper op de Wet Ruimtelijke Ordening een Visie voor de Ruimtelijke ontwikkeling van Suriname geformuleerd. In 2023 zullen de randvoorwaarden zoals vermeld in de visie worden uitgevoerd. In dat kader van de operationalisering worden de volgende activiteiten uitgevoerd t.w.:

- formuleren van uitvoeringsbesluiten;
- uitvoeren van voorlichtingsprogramma's over ruimtelijke ordening en planning;
- het houden van lezingen met buitenlandse deskundigen op het gebied van de ruimtelijke ordening en planning;
- het begeleiden van de districtscommissariaten bij de ruimtelijke planning van hun district.

Dit programma is geraamd op **SRD 1.000.000,-** overheidsbijdrage.

1312. Zonering- en Structuurplannen

Dit programma is geraamd op **SRD 1.000.000,-** overheidsbijdrage

In 2022 is er een visie geschreven over de Nationale Ruimtelijke Ontwikkeling van Suriname. Deze is vervat in het document "Op weg naar een Nationale Visie voor de Ruimtelijke Ontwikkeling van Suriname". Hierin wordt aangegeven globaal de richting van de ontwikkeling op districtsniveau. Voor de districten zullen ruimtelijke ontwikkelingsplannen worden samengesteld, waarbij ook de visie als leidraad zal dienen. Op basis van de studies zullen voor de ontwikkeling en inrichting standaarden worden ontwikkeld en vastgesteld. In het dienstjaar 2023 zullen ontwikkelingsplannen worden gemaakt om gebieden in te richten d.m.v. onderzoeken/zonering, haalbaarheidsstudie en ontwikkelen van richtlijnen om gebieden in te richten. Er zal een studie worden gedaan van een gebied naar de aanwezige potentie(s). Voor elke potentie zal er richtlijnen worden ontwikkeld op basis waarvan de bestemming wordt vastgesteld. Voor 2023 zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Onderzoeken;
- Haalbaarheidsstudies;
- Vaststellen van aanvullende inrichtingsstandaarden.
-

Tabel 1 Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Ruimtelijke Ordening				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 204
Programma: 01 Infrastructurele werken				
Renovatie en Bouw	Het creëren van een gunstig werkklimaat ter verhoging van de arbeidsproductiviteit	Het programma van Eisen (PvE) is opgesteld en de TOR is voorbereid en het ingenieur bureau is geïdentificeerd	Start bouw kantoorpand en renovatie werkzaamheden zijn uitgevoerd	Het kantoorpand t.b.v. het ministerie ROM is opgezet alsook de Nationale Milieu Autoriteit (NMA)
Programma: 02 Institutionele Versterking				
Capaciteitsversterking in Advance Geografisch Informatie Systeem	Opdoen van kennis en inzicht om deze toe te passen bij de verwerking van ruimtelijke data	Het personeel is getraind in GIS-software alsook de opzet van een GIS-unit ter verwerking van ruimtelijke		

		data		
Capaciteitsversterking: Handhaving Ruimtelijke Ordenings- en Milieudelicten	Het creëren van een structurele samenwerking om gezamenlijk op te treden en zoveel mogelijk te geraken tot het voorkomen en/of beperken van milieuovertreding en ruimtelijke ordeningsaspecten	Werkplan is opgesteld. Beleidsunit is opgezet om gecoördineerd en gestructureerd klachten m.b.t. ruimtelijke ordenings en milieu problemen aan te pakken	Er is een effectief centraal klachtensysteem en een digitaal handhavingssysteem opgezet	Verhoogde bewustwording van betrokken actoren m.b.t. de uitvoering van hun taken alsook de klachten m.b.t. ruimtelijke ordenings en milieu problemen zijn effectief aangepakt en een duurzaam handhaving wetgeving of beleid is geformuleerd
Programma 05: ICT (Automatisering)				
Digitaliseren van Ruimtelijke informatie	Het digitaliseren van analoge ruimtelijke data tbv ruimtelijke planning	In 2022 zijn de interne- en externe rapporten van uitgevoerde bodemkundige projecten gedigitaliseerd alsook Access database is opgezet	In 2023 zullen andere bodeminformatie worden gedigitaliseerd	De digitale geo data draagt bij aan de formulering van de ruimtelijke structuurvisie
Programma 07: Onderzoek en Ontwikkeling				
Ruimtelijke planning- en ordeningsstudies	Het verkrijgen van inzichten over de ontwikkelings visie welke ten input zal dienen voor de standaard ontwikkeling	Overzicht van ruimtelijke plannings- en ordeningsstudies die in de loop der jaren zijn verricht zijn in kaart gebracht	Ontwikkelingsvisie zijn uitgewerkt voor geselecteerde ontwikkelingsgebieden	Standaarden zijn vastgesteld voor de ruimtelijke inrichting van de ontwikkelingsgebieden
Programma 13: Wetgeving en Regelgeving Ruimtelijke Ordening				
Identificatie en registratie van publieke terreinen	Het registreren van de publieke terreinen in een speciaal register van GLIS, zodat deze terreinen geen andere bestemmingen krijgen	Aanvang met identificatie en registratie van terreinen	Terreinen zijn grotendeels geregistreerd in een speciaal register bij het MI-GLIS.	Publieke terreinen zijn geregistreerd in een speciaal register bij het MI-GLIS.
Wet Ruimtelijke Ordening	Regulering van de ruimtelijke ordening	Nationale Ruimtelijke Visie is geformuleerd als voorloper op de Wet Ruimtelijke Ordening	Wet Ruimtelijke Ordening is geformuleerd	Gestructureerde aanpak van ruimtelijke ordening in Suriname o.b.v. de wet
Zonering- en Structuurplannen	De vastgestelde standaarden zijn algemeen bindend zijn voor de ruimtelijke inrichting van Ontwikkelingsgebieden	Plan van aanpak is samengesteld m.b.t. de huidige vereisten waaraan de verschillende bestemmingen moet voldoen (industrie, agrarisch, commercieel, woongebieden etc)	Standaarden zijn voor de meeste bestemmingen vastgesteld en eventueel begin gemaakt met de uitvoering	Ontwikkeling van gebieden volgens de standaarden.

DIRECTORAAT MILIEU**Toelichting op de Operationele uitgaven****TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Verplichtingen	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	3.308	11.556	53.823	14.770	13.797	12.797	12.459
61	Lopende uitgaven	2.292	10.685	31.080	7.770	7.770	7.770	7.770
610	Lonen en Salarissen	93	7.082	14.000	3.500	3.500	3.500	3.500
611	Sociale Premies	7	348	1.000	250	250	250	250
612	Gebruik van goederen en diensten	2.192	3.244	16.000	4.000	4.000	4.000	4.000
615	Schenkeningen en Bijdragen	0	0	0	0	0	0	0
616	Sociale uitkeringen	0	11	80	20	20	20	20
62	Kapitaal uitgaven	1.016	871	22.743	7.000	6.027	5.027	4.689
620	Inventaris	683	771	9.243	2.000	2.027	2.527	2.689
621	Transport middelen	333	100	13.500	5.000	4.000	2.500	2.000

Toelichting op de Operationele Uitgaven**Lopende Uitgaven****610. Lonen en Salarissen**

Het Directoraat Milieu zal in 2023 verder worden aangevuld. Er zullen voor de verschillende afdelingen van het directoraat Milieu deskundigen (nationaal zowel internationaal) worden aangetrokken. Voor het dienstjaar 2023 zijn de lonen en salarissen geraamd op **SRD 3.500.000,-**.

De huidige bezetting van het directoraat Milieu is onderverdeeld naar hoog-, midden- en laagkader zoals schematisch weergegeven in onderstaand tabel. Evenals de gewenste aantrekking c.q. overplaatsingen voor het directoraat milieu:

	Hoog kader	Middenkader	Laagkader	Totaal
Man	3	0	0	3
Vrouw	10	1	0	11
Gewenste aantrekkingen	11	2	0	13
Totaal	24	3	0	27

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijke salaris	2.750.000,00
61002	Vakantietoelage	238.440,96
61003	Overwerk	255.000,00
61006	Vacatiegelden	72.000,00
61016	Gezinstoelage en KB	5.000,00
61017	Waarnemingstoelage	28.428,64
61020	Telefoon vergoeding	4.320,00
61021	Representatie vergoeding	110.810,40
61023	Vervoersvergoeding	36.000,00
	Totaal	3.500.000,00

611: Sociale Premies

De Sociale Premies zijn 2023 geraamd op **SRD 250.000,-**. De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage van premie aan het Pensioenfonds en de overheidsbijdrage van premie aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	100.000,00
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	150.000,00
	Totaal	250.000,00

612: Gebruik van goederen en diensten

Bij dit onderdeel worden de kosten van o.m.: kantormiddelen, consumptie i.v.m. vergaderkosten verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, usb-sticks, datakabels etc) en onderhoud automatisering (drum, service, reparatie,) etc; licentiekosten antivirusprogramma e.a. kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland; kosten voor het houden van seminars & workshops; telefoon- en internetkosten, en overige nutsvoorzieningen; Huur Gebouwen: kantoor gehuisvest in een huurpand, beveiliging van het kantoorpand; de exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen; virtuele dan wel onsite seminars c.q. workshop organiseren i.v.m. regionale en internationale meetings in het kader van de Milieu conventies; De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's ;voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk enz. geraamd voor 2023 op **SRD 4.000.000,-**.

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten Opleiding Binnenland excl. R & V + Kosten Seminars/Workshops	25.000,00
61202	Kosten Opleiding Buitenland excl. R & V + Kosten Seminars/Workshops	25.000,00
61205	Deskundigen Binnenland	25.000,00
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000,00
61209	Binnenlandse verblijfskosten	75.000,00
61210	Buitenlandse reiskosten	125.000,00
61211	Buitenlandse verblijfskosten	151.000,00
61214	Overige reis- en verblijfskosten	17.000,00
	Totaal Opleidingen, Externe deskundigen en Reis- en Verblijfskosten	493.000,00
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen, legbakken enz..)	120.000,00
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	30.000,00
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	30.000,00
61221	Vergaderkosten	30.000,00
61222	Verbruiksgoederen	75.000,00
61224	Licenties en programma kosten	10.000,00
61225	Datalijnen	30.000,00
61226	Advertenties en bekendmakingen	25.000,00
61227	Radio en TV programma's	50.000,00
61230	Overige kantoorkosten	20.000,00
	Totaal Kantoorkosten, Automatisering en Voorlichting	420.000,00
61233	Huur van gebouwen en terreinen	1.600.000,00
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000,00
61238	Telefoon	36.000,00
61240	Water	10.000,00
61241	Electriciteit	50.000,00
61244	Representatie (Nationale en Internationale vertegenwoordigingen)	50.000,00
61245	Abonnementen en vakliteratuur	20.000,00
	Totaal Kosten Gebouwen, Terreinen en Nutsvoorzieningen	1.771.000,00
61247	Schoonmaak	25.000,00
61249	Werkkleding incl. schoeisel etc.	30.000,00
61250	Bewaking	360.000,00
61251	Voeding	30.000,00
61253	Vrachtkosten en porti	10.000,00
61261	Inhuur externe deskundigen	30.000,00
61263	Overige algemene kosten	35.000,00
	Totaal Algemene kosten	520.000,00
61279	Medicijnen	11.000,00
	Totaal Medische Verzorging	11.000,00
61283	Huur van voertuigen	500.000,00
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	250.000,00
61286	Overige transportkosten	35.000,00
	Totaal Transportkosten	785.000,00
	Totaal	4.000.000,00

616: Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Deze zijn geraamd voor 2023 op **SRD 20.000,-**.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	5.000
61612	Poliklinische kosten	5.000
61614	Overige medische ksoten	10.000
	Totaal	20.000

Kapitaal Uitgaven**620: Inventaris**

De aanschaffingen in 2023 betreffen de aanschaffingen van inventaris w.o. kantoormeubilair, computers, printers en overige inventaris. De aanschaffingen zijn voor 2023 geraamd op **SRD 2.000.000,-**.

Specificatie Inventaris

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	1.250.000
62004	Computers	500.000
62005	Printers	250.000
	Totaal	2.000.000

621: Transportmiddelen

Voor aanschaf van transportmiddelen is er **SRD 5.000.000,-** geraamd. Hierbij gaat het om de inrichting van het wagenpark van het ministerie waarbij de aanschaf t.b.v. het directoraat Milieu in 2023 zal geschieden.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62102	Terreinwagens	5.000.000,00
	Totaal	5.000.000,00

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Titel II: Programma's								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	7.172	39.493	153.952	39.088	38.288	38.288	38.288
06	Informatie en Communicatie	103	250	3.500	1.250	750	750	750
0614	Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	103	250	3.500	1.250	750	750	750
09	Subsidie en Bijdragen	3.175	16.840	60.000	15.000	15.000	15.000	15.000
0975	Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling Suriname	3.175	16.840	60.000	15.000	15.000	15.000	15.000
11	Milieubescherming	1.537	4.320	76.152	19.038	19.038	19.038	19.038
1103	Duurzaam chemicalien beheer	106	250	8.000	2.000	2.000	2.000	2.000
1105	Formulering Nationaal Milieubeleidsplan	308	-	-	-	-	-	-
1106	Duurzaam Water beheer	-	1.500	21.136	5.284	5.284	5.284	5.284
1113	Atmosfeer	954	2.270	39.016	9.754	9.754	9.754	9.754
1114	Beheer en Behoud biodiversiteit	169	300	8.000	2.000	2.000	2.000	2.000
13	Wetgeving	-	116	1.200	300	300	300	300
1313	Implementatie Milieu Raamwet	-	116	1.200	300	300	300	300
16	Financieel Economisch	-	6.238	-	-	-	-	-
1615	Formulering Strategisch Milieu Financieringsplan	-	6.238	-	-	-	-	-
20	Contributie	760	500	2.000	500	500	500	500
2003	Contributie Internationale Milieu Organisatie	760	500	2.000	500	500	500	500
32	Afval beheer en verwerking	1.460	10.929	10.000	2.500	2.500	2.500	2.500
3203	Duurzaam afvalbeheer	1.460	10.929	10.000	2.500	2.500	2.500	2.500
35	Grondbeheer	137	300	1.100	500	200	200	200
3504	Duurzaam landbeheer	137	300	1.100	500	200	200	200

Toelichting programma**Programma: 06 Informatie en Communicatie**

Dit programma is geraamd voor een totaalbedrag van **SRD 1.250.000,-**.

0614: Ontwikkelen Milieu Educatie Programma

In het dienstjaar 2023, zal de continuering van de bewustwordingsprogramma's voor het verhogen van het milieubewustzijn van de burgers, beleidmakers en het bedrijfsleven worden voorgezet. Dit programma is geraamd op **SRD 1.250.000,-**.

Programma: 09 Subsidie en Bijdragen

Dit programma is geraamd voor een totaalbedrag van **SRD 15.000.000,-**.

0975: Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling Suriname

Voor het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling Suriname (NIMOS) is in het dienstjaar 2023 een totaalbedrag van **SRD 15.000.000,-** aan subsidie geraamd. De subsidie is bestemd voor de verdere operationaliseren van de Nationaal Milieu Autoriteit (NMA).

In dat kader worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Capaciteitsontwikkeling: het ontwikkelen van het menselijk vermogen om de maximale output te behalen teneinde de doelstellingen van de NMA te realiseren;
- Organisatiestructuur: het raamwerk dat de NMA in staat stelt haar werking en branding te mainstreamen voor een effectieve en efficiënte uitvoering van haar mandaten gezien met de opkomende olie-en gas industrie;
- Fysieke Infrastructuur: de fysieke infrastructuur van de NMA b.v. monitoring apparatuur, hard- en software, transportmiddelen, eventueel eigen NMA gebouw etc.

De subsidie heeft de volgende breakdown t.w.:

Lonen en Salarissen

- het institutionaliseren van de NMA brengt zich mee een toename van werkzaamheden zowel administratief, logistiek en op technisch gebied;
- er zal een toename zijn aan screening en monitoringswerkzaamheden en is het noodzakelijk de technische offices uit te breiden met gekwalificeerd ervaren kader zodat er de werkdruk (veldbezoeken, rapportage, screening, trainingen, opstellen van richtlijnen, etc) kan worden omgegaan.

Gebruik van goederen en diensten

Het betreft de kosten die betrekking hebben op de opstart van de NMA.

Kapitaal Investeringsen

Het betreft aanschaffingen die gedaan zullen worden i.h.k.v. het inrichten van de NMA.

Recapitulatie budget NIMOS	
Kostensoort	Raming
Lonen en Salarissen	6.000.000,00
Gebruik van goederen en diensten	7.000.000,00
Kapitaal investeringen	2.000.000,00
Totaal subsidie NIMOS	15.000.000,00

Programma: 11 Milieubescherming

Dit programma is geraamd voor een totaalbedrag van **SRD 19.038.000,-** en is als volgt opgebouwd:

1103. Duurzaam Chemicaliën beheer

Dit programma is geraamd op **SRD 2.000.000,-** overheidsbijdrage.

Voor het dienstjaar 2023 zal de verdere uitvoering van het Nationaal Implementatie Plan (NIP) voor stockholm en de implementatie van Minamata roadmap geschieden. Het NIP neemt ter hand de bescherming van mens en milieu tegen persistente organische verontreinigers. Met de implementatie van de minamata roadmap wordt er invulling gegeven aan het minamata verdrag, waarbij de import van kwikhoudende producten in Suriname gefasseerd zullen worden stop gezet. Met het uitvoeren van deze acties wordt beoogd de volgende doelstellingen:

- Het reduceren van persistente organische verontreinigende stoffen (POPs) binnen de samenleving door bewustwordings activiteiten uit te voeren.;
- Het opschonen van verontreinigende gebieden, zoals oude landbouwgronden waarbij vervallen pesticiden zijn opgeslagen;
- De import van POPs vrije artikelen stimuleren;
- Minder kwik gebruik in de kleinschalige goudmijn sector moet leiden tot een schoner en kwik vrij milieu;

- Het stopzetten van de import van kwikhoudende producten. Dit zal tot gevolg hebben dat er steeds minder producten die kwik bevatten worden gebruikt en als afval in het milieu terecht komen. Minder kwik gebruik zal van positieve invloed zijn op zowel het milieu als de gezondheid van de mens.

Voor het dienstjaar 2023 zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Consultatie meetings met relevante stakeholders;
- Uitvoeren van research activiteiten;
- Uitvoeren van projecten in het kader van reduceren van POPs en het uitfaseren kwik;
- Bijwonen van nationale en internationale conferenties;
- Trainingen t.b.v. capaciteitsversterking;
- Awareness activiteiten i.hk.v. verontreinigende stoffen en kwik.

1106. Duurzaam Waterbeheer

Dit programma is geraamd op **SRD 5.284.000,-**. Waarvan de overheidsbijdrage **SRD 2.250.000,-** is en een donor bijdrage van de *Global Environmental Facility* (GEF) op **SRD 3.034.012,50** afgerond op **SRD 3.034.000,-**

In dienstjaar 2023 zullen de donorprojecten nl het *Advancing a “Blue Forests for Blue Economy” approach* en *Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem using Natural Infrastructure* worden uitgevoerd in Suriname. Deze donor project initiatieven dragen bij om het erosieproces aan de kust van Paramaribo een halt toe te roepen door herstel van het mangrove-ecosysteem ter optimale benutting van de verschillende diensten en goederen, die door de mangrove ecosystemen wordt aangeboden. *Advancing a “Blue Forests for Blue Economy” approach* behelst het ontwerpen en implementeren van financieringsmechanisme om de mangrovebossen van Suriname te herstellen en te behouden en is geraamd op **SRD 1.067.212,50** donorbijdrage. En *het Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem using Natural Infrastructure project* is gericht op het opzetten van Sediment Trapping Unit (STU) ter bescherming van de kust ecosystemen te Weg Naar Zee en is geraamd op **SRD 1.966.800,-** donorbijdrage. Ook zal in het dienstjaar het raamwerk voor duurzaam integraal water-en afvalwater management worden ontwikkeld. De activiteiten die uitgevoerd zullen worden in dat kader zijn:

- Bescherming van alle waterbronnen tegen direct of indirect contact met riolering of ander afval;
- Conservering van alle water ecosystemen;
- Onderzoek en monitoring systemin.

Dit project is geraamd op **SRD 2.250.000,-** overheidsbijdrage SRD 1.250.000,-

1113. Atmosfeer

Voor dienstjaar 2023 zal het Nationaal Klimaat Congres worden georganiseerd. Dit congres wordt uitgevoerd om nationale consensus te bereiken in de aanpak van milieuvraagstukken dat vervat zal worden in een Nationaal Klimaat Akkoord en welk ook ondertekend en gelanceerd zal worden op het congres. Voorafgaand aan dit congres zijn er series van workshops voor NGO's en Private sector georganiseerd, consultaties gehouden en awareness activiteiten uitgevoerd. Daarnaast zal worden ingericht een Technical Climate Change Unit die invulling zal geven aan het Nationaal Klimaat Akkoord en het beleid m.b.t. Carbon Credits zal coördineren. Een interdepartementale klimaat commissie wordt ook ingesteld ter ondersteuning van de uitvoering van de klimaatverandering agenda. Dit programma is geraamd op **SRD 2.000.000,-**.

Voorts wordt het **Third National Communicatie Project (NC3)** en de **Biennial Update Report (BUR)** in relatie tot de UNFCCC gecontinueerd. Het hoofddoel van het NC3 project is het formuleren van de 3^e nationale communicatie en deze indienen bij het secretariaat van het Klimaatverdrag (UNFCCC). Dit project zal verder gericht zijn op het opzetten van structuren en versterken van capaciteiten van bestaande instituten en personen, die in het vervolg permanent zullen bijdragen aan het formuleren van Suriname 's nationale rapportages onder het Klimaatverdrag. De BUR draagt bij aan het updated van greenhouse gas (GHG) inventory in Suriname. De totale donor bijdrage van de *Global Environmental Facility* (GEF) is geraamd op **SRD 7.753.952,55** waarvan het NC3 project is geraamd op **SRD 4.426.037,55** en het BUR project is geraamd op **SRD 3.327.915,-**

De totale raming van het programma is **SRD 9.753.952,55** afgerond op **SRD 9.754.000,-** waarvan de overheidsbijdrage **SRD 2.000.000,-** is.

1114. Beheer en Behoud Biodiversiteit

Binnen dit programma zal de focus de komende periode gericht zijn op de implementatie van het Biodiversiteit Strategie en Actie Plan en de monitoring daarvan. Tevens zal het project *biodiversiteit database-fase I*, verder in 2023 worden gecontinueerd. Dit programma is geraamd op **SRD 2.000.000,-**.

Programma: 13 Wetgeving en Standaarden

1313 Implementatie Milieu Raamwet

Dit programma is geraamd voor een totaalbedrag van **SRD 300.000,-** en is als volgt opgebouwd:

De milieu raamwet is in 2020 aangenomen en in werking getreden. Het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu zal samen met de Nationale Milieu Autoriteit de milieu raamwet implementeren. Hiervoor is het van belang dat het ministerie beschikt over de nodige capaciteit, maar ook de bewustwording naar de samenleving toe is van belang. De continuering van de implementatie zal voorgezet worden in het dienstjaar 2023. Dit programma is geraamd op **SRD 300.000,-** overheidsbijdrage.

Programma: 20 Contributies

Dit programma is geraamd voor een totaalbedrag van **SRD 500.000,-** en is als volgt opgebouwd:

2003: Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties

De Staat Suriname heeft vanwege haar lidmaatschap in diverse regionale en internationale milieuorganisaties de verplichting op jaarbasis haar contributie te betalen. In het dienstjaar 2021 heeft de staat Suriname zoveel als mogelijk de betalingsachterstand in de contributieverplichtingen aan de verschillende milieuorganisaties kunnen inlopen. Echter moeten er nog bepaalde contributieverplichtingen nog worden voldaan. Voor het dienstjaar 2023 is de raming geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

Programma: 32 Afvalbeheer en verwerking

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 2.500.000** begroot en is als volgt opgebouwd:

3203. Duurzaam Afvalbeheer

Het Integraal Afvalbeheerplan welke in 2022 is voorbereid bevat activiteiten waarvoor het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu verantwoordelijk is. Voor de uitvoering zullen er standaarden en richtlijnen worden ontwikkeld voor veilige vuilstortplaatsen teneinde het afvalvraagstuk aan te pakken, alsook voor het promoten van het hergebruiken en recyclen van afval. In het kader van een schoon milieu zullen er aan de hand van het 5-R principe (*Refuse, Reduce, Reuse, Repurpose, Recycle*) het project Clean City worden uitgevoerd. De nadruk zal gelegd worden op: het zo min mogelijk creëren van afval; scheiden van afval; her gebruik van (plastic) afval. Voorts zal het pilot project **afvalscheiding bij de bron en afvalverwerking** worden gecontinueerd en uitgebreid naar de verschillende districten. Er zal een intensieve awareness campagne worden uitgevoerd. Dit programma is geraamd op **SRD 2.500.000,-** overheidsbijdrage.

Programma: 35 Grondbeheer

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 500.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

3504. Duurzaam Landbeheer

In 2021 is er een aanvang gemaakt met de studie analyse van de gedegradeerde gebieden. Het resultaat van deze analyse studie is van essentieel belang voor het monitoren en mitigeren van landdegradatie, waarbij duurzame landbeheer praktijken geïmplementeerd kunnen worden. In 2022 is de studie analyse gecontinueerd en voor het dienstjaar 2023 zal de implementatie van de actie voortvloeien uit de analyse studie van landdegradatie worden uitgevoerd.

Resultaten:

- Digitale land degradatie mappen (prognose gedegradeerde gebieden en mogelijke oorzaak of historische activiteit welke heeft plaatsgevonden, percentage gedegradeerde gronden en het percentage van getroffen personen/populatie)
- Bestaande beleidsinstrumenten (landgebruik rechten etc.) en voorgestelde hiaten
- Voorgestelde actieplan – Praktische maatregelen die getroffen kunnen worden om land degradatie problemen aan te pakken

Dit programma is geraamd op **SRD 500.000,-**.

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren:

OP-Beleidsgebied: Milieu				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd beleid 2021/22	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022/23	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023/24
Programma:06 Informatie en Communicatie				
Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	Verhogen van de milieubewustwording van de totale Surinaamse gemeenschap	Series van milieu awareness workshops zijn georganiseerd	Communicatie strategie is uitgevoerd en roadmap is uit gezet voor het nationaal milieu congres	Milieueducatieprogramma wordt verder verdiept en uitgebreid.
Programma:09 Subsidies en Bijdragen				
Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling Suriname	Ondersteuning aan het NIMOS voor transformatie naar NMA	De NMA is operationeel	De NMA is geïnstitutionaliseerd en voert haar taken uit conform de Milieu Raamwet	Het totale milieumanagement is ter hand genomen
OP-Beleidsgebied: Milieubescherming				
Programma: Duurzaam Chemicalien beheer				
het Nationaal Implementatie Plan (NIP) voor stockholm	Dit project beoogt het reduceren van persistente organische verontreinigende stoffen (POPs) binnen de samenleving door bewustwordings activiteiten uit te voeren.	De import van POPs vrije artikelen is afgenomen	De samenleving is bewust gemaakt over gebruik van POPs vrije artikelen	De samenleving is bewust gemaakt over gebruik van POPs vrije artikelen
implementatie van het Minamata verdrag	Bescherming van de bevolking tegen het gebruik van kwikstoffen die de volksgezondheid in gevaar kunnen brengen	Assessment Annex A in het kader van het Minamata verdrag is gedaan	Veilig beheer en gebruik van gevaarlijke stoffen	Gefaseerd afbouw van het gebruik van kwik
Programma: Duurzaam Waterbeheer				
Advancing a “Blue Forests for Blue Economy” approach en Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem	Het duurzaam beschermen van het mangrove ecosysteem ter optimale benutting die het mangrove ecosysteem aanbiedt	Plan van aanpak is geformuleerd	Integratie kust en Oceaan beheer plan is geformuleerd	Kust- en Oceaanbeheer in Suriname is structureel geordend

using Natural Infrastructure				
het Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem using Natural Infrastructure project	Het bouwen van de sediment trapping units ter bevordering sedimentafzetting die de groei en het herstel van mangrove ecosystemen zal stimuleren en de biodiversiteit en kuststabiliteit in het gebied zal bevorderen.	Vorbereiding voor de opzet van de Sediment Trapping Unit (STU)	Comprehensive Mangrove Management Plan voor 2023	Implementatie Comprehensive Mangrove Management Plan
Programma: Atmosfeer				
Het Nationaal Klimaat Congres	Consensus bereiken in de aanpak van milieuvraagstukken	series van workshops voor NGO's en Private sector georganiseerd, consultaties zijn gehouden en awareness activiteiten uitgevoerd ter voorbereiding van het congres	Het Nationaal Klimaat Congres is georganiseerd en het Nationaal Klimaat Akkoord is getekend	Implementatie van de afspraken zoals vervat in het Nationaal Klimaat Akkoord
Technical Climate Change Unit (TCCU)	het inrichten van de Technical Climate Change Unit ter ondersteuning van het beleidsgebied klimaatverandering	Deskundigen zijn geïdentificeerd t.b.v. de TCCU en de unit is ingericht	Optimale coördinatie van de afspraken zoals vervat in het nationaal klimaat akkoord is geschied.	Implementatie van de milieu afspraken en capaciteitsontwikkeling is versterkt
The project Third National Communication to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) (NC3) project	Het hoofddoel van het NC3 project is het formuleren van de 3 ^e nationale communicatie en deze indienen bij het secretariaat van het Klimaatverdrag (UNFCCC). Dit project zal verder gericht zijn op het opzetten van structuren en versterken van capaciteiten van bestaande instituten en personen, die in het vervolg permanent zullen bijdragen aan het formuleren van Suriname's nationale rapportages onder het Klimaatverdrag.	Derde nationale communicatie nog in voorbereiding	Structuren zijn opgezet en versterken van capaciteiten van bestaande instituten en personen zijn geschied, die in het vervolg permanent zullen bijdragen aan het formuleren van Suriname's nationale rapportages onder het Klimaatverdrag	
First Biennial Update Report (BUR1 project)	Het verschaffen van een update van de recentelijk ingediende nationale communicatie	First Biennial Update Report (BUR1 project) is opgeleverd		
Programma: Beheer en Behoud Biodiversiteit				
De Nationale Biodiversiteit Strategie (NBS) en actie plan 2021-2030 is met relevante	Voor het voldoen aan de nationale en internationale verplichtingen die Suriname heeft onder de Conventie inzake Biodiversiteit (CBD) zal de NBS worden	De Nationale Biodiversiteit Strategie (NBS) en actie plan 2021-2030 is aangepast op	Nationale Biodiversiteit strategie en actie plan wordt geïmplementeerd met relevante stakeholders	Nationale Biodiversiteit strategie en actie plan wordt geïmplementeerd met relevante

stakeholders voorbereid	geformuleerd.	basis van de evaluatie		stakeholders
Biodiversiteit database-fase I	Het inventariseren en digitaliseren van alle biodiversiteit research data in Suriname	biodiversiteit database-fase I is opgezet	biodiversiteit database-fase I wordt uitgebreid met fase II	Data verwerking en presentatie daarvan voor beleidsformulering
OP-Beleidsgebied: Wetgeving en Standaarden				
Implementatie Milieu Raamwet	Regulering van het leefmilieu door het o.a. het nakomen van de afspraken en verplichtingen voortvloeiende uit de Internationale Conventies	De Milieu Raamwet is herzien	Staats- en uitvoeringsbesluiten zijn geformuleerd	Implementatie van de milieu raamwet
Programma: 20 Contributies				
Contributie verplichtingen aan regionale en internationale orga's	Versterken van de samenwerkings relaties, die voortvloeien uit het lidmaatschap van Suriname aan verschillende milieuvverdragen en organisaties	Er is voldaan aan achterstallige contributie verplichtingen gedateerd vanaf 2008 van verschillende organisaties	De achterstallige contributies zijn betaald en de technische assistentie wordt verhoogd	Helemaal voldaan aan de achterstallige contributie verplichtingen en betalingen geschiedt optijd
OP – Beleidsgebied: Afvalbeheer en verwerking				
Programma: Duurzaam Afvalbeheer				
Integrale studie voor afval beheer'	Duurzaam aanpak van het afval probleem teneinde op een verantwoorde manier om te gaan met afval	Integrale studie voor afval beheer' is opgeleverd	Bewustwordingsactiviteiten naar de samenleving voor het stimuleren van het reduceren en stimuleren van hergebruik en recyclen van afvalproducten.	Reguliere schoonmaak actie en awareness campagne zijn uitgevoerd
Waste separation of greater Paramaribo-Development	Suriname heeft bijdragen aan het Regionaal chemisch- en afval beheer project (GEF ISLANDS) welke heeft geresulteerd in een effectief afval beheer plan ter bevordering van de bewustwording van een schoon milieu in Suriname	Pilot project afvalscheiding bij de bron en afvalverwerking in ressort blauwgrond is uitgevoerd	Continueren van het pilot project afvalscheiding bij de bron en afvalverwerking verder uitbreiden naar verschillende districten	Promotie afval scheiding bij de bron en afvalverwerking
OP-Beleidsgebied:Grondbeheer				
Programma:DuurzaamLandbeheer				
Studie analyse van de gedegradeerde gebieden	het monitoren en mitigeren van landegradatie, waarbij duurzame landbeheer praktijken geïmplementeerd kunnen worden.	Analyse van gedegradeerde gebieden zijn kaart gebracht	Implementatie actie voortvloeien uit de analyse studie van landdegradatie wordt uitgevoerd.	Duurzame landbeheer praktijken worden geïmplementeerd

Toelichting Middelenbegroting

Bedragen x SRD1.000

Titel III: Middelen begroting

Kostensoort Omschrijving		Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	-	9.767	10.788	10.788	10.788	10.788
52	Donormiddelen	-	9.767	10.788	10.788	10.788	10.788
52212	Overige Donaties (CDB)	-	9.767	10.788	10.788	10.788	10.788

Toelichting Donormiddelen**Code 25512 Overige Donaties:**

Voor wat betreft overige donatie gaat het meer om schenkingen van de *Global Environmental Facility* (GEF) voor een bedrag van **USD 337.123,91**. Dit bedrag omgerekend tegen de Centrale bankkoers van SRD 32,- bedraagt **SRD 10.787.965,12** afgerond **SRD 10.788.000,-**

Staatsorganen

Afdeling 18 Het Kabinet van de President

Algemeen deel

De begroting van het Kabinet van de President wordt vastgesteld, als volgt:

Per Staatsbesluit van 1996 no. 55 “Besluit Instelling van het Kabinet van de President van de Republiek Suriname” is het Kabinet van de President van de Republiek Suriname ingesteld.

Onder het Kabinet van de President ressorteren de volgende directoraten en instituten van de Staat Suriname: Het Instituut van de First Lady, de Presidentiële Beveiliging & Inlichtingen, het Directoraat Nationale Veiligheid (D.N.V.), het Directoraat Communicatie Dienst Suriname (C.D.S.), de Communicatie Unit President, de Staatsraad, de Algemeen Directeur, het Directoraat Bestuurlijke- en Administratieve Aangelegenheden, het Directoraat Politieke en Beleidsaangelegenheden, het Directoraat E-Government en het Directoraat Algemene Zaken.

De bovengenoemde directoraten en instituten geven middels hun deelbegrotingen invulling aan de totale begroting van het Kabinet van de President. Op grond van het bovenstaande wordt als prioriteit gesteld het in standhouden van het regulier functioneren en het te voeren beleid van de President op administratief-, bestuurlijk- en beleidsgebied, opdat de doelstellingen van het regeringsbeleid zo effectief mogelijk bereikt worden en de presidentiële verplichtingen zo efficiënt mogelijk worden nagekomen. Naast deze reguliere uitgaven wordt hierbij ook als uitgangspunt gehanteerd de programma's van de volgende directoraten:

Programma's:

Omschrijving	Programma
Kabinet van de President	Institutionele Versterking Kabinet President
	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen
	Armoedebestrijdingsinitiatieven President
	Institutionele Versterking Onafhankelijk Kiesbureau
Directoraat Nationale Veiligheid	Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid
Directoraat E-Government	E- Governance

De opgenomen programma's in de begroting geven uitvoering aan het beleid door het renoveren van de kantoorpanden, het voorzien van de nodige kantoorinventaris, het uitvoeren van projecten met zowel interne als externe deskundigen, het inspelen op de armoede situatie en het digitaliseren van het overheidsapparaat.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen × SRD 1,000.00

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	316.482	429.020	510.955	510.955	587.598	656.826	777.099
61	Lopende uitgaven	303.906	410.270	496.655	496.655	571.153	656.826	755.350
610	Lonen en Salarissen	229.002	212.272	308.400	308.400	354.660	407.859	469.038
611	Sociale Premies	14.800	18.132	30.478	30.478	35.050	40.307	46.353
612	Gebruik van goederen en diensten	59.629	177.019	156.277	156.277	179.719	206.676	237.678
615	Schenken en Bijdragen	-	-	-	-	-	-	-
616	Sociale uitkeringen	475,00	2.847	1.500	1.500	1.725	1.984	2.281
62	Kapitaal uitgaven	12.576	18.750	14.300	14.300	16.445	18.912	21.749
620	Inventaris	2.243	10.000	4.000,000	4.000	4.600	5.290	6.084
621	Transport middelen	10.333	8.750	10.300,000	10.300	11.845	13.622	15.665

Toelichting op de Operationele Uitgaven**Lopende uitgaven**

De totale lopende uitgaven zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 496.655.000,-**.

610 Lonen en Salarissen

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2023 zijn vastgesteld op **SRD 308.400.000,-**.

De samenstelling van de personeelskosten is gebaseerd op:

1. de reguliere periodieke verhoging aan landsdienaren;
2. de schaalbevorderingen en benoemingen welke worden toegekend aan landsdienaren;
3. het aantrekken van potentieel kader en diverse consultants;
4. uitbetaling van Commissieleden;
5. de toelagen die toekomen aan ambtenaren die vanwege de aard en de functie recht hierop hebben zoals functionele- en persoonlijke toelage, Kabinetstoelage, overwerkvergoeding, representatietoelage en telefoonvergoeding.

De stijging van de totale personeelskosten voor het dienstjaar 2023 is gebaseerd op de realisatiecijfers van 2021, de verbonden cijfers van de afgelopen 5 maanden van het dienstjaar 2022 en de extrapolatie daarvan, mede gelet op het uit te voeren beleid in het dienstjaar 2023.

Toelichting Code 610

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	138.050.000,00
61002	Vakantietoelage	106.080.000,00
61003	Overwerk	11.200.000,00
61004	Bonussen en gratificaties	500.000,00
61006	Vacatiegelden	5.000.000,00
61012	Detachering toelagen	50.000,00
61013	Functionele toelagen	22.000.000,00
61014	Persoonlijke toelagen	15.151.000,00
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	500.000,00
61017	Waarnemingtoelagen	20.000,00
61019	Overige toelagen	149.000,00
61020	Telefoonvergoeding	150.000,00
61021	Representatievergoeding	5.000.000,00
61022	Huishuurvergoeding	2.500.000,00
61023	Vervoersvergoeding	2.000.000,00
61024	Overige vergoedingen	50.000,00
Totaal		308.400.000,00

Het aantal personeelsleden dat in 2023 gehuldigd zal worden in verband met het feit dat zij 25, 35, 40 en 45 jaren in dienst zijn van de overheid, wordt als volgt ingedeeld:

- 37 personen voor 25 dienstjaren
- 18 personen voor 30 dienstjaren
- 10 persoon voor 35 dienstjaren
- 2 personen voor 40 dienstjaren
- 1 personen voor 45 dienstjaren

Het aantal personeelsleden dat in 2023 de dienst met pensioen verlaat bedraagt **40**.

Per eind mei 2022 zijn er volgens de betaalrol in totaal **2324** personeelsleden werkzaam op het Kabinet van de President en de eerdergenoemde directoraten en instituten van de Staat Suriname die onder het Kabinet ressorteren.

In verband met de implementatie van FISO in functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- De functiegroep 3 t/m 6 = lager kader
- De functiegroep 7 en 8 = middenkader
- De functiegroep vanaf 9 en daarboven = hoger kader

In de onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar soort en niveau.

Personeelsbestand:	Aantallen 2022	Man	Vrouw	Funcatiegroep
Burger personeels leden: Honoraria + Commissieleden	85	62	23	
Lager Kader	795	597	198	3 t/m 6
Midden Kader	454	282	172	7 en 8
Hoger Kader	990	608	382	vanaf 9
Totaal	2324	1549	775	

De cijfers voor het jaar 2023 zijn geschatte cijfers.

611 Sociale Premies

De bijdrage van de sociale premies van de Overheid aan ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds is voor het dienstjaar 2023 vastgesteld op **SRD 30.478.000,-**.

Toelichting Code 611

Code	Sociale Premies	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	19.506.000,-
61102	Werkgeverslasten ziekenfonds	10.972.000,-
	Totaal	30.478.000,-

612 Gebruik van goederen en diensten

Het bedrag voor gebruik van goederen en diensten is voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 156.277.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het Kabinet van de President, om de uitgaven met betrekking tot de dienst te garanderen en bij te houden. Het betreft onder andere; declaraties van medische kosten ten behoeve van gewezen hoogwaardigheidsbekleders, huurpanden, vergaderkosten, automatisering, binnen- en buitenlandse diensten en verblijfskosten, dienst specifieke exploitatiekosten, schoonmaakkosten, onderhoud van gebouwen en terreinen, bewaking en overige algemene kosten en de maandelijkse contante kredietopening. Verder zullen er 3 activiteiten worden gehouden in verband met herdenking jubileumjaar t.w.: Hindoestaanse Immigratie 150 jaar, Keti Koti 160 jaar en Chinese Immigratie 170 jaar.

Toelichting Code 612:

Code	Gebruik van goederen en diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleiding binnenland	150.000,00
61202	Kosten opleiding buitenland excl. r&v.	50.000,00
61203	Contractanten	275.000,00
61205	Deskundigen binnenland	50.000,00
61206	Deskundigen buitenland	385.000,00
61208	Binnenlandse reiskosten	600.000,00
61209	Binnenlandse verblijfskosten	925.000,00
61210	Buitenlandse reiskosten	5.000.000,00
61211	Buitenlandse verblijfskosten	5.000.000,00
61214	Overige reis- en verblijfskosten	3.500.000,00
61215	Kantoormiddelen	3.500.000,00
61216	Kopieer	2.500.000,00
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	5.000.000,00
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	2.500.000,00
61220	Onderhoud kantoormiddelen	1.000.000,00
61221	Vergaderkosten	2.000.000,00
61222	Verbruiksgoederen	12.000.000,00
61223	Onderhoudskosten automatisering	1.500.000,00
61224	Licenties en programmakosten	100.000,00
61225	Datalijnen	10.000,00
61226	Advertenties en bekendmakingen	50.000,00
61227	Radio en TV programma's	5.000.000,00
61230	Overige kantoorkosten	100.000,00
61231	Overige kosten automatisering	500.120,00
61233	Huur gebouwen en terreinen	487.000,00
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	500.000,00
61235	Verbouwingen	4.300.000,00
61238	Telefoon uitgaven	750.000,00
61240	Water	400.000,00
61241	Electriciteit	675.000,00
61242	Overige kosten gebouwen en terreinen	200.200,00
61244	Representatie	1.000.000,00
61245	Abonnementen en vakliteratuur	500.000,00
	Sub totaal	60.507.320,00

	Transport	60.827.000,00
61246	Verzekeringen	50.000,00
61247	Schoonmaak	3.000.000,00
61248	Gereedschappen en apparatuur	2.000.000,00
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	5.000.000,00
61251	Voeding	500.000,00
61253	Vrachtkosten en porti	400.000,00
61254	Onderzoekskosten	5.000.000,00
61256	Geheime uitgaven	10.000.000,00
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	5.000.000,00
61259	Nationale en internationale manifestaties	20.000.000,00
61260	Onderscheidingen	4.000.000,00
61261	Inhuur externe juridische bijstand	3.000.000,00
61263	Overige algemene kosten	5.000.000,00
61264	Wapens en munities	4.000.000,00
61276	Verzorgingskosten	2.000.000,00
61277	Laboratoriumkosten	1.000.000,00
61278	Verzekeringen	5.500.000,00
61279	Medicijnen	1.000.000,00
61280	Hulpmiddelen	1.000.000,00
61283	Huur van voertuigen	5.000.000,00
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	12.000.000,00
61286	Overige transportkosten	1.000.000,00
Totaal		156.277.000,00

616 Sociale uitkeringen

Het bedrag voor sociale uitkeringen is voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 1.500.000,-**.

Dit bedrag is bestemd voor de donaties aan personen, jubilea, medische kosten van gewezen hoogwaardigheidsbekleders en de meerkosten van de huidige hoogwaardigheidsbekleders ten behoeve van het Kabinet van de President.

Toelichting Code 616:

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61604	Gunstgaven e.a. onverplichte betalingen	500.000
61611	Lig- en verpleegkosten	500.000
61612	Poliklinische kosten	500.000
61614	Overige medische kosten	0
Totaal		1.500.000

Kapitaal Uitgaven

De totale Kapitaal Uitgaven zijn voor het dienstjaar 2023 geraamd op **SRD 14.300.000, -**.

620 Inventaris

Voor het dienstjaar 2023 zijn de aanschaffingen van inventaris geraamd op **SRD 4.000.000, -**.

Dit bedrag is vastgesteld, rekening houdende met de kantoorinventaris van diverse directoraten en instituten die aan vervanging toe zijn en de uitbreiding van de organisatiestructuur van het Kabinet

van de President.

Toelichting Code 620:

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	1.900.000
62004	Computers	1.500.000
62005	Printers	600.000
Totaal		4.000.000

621 Transportmiddelen

Voor het dienstjaar 2023 zijn de aanschaffingen van transportmiddelen geraamd op **SRD 10.300.000,-**. Dit bedrag is vastgesteld rekening houdende met o.a. de uitbreiding van de organisatiestructuur van het Kabinet van de President, de uiteenlopende werkzaamheden van het Kabinet, de verouderde staat waarin de meeste voertuigen zich nu bevinden en om de optimalisering van de nationale veiligheid van Suriname te kunnen waarborgen.

Toelichting Code 621:

Code	Transportmiddelen	Bedrag in SRD
62102	Auto's	3.950.000
62103	Terreinwagens	3.500.000
62104	Pickup's	2.850.000
Totaal		10.300.000

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen × SRD 1.000,00

Titel II: Programma's								
Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	
			Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven		Uitgaven
Titel II								
Programma's	5.825,00	150.200,00	144.000,00	144.000,00	165.600,000	190.440,000	219.006,000	
01 Infrastructuurle werken	-	7.200,00	14.000,00	14.000,00	16.100,000	18.515,000	21.292,250	
0115 Renovatie en	-	7.200,00	14.000,00	14.000,00	16.100,000	18.515,000	21.292,250	
02 Institutionele versterking	5.825,00	26.000,00	10.000,000	10.000,00	11.500,000	13.225,000	15.208,750	
0212 Inst. Strengthening Kab. Pres.	-	15.000,00	5.000,00	5.000,00	5.750,000	6.612,500	7.604,375	
0213 Inst. Strengthening DNV	-	10.000,00	5.000,00	5.000,00	5.750,000	6.612,500	7.604,375	
0245 ALZA	-	1.000,00	-	-	-	-	-	
0211 Inst. Strengthening Kab.VP	183,00	-	-	-	-	-	-	
0210 Inst. Versterking Rekenkamer	5.642,00	-	-	-	-	-	-	
05 ICT(Automatisering)	-	42.000,00	40.000,00	40.000,00	46.000,000	52.900,000	60.835,000	
0503 E-GOV	-	42.000,00	40.000,00	40.000,00	46.000,000	52.900,000	60.835,000	
Algemene openbare diensten	-	-	5.000,00	5.000,00	5.750,000	6.612,500	7.604,375	
1206 Inst. Versterking Onafhankelijk Kiesbureau	-	-	5.000,00	5.000,00	5.750,000	6.612,500	7.604,375	
24 Sociale bescherming en armoede		75.000,00	75.000,00	75.000,00	86.250,000	99.187,500	114.065,625	
2419 Armoedebestrijding Initiatieven	-	75.000,00	75.000,00	75.000,00	86.250,000	99.187,500	114.065,625	

Toelichting per programma

- **Programma 2419: Armoedebestrijdingsinitiatieven President**

Het gaat in deze om directe armoedebestrijdingsinitiatieven. Deze faciliteit moet flexibiliteit geven om snel in te spelen op armoedesituaties via religieuze organisaties en diverse initiatieven van NGO's en anderen.

Het totaal geraamd bedrag voor dit programma is **SRD 75.000.000,-**.

- **Programma 0115: Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen**

Het renoveren en onderhouden van de onderstaande panden:

- ✓ De Congreshal
- ✓ Renovatie perscentrum Kabinet President.
- ✓ Renovatie gebouw Ministerie van Financiën.
- ✓ Oud SLM-gebouw
- ✓ Oud Pensioenfonds

In het lopende dienstjaar is het gelukt enkele noodzakelijkheden aan het pand aan te pakken, met name:

- ✓ Een deel van de Congreshal is gerenoveerd

Het totaal geraamd bedrag voor het programma Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen is **SRD 14.000.000,-**

- **Programma 0212: Institutionele Versterking Kabinet President**

Het Kabinet van de President van de Republiek Suriname geeft middels het programma "Institutionele Versterking Kabinet President" uitvoering aan het beleid van de President door middel van diverse projecten, het investeren in capaciteits- en kwaliteitsversterking en het uitvoeren van projecten met zowel interne als externe deskundigen. Voor diverse projecten zal het noodzakelijk zijn om deskundigen (binnenland en buitenland) aan te trekken. Daarnaast zal in het kader van de veiligheid van het Kabinet van de President, verder invulling worden gegeven aan het operationeel stellen van de Presidentiële Garde.

De raming is vastgesteld op SRD 5.000.000,-.

- **Programma 0503: E-Government**

E-Government gaat in essentie over het inzetten van nieuwe technologieën (ICT) en proces (-re) organisatie met als doel de dienstverlening naar de gemeenschap en de interne efficiëntie van de overheid te verbeteren. Het voortzetten van het e-ID kaarten project zal in het dienstjaar 2023 verder worden uitgevoerd namelijk:

- Opzet SIEM datacenter
- Uitbreiding hardware e-Gov datacenter
- WIFI voor Middelbare scholen
- RVM en RRV Meeting Solution
- Ontwikkeling verdere e-diensten
- Mobiele trainingsstation
- Microsoft licenties (phase 2)
- Cybersecurity
- Institutionele Versterking e-Gov

Het totaal geraamd bedrag is **SRD 40.000.000,-**.

- **Programma 1206: Institutionele Versterking Onafhankelijk Kies Bureau**

Het Onafhankelijk Kies Bureau is de organisatie in Suriname die toezicht houdt op de geheime en vrije verkiezingen, die de uitslag van de verkiezing voor de samenleving bindend verklaart. Middels het programma “Institutionele Versterking Onafhankelijk Kies Bureau” zal er uitvoering aan het beleid gegeven worden door middel van opleidingen (zowel intern als extern), seminars en workshops, het houden van reguliere bijeenkomsten met het Centraal Hoofdstembureau, het uitvoeren van projecten met zowel interne als externe deskundigen. Voor diverse projecten zal het noodzakelijk zijn om deskundigen (binnenland en buitenland) aan te trekken.

Het totaal geraamd bedrag is **SRD 5.000.000,-**

- **Programma 0213: Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid**

Het Directoraat Nationale Veiligheid geeft middels het programma “Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid” uitvoering aan de missie “Wij handelen strategisch en daadkrachtig op verworven inlichtingen om alle elementen van de nationale veiligheid van Suriname te waarborgen”.

Ter uitvoering hiervan is het van belang dat het personeel getraind en bijgeschoold wordt om de dienstuitvoering effectief en efficiënt te laten geschieden.

Het totaal geraamd bedrag voor het programma Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid is **SRD 5.000.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
Programma: 0115 Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen			
Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	Renovatie en herstel Congresshal	Het Congresshal is voor een groot deel gerenoveerd en kunnen de Overheid en derden op een veilige en in een prettige omgeving hun activiteiten ontplooiën.	Volledige renovatie van het pand tegen eind 2023.
	Renovatie Perscentrum Kabinet President	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om tegen eind 2022, tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd (30% realisatie van de renovatie).	Volledige renovatie van het pand tegen eind 2023, (70% realisatie van de renovatie).
	Renovatie gebouw Ministerie van Financiën (Oud Algemene Zaken van Financiën)	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om het gebouw tegen eind 2022 een onderhoudsbeurt te geven.	Tenminste 50% van renovaties te hebben gepleegd, zodat het personeel voorzien kan worden van adequate huisvesting.
	Oud SLM Gebouw	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om het gebouw tegen eind 2022 een onderhoudsbeurt te geven.	Tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd zodat het personeel voorzien kan worden van een adequate huisvesting.
	Oud Pensioenfonds Gebouw	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om het gebouw tegen eind 2022 een onderhoudsbeurt te geven.	Tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd zodat het personeel voorzien kan worden van een adequate huisvesting.
Programma: 0212 Institutionele Versterking Kabinet President			

Institutionele Versterking Kabinet President	Aantrekken van deskundigen	PBA in hoofdlijnen uitgezet als Directoraat.	De diverse Onder directoraten zijn al voorzien van kader en deskundigheid.
	Uitvoeringscapaciteit duurzaam te verstrekken	Het trainen en bijscholen van het personeel.	De geplande opleidingen worden gehouden voor het personeel om de werkzaamheden effectief en efficiënt uit te voeren.
Programma: 0503 E-Government			
	Opzet SIEM datacenter	Opzet van een security information & event managementsysteem voor het datacenter. Hiermee kan tijdig ingespeeld worden op incidenten etc.	Opzet van een security information & event managementsysteem voor het datacenter. Hiermee kan tijdig ingespeeld worden op incidenten etc.
	Uitbreiding hardware e-Gov datacenter	Om ICT-services te kunnen aanbieden aan de totale overheid zal de hardware (servers en storage) in zowel het e-Gov datacenter als bij Datasur uitgebreid worden. Dit alles teneinde uptime en beschikbaarheid van e-services te garanderen. Ook zullen er voorzieningen getroffen worden om "remote werken" te faciliteren.	Om ICT-services te kunnen aanbieden aan de totale overheid zal de hardware (servers en storage) in zowel het e-Gov datacenter als bij Datasur uitgebreid worden. Dit alles teneinde uptime en beschikbaarheid van e-services te garanderen. Ook zullen er voorzieningen getroffen worden om "remote werken" te faciliteren.
	WIFI voor Middelbare scholen	Dit project heeft als doel om alle middelbare scholen te voorzien van "gratis" internet. Dit project zal uitgevoerd worden i.s.w. met Telesur. Studenten hebben dan gedurende de schooltijd toegang tot internetservices, h.e.e.a. conform regeerprogramma.	Dit project heeft als doel om alle middelbare scholen te voorzien van "gratis" internet. Dit project zal uitgevoerd worden i.s.w. met Telesur. Studenten hebben dan gedurende de schooltijd toegang tot internetservices, h.e.e.a. conform regeerprogramma.
	RVM en RRV Meeting Solution	Ontwikkeling van een database voor het digitaliseren van alle ingediende projecten die in RRV en RVM behandeld worden. Dit zal ervoor zorgen dat stukken niet gekopieerd worden en er een besparing is op leveren op papier en toners.	Ontwikkeling van een database voor het digitaliseren van alle ingediende projecten die in RRV en RVM behandeld worden. Dit zal ervoor zorgen dat stukken niet gekopieerd worden en er een besparing is op leveren op papier en toners.
	Ontwikkeling verdere e-diensten	In 2023 zullen de e-diensten op de gov.sr website verder uitgebreid worden. Hiertoe zullen koppelingen gemaakt worden met bestaande databases van de overheid en zullen er nieuwe databases opgezet worden. Dit alles moet resulteren in afname van	In 2023 zullen de e-diensten op de gov.sr website verder uitgebreid worden. Hiertoe zullen koppelingen gemaakt worden met bestaande databases van de overheid en zullen er nieuwe databases opgezet worden. Dit alles moet resulteren in afname van wachttijden voor diensten van de overheid.

		wachttijden voor diensten van de overheid.	
	Mobiele trainingsstation	Opzet van een mobiel trainingsstation, bus voorzien van internet, laptops, noodaggregaat, waarmee alle districten aangedaan zullen worden voor het verzorgen van gratis ict trainingen. Dit om burgers de tools te geven om mee te gaan met de digitale ontwikkeling, zodat niemand achterblijft.	Opzet van een mobiel trainingsstation, bus voorzien van internet, laptops, noodaggregaat, waarmee alle districten aangedaan zullen worden voor het verzorgen van gratis ict trainingen. Dit om burgers de tools te geven om mee te gaan met de digitale ontwikkeling, zodat niemand achterblijft.
	Microsoft licenties (phase 2)	Er is een Government agreement gesloten met Microsoft voor de levering van de licenties, alsook de maintenance ervan. Hierbij gaat het om 1000 licenties in fase 1. Om meer ambtenaren toegang te geven tot de services van Microsoft, zal dit uitgebreid worden met nog eens 1000 licenties.	Er is een Government agreement gesloten met Microsoft voor de levering van de licenties, alsook de maintenance ervan. Hierbij gaat het om 1000 licenties in fase 1. Om meer ambtenaren toegang te geven tot de services van Microsoft, zal dit uitgebreid worden met nog eens 1000 licenties.
	Cybersecurity	Met de komst van de activiteiten rond "oil & gas" zullen wij als land meer moeten doen v.w.b. cybersecurity. Binnen dit programma zal gewerkt worden aan de wetgeving, een strategisch plan, de opzet van een nationale csirt en het creëren van awareness.	Met de komst van de activiteiten rond "oil & gas" zullen wij als land meer moeten doen v.w.b. cybersecurity. Binnen dit programma zal gewerkt worden aan de wetgeving, een strategisch plan, de opzet van een nationale csirt en het creëren van awareness.
	Institutionele Versterking e-Gov	De institutionele versterking van e-Government omvat inventaris, vervoersmiddelen en apparatuur om het werk te kunnen doen, alsook de personele versterking.	De institutionele versterking van e-Government omvat inventaris, vervoersmiddelen en apparatuur om het werk te kunnen doen, alsook de personele versterking.

Programma: 1206 Institutionele Versterking Onafhankelijk Kiesbureau			
Institutionele Versterking Onafhankelijk kies Bureau	Opleidingen, seminars en workshops		Organiseren van interne opleidingen voor Onafhankelijk kies Bureau m.b.t. wetgeving en andere verkiezing gerelateerde onderwerpen in de meest ruime zin des woord, evaluatiemomenten met verkiezingsactoren en relevante autoriteiten zoals District commissarissen-leden van Centraal hoofdstembureau ect.
	Trainingen en inwerkprogramma's (binnenland en buitenland)		Orientatiebezoeken van Onafhankelijk kies Bureau leden naar het buitenland m.b.t. specifiek onderwerpen waaronder electronic voting en EMB.

	<p>Studie voor het opzetten van Election Authority voor Suriname</p> <p>Vergoeding toezichthouders</p> <p>Contractanten voor projectmatige werkzaamheden</p> <p>Specifieke deskundigheid/ inhuren van consultants</p> <p>Onderzoeken c.q. matches van Centraal bureau voor burgerzaken bestanden</p> <p>Bouw database van toezichthouders en sub-coördinatoren</p> <p>Bouw en launch Onafhankelijk Kiesbureau -website</p> <p>Onafhankelijk Kiesbureau bijeenkomsten</p>	<p>Reeds een aanvang gemaakt met de studie van election authority</p>	<p>Het bezoeken en het voeren van gesprekken met Election Authorities van diverse landen</p> <p>Er zullen minimaal 30 toezichthouders worden aangeworven i.v.m. pre-electorale werkzaamheden in alle districten van Suriname</p> <p>Inhuren van externe krachten voor het uitvoeren van projectmatige werkzaamheden t.b.v. Onafhankelijk kies Bureau</p> <p>Het ontwikkelen van de volgende documenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disaster recovery plan - Strategisch plan - Code of conduct <p>Het onderzoeken van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Straatnamen bestand - Matches van Centraal bureau voor burgerzaken bestanden met kiezersregister - Analyse van kiezersgroei (halfjaarlijks) <p>De kosten van bouw applicatie, licentie en onderhoud</p> <p>Dit is een noodzakelijke vereiste voor het Onafhankelijk Kiesbureau als onderdeel van meerdere internationale organisatie</p> <p>Het organiseren van reguliere bijeenkomsten met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - District Commissarissen - Centraal Hoofdstembureau - Media - Politieke partijen - Ministerie van Binnenlandse Zaken/ Centraal Bureau voor Burgerzaken
--	--	---	--

Programma: 0213 Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid			
Uitvoeringscapaciteit duurzaam te verstrekken	Het renoveren van het pand zodat het personeel in een gerieflijke werkruimte hun werkzaamheden kunnen uitvoeren.	Het trainen en bijscholen van het personeel d.m.v. opleidingen om de werkzaamheden effectief en efficiënt uit te voeren.	Het trainen en bijscholen van het personeel d.m.v. opleidingen om de werkzaamheden effectief en efficiënt uit te voeren.

Afdeling 19 Het Kabinet van de Vice President

De begroting voor het Kabinet van de Vice President wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Doelstelling en kerntaken van het Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname

Het Kabinet van de Vice president heeft ten doel de Vice President zo optimaal mogelijk te ondersteunen op administratief-, bestuurlijk- en beleidsgebied, opdat zijn grondwettelijke taken als Vice President en als Voorzitter van de Raad van Ministers, zo effectief mogelijk worden bereikt en zijn verplichtingen als Vice President zo efficiënt mogelijk worden nagekomen.

Kerntaken van het Kabinet van de Vice President:

1. De zorg voor de administratieve en beleidsmatige ondersteuning van de Vice President bij de uitoefening van zijn bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
2. De voorbereiding van de besluitvorming en de vaststelling van de besluiten van de Raad van Ministers en het toezicht op de uitvoering daarvan;
3. De zorg voor de staats- en administratiefrechtelijke betrekkingen van de Vice President met de Ministers en de Onderministers in het kader van de voorbereiding en uitvoering van het vastgestelde beleid;
4. De zorg voor de bedrijfsvoering van de staatsradio- en staatstelevisie bedrijven;
5. Alle overige taken die door het bevoegde orgaan aan het Kabinet zijn opgedragen;

De functionele eenheden van het Kabinet van de Vice President

1. Het Kabinet als functionele bestuurs- en administratieve eenheid richt zich op de ondersteuning van de Vice President in alle taakbestanddelen die niet rechtstreeks verband houden met de taken, werkzaamheden en verantwoordelijkheden van de Vice President als Voorzitter van de Raad van Ministers. Met de leiding is de Directeur van het Kabinet belast.
2. Het Secretariaat van de Raad van Ministers richt zich als functionele eenheid op de organisatorische en beleidsondersteuning van de Vice President in de uitoefening van zijn ambt als Voorzitter van de Raad van Ministers, tevens Voorzitter van alle onderraden uit de Raad van Ministers, en voorts met alles wat met deze functies verband houdt.
3. Het Directoraat Volkscommunicatie richt zich op de overheidscommunicatie met de volksmassa's in het algemeen en in het bijzonder met de gemarginaliseerde groepen in de samenleving om hen zodoende te betrekken bij de Nationale ontwikkeling. Hierbij wordt gebruik gemaakt van niet traditionele en interactieve methoden.
4. Het Directoraat Planning (en Control) richt zich op het monitoren van de uitvoering van genomen besluiten in de Raad van Ministers waarbij de Vice President ondersteund wordt in zijn coördinerende en toezichthoudende functie.
5. Het is een politiek besluit dat de personele kosten STVS
6. SRS ten laste van de begroting van het Kabinet van de Vice President gebracht worden. Zo ook zijn er vier beleidsmaatregelen opgebracht t.b.v. deze staatsmedia.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Titel I: Operationele uitgaven x SRD 1000

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	64.753	-	117.966	117.966	131.860,15	151.639,17	174.385,05
61	Lopende uitgaven	64.753		104.861	104.861	120.590,15	138.678,67	159.480,47
610	Lonen en Salarissen	51.300	55.899	80.130	80.130	92.149,50	105.971,93	121.867,71
611	Sociale Premies	2.703	3.175	3.731	3.731	4.290,65	4.934,25	5.674,38
612	Gebruik van goederen en diensten	10.750	16.605	20.000	20.000	23.000,00	26.450,00	30.417,50
615	Schenkingen en Bijdragen	-	-	-	-	-	-	-
616	Sociale uitkeringen	-	1.000	1.000	1.000	1.150,00	1.322,50	1.520,88
62	Kapitaal uitgaven	4.604	11.470	13.105	13.105	11.270,00	12.960,50	14.904,58
620	Inventaris	1.184	3.105	3.105	3.105	3.570,75	4.106,36	4.722,32
621	Transport middelen	3.420	8.365	10.000	10.000	11.500,00	13.225,00	15.208,75

Toelichting op de Operationele Uitgaven:**Lopende uitgaven****610. Lonen en Salarissen**

De lonen en salarissen van het totaal Kabinet van de Vice President zijn voor het dienstjaar 2023 begroot voor **SRD 80.130.000,-**.

In onderstaande tabel is de specificatie weergegeven.

Het totaal personeelsbestand van het Kabinet van de Vice President met uitzondering van de Raad van Ministers is 362 medewerkers.

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk Salaris	64.547.000
61002	Vakantietoeslag	4.483.300
61003	Overwerk	1.605.000
61004	Bonussen + Gratificaties	66.900
61006	Vacatiegelden	159.600
61013	Functionele toelagen	515.000
61014	Persoonlijke toelagen	465.000
61016	Gezintoelage en kinderbijslag	157.100
61020	Telefoonvergoeding	280.300
61021	Representatievergoeding	5.837.800
61022	Huishuurvergoeding	660.000
61023	Vervoersvergoeding	1.353.000
	Totaal	80.130.000

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
21001	Kabinet van de VP & SRS	48.759.300
21002	Raad van Ministers	22.906.000
21003	Directoraat Volkscommunicatie	7.469.700
21004	Directoraat Planning	995.000
	Totaal	80.130.000

Omschrijving	Hoger kader	Midden kader	Lager kader	Totaal
Kabinet van de VP, SRS & STVS	138	135	39	312
Directoraat Volkscommunicatie	26	7	2	35
Directoraat Planning	10	3	2	15
Totaal	174	145	43	362

Omschrijving	Man	Vrouw	Totaal
Kabinet van de VP, SRS & STVS	164	148	312
Directoraat Volkscommunicatie	20	15	35
Directoraat Planning	9	6	15
Totaal	193	169	362

Omschrijving	Leeftijd 20+	Leeftijd 30+	Leeftijd 40+	Leeftijd 50+	Leeftijd 60+	Totaal
Kabinet van de VP, SRS & STVS	29	106	113	42	22	312
Directoraat Volkscommunicatie	8	10	11	6	0	35
Directoraat Planning	2	3	5	4	1	15
Totaal	39	119	129	52	23	362

Omschrijving	Gemiddeld loonsom per maand		
	Hoger kader	Midden kader	Lager kader
Kabinet van de Vicepresident	13.679	7.044	5.147
Directoraat Volkscommunicatie	13.960	6.637	5.267
Directoraat Planning	9.116	4.536	2.813

Omschrijving	Gemiddeld leeftijd personeel		
	Instroom	Doorstroom	Uitstroom
Kabinet van de Vicepresident	30/40 jaar	30/40 jaar	60 jaar

Omschrijving	Ziekte verzuim in percentages	
	2021	2022
Gemiddelde ziekteverzuim 3 dagen	1,5%	
Gemiddelde Ziekteverzuim 2 dagen		1%

611: Sociale Premies

De totale kosten voor de sociale premies zijn geraamd op **SRD 3.731.000,-**. Deze zijn aan de hand van de lonen en salarissen opgebracht. De Raad van Ministers betalen geen sociale premies.

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
21001	Kabinet van de Vicepresident en SRS	3.240.000
21003	Directoraat Volkscommunicatie	410.000
21004	Directoraat Planning	81.000
	TOTAAL	3.731.000

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	2.072.700
61102	Werkgeverslasten Ziekenfonds	1.658.300
	TOTAAL	3.731.000

612: Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor gebruik van goederen en diensten zijn begroot voor **SRD 20.000.000,-**. Dit bedrag is opgebracht vanwege het uit te voeren beleid en de verwachte uitgaven van het Kabinet van de Vicepresident voor het dienstjaar 2023. Er is ook rekening gehouden met de verhoogde prijzen van goederen en diensten.

Vanwege de sterke prijsstijgingen als gevolg van de koersontwikkeling en de invoering van de belasting over de BTW is het begrote bedrag van gebruik van goederen en diensten sterk achterhaald.

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
21001	Kabinet van de VP en SRS	12.214.000
21002	Raad van Ministers	3.295.000
21003	Directoraat Volkscommunicatie	4.316.000
21004	Directoraat Planning	175.000
	Totaal	20.000.000

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61201	Kosten Opleiding Binnenland	460.000
61202	Kosten Opleiding Buitenland	250.000
61203	Contracten	100.000
61205	Deskundigen Binnenland	600.000
61206	Deskundigen Buitenland	400.000
61208	Binnenlandse reiskosten	5.800.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	795.000
61210	Buitenlandse reiskosten	404.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	400.000
61214	Overige reis-en verblijfkosten	60.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen, etc.)	265.000
61216	Kopieer	11.000
61217	Drukwerk en grafisch materiaal	10.000
61219	Onderhoud (meubilair en inventaris)	6.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	13.000
61221	Vergaderkosten	255.300
61222	Verbruiksgoederen (catridges en diskettes)	884.700
61223	Onderhoudskosten automatisering	5.000
61224	Licenties en programmakosten	220.000
61225	Datalijnen	15.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	25.000
61227	Radio- en TV programma's	2.002.000
61230	Overige kantoorkosten	70.000
61231	Overige kosten automatisering	15.000
61232	Overige kosten verlichting	154.000
61233	Huur, gebouwen en terreinen	1.326.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	5.000
61235	Verbouwingen	25.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	5.000
61238	Telefoon	487.000
61240	Water	15.000
61241	Electriciteit	75.000
61244	Representatie	475.000
61245	Abonnement en vakliteratuur	51.000
61246	Verzekeringen	75.000
61247	Schoonmaak	10.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	2.000
61249	Kleding en bewassing	8.000
61251	Voeding	65.000
61253	Vrachtkosten en porto	1.000
61255	Rechtelijke vonnissen	30.000
61261	Inhuur externe juridische bijstand	30.000
61263	Overige Algemene kosten	75.000
61278	Verzekeringen (Platina SZF)	1.500.000
61279	Medicijnen	10.000
61280	Hulpmiddelen	10.000
61283	Huur en voertuigen	300.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	2.200.000
	Totaal	20.000.000

616: Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 1.000.000,-**.

De Vice President krijgt vaak verzoeken uit de samenleving voor gunstgaven. Gedacht wordt aan instellingen die vragen om gebruiksgoederen, of sporters die vragen om sponsoring of gewoon mensen uit de samenleving die in nood zitten en om hulp vragen.

De kosten die zijn opgebracht voor Lig- en verpleegkosten, Poliklinische kosten en overige medische kosten op de begroting zijn bestemd, indien de directie van het Kabinet hiervan gebruik zal moeten maken e.e.a. conform de wettelijke regelingen voor medische voorzieningen voor de departementdirecteuren en onderdirecteuren.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61604	Gunstgaven e.a. onverplichte betalingen	694.000
61611	Lig- en verpleegkosten	53.000
61612	Poliklinische kosten	52.000
61614	Overige medische kosten	201.000
	Totaal	1.000.000

Kapitaal Uitgaven**620: Inventaris**

Voor de aanschaf van inventaris is begroot **SRD 3.105.000,-**.

Voor het goed kunnen functioneren op het Kabinet van de Vice President zal geïnvesteerd moeten worden in de aanschaf van goede kantoorinventaris (bureautafels, bureaustoelen, filekasten, laden stalen filekasten, bezoekersstoelen, ijskast, microwave, PC's, laptops, printers etc.) ten behoeve van het personeel.

Omschrijving	Bedrag in SRD
Kabinet van de Vicepresident	1,200,000
Raad van Ministers	350,000
Directoraat Volkscommunicatie	1,173,000
Directoraat Planning	382,000
Totaal	3,105,000

Specificatie Inventaris

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	590.000
62003	Communicatie	285.000
62004	Computers	1.020.400
62005	Printers	280.000
62006	Netwerken	390.000
62009	Gereedschap en apparatuur	5.000
62010	Overige inventaris	484.600
62011	Overige automatisering	50.000
	Totaal	3.105.000

Overzicht voer-en vaartuigen Kabinet Vice President van de Republiek Suriname										
no.	Kentekeno.	Merk voertuig	Bouw-jaar	Aanschafwaarde	Leverancier	Datum van registratie	Status voer-vaartuig			
							Goed	Slecht	Afgesch.	Niet rijdend
1	78-44 JV	Musso	2020	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	X			
2	78-59 JV	Musso	2020	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	X			
3	78-69 JV	Musso	2020	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	X			
4	65-54 JV	Musso	2020	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	X			
5	65-53 FV	Isuzu D-Max	2008	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend		X		
6	64-72 GV	Isuzu D-max	2012	98.825.00	Fernandes	Niet bekend	X			
7	PC 69-95	Hyundai Tucson	2013	91.069.75	Unicar	Niet bekend	X			
8	99-20 GV	Isuzu D-Max	2013	91.287.50	Fernandes	Niet bekend	X			
9	PA 31-64	Kia Soul	2009	58.599.54	H.J. de Vries	Niet bekend		X		X
10	85-30 ZP	Kia Soul	2009	57.955.00	H.J. de Vries	Niet bekend		X		X
11	PC 48-37	Kia Rio	2012	62.645.00	Rudisa Motor	Niet bekend		X		
12	301 - D	Toyota Sprinter	1999	Niet bekend	CHM	Niet bekend			X	X
13	PB 28-62	Toyoya Alphard	2004	59.462.50	Yokohama	Niet bekend		X		
14	63-21 ZP	Toyoya Camry	2010	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend		X		
15	PB 08-71	Toyoya Fortuner	2011	120.935.00	CKC Motors	Niet bekend	X			
16	PB 25-99	Toyoya Fortuner	2012	120.935.00	CKC Motors	Niet bekend	X			
17	PB 51-80	Toyoya Sequia	2012	265.577.95	Monkou Spuitinr.	Niet bekend	X			
18	PD 69-74	Toyoya Alphard	2014	217.750.00	CKC Motors	Niet bekend	X			
19	JAC	C20	2013	67.000.00	CKC Motors	Niet bekend			X	X
20	35-94 VP	Mitsubishi Outlan	2008	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend			X	X

621: Transportmiddelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is **SRD 10.000.000,-** begroot.

Vanwege de aard der werkzaamheden van het Directoraat Veiligheid en voor een richtige uitvoering is transport essentieel.

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
62102	Auto's	5.695.000
62104	Pick-Ups	4.305.000
	Totaal	10.000.000

Het Kabinet van de Vice President heeft thans een wagenpark van 20 dienstvoertuigen.

- Het Kabinet van de Vice President heeft in 2022 enkele voertuigen gekocht. Deze informatie krijgt u alsnog;
- Hiervan zijn 11 in goede en in rijdende staat. Van deze 11 in goede staat verkerende voertuigen zijn 4 ter beschikking van de Veiligheidsdienst van de Vice President. 2 van deze voertuigen zijn ter beschikking van de gewezen VP Ameerali en 1 ter beschikking van de gewezen VP Ajodhia;
- 3 voertuigen zijn afgeschreven daar ze niet in rijdende staat zijn en reparatie niet aan te bevelen is.
- 4 zijn erg slecht aan toe, wel in rijdende staat, maar kunnen worden afgeschreven. Twee van deze voertuigen zijn ter beschikking van de gewezen VP's (Sardjoe en Ajodhia).
- 2 zijn erg slecht aan toe en niet in rijdende staat en kunnen ook worden afgeschreven. Een (1) van deze voertuigen is ter beschikking van de gewezen VP Sardjoe.

Vanwege de slechte staat van 9 voertuigen zullen enkele dienstvoertuigen aangeschaft moeten worden ter vervanging van deze voertuigen en ter aanvulling van ons wagenpark. Ook voor de Vicepresident zal bekeken moeten worden om voor hem een dienstvoertuig aan te schaffen, aangezien hij nu zijn privé voertuig inzet voor de dienst.

TITEL II: PROGRAMMA'S

Titel II: Programma's xSRD 1000								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	684	66.500	100.396	100.396	106.500	106.500	106.500
	01 Infrastructuurle werken	342	33.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
	0170 Renovatie v.h. Frank Essedgebouw m.b.a. Regeringsgebouw	342	33.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
	02 Institutionele versterking	342	3.500	4.500	4.500	5.500	5.500	5.500
	0280 Institutionele versterking & Capaciteitsuitbreiding Kabinet Vicepresident	342	1.500	1.500	1.500	2.500	2.500	2.500
	0281 Institutionele versterking & Capaciteitsuitbreiding Directoraat Volkscommunicatie		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
	0282 Institutionele versterking & Capaciteitsuitbreiding Directoraat Planning		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
	0297 Institutionele versterking & Capaciteitsuitbreiding Stichting Radio-Omroep Suriname			1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
	06 Informatie en Communicatie			15.896	15.896	21.000	21.000	21.000
	604 Vergroting Bereikbaarheid Staatsmedia			1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
	0622 De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)			14.896	14.896	20.000	20.000	20.000
	24 Sociale bescherming en Armoede							
	2422 Duurzame Ontwikkeling en Armoedebestrijding		30.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000

Toelichting op de Programma's**0170. Renovatie van het Frank Essedgebouw m.b.a het Regeringsgebouw**

Voor wat de renovatiewerkzaamheden betreft gaan deze niet in eigen beheer worden uitgevoerd. Er is sprake van achterstallig onderhoud aan het gebouw. Ondanks het feit dat er voor onderhoud middelen werden opgebracht op de voorgaande begrotingen, hebben wij nimmer deze middelen ter beschikking gekregen. Nu moet er een inhaalslag worden gepleegd. Het gaat hierbij om de totale renovatie van het dak, plafond, vloerbedekking en de ramen van het Frank Essedgebouw waarin o.a. het Kabinet van de Vicepresident is ondergebracht.

Verder zijn de liften niet bedrijfszeker en hebben een verouderd besturingssysteem, waarvan de onderdelen niet meer te vinden zijn. Hierdoor is reparatie ook niet mogelijk.

Ook de cabines zijn aan vervanging toe, reden waarom er complete nieuwe liften geplaatst dienen te worden. Voorts is vervanging van de elektrische installatie noodzakelijk. Dit, omdat volgens een EBS rapport de huidige bekabeling levensgevaarlijk is en dringend vervangen dient te worden. Er heerst momenteel ernstige brandgevaar. De situatie is zeer ernstig, waarbij niet langer gewacht kan worden. De elektrische bekabeling is al tientallen jaren oud. Vanaf de kelder, de begane grond tot en met de 4e etage zal de elektrische bekabeling, de stopcontacten, lichtpunten, alles compleet vernieuwd moeten worden.

Vanwege de sterk prijsstijgingen als gevolg van de koersontwikkeling en de invoering van de belasting over de BTW is het begrote bedrag van de renovatie sterk achterhaald. Ook zullen enkele deelprojecten die begroot waren voor 2022 worden her-aanbesteed, omdat de aanbesteding niet het gewenste resultaat had opgeleverd waardoor niet tot gunning kon worden overgegaan in 2022.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 is SRD 30.000.000,- .

0280 Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Kabinet Vicepresident

Voor de institutionele versterking van het Kabinet zullen o.a. deskundigen worden aangetrokken, trainingen en scholing van de medewerkers op het Kabinet van de Vicepresident, Trainingen van departement directeuren en onderdirecteuren en alles dat te maken heeft met de institutionele versterking (transformatie) van het kabinet zijn hieronder gebracht.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 is SRD 1.500.000,-.

0281 Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Volkscommunicatie

Om inrichting te kunnen geven aan het directoraat is ongeveer SRD 1.000.000,- nodig aan institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding. Dit bedrag is opgebracht voor onder andere: aantrekking personeel, trainingen voor het personeel, aanschaf van foto- en filmcamera's, aanschaf van laptops, aanschaf van printers, aanschaf van meubilair en overige kantoorinventaris, aanschaf van PC's met toebehoren en aanschaf van vervoer.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 is SRD 1.000.000,-.

0282 Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Planning

Om inrichting te kunnen geven aan het directoraat is ongeveer SRD 1.000.000,- nodig aan institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding. Dit bedrag is opgebracht voor onder andere: aantrekking personeel, trainingen voor het personeel, aanschaf van foto- en filmcamera's, aanschaf van laptops, aanschaf van printers, aanschaf van meubilair en overige kantoorinventaris, aanschaf van PC's met toebehoren en aanschaf van vervoer.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 is SRD 1.000.000,-.

0297 Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Stichting Radio-omroep Suriname (SRS)

De SRS valt onder de paraplu van het Kabinet van de Vicepresident. Vanwege achterstallig onderhoud en defecten van de zendmast op het SRS terrein als ook van apparatuur in de verre districten, is dat dit station in sommige gebieden helaas niet meer of slecht te ontvangen is. Investeren ter vervanging van dit apparatuur is dringend noodzakelijk.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 is SRD. 1.000.000,-.

0604 Vergroting Bereikbaarheid Staatsmedia

Landelijke overheidscommunicatie. Verbetering Staatsmedia met betrekking tot communicatie met de gemeenschap op landelijk niveau. Het bedrag van SRD 1.000.000,- welke voor dit programma is opgebracht, heeft te maken met de voorzetting van de huidige overeenkomst met de Surinaamse Televisie Stichting (STVS) voor de aankoop van zendtijd bij hen te bevordering van de overheidscommunicatie met de bevolking. Ook vanwege vervanging van zendapparatuur, antennes en masten.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 is SRD 1.000.000,-.

0622 De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)

Hieronder vallen infrastructurele voorzieningen STVS, institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding STVS, lonen en salarissen en sociale premies van het personeel van de STVS. Dit beleidsprogramma is opgebracht, vanwege het feit dat de STVS onder de paraplu van het Kabinet van de Vicepresident valt. De STVS maakt moeilijke tijden mee. Na de brand van het televisiestation in 1993 is er door verschillende regeringen steeds beloofd om een compleet nieuw gebouw neer te zetten, Echter na 30 jaren staat er geen enkel gebouw. De positie van het station anno 2022 is triest en zeer ernstig. Het laatste dat dit bedrijf heeft meegemaakt is de wateroverlast van 14 juni 2022, waarbij de directie genoodzaakt was om het station uit de lucht te halen. Door dit wateroverlast heeft dit station heel veel schade opgelopen die hen miljoenen Surinaamse dollars hebben gekost. Het dak van het gebouw waarin het personeel hun dagelijkse werkzaamheden moeten verrichten moet zeer spoedig hersteld worden

De status van de STVS is niet onbekend bij de Regering. In overlegmomenten van de Directie met de President, de Vicepresident en de Minister van Binnenlandse Zaken zijn deze problemen als ook oplossingsmodellen besproken. Behalve de financiële- en economische situatie van de afgelopen periode is de STVS ook zwaar getroffen door de Covid pandemie. Er waren bedrijven die niet meer adverteerden. Het

station is puur afhankelijk van het verkopen van zendtijden en programma's die het Televisie Station ondanks zware uitdagingen toch hebben kunnen produceren. Echter is er een sterke inkomstendaling gemerkt, terwijl de vaste lasten zoals personeelskosten, energie, internet en telefoonkosten blijven stijgen. De huidige directie heeft het hoofd boven water kunnen houden door enkele bezuinigingsmaatregelen door te voeren. De noodzaak om de staat als enige aandeelhouder te vragen wat investeringen te willen plegen in apparatuur en om de middelen vrij te maken het gebouw te doen aan te pakken is erg groot.

De raming van de STVS voor het dienstjaar 2023 is als volgt opgebouwd:

Infrastructurele voorzieningen STVS	SRD 1.320.000,-
Institutionele Versterking en Capaciteitsuitbreiding STVS	SRD 2.000.000,-
Lonen en salarissen	SRD 10.576.000,-
Sociale premies	SRD 1.000.000,-

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 is SRD 14.896.000,-.

Er is verruiming gevraagd vanwege de 8% loonsverhoging die niet opgenomen was in het begrote bedrag.

2422 Duurzame Ontwikkeling en Armoedebestrijding

Voorzetting Duurzame Ontwikkeling Armoedebestrijding, door het opzetten en inrichten van een uitvoerendbureau, huur van kantoorruimtes, aankoop transportmiddelen, uitbetalen van salarissen van de medewerkers en stakeholders trainen hoe te netwerken.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 is SRD 50.000.000,- .

De nood is hoog met name onder de burgers woonachtig in achtergestelde gebieden. Om enige impact te hebben in het vergroten van de zelfredzaamheid van de burgers en rekening houdende met de ontwikkelingen op het prijzenfront is het alleszins gerechtvaardigd dat dit beleidsprogramma wordt opgetrokken.

Tabel 2: Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

PROGRAMMA	DOEL PROGRAMMA	GEREALISEERD BELEID	VERWACHTE BELEIDS RESULTATEN PER EIND 2022	VERWACHTE BELEIDS RESULTATEN PER EIND 2023
170 Renovatie Frank Essed gebouw	Het renoveren van het Frank Essedgebouw w.o. het vervangen van het dak en plafond constructie, het vervangen van de elektrische installatie, vervanging van de ramen en het plaatsen van nieuwe liften	N.V.T.	Er zal opgestart worden met de renovatie van het Frank Essed gebouw	Het Frank Essedgebouw is deels gerenoveerd en de voortzetting zal in 2024 plaatsvinden.
0280. Institutionele versterking en Capaciteitsuitbreiding KVP	Deskundigen worden aangetrokken, Training en scholing van de medewerkers van het KVP .Training van Departements Directeuren en Onderdirecteuren	N.V.T.	Er is een aanvang gemaakt met trainingen van het personeel van het KVP. Een deel van het personeel is getraind.	Voortzetting van het trainen van het personeel
0281 Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding DVC	Aantrekking personeel. Trainingen en workshops t.b.v het personeel. Aanschaf foto en filmcamera's, PC en laptops en meubilair	N.V.T.	Er is een aanvang gemaakt met trainingen van het personeel .	Een deel van het personeel is getraind en aanschaffingen zijn gedaan.
0282 Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Planning	Aantrekking personeel. Trainingen en workshops t.b.v het personeel. Aanschaf foto en filmcamera's, PC en laptops en meubilair	N.V.T.	Dat dit directoraat optimaal kan draaien	Het directoraat draait optimaal en het personeel is getraind. De aanschaffingen zijn gedaan.
0284 Institutionele versterking en Capaciteitsuitbreiding SRS	Investeren in apparatuur	N.V.T.	N.V.T.	Het benodigde apparatuur is aangeschaft.
2422 Duurzame Ontwikkeling en Armoede bestrijding	Initiatieven nemen om de armoede terug te brengen	N.V.T.	Er is een aanvang gemaakt met de bestrijden van Armoede in Suriname	Voortzetting van de armoede bestrijding
604 Vergroting Bereikbaarheid Staatsmedia	Aankoop zendtijd voor overheidsprogramma's	N.V.T.	Er wordt op jaarbasis zendtijd ingekocht voor alle overheidsprogramma's	Voortzetting aankoop zendtijd. Met het volk wordt er gecommuniceerd
STVS. Infrastructurele voorzieningen STVS, Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding STVS, lonen en salarissen en sociale premies van het personeel van de STVS	Het renoveren van het dak van het gebouw van de STVS en een ontwateringssysteem plaatsen op het terrein van de STVS, investeren in apparatuur en het uitbetalen van lonen en salarissen van het personeel van de STVS	N.V.T	N.V.T.	Het dak van het gebouw van de STVS is gerenoveerd en het terrein loopt niet meer onderwater.Het benodigde apparatuur is aangeschaft.

Afdeling 20 De Nationale Assemblée

De begroting van De Nationale Assemblée wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen

De Grondwet van de Republiek Suriname stelt in artikel 55:

- De Nationale Assemblée vertegenwoordigt het volk van de Republiek Suriname en brengt de soevereine wil van de natie tot uitdrukking.
- De Nationale Assemblée is het hoogste orgaan van de Staat.

De specifieke functies van DNA zijn onder andere:

1. De vertegenwoordigingsfunctie (art. 55, Gw);
2. De wetgevingsfunctie (art. 71,Gw); *
3. De toezichtfunctie (art. 73, Gw);

Missie

De missie van De Nationale Assemblée is om als hoogste orgaan van de staat zijn Wetgevende, Toezichthoudende, Volk vertegenwoordigende en Bestuurlijke taken effectief uit te oefenen en het belangrijkste forum is voor het Nationaal debat.

Visie

De visie van De Nationale Assemblée is om te ontwikkelen tot een instituut, dat professioneel en overeenkomstig het bepaalde in de Grondwet en het Reglement van Orde onafhankelijk opereert en op doelmatige wijze invulling geeft aan haar Wetgevende, Toezichthoudende en Volk vertegenwoordigende taakstelling.

Kernwaarde

Openheid en transparantie	DNA communiceert op een open en transparante wijze op nationaal en internationaal niveau
Toegankelijkheid	DNA is bereikbaar, benaderbaar en beschikbaar voor elke burger zowel fysiek als digitaal voor informatie
Integriteit	DNA toont hoge ethische normen in haar activiteiten
Kwaliteit	DNA streeft naar een effectieve en duurzame dienstverlening naar de samenleving toe
Professionaliteit	DNA streeft ernaar te handelen op basis van deugdelijke en vastgestelde procedures, feiten en inzicht en ervaring.
Geloofwaardigheid	DNA werkt ernaar om het vertrouwen en het geloof van de samenleving naar een hoger niveau te brengen.

Ter ondersteuning van het proces om steeds beter invulling te kunnen geven aan haar grondwettelijke taken, heeft De Nationale Assemblée het Strategisch Beleidsplan DNA 2022 – 2026 (SBP) samengesteld en bekrachtigd in januari 2022. Dit SBP dient als basis voor het meerjarenbeleid.

Uit het Strategisch Beleidsplan zijn de volgende strategische doelen afgeleid:

1. Capaciteitsversterking van het Politiek College

1. Het verbeteren van de vertegenwoordigingsfunctie
2. Het verbeteren van de toezicht op de Staat (Toezichtfunctie)
3. Het verbeteren van de wetsproducten (kwaliteit en transparantie) / Wetgevende functie.

2. Capaciteitsversterking en opbouw van het Ondersteunend college

1. Het verbeteren van de Interne communicatie
2. Het verbeteren van de inrichting van de financiële huishouding (het verder in stelling brengen van financiële procedures en interne beheersmaatregelen)
3. Het verder invulling geven aan HRM en HR-instrumenten, door middel van een HR plan.
4. Het verbeteren van de infrastructuur en veiligheid (Huisvesting, apparatuur, veiligheid en risicobeheersing)

De Nationale Assemblée heeft de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om te komen tot een steeds meer gemoderniseerde en efficiënte wetgevende macht die het volk van Suriname dient.

In dit kader wordt er actief gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening en het op peil brengen van het prestatie niveau van De Nationale Assemblée.

Dit geschiedt vanuit een visie waarbij de Griffie op professionele wijze het werk van het College, de Voorzitter en de individuele volksvertegenwoordigers ondersteunen.

Het beleid welke in 2022 is uitgestippeld, wordt in het dienstjaar 2023 voortgezet. De beleidsactiviteiten die in 2022 vanwege omstandigheden geen voortgang hebben gehad, zullen in het nieuwe jaar van start gaan.

De focus voor 2023 is:

- **Verdere verbetering van de inrichting van de financiële huishouding.**

Ter verhoging van de efficiency en effectiviteit binnen de financiële huishouding is in het jaar 2022 een aanvang gemaakt met de evaluatie van het financieel systeem van DNA (Ifmissysteem) en de daarbij behorende werkprocessen. Op basis van verkregen resultaten zullen de nodige verbeteringen aan het systeem worden aangebracht. Eveneens zal, ter optimalisering van de financiële processen, zoveel als mogelijk de controle mechanismen in stelling worden gebracht ten einde de rechtmatigheid, doelmatigheid te garanderen en een verantwoorde begrotingsuitvoering te bevorderen. Dit beleid wordt voortgezet in 2023.

- **Ruimtelijke voorziening ten behoeve van het Parlement en de Griffie.**

In het kader van verbetering ruimtelijke voorziening ten behoeve van het Parlement en de Griffie is er uitvoering gegeven aan het project Nieuwbouw DNA.

In het eerste kwartaal 2022 heeft oplevering van het project Nieuwbouw DNA (Henck Arronstraat) plaatsgevonden. In betreffend gebouw is het Ondersteunend college van DNA ondergebracht.

Eveneens is het voorbereidingstraject in het kader van de bouw van de vergaderzaal t.b.v. het Parlement aangevangen, welke in het dienstjaar 2023 zal worden voortgezet.

- **Informatie en communicatie met als doel “een open Parlement”**

Met de lancering van DNA TV en de DNA applicatie is De Nationale Assemblée dichterbij het gestelde doel.

Er zal verder gewerkt worden aan meer eigen producties, productieverbetering, kwaliteitsverbetering van het uit te zenden materiaal middels o.a. verbetering van de eigen infrastructuur en investering in equipment. Tevens zullen programma's/activiteiten ontwikkeld worden ter verschaffing van inzicht aan de jongeren met betrekking tot het parlementair gebeuren. Dit zal uiteindelijk moeten leiden tot het bevorderen van participatie ook binnen deze doelgroep.

- **Technisch infrastructuur ter versterking van het Parlement en de Griffie.**

In het kader van optimale productie is vanaf het dienstjaar 2019 een aanvang gemaakt met het upgraden en vervanging van apparatuur op basis van de noodzakelijke vereisten. Dit beleid zal worden voortgezet.

- **Verbetering personeelsmanagement**

In het jaar 2022 is er een nieuw HR- Systeem in gebruik genomen, welke in 2023 zal worden geüpgrade. In het kader van changemanagement zullen sessies worden georganiseerd met als doel een transformatie te weeg te brengen binnen de organisatiecultuur ten einde o.a. prestatie te optimaliseren en betrokkenheid en eigenaarschap bij de medewerkers te bewerkstelligen.

Eveneens wordt er gewerkt aan het actualiseren van de functiebeschrijvingen en het op orde hebben van de nodige HR-instrumenten.

- **Herstructurering informatie verzorging en verbetering documentenbeheer**

Het Document Managementsysteem (M-Files) zal verder worden uitgebreid. De huidige wijze van archiveren zal worden afgestemd op de archief wet en het traject worden ingezet tot digitaliseren van het archief. Dit beleid zal worden voortgezet in 2023. HRM zal van M-Files gebruik maken om de personeelsdocumentatie digitaal op te slaan, uiteraard met de nodige scheiding middels het toekennen van rechten.

Voor het jaar 2023 gelden de volgende speerpunten voor wat betreft de zittingsperiode 2021 - 2025:

I Vertegenwoordigingsfunctie (Art.55, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2023
<p>1. Het vergroten van inzicht in sociaal- economische vraagstukken.</p> <p>- Het vergroten van inzicht in de problematiek binnen de samenleving en het verbeteren van de verslaggeving in het parlement.</p>	<p>- Verdere uitbreiding en capaciteitsopbouw van het ondersteunend kader.</p> <p>- Per district de logistieke kosten in kaart brengen door de commissies.</p> <p>- Jaarplanning voor alle vaste commissies</p> <p>- Het uitbrengen van verslag door middel van een standard format.</p> <p>- Informatiesessies houden over actuele thema's/ sociaal economische vraagstukken ten behoeve van de desbetreffende commissies.</p> <p>- Het doen van onderzoeken m.b.v. externe deskundigen en instituten.</p>	<p>- Voortzetting informatie sessies en trainingen op actuele thema's</p> <p>- Voortzetting en waar nodig institutionaliseren van landelijke oriëntatie- en werkbezoeken van DNA leden naar;</p> <p>* districten</p> <p>* instellingen en instituten</p> <p>* gebieden met specifieke issues</p>
<p>2. Verdere verbetering van de Ombudsfunctie van DNA.</p> <p>- DNA leden worden op professionele wijze bijgestaan en geadviseerd inzake de afhandeling van uit de gemeenschap gepresenteerde problematiek.</p> <p>- Het bevorderen van een gezonde Overheid – burger relatie</p>	<p>- Verdere structurering en professionalisering van het Ombudsbureau:</p> <p>-Het verbeteren van mogelijkheden voor informatie verzameling, verwerking en registratie, middels databases en mobiele applicaties alsook de afhandeling van en rapportage over de meldingen middels een ombudsapplicatie</p> <p>-Het produceren van periodieke rapportages t.b.v. DNA, ter ondersteuning van de beleidsbeoordeling en beleidsevaluatie functie.</p> <p>- Evaluatie van het functioneren van het ombudsbureau</p>	<p>- Het eventueel bij wet instellen van het Ombudsbureau.</p> <p>- Het op adequate wijze toerusten van de ombudsdeskundigen</p> <p>- Het monitoren van de protocollen voor de interne werkorganisatie.</p> <p>- Desgevraagd ondersteunen van de leden.</p>
<p>3. Het verbeteren van de Informatievoorziening naar de gemeenschap:</p> <p>- Het vergroten van de transparantie in de processen en de werkzaamheden binnen DNA.</p> <p>- Het toegankelijker maken van wetgevingsproducten en overige producten/ documenten de DNA rakende.</p>	<p>- Effectief gebruik maken van de verschillende sociale mediakanalen;</p> <p>- Het toegankelijker maken van wetgevings-producten en overige documenten DNA rakende</p> <p>- Verbetering en verdere ontwikkeling van de informatievoorziening aan de samenleving middels audiovisuele producties, radio, tv, internet en mobile applicaties.</p> <p>- Het organiseren van jongeren voorlichtingsprogramma's/activiteiten</p>	<p>- Verdere versterking van de capaciteit van de afdeling Communicatie en informatie alsmede de afdeling Audio en Visuele dienst, middels externe technische bijstandsverlening.</p> <p>- Noodzakelijke uitbreiding en vervanging van bestaande equipment</p> <p>- Het verbeteren van de uitzending van eigen TV</p>

		kanaal - Onderhouden van de DNA communicatie kanalen (Informatie applicaties, websites).
I Vertegenwoordigingsfunctie (Art.55, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2023
<p>4. Het verbeteren van het functioneren van de fracties;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het scheppen van mogelijkheden voor de fracties om het werk adequaat in te richten en kwalitatief te verbeteren. - Verbeteren van het contact van de fracties met de samenleving. 	<ul style="list-style-type: none"> -Verbetering van de ruimtelijke voorzieningen ten behoeve van de Fracties binnen het DNA gebouw. -De Fracties hebben thans deskundigen en administratieve medewerkers ter ondersteuning. 	<p>Dit beleid wordt voortgezet.</p>
<p>5. Verbetering van de technische- en administratieve ondersteuning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Een team van juristen en andere deskundigen vanuit de afdeling Wetenschappelijke en Professionele en Ondersteuning, verleent technische en wetenschappelijke bijstand aan het Parlement, de vaste commissies en de interdepartementale commissies. Deskundigen worden eveneens ingezet bij het organiseren van commissie vergaderingen (commissie assistenten). Deze commissie assistenten kunnen verder groeien tot Commissie-Griffiers. 	<p>Waar nodig zullen Vak-deskundigen worden aangetrokken.</p>
<p>6. Het versterken van de samenwerkingsrelatie met de strategische partners (nationaal, regionaal en internationaal).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het optimaliseren van de Internationale Betrekkingen - Intensivering van zinvolle internationale contacten en samenwerking met andere parlementen en parlementaire organisaties. 	<p>Op nationaal gebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluatie en eventuele versterking van nationale samenwerkingen. <p>Op regionaal en internationaal gebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rationalisering Internationale Parlementaire Relaties en versteviging internationale betrekkingen. - De unit “Internationale Betrekkingen” binnen de afdeling Wetenschappelijke en Professionele ondersteuning, legt zich speciaal toe op dit onderdeel van het parlementair werk. 	<p>Voortzetting van het beleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluatie van de internationale samenwerkingsverbanden. - Evaluatie van het lidmaatschap van het Parlement bij de Internationale Organisaties. - Bijwonen van de conferenties waaronder WTO, IPU, ACP-EU en Parlamericas.

III Toezichtfunctie (Art.73,Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2023
<p>1. Beleidsbeoordeling van het door de Regering ter goedkeuring voorgelegd beleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Versterking van de Vaste Commissies - Verbetering van de faciliteiten ten behoeve van de commissies. - Verbetering van de mogelijkheden ter beoordeling van de staatsbegrotingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Capaciteitsversterking van de commissies. - Toevoegen van Vak deskundigen aan de commissies, vanuit de afdeling Wetenschappelijke en Professionele Ondersteuning. 	<p>Voortzetting:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Uitbreiding van het team van Vak deskundigen -Trainings- en informatiesessies voor de leden en de deskundigen. - Het organiseren of deelnemen aan Seminars en workshops.
<p>2. Optimaliseren van de toezicht op de Staat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het waarborgen van het Budgetrecht van DNA -Verbeteren van de capaciteit van DNA om de uitvoering van het beleid en de staatsbegroting te monitoren. - Verbetering van de periodieke rapportages van de CLAD en de Rekenkamer. -Het bevorderen dat de sloten van de begrotingen conform de Grondwet, ter goedkeuring worden aangeboden aan het Parlement. 	<ul style="list-style-type: none"> - Versterking van de Commissie Staatsuitgaven ter verbetering van de toezichtfunctie van DNA. - Ter verkrijging van inzicht in de begrotingsuitvoering en de obstakels bij de uitvoering is er in samenwerking met de UNDP, informatiesessies verzorgt voor de leden en deskundigen. 	<ul style="list-style-type: none"> - De Commissie Staatsuitgaven zal met de Regering het werkschema afspreken. - Per kwartaal zal schriftelijk verslag worden gedaan aan het Parlement. - Vergroten van deskundigheid binnen DNA om de begrotingen van de vak ministeries te beoordelen en te analyseren, middels gerichte trainingen en opleidingen.

Wetgevende functie (Art. 71, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2023
<p>1. Verhogen van de kwaliteit en kwantiteit van wetsproducten/ goedgekeurde wetten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpassing van het RvO - Het professionaliseren van de functie van de leden en deskundigen in het wetgevingsproces. - Het beschikbaar hebben van wetgevingsjuristen ter versterking van het Parlement 	<ul style="list-style-type: none"> - Een werkgroep van technici instellen die zich buigt over de wetten en deze wetsproducten beoordeelt op werkbaarheid - Toezicht op de effectiviteit van de uitvoering van beleid m.b.t. aangenomen wetten <p>Voortzetting beleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organiseren van seminars en informatiesessies ten behoeve van leden en deskundigen. - Het ondersteunen van ministeries bij het concipiëren van wetgeving.

2. Het transparant maken van wetgevingsproducten vanaf initiatie tot aan de publicatie van de wet.	<ul style="list-style-type: none"> - Het opnemen en frequenter updaten van de wetsproducten op de website. - Het bijhouden van de DNA database 	Voortzetting van het beleid
---	--	-----------------------------

TITEL I OPERATIONELE UITGAVEN

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven							
61	Lopende Uitgaven							
610	Lonen en Salarissen	27.925	45.414	55.296	55.296	53.600	56.300	59.200
611	Sociale premies	1.073	2.100	4.500	4.500	3.700	3.900	4.100
612	Gebruik van goederen en diensten	7.109	22.210	33.040	33.040	35.800	37.600	39.500
615	Schenkingen en Bijdragen	95	375	500	500	650	700	750
616	Sociale uitkeringen	289	775	1.100	1.100	1.300	1.400	1.500
	Totaal Lopende uitgaven	36.491	70.874	94.436	94.436	95.050	99.900	105.050
62	Kapitaal uitgaven							
620	Inventaris	1.903	1.650	2.380	2.380	2.425	2.425	1.270
621	Transportmiddel	-	-	14.700	14.700	-	-	-
	Totaal Kapitaal uitgaven	1.903	1.650	17.080	17.080	2.425	2.425	1.270
	Totaal Operationele uitgaven	38.394	72.524	111.516	111.516	97.475	102.325	106.320

TOELICHTING

De Personeelswet vormt voornamelijk de wettelijke basis voor het personeelsbeleid. De taakstelling en de doelstelling van De Nationale Assemblée geven richting aan de formatie en het te voeren beleid.

De hervormingen die binnen de Griffie worden doorgevoerd hebben gevolg voor de organisatie structuur en de vast te stellen formatie. Nieuwe functies worden geïdentificeerd en specifieke functies moeten worden ingevuld. Ter ondersteuning van dit proces wordt deskundigheid/expertise van buiten getrokken al dan niet in overheidsverband.

Specificatie Lonen en Salarissen

Specificatie Lonen en Salarissen		
Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk Salaris	21.760.000
61002	Vakantietoelage	2.869.500
61003	Overwerk	1.500.000
61004	Bonussen en Gratificaties	100.000
61005	Overig salaris	20.000
61013	Functionele toelagen	2.936.500
61016	Gezinstoelage en Kinderbijslag	100.000
61017	Waarnemingstoelage	70.000
61021	Representatievergoeding	6.440.000
61023	Vervoersvergoeding	6.530.000
61008	Vergoeding controlerende organen	11.500.000
61020	Telefoon vergoeding	300.000
61022	Huishuurtoelage	1.100.000
61024	Overige toelage	70.000
	Totaal	55.296.000

De uitgangspunten ter vaststelling van de raming van het kostensoort Lonen en Salarissen zijn;

- De realisatie cijfers over het dienstjaar 2021.
- De realisatie cijfers over het 1e halfjaar 2022.
- De te verwachten personele bevorderingen en financiële injectie.
- Het aan te trekken potentieel kader.

De Lonen en Salarissen van De Nationale Assemblée zijn geraamd op **SRD 55.296.000,=**.
De Nationale Assemblée telt thans 118 personeelsleden.

Personeelsbestand

Het personeelsbestand zal in het jaar 2023 worden uitgebreid van 118 naar 140 personeelsleden. Het personeelsbeleid binnen DNA richt zich op het continu ontwikkelen van de medewerker en de verdere professionalisering van de organisatie. In dit kader is er een HRM handboek ontwikkeld, welk ten doel heeft het personeel bewust te maken van de houding en het gedrag dat van hen verwacht wordt. Tevens zullen er duidelijke kledingvoorschriften voor het personeel worden vastgesteld.

De FISO-functiegroepen worden onderverdeeld in:

- Functiegroep 4 – 6 : Lager Kader
- Functiegroep 7 – 8 : Midden Kader
- Functiegroep 9 – 11 : Hoger Kader
- Functiegroep 12 – 13 : Topkader

Personeelsbestand	Percentage 2022	Aantallen 2022	Man	Vrouw	Functiegroep
Topkader	17.80	21	5	16	12 tot en met 13, en OD
Hoger kader	30.51	36	7	29	9 tot en met 11
Midden kader	29.66	35	15	20	7 tot en met 8
Lager kader	22.03	26	6	20	4 tot en met 6
Totaal	100.0	118	33	85	

De indeling naar niveau is gebaseerd op de schaalindeling.

Topkader: schaal 12, 13, OD (Substituut Griffier), DIR (Griffier)

Hoger kader: schaal 9, 10, 11

Midden kader: schaal 7,8

Lager kader: schaal 4,5,6

Overzicht In- en Uitstroom

Dienstjaar 2022

No	Naam	Instroom	Doorstroom	Uitstroom
1	Oron L.	1 februari		
2	Bena S.	1 april		
3	Lonswijk E.	1 april		
4	Picado-Chaturi C.	1 april		
5	Kwasie O.	1 april		
6	Betterson I.	1 april		
7	Jasmin E.	1 april		
8	Abosim O.	15 mei		
9	Alfaisie A.	15 mei		
10	Koedemoesoe A.	1 juni		
11	Nakched G.	1 juni		
12	Noordzee M.	1 juni		
13	Pika Sally-Ann	1 juni		
14	Pika Saskia	1 juni		
15	Poeketi F.	1 juni		
16	Soeroedjmohan K.	1 juni		
17	Tordjo D.	1 juni		
18	Apoti N.	15 juni		
19	Nanhoe R.	1 juli		
20	Lee-A-Fong R.	1 juli		
21	Pipa B.	1 juli		
22	Samuel M.	1 juli		
1	Kowlesar M.			(Per 01 juni met pensioen)
2	Latour D.			(Per 05 december met pensioen)
3	James J.			(Per 01 juli eervol ontslag)

Specificatie Sociale premies

Specificatie Sociale Premies		
Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	2.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.500.000
	Totaal	4.500.000

De bijdrage van de Sociale premies van de Overheid aan ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds voor het dienstjaar 2023 zijn vastgesteld op **SRD 4.500.000,-**. Als gevolg van de doorgevoerde salariscorrectie en verwachte instroom zullen de werkgeverslasten, Pensioen- en Ziekenfonds toenemen.

Gebruik van goederen en diensten

Bij kostensoort “Gebruik van goederen en diensten” wordt er onderscheid gemaakt tussen reguliere- en specifieke kosten.

De reguliere kosten zijn geraamd voor SRD 17.685.000,= en dienen ter financiering van de reguliere bedrijfsvoering.

De specifieke kosten zijn geraamd voor SRD 10.705.000,=

Voor de uitvoering is een specifiek besluit van het Parlement of de Griffier vereist.

Code	Omschrijving	Goedgekeurde begroting 2022	Concept begroting 2023
	Reguliere kosten		
61201	Trainingen en Workshops Binnenland	100.000	100.000
61205	Lokale expertise	410.000	720.000
61206	Buitenlandse expertise	-	-
61208	Binnenlandse reiskosten	200.000	2.000.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	170.000	-
61213	Overige kosten externen	2.500.000	50.000
61215	Kantoomiddelen (papier, pennen etc.)	150.000	400.000
61217	Drukwerk en Grafisch materiaal	60.000	60.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	100.000	320.000
61221	Vergaderkosten	650.000	1.100.000
61222	Verbruiksmiddelen (cartridges en diskettes)	200.000	400.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	30.000	30.000
61224	Licenties en programmakosten	1.100.000	1.400.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	180.000	400.000
61227	Radio en Tv programma's	400.000	420.000
61228	Brochure en andere Periodieken	5.000	5.000
61230	Overige kantoorkosten	40.000	40.000
61231	Overige automatiseringskosten	2.000	10.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	200.000	300.000
61236	Vuilnis en reinigingsdienst	40.000	100.000
61238	Telefoonkosten (vaste lijn en internet)	540.000	540.000
61241	Elektra	40.000	100.000
61242	Overige kosten gebouwen en terreinen	5.000	5.000
61244	Representatie	350.000	500.000
61245	Abonnement en vakliteratuur	50.000	50.000
61247	Schoonmaak middelen	200.000	300.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	40.000	40.000
61249	Kleding en bewassing	475.000	1.225.000
61250	Bewaking	250.000	250.000

61251	Voeding (i.v.m. overwerk personeel + CIVD)	200.000	1.500.000
61253	Vrachtkosten en porti	5.000	5.000
61260	Onderscheidingen personeel	22.000	250.000
61263	Overige algemene kosten	549.000	430.000
61277	Laboratorium kosten	30.000	45.000
61278	Verzekeringen	140.000	140.000
61280	Hulpmiddelen	180.000	180.000
61282	Overige medische verzorging	1.225.000	3.225.000
61283	Huur van dienstvoertuigen	1.560.000	500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.200.000	1.680.000
61292	Mobiele telefoonkosten (postpaid)	360.000	450.000
61293	Telefoondeclaraties personeelsleden + DNA leden	335.000	400.000
61294	Informatie voorziening	265.000	265.000
61297	Preventie en Veiligheid	995.000	500.000
	Totaal Regulier	15.553.000	20.935.000
	Specifieke kosten:		
	Nationale missies		
61215	Kantoomiddelen	-	-
61251	Voeding	100.000	150.000
61263	Overig algemene kosten	500.000	600.000
	Personele activiteiten		
61244	Representatie	650.000	850.000
61259	Nationale en internationale manifestaties	255.000	505.000
61263	Overig algemene kosten	100.000	-
	Internationale parlementaire manifestaties		
61210	Buitenlandse reiskosten	5.500.000	6.000.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.200.000	1.350.000
61214	Overige reis- en verblijfskosten	1.250.000	1.750.000
61252	Contributies	300.000	400.000
61295	Onderhoud samenwerkingsverbanden	500.000	500.000
	Preventie maatregelen in het kader van de Covid-19 pandemie		
61297	Preventie en Veiligheid	5.000	-
	Totaal specifieke kosten	10.360.000	12.105.000
	Totaal Gebruik van Goederen en Diensten	25.913.000	33.040.000

Gebruik van goederen en diensten is begroot op **SRD 33.040.000,=**.

Specificatie Schenkingen en Bijdragen		
Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61504	Bijdragen aan niet-commerciële instellingen	500.000
	Totaal	500.000

Hieronder vallen de uitgaven m.b.t. schenkingen of donaties aan niet commerciële instellingen met veelal sociaal maatschappelijke problemen. Deze worden met tussenkomst van het Ombudsbureau afgehandeld.

Specificatie Sociale uitkeringen		
Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61604	Gunstgaven en andere onverplichte betalingen	650.000
61611	Lig- en verpleegkosten	200.000
61612	Poliklinische kosten	150.000
61614	Overige medische kosten	100.000
	Totaal	1.100.000

Op dit kostensoort worden de medische kosten van de gewezen leden en hun gezinnen afgeboekt. Daarnaast wordt de minimale bijdrage die DNA via het Ombudsbureau toekent aan individuele burgers, ter leniging van hun sociale noden, op betreffend kostensoort verwerkt.

Code	Omschrijving	Goedgekeurde begroting 2022	Concept begroting 2023
62001	Kantoorinrichting	250.000	250.000
62003	Communicatie	150.000	150.000
62004	Computers	350.000	300.000
62005	Printers	300.000	120.000
62006	Netwerken	100.000	100.000
62010	Overig Inventaris	750.000	1.160.000
62011	Overige Automatisering	300.000	300.000
	Totaal inventaris	2.200.000	2.380.000

Inventaris is begroot op **SRD 2.380.000,=** .

Deze post behelst de kosten van aanschaffingen m.b.t. de inrichting van het kantoor, aanschaf van ICT apparatuur en communicatie middelen op basis van de noodzakelijke vereisten.

code 621 Transportmiddelen

De Nationale Assemblée heeft behoefte aan de aanschaf van transportmiddelen om de dienst ter ondersteuning van het college zo effectief mogelijk te draaien. Voor het dienstjaar 2023 zullen transportmiddelen o.a. worden aangeschaft voor de Griffier, Substituut-griffier en de Facilitaire Dienst. De raming voor het dienstjaar 2023 is vastgesteld op het bedrag **SRD. 14.700.000,=**.

Specificatie Transportmiddelen

Code	Omschrijving	Goedgekeurde begroting 2022	Concept begroting 2023
62103	Dienstvoertuigen terreinwagen	-	14.700.000
	Totaal transportmiddel	-	14.700.000

TITEL II: Programma's

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	1.599	20.144	51.560	51.160	110.350	2.350	1.550
01	Infrastructurele werken	803	9.561	48.000	48.000	107.500	1.000	500
0173	Renovatie en herinrichting DNA gebouwen	803	3.208	3.000	3.000	2.500	1.000	500
0174	Bouw vergaderzaal Parlement		6.353	45.000	45.000	105.000	15.000	17.500
02	Infrastructurele versterking	455	9.316	1.660	1.660	2.400	650	600
0287	Versterking Griffie	0	10.583	3.460	3.060	2.750	1.300	1.000
	<i>Inrichting financiële huishouding</i>			100	100	100	50	50
	<i>Herstructurering informatie verzorging en verbetering documentenbeheer</i>			100	100	1.400	100	50
	<i>Verbetering personeelsmanagement</i>	455	816	1.460	1.460	900	500	500
	<i>Inrichting en bemensing nieuwbouw DNA</i>		8.500					
0288	Versterking Parlement	341	1.267	1.900	1.500	450	700	450
	<i>Parlementair onderzoek en ontwikkeling</i>	212	167	350	350	150	500	250
	<i>Communicatie en Ontwikkeling</i>							
	<i>Ombudsbureau</i>					200	100	100
	<i>Communicatie en Ontwikkeling</i>	129	50	100	100	100	100	100
	<i>Verbetering/Versterking technische structuren</i>	0	1.050	1.450	1.050			

TITEL II: Programma's**Toelichting Programma's**

Programma's		Bedrag in SRD
Infrastructurele Werken		
Verbeteren ruimtelijke voorziening voor het optimaal faciliteren van het Parlement en de Griffie	Renovatie en herinrichting DNA gebouwen Gezien het feit dat het gebouw aan de Waterkant t.b.v. DNA in een niet al te goede staat verkeert, zijn er de afgelopen periode zeer dringende renovatie werkzaamheden aan het gebouw uitgevoerd. Voor een duurzaam herstel van het gebouw worden de bouwwerkzaamheden thans planmatig en integraal aangepakt. Het gebouw wordt eveneens technisch heringericht mede vanwege de verhuizing van een deel van het personeel van DNA naar het nieuwe gebouw aan de Henck Arronstraat. Voorts zullen in het dienstjaar 2023 enkele kleine aanpassingen aan het nieuwe gebouw worden gedaan voor wat betreft de werkruimten.	3.000.000
	Bouw van een nieuwe vergaderzaal t.b.v. het Parlement In het jaar 2022 is het voorbereidingstraject inzake de bouw nieuwe vergaderzaal ingezet. In het dienstjaar 2023 zal dit worden voortgezet en tevens zal een aanvang worden gemaakt met de daadwerkelijke bouw.	45.000.000
	Totaal infrastructurele werken	48.000.000

Institutionele Versterking DNA	Versterking Griffie	Bedrag in SRD
Versterking Griffie om te komen tot een meer professionele organisatie	1) Het inrichten van de financiële huishouding * Het verder beschrijven en inrichten van de AO/IB maatregelen.	100.000
	2) Verbeteren van personeelsmanagement * Het vaststellen en implementeren van performance management * Verbetering/ productiviteit en effectiviteit * Capaciteitsversterking	1.460.000
	3) Herstructurering informatie verzorging en verbetering documentenbeheer * Inrichting documentbeheer en archieven * Verbetering Infrastructuur	100.000
	Totaal versterking Griffie	1.660.000

Programma's		Bedrag in SRD
	Versterking Parlement	
Verbeterde mogelijkheden voor uitvoering van constitutionele taken voor DNA	1) Parlementair onderzoek & Ontwikkeling Ter versterking van het Parlement zullen DNA leden en deskundigen van de afdeling Wetenschappelijke en Professionele ondersteuning waar nodig voorzien worden van actuele informatie op belangrijke werkgebieden. In dit kader zullen informatie sessies, seminars en workshops voor DNA leden en deskundigen over relevante actuele thema's worden georganiseerd. * Applicatie ontwikkeling * Training in relevante ICT toepassingen * Wetgeving * Beleidsbeoordeling en evaluatie	350.000
	2) Ombudsbureau	-
	3) Versterking/ verbetering technische structuur: Versterking/ verbetering op het gebied van ICT en Communicatie	1.050.000
Verbetering vertegenwoordiging - functie	4) Communicatie & Voorlichting Ter bevordering van de burger participatie in het DNA gebeuren wordt de gemeenschap optimaal voorzien worden van informatie. In dit kader wordt er steeds verder gewerkt aan verbetering en uitbreiding van de reeds bestaande voorlichting en communicatie systemen. *Verbetering en uitbreiding van de DNA communicatie kanalen. * Voorlichtingsprogramma's specifiek voor jongeren.	100.000
	Totaal versterking Parlement	1.500.000
	TOTAAL PROGRAMMA'S	51.160.000

Prestatie en Resultaat indicatoren

Code	Omschrijving	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023
	Programma Infrastructurele werken		
0173	<i>Renovatie en herinrichting DNA</i>	DNA Waterkant: * Ongedierte bestrijding. * Opknappen van Fractie ruimten. * Het opnieuw schilderen van het volledig gebouw inclusief de schutting en het restaurant. DNA Henck Arronstraat: * Rehabilitatie van het terrein.	* Aanpassing ruimtelijke inrichting DNA gebouwen. * Verdere inrichting van ruimten * Het opzetten van een permanent wachthuisje voor de veiligheid.
0174	<i>Bouw van een nieuwe vergaderzaal t.b.v. het Parlement</i>	* Afronding ontwerpfasen. * Aanvang aanbestedingsfase (bouw).	Bouwwerkzaamheden voor 50% afgerond.
	Programma Institutionele versterking		
0287	<i>Versterking Griffie</i>	1. Verdere inrichting van de financiële huishouding: * Evalueren van het inkoopbeleid en de daaraan gekoppelde financiële processen ter vastlegging van de definitieve inkoopprocedure. * Het evalueren van de werking van het Ifmissysteem. 2. Verbetering personeelsmanagement: In het kader van Changemanagement zullen sessies worden georganiseerd t.b.v. leidinggevend en gericht op: * het bevorderen van betrokkenheid. * het ontwikkelen van een proactieve houding. * Het creëren en stimuleren van eigenaarschap.	Voortzetting van beleid met de focus op het optimaliseren van controle mechanismen en de interne beheersmaatregelen. Voortzetting van het beleid waarbij de focus gelegd zal worden op het ontwikkelen van leiderschaps- en coaching vaardigheden.
	<i>Versterking Griffie</i>	Ter verbetering van de productiviteit en effectiviteit is er een aanvang gemaakt met het evalueren van functies en functiebeschrijvingen ten einde te komen tot een goede en volledige afstemming op organisatie doelstellingen.	Continuering van het ingezet beleid.

		Herstructurering informatie verzorging en verbetering documentenbeheer * Digitalisering van archieven * Verbetering Infrastructuur	Continuering van het ingezet beleid met als doel het verbeteren van de interne informatie stroom.
0288	<i>Versterking Parlement</i>	1. Parlementair onderzoek en ontwikkeling * Het aantrekken van expertise bij onderzoek van specifieke vraagstukken. * Verbetering infrastructuur t.b.v. DNA vergaderingen. * Ter versterking van het Parlement en deskundigen worden werksessies, seminars, workshops over relevante en actuele thema's georganiseerd (de z.g. Academische week). 2. Communicatie en voorlichting * Verbetering en uitbreiding van de DNA website. * Uitbreiding informatie voorziening.	In 2023 zal dit beleid worden voortgezet Voortzetting beleid 2023

TITEL III: Middelenbegroting

(bedragen x srd 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Ontvangsten	12	2.224	1.074	24	24	24
<i>Niet Belastingmiddelen</i>	12	24	24	24	24	24
<i>Huur opbrengst restaurant Gadri</i>	12	24	24	24	24	24
Donormiddelen	0	2.200	1.050	0	0	0
<i>UNDP ontvangsten</i>	0	100				
<i>Unicef ontvangsten</i>		50				
<i>Conservation International (CI)</i>		1.050	1.050			

Toelichting Ontvangsten

Toelichting Ontvangsten	
Gadri ontvangsten	Betreft huurontvangsten van het restaurant Gadri, zijnde een bedrag van Srd 2.000, - op maandbasis welke gestort wordt op de rekening van DNA.
CI Ontvangsten	Betreft ondersteuning aan het Parlement in het kader van actualisering van de natuurbeschermingswetgeving met als doel verbetering/ versterking van de technische structuren van het Parlement.

Afdeling 21 Het Hof van Justitie

De begroting van het Hof van Justitie wordt vastgesteld, als volgt:

1. Missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast

De missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast behelst het toezicht houden op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen. De Rechterlijke Macht met rechtspraak belast heeft de belangrijke maatschappelijke opdracht om de grondrechten van burgers te beschermen, om binnen redelijke termijn op integere en deskundige wijze strafbare feiten te berechten en rechtsgeschillen te beslechten. Tegen deze achtergrond en met inachtneming van de Speerpunten van de Rechtspraak 2020 -2025, het regeerakkoord 2020 - 2025, de prioriteiten zoals gesteld in het Herstelplan 2020-2022 van de Regering en de in het MOP 2022 - 2026 opgenomen beleidsgebieden, heeft de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast de begroting voor het dienstjaar 2023 opgesteld.

2. Achtergrond

De missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast vereist dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter en van de rechterlijke organisatie zijn gegarandeerd en dat daartoe voldoende institutionele waarborgen worden getroffen.

In zowel het regeerakkoord 2020 - 2025, het Herstelplan 2020 - 2022 en bij schrijven van de Minister van Justitie en Politie en Minister van Financiën is expliciet vermeld dat de financiële verzelfstandiging per het begrotingsjaar 2022 moest worden ingezet. Deze doelstelling is gerealiseerd en vanaf januari 2022 beschikt het Hof van Justitie over een eigen begroting.

Hiermee is een bijzondere mijlpaal bereikt in het, enkele jaren terug, ingezette proces van verzelfstandiging van de rechterlijke macht.

Conform de instructies zoals vervat in de begrotingsaanschrijving, is deze begroting opgesteld in lijn met de beleidsdoelen zoals verwoord in het MOP 2022- 2026.

De inrichting van de Rechterlijke Macht is in het MOP opgenomen onder beleidsdoel A6.23 Veiligheid. Op basis van de toelichting, SWOT-analyse en de planning zoals opgenomen in het MOP, kan gesteld worden dat alle programma's van het Hof van Justitie in overeenstemming zijn met het MOP. Dit geldt ook voor de in 2022 geïnitieerde programma's die doorlopen over meerdere jaren.

In vergelijking tot 2022 is er een toename van de voor 2023 benodigde middelen. De belangrijke grondslagen hiervan zijn:

- het in 2023 op te leveren en in te richten Oud BUFAZ gebouw dat zal fungeren als 'Knowledge Center' en beleidscentrum
- het overnemen door het Hof van Justitie van vele financiële transacties die (deels) ook in het jaar 2022 door het Ministerie van Justitie en Politie werden verricht (zoals nutsvoorzieningen, buitenlandse reis- en verblijfkosten, postafhandeling, medische kosten van de rechters, brandstof voor voertuigen)
- het opzetten en bemensen van de Bedrijfsvoering en het Kabinet van de President van het Hof van Justitie
- de vele investeringen in opleidingsactiviteiten zodat de vele hiaten tussen de huidige en noodzakelijke competenties worden weggewerkt
- toename van het aantal rechters en de daarmee gepaard gaande kosten
- instellen van diverse tuchtcolleges en andere rechtsprekende units
- de voorbereidingen op weg naar de institutionele verzelfstandiging vanaf 2024 en de verdere ontvlechting van het Ministerie van Justitie en Politie
- voorgenomen verdere decentralisatie van de rechtspraak naar de districten Marowijne, Sipaliwini en Brokopondo

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN Dienstjaar 2023

Bedragen x SRD 1000

Hof van Justitie

Titel I: Operationele uitgaven

Kosten-categorie	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	Operationele uitgaven	-	71.407	335.893	101.268	72.150	78.550	83.925
61	Lopende uitgaven	-	63.407	330.268	98.518	71.300	77.600	82.850
610	Lonen en Salarissen		49.266	238.713	68.713	53.000	57.000	60.000
611	Sociale Premies		6.141	43.455	10.455	9.000	11.000	13.000
612	Gebruik van goederen en diensten		8.000	45.800	18.850	8.750	9.000	9.200
616	Sociale uitkeringen		-	2.300	500	550	600	650
62	Kapitaal uitgaven	-	8.000	5.625	2.750	850	950	1.075
620	Inventaris		6.000	1.550	325	350	400	475
621	Transport middelen		2.000	4.075	2425	500	550	600

Toelichting op de operationele uitgaven:**610 Lonen en Salarissen**

Deze kostensoorten hebben betrekking op de rechters en het personeel werkzaam bij de rechterlijke organisatie. De toelagen van deurwaarders zijn meegerekend in de post Overige toelage.

De toename in de personeelskosten voor het jaar 2022 is voornamelijk het gevolg van de eerste fase van de aanvulling van de personele formatie. Het betreft in deze medewerkers voor de administratieve ondersteuning, leidinggevenden voor de bedrijfsvoering en opheffen van het tekort aan rechters en griffiers.

Verder is in de begroting rekening gehouden met de realisatie van het door de regering ingezette proces van aanpassing van de lonen van de Zittende magistratuur.

Het geraamd bedrag voor de betaling van lonen en salarissen voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 68.713.000,-**.

Specificatie lonen en salarissen

Code	Lonen en salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk salaris	57.648.000
61002	Vakantiegeld	3.074.000
61005	Overig salaris	1.844.000
61007	Vacatiegelden	1.168.000
61020	Waarnemings-toelage	1.106.000
61021	Telefoonvergoeding	799.000
61022	Representatietoelage	553.000
61022	Huishuurvergoeding	615.000
61023	Vervoervergoeding	1.537.000
61024	Overige vergoedingen	369.000
	TOTAAL	68.713.000

611 Sociale premies

In de post Sociale premies zijn meegerekend de premiebijdrage voor SZF en de pensioenbijdrage, die op grond van wettelijke regelingen worden afgeleid van de ambtelijke salarissen. De geraamde kosten voor de sociale premies voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 10.455.000,-**.

Specificatie Sociale premies

Code	Kostensoort	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioen	5.900.000
61102	Werkgeverslasten SZF	4.555.000
	TOTAAL	10.455.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Ook in 2023 zal een belangrijk deel van de financiële middelen worden ingezet voor het onderhoud en exploitatie van de dienstvoertuigen die ter beschikking zijn gesteld van de rechters en de rechterlijke organisatie, bekendmakingen via de media (aanbestedingen ten behoeve van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast, oproepingen door deurwaarders op verzoek van de rechter etc.), abonnementskosten, aankoop vakliteratuur en de onderhoudskosten van gebouwen.

Deze kostensoort behelst voorts aanschaf en onderhoud van computers en randapparatuur t.b.v. de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast. Hier is ook inbegrepen de kosten gepaard gaande met deelname in het buitenland aan na- en bijscholing, conferenties e.d. door rechters, medewerkers werkzaam bij de Griffie van het Hof van Justitie, medewerkers werkzaam bij het Kabinet van de Rechter-Commissaris in Strafzaken en medewerkers bij de Griffie der Kantongerechten, waaronder reis- en verblijfskosten. De kosten die gepaard gaan met het accommoderen van internationale deskundigen, die vanwege opleidingen en dergelijke ten behoeve van het Hof van Justitie in Suriname vertoeven, zijn ook inbegrepen. Voor dit jaar zijn de bijkomende kosten het aanschaffen van licenties voor software en het professionaliseren van het onderhouden van de online databank met vonnissen. Tevens wordt gewerkt aan het project 'buiten griffiers'. De planning is om juridische studenten op te leiden en in te zetten om het chronisch tekort aan griffiers (tijdelijk) op te vangen.

Kosten van de rechters, zittingsgriffiers en lijfwachten verband houdende met zittingen buiten Paramaribo vallen mede onder deze noemer (binnenlandse reis- en verblijfskosten, consumptie). Doordat het aantal misdrijven in het binnenland is toegenomen, moeten de rechters vaker naar het binnenland vertrekken voor het doen van een plaatselijk onderzoek. In de meeste gevallen moet een vliegtuig worden gecharterd, omdat het gebied waar het onderzoek moet worden uitgevoerd niet met de auto bereikbaar is. In voorkomende gevallen zullen voertuigen voor de Nickerie zittingen en descentes worden gehuurd zodat adequaat kan worden ingespeeld op acute noodzaak.

Het is verwachtbaar dat de kosten als gevolg van de decentralisatie van de rechtspraak zullen toenemen. De omvang hiervan kan echter nog niet volledig worden overzien omdat de voorbereidingen in de loop van 2022 worden afgerond.

De behoefte aan meer transportmiddelen t.b.v. de bedrijfsvoering is mede het gevolg van het verder inrichten van de bedrijfsvoering. In 2021 is een Coördinator voor Beveiliging en Veiligheid aangetrokken zodat deze aspecten van de bedrijfsvoering kunnen voldoen aan de minimale vereisten. Momenteel beschikt het Hof van Justitie niet over transportmiddelen voor functionarissen belast met de veiligheid.

Voor een effectieve en efficiënte uitvoering zal het Hof van Justitie overschakelen naar het opstellen van contracten met leveranciers en dienstverleners op basis van een jaarplan. Hierdoor zal de kwaliteit van het onderhoud worden verbeterd. De kosten voor preventief onderhoud zullen toenemen maar op termijn zullen de kosten voor correctief onderhoud drastisch afnemen.

Vergoedingen in verband met de inzet van tolken ten behoeve van vreemdelingen, doven en slechthorenden bij voorgeleiding aan de Rechter-Commissaris in Strafzaken, de behandeling in raadkamerzitting en de behandeling ter openbare terechtzitting en andere deskundigen komen ook ten laste van kostensoort 612. Zo ook vergoedingen in verband met de inzet van medische specialisten - waaronder gynaecologen, pathologen scheikundigen, psychologen, psychiaters en eindafnemers.

Deze kostensoort heeft ook betrekking op de verdere outillage en exploitatie van alle gebouwen die ter beschikking zijn gesteld van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast en de rechterlijke organisatie en op de maandelijkse kosten voor de instandhouding van de videoconferentie-apparatuur ten behoeve van de Caribbean Court of Justice (CCJ).

Ontwikkelen en beschrijven ICT-Beleid en inrichten ICT-infrastructuur

Het gebruik van ICT-voorzieningen binnen de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast en de rechterlijke organisatie staat nog in de kinderschoenen. Bovendien zijn er enorme verschillen tussen de in de drie gerechtsgebouwen aanwezige technische infrastructuur, waarvan een aanzienlijk deel verouderd is en niet geschikt is voor nieuwe ICT-toepassingen. Ook op het gebied van het effectief aanwenden van geïnstalleerde software en ICT-voorzieningen kan aanzienlijke winst worden behaald.

De externe senior ICT-specialist is in 2020 gestart met de werkzaamheden en deze zullen in 2022 worden afgerond.

Opzetten digitaal procederen en verhoren op afstand

In 2018 is het zaak registratiesysteem Kantongerechten Civiele Zaken geïmplementeerd. Met dit systeem werd beoogd de registratie van gegevens van civiele zaken in eerste aanleg te automatiseren alsook management- en sturingsinformatie te genereren en zodoende de effectiviteit en efficiëntie van de civiele rechtspleging in eerste aanleg te bevorderen.

Mede vanwege significante uitbreiding van de gewenste functionaliteiten (digitaal procederen, verwerken van de vele e-mailberichten en procesdocumenten, extra beveiliging vanwege het werken op afstand, werken in de CLOUD, etc.) is gekozen voor een gefaseerde aanpak.

Aanschaffen computer hardware en vereiste besturingssystemen

Gebruik van ICT-voorzieningen binnen de rechterlijke organisatie staat nog in de kinderschoenen. Hierbij is ook geconstateerd dat er enorme verschillen zijn tussen de verschillende gerechtsgebouwen. Door de ICT-Afdeling van het Ministerie van Justitie en Politie is een onderzoek gedaan naar de stand van zaken van de aanwezige ICT-infrastructuur en uit dit rapport blijkt dat een aanzienlijk deel van de ICT-infrastructuur verouderd is en niet geschikt is voor nieuwe ICT-toepassingen. Ook op het gebied van het effectief aanwenden van ICT-voorzieningen kan enorme winst worden behaald. De meeste Personal Computers werken met verouderde en virusgevoelige besturingssystemen [Windows 7 en 8] en enkelen zelfs met Windows XP. Met het oog op de continuïteit van de werkzaamheden binnen de Rechtspraak en de rechterlijke organisatie is vervanging van de oude computers en aanschaf van nieuwe computers op basis van de personele instroom op korte termijn noodzakelijk.

Aanschaffen van software voor de bedrijfsvoering

Ten einde de PIOFACH taken adequaat uit te voeren, zullen enkele software oplossingen worden aangeschaft. Het betreft onder meer:

- Software voor de financiële administratie;
- Beheer van persoonsgegevens;
- Onderhoud;
- Inventaris;
- Voorraadbeheer.

In het dienstjaar 2023 zullen daarvoor in aanmerking komende standaardpakketten, die kunnen worden geïntegreerd, zodat er geen 'eilandjes van automatisering' ontstaan, worden aangeschaft.

Verbetering deskundigheid management - en administratief personeel

Het is essentieel dat het personeel werkzaam in de rechterlijke organisatie, belast met de secundaire en andere ondersteunende taken, voortdurend wordt bij- en nageschoold, zodat de kwaliteit van de ondersteuning wordt verbeterd. Het betreft trainingen op het gebied van sociale vaardigheden, gebruik van bestaande en nieuwe ICT-voorzieningen, leidinggeven en organiseren, omgaan met veranderingen en HRM. De geraamde kosten voor goederen en diensten voor het dienstjaar 2023 is **SRD 18.850.000,-**.

Specificatie Gebruik van Goederen en Diensten

61201	Kosten opleiding binnenland (incl. seminars en workshop)	200.000
61204	Tijdelijk personeel	75.000
61205	Deskundigen binnenland	600.000
61206	Deskundigen buitenland	200.000
61208	Binnenlandse reiskosten	500.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	150.000
61210	Buitenlandse reiskosten	1.650.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	725.000
61214	Overige reis en verblijfkosten	200.000
61215	Kantoormiddelen	800.000
61216	Kopieer	50.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	75.000
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	200.000
61220	Onderhoud kantoormiddelen	200.000
61221	Vergaderkosten	125.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge etc.)	150.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	150.000
61224	Licentie en programmakosten	75.000
61226	Advertenties en bekendmakingen	40.000
61230	Overige kantoorkosten	30.000
61231	Overige kosten automatisering	450.000
61234	Onderhoud van gebouw en terreinen	350.000
61238	Telefoonkosten	325.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	30.000
61247	Schoonmaakmiddelen	150.000
61249	Werkkleding	100.000
61250	Bewaking	10.000.000
61251	Voeding	50.000
61254	Onderzoekskosten	250.000
61259	Nationale en Internationale Manifestaties	175.000
61260	Onderscheidingen	50.000
61263	Overige Algemene kosten	50.000
61283	Huur van voertuigen	75.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	600.000
	Totaal Gebruik van Goederen en Diensten	18.850.000

616 Sociale uitkeringen

De geraamde kosten voor sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2023 is **SRD 500.000,-**.

Specificatie sociale uitkeringen

Code	Kostensoort	Bedrag in SRD
616	Sociale uitkeringen	500.000
	TOTAAL	500.000

Kapitaal uitgaven

620 Inventaris

Het oud BUFAZ gebouw zal na jaren van voorbereiding ultimo 2022 worden opgeleverd. Dit gebouw zal fungeren als 'Knowledge Center', Bibliotheek, Archief en Beleidscentrum van de rechterlijke organisatie. Conform de planning en indeling van de architect zullen ook trainingszalen, vergaderruimten, werkkamers voor rechters, personeel, griffiers en lokale en internationale deskundigen. De inrichting zal volgens planning in 2022 worden uitgevoerd. In 2023 zal de laatste hand hieraan worden gelegd. De geraamde kosten voor de aanschaf van inventaris voor het dienstjaar 2023 is **SRD 325.000,-**.

Specificatie inventaris

Code	Kostensoort	Bedrag in SRD
62010	Inrichting oud BUFAZ gebouw	325.000
	Totaal	325.000

621 Transportmiddelen

Conform de eerder opgestelde begroting zal de noodzakelijke vernieuwing van het wagenpark van het Hof van Justitie worden voortgezet met de aanschaf van 2 dienstvoertuigen. Twee dienstvoertuigen zijn al enige tijd buiten bedrijf en zullen in 2022 worden afgestoten. Tevens zullen 2 dienstvoertuigen vanwege de zeer hoge kosten voor onderhoud worden afgestoten. Ter vervanging van deze 4 dienstvoertuigen heeft het Hof van Justitie besloten in 2022, 2 aan te schaffen en in 2 in 2023. Voor het dienstjaar 2023 is er een bedrag van **SRD 2.425.000,-** geraamd voor transportmiddelen.

Specificatie transportmiddelen

Code	Kostensoort	Bedrag in SRD
62103	Aanschaf dienstvoertuigen	2.425.000
	Totaal	2.425.000

Dienstjaar 2023

Bedragen x SRD 1000

Hof van Justitie

Titel II: Programma's								
Kosten-categorie	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
				Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's		16.956	51.700	28.200	12.000	6.000	5.500
01	Infrastructurele werken		9.450	30.500	20.000	3.500	3.500	3.500
0172	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie		9.450	30.500	20.000	3.500	3.500	3.500
02	Institutionele versterking		7.506	21.200	8.200	8.500	2.500	2.000
0252	Verbetering rechterlijke organisatie en verzelfstandiging rechterlijke organisatie		7.506	21.200	8.200	8.500	2.500	2.000

Toelichting op de programma's:

0172 Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Hof van Justitie

Doelstelling: De gebouwelijke voorzieningen van het Hof van Justitie moeten adequaat worden onderhouden en aangepast aan de nieuwe vereisten. Enkele wijzigingen die hieraan ten grondslag liggen zijn de verzelfstandiging (opzetten van de bedrijfsvoering), nieuwe wijze van procederen (conclusie na antwoord, digitaal procederen) en opzetten van de archieven. Het betreft in deze vier gebouwen t.w. het oud BUFAZ-gebouw aan de Grote Combeweg, het gebouw aan de Wulfinghstraat, het Kantongerecht aan de Grote Combeweg, het gebouw aan het Onafhankelijkheidsplein en het gerechtsgebouw in Nieuw Nickerie.

Naast uitdagingen zoals achterstallig onderhoud, wordt bij de renovatie en het onderhoud steeds rekening gehouden dat het gaat om 2 monumentale gebouwen.

Delen van het gebouw aan het Onafhankelijkheidsplein raken los en hebben al schade aangericht aan voertuigen.

Omvangrijke renovatiewerkzaamheden worden bij voorkeur onder begeleiding van het Ministerie van Openbare Werken uitgevoerd.

Wijze van financiering: De financiering vindt volledig plaats vanuit de staatsbegroting.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Het Hof van Justitie streeft ernaar de onveilige, klantonvriendelijke en verouderde gebouwen in 2023 aan te pakken zodat personeel en andere gebruikers zich veilig voelen en de werkzaamheden op een effectieve en efficiënte wijze kunnen worden uitgevoerd.

Met het aantrekken van een Facility Manager en het bemensen van die nieuwe afdeling zullen zowel het preventief als het correctief onderhoud planmatig worden uitgevoerd. De raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 20.000.000,-**.

Specificatie Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Hof van Justitie

Omschrijving	Bedrag in SRD
Renovatie en inrichting oud BUFAZ gebouw	15.500.000
Renovatie en inrichting gerechtsgebouw Wulfinghstraat	1.500.000
Renovatie en inrichting gerechtsgebouw Combe	1.000.000
Onderhoud gebouw Nickerie	500.000
Renovatie en inrichting gebouw Onafhankelijkheidsplein	1.500.000
TOTAAL	20.000.000

0252 Verbetering Rechterlijke Organisatie en Verzelfstandiging Rechterlijke Organisatie

Doelstelling: Het verbeteren van de rechterlijke organisatie en uitvoeren en implementeren van het proces van institutionele verzelfstandiging

Wijze van financiering: De financiering vindt volledig plaats vanuit de staatsbegroting. Voor het dienstjaar 2023 is er voor dit programma **SRD 8.200.000,-**.

Beleidsintensiveringen voor 2023:

Strategische samenwerking met de EU (MOP A6.23.12)

Het Hof van Justitie zal het chronisch tekort aan rechters verder terugbrengen door onder meer het doen verzorgen van de RAIO-opleiding t.b.v. de civiele sector. Deze opleiding is gestart in 2022 en wordt voornamelijk gefinancierd door de EU.

De RAIO-opleiding zal ertoe leiden dat het tekort aan rechters (in dit geval binnen de civiele sector) wordt teruggebracht. Andere onderdelen van die uit het EU fonds worden gefinancierd zijn opleidingen voor Schrijffjuristen en Griffie personeel. Deze opleiding activiteiten vormen een integraal deel met de overige programmaonderdelen maar zijn niet in de begroting opgenomen omdat de EU de middelen zelf beheert.

Wegwerken achterstanden in civiele zaken

Zowel in eerste aanleg als in hoger beroep is sprake van een grote achterstand in de verwerking van 3070 civiele vonnissen.

Enkele jaren terug is het project opgestart om deze achterstand met externe assistentie op structurele wijze weg te werken. Daartoe zijn vanaf juni 2021 gepensioneerd civiele rechters ingeschakeld. Voorkeur wordt gegeven aan civiele rechters die werkzaam zijn geweest in het Gemeenschappelijke Hof van Justitie van Nederland.

Dit project is in 2019 goedgekeurd door de regering en de uitvoering is in volle gang.

Volgens een gedetailleerde planning zal de achterstand binnen 3 jaar zijn weggewerkt. Vanwege covid-19 is het project later gestart en is ook bij de uitvoering enige stagnatie opgetreden. Het project zal in 2024 worden afgesloten. Het budget voor 2023 is gesteld op Euro 187.000,00. Voor 2023 is de begroting **SRD 3.700.000,-**

Digitaliseren Registratie van zaken en zaak documenten (MOP A.6.23.11)

Dit project is conform planning opgestart in 2022 voor de civiele sector en verloopt volgens schema. Informatie over de zaken en relevante zaak documenten worden voor enkele Units (Kort Geding, Familie en Handel) al via het systeem CIVAR beheerd. Hierdoor is zowel operationele als management informatie op elk gewenst moment beschikbaar.

In 2023 zal het project verder worden uitgevoerd en worden uitgebreid naar de Straf sector.

Voor het voorzien in het inrichten van de IT-infrastructuur voor dit project (hardware, software, ondersteuning, etc.) is een bedrag van **SRD 2.000.000,-** op de begroting opgenomen.

Versterking Deurwaarderij (MOP A.6.23.10)

Voor een adequate uitvoering van de werkzaamheden is het essentieel dat de deurwaarders bij de diverse instanties beschikken over de juiste competenties. Dit opleidingstraject is een belangrijk onderdeel van de permanente educatie van deze doelgroep.

Deze training betreft negen (9) geïntegreerde opleidingsactiviteiten (cursussen en trainingen) bestemd voor deurwaarders bij het Hof van Justitie, Bureau Rechtszorg en het Derde Kanton.

De totale kosten voor 2023 zijn geraamd op **SRD 100.000,-**.

Ordering en digitalisering van het Archief en de Bibliotheek (MOP A.6.23.10)

In 2022 is een onderzoek verricht naar de status van de archieven van het Hof van Justitie. Het gaat in deze om interne documenten maar ook om externe documenten zoals vonnissen en andere zaak documenten. Vanwege gebrek aan ruimte is de toegang tot deze documenten niet verre van optimaal. De planning is om in 2023 de eerste stap te zetten naar het optimaliseren van zowel de fysieke als de digitale opslag van alle relevante documenten. Het is een vrij omvangrijk project waarbij rekening wordt gehouden met logistieke voorzieningen, de IT-infrastructuur, juridische aspecten en het gebruik. Na oplevering van de logistieke voorzieningen in het oud BUFAZ-gebouw zal de eerste fase van het project worden uitgevoerd met nadruk op het veiligstellen van de documenten. Vanwege de beperkte uitvoeringscapaciteit zal het project over meerdere jaren worden uitgesmeerd. De begroting voor 2023 is **SRD 200.000,-**.

Verzelfstandiging van de Rechterlijke Organisatie (MOP A.6.23.10)

Vanaf het zittingsjaar 2018-2019 wordt de president van het Hof van Justitie niet meer in het primaire proces ingezet en voornamelijk belast met bestuur en met het uitstippelen en doen uitvoeren van beleid van/voor de Rechtspraak, zulks ter bevordering van de effectiviteit en efficiëntie van het primair proces.

Voor maximale ondersteuning van de president zal een Kabinet worden geformaliseerd, zoals opgenomen in het concept van de nieuwe organisatiestructuur.

De totale kosten voor 2023 zijn geraamd op **SRD 2.200.000,-**.

Instelling en bemensing van het Bureau Bedrijfsvoering Rechterlijke Organisatie (MOP A.6.23.10)

Ten einde de bedrijfsvoering van de rechterlijke organisatie, die vooralsnog deel uitmaakt van het Ministerie van Justitie en Politie en nog niet van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast, te verbeteren en de verzelfstandiging daarvan in gang te zetten, is de interim directeur bedrijfsvoering gerechten met ingang van november 2018 aangetrokken. De interim directeur, die is toegewezen aan de President van het Hof van Justitie, is onder meer belast met het opzetten en inrichten van het bureau voor de interne bedrijfsvoering van de gerechten. Dit met het doel fasegewijze overgang van de diverse PIOFACH-onderdelen van het Ministerie van Justitie en Politie naar de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast te bewerkstelligen. Verder worden diverse deskundigen aangetrokken om waar nodig technische assistentie te verlenen. De totale raming voor dit programma is vastgesteld op **SRD 8.200.000,-**

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Project	Verwachte beleidsresultaten 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0172: Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Hof van Justitie	Renovatie oud BUFAZ gebouw	Aanbesteding en gunning afgerond. Gestart met de renovatie. Oud BUFAZ gebouw ingericht zodat het ernstig tekort aan werkplaatsen is teruggebracht naar werkbare proporties		
	Renovatie gebouw Wulfinghstraat	Vorbereiding aanbesteding. Eerste fase renovatie afgerond	Veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen	
	Renovatie gerechtsgebouw Combe	Vorbereiding aanbesteding. Eerste fase renovatie afgerond	Veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen	
0252: Verbetering Rechterlijke Organisatie en Verzelfstandiging Rechterlijke Organisatie	RAIO-opleiding Civiel	Planning en voorbereiding afgerond. Kandidaten geïdentificeerd. Selectie afgerond.	Achterstand in rechters verminderd met het aantal kandidaten dat de opleiding succesvol afrondt	
	Wegschrijven van achterstand in civiele sector	Achterstand voor 25 % ingelopen	Achterstand voor 50 % ingelopen	Achterstand volledig ingelopen
	Digitaliseren Registratie van zaken en zaak documenten	CIVAR systeem deels geïmplementeerd (Civiele sector)	Systeem voor de Straf sector geïmplementeerd	
	Versterking Deurwaarderij	Eerste groep van trainees afgeleverd	Snellere betekening en deskundige tenuitvoerlegging vonnissen door deurwaarders	
	Ordering en digitalisering Archief en Bibliotheek	Vooronderzoek deels afgerond.	Eerste fase herstel en adequate opslag van dynamische en statische archieven	

Titel III: Middelenbegroting:

Dienstjaar 2023
 Bedragen x SRD 1000
 Hof van Justitie

Titel III: Middelenbegroting							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	-	780	780	820	840	860
53	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	-	780	780	820	840	860
53413	Legalisatie	-	460	460	480	490	500
53508	Opbrengsten vastrecht		320	320	340	350	360

Toelichting op de Middelenbegroting Rechterlijke Macht

53413 Legalisatie
 53508 Vastrecht

Deze ontvangen middelen worden gestort op de rekening van het Ministerie van Financiën en Planning en zijn dus niet beschikbaar voor het Hof van Justitie.

Afdeling 22 Het Openbaar Ministerie

De begroting van het Openbaar Ministerie wordt vastgesteld, als volgt:

Het Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie behoort tot de Rechterlijke Macht en wordt ook aangeduid als de staande magistratuur. Het Openbaar Ministerie is de instantie die ingevolge de Grondwet verantwoordelijk is voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Een van de garanties voor een versterkte rechtstaat is een onafhankelijk goed functionerende Rechterlijke Macht. De rol van het Openbaar Ministerie is zowel preventief als repressief van aard aangaande strafbare misdrijven.

Het aantal strafbare feiten is de afgelopen jaren echter sterk toegenomen, waardoor het Openbaar Ministerie niet altijd in staat is (tijdig) te reageren.

Haar missie is in deze dan ook om de geloofwaardigheid in het strafrecht te versterken en het niveau van opsporing en vervolging te verhogen.

Institutionele versterking

Doel

Er wordt een gedifferentieerd beleid geformuleerd voor de verschillende typen strafbare feiten. Om de zekerheid in de strafrechtelijke reactie te waarborgen moet worden gestreefd naar een verdubbeling van het ophelderingspercentage.

Om de snelheid van de strafrechtelijke reactie te verhogen moet het aantal transacties in misdrijfzaken worden verhoogd. In dat verband heeft er reeds een verruiming van de toepassing van art 100 Wetboek van Strafrecht plaatsgevonden, echter moet haar toepassingsgebied verder uitgebreid worden.

Waarborgen

1. Wettelijk institutionele autonomie van de Rechterlijke Macht waaronder het Openbaar Ministerie.
2. Benoeming van een Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie.
3. Capaciteitsversterking in het kader van de verzelfstandiging van de rechterlijke organisatie.
4. Formalisering van de nieuwe formatiestructuur van de organisatie van het Parket en erkenning door de overheid.
5. Voortdurend opleidingen en trainingen te volgen met betrekking tot opsporing en vervolging over diverse criminaliteitsvormen teneinde de slagingskansen van de vervolging van dergelijke criminaliteit te vergroten.

Kwaliteit vervolging

De kerntaak waar het Openbaar Ministerie zich het komend jaar ziet gesteld, is dat het zijn geloofwaardigheid behoudt, en waar nodig herstelt, bij het uitvoeren van haar taken op het terrein van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Het gaat vooral om de verbetering van de kwaliteitsaspecten snelheid en zekerheid bij de strafrechtelijke interventies.

De druk op het justitieapparaat, in het bijzonder het Openbaar Ministerie, neemt voortdurend toe. Naast de toename van de criminaliteit in omvang en complexiteit, moet ook rekening worden gehouden met de capaciteit van het gevangeniswezen. De roep om intensivering van criminaliteitsbestrijding wordt steeds groter. Naast de klassieke vormen van criminaliteit dient ook in toenemende mate aandacht geschonken te worden aan de nieuwe vormen van criminaliteit van o.a. cybercrime, financieel-economische criminaliteit, grensoverschrijdende – en drugscriminaliteit. Om deze nieuwe vormen van criminaliteit effectief te kunnen aanpakken dient digitale kennis en expertise in de opsporing en vervolging te worden versterkt. Wetgeving invoeren, wijzigingen dan wel aanpassen om deze vormen van criminaliteit te kunnen aanpakken, heeft bijzonder aandacht voor de bescherming van de maatschappij c.q. samenleving.

De voorbereiding van een RAIO- opleiding is noodzakelijk om de uitstroom van officieren vanwege het bereiken van de gepensioneerde leeftijd te kunnen opvangen.

Versterking Openbaar Ministerie heeft het primaire doel het Openbaar Ministerie te maken tot een aanstuurbare organisatie, die zelfstandig in staat is op flexibele wijze in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en daarop gebaseerd beleid uit te voeren. De versterking van het Openbaar Ministerie richt zich daarmee vooral op het verbeteren van de kwaliteit van de strafrechtelijke interventies en op de daarvoor noodzakelijke aanpassingen van de parketorganisatie.

Digitale processen

Om het voorgaande te kunnen realiseren is de invoering van een adequaat managementinformatiesysteem, kortom een goede bestuurlijke informatievoorzorging, een conditio sine qua non. Het Openbaar Ministerie kan haar verantwoordelijkheid onvoldoende effectueren wanneer zij niet over de juiste gegevens beschikken. Bij het richting geven aan het beleid hebben cijfers immers de functie van een thermometer waarmee de temperatuur kan worden opgenomen, waarna zo nodig tot bijsturing kan worden overgegaan. Vanzelfsprekend gaat het daarbij niet om een doel op zichzelf, maar om een hulpmiddel.

In aanvulling op het voorgaande dienen in het kader van de versterking van het Openbaar Ministerie, in het bijzonder de administratieve procedures en werkwijzen opnieuw te worden bezien.

Verder is het streven erop gericht om middels video-link de voorgeleidingen te houden. Centrale politiestations moeten worden aangewezen die ook voorzien zullen worden van de benodigde faciliteiten.

Deze nieuwe wijze van op afstand dan wel virtueel voorgeleidingen houden zal enigszins de kosten van transport en voeding van arrestanten voor de Staat behoorlijk beperken aangezien de verdachten niet meer naar het parket getransporteerd hoeven te worden.

Ook is aanzet gegeven om dossiers te scannen, zodat te zijner tijd deze digitaal verstuurd kunnen worden naar de ketenpartners. Echter blijken de automatiseringsfaciliteiten niet toereikend genoeg te zijn om digitale versies van dossiers te kunnen mailen. Een eigen server systeem voor het parket zou deze tekortkoming kunnen verhelpen. In het kader van de verzelfstandiging van de rechterlijke organisatie is het niet efficiënt om het automatiseringssysteem te doen besturen vanuit het ministerie van Justitie en Politie. Randapparatuur en overige hardware moeten vernieuwd worden, omdat de huidige apparatuur al verouderd is, waardoor onderdelen niet meer te vervangen dan wel verkrijgbaar zijn op de markt.

Rechtshandhaving

Gegeven het huidig criminaliteitsbeeld zal het Openbaar Ministerie zich de komende jaren in zowel zijn zaak georiënteerde rol als zijn nieuwe, omgeving georiënteerde rol gaan focussen op de aanpak van vier criminaliteitsvormen: corruptiezaken, grensoverschrijdende ondermijnde criminaliteit, High Impact Criminaliteit en veel voorkomende criminaliteit. Daarnaast wil het Openbaar Ministerie serieus werk maken van het afpakken van crimineel vermogen.

Het afgelopen jaar hebben corruptieve handelingen van functionarissen het geloof in een integer bestuur behoorlijk ontwricht. Er is speciaal voor de vervolging van corruptiezaken een unit opgezet die onder het regiem van enkele officieren van Justitie opereren. De officieren sturen het onderzoek aan om de corruptiezaken te kunnen vervolgen. Echter ontbreekt er een deskundige die handschriften kan vergelijken, een onmisbare deskundigheid bij corruptiezaken. Deskundigheid in de aanpak van corruptiezaken is zeer gewenst en wordt uitgekeken naar die begeleiding via het Openbaar Ministerie van Nederland.

Communicatie

Om de communicatie met de samenleving te verbeteren is een persofficier aangewezen. Via verschillende medium zal met de samenleving gecommuniceerd worden. Uitbreiding van de desk van de persofficier met deskundig personeel is de opzet zodat burgers c.q. de samenleving naar tevredenheid informatie kunnen verkrijgen.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN:

Dienstjaar: 2023

Bedragen: x SRD 1.000

Openbaar Ministerie

Titel I: Operationele uitgaven

Kosten-categorie	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	-	33.212	96.927	34.613	21.445	18.945	19.228
61	Lopende uitgaven	-	33.212	96.927	34.613	21.445	18.945	19.228
610	Lonen en Salarissen		21.058	46.884	23.951	10.778	8.383	3.772
611	Sociale Premies		2.566	7.568	3.866	1.740	1.353	609
612	Gebruik van goederen en diensten		9.438	41.344	6.615	9.923	9.923	14.884
616	Sociale uitkeringen		150	1.131	181	272	272	407

Lopende uitgaven

610 Lonen en Salarissen

Op het parket zijn 87 ambtenaren werkzaam exclusief officieren. Er zijn 29 officieren van Justitie die deel uitmaken van het Openbaar Ministerie. Er is een continu proces van in- en uitstroom van personeel. Het geraamd bedrag voor de betaling van lonen en salarissen voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 23.951.000,-**.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk	14,485,000
61002	Vakantietoelage	3.000.000
61003	Overwerk	357,000
61004	Bonussen en gratificatie	418,000
61006	Vacatie gelden	417,000
61014	Persoonlijke Toelagen	214,000
61016	Gezinstoelagen en kinderbijslag	200,000
61017	Waarnemings toelagen	160,000
61020	telefoonvergoeding	15,000
61021	Representatie toelage	2,125,000
61022	Huishuurvergoeding	345,000
61023	Vervoersvergoeding	2,210,000
61024	Overige vergoedingen	5,000
	Totaal	23.951.000

611 Sociale Premies

Deze premies betreffen de verplichte bijdrage van de werkgever aan respectievelijk het Pensioenfonds en het Staats Ziekenfonds Suriname. De Pensioenbijdrage is geraamd op SRD 1.603.500,- terwijl die voor het Staatsziekenfonds SRD 2.262.500,- bedraagt. De totale kosten voor de sociale premies voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 3.866.000,-**.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten pensioen	1.603.500
61102	Werkgeverslasten SZF	2.262.500
	Totaal	3.866.000

Gemiddeld ambtelijk maandsalaris exclusief toelagen Personeel Parket (2023)

Functie	Functiegroep	Aantal	Gem. ambt. Maandsalaris
Manager Bedrijfsvoering	OD Schaal	1	14.359,-
Hoofd Parketsecretariaat	Functiegroep 11, Schaal 11C	1	11.472,-
Onderhoofd Administratieve Diensten Parket	Functiegroep 11, Schaal 11A	1	10.996,-
Wnd. Hoofd Civiele Vorderingen	Functiegroep 11, Schaal 11A	1	9.827,-
Parketsecretaris 1 ^e klasse	Functiegroep 11, Schaal 11A	2	12.027,-
Parketsecretaris 2 ^e klasse	Functiegroep 10, Schaal 10A	3	9.445,-
Parketsecretaris 3 ^e klasse	Functiegroep 9, Schaal 9B	5	8.459,-
Hoofdsecretariaat PG	Functiegroep 9, Schaal 9B	1	10.984,-
Secretaresse PG	Functiegroep 9, Schaal 9C	2	9.985,-
Hoofd Seretaresse AG	Functiegroep 10, schaal 10A	1	9.369,-
Secretaresse AG	Functiegroep 9, schaal 9B	2	9.017,-
Adspirant juridische Medewerkers	Functiegroep 8, schaal 8A	22	7.092,-
Adjunct Parketsecretaris 1 ^e kl.	Functiegroep 8, Schaal 8C	1	7.948,-
Adjunct Parketsecretaris 2 ^e kl	Functiegroep 8, Schaal 8B	4	7.209,-
Junior Juridisch medewerker	Functiegroep 8, Schaal 8C	2	7.896,-
Hoofd extra Judicieel	Functiegroep 10, Schaal 10A	1	9.445,-
Chef Extra Judicieel	Functiegroep 9, Schaal 9A	1	9.236,-
Junior Medewerker Extra Judicieel	Functiegroep7, schaal 7B	3	7.301
Junior Medewerker Aanhoudingsadministratie	Functiegroep 7, schaal 7B	10	7.301
Junior Medewerker Zittingsadministratie	Functiegroep 7, schaal 7B	6	7.301
Chef Zittingsadministratie	Functiegroep 8, Schaal 8C	1	8.398
Dossiervormer	Functiegroep 6, Schaal 6C	1	6.896,-
Junior Dossiervormer	Functiegroep 6, schaal 6C	1	6.896,-
Administratief medewerker	Functiegroep 5, Schaal 5b	5	6.084,-
Chauffeur/Bode	Functiegroep 4, Schaal 4B	1	2.436,-
Wnd.Chef Algemene Zaken	Functiegroep 8, schaal 8C	1	7.948,-
Magazijnmedewerker	Functiegroep 3, Schaal 3C	1	5.372,-
Schoonmaakster	Functiegroep 3, Schaal 3B	10	4.907,-
Systeembeheerder	Functiegroep 9, schaal 9B	1	8.459,-
Totaal		92	

Mutaties

Middels overplaatsing Afdeling (Parket)			
Functie	Naam	Functiegroep	Aantal
Adspirant Juridisch Medewerker	Mw. Pavion	Functiegroep 8, schaal 8A	1

Tabel 5: 612 Gebruik van goederen en diensten

Code	Omschrijving	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleiding binnenland	380.000
61202	Kosten opleiding buitenland	500.000
61209	Binnenlandse verblijfkosten	100.000
61210	Binnenlandse reiskosten	450.000
61211	Buitenlandse verblijfkosten	500.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	500.000
61221	Vergaderkosten	20.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	350.000
61224	Licenties en programmakosten	20.000
61226	Advertentie en bekendmakingen	25.000
61230	Overige kantoorkosten	400.000
61231	Overige kosten automatisering	300.000
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	250.000
61247	Schoonmaakmiddelen	60.000
61254	Onderzoekskosten	2.500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	260.000
	TOTAAL	6.615.000

612 Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 6.615.000,-**.

616 Sociale uitkeringen

De kosten voor sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 181.000,-**.

Specificatie Sociale uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	90.000
61612	Poliklinische kosten	91.000
	Totaal	181.000

Dienstjaar 2023

Bedragen x SRD 1.000

Openbaar Ministerie

Titel II: Programma's

Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel II	Programma's	-	15.734	9.700	9.350	1.500	775	1.040
	01 Infrastructurele werken	-	715	8.100	8.100	200	250	200
	0719 Bouw en inrichting gebouwen OM		715	8.100	8.100	200	250	200
	02 Institutionele versterking	-	2.440	600	600	500	200	500
	0203 Professionalisering parketorganisatie		2.440	600	600	500	200	500
	03 Rechtshandhaving	-	2.533	500	500	700	200	215
	0314 Rechtshandhaving en rechtsbescherming		2.408	-	-	200	200	215
	0315 Project Implementatie afdoening in Jeugdzaken		125	500	500	500		
	07 Onderzoek & Omtwikkeling	-	10.000	500	150	100	125	125
	0775 Forensisch Onderzoek		10.000	500	150	100	125	125
	17 Noodreserve	-	46	-	-	-	-	-
	1715 Covid-19 uitgaven		46	-	-	-	-	-

Toelichting Programma's:**0179 Bouw en Inrichting gebouwen Openbaar Ministerie**

Doelstelling: operationeel maken van het nieuw gebouw van het OM waarin een vergaderruimte, datacenter en bibliotheek komen. Het OM heeft geen ruime vergaderzaal om de reguliere overleggen met de verscheidene instanties te kunnen houden. De financiering van de bouw zijn deels gereserveerd met goedkeuring van de minister van Financiën en Planning. Het gebouw wordt in 2023 opgeleverd en moet ingericht worden zodat het in gebruik kan worden genomen.

Wijze van financiering: de financiering van de inrichting vindt plaats uit staatsmiddelen. De uitgaven zijn begroot op programma 0179 en bedragen SRD 8.100.000,-.

Beleidsintensivering: indien de behoefte aan werkkamers in de toekomst ontstaat, kan er nog een bouwlaag worden gebouwd aangezien die voorzieningen reeds zijn getroffen.

De raming voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 8.100.000,-**.

0203 Professionalisering Parketorganisatie

Corruptiebestrijding:

Doelstelling: integriteit openbaar bestuur te waarborgen en het vertrouwen in het rechtssysteem van het land te bewaren. Er is deskundige begeleiding nodig vanuit Nederland en software voor gedetailleerd onderzoek in handschrift

Wijze van financiering: de kosten voor verblijf van deskundigen en aankoop software zijn opgebracht onder programma 0203 en bedragen SRD 400.000,-. De middelen zijn afkomstig van de Staat.

Beleidsintensivering: opgebouwde expertise bij de vervolging van corruptiemisdrijven bij de wetgeving inzake corruptie van bestuurders kunnen worden gebruikt.

Vorbereidingen start Raio-opleiding:

Doelstelling: de capaciteit aan officieren in stand te houden. Er vindt uitstroom plaats van officieren vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Opleiding bestaat uit verschillende onderdelen: werving, selectie, theorie en praktijk. Het traject van de onderdelen moet nu uitgezet worden.

Wijze van financiering: kosten worden gefinancierd uit staatsmiddelen en zijn opgebracht op het programma 0203 voor SRD 200.000,-.

De raming is voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 600.000,-**.

0315 Project Implementatie alternatieve afdoening Jeugdzaken

Doelstelling: alle actoren versterken voor de implementatie van de alternatieve afdoening, regelgeving alternatieve afdoening concipiëren en implementeren, netwerk uitvoering van alternatieve afdoening installeren, curriculum (inclusief handleiding) leerstraffen en projecten ontwikkelen.

Het Openbaar Ministerie werkt ernaar toe om de alternatieve afdoening van strafzaken tegen jeugdigen te effectueren. Deze wijze van afdoening is in maart 2015 in het Wetboek van Strafrecht ingevoerd en biedt de mogelijkheid om strafzaken tegen jeugdigen op een pedagogisch verantwoorde wijze af te handelen.

Wijze van financiering: kosten worden gefinancierd uit donormiddelen van het United Nation Children Fund (UNICEF) en zijn opgebracht op het programma 0315 voor SRD 500.000,-.

De raming is voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 500.000,-**.

0775 Onderzoek & Ontwikkeling: Forensisch Onderzoek

Doelstelling: onderzoek naar onjuistheden in financiële documenten door financieel deskundigen. Zowel het Openbaar Ministerie als de Rechter hebben bij de vervolging en het onderzoek ter terechtzitting de behoefte aan een financieel deskundige bij financieel-economische misdrijven en vooral bij corruptiezaken. De Rechterlijke Macht is nu in staat om een forensisch financieel deskundige aan te trekken die met financieel onderzoek kan verrichten, waardoor deze zaken zonder oponthoud vervolgd kunnen worden.

Wijze van financiering: uit staatsmiddelen d.m.v. programma 0775: **SRD 150.000,-**

De raming is voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 150.000,-**.

Dienstjaar: 2023
 Bedragen: x SRD 1.000
 Openbaar Ministerie

Titel III: Middelen begroting

Kostencategorie	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Titel III	Ontvangsten	6.760	7.027	7.525	4.847	4.976	5.241
53	<i>Niet Belastingmiddelen</i>	6.760	7.027	7.025	4.347	4.476	4.741
53202	Opbrengst van vuurwapen vergunningen en jachtakten	3.379	3.500	3.500	4.108	4.236	4.500
53108	Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en -diensten	25	26	25	239	240	241
53602	Diverse Boetes en transacties	3.356	3.501	3.500			
52	<i>Donormiddelen</i>	-	-	500	500	500	500
52211	United Nation Children Funf (UNICEF)	-	-	500	500	500	500

Toelichting Middelen begroting

53 Niet Belastingmiddelen

De Procureur-Generaal heeft bij wet ook andere bevoegdheden gekregen. Onder code 53108 betreft het leges die betaald worden voor crematievergunningen, in- en uitvoer lijken als urn met as, testamentonderzoek. Verder ook boete bij te late aangifte van geboorte of overlijden worden onder deze code geboekt. De tarieven zijn aangepast teneinde de kosten die de diverse diensten maken bij de uitvoering van de verleende beschikkingen, te kunnen dekken. De kosten waren achterhaald en niet kostendekkend. Bij verleende crematievergunning wordt door de politieambtenaar een proces-verbaal opgemaakt en opgestuurd voor de Procureur-Generaal. Het testamentenbestand wordt digitaal bewaard en is voor de conservering ervan een bedrijf aangetrokken, zodat het bestand niet verloren gaat bij het uitvallen van de server. Bij de uitvoer van lijken moet de kist verzegeld worden in bijzijn van een politieambtenaar, die naar alle mortuaria waar zulks plaatsvindt, zich moet begeven. Alle handelingen gaan gepaard met kosten die degelijk gedekt dienen te worden. Ook voor de diensten als antecedentenonderzoek en fiat vernietigen van vervallen dan wel niet-buikbare goederen geldt hetzelfde.

52 Donor middelen

52211 United Nation Children Fund (UNICEF)

De donor middelen zijn gekoppeld aan het programma 0315 Project Implementatie alternatieve afdoening in Jeugdzaken.

De doelstelling van deze donatie:

1. Alle actoren versterken voor de implementatie van de alternatieve afdoening
2. Regelgeving alternatieve afdoening concipiëren en implementeren
3. Netwerk uitvoering van alternatieve afdoening installeren
4. Curriculum (inclusief handleiding) leerstraffen en projecten ontwikkelen.

Het Openbaar Ministerie werkt verder aan de effectuering van alternatieve afdoening van strafzaken tegen jeugdigen. Deze wijze van afdoening is in maart 2015 in het Wetboek van Strafrecht ingevoerd en biedt de mogelijkheid om strafzaken tegen jeugdigen op een pedagogisch verantwoorde wijze af te handelen.

Afdeling 23 Rekenkamer

De begroting van de Rekenkamer wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Mandaat

Het mandaat van de Rekenkamer is gebaseerd op de Grondwet van Suriname 1987 en de Wet Rekenkamer Suriname 2019.

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer), een Hoog College van Staat, is het orgaan dat bij wet is opgericht om de staatsfinanciën te controleren, ze levert haar bijdrage bij het verbeteren van het beheer van de middelen van de staat Suriname en treedt op als onafhankelijke bewaker van de belangen van de maatschappij aangaande het financieel beheer, doelmatig beheer en het zich conformeren aan de geldende en toepasselijke wetgeving waaraan iedereen binnen de staat zich dient te houden.

De grondslag en taakstelling van de Rekenkamer is vastgesteld in artikel 149 van de Grondwet van 1987 (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38), en artikel 2 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019, (S.B. 2019 no. 102). Hierbij heeft zij het mandaat om controle in de ruimste zin van het woord uit te oefenen op de rekeningen der ontvangsten en uitgaven van niet alleen alle departementen, de districtscommissariaten en de parastatale instellingen, maar ook op particuliere instellingen, natuurlijke personen en rechtspersonen die subsidies en/of financiële bijdragen ontvangen uit 's landskas. De Wet Rekenkamer Suriname 2019 specificeert deze bevoegdheid nader in de artikelen 19 tot en met 35.

Missie

Bijdragen aan goed openbaar bestuur, integriteit, kwaliteit, en legitimiteit van de gehele Surinaamse overheid, waarbij wij onszelf als voorbeeld stellen. Wij dragen bij aan verbetering van het recht- en doelmatig financieel beheer in de publieke sector door de Surinaamse overheid en De Nationale Assemblée (DNA) te voorzien van duidelijke en relevante rapporten die zijn opgesteld op basis van de internationale audit standaarden. Bovenal dragen wij er zorg voor dat onze conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op voldoende feitelijke onderbouwing.

Visie

De Rekenkamer van Suriname; het onafhankelijk instituut dat op midden lang termijn volgens internationale standaarden transparant zal oordelen over de recht- en doelmatigheid van het beheer en gebruik van de financiële middelen door de Surinaamse overheid.

Doelstelling

Ons doel voor de komende periode is om een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan de verbetering van het recht- en doelmatig financieel en materieel beheer van de publieke middelen in Suriname. Om dit doel te bereiken, zullen wij onze traditionele aanpak voor de begrotingsrekening controle en het rechtmatigheidsonderzoek wijzigen en aanpassen aan de geldende internationale standaarden voor Rekenkamers, de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP). Op lang termijn zal ons onderzoeks spectrum zich verbreden naar doelmatigheidsonderzoeken. Ook willen wij onze rapportage over onze onderzoeksbevindingen niet langer beperken tot het jaarlijkse verslag, maar verspreid over het jaar zodat wij tijdig de Regering en DNA informeren over onze onderzoeksuitkomsten en vaker zichtbaar zijn voor DNA en de Surinaamse samenleving.

Waarden

Wij voeren ons werk uit op basis van de volgende vier waarden:

Integriteit: wij handelen – in woord en gedrag – in lijn met de ethische normen zoals beschreven in de Code of Ethics in ISSAI 130 (Internationale Standaarden voor Supreme Audit Institutions) van de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements.

Professionaliteit: wij voeren onze audits uit op basis van inhoudelijke vakkennis van de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements, en de ervaring met de toepassing ervan.

Kwaliteitsgerichtheid: wij dragen er zorg voor dat onze rapporten voldoen aan de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements.

Leervermogen: wij communiceren transparant over onze bevindingen met de gecontroleerden. Hierbij staan we open voor nieuwe informatie en interpretatie en tonen zelfreflectie op mogelijke tekortkomingen van onze kant.

Plannen

De begroting voor het dienstjaar 2023 is gebaseerd op de continuering van de ingeslagen weg van de afgelopen jaren, waarbij bepaalde doelen die niet waren gerealiseerd, in het dienstjaar 2023 verder voortgezet zullen worden, alsmede de de transformatie van de Rekenkamer naar een onafhankelijke organisatie zoals bedoeld in de grondwet artikel 149 – 152 en de Wet Rekenkamer Suriname 2019. Om deze transformatie, evenals de wettelijke taak van de Rekenkamer en de beoogde doelen te realiseren zijn een aantal investeringen noodzakelijk en onvermijdelijk. Enkele hiervan zijn het uitbreiden van het personeelsbestand, met de juiste competenties tegen marktconforme tarieven. Dit vereist aanpassing van de huidige ambtelijke beloningsstructuur. Het huidige pand van de Rekenkamer is niet berekend op de uitbreidingen van het aantal medewerkers, daarom is de huur van een extra pand begroot alsook de inrichting.

In lijn met het concept Ontwikkelingsplan 2023-2027, alsook het Herstelplan 2020-2023 aangaande het bewerkstelligen van goed openbaar bestuur; anti-corruptie; transparantie; sterke instituten (SDG 16), zal de Rekenkamer haar bijdrage leveren middels professioneel en kwalitatief goed uitgevoerde onderzoeken gebaseerd op de internationale standaarden. Daarbij zal onder andere DNA en overige stakeholders steeds meer, en op regelmatige basis voorzien worden van rapportages met betrekking tot de besteding van de staatsmiddelen om zodoende het inzicht te vergroten in de rechtmatigheid en doelmatigheid der bestedingen.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Rekenkamer Suriname 2019 ingaande 1 januari 2020, waarbij de Rekenkamer als een zelfstandig staatsorgaan functioneert, is ook de instelling van het Bureau van de Rekenkamer (Bureau) als zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid een feit geworden. Hierdoor is er een algehele reorganisatie en herstructurering van de organisatie noodzakelijk. Van groot belang is de versterking van de processen van goed intern bestuur, waarbij invoering van de ethische code een belangrijke rol vervult.

In het kader van de verzelfstandiging en verdere professionalisering van het personeelsbeheer, is de Rekenkamer overgestapt op personeelsbeleid gebaseerd op de principes voortkomend uit het beheer van de menselijke hulpmiddelen (Human Resource Management (HRM)). De Rekenkamer bevindt zich momenteel midden in het proces, waarbij het gehele beheer van de menselijke hulpmiddelen, zoals vastgesteld in de Wet Rekenkamer Suriname 2019, vanaf april 2021 door het Directoraat Algemene Zaken van het Ministerie van Binnenlandse Zaken volledig is overgedragen aan het Bureau.

Voor de komende jaren heeft de Rekenkamer als speerpunt dat zij als modelorganisatie wil dienen voor de rest van de Surinaamse instellingen in de publieke Sector, en voor de burgers van Suriname ten aanzien van transparantie en verantwoording. Het doel is om een groter verantwoordelijke en transparante publieke sector te inspireren en aan te moedigen, die de democratie en het vertrouwen in de overheid hooghoudt. Een ander speerpunt van de Rekenkamer is om een betere uitvoering van de auditaanbevelingen door de gecontroleerden te bewerkstelligen. Dit zal zij bewerkstelligen door meer rapporten van betere kwaliteit en relevantie te produceren, het opstarten van gespecialiseerde audits en invoering van doelmatigheidsonderzoeken. Het uiteindelijke doel hiervan zal zijn dat dit zal leiden tot een betere naleving van wet- en regelgeving waardoor er een sterker systeem en praktijk voor het beheer van de overheidsfinanciën wordt bewerkstelligd. Dit op haar beurt zal zorgen voor een betere openbare dienstverlening.

De Rekenkamer zal ook zichtbaarder moeten worden voor de samenleving en zullen er ook vaker activiteiten uitgevoerd moeten worden met betrekking tot de communicatie met de desbetreffende stakeholders. De Rekenkamer wil hierbij een voorbeeld zijn van een extern georiënteerde, open instelling die sterke relaties onderhoudt met haar belangrijkste stakeholders en hen relevante diensten verleent.

Enkele markante zaken die in het dienstjaar 2023 aangepakt zullen worden zijn o.a:

- 1) Het verder inrichten van het Bureau welke onder andere belast is met het mede begeleiden van het proces van onafhankelijkheid van de Rekenkamer zoals in de Wet Rekenkamer Suriname 2019 is aangegeven. Daarbij zijn bepaalde taken, onder andere de salarisadministratie en het financieel beheer, die voorheen waren toebedeeld aan het Directoraat Algemene Zaken van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, overgenomen door het Bureau. Ook zijn de activiteiten met betrekking tot het voorbereiden en de uitputting van de begroting reeds een verantwoordelijkheid van het Bureau. In dat kader is het ook noodzakelijk om conform de comptabele regels een Begrotings - en Financiële (BFZ) afdeling op te zetten. Zo zal ook een nieuwe structuur met verschillende nieuwe afdelingen opgezet moeten worden. Er zal gekwalificeerd personeel worden aangetrokken om deze posities in te vullen. Verder zal in samenwerking met de Stichting Planbureau Suriname een planunit worden opgezet binnen de Rekenkamer. Deze unit zal belast zijn met de voorbereiding, monitoring en evaluatie van jaarplannen c.q begroting en overige activiteiten van de Rekenkamer. Deze unit zal operationeel moeten zijn in 2023 en zal onder het Bureau ingedeeld worden.
- 2) Zoals eerder is aangegeven zal de Rekenkamer haar onderzoeks spectrum uitbreiden. De Rekenkamer zal zich toeleggen op het uitvoeren van financial audits volgens internationale standaarden om zodoende meer diepgang te geven aan haar controletaak. De begrotingsrekening controle zal meer diepgang krijgen om gevolg te geven aan het streven om het financieel beheer van de overheid te verbeteren.

Het uitbreiden van de audits heeft tot gevolg dat meer gekwalificeerd personeel moet worden aangetrokken om de onderzoeksteams uit te breiden en te versterken. Verder zullen externe deskundigen aangetrokken worden om deze onderzoeken voor te bereiden, te begeleiden en de auditors verder te trainen en te coachen.
- 3) In het dienstjaar 2023 zullen ook verdere stappen worden ondernomen om de verzelfstandiging van de Rekenkamer verder gestalte te geven. Ook zullen stappen worden ondernomen om de bestaande huisvestingscapaciteit uit te breiden in verband met de verruiming van het personeelsbestand, alsmede vanwege de Covid-19 maatregelen die zijn ingesteld door de overheid, waarbij onder andere rekening moet worden gehouden met een fysieke afstand van 1,5 tot 2 meter. Hierdoor zullen er gegeven een bepaald aantal personen, ook grotere werkruimten nodig moeten zijn.
- 4) Verder zullen de eerste stappen worden gezet voor het uitvoeren van doelmatigheidsonderzoeken (artikel 30 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019). In dit kader worden voorbereidingen getroffen met betrekking tot het trainen van auditors op dit vakgebied.
- 5) Aangezien de informatievoorziening, -beveiliging en -management ter uitvoering van de kerntaken van de Rekenkamer een cruciale rol speelt, alsmede vanwege het feit dat het gevaar voor besmetting met het Covid-19 virus nog steeds aanwezig is, heeft de Rekenkamer voorzieningen getroffen om de voortzetting van haar werkzaamheden te garanderen en deze ook zo efficiënt mogelijk te laten doen plaatsvinden. Met behulp van een Grant van de Internationale Organisatie van Supreme Audit Institutions (INTOSAI), heeft de Rekenkamer haar ICT-faciliteiten in het dienstjaar 2021 kunnen uitbreiden, zodat de mogelijkheid geschapen kan worden voor een Remote Work force. Onderhoud en instandhouding hiervan zal met de eigen middelen verder gewaarborgd moeten worden. Tevens zullen er in dit kader voorbereidingen gepleegd worden om een geautomatiseerd audit-uitvoeringssysteem te implementeren.

- 6) Verdere intensivering van de samenwerking met de stakeholders, zal ook plaatsvinden in het dienstjaar 2023.
- 7) Ter versterking van de Rekenkamer is er in samenwerking met de Inter-American Development Bank (IDB) een trainingstraject voor de auditors in 2021 begonnen en is doorgelopen tot en met het eerste kwartaal van 2022. Hiervoor werd een lokaal consultantsbureau aangetrokken om de trainingen te verzorgen. Dit project zal de verdere training van personeel mogelijk maken mede in verband met het verruimen van de onderzoeksgebieden van de Rekenkamer. Ook is er in 2021 met de ondersteuning van IDB een traject uitgestippeld aangaande de versterking van het HRM-raamwerk van de Rekenkamer. Dit in verband met de nieuwe Wet Rekenkamer Suriname 2019 en haar verzelfstandiging. Het traject liep evenals het vorig trainingstraject tot eerste kwartaal van 2022. De consultants die hiervoor zijn aangetrokken opereren zowel lokaal, als op internationaal niveau. Uit deze twee projecten die als basis dient, zijn er meerdere projecten uitgevloeid ter verdere versterking van de kwaliteit van de onderzoekstaken en de interne organisatie van de Rekenkamer. Deze projecten zullen verder doorlopen naar het dienstjaar 2023.

Titel I: Operationele uitgaven								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie	Begroting	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming
		2021	2022	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	2026
		Uitgaven	Uitgaven					Uitgaven
Titel I	Operationele uitgaven	5.642	12.203	34.118	23.611	25.714	29.572	34.008
61	Lopende uitgaven	5.116	11.503	31.918	21.411	22.770	26.186	30.114
610	Lonen en Salarissen	4.288	6.683	8.183	14.411	14.950	17.193	19.772
611	Sociale Premies	351	620	835	1.500	1.495	1.719	1.977
612	Gebruik van goederen en diensten	473	4.000	22.400	5.000	5.750	6.613	7.605
616	Sociale uitkeringen	4	200	500	500	575	661	760
62	Kapitaal uitgaven	526	700	2.200	2.200	2.944	3.386	3.894
620	Inventaris	526	700	700	700	920	1.058	1.217
621	Transport middelen	-	-	1.500	1.500	2.024	2.328	2.677

Toelichting op de Operationele Uitgaven

De totale lopende uitgaven zijn voor het dienstjaar 2023 zijn geraamd op **SRD 21.411.000,=**.

610 Lonen en Salarissen

De lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 14.411.000,=**.

De samenstelling van de personeelskosten is gebaseerd op:

- De reguliere periodieke verhogingen aan landsdienaren;
- Bevorderingen en benoemingen in verband met doorstroom;
- Aantrekken van potentieel kader en externe deskundigen in verband met de uitbreiding en verzelfstandiging;
- De toekenning van toeslagen en specifieke toelagen verbonden aan de functie of vanwege de aard van de werkzaamheden;
- Toekenning van stabiliserende en koopkrachtversterkende toelagen;
- Prestatiegerichte toekenningen van bijzondere beloningen.

De stijging van de totale personeelskosten voor het dienstjaar 2023 vindt haar grondslag in:

- De realisatiecijfers van het dienstjaar 2021;
- De verbonden cijfers van de eerste 6 maanden van het dienstjaar 2022 en de extrapolatie daarvan;
- De noodzakelijke hervormingen die binnen de Rekenkamer worden doorgevoerd, mede gelet op het verder uit te voeren beleid in 2023 in verband met het verder verloop van het proces van onafhankelijkheid van de Rekenkamer; en de uitbreiding en verhoging van de intensiteit van de controlewerkzaamheden, waardoor uitbreiding van het personeelsbestand onvermijdbaar zal zijn.

Specificatie Lonen en Salarissen

Code	Lonen en Salarissen	Bedrag in SRD
61001	Ambtelijk Salaris	9.411.000
61002	Vakantietoelage	750.000
61003	Overwerk	90.000
61004	Bonussen & Gratificaties	100.000
61005	Overig Salaris	90.000
61006	Vacatiegelden	400.000
61011	Vergoeding Meerwerk	100.000
61013	Functionele Toelagen	950.000
61014	Persoonlijke Toelagen	200.000
61016	Gezinstoelage & Kinderbijslag	500.000
61017	Waarnemingstoelagen	150.000
61019	Overige Toelagen	100.000
61020	Telefoonvergoeding	120.000
61021	Representatievergoeding	500.000
61023	Vervoersvergoeding	350.000
61024	Overige Vergoedingen	600.000
	Totaal	14.411.000

Personeelsbestand

De Personeelwet en de Wet Rekenkamer Suriname 2019 vormen de wettelijke basis voor het personeelsbeleid. Samen vormen zij een raamwerk waarbinnen het beheer van de menselijke hulpbronnen vorm gegeven zal worden. De taakstelling en de doestelling van de Rekenkamer geven richting aan de formatie en het te voeren beleid.

Performance management zal uitgevoerd worden door middel van het structureel evalueren en ontwikkelen van het personeel, waarbij het geheel via competentiebeheer een samenhangend geheel vormt. Dit om prestaties te kunnen meten en om waardering en gerichte ontwikkeling aan te kunnen bieden op basis van transparante en gelijke criteria. In 2023 zal eveneens gericht geïnvesteerd worden in het personeel. Competentiemanagement zal hierbij, via evaluaties eveneens worden toegepast voor de doorstroming en/of verdere trainingsontwikkeling van het personeel.

Overzicht instroom, doorstroom, uitstroom en ziekteverzuim.

Jaar	Instroom		Doorstroom	Uitstroom			Ziekteverzuim in dagen
	Aan-trekking	Over-plaatsing		Over-plaatsing	Pensioen	Ontslag	
2020	0	3	1	0	0	2	851
2021	1	1	1	1	0	2	510
2022	0	3	0	0	1	0	440

Gebaseerd op de organisatiestructuur en in relatie tot verdere professionalisering van de organisatie, zal de personele structuur verder versterkt moeten worden in het dienstjaar 2023 ten aanzien van de volgende organisatie-eenheden:

- Technisch Informatiebeheer (ICT);
- Auditing;

- Communicatie (Public Relations);
- Legal & Compliance;
- Algemeen Financieel Beheer;
- Internationale betrekkingen;
- Kwaliteitsbeheersing (Planning & Controle);
- Secretariële ondersteuning van de departementsleiding;

Ziekteverzuim van 2020 naar 2021 toe vertoont een dalende lijn van 851 naar 510 dagen betreffende alle medewerkers van de organisatie.

De cijfers van 2022 betreffen de eerste 5 maanden van 2022 (De verstrekte informatie is samegesteld in de 6e maand die data zijn nog niet beschikbaar). In de eerste 5 maanden van 2022, was er sprake van een ziekteverzuim van 440 dagen, aangaande alle medewerkers. Als dit zich op die wijze doorzet dan zal het aantal van zowel 2021 (510 dagen) als 2020 (851 dagen) in het jaar 2022 overschreden worden betreffende het onderwerp ziekteverzuim aangezien er na 5 maanden in 2022 reeds sprake is van een ziekteverzuimtotaal van 440 dagen.

In verband met de implementatie van FISO in functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- De functiegroep 3 t/m 6 = lager kader
- De functiegroep 7 en 8 = midden kader
- De functiegroep vanaf 9 en daarboven = hoger kader

Vanaf 1 januari 2020 is bij de Rekenkamer van Suriname een Bureau van de Rekenkamer ingesteld ter ondersteuning van de kerntaken van de Rekenkamer. Tot de Rekenkamer behoren de bijzondere categorieën landsdienaren die bij wet worden benoemd te weten, de leden (voorzitter, ondervoorzitter, lid, plaatsvervangende leden), secretaris, adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors (accountants). De remuneratie van bovengenoemde functionarissen wordt bij wet vastgesteld. Personeel behorende tot het Bureau zijn alle landsdienaren conform de Personeelswet, en vooralsnog vallen zij binnen de FISO-indeling.

In de onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel van de Rekenkamer van Suriname weergegeven ten aanzien van het dienstjaar 2021.

Categorie	Aantallen		Man		Vrouw		Functiegroep	Gemiddelde loonsom in SRD
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.		
Lager Kader (Bureau)	6	13%	2	33%	4	67%	3 t/m 6	4.752 - 6.896
Middenkader (Bureau)	8	18%	0	0%	8	100%	7 en 8	6.423 - 8.736
Hoger Kader (Bureau)	20	44%	4	20%	16	80%	9 en hoger	8.002 - 18.095
Consultants (Bureau)	4	9%	3	75%	1	25%	nvt	6.000 - 8.000
Management (Rekenkamer)	3	7%	0	0%	3	100%	nvt	13,970 - 16,701
College (Rekenkamer)	4	9%	3	75%	1	25%	nvt	2.300 - 18.095
Totaal	45	100%	12	27%	33	73%		

Overzicht personeelsbestand naar leeftijd en gender

Leeftijd	Man	Vrouw
20-29	0	2
30-39	1	7
40-49	5	14
50-59	4	10
60-70	1	1
Totaal	11	34

611 Sociale Premies

Onder de sociale premies vallen de bijdragen van de overheid aan ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds. Voor het dienstjaar 2023 zijn deze geraamd op **SRD 1.500.000,=**.

De toename is het gevolg van de instroming en doorstroming van personeelsleden. Hierdoor zullen de werkgeverslasten, in deze van het pensioenfonds en van het Staatsziekenfonds, toenemen.

Specificatie Sociale Premies

Code	Sociale Premies	Bedrag in SRD
61101	Werkgeverslasten Pensioenfonds	750.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	750.000
	Totaal	1.500.000

612 Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten is voor het dienstjaar 2023 geraamd op het bedrag van **SRD 5.000.000,=** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van de Rekenkamer. Het betreft onder andere: kosten voor opleidingen, binnen en buitenlandse reis- en verblijfkosten, brandstofkosten, nutsvoorzieningen, verzekeringen, contributies, medische verzekeringen en declaraties van medische kosten, vergaderkosten, telefoonkosten, kantoorkosten, voorlichting en reclamemateriaal, automatisering, schoonmaakkosten, onderhoudskosten met betrekking tot meubilair; inventaris; gebouwen en terreinen; en dienstvoertuigen. De rekeningen met betrekking tot voornoemde kosten zullen vooral toenemen in verband met de uitbreiding van de personeelsbezetting van de Rekenkamer.

Het bijscholen van het personeel middels trainingen en/of opleidingen in binnen- en buitenland is noodzakelijk zodat zij zich verder kunnen ontwikkelen en up-to-date kunnen blijven op hun vakgebied. De tijdelijke externe deskundigen zullen nodig zijn voor het verrichten van bijzondere werkzaamheden en het medehelpen voorbereiden en begeleiden van bepaalde onderzoeken en/of reviewen, en vertalen van de verslagen/rapporten. Het onderhoud van de automatiseringssystemen is ook van eminent belang. Het dagelijks onderhoud en de reparaties van deze systemen worden hiermede belast, terwijl het groter onderhoud en beheer zijn geplaatst bij de projecten.

Onderhoud van het gebouw en de terreinen, inclusief extra schoonmaak is van bijzonder belang in verband met de huidige Covid-19 pandemie. Er zijn ook enkele renovaties die gepleegd moeten worden aan het gebouw van de Rekenkamer. Het gebouw van de Rekenkamer met inboedel wordt ook elk jaar verzekerd tegen brand. De afgelopen jaren zijn er een groot aantal achterstallige rekeningen die nog voldaan moeten worden. Hieronder vallen als zeer urgente betalingen, de achterstanden van contributie aan de internationale organisaties waar de Rekenkamer lid van is. De betalingen van deze achterstanden zijn van eminent belang, wil de Rekenkamer niet uitgesloten worden voor deelname aan belangrijke conferenties aangaande good governance, transparantie en verantwoording en/of ondersteuning naar haar toe voor institutionele versterking van de Rekenkamer, zoals de verdere trainingen van onder andere haar audit staf en toegang tot internationale audit platforms en databanken in de regio en daarbuiten.

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Goederen en Diensten	Bedrag in SRD
61201	Kosten opleiding Binnenland (incl. seminars en workshops)	90.000
61202	Kosten opleiding Buitenland (incl. seminars en workshops)	50.000
61203	Contractanten	35.000
61204	Tijdelijk Personeel	30.000
61205	Deskundigen Binnenland	70.000
61206	Deskundigen Buitenland	50.000
61208	Binnenlandse Reiskosten	80.000
61209	Binnenlandse Verblijfskosten	70.000
61210	Buitenlandse Reiskosten	50.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	50.000
61212	Overige Kosten Opleidingen	50.000
61213	Overige Kosten Externen	15.000
61214	Overige Reis- & Verblijfskosten	75.000
61215	Kantoormiddelen	140.000
61216	Kopieer	50.000
61217	Drukwerk & Grafisch Materiaal	30.000
61218	Bode Diensten	10.000
61219	Onderhoud Meubilair & Inventaris	25.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	50.000
61221	Vergaderkosten	100.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	100.000
61223	Onderhoudskosten Automatisering	50.000
61224	Licenties en programma kosten	50.000
61225	Datalijnen	45.000
61226	Advertenties & Bekendmakingen	35.000
61227	Radio & T.V. programma's	10.000
61228	Brochure & andere Periodieken	10.000
61230	Overige Kantoorkosten	50.000
61231	Overige Kosten Automatisering	65.000
61232	Overige kosten voorlichting	35.000
61233	Huur Gebouwen & Terreinen	2.000
61234	Onderhoud Gebouwen & Terreinen	20.000
61235	Verbouwingen	20.000
61236	Vuilnis en reinigingsdienst	5.000
61238	Telefoon	70.000
61240	Water	8.000
61241	Electriciteit	40.000
61242	Overige Kosten Gebouwen & Energie	30.000
61244	Representatie	10.000
61245	Abonnementen & Vakliteratuur	10.000
61246	Verzekeringen	70.000

Vervolg Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Bedragen x SRD 1.000

61225	Datalijnen	45.000
61226	Advertenties & Bekendmakingen	35.000
61227	Radio & T.V. programma's	10.000
61228	Brochure & andere Periodieken	10.000
61230	Overige Kantoorkosten	50.000
61231	Overige Kosten Automatisering	65.000
61232	Overige kosten voorlichting	35.000
61233	Huur Gebouwen & Terreinen	125.000
61234	Onderhoud Gebouwen & Terreinen	75.000
61235	Verbouwingen	80.000
61236	Vuilnis en reinigingsdienst	75.000
61238	Telefoon	200.000
61240	Water	100.000
61241	Electriciteit	150.000
61242	Overige Kosten Gebouwen & Energie	95.000
61244	Representatie	75.000
61245	Abonnementen & Vakliteratuur	60.000
61246	Verzekeringen	90.000
61247	Schoonmaak	100.000
61248	Gereedschappen en apparatuur	50.000
61249	Kleding en bewassing	55.000
61250	Bewaking	50.000
61251	Voeding	150.000
61252	Contributie	90.000
61253	Vrachtkosten en porti	20.000
61254	Onderzoekskosten	20.000
61255	Rechterlijke vonnissen	25.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	20.000
61260	Onderscheidingen	25.000
61261	Inhuur externe juridische bijstand	40.000
61263	Overig Algemene Kosten	170.000
61276	Verzorgingskosten	100.000
61277	Laboratoriumkosten	150.000
61278	Verzekeringen	-
61279	Medicijnen	100.000
61280	Hulpmiddelen	100.000
61282	Overige Medische Verzorging	100.000
61283	Huur van Voertuigen	440.000
61284	Onderhoud & Exploitatie Dienstvoertuigen	500.000
	Totaal	5.000.000

616 Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen zijn geraamd op het bedrag van **SRD 500.000,=**

Het bedrag is bestemd voor de medische kosten en meerkosten van de Rekenkamer, Departementsleiding (directie van het Bureau) en hun gezinsleden op basis van vastgestelde voorzieningen vastgelegd in de wet en staatsbesluiten. Verschillende andere medische kosten van het personeel worden op declaratie ook hieraan verbonden.

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale uitkeringen	Bedrag in SRD
61611	Lig- en verpleegkosten	300.000
61612	Poliklinische Kosten	200.000
	Totaal	500.000

620 Inventaris

Voor het dienstjaar 2023 zijn de aanschaffingen van inventaris geraamd op **SRD 700.000,=**. Deze aanschaffingen hebben op de eerste plaats betrekking op vervanging van verouderde en afgeschreven apparatuur en meubilair. Verder zullen er nieuwe aanschaffingen zoals laptops en desktopcomputers, bureau's en bureaustoelen plaatsvinden in verband met uitbreiding van het personeelsbestand. Deze aanschaffingen zijn van zeer groot belang voor het adequaat en gezond kunnen functioneren van het personeel.

Specificatie Kapitaal Uitgaven

Code	Inventaris	Bedrag in SRD
62001	Kantoorinrichting	200.000
62003	Communicatie	-
62004	Computers	400.000
62005	Printers	-
62006	Netwerken	-
62009	Gereedschappen en apparatuur	-
62010	Overige Inventaris	100.000
62011	Overige Automatisering	-
62012	Overige gereedschap	-
	Totaal Inventaris	700.000
62102	Auto's	1.500.000
	Totaal Transportmiddelen	1.500.000
	Totaal Kapitaal Uitgaven	2.200.000

621 Transportmiddelen

De raming voor Transportmiddelen voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 1.500.000,=**

Met het oog op de uitbreiding en optimalisering van de diensten en uitgebreide controle werkzaamheden in verschillende districten, zal er een wagenpark aangelegd worden. De aanschaf van dienstvoertuigen is noodzakelijk voor de Rekenkamer om haar mobiliteit ten behoeve van de controlewerkzaamheden landelijk, dus tot in de verre districten, te kunnen uitvoeren. Ook de bestaande dienstvoertuig van de leiding die grote mankementen vertoont zal vervangen worden aangezien de reparaties aan het voertuig te veel kosten.

TITEL II Programma's:

Kostensoort	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023		Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
		Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel II	Programma's	31.018	33.500	21.400	38.066	43.776	50.343
	02 Institutionele versterking	8.218	10.200	8.700	11.155	12.829	14.754
	0284 Capaciteitsopbouw Rekenkamer	6.218	10.200	6.500	8.625	9.919	11.407
	Strengthening Corporate Governance of SALS in Caribbean Countries	2.000	-	2.200	2.530	2.910	3.347
	05 ICT (Automatisering)	11.500	12.000	1.400	13.800	15.870	18.251
	Beheer en Onderhoud Informatie Systemen	11.500	12.000	1.400	13.800	15.870	18.251
	06 Informatie en Communicatie	600	600	600	748	860	989
	0770 Stakeholder Engagement Strategy	600	600	600	748	860	989
	07 Onderzoek en Ontwikkeling	10.700	10.700	10.700	12.363	14.217	16.349
	0534 Audit en Verantwoording	10.100	10.100	10.100	11.615	13.357	15.360
	Verbetering Quality Assurance & Quality Control	600	600	600	748	860	989

Toelichting Programma's**Programma: 02 Institutionele Versterking**

Onder dit programma vallen twee projecten, welke geraamd is voor een totaal bedrag van **SRD 8.700.000,=**

0284 Capaciteitsopbouw Rekenkamer

Doel: Investerings in menselijke hulpbronnen en uitbreidingsplannen ter verbetering van de bedrijfsvoering en controle uitoefening binnen de overheid.

Totaal begroot bedrag is **SRD 6.500.000,=**

Ter versterking van de organisatie moeten er jaarlijks middelen beschikbaar worden gesteld om het personeel bij te scholen in vaktechnische kennis. Hieronder vallen behalve korte trainingen, ook langere vakopleidingen. Het personeel zal hierdoor dan de nodige tools hebben om haar werkzaamheden efficiënter en op top kwaliteit uit te voeren. Alleen door versterking van het kennisniveau zal de Rekenkamer in staat zijn om haar onderzoeken naar een hoger niveau, in deze volgens de internationale standaarden, kunnen brengen. Ingepland voor het jaar 2023 zijn onder andere trainingen in International Public Sector Accounting Standards (IPSAS), postacademische en professionele opleidingen, data analytics, onderzoeksmethodieken, controleleer en externe verslaggeving.

Behalve trainingen en opleidingen, is de Rekenkamer ook vanwege de nieuwe Wet Rekenkamer Suriname 2019 bezig met een herstructurering en versterking van haar organisatie in menselijke hulpbronnen. Er moet meer gekwalificeerd personeel aangetrokken worden voor meer diepgang in het controleonderzoek. Met het aantrekken van meer personeel zal de huisvesting ook uitgebreid moeten worden, vooral in de huidige situatie met de Covid-19 maatregelen. Er zal daarom een extra pand gehuurd moeten worden hiervoor.

Het aantrekken en vormen van capabel en gemotiveerd personeel is van zeer groot belang. Echter is het behouden van de kennis, motivatie en eensgezindheid binnen de werkvloer de kunst. Met het uitzetten van een jaarplan met betrekking tot personeelsmanagement, zal de Rekenkamer van Suriname haar personeel met diverse personeelsactiviteiten kunnen blijven aanzetten om waardige prestaties te leveren en een bijdrage te leveren aan die taken en verantwoordelijkheden van het instituut.

Ter optimalisering van de diensten en uitgebreide veldonderzoeken is het ook van belang dat de bereikbaarheid naar verschillende districten optimaal kan gebeuren. De Rekenkamer zal geleidelijk aan een wagenpark aanleggen om haar mobiliteit ten behoeve van de controlewerkzaamheden landelijk, dus tot in de verre districten, te kunnen uitvoeren. In het dienstjaar 2023 zal er daarom een aanvang gemaakt worden voor de aanschaf van tenminste één dienstvoertuig.

In het kader van de verzelfstandiging en de uitbreidingsplannen is verruiming van het personeelsbestand van groot belang voor de Rekenkamer van Suriname; de optimalisering van de diensten en de herstructurering van de organisatie zijn doelen die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd met het gekwalificeerd personeel. Huur van een gerieflijk werkruimte, alwaar delen van het bestaande en toekomstige personeel in zal worden gezeteld, moet een degelijke bijdrage leveren bij het behalen van de gestelde doelen.

0285 Strengthening Corporate Governance of SAIs in Caribbean Countries

Doel: Technische ondersteuning IDB voor versterking van de audit, en het verder professionaliseren van de Rekenkamer i.v.m de nieuwe Wet Rekenkamer Suriname 2019.

Het project wordt door de IDB gefinancierd middels de methode van "Direct Payments".

Totaal begroot bedrag is **SRD 2.200.000,=**

Dit project wordt in samenwerking met de IDB uitgevoerd. De technische samenwerking is gestart ter versterking van de institutionele capaciteit van de Rekenkamer. Als reactie op de wereldwijde COVID-19 Pandemie is wereldwijd de vraag toegenomen voor toezicht op discretionaire uitgaven van de overheden. De TC van de IDB zal de Rekenkamer voorzien van de nodige instrumenten om meer toezicht en controle te kunnen houden op de transacties binnen het financieel stelsel van de overheid. Dit zal leiden tot verbetering van het werk die de Rekenkamer doet en ook voor de legitimiteit van de staat, zowel lokaal als internationaal. Specifiek zijn de doelstellingen:

1. De audit diensten van de Rekenkamer verbeteren;
2. Institutionele capaciteit ontwikkelen voor het beheer van de menselijke hulpbronnen.

Het project beoogt dat de Rekenkamer auditprojecten zal uitvoeren, die zullen resulteren in een solide en ethische staatsinstelling, waarbij het verder mitigeren en bestrijden van corruptie beter tot uitdrukking kan komen.

Tevens beoogt het project ook om de capaciteit en publieke legitimiteit van de Rekenkamer te versterken.

Er zijn reeds twee projecten in het dienstjaar 2022 afgerond. Voortvloeiende uit deze projecten zijn er verdere projecten ontwikkeld die ook in het dienstjaar 2023 verder voortgezet zullen worden. Het gaat hierbij om projecten ter versterking van de audit diensten en de interne organisatie van de Rekenkamer in z'n geheel. Hieronder vallen ook zaken ter bevordering van de cohesie van het functioneren van het personeel, zoals teambuilding activiteiten.

Programma: 05 ICT (Automatisering)

0533 Beheer en Onderhoud Informatie Systemen

Doel: Onderhoud, uitbreiding en verbetering van de ICT-hulpmiddelen ter verbetering van de efficiëntie van het onderzoek en kwaliteit van de rapporten.

Het totaal begroot bedrag is **SRD 1.400.000,=**

0534 Audit en Verantwoording

Doel: Effectief uitvoering van de kerntaken van de Rekenkamer en invoering nieuwe praktijken in controle en gespecialiseerde audits.

Het begroot bedrag is **SRD 10.100.000,=**

Dit project betreft licenties van cloud services, cybersecurity en aanschaf van een geautomatiseerd audituitvoering en een dossiervormingssysteem, alsmede Data Analytics en Business Intelligence software. Mede als gevolg van de Covid-19 situatie en de uitdagingen die daaruit voortvloeien, is de noodzaak meer dan ooit aanwezig om de mogelijkheid te creëren voor 'werken op afstand'. De efficiency wordt hierdoor vergroot. Ook valt onder dit project de uitbreidingen en verbeteringen van het bestaande automatiseringsnetwerk, zodat de efficiëntie, kwaliteit en zekerheid van de informatiestromen gewaarborgd blijven.

De toelichting van programma 0534 op pagina 697 wordt afgevoerd. Per abuis is de toelichting met verschillende bedrageen opgenomen echter is deze weggelaten in de meerjaremjaren tabel.

0770 Stakeholders Engagement Strategy.

Doel: Verbetering van de informatie- en communicatiestromen met de interne en externe stakeholders van de Rekenkamer om uiteindelijk een meer "accountable" overheid te realiseren.

Het begroot bedrag is **SRD 600.000,=**

De Stakeholders Engagement Strategy (SES) heeft als doel de betrokkenheid c.q participatie van de belangrijkste stakeholders van de Rekenkamer te vergroten om zodoende het effect c.q. de impact van het Rekenkameronderzoek te vergroten. De belangrijkste stakeholders van de Rekenkamer zijn: De Nationale Assemblée, de regering, de interne stakeholders (alle actoren binnen de Rekenkamer), de gecontroleerde instellingen (audittees) en de media. Met deze stakeholders zullen onder andere workshops en seminars gehouden worden, om dit doel te realiseren.

Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling

0771 Verbetering Quality Assurance and Quality Control

Doel: Verbetering van de processen van QA en QC t.b.v. de Rekenkamer over het algemeen en de kwaliteit van de audit rapporten in het bijzonder.

Het begroot bedrag is **SRD 600.000,=**

Om de kwaliteit van de processen en de producten van de Rekenkamer te garanderen c.q. te waarborgen, zal er een Quality Assurance en Quality Control unit opgezet worden. In de eerste fase zullen ervaren deskundigen aangetrokken worden.

In het kader van het uitbreiden van de onderzoeks werkzaamheden zullen los van de reguliere rechtmatigheidsonderzoeken ook verder gestalte gegeven worden aan financieel- en doelmatigheidsonderzoeken. Hieronder vallen ook de gespecialiseerde audits, onder andere de voorbereidingen voor specifieke Financial Audits, IT-Audits, Milieu-Audits.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP-Thema: Good Governance				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023
Programma: 02 Institutionele Versterking				
0284 - Capaciteitsopbouw Rekenkamer	Investerings in menselijke hulpbronnen en uitbreidingsplannen ter verbetering van de bedrijfsvoering en controle uitoefening binnen de overheid.	Algehele vertraging in de uitvoering vanwege Covid-19 pandemie.	Opstarten van verkenning voor huur van een pand ter uitbreiding van de organisatie. Voorbereiding aanschaf auto ter verbetering van de dienst. Volledig uitgevoerd jaarplan met betrekking tot verbetering van personeelsmanagement en uitvoer van personeelsactiviteiten.	Pand gehuurd vanwege uitbreiding van de organisatie. Auto aangeschaft ter verbetering van de dienst. Personeel getraind in IPSAS en audit specifieke onderwerpen, onderzoeksmethoden en controle leer, en geavanceerde data analyse methodieken.
0285 - Strengthening Corporate Governance of SAIs in Caribbean Countries	Technische ondersteuning IDB voor versterking van de audit, en het verder professionaliseren van de Rekenkamer i.v.m de nieuwe Wet Rekenkamer van Suriname 2019.	Start van trainingen en pilot in Financial Audits volgens internationale standaarden. HRM professionalisering, nieuw structuur en werkwijze van de Rekenkamer in kaart gebracht.	Trainingen en pilots in Financial Audits afgerond. Professionalisering HRM, nieuw structuur en werkwijze van de Rekenkamer voltooid. Praktijk uitvoering nieuwe situatie. Start beoordeling en herwaarderings van salarissen	Verder professionalisering van de Rekenkamer met name nieuwe organisatiestructuur volgens de Wet Rekenkamer Suriname 2019, functieomschrijvingen en herwaarderings voltooid en inwerking. Kwaliteit en intensiteit van de onderzoeken zijn verbeterd

Vervolg Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma: 05 ICT (Automatisering)				
0533 - Beheer en Onderhoud Informatie Systemen	Onderhoud, uitbreiding en verbetering van de ICT-hulpmiddelen ter verbetering van de efficiëntie van het onderzoek en kwaliteit van de rapporten.	Afstand werken en toegang tot data deels geïmplementeerd en in praktijk gebracht.	Afstand werken en toegang tot werkdata van gebruikers geïmplementeerd en in praktijk gebracht. Printfaciliteiten deels in werking.	Voortzetting beheer en onderhoud van afstand werken. Voorbereiding aanschaf en implementatie geautomatiseerd audituitvoerings-systeem. Aanschaf van organisatie breed print faciliteiten.
Programma: 06 Informatie en Communicatie				
0770 - Stakeholder Engagement Strategy	Verbetering van de informatie en communicatiestromen met interne en externe stakeholders om uiteindelijk een meer "accountable" overheid te realiseren.	On hold. Geen middelen kunnen opbrengen.	Traject met verschillende stakeholders opgestart en communicatielijnen deels effectief in werking.	Traject met verschillende stakeholders voor de helft afgemaakt. Goede communicatie verstandhouding tussen DNA, Regering, interne medewerkers en media aanwezig. Start bewustwordingsdoel traject.
Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling				
0771 - Verbetering Quality Assurance & Quality Control	Verbetering van de processen van QA en QC t.b.v. de Rekenkamer over het algemeen en de kwaliteit van de audit rapporten in het bijzonder.	On hold. Geen middelen kunnen opbrengen.	Afdeling QA & QC planningsfase afgerond en aantrekken assistentie in werking.	Afdeling QA & QC is opgezet en de processen voor betere kwaliteitscontrole en kwaliteitsborging zijn gedocumenteerd en in werking.

Vervolg Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma: 05 Toezicht en Controle				
0534 - Audit en Verantwoording	Effectief uitvoering van de kerntaken van de Rekenkamer en invoering nieuwe praktijken in controle en gespecialiseerde audits.	Start van planning ter uitvoering van gespecialiseerde audits.	Review rapporten van de begrotingsrekeningen van 2017, 2018, 2020 en Covid-19 audits zijn afgerond. Gespecialiseerde compliance audits afgerond. Start financial audit parastatalen. Start nieuwe compliance audits.	Continuering financial audit parastatalen. Start doelmatigheidsonderzoeken. Review rapporten van de begrotingsrekening van 2021 is afgerond. Planning en start onderzoek IT-Audit, Rekeningen van de Staat CBvS, Milieu Audit, Publid Debt Management

Titel III: Middelen begroting							
Kostensort	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming NvW 2023	Raming 2024	Raming 2025
Titel III	Ontvangsten	-	-	2,200	2,200	2,530	2,910
	52 <i>Donormiddelen</i>	-	-	2,200	2,200	2,530	2,910
	52200 <i>IDB</i>			2,200	2,200	2,530	2,910

Toelichting Middelen:

In het dienstjaar 2023 zal de samenwerking met de IDB verder voortgezet worden. Betaalbaarstelling van de middelen worden rechtstreeks door IDB uitgevoerd (Direct Payments). Het gaat hierbij om activiteiten in verband met assistentie voor deskundigen voor training en coaching in de verschillende onderzoeken, alsmede in capaciteitsversterking, met name de HRM en herwaardering van lonen & salarissen van de Rekenkamer, in verband met de verzelfstandiging.

Ten aanzien van de Niet-Belastingmiddelen is de Rekenkamer drukdoende bezig om na te trekken in welke mate zij hieraan invulling kan geven. Er zal bijvoorbeeld gekeken worden naar mogelijkheden voor het verkrijgen van incentives middels het aangaan van samenwerkingen met internationale organisaties voor het uitvoeren van hun audit projecten. Het is daarom van eminent belang dat alvorens de Rekenkamer overgaat tot deze samenwerkingen, haar institutionele versterkingscapaciteiten dusdanig zijn uitgebreid dat zij kan voldoen aan de internationale standaarden voor auditing, in deze de IFPP-standaarden voor rekenkamers.

Lijst met de afdelingen van de Rekenkamer

- Rekenkamer
- Departementsleiding (Bureau)
- Internationale Betrekkingen
- Quality Assurance & Quality Control
- Audit
- ICT
- Informatie & Communicatie
- Documentaire Informatievoorziening
- Internal Audit Department
- Begrotings- en Financiële Zaken
- Legal & Compliance
- Human Resource Management
- Facilitaire Zaken & Logistiek (voorheen: Algemene Zaken)
- Planning, Monitoring & Evaluatie

Dienstvoer- en vaartuigen

De Rekenkamer geeft in het onderstaand schema een overzicht van haar dienstvoertuigen aan.

Overzicht Dienstvoertuigen Rekenkamer

Overzicht voertuigen										
No	Kenteken	Bouwjaar	Aanschafwaarde in SRD	Leverancier	Verhuurder	Datum registratie bij Min. OW	Status Voertuig			
							Goed	Slecht	Afgesch	Niet rijdend
1	PB 67-79	2012	162.140	CKC Motors (Suroto N.v.)	NVT	18-7-12	X			
2	D-1884	2012	159.460	CKC Motors (Suroto N.v.)	NVT	25-9-13	X			
3	121637	2006	3.345	Handelmij Toria	NVT	3-8-11			X	

Paramaribo, 15 maart 2023,

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI